

0 Silahlı kuvvetlerle ilgili meslekler

Silahlı kuvvetlerle ilgili meslekler, silahlı kuvvetler mensupları tarafından yürütülen tüm işleri kapsamaktadır. Silahlı kuvvetler mensupları, destek hizmetler de dahil, gönüllülük veya yükümlülük esasına göre sivil işleri kabul etme serbestliği olmayan ve askeri disipline tabi halihazırda silahlı kuvvetlere hizmet veren personeldir. Kara, deniz ve hava kuvvetleri ile diğer askeri servislere ait daimi mensuplar ile aynı zamanda belirli bir dönemde askeri eğitim veya diğer hizmetleri yapmak için askere alınmış kişiler de burada kapsamaktadır.

Bu ana gruptaki meslekler, aşağıdaki alt ana gruplarda sınıflandırılır:

01 Subaylar

02 Subay olmayan silahlı kuvvetlerin daimi mensupları

03 Silahlı kuvvetlerde diğer rütbelerdeki meslekler

Not: Silahlı kuvvetlerin mensupları tarafından yapılan işler, yapılan çalışmanın niteliği bakımından sivil mesleklerle (Örneğin; tıp doktoru, telsiz operatörü, aşçı, sekreter ve ağır vasıta şoförü gibi) benzerdir. Bu sebepten dolayı, kavramsal olarak silahlı kuvvetlerdeki bu tür işleri benzer sivil işlerle birlikte sınıflandırmak uygun olabilir. Bu yaklaşım, birkaç ulusal sınıflamada benimsenmiştir. Tipik olarak bu tür sınıflamalar, orduyla ilgili birkaç meslek grubunu da tanımlamaktadır. Ancak, silahlı kuvvetlerin mensupları tarafından yapılan çalışmanın niteliği hakkında bilgi üretmek çok sayıda ülke için mümkün değildir. ISCO-08'in uyarlanmasında, ülkeler ulusal gereksinimler için durumlarına ve kullanıcı gereksinimlerine uygun yaklaşımı dikkate almak isteyebilirler. Uluslararası karşılaştırılabilirlik amaçları için ise, mesleğe göre rapor edilen ve sınıflandırılan silahlı kuvvetler mensuplarına ilişkin verilerde, bunların ISCO-08 Ana Grup 0 (Silahlı kuvvetlerle ilgili meslekler) içine dahil edilmesi gerekir.

Bu grubun kapsamı dışında olanlar şunlardır:

- Savunma konularıyla ilgili devlet kurumlarında sivil olarak istihdam edilen kişiler tarafından yürütülen işler;
- polis (askeri polis hariç);
- gümrük müfettişleri, hudut görevlileri ve diğer silahlı kamu görevlileri.

01 Subaylar

Subaylar; silahlı kuvvetlerin teşkilat birimlerine komuta ederler ve/veya silahlı kuvvetler dışındaki birçok sivil meslekte çalışanlar tarafından yapılan görevlere benzer işleri yaparlar. Bu grup, asteğmen (veya dengi) ve daha yüksek rütbeye sahip silahlı kuvvetlerin tüm subay mensuplarını kapsamaktadır.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki grupta sınıflandırılır:

011 Subaylar

Bu alt ana grubun kapsamı dışında olanlar şunlardır:

- Savunma konularıyla ilgili devlet kurumlarında sivil olarak istihdam edilen kişiler tarafından yürütülen meslekler;
- polis (askeri polis hariç);
- gümrük müfettişleri, hudut görevlileri ve diğer silahlı kamu görevlileri.

011 Subaylar

Subaylar; silahlı kuvvetlerin teşkilat birimlerini yönetir ve komuta ederler ve/veya silahlı kuvvetler dışındaki birçok sivil meslekte icra edilen görevlere benzer görevleri yaparlar. Bu grup, silahlı kuvvetlerin teğmen (veya dengi) veya daha yüksek rütbeye sahip tüm mensuplarını kapsamaktadır.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

0110 Subaylar

Bu grubun kapsamı dışında olanlar şunlardır:

- Savunma konularıyla ilgili devlet kurumlarında sivil olarak istihdam edilen kişiler tarafından yürütülen meslekler;
- polis (askeri polis hariç);
- gümrük müfettişleri, hudut görevlileri ve diğer silahlı kamu görevlileri.

0110 Subaylar

Subaylar; silahlı kuvvetlerin teşkilat birimlerine komuta ederler ve/veya silahlı kuvvetler dışındaki birçok sivil meslekte çalışanlar tarafından yapılan görevlere benzer işleri yaparlar.

Bu grup, asteğmen (veya dengi) ve daha yüksek rütbeye sahip silahlı kuvvetlerin tüm subay mensuplarını kapsamaktadır.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Oramiral
- Hava tuğgeneral
- Hava korgeneral
- Tuğgeneral
- Yüzbaşı (hava kuvvetleri)
- Yüzbaşı (kara kuvvetleri)
- Yüzbaşı (deniz kuvvetleri)
- Albay, yarıbay
- Mareşal
- Uçuş teğmeni
- Havacı üsteğmen (askeri)

- General
- Hava albayı (hava kuvvetleri)
- Teğmen
- Binbaşı
- Deniz asteğmeni
- Deniz subayı (askeri)
- Deniz yarbay, binbaşı
- Harp okulu öğrencisi (silahlı kuvvetler)
- Asteğmen
- Binbaşı
- Deniz teğmeni (deniz kuvvetleri)
- Hava yarbay, binbaşı

Bu birim grubun kapsamı dışında olanlar şunlardır:

- Savunma konularıyla ilgili devlet kurumlarının sivil işlerinde çalışan kişiler tarafından yürütülen işler;
- polisler (askeri polis hariç);
- gümrük müfettişleri, hudut görevlileri ve diğer silahlı sivil servislerin üyeleri.

02 Subay olmayan silahlı kuvvetlerin daimi mensupları

Subay olmayan silahlı kuvvetlerin daimi mensupları; askeri disiplini uygularlar ve silahlı kuvvetlerdeki mesleklerde ve rütbelerde görevlendirilenlerin faaliyetlerini gözlemlerler ve/veya silahlı kuvvetler dışındaki birçok sivil meslekte çalışanlar tarafından yapılan görevlere benzer işleri yaparlar. Bu grup, astsubay, başçavuş, kıdemli başçavuş gibi rütbeleri olan silahlı kuvvetlerdeki tüm subay olmayan mensupları kapsamaktadır.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki grupta sınıflandırılır:

021 Subay olmayan silahlı kuvvetlerin daimi mensupları

Bu alt ana grubun kapsamı dışında olanlar şunlardır:

- Savunma konularıyla ilgili devlet kurumlarının sivil işlerinde çalışan kişiler tarafından yürütülen işler;
- polisler (askeri polis hariç);
- gümrük müfettişleri, hudut görevlileri ve diğer silahlı sivil servislerin üyeleri.

021 Subay olmayan silahlı kuvvetlerin daimi mensupları

Subay olmayan silahlı kuvvetlerin daimi mensupları; askeri disiplini uygulayıcılar ve silahlı kuvvetlerdeki mesleklerde ve rütbelerde görevlendirilenlerin faaliyetlerini gözlemler ve/veya silahlı kuvvetler dışındaki birçok sivil meslekte çalışanlar tarafından yapılan görevlere benzer işleri yaparlar. Bu grup, astsubay, başçavuş, kıdemli başçavuş gibi rütbeleri olan silahlı kuvvetlerdeki tüm subay olmayan mensupları kapsamaktadır.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:
0210 Subay olmayan silahlı kuvvetlerin daimi mensupları

Bu grubun kapsamı dışında olanlar şunlardır:

- Savunma konularıyla ilgili devlet kurumlarında sivil olarak istihdam edilen kişiler tarafından yürütülen işler;
- polis (askeri polis hariç);
- gümrük müfettişleri, hudut görevlileri ve diğer silahlı kamu görevlileri.

0210 Subay olmayan silahlı kuvvetlerin daimi mensupları

Subay olmayan silahlı kuvvetlerin daimi mensupları; askeri disiplini uygulayıcılar ve silahlı kuvvetlerdeki mesleklerde ve rütbelerde görevlendirilenlerin faaliyetlerini gözlemler ve/veya silahlı kuvvetler dışındaki birçok sivil meslekte çalışanlar tarafından yapılan görevlere benzer işleri yaparlar. Bu grup, astsubay, başçavuş, kıdemli başçavuş gibi rütbeleri olan silahlı kuvvetlerdeki tüm subay olmayan mensupları kapsamaktadır.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Güverte lostramosu (deniz kuvvetleri)
- Hava astsubayı
- Astsubay
- Başçavuş
- Kıdemli başçavuş

Bu birim grubun kapsamı dışında olanlar şunlardır:

- Savunma konularıyla ilgili devlet kurumlarında sivil olarak istihdam edilen kişiler tarafından yürütülen işler;
- polis (askeri polis hariç);
- gümrük müfettişleri, hudut görevlileri ve diğer silahlı kamu görevlileri.

03 Silahlı kuvvetlerde diğer rütbelerdeki meslekler

Silahlı kuvvetlerde diğer rütbelerdeki meslekler; subaylar ile subay olmayan silahlı kuvvetlerin daimi mensupları dışındaki silahlı kuvvetlerin diğer rütbelerdeki askerler ile rütbesi olmayan askerleri kapsamaktadır. Bu kişiler, bazı belirli askeri görevleri yaparlar ve/veya silahlı kuvvetler dışındaki birçok sivil meslekte çalışanların yaptığı işlere benzer işleri yaparlar.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki grupta sınıflandırılır:

031 Silahlı kuvvetlerde diğer rütbelerdeki meslekler

Bu alt ana grubun kapsamı dışında olanlar şunlardır:

- Savunma konularıyla ilgili devlet kurumlarında sivil olarak istihdam edilen kişiler tarafından yürütölen işler;
- polis (askeri polis hariç);
- gümrük müfettişleri, hudut görevlileri ve diğer silahlı kamu görevlileri.

031 Silahlı kuvvetlerde diğer rütbelerdeki meslekler

Silahlı kuvvetlerde diğer rütbelerdeki meslekler; subaylar ile subay olmayan silahlı kuvvetlerin daimi mensupları dışındaki silahlı kuvvetlerin diğer rütbelerdeki askerler ile rütbesi olmayan askerleri kapsamaktadır. Bu kişiler, bazı belirli askeri görevleri yaparlar ve/veya silahlı kuvvetler dışındaki birçok sivil meslekte çalışanların yaptığı işlere benzer işleri yaparlar.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

0310 Silahlı kuvvetlerde diğer rütbelerdeki meslekler

Bu grubun kapsamı dışında olanlar şunlardır:

- Savunma konularıyla ilgili devlet kurumlarında sivil olarak istihdam edilen kişiler tarafından yürütölen meslekler;
- polis (askeri polis hariç);
- gümrük müfettişleri, hudut görevlileri ve diğer silahlı kamu görevlileri.

0310 Silahlı kuvvetlerde diğer rütbelerdeki meslekler

Silahlı kuvvetlerde diğer rütbelerdeki meslekler; subaylar ile subay olmayan silahlı kuvvetlerin daimi mensupları dışındaki silahlı kuvvetlerin diğer rütbelerdeki askerler ile rütbesi olmayan askerleri kapsamaktadır. Bu kişiler, bazı belirli askeri görevleri yaparlar ve/veya silahlı kuvvetler dışındaki birçok sivil meslekte çalışanların yaptığı işlere benzer işleri yaparlar.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hava eri
- Bombardıman eri
- Onbaşı (hava kuvvetleri)
- Onbaşı (kara kuvvetleri)
- Dümenci (deniz kuvvetleri)
- Topçu eri
- Piyade eri
- Paraşütçü asker

- Tüfekli asker
- Denizci er

Bu birim grubun kapsamı dışında olanlar şunlardır:

- Savunma konularıyla ilgili devlet kurumlarında sivil olarak istihdam edilen kişiler tarafından yürütülen işler;
- polis (askeri polis hariç);
- gümrük müfettişleri, hudut görevlileri ve diğer silahlı kamu görevlileri.

1 Yöneticiler

Yöneticiler; girişimlerin, devlet kurumlarının ve diğer kuruluşların ya da bunların içindeki alt birimlerin tüm faaliyetlerini planlar, yönetir, koordine eder, değerlendirir ve ayrıca bunların politikalarını, yasalarını, tüzük ve yönetmeliklerini düzenler ve gözden geçirirler. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, üçüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektiren Alt-grup 14 (Ağırlama, perakende ve diğer hizmet müdürleri) hariç, dördüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Yöneticiler tarafından yerine getirilen görevler genellikle şunlardır: Girişimlerin, devlet kurumlarının ve diğer kuruluşlara ait birimlerin politika, bütçe, yasa ve tüzüklerinin düzenlenmesi ve önerilerde bulunulması; hedef ve standartların oluşturulması, program ve politikalar ile bunların uygulanması için yöntemlerin düzenlenmesi ve değerlendirilmesi; bütçe kontrolü konusunda uygun sistem ve işlemlerin geliştirilmesi ve uygulamasının sağlanması; politika ve programların uygulanması için materyal, insan ve finans kaynaklarının kullanımına yetki verilmesi; kuruluş veya girişimin ve çalışanlarının performansının izlenmesi ve değerlendirilmesi; personel seçiminin yapılması ya da onaylanması; sağlık ve güvenlik kurallarına uyumun sağlanması; günlük uygulamaların planlanması ve yönetilmesi; devlet kurumu, girişim ya da yönetimindeki alt birimlerin toplantı ve diğer forumlarda temsil edilmesi ve bunlar adına görüşmeler yapılması.

Bu ana gruptaki meslekler, aşağıdaki alt ana gruplarda sınıflandırılır:

- 11 Başkanlar, üst düzey yöneticiler ve kanun yapıcılar
- 12 Ticari ve idari müdürler
- 13 Üretim ve uzmanlaşmış hizmet müdürleri
- 14 Ağırlama, perakende ve diğer hizmet müdürleri

Not: Ana grup 1`de (Yöneticiler) sınıflandırılan müdürleri, diğer ana gruplarda sınıflandırılan süpervizörlerden ayırırken, hem müdürlerin hem de süpervizörlerin, başkaları tarafından yapılan işleri planlayabileceği, organize, koordine ve kontrol edebileceği, idare edebileceği not edilmelidir. Ayrıca, müdürler genellikle şu konularda sorumluluk sahibidirler ve karar verebilirler: Bir işletme veya kuruluştaki birimlerin genel stratejik ve işletme yönetimi (örneğin, üretilecek malların türü, miktarı ve kalitesi hakkında), bütçesi (ne kadar para ve hangi amaçla harcanacağı)

ve personelin seçimi, ataması ve işten çıkarılması. Süpervizörler yukarıda belirtilen konularda (özellikle de personel seçimi ve işten çıkarılmasıyla ilgili) müdürlere öneri ve yardım sağlayabilirler, fakat bu konularda karar vermeyeyle ilgili yetkileri yoktur.

Ayrıca, bu müdürlerin strateji ve işletme yönetimi, bütçeler ile personel seçimi ve işten çıkarılması konularının üçünden de sorumlu olmasının gerekli bir koşul olmadığı not edilmelidir. Bunların yaptıkları işlerin özerklik derecesi de değişiklik gösterebilir. Kritik farklılık, müdürler kuruluş içindeki alt birimlerin tümünün faaliyetlerinden sorumlu iken süpervizörler yalnızca diğer çalışanların faaliyetlerinin denetiminden sorumludurlar.

11 Başkanlar, üst düzey yöneticiler ve kanun yapıcılar

Başkanlar, üst düzey yöneticiler ve kanun yapıcılar; diğer yöneticilerin desteği ile girişimlerin, devlet kurumlarının ve diğer kuruluşların tüm faaliyetlerini yönetir, koordine eder, değerlendirir, politika ve planları düzenler ve gözden geçirirler.

Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, dördüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana grupta çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Yasama organlarının, yönetim kurullarının ve komitelerin faaliyetlerine başkanlık edilmesi veya katılması; girişimlerin, devlet kurumlarının ve diğer kuruluşların politika, bütçe, yasa ve tüzüklerinin düzenlenmesi ve önerilerde bulunulması; girişimlerin, devlet kurumları veya alt birimlerinin ve diğer kuruluşların hedef ve standartlarının oluşturulması; program ve politikalar ile bunların uygulanması için yöntemlerin düzenlenmesi ve değerlendirilmesi; bütçe kontrolü konusunda uygun sistem ve yöntemlerin geliştirilmesi ve uygulanmasının sağlanması; politika ve programların uygulanması için malzeme, insan ve finans kaynaklarının kullanımına yetki verilmesi; kuruluş veya girişimin performansının izlenmesi ve değerlendirilmesi; üst düzey yöneticilerin seçiminin yapılması ya da onaylanması; törenlerde üzerine düşen görevlerin yapılması ve resmi günlerde, toplantılarda, görüşmelerde, kongre ve kamuya açık toplantılarda girişimin, devlet kurumlarının, kuruluşların veya topluluğun temsil edilmesi.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

111 Kanun yapıcılar ve üst düzey yöneticiler

112 Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör)

111 Kanun yapıcılar ve üst düzey yöneticiler

Kanun yapıcılar ve üst düzey yöneticiler; devletin, bölgesel veya yerel yönetimlerin, toplulukların ve özel amaçlı kuruluşların politikalarını belirler, düzenler, önerilerde bulunur ve yönetirler. Kanunları ve diğer mevzuatı yapar, onaylar, değiştirir veya yürürlükten kaldırır. Devlet kurumları ve alt birimlerinin, geleneksel toplulukların ve özel amaçlı kuruluşların genel

faaliyetlerini planlar, organize eder, yönetir, kontrol eder ve değerlendirirler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Devletin yasama organları ve idari kurullarına, yasama meclisine, yerel topluluklara ve özel amaçlı kuruluşların faaliyetlerine başkanlık edilmesi veya katılması; devletin idari kurulları ya da resmi komitelerde görev yapılması; kamuoyunu ilgilendiren sorunların incelenmesi ve seçmenlerin ilgilendiği konuların desteklenmesi; devlet politikası, bütçe, kanun ve yönetmeliklerinin düzenlenmesi ve önerilerde bulunulması; kurum ve kuruluşların hedeflerinin oluşturulması ve bunların uygulanmasına yönelik program, politika ve usullerin düzenlenmesi, onaylanması ve değerlendirilmesi; sunulan doküman, belge ve raporlara ilişkin önerilerde bulunulması, gözden geçirilmesi, değerlendirilmesi ve onaylanması; bütçe kontrolü konusunda uygun sistem ve prosedürlerin geliştirilmesi ve uygulamasının sağlanması; ortak kullanım alanlarının ve diğer kaynakların kullanımının bölüştürülmesi; törenlerde üzerine düşen görevlerin yapılması ve resmi günlerde, toplantılarda, görüşmelerde, kongre ve kamuya açık toplantılarda girişimin, devlet kurumlarının, kuruluşların veya topluluğun temsil edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

1111 Kanun yapıcılar

1112 Üst düzey devlet yöneticileri

1113 Muhtarlar ve ihtiyar heyeti

1114 Özel amaçlı kuruluşların üst düzey yöneticileri

1111 Kanun yapıcılar

Kanun yapıcılar; devletin, bölgesel veya yerel yönetimlerin ve uluslararası devlet teşkilatlarının politikalarını düzenler ve yönetirler. Kanunları ve diğer mevzuatı yapar, onaylar, değiştirir veya yürürlükten kaldırır. Bunlar, meclis, konsey ve hükümetin seçilmiş ve atanmış üyelerini kapsamaktadır.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Devletin, bölgesel veya yerel yönetimlerin ve yasama meclisinin faaliyetlerine başkanlık etmek ve katılmak;
- (b) devletin, bölgesel veya yerel yönetimlerin politikalarını belirlemek, düzenlemek ve yönetmek;
- (c) kanunlar veya anayasal çerçevede kanunları ve diğer mevzuatı yapmak, onaylamak, değiştirmek veya yürürlükten kaldırmak;
- (d) devletin idari kurulları ya da resmi komitelerde görev yapmak;
- (e) kamuyu ilgilendiren sorunları incelemek ve vatandaşların ilgilendiği konuları desteklemek;
- (f) topluluğa hizmet vermek, kamuoyunu anlamak ve hükümet planları hakkında bilgi sağlamak amacıyla toplumsal etkinliklere ve toplantılara katılmak;
- (g) farklı çıkarlar üzerinde uzlaşma sağlamak, politika ve anlaşmalar oluşturmak amacıyla diğer kanun yapıcılar ve çıkar grupları ile görüşmeler yapmak;
- (h) hükümetin üyeleri olarak, devlet kurumları ve alt birimlerinde görev yapan üst düzey yönetici ve memurları devlet politikalarının yorumlanması ve uygulanması hususunda yönlendirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Meclis üyesi
- Devlet bakanı
- Belediye başkanı
- Milletvekili
- Başbakan
- Bakan
- Senatör
- Vali (eyalet)

1112 Üst düzey devlet yöneticileri

Üst düzey devlet yöneticileri; devlet birimlerine politik konular hakkında önerilerde bulunur, devlet kurumları ve alt birimlerinde devlet politika ve mevzuatları ile ilgili uygulamaları ve yorumlamaları denetler, yurtdışında ülkelerini temsil eder ve ülkesi adına hareket eder ya da uluslararası organizasyonlarda benzer görevleri yürütürler. Devlet ve yasama organları tarafından oluşturulan mevzuat ve politikalarla uyumlu olarak belediyeler ya da yerel, bölgesel ve ulusal devlet kurumları, kurulları, alt birimleri veya komisyonların genel faaliyetlerini planlar, organize eder, yönetir, kontrol eder ve değerlendirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Politik konular hakkında devlete, bölgesel veya yerel yönetimlere ve kanun yapıcılara önerilerde bulunmak;
- (b) devlet bütçesi, kanunlar ile yönetmeliklerin hazırlanmasında, üzerinde değişiklikler yapılması da dahil olmak üzere önerilerde bulunmak;
- (c) devlet kanun ve politikaları ile uyumlu devlet kurumları ve alt birimleri için hedefler oluşturmak;
- (d) devlet organları ile birlikte ya da danışarak devlet politikalarının uygulanmasına yönelik olarak program ve yöntemleri düzenlemek ya da onaylamak ve değerlendirmek;
- (e) orta düzey yöneticiler ve idareci personel tarafından sunulan doküman, belge ve raporlara ilişkin önerilerde bulunmak, incelemek, değerlendirmek ve onaylamak;
- (f) bütçe kontrolü konusunda uygun sistem ve yöntemler geliştirmek ve uygulanmasını sağlamak;
- (g) diğer üst düzey yöneticiler ve memurlar ile birlikte faaliyetleri koordine etmek;
- (h) politika programları ve bütçe konusunda yasama organlarına ve diğer ilgili komisyonlara sunumlar yapmak;
- (i) devlet kurumları ve alt birimlerinde devlet politika ve mevzuatları ile ilgili uygulamaları ve yorumlamaları denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Büyükelçi
- İl valisi

- Kamu hizmetleri komisyonu başkanı
- Başkonsolos
- Genel müdür (kamu)
- Genel müdür (hükümetlerarası kuruluşlar)
- İtfaiye daire başkanı
- Genel müfettiş (polis)
- Kurum başkanı (kamu)
- Emniyet müdürü
- Genel sekreter, kamu
- Müsteşar

Not: Kamu girişimlerinde görev yapan başkanlar birim grup 1120`de (Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör)) kapsamaktadır.

1113 Muhtarlar ve ihtiyar heyeti

Muhtarlar ve ihtiyar heyeti; köy muhtarları ve yerel, bölgesel ve ulusal otoriteler arasında sorumluluk ve hakların paylaşımında olduğu gibi geleneklere göre tanımlanmış kanuni, idari ve törensel iş ve görevleri yerine getirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Köy ya da topluluktaki hanehalkları arasında ortak kullanım alanlarını ve diğer kaynakların kullanımını bölüştürmek;
- (b) köy ya da topluluğun üretim fazlasını toplamak ve dağıtmak;
- (c) köy ya da topluluk üyeleri arasındaki ihtilafları gidermek;
- (d) köy ya da topluluk üyelerini kurallar ve geleneklerin ihlali konusunda disiplin altına almak;
- (e) doğum, ölüm, evlenme, hasat ve diğer önemli olaylarla ilgili olarak merasim görevlerini yerine getirmek;
- (f) yerel ve bölgesel meclislerde köy ya da topluluğu temsil etmek;
- (g) köy veya topluluğu devlet tüzük ve yönetmelikleri hakkında bilgilendirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Köy muhtarı
- Köy ihtiyar heyeti

1114 Özel amaçlı kuruluşların üst düzey yöneticileri

Özel amaçlı kuruluşların üst düzey yöneticileri; siyasi parti örgütleri, işçi sendikaları, işveren sendikaları, ticaret ve sanayi birlikleri, yardım ve hayır kuruluşları ya da spor birlikleri gibi özel amaçlı kuruluşların politikalarını belirler, düzenler, yönetir ve bağlı oldukları kuruluşları temsil eder ve bunlar adına hareket ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kuruluşun politika, tüzük ve yönetmeliklerini belirlemek ve düzenlemek;
- (b) kuruluşun genel faaliyetlerini planlamak, yönetmek ve koordine etmek;
- (c) kuruluşun faaliyetlerini ve sonuçlarını incelemek ve yönetim kuruluna ve diğer idari organlara, kuruluşun üyelik ile fon sağlayan birimlerine rapor etmek;
- (d) kuruluş adına kuruluşun üyeleri ve ilgili özel amaçlı kuruluşlar ile görüşmek;
- (e) kuruluşun, üyelerinin ve ilgili özel amaçlı grupların menfaatlerini yasama organı, devlet veya kamuoyu nezdinde savunmak;
- (f) kuruluşun politikalarını, programlarını, tüzük ve yönetmeliklerini uygulamaktan sorumlu olan birimleri planlamak, organize etmek ve yönetmek;
- (g) bütçe kontrolünün sağlanması için uygun sistem ve işlemlerin geliştirilmesini ve uygulanmasını sağlamak;
- (h) kuruluş hedef ve politikalarına göre kuruluş ya da girişimin performansını izlemek ve değerlendirmek;
- (i) kuruluşu resmi günlerde, kurul toplantılarında, görüşmelerde, kongre ve kamuya açık toplantılarda ve forumlarda temsil etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Başkan, ticaret birliği
- Genel müdür, işveren örgütü
- Lider, siyasi parti
- Başkan, siyasi parti
- Genel sekreter, çevre koruma örgütü
- Genel sekreter, insan hakları örgütü

112 Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör)

Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör); politikaları düzenler, inceler ve yapılan faaliyetler ve sonuçlarından sorumlu oldukları yönetim kurulu veya idari organ tarafından belirlenmiş ilkeler çerçevesinde diğer yöneticilerin de desteği ile girişim ve kuruluşun (özel amaçlı kuruluşlar ve devlet kuruluşları hariç) genel faaliyetlerini planlar, yönetir, koordine eder ve değerlendirirler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Girişim veya kuruluşun genel faaliyetlerinin planlanması, yönetilmesi ve koordine edilmesi; girişim veya kuruluşun faaliyetlerinin ve sonuçlarının incelenmesi, yönetim kuruluna ve idari organlara rapor edilmesi; girişim veya kuruluşun hedef, strateji, politika ve programlarının belirlenmesi; kuruluşun genel idare ve yönetiminin yapılması; bütçenin oluşturulması ve yönetilmesi, harcamaların kontrolü ve kaynakların etkin kullanımının sağlanması; kurumsal politika ve programların uygulanması için gerekli malzeme, insan ve finans kaynaklarının kullanımının yetkilendirilmesi; kuruluş hedef ve politikalarına göre kuruluşun performansının izlenmesi ve değerlendirilmesi; altında çalışan kıdemli personele danışılması, öneri ve raporların incelenmesi; kuruluşun resmi günlerde, görüşmelerde, kongre, seminer, kamuya açık toplantı ve forumlarda temsil edilmesi; üst düzey yöneticilerin seçiminin yapılması

ya da onaylanması; kuruluşun ilgili kanun ve yönetmeliklere uyumunun sağlanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

1120 Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör)

1120 Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör)

Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör); politikaları düzenler, inceler ve yapılan faaliyetler ve sonuçlarından sorumlu oldukları yönetim kurulu veya idari organ tarafından belirlenmiş ilkeler çerçevesinde diğer yöneticilerin de desteği ile girişim ve kuruluşun (özel amaçlı kuruluşlar ve devlet kuruluşları hariç) genel faaliyetlerini planlar, yönetir, koordine eder ve değerlendirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Girişim veya kuruluşun genel faaliyetlerini planlamak, yönetmek ve koordine etmek;
- (b) girişim veya kuruluşun faaliyetlerini ve sonuçlarını incelemek, yönetim kuruluna ve diğer idari organlara rapor etmek;
- (c) girişim veya kuruluşun hedef, strateji, politika ve programlarını belirlemek;
- (d) kuruluşun genel sevk ve idaresini yapmak;
- (e) bütçeyi oluşturmak ve yönetmek, harcamaların kontrolünü yapmak ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak;
- (f) kurumsal politika ve programların uygulanması için gerekli malzeme, insan ve finans kaynaklarının kullanımına yetki vermek;
- (g) kuruluş hedef ve politikalarına göre kuruluşun performansını izlemek ve değerlendirmek;
- (h) altında çalışan kıdemli personele danışmak, öneri ve raporları incelemek;
- (i) kuruluşu resmi günlerde, görüşmelerde, kongre, seminer, kamuya açık toplantı ve forumlarda temsil etmek;
- (j) üst düzey yöneticilerin seçimini yapmak ya da onaylamak;
- (k) kuruluşun ilgili kanun ve yönetmeliklere uyumunu sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Başkan
- Genel müdür
- Bölge müdürü

Not: Çeşitli faaliyetlerden sorumlu alt düzeydeki müdürlerin faaliyetlerini koordine eden ve denetleyen bölge müdürleri ve diğer üst düzey müdürler, Birim grup 1120`de (Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör)) sınıflandırılır.

Belli bir coğrafi alan içerisinde uzmanlık gerektiren faaliyetlerden sorumlu müdürler, bu birim grupta kapsamamaktadır. Örneğin; bölge satış müdürleri, Birim grup 1221`de (Satış ve pazarlama müdürleri) sınıflandırılır.

Temel sorumluluğu bir veya daha fazla girişim veya kuruluşun yönetim kuruluna üye olmaktan oluşan işler, Birim grup 1120`de (Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör)) sınıflandırılır. Kamu girişimlerinde görev yapan başkanlar Birim grup 1120`de (Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör)) kapsamaktadır.

12 Ticari ve idari müdürler

Ticari ve idari müdürler; girişim ve kuruluşların ya da diğer girişim ve kuruluşlara benzeri hizmetler sağlayan girişimlerin mali, idari, insan kaynakları, politika, planlama, araştırma ve geliştirme, reklamcılık, halkla ilişkiler ile satış ve pazarlama faaliyetlerini planlar, organize eder, yönetir, kontrol ve koordine ederler. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, dördüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana grupta çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Politika önerilerinin, stratejik ve mali planlamanın düzenlenmesi ve idare edilmesi; uygulamaya yönelik ve idari yöntemlerin oluşturulması ve yönetilmesi; strateji ve politikaların yürütülmesi, izlenmesi ve değerlendirilmesi; üst düzey yöneticilere önerilerde bulunulması; yeni ürünler, pazarlama, halkla ilişkiler ve reklam kampanyaları konusunda yapılan girişimlerin geliştirilmesine yön verilmesi; satış faaliyetleri, karma üretim programı, müşteri hizmet standartlarının belirlenmesi ve yönetilmesi; kredi sözleşmeleri ve fiyatların belirlenmesi; ilgili tüzük, yönetmelik ve standartlara uyumun sağlanması; personel seçimi, eğitimi ve performansının kontrol edilmesi; bütçenin hazırlanması ve mali işlemlerin yönetilmesi; diğer bölüm veya birimlerin başkanları ve müdürleri ile görüşme yapılması; harcamaların kontrolü ve kaynakların etkin kullanımının sağlanması; görüşmelerde, kongre, seminer, kamuya açık toplantı ve forumlarda girişimin veya kuruluşun temsil edilmesi.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

121 İş hizmetleri ve idaresi ile ilgili müdürler

122 Satış, pazarlama ve iş geliştirme ile ilgili müdürler

Not: Ana grup 2 (Profesyonel meslek mensupları) veya Ana grup 3`te (Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları) sınıflandırılan bir veya daha fazla meslekte, genellikle uzmanlaşmış nitelik ve deneyim gerekmektedir. Çeşitli faaliyetlerden sorumlu alt düzeydeki müdürlerin faaliyetlerini koordine eden ve denetleyen bölge müdürleri ve diğer üst düzey müdürler, Birim grup 1120`de (Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör)) sınıflandırılır.

121 İş hizmetleri ve idaresi ile ilgili müdürler

İş hizmetleri ve idaresi ile ilgili müdürler; kuruluşların ya da diğer girişim ve kuruluşlara benzeri hizmetler sağlayan girişimlerin mali, idari, insan kaynakları, politika ve planlama faaliyetlerini planlar, organize eder, yönetir, kontrol ve koordine ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Politika önerilerinin, stratejik ve mali planlamanın düzenlenmesi ve idare edilmesi; uygulamaya yönelik ve idari yöntemlerin oluşturulması ve yönetilmesi; strateji ve politikaların yürütülmesi, izlenmesi ve değerlendirilmesi; üst düzey müdürlere ve yönetim kuruluna mali, stratejik yönetim, politika, program ve mevzuat konularında önerilerde bulunulması; ilgili tüzük, yönetmelik ve standartlara uyumun sağlanması; personel seçimi, eğitimi ve performansının kontrol edilmesi; bütçenin hazırlanması ve mali işlemlerin yönetilmesi; üst düzey yöneticiler ve diğer bölüm veya birimlerin müdürleri ile görüşme yapılması; harcamaların kontrolü ve kaynakların etkin kullanımının sağlanması; görüşmelerde, kongre, seminer, kamuya açık toplantı ve forumlarda kuruluşun temsil edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

1211 Finansman müdürleri

1212 İnsan kaynakları müdürleri

1213 Politika ve planlama müdürleri

1219 Başka yerde sınıflandırılmamış iş hizmetleri ve idaresi ile ilgili müdürler

1211 Finans müdürleri

Finans müdürleri; diğer bölüm veya birimlerin başkanları ve müdürleri ile görüşerek bir girişim veya kuruluşun ya da diğer girişim ve kuruluşlara mali hizmet sağlayan girişimlerin mali işlemlerini planlar, yönetir ve koordine ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bir girişim ya da kuruluşun mali işlemlerini planlamak, yönetmek ve koordine etmek;
- (b) girişim ya da kuruluşun mali durumunu değerlendirmek, bütçe hazırlamak ve mali işlemleri yönetmek;
- (c) üst düzey yöneticiler ve diğer bölüm veya birimlerin müdürleri ile görüş alışverişinde bulunmak;
- (d) bütçe oluşturmak ve yönetmek, harcamaları kontrol etmek ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak;
- (e) uygulamaya yönelik ve idari yöntemleri oluşturmak ve yönetmek;
- (f) günlük faaliyetleri planlamak ve yönetmek;
- (g) personeli seçmek, eğitmek ve performanslarını denetlemek;
- (h) kurum ya da kuruluşu diğer kuruluşlarla olan iş ilişkilerinde temsil etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Şirket genel sekreteri
- Finans müdürü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Finans kurumu şube müdürü - 1346
- Mali denetçi - 2411

1212 İnsan kaynakları müdürleri

İnsan kaynakları müdürleri; bir girişim ya da kuruluşun ya da diğer girişim ve kuruluşlara insan kaynakları hizmeti sağlayan girişimlerin personel, işçi-işveren ilişkileri ile iş sağlığı ve güvenlik faaliyetleriyle ilgili politikalarını planlar, yönetir ve koordine ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bir girişim ya da kuruluşun personel ve işçi-işveren ilişkileri faaliyetlerini, politikalarını ve uygulamalarını planlamak, yönetmek ve koordine etmek;
- (b) personelin istihdamı, eğitimi, terfi ettirilmesi, yer değiştirilmesi ve işten çıkarılması ile ilgili yöntemleri planlamak ve organize etmek;
- (c) ücret yapısı ve seviyesinin belirlenmesi ile çalışma koşullarına ilişkin çalışanlarla görüş alışverişi yapmak amacıyla görüşmeleri ve yöntemleri planlamak ve organize etmek;
- (d) güvenlik, sağlık ve benzeri program ve faaliyetleri denetlemek;
- (e) bütçe oluşturmak ve yönetmek, harcamaları kontrol etmek ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak;
- (f) uygulamaya yönelik ve idari yöntemleri oluşturmak ve yönetmek;
- (g) yönetim bilgi sistemlerinin geliştirilmesi ve uygulanmasını denetlemek;
- (h) çalışanların hakları, sağlık ve güvenlik, fırsat eşitliği ve benzeri konularla ilgili standart ve mevzuatlara uyumu sağlamak;
- (i) girişim veya kuruluşun tümünde istihdam edilecek personeli seçmek, eğitmek ve performansını denetlemek;
- (j) üst düzey yöneticiler ve diğer bölümlerin müdürleri ile görüşme yapmak;
- (k) kurum ya da kuruluşu diğer kuruluşlarla olan iş ilişkilerinde temsil etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Endüstriyel ilişkiler müdürü
- Personel müdürü
- İşe alım müdürü

1213 Politika ve planlama müdürleri

Politika ve planlama müdürleri; kamu ya da sivil toplum örgütleri ve özel sektör kuruluşlarının politika danışmanlığı ve stratejik planlama faaliyetlerini planlar, organize eder, yönetir ve koordine ederler ya da politika ve stratejik planlama hizmeti sağlayan girişimlerin faaliyetlerini yönetirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hedef, amaç ve iş standartlarına ulaşmak için stratejik plan, program, politika, işlem, sistem ve yöntemleri geliştirmek, uygulamak ve izlemek;

- (b) politik araştırma ve analizleri geliştirmek, yönetmek, idare etmek ve katılım sağlamak;
- (c) politika ve uygulamaların yürütülmesini koordine etmek;
- (d) faaliyet ölçümleri ve hesap verebilirlik kriterlerini oluşturmak;
- (e) günlük faaliyetleri planlamak ve yönetmek;
- (f) politika geliştirme ve stratejik planlama çalışanlarının faaliyetlerine yol göstermek ve yönetmek;
- (g) personeli seçmek, eğitmek ve performanslarını denetlemek;
- (h) üst düzey yöneticiler ve diğer bölümlerin müdürleri ile görüşme yapmak;
- (i) görüşme, kongre, seminer, kamuya açık toplantı ve forumlarda kuruluşu temsil etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Politika müdürü
- Stratejik planlama müdürü
- Şirket planlama müdürü

1219 Başka yerde sınıflandırılmamış iş hizmetleri ve idaresi ile ilgili müdürler

Bu birim grup, Grup 121 (İş hizmetleri ve idaresi ile ilgili müdürler) içinde başka yerde sınıflandırılmamış iş hizmetleri ve idaresi ile ilgili müdürleri kapsamaktadır. Örneğin, bu grup tesis müdürü, büyük bir girişim ve kuruluşta bir bölümün müdürü veya diğer girişim ve kuruluşlara bu gibi hizmetler sağlayan bir girişimin müdürü olarak istihdam edilen temizlik hizmetleri müdürü, idari hizmetler müdürü gibi meslekleri içerir.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Tesislerin ve idari hizmetlerin yönetimi gibi konularda üst düzey yönetime idari, stratejik planlama ve uygulamaya yönelik destek, araştırma ve öneri sağlamak;
- (b) kuruluşun idari ve fiziki kaynaklarını geliştirmek ve yönetmek;
- (c) kuruluşun personeli tarafından kullanılmak üzere, idareye ve usule ilişkin açıklamalar ve kılavuz geliştirmek ve uygulamak;
- (d) kuruluşu etkileyecek olan karmaşık kaynak idaresi sorunları ve girişimlerini analiz etmek ve ilgili rapor, yazışma ve belgeleri hazırlamak;
- (e) mali rapor ve bütçelerin hazırlanması konusunda bilgi ve destek sağlamak;
- (f) iş faaliyetlerinin düzgün yürümesi ile doğru ve zamanlı bilgi sağlanması için idari personele yön vermek, yönetmek ve geliştirmek;
- (g) görüşme, kongre, seminer, kamuya açık toplantı ve forumlarda girişim veya kuruluşu temsil etmek;
- (h) bütçe oluşturmak ve yönetmek, harcamaları kontrol etmek ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak;
- (i) günlük faaliyetleri planlamak ve yönetmek;
- (j) personeli seçmek, eğitmek ve performanslarını denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İdari hizmetler müdürü
- Temizlik hizmetleri müdürü
- Şirket hizmetleri müdürü
- Tesis yönetim müdürü

122 Satış, pazarlama ve iş geliştirme ile ilgili müdürler

Satış, pazarlama ve iş geliştirme ile ilgili müdürler; girişim ve kuruluşların ya da diğer girişim ve kuruluşlara benzeri hizmetler sağlayan girişimlerin, reklam, halkla ilişkiler, araştırma ve geliştirme ile satış ve pazarlama faaliyetlerini planlar, organize eder, yönetir, kontrol eder ve koordine ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Diğer müdürlerle görüşerek reklam, halkla ilişkiler, ürün geliştirme, satış ve pazarlama konularında politika ve planların düzenlenmesi ve uygulanması; yeni ürün veya bilimsel araştırmalar, pazarlama, halkla ilişkiler ve reklam kampanyaları için yapılan girişimlerin geliştirilmesine ön ayak olunması; satış faaliyetleri, karma üretim programı, müşteri hizmetleri standartları ve satış yöntemleri ile dağıtım politikasının belirlenmesi ve yönetilmesi; fiyat ve kredi sözleşmelerinin oluşturulması; bütçenin oluşturulması ve idare edilmesi ve kaynakların etkin kullanımının sağlanması amacıyla harcamaların kontrol edilmesi; personelin seçimi, eğitimi ve performansının denetlenmesi; kongre, ticari fuar ve diğer forumlarda girişim veya kuruluşun temsil edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 1221 Satış ve pazarlama müdürleri
- 1222 Reklam ve halkla ilişkiler müdürleri
- 1223 Araştırma ve geliştirme müdürleri

1221 Satış ve pazarlama müdürleri

Satış ve pazarlama müdürleri; bir girişim veya kuruluşun ya da diğer girişim ve kuruluşlara satış ve pazarlama hizmetleri sağlayan girişimlerin, satış ve pazarlama faaliyetlerini planlar, yönetir ve koordine ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Satış kayıtları ve piyasa değerlendirmelerine dayalı olarak özel satış ve pazarlama programlarını planlamak ve organize etmek;
- (b) fiyat listesi, indirim ve teslim koşulları, satış promosyon bütçeleri, satış yöntemleri, özel teşvik ve kampanyaları belirlemek;
- (c) satış ve pazarlama faaliyetleri ile ilgili uygulamaya yönelik ve idari yöntemleri oluşturmak ve yönetmek;
- (d) satış ve pazarlama personelinin faaliyetlerini yönlendirmek ve yönetmek;
- (e) günlük faaliyetleri planlamak ve yönetmek;

- (f) bütçe oluşturmak ve yönetmek, kaynakların etkin kullanımını sağlamak amacıyla harcamaları kontrol etmek;
- (g) personeli seçmek, eğitmek ve performansını denetlemek;
- (h) satış ve pazarlamaya ilişkin kongre, ticari fuar ve diğer forumlarda girişim veya kuruluşu temsil etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Pazarlama müdürü
- Satış müdürü

1222 Reklam ve halkla ilişkiler müdürleri

Reklam ve halkla ilişkiler müdürleri; girişimlerin ve kuruluşların ya da diğer girişim ve kuruluşlara benzeri hizmetler sağlayan girişimlerin reklam, halkla ilişkiler ve halkı bilgilendirme faaliyetlerini planlar, yönetir ve koordine ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bir girişim veya kuruluşun reklam ve halkla ilişkiler faaliyetlerini planlamak, yönetmek ve koordine etmek;
- (b) müşteri ya da gazete, radyo ve televizyon istasyonları, spor ve kültürel organizasyonlar ve reklam ajansları ile reklam sözleşmelerini görüşmek;
- (c) girişim veya kuruluşun planları, tamamladığı işler ve görüşleri hakkında kanun yapıcıları, kitle iletişim araçlarını ve kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla bilgi içeren programları planlamak ve yönetmek;
- (d) reklam ve halkla ilişkiler personelinin faaliyetlerini yönlendirmek ve yönetmek;
- (e) bütçe oluşturmak ve yönetmek, kaynakların etkin kullanımını sağlamak amacıyla harcamaları kontrol etmek;
- (f) uygulamaya yönelik ve idari yöntemleri oluşturmak ve yönetmek;
- (g) günlük faaliyetleri planlamak ve yönetmek;
- (h) personeli seçmek, eğitmek ve performansını denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Reklam müdürü
- Halkla ilişkiler müdürü

1223 Araştırma ve geliştirme müdürleri

Araştırma ve geliştirme müdürleri; bir girişim veya kuruluşun ya da diğer girişim ve kuruluşlara benzeri hizmetler sağlayan girişimlerin araştırma ve geliştirme faaliyetlerini planlar, yönetir ve koordine ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yeni ya da gelişmiş teknik yöntemler, ürünler, bilgi veya malzeme kullanımının geliştirilmesi amacıyla bir girişim veya kuruluşun içinde veya dış araştırma kuruluşlarına görev vererek araştırma ve geliştirme faaliyetlerini planlamak, yönetmek ve koordine etmek;
- (b) hedef ve bütçe ihtiyaçlarını belirleyerek bir girişim ya da kuruluşun genel araştırma ve geliştirme programını planlamak;
- (c) araştırma ve geliştirme personelinin faaliyetlerini yönlendirmek ve yönetmek;
- (d) bütçe oluşturmak ve yönetmek, kaynakların etkin kullanımını sağlamak amacıyla harcamaları kontrol etmek;
- (e) uygulamaya yönelik ve idari yöntemleri oluşturmak ve yönetmek;
- (f) günlük faaliyetleri planlamak ve yönetmek;
- (g) personeli seçmek, eğitmek ve performansını denetlemek;
- (h) kongre, seminer ve konferanslarda girişim ya da kuruluşu temsil etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ürün geliştirme müdürü
- Araştırma müdürü

13 Üretim ve uzmanlaşmış hizmet müdürleri

Üretim ve uzmanlaşmış hizmet müdürleri; yönetici hiyerarşisinin olmadığı bir girişim veya kuruluşun genel müdürü olarak veya bir bölümün müdürü olarak bir girişim ya da kuruluş tarafından sağlanan uzmanlaşmış profesyonel ve teknik hizmetlerin tedarikini ve malların üretimini planlar, yönetir ve koordine ederler. Bu müdürler, büyük ölçekli tarım, ormancılık ve balıkçılık faaliyetleri ve sağlık, eğitim, sosyal hizmetler, bankacılık, sigorta ile diğer uzmanlaşmış ve teknik hizmetleri sağlamaya yönelik imalat, madencilik, inşaat, lojistik, bilgi ve iletişim teknolojileri faaliyetlerinden sorumludurlar. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, dördüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Çıktı, sağlanan hizmet, kalite, miktar, maliyet, zaman ve işgücü talepleri bakımından faaliyetlerin ayrıntılarının planlanması; standartların ve hedeflerin oluşturulması; tesisin işleyişinin ve süreçlerinin kontrol edilmesi; üretilen mal ve verilen hizmetlerin kalitesinin sağlanması; teklif ve ihale sözleşmesinin hazırlanması; bütçenin hazırlanması ve yönetilmesi, maliyetlerin gözlenmesi ve maliyetleri minimize etmek amacıyla faaliyet, süreç ve kaynakların düzenlenmesi; yeni tesis ve ekipman satın alımı ile kurulunun denetlenmesi; sağlık ve güvenlik gereklerinin uygulanmasının koordine edilmesi; günlük faaliyetlerin planlanması ve yönetilmesi; personelin seçimi, eğitimi ve performansının denetlenmesi; rapor, bütçe ve ön tahminlerin hazırlanması (veya hazırlanması için düzenleme yapılması); diğer kuruluşlarla yapılan görüşmelerde, kongre, seminer, kamuya açık toplantı ve forumlarda girişim ya da kuruluşun temsil edilmesi.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

131 Tarım, ormancılık ve balıkçılık ile ilgili üretim müdürleri

132 İmalat, madencilik, inşaat ve dağıtım müdürleri

133 Bilgi ve iletişim teknolojisi hizmet müdürleri

134 Profesyonel hizmet müdürleri

Not : Ana grup 2 (Profesyonel meslek mensupları) veya Ana grup 3`te (Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları) sınıflandırılan bir veya daha fazla meslekte, genellikle uzmanlaşmış nitelik ve deneyim gerekmektedir. Çeşitli faaliyetlerden sorumlu alt düzeydeki müdürlerin faaliyetlerini koordine eden ve denetleyen bölge müdürleri ve diğer üst düzey müdürler, Birim grup 1120`de (Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör)) sınıflandırılır.

131 Tarım, ormancılık ve balıkçılık ile ilgili üretim müdürleri

Tarım, ormancılık ve balıkçılık ile ilgili üretim müdürleri; bitkisel ürünlerin yetiştirilmesi ve hasat edilmesi, çiftlik hayvanlarının, balık ve kabuklu deniz hayvanlarının beslenmesi ve yetiştirilmesi ile balık ve suda yaşayan diğer canlıların yakalanması ve hasat edilmesi amacıyla büyük çiftlikler, hayvan üretme çiftlikleri, kollektif çiftlikler ve kooperatifler gibi büyük ölçekli tarım, bahçecilik, ormancılık, su ürünleri ve balıkçılık faaliyetlerindeki üretimi planlar, yönetir ve koordine ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Piyasa faaliyetlerinin izlenmesi ve sözleşme şartları ile pazar taleplerini karşılamak amacıyla üretimin planlanması; bütçenin hazırlanması ve yönetilmesi, üretim çıktısı ve maliyetlerin gözlenmesi, çiftçilik ve balıkçılığa ilişkin işletme uygulamaları gibi bilgilerin kaydedilmesi, mali raporlar ile faaliyetlere ilişkin raporların hazırlanması; ürünlerin, yakalanan ve stoktakilerin satışını düzenlemek amacıyla alıcılar ile görüşme yapılması; ürünün üretimi ve üretim yönetimi için çiftçiler, balıkçı gemisi kaptanları ya da bağımsız mal sahipleri ile sözleşme yapılması; faaliyetin türü, yoğunluğu ve sıklığının planlanması; makine, teçhizat ve malzeme satın alınması; çevresel toksinlerin, yabancı otların, zararlıların ve hastalıkların belirlenmesi ve kontrol edilmesi; binalar ile sulama sistemi ve teçhizatının bakımının yapılması gibi faaliyetlerin organize edilmesi; çalışanlar ile yüklenicilerin seçimi, eğitimi ve performansının denetlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

1311 Tarım ve ormancılık ile ilgili üretim müdürleri

1312 Su ürünleri ve balıkçılık ile ilgili üretim müdürleri

1311 Tarım ve ormancılık ile ilgili üretim müdürleri

Tarım ve ormancılık ile ilgili üretim müdürleri; bitkisel ürünlerin yetiştirilmesi ve hasat edilmesi, çiftlik hayvanlarının beslenmesi ve yetiştirilmesi amacıyla büyük çiftlikler, hayvan üretme çiftlikleri ve tarımsal kooperatifler gibi büyük ölçekli tarım, bahçecilik ve ormancılık faaliyetlerindeki üretimi planlar, yönetir ve koordine ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Tarım ve ormancılığa ilişkin piyasa faaliyetlerini izlemek ve sözleşme şartları ile pazar taleplerini karşılamak amacıyla üretimi planlamak;
- (b) bütçe hazırlamak ve yönetmek, üretim çıktısı ve maliyetleri izlemek, çiftçiliğe ilişkin işletme uygulamaları gibi bilgileri kaydetmek ve mali raporlar ile faaliyetlere ilişkin raporları hazırlamak;
- (c) bitkisel ürünler ve çiftlik hayvanlarının satışını düzenlemek amacıyla alıcılar ile görüşme yapmak;
- (d) bitkisel ürünler ve çiftlik hayvanlarının üretimi veya üretim yönetimi için çiftçiler veya bağımsız mal sahipleri ile sözleşme yapmak;
- (e) çiftlik faaliyetlerinin türü, yoğunluğu ve sıklığını planlamak (dikim, ilaçlama ve hasat için en uygun zamanın belirlenmesi gibi);
- (f) maksimum üretim için gereken gübre çeşidi ve miktarını belirlemek amacıyla toprağı analiz etmek;
- (g) traktör, tohum, gübre ve kimyasal maddeler gibi makine, teçhizat ve malzemeleri satın almak;
- (h) tarım ve ormanlarla ilgili çevresel toksinleri, yabancı otları, zararlıları ve hastalıkları belirlemek ve kontrol etmek;
- (i) binalar ile sulama sistemi ve teçhizatının bakımının yapılması gibi çiftçilik faaliyetlerini organize etmek;
- (j) dikim, sulama, kimyasal uygulama, hasat ve tasnifleme gibi faaliyetleri yönetmek ve koordine etmek;
- (k) ürünün olgunlaşma tarihlerini belirlemek ya da hava şartlarından dolayı potansiyel ürün zararını tahmin etmek için ekili-dikili alanları kontrol etmek;
- (l) tarım ve ormancılıkta çalışanlar ile yüklenicileri seçmek, eğitmek ve performanslarını denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Orman müdürü
- Plantasyon müdürü

1312 Su ürünleri ve balıkçılık ile ilgili üretim müdürleri

Su ürünleri ve balıkçılık ile ilgili üretim müdürleri; ihraç ürünü olarak ya da tatlı veya tuzlu sulara bırakılmak üzere balık, kabuklu deniz hayvanları veya suda yaşayan diğer canlı türlerinin yetiştirilmesi, balık ve kabuklu deniz hayvanlarının yakalanması ve hasat edilmesine yönelik büyük ölçekli su ürünleri ve balıkçılık faaliyetlerinde üretimi planlar, yönetir ve koordine ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Su ürünleri ve balıkçılık piyasa faaliyetlerini izlemek ve sözleşme şartları ile pazar taleplerini karşılamak amacıyla üretimi ve balıkçılık faaliyetlerini planlamak;
- (b) bütçe hazırlamak ve yönetmek, üretim çıktısı ve maliyetleri izlemek, balıkçılığa ilişkin işletme uygulamaları gibi bilgileri kaydetmek ve mali raporlar ile faaliyet raporlarını hazırlamak;
- (c) üretilen ve avlanan ürünlerin satışını düzenlemek amacıyla alıcılar ile görüşme yapmak;
- (d) balıkçılık ve su ürünleri faaliyetleri veya üretim yönetimi için balıkçı gemisi kaptanları veya

- gemi ve su ürünleri çiftlik sahipleri ile sözleşme yapmak;
- (e) hastalık veya parazitleri belirlemeye yönelik su ürünleri veya balık stokları ile ilgili muayeneleri organize etmek ve yürütmek;
- (f) balık yavrusu üretimi ve büyüme oranlarını geliştirmeye ve balık üretme çiftliklerindeki hastalıkları önlemeye yönelik faaliyetleri planlamak ve koordine etmek;
- (g) suda yaşam koşullarının devamını sağlamak ya da iyileştirmek için çevreyi izlemek;
- (h) balığın yakalanması ve yumurtalarının alınması ile balık yumurtası ve yavruların yetiştirilmesine yönelik faaliyetleri yönetmek ve izlemek, işletme bilgisi ve balık kültür tekniklerini uygulamak;
- (i) damızlıkların seçimi ve bakımını koordine etmek;
- (j) ergin balıkların göl, gölet, akarsu veya ticari tanklara aktarılmasını yönetmek ve izlemek;
- (k) balıkçı teknesi ve ağ gibi makine, teçhizat ve malzemeleri satın almak;
- (l) gemi, tekne ve teçhizatın bakımı gibi faaliyetleri organize etmek;
- (m) su ürünleri ve balıkçılık faaliyetlerinde çalışanlar ile yüklenicilerin seçimini, eğitimini ve performansını denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Su ürünleri (kültür) üretim müdürü
- Balıkçılık işletme müdürü
- Balıkçılık faaliyetleri ile ilgili kıyı kaptanı (yönetici)
- Trol gemisi yöneticisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Balık yetiştiricisi - 6221
- Balık üretme çiftliği müdürü - 6221
- İstiridye yetiştiricisi - 6221
- Deniz ürünleri yetiştiricisi - 6221
- Balıkçı teknesi kaptanı (kıyı sularında) - 6222
- Balıkçı gemisi kaptanı (açık deniz) - 6223

132 İmalat, madencilik, inşaat ve dağıtım müdürleri

İmalat, madencilik, inşaat ve dağıtım müdürleri; yönetici hiyerarşisinin olmadığı bir girişim veya kuruluşun genel müdürü olarak veya bir bölümün müdürü olarak imalat, maden çıkarımı, inşaat, tedarik, depolama ve ulaştırma faaliyetlerini planlar, organize ve koordine ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Çıktı kalitesi ve miktarı, maliyet, zaman ve işgücü talepleri açısından faaliyetlerin ayrıntılarının planlanması; bakım planlaması, çalışma saatleri ve teçhizat temininin belirlenmesi yoluyla tesisin işletiminin ve kalite yöntemlerinin kontrol edilmesi; teklif ve ihale anlaşmalarının hazırlanması; bütçe oluşturulması ve yönetilmesi, üretim çıktı ve maliyetlerin izlenmesi ile maliyetleri en düşük düzeye indirmek için süreç ve kaynakların düzenlenmesi; yeni tesis veya teçhizat satın alımı ve kurulmasının denetlenmesi; üretim kayıt ve

raporlarının hazırlanmasının kontrol edilmesi; sağlık ve güvenlik gereklerinin uygulamasının koordine edilmesi; günlük faaliyetlerin planlanması ve yönetilmesi; personelin seçimi, eğitimi ve performansının denetlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

1321 İmalat müdürleri

1322 Maden işletme müdürleri

1323 İnşaat müdürleri

1324 Tedarik, dağıtım müdürleri ve benzeri müdürler

1321 İmalat müdürleri

İmalat müdürleri; ürünlerin üretimi, elektrik, gaz ve suyun üretimi ve dağıtımı, atıkların toplanması, arıtılması ve bertarafı ile ilgili faaliyetleri planlar, yönetir ve koordine ederler. Büyük girişimlerin veya küçük imalat şirketlerinin yöneticisi olarak üretim bölümlerini yönetebilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) retim stratejilerini, politikalarını ve planlarını belirlemek, yürütmek ve izlemek;
- (b) ıktı kalitesi ve miktarı, maliyet, zaman ve işgücü talepleri açısından üretim faaliyetlerinin ayrıntılarını planlamak;
- (c) alışma saatleri ile parça ve alet temininin belirlemesi ve bakım planlaması yoluyla üretim tesisinin işletim ve kalite yöntemlerini kontrol etmek;
- (d) bütçe oluşturmak ve yönetmek, üretim çıktı ve maliyetlerini izlemek ile maliyetleri en düşük düzeye indirmek için süreçleri ve kaynakları düzenlemek;
- (e) retimle ilgili konularda diğer müdürlerle görüş alışverişinde bulunmak ve onları bilgilendirmek;
- (f) yeni tesis ve teçhizat satın alımı ve kurulumunu denetlemek;
- (g) retim kayıtlarının ve raporların hazırlanmasını kontrol etmek;
- (h) iş sağlığı ve güvenliği gereklerinin uygulamasını koordine etmek;
- (i) iş fırsatlarını tanımlamak ve imal edilecek ürünleri belirlemek;
- (j) imalat faaliyetleri ve çevreyi etkileyen düzenleyici ve yasal gereklilikleri araştırmak ve gerçekleştirmek;
- (k) zel malların imalatı için fiyat teklifi hazırlanmasını denetlemek, müşteriler ve tedarikçiler ile sözleşme yapmak;
- (l) personel seçmek, eğitmek ve performanslarını denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere rnekler:

- İmalatçı
- İmalat müdürü
- Üretim ve operasyon müdürü (imalat)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Üretim denetçisi (süpervizör) (imalat) - 3122

1322 Maden işletme müdürleri

Maden işletme müdürleri; yönetici hiyerarşisinin olmadığı bir girişim veya kuruluşun genel müdürü olarak veya bir bölümün müdürü olarak madencilik, taşocaklığı üretim faaliyetleri ile petrol ve gaz çıkarımı faaliyetlerini planlar, yönetir ve koordine ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Diğer müdürlerle, üretim kotası koymak, kazı alanlarını planlamak ve ham maddelerin çıkarılması/ayıklanmasına ilişkin politikalar geliştirmek amacıyla görüşmek;
- (b) personelin, kullanılan teçhizat ve teknolojilerin uygunluğunu belirlemek ve gerektiğinde iş programı veya teçhizatda değişiklikler yaparak üretim alanlarının etkinliğini değerlendirmek;
- (c) ürün kalitesi ve miktarı, maliyet, zaman ve işgücü gereklilikleri açısından üretim faaliyetlerinin ayrıntılarını planlamak;
- (d) bakım planlaması, çalışma saatleri ve teçhizat temininin belirlenmesi yoluyla tesisin işletim ve kalite yöntemlerini kontrol etmek;
- (e) bütçe oluşturmak ve yönetmek, üretim çıktı ve maliyetlerini izlemek ile maliyetleri en düşük düzeye indirmek için süreçleri ve kaynakları düzenlemek;
- (f) yeni tesis veya teçhizat satın alımı ve kurulumunu denetlemek;
- (g) üretim kayıtlarının ve raporların hazırlanmasını kontrol etmek;
- (h) sağlık ve güvenlik gereklerinin uygulamasını koordine etmek;
- (i) maden çıkarım faaliyetleri ve çevreyi etkileyen düzenleyici ve yasal gereklilikleri araştırmak ve gerçekleştirmek;
- (j) personelin seçimi, eğitimi ve performansını denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Maden işletme müdürü
- Üretim müdürü (maden)
- Üretim müdürü (petrol ve gaz çıkarımı)
- Üretim müdürü (taşocağı)
- Taşocağı müdürü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Maden işletme müdür yardımcısı - 3121
- Maden süpervizörü - 3121
- Maden müdür yardımcısı - 3121
- Taşocağı denetçisi (süpervizör) - 3121

1323 İnşaat müdürleri

İnşaat müdürleri; yönetici hiyerarşisinin olmadığı bir girişim veya kuruluşun genel müdürü olarak veya bir bölümün müdürü olarak inşaat mühendisliği projeleri, bina ve konut inşasını planlar, yönetir ve koordine ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Mimari çizim ve teknik özellikleri yorumlamak;
- (b) işgücü kaynakları ve malzemeler ile donanım ve teçhizatın alım ve dağıtımını koordine etmek;
- (c) inşaat sürecinde yer alan bina sahipleri, gayrimenkul komisyoncusu ve taşeronlarla projelerin zamanında ve bütçe çerçevesinde tamamlanmasını sağlamak amacıyla görüşmek;
- (d) teklif ve ihale anlaşmalarını hazırlamak;
- (e) inşaat alanı için koordine edilmiş çalışma programlarını işletmek ve uygulamak;
- (f) performans, kalite, maliyet ve güvenlik standartlarına ve inşaat mevzuatlarına uygunluğu sağlamak;
- (g) yerel yetkililere sunulacak planları düzenlemek;
- (h) sözleşmeli inşaat yapmak veya özel amaçlı inşaat hizmetlerine taşeronluk etmek;
- (i) ilgili yetkililer tarafından yapılacak inşaat denetimlerini düzenlemek;
- (j) bütçe oluşturmak ve yönetmek, harcamaları kontrol etmek ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak;
- (k) taşeron ve personelin seçimi, eğitimi ve performansını denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İnşaat proje müdürü
- Proje yapımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Bina inşaatı süpervizörü - 3123
- Ev inşaatçısı (ev ve benzeri küçük yapılar) - 7111

1324 **Tedarik, dağıtım müdürleri ve benzeri müdürler**

Tedarik, dağıtım müdürleri ve benzeri müdürler; yönetici hiyerarşisinin olmadığı bir girişim veya kuruluşun genel müdürü olarak veya bir bölümün müdürü olarak malların tedarik, ulaştırma, depolama ve dağıtımını ile yolcu taşıma sistemleri ve olanaklarını planlar, yönetir ve koordine ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Satın alma, depolama ve dağıtım stratejisi, politikası ve planlarını belirlemek, yürütmek ve izlemek;
- (b) en az maliyetle gerekli stok seviyesini korumak için planlar yapmak ve yürütmek;
- (c) kalite, maliyet ve dağıtım taleplerini karşılamak için tedarikçilerle sözleşme görüşmeleri yapmak;

- (d) malzeme ihtiyacını karşılamak ve stok düzeyini kontrol etmek için depolama ve envanter sistemlerini gözden geçirmek ve izlemek;
- (e) karayolu taşıtları, trenler, deniz taşıtları ve hava taşıtlarının sevk ve gönderilmelerini kontrol etmek;
- (f) malların tüm hareketlerini izlemek amacıyla kayıt sistemlerini idare etmek ve uygun zamanlarda yeniden ısmarlama ve yeniden depolama işlemini yapmak;
- (g) dışarıya mal ve buna bağlı sevk taşımacılığı gereklilikleriyle ilgili olarak diğer bölümler ve müşterilerle bağlantı kurmak;
- (h) satın alım, depolama ve dağıtım işlemleri kayıtlarını denetlemek;
- (i) bütçe oluşturmak ve yönetmek, harcamaları kontrol etmek ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak;
- (j) uygulamaya yönelik ve idari yöntemleri oluşturmak ve yönetmek;
- (k) günlük faaliyetleri planlamak ve yönetmek;
- (l) personelin seçimini, eğitimini ve performansını denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Otobüs durağı/terminali müdürü
- Lojistik müdürü
- Gar müdürü
- Satın alma müdürü
- Tedarik ve dağıtım müdürü
- Tedarik zinciri müdürü
- Taşıma şirketi müdürü
- Kent transit sistem müdürü
- Depo müdürü

Not: Yönetici hiyerarşisine sahip ana hava alanları, tren yolu şirketleri, kent transit sistemleri ve diğer ulaştırma şirketlerinin başkanları, Birim grup 1120`de (Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör)) sınıflandırılır.

133 **Bilgi ve iletişim teknolojisi hizmet müdürleri**

Bilgi ve iletişim teknolojisi hizmet müdürleri; yönetici hiyerarşisinin olmadığı bir girişim veya kuruluşun genel müdürü olarak veya bir bölümün müdürü olarak bilgisayar ve telekomünikasyon sistemlerinin edinilmesi, geliştirilmesi, bakım ve kullanımını planlar, yönetir ve koordine ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Bilgisayar kullanım gereksinimleri ve sistem taleplerini değerlendirmek için kullanıcılar, yönetim, satıcılar ve teknisyenler ile görüşülmesi ve bu ihtiyaçları karşılayacak teknolojinin belirlenmesi; bilgi ve iletişim teknoloji (BİT) stratejileri, politika ile planlarının düzenlenmesi ve yönetilmesi; BİT kaynaklarının seçimi ve kurulumu ile kullanıcı eğitiminin sağlanması konusunun yönetilmesi; BİT işlemlerinin yönetilmesi, iş akışının analiz edilmesi, önceliklerin oluşturulması, standartların geliştirilmesi ve teslim tarihinin

belirlenmesi; BİT sistemlerinin güvenliğinin denetlenmesi; sistem analistleri, programcılar ve bilgisayarla ilgili diğer çalışanların çalışmalarının belirlenmesi, gözden geçirilmesi, idare edilmesi ve rehberlik edilmesi; kuruluşun teknoloji kullanımı ve ihtiyaçlarının değerlendirilmesi ile yazılım ve donanımdaki gelişmeler konusunda önerilerde bulunulması; bütçenin oluşturulması ve yönetilmesi, harcamaların kontrol edilmesi ve kaynakların etkin kullanımının sağlanması; uygulamaya yönelik ve idari yöntemlerin oluşturulması ile yönetilmesi; personelin seçiminin, eğitim ve performansının denetlenmesi; girişim veya kuruluşun, BİT ile ilgili kongre, seminer ve toplantılarda temsil edilmesi.

Bu gruptaki meslekler aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

1330 Bilgi ve iletişim teknolojisi hizmet müdürleri

1330 Bilgi ve iletişim teknolojisi hizmet müdürleri

Bilgi ve iletişim teknolojisi hizmet müdürleri; yönetici hiyerarşisinin olmadığı bir girişim veya kuruluşun genel müdürü olarak veya bir bölümün müdürü olarak bilgisayar ve telekomünikasyon sistemlerinin edinilmesi, geliştirilmesi, bakım ve kullanımını planlar, yönetir ve koordine ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bilgisayar kullanım gereksinimleri ve sistem taleplerini değerlendirmek için kullanıcılar, yönetim, satıcılar ve teknisyenlerle görüşmek ile bu ihtiyaçları karşılayacak teknolojiyi belirlemek;
- (b) bilgi ve iletişim teknoloji (BİT) stratejileri, politika ve planlarını düzenlemek ve yönetmek;
- (c) BİT kaynaklarının seçimi ve kurulumunu yönetmek ve kullanıcı eğitiminin tedarik edilmesini sağlamak;
- (d) BİT işlemlerini yönetmek, iş akışını analiz etmek, öncelikleri oluşturmak, standartları geliştirmek ve son teslim tarihini belirlemek;
- (e) BİT sistemlerinin güvenliğini denetlemek;
- (f) sistem analistleri, programcılar ve bilgisayarla ilgili diğer çalışanların çalışmalarını belirlemek, gözden geçirmek, idare etmek ve rehberlik etmek;
- (g) kuruluşun teknoloji kullanımı ve ihtiyaçlarını değerlendirmek ile yazılım ve donanımdaki gelişmeler konusunda tavsiyelerde bulunmak;
- (h) bütçe oluşturmak ve yönetmek, harcamaları kontrol etmek ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak;
- (i) uygulamaya yönelik ve idari yöntemleri oluşturmak ile yönetmek;
- (j) personelin seçimini, eğitim ve performansını denetlemek;
- (k) girişim veya kuruluşu, BİT ile ilgili kongre, seminer ve toplantılarda temsil etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Uygulama geliştirme müdürü
- Bilgi işlem yöneticisi
- Veri işletim müdürü

- Veri işleme bölümü müdürü
- BİT geliştirme müdürü
- Bilgi sistemleri müdürü
- Bilgi teknolojileri müdürü (BT müdürü)
- İnternet hizmet sağlayıcı
- Ağ (network) müdürü

134 Profesyonel hizmet müdürleri

Profesyonel hizmet müdürleri; çocuk bakımı, sağlık, sosyal yardım, eğitim ve diğer profesyonel hizmetlerin sağlanmasını planlar, yönetir ve koordine ederler, mali ve sigorta hizmeti sağlayan kurumların şubelerini idare ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: İşyerinin hizmet ve faaliyet sağlaması için plan ve politikaların düzenlenmesi; standart ve hedeflerin oluşturulması; müşterilerin ihtiyaçlarını karşılayacak program ile hizmetlerin geliştirilmesi ve yürütülmesi; kaynak tahsisinin yönetilmesi ve koordine edilmesi; işbirliği ve koordinasyon alanlarını tartışmak amacıyla ebeveynler, kurullar, finansman kuruluşları, topluluk temsilcileri ve ilgili kuruluşlar ile bağlantı kurulması; harcamaların izlenmesi ve kontrol edilmesi; personelin seçiminin, gelişim ve performansının denetlenmesi; rapor, bütçe ve ön tahminlerin hazırlanması (veya hazırlanması için düzenleme yapılması); kongre, seminer, kamuya açık oturumlarda ve forumlarda ve diğer kuruluşlarla yapılan görüşmelerde kuruluşun temsil edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 1341 Çocuk bakım hizmetleri müdürleri
- 1342 Sağlık hizmetleri yöneticileri
- 1343 Yaşlı bakım hizmetleri yöneticileri
- 1344 Sosyal yardım müdürleri
- 1345 Eğitim müdürleri
- 1346 Mali ve sigorta hizmet şube müdürleri
- 1349 Başka yerde sınıflandırılmamış profesyonel hizmet müdürleri

Not: Profesyonel hizmet müdürleri; uzmanlaşmış profesyonel ve teknik hizmetlerin sağlanmasının planlaması, yönetim ve koordinasyonundan sorumludurlar. Ana grup 2 (Profesyonel meslek mensupları) veya Ana grup 3`te (Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları) sınıflandırılan bir veya daha fazla meslekte genellikle uzmanlaşmış nitelik ve deneyim gerekmektedir.

1341 Çocuk bakım hizmetleri müdürleri

Çocuk bakım hizmetleri müdürleri; okul öncesi, okul sonrası, tatil ve gündüz bakım merkezleri ve hizmetlerinde, çocuk bakımının sağlanmasına ilişkin planlama yapar, yönetir ve koordine eder ve

değerlendirme yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Küçük çocukların fiziksel, sosyal, duygusal ve zihinsel gelişimini sağlamak amacıyla programlar geliştirmek ve yürütmek;
- (b) bütçe oluşturmak ve izlemek ve personel, erzak, malzeme, teçhizat ve bakım için fon tahsisini belirlemek;
- (c) okul öncesi, okul sonrası, gündüz ve tatil bakım merkezlerinde çocuk bakımı sağlanmasını denetlemek ve koordine etmek;
- (d) küçük çocukların bakımı ve denetiminin sağlanmasında çocuk bakıcılarını yönetmek ve denetlemek;
- (e) merkezin çocuklar, personel ve ziyaretçiler için güvenli olmasını sağlamak amacıyla tüm binaların ve teçhizatın bakımının yapıldığından emin olmak ve fiziksel olanakları yönetmek;
- (f) devlet kurallarını gözden geçirmek ve yorumlamak ile kuralları (örneğin; emniyet ve güvenlikle ilgili) karşılamak üzere yöntemler geliştirmek;
- (g) çocukların gelişimini izlemek ve ebeveyn veya velilerle görüşmek;
- (h) çocuk bakım merkezinin kayıt ve hesaplarını hazırlamak ve muhafaza etmek;
- (i) personel istihdam etmek ve değerlendirmek ile mesleki gelişimlerini koordine etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Çocuk bakım merkezi müdürü

1342 Sağlık hizmetleri yöneticileri

Sağlık hizmetleri yöneticileri; hastane, klinik, kamu sağlık kuruluşları ve benzeri kuruluşlarda klinik ve toplum sağlığı bakım hizmetlerinin sağlanmasını planlar, yönetir, koordine eder ve değerlendirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hizmet, tesis, kuruluş veya merkezin genel idare ve yönetimini sağlamak;
- (b) tıbbi, hasta bakım, teknik, büro, hizmet, bakım ve diğer personelin çalışma faaliyetlerini yönetmek, denetlemek ve değerlendirmek;
- (c) yönettiği birimler için hedef ve değerlendirme veya çalışma ölçütlerini oluşturmak;
- (d) personelin işe alımı, kiralınması ve eğitimini yürütmek veya yönetmek;
- (e) tıbbi, hasta bakım, teknik ve idari personel için yöntem, politika ve performans standartlarını geliştirmek, yürütmek ve izlemek;
- (f) kaynakların etkin kullanımını sağlamak ve ek personel, teçhizat ve hizmet ihtiyacını değerlendirmek için teşhis hizmetlerinin, yatılı hasta yataklarının, tesislerin ve personelin kullanımını izlemek;
- (g) malzeme, teçhizat ve hizmetlere ilişkin bütçe planlama, rapor hazırlama ve harcama gibi idari işlemleri kontrol etmek;
- (h) hizmetlerin sağlanmasını koordine etmek amacıyla, diğer sağlık ve sosyal yardım hizmeti

sağlayıcılar, kurullar ve mali kuruluşlarla bağlantı kurmak;

(i) sağlık ve sosyal yardım hizmetleri ile imkanlarını iyileştirmeye yönelik tedbirler konusunda devlet organlarına önerilerde bulunmak;

(j) kongre, seminer, kamuya açık oturumlarda ve forumlar ile görüşmelerde kuruluşu temsil etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Sağlık tesisi yöneticisi
- Toplum sağlığı baş sorumlusu (Kanada, A.B.D. gibi ülkelerde)
- Klinik şefi
- Toplum sağlığı merkezi sorumlusu
- Hemşirelik hizmetleri müdürü
- Hastane başhemşiresi
- Sağlık yöneticisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Yaşlı bakım hizmetleri yöneticisi - 1343

1343 Yaşlı bakım hizmetleri yöneticileri

Yaşlı bakım hizmetleri yöneticileri; yaşlanmanın etkilerinden dolayı bu gibi hizmetlere ihtiyaç duyan kişilere ve ailelere yatılı ve kişisel bakım hizmetleri sağlamaya yönelik planlar yapar, yönetir, koordine eder ve değerlendirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Hizmet, tesis, kuruluş veya merkezin genel idare ve yönetimini sağlamak;

(b) tıbbi, hasta bakım, teknik, büro, hizmet, bakım ve diğer personelin çalışma faaliyetlerini yönetmek, denetlemek ve değerlendirmek;

(c) yönettiği birimler için amaç, değerlendirme veya çalışma ölçütlerini oluşturmak;

(d) personelin işe alımı, kiralanması ve eğitimini yürütmek veya yönetmek;

(e) tıbbi, hasta bakım, teknik ve idari personelin yöntem, politika ve performans standartlarını geliştirmek, yürütmek ve izlemek;

(f) yaşlılar için sosyal yardım programları ve bakım hizmetlerini koordine etmek ve idare etmek;

(g) malzeme, teçhizat ve hizmetlere ilişkin bütçe planlama, rapor hazırlama ve harcama gibi idari işlemleri kontrol etmek;

(h) hizmetlerin sağlanmasını koordine etmek amacıyla diğer sağlık ve sosyal yardım hizmeti sağlayıcılar, kurullar ve fon sağlayan kuruluşlarla bağlantı kurmak;

(i) sağlık ve sosyal yardım hizmetleri ile imkanlarını iyileştirmeye yönelik tedbirler konusunda devlet organlarına önerilerde bulunmak;

(j) kongre, seminer, kamuya açık oturumlarda ve forumlar ile görüşmelerde kuruluşu temsil etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Yaşlı bakımevi yöneticisi
- Huzurevi koordinatörü
- Hasta bakımevi yöneticisi
- Emekli köyü koordinatörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Sağlık hizmetleri yöneticisi - 1342

1344 Sosyal yardım müdürleri

Sosyal yardım müdürleri; gelir desteği, aile yardımı, çocuk hizmetleri ve diğer topluluk programları ve hizmetleri gibi sosyal ve topluluk hizmet programlarını sağlamaya yönelik planlama yapar, yönetir ve koordine ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hizmet, tesis, kuruluş veya merkezin genel idare ve yönetimini sağlamak;
- (b) personel için yöntem, politika ve performans standartlarını geliştirmek, yürütmek ve izlemek;
- (c) sosyal yardım, konut ve diğer sosyal hizmetlerin sağlanmasına yönelik ayrılan kaynakları izlemek ve değerlendirmek;
- (d) malzeme, teçhizat ve hizmetlere ilişkin bütçe planlama, rapor hazırlama ve harcama gibi idari işlemleri kontrol etmek;
- (e) sağlık ve sosyal yardım hizmetlerinin koordinasyonu ve işbirliği alanlarını tartışmak amacıyla diğer sağlık ve sosyal yardım hizmeti sağlayıcılar, kurullar ve mali kuruluşlarla bağlantı kurmak;
- (f) sosyal yardım hizmetleri ve imkanlarını iyileştirmeye yönelik tedbirler konusunda devlet organlarına önerilerde bulunmak;
- (g) kongre, seminer, kamuya açık oturumlarda ve forumlar ile görüşmelerde kuruluşu temsil etmek;
- (h) bütçe oluşturmak ve yönetmek, harcamaları kontrol etmek ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak;
- (i) uygulamaya yönelik ve idari yöntemleri oluşturmak ve yönetmek;
- (j) personelin seçimini, eğitimi ve performansını denetlemek;

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Toplum merkezi müdürü
- Aile hizmetleri müdürü
- Konut hizmetleri müdürü
- Sosyal yardım merkezi müdürü

1345 Eğitim müdürleri

Eğitim m¼d¼rleri; eğitim hizmetleri, ilköğretim ve ortaöğretim kurumları, kolejler, üniversitelerde fakülte ve bölümler ile diğer eğitim kurumlarının eğitim ve idari yönlerini planlar, yönetir, koordine eder ve değerlendirirler.

Kapsanan görevler Şunlardır:

- (a) Eğitim otoriteleri ve yönetici organlar tarafından oluşturulan çerçeveye dayalı olarak eğitim programlarını belirlemek;
- (b) okul performansı ve öğrenci kayıtlarını izlemek amacıyla sistem ve yöntemler uygulamak;
- (c) öğrenci kabulü ve eğitim hizmetlerine ilişkin idari ve büro faaliyetlerini idare etmek;
- (d) bütçe planlama, rapor hazırlama, malzeme, teğizat ve hizmetlerle ilgili harcamalar gibi idari işlemleri kontrol etmek;
- (e) öğrencilerin yanısıra eğitici, akademik ve idari personele de liderlik ve rehberlik yapmak;
- (f) sınıfları ziyaret ederek, öğretim yöntemlerini gözlemleyerek, öğretim hedeflerini gözden geçirerek ve eğitim malzemelerini denetleyerek öğretmen ve öğretim görevlilerinin işini değerlendirmek;
- (g) hizmetleri veya kurumu daha geniş topluluklarda anlatmak ve eğitim programını tanıtmak;
- (h) eğitim kurumunun atölye, derslik, laboratuvar, işlik ve tesisi ile donanımının bakımını denetlemek;
- (i) öğretmen ve öğrenciler için güvenli ve elverişli ortam yaratmak amacıyla disiplin kurallarını geliştirmek ve uygulamak;
- (j) ebeveyn, topluluk grupları ve sponsorlarla birlikte ek fonları arttırma yöntemlerini organize etmek ve uygulamak;
- (k) personelin seçimini, eğitimi ve denetimini kontrol etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Yüksekokul m¼d¼rü
- Okul m¼d¼rü
- Dekan (üniversite)
- Baş öğretmen

1346 Mali ve sigorta hizmet Şube m¼d¼rleri

Mali ve sigorta hizmet Şube m¼d¼rleri; bankalar, building society (üyelerine konut kredisi ve bankacılık hizmetleri sağlayan mali kuruluş), kredi birlikleri ve sigorta Şirketleri gibi mali ve sigorta hizmetleri sağlayan kuruluşların Şubelerini planlar, yönetir ve koordine ederler. Mali ve sigorta konularında m¼Őterilere önerilerde bulunur ve yardımcı olurlar.

Kapsanan görevler Şunlardır:

- (a) Şube personelinin faaliyetlerini planlamak, yönetmek ve koordine etmek;
- (b) bireysel ve kurumsal m¼Őterilerle bağlantı kurmak ve bağlantıyı sürdürmek;
- (c) m¼Őterilerin mali ve sigorta gereksinimleri ile m¼Őterileri etkileyebilecek yasa değerlikleri gibi konularda önerilerde bulunmak ve yardımcı olmak;

- (d) kredi ve sigorta başvurularını incelemek, değerlendirmek ve işleme koymak;
- (e) kredi vadesinin uzatılması ile ilgili kararları takip etmek;
- (f) mali soruşturmaları yürütmek;
- (g) nakit para ve mali araçların akışı ile mali ve düzenleyici raporların hazırlanmasını denetlemek;
- (h) ticari kredi, gayrimenkul ve kişisel kredi aşamalarını kabul etmek veya red etmek ya da kabulünü veya reddini koordine etmek;
- (i) şirketin diğer şubeleriyle işbirliğini koordine etmek;
- (j) bütçeyi yönetmek, harcamayı kontrol etmek ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak;
- (k) personelin seçimini, eğitim ve performansını denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Banka müdürü
- Üyelerine konut kredisi ve bankacılık hizmetleri sağlayan mali kuruluşun müdürü
- Kredi birliği müdürü
- Sigorta acentesi müdürü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Finans müdürü - 1211
- Kredi ve borç verme görevlisi - 3312
- Sigorta temsilcisi - 3321

1349 **Başka yerde sınıflandırılmamış profesyonel hizmet müdürleri**

Bu birim grup, Alt ana grup 12 (Ticari ve idari müdürler) ya da Alt ana grup 13'te (Üretim ve uzmanlaşmış hizmet müdürleri) başka yerde sınıflandırılmamış uzmanlaşmış profesyonel ve teknik hizmetlerin sağlanmasını planlayan, yöneten, koordine eden ve değerlendiren müdürleri kapsar. Örneğin; güvenlik, ıslah, kütüphane, hukuk ve itfaiye ile ilgili hizmetleri sağlamaktan sorumlu yöneticiler burada sınıflandırılmaktadır.

Bu gibi durumlarda aşağıdaki görevler kapsanır:

- (a) Hizmet, tesis, kuruluş veya merkezin genel idare ve yönetimini sağlamak;
- (b) personel için yöntem, politika ve standartlar geliştirmek, yürütmek ve izlemek;
- (c) profesyonel, teknik, büro, hizmet, bakım ve diğer personelin çalışma faaliyetlerini yönetmek, denetlemek ve değerlendirmek;
- (d) hizmet sağlamak amacıyla tahsis edilmiş kaynakları izlemek ve değerlendirmek;
- (e) malzeme, teçhizat ve hizmetlere ilişkin bütçe planlama, rapor hazırlama ve harcama gibi idari işlemleri kontrol etmek;
- (f) hizmetlerin sağlanmasını planlamak, yönetmek ve koordine etmek;
- (g) aynı veya ilgili alanlarda diğer hizmet sağlayan kuruluşlarla işbirliğini koordine etmek;
- (h) bütçeyi yönetmek, harcamaları kontrol etmek ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak;
- (i) personelin seçimini, eğitim ve performansını denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Arşiv müdürü
- Sanat galerisi müdürü
- İslahevi müdürü
- Hukuk hizmetleri müdürü
- Kütüphane müdürü
- Müze müdürü
- Polis komiseri
- Hapishane müdürü

Not: Profesyonel hizmet müdürleri; uzmanlaşmış profesyonel ve teknik hizmetlerin sağlanmasından, planlamasından, yönetim ve koordinasyondan sorumludurlar. Ana grup 2 (Profesyonel meslek mensupları) veya Ana grup 3'te (Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları) sınıflandırılan bir veya daha fazla meslekte genellikle uzmanlaşmış nitelik ve deneyim gerekmektedir.

14 **Ağırlama, perakende ve diğer hizmet müdürleri**

Ağırlama, perakende ve diğer hizmet müdürleri; konaklama, ağırlama, perakende ve diğer hizmetleri sağlayan işyerlerinin faaliyetlerini planlar, organize eder ve yönetirler. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, üçüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Özel toplantı, spor, kumar ve eğlence faaliyetleri ile ürünlerin, stok düzeylerinin ve hizmet standartlarının sırasının ve karışımının planlanması ve koordine edilmesi; mal ve hizmetlerin tanıtımının yapılması ve satılması; alkollü içecek, kumar, sağlık ve diğer yasa ve yönetmeliklerin takip edilmesi; sağlanan mal ve hizmetler ile müşteri ilişkilerine yönelik politika, program ve yöntemlerin geliştirilmesi ve gözden geçirilmesi; potansiyel müşterilere, konferans, kongre ve ticari gösterilere ilişkin imkanların tanıtımının yapılması; ulaşım araçları, teçhizat ve akaryakıtın satın alınması ve bakımı ile malların taşınmasının organize edilmesi; personelin seçiminin, eğitim ve denetiminin kontrol edilmesi; iş sağlığı ve güvenliği yönetmeliklerine uygunluğun sağlanması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

- 141 Otel, lokanta ve restoran müdürleri
- 142 Perakende ve toptan ticaret müdürleri
- 143 Diğer hizmet müdürleri

Not: Alt ana grup 14 (Ağırlama, perakende ve diğer hizmet müdürleri), genellikle yönetici hiyerarşisinin çok az olduğu kuruluşlarda doğrudan kamuya hizmet sunan işyerlerinin yöneticileridir. Genellikle uzmanlaşmış nitelikler gerektiren uzmanlaşmış profesyonel ve teknik hizmetlerin sağlanmasına ilişkin planlama, yönetim ve koordinasyondan sorumlu müdürler, Alt

ana grup 12 (Ticari ve idari müdürler) ve Alt ana grup 13 (Üretim ve uzmanlaşmış hizmet müdürleri) içindeki çeşitli birim gruplarda sınıflandırılır.

Çalışanların yönetimi ve denetimi işlerinin önemli bir parçası olmayan küçük dükkan ve mağaza, misafirhane, kafe, lokanta ve bar işletmecileri, yaptıkları ana görevlere bağlı olarak Alt ana grup 51`in (Kişisel hizmetler veren elemanlar) veya 52`nin (Satış hizmetleri veren elemanlar) birim gruplarından uygun olanında sınıflandırılır.

141 Otel, lokanta ve restoran müdürleri

Otel, lokanta ve restoran müdürleri; konaklama, yemek, içecek ve diğer ağırlama hizmetleri sağlayan işyerlerinin faaliyetlerini planlar, organize eder ve yönetirler.

Yapılan görevler genellikle şunları kapsar: Özel toplantı, spor, kumar ve eğlence faaliyetlerinin planlanması ve organize edilmesi; rezervasyon, resepsiyon, oda hizmeti ve temizlik faaliyetlerinin denetlenmesi ve yönetilmesi; alkollü içecek, kumar, sağlık ve diğer yasa ve yönetmeliklerin takip edilmesi; yiyecek ve servis araçlarının hazırlık ve sunumunun her aşamasında kalitenin denetlenmesi; personelin seçiminin, eğitim ve denetiminin kontrol edilmesi; iş sağlığı ve güvenliği yönetmeliklerine uygunluğun sağlanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

1411 Otel müdürleri

1412 Lokanta ve restoran müdürleri

1411 Otel müdürleri

Otel müdürleri; konaklama ve diğer hizmetleri sağlayan otel, motel ve benzeri işyerlerinin faaliyetlerini planlar, organize eder ve yönetirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Rezervasyon, resepsiyon, oda servisi ve temizlik faaliyetlerini denetlemek ve yönetmek;
- (b) güvenlik önlemleri ile bahçe ve tesisin bakımını denetlemek;
- (c) bar, lokanta, restoran, toplantı ve konferans faaliyetlerini planlamak ve denetlemek;
- (d) alkollü içecek, kumar ve diğer yasa ve yönetmelikleri takip etmek;
- (e) müşteri memnuniyetini dikkate almak ve değerlendirmek;
- (f) muhasebe ve satın alma faaliyetlerini denetlemek;
- (g) işyerinin bütçe oluşturma faaliyetini üstlenmek;
- (h) personelin seçimini, eğitim ve denetimini kontrol etmek;
- (i) iş sağlığı ve güvenliği yönetmeliklerine uygunluğu sağlamak;
- (j) konuklara yerel turizm bilgisi sağlamak, tur düzenlemek ve ulaşım sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Otel müdürü
- Motel müdürü
- Gençlik pansiyonu (hostel) yöneticisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Ev tipi pansiyon işletmecisi (oda ve kahvaltı) - 5152

Not: Personelin yönetim ve denetiminin yaptıkları işin önemli bir parçası olmadığı, ev tipi yerlerde pansiyoner olarak kalan müşterilere konaklama ve sınırlı yemek hizmeti sağlayan oda ve kahvaltılı bazı işyerleri ile küçük pansiyonlar gibi küçük işyerlerinin işletmecileri, Birim grup 5152`de (Evlerdeki temizlik ve bakım elemanları) sınıflandırılır. Büyük otellerin şirket yönetimleri ile otel zincirlerinin başkanları ve uzmanlaşmış müdürleri, Alt ana grup 11 ve Alt ana grup 12`nin ilgili birim grubunda sınıflandırılır.

1412 Lokanta ve restoran müdürleri

Lokanta ve restoran müdürleri; yemek, yiyecek ve içecek hizmetleri sağlayan kafe, lokanta, restoran ve benzer işyerlerindeki faaliyetleri planlar, organize eder ve yönetirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- Şef ve aşçılara danışarak menüyü planlamak;
- özel toplantıları planlamak ve organize etmek;
- bütçeye göre malların fiyatlarının tespiti ve satın alımını düzenlemek;
- stok seviyelerinin ve mali işlemlerin kayıtlarını tutmak;
- yemek salonu, mutfak ve gıda depolarının sağlık yönetmeliklerine uygun, temiz, kullanışlı ve uygun görünümlü olmasını sağlamak;
- yemek ve servise ilişkin müşteri memnuniyetini değerlendirmek amacıyla müşterilerle görüşmek;
- mutfakta çalışan veya servis yapan personelin seçimini, eğitim ve denetlemesini yapmak, personel çalışma çizelgesi oluşturmak;
- rezervasyonları almak, konukları karşılamak ve sipariş alınmasına yardımcı olmak;
- müşteriler ve tedarikçiler ile gerekli hazırlıkları görüşmek;
- iş sağlığı ve güvenliği yönetmeliklerine uygunluğu sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kafe müdürü
- Lokanta ve restoran müdürü
- Yiyecek ve içecek müdürü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Şef (yiyecek hazırlama ve sunum hizmetleri) - 3434

Not: Çalışanların yönetimi ve denetimi işlerinin önemli bir parçası olmayan küçük kafe, lokanta ve bar işletmecileri, yaptıkları ana görevlere bağlı olarak Birim grup 5120 (Aşçılar), Birim grup 5131 (Garsonlar) veya Birim grup 5132 (Barmenler) birim gruplarından uygun olanında sınıflandırılır.

142 Perakende ve toptan ticaret müdürleri

Perakende ve toptan ticaret müdürleri; perakende veya toptan olarak mal satan işyerlerinin faaliyetlerini planlar, organize eder, koordine eder ve kontrol ederler. Bu müdürler, dükkan veya mağazalar ile belirli bir çeşitteki ürünün satıldığı mağaza veya dükkan içerisindeki bölümlerin bütçe, personel ve strateji yönetimi ve işletmesinden sorumludurlar.

Yapılan görevler genellikle şunları kapsamaktadır: Ürün karması, stok seviyeleri ve hizmet standartlarının belirlenmesi; satın alma ve pazarlama politikalarının düzenlenmesi ve yürütülmesi ile fiyatların belirlenmesi; işyerinin mal ve hizmetlerinin tanıtım ve reklamının yapılması; stok seviyelerinin ve mali işlemlerin kayıtlarının tutulması; işyerinin bütçesinin oluşturulması; personelin seçiminin, eğitim ve denetiminin kontrol edilmesi; iş sağlığı ve güvenliği yönetmeliklerine uygunluğun sağlanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:
1420 Perakende ve toptan ticaret müdürleri

Not: Perakende ve toptan ticaret müdürleri, çoğu zaman müdür hiyerarşisine sahip olmayan göreceli olarak küçük işletmelerde istihdam edilirler. Süpermarket ve büyük mağaza gibi büyük perakende işyerlerinde müdür ve mağaza sorumluları hiyerarşisi olmasına rağmen, bu işyerlerinde çalışan müdürler de bu grupta sınıflandırılır. Süpermarket veya büyük mağaza zinciri gibi işyeri gruplarının genel müdürleri, Birim grup 1120`de (Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör)) sınıflandırılır.

Personelin yönetimi ve denetlenmesi, işlerinin önemli bir parçası olmayan küçük mağaza ve dükkanların işletmecileri, yalnızca Birim Grup 5221`de (Perakende ticaret ile ilgili küçük işletme sahipleri) sınıflandırılır.

Mağaza ve dükkan satış elemanlarının, kasa operatörlerinin ve diğer çalışanların faaliyetlerini kontrol eden ve yöneten, fakat ürün karması, genel fiyatlandırma, bütçe ve personel seviyeleri ile seçim ve işe alınmasını belirleme konusunda sorumluluğu olmayan personel, Birim Grup 5222`de (Mağaza vb. bölüm sorumluları (şefleri)) sınıflandırılır.

1420 Perakende ve toptan ticaret müdürleri

Perakende ve toptan ticaret müdürleri; perakende veya toptan olarak mal satan işyerlerinin faaliyetlerini planlar, organize eder, koordine eder ve kontrol ederler. Bu müdürler, dükkan veya mağazalar ile belirli bir çeşitteki ürünün satıldığı mağaza veya dükkan içerisindeki bölümlerin bütçe, personel ve strateji yönetimi ve işletmesinden sorumludurlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Ürün karması, stok seviyeleri ve hizmet standartlarını belirlemek;
- (b) satın alma ve pazarlama politikalarını düzenlemek ve yürütmek, fiyatları belirlemek;
- (c) işyerinin mal ve hizmetlerinin tanıtımı ve reklamını yapmak;
- (d) stok seviyeleri ve mali işlemlerin kayıtlarını tutmak;
- (e) işyerinin bütçesini oluşturmak;
- (f) personelin seçimini, eğitim ve denetimini kontrol etmek;
- (g) iş sağlığı ve güvenliği yönetmeliklerine uygunluğu sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Perakende müdürü
- Süpermarket müdürü
- Market müdürü
- Mağaza müdürü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Satış müdürü - 1221
- Perakende ticaret ile ilgili küçük işyeri sahibi - 5221
- Mağaza sorumlusu/şefi - 5222
- Mağaza, dükkan vb. yerlerde çalışan satış elemanı - 5223

Not: Perakende ve toptan ticaret müdürleri, çoğu zaman müdür hiyerarşisine sahip olmayan göreceli olarak küçük işletmelerde istihdam edilirler. Süpermarket ve büyük mağaza gibi büyük perakende işyerlerinde müdür ve mağaza sorumluları hiyerarşisi olmasına rağmen, bu işyerlerinde çalışan müdürler de bu grupta sınıflandırılır. Süpermarket veya büyük mağaza zinciri gibi işyeri gruplarının genel müdürleri, Birim grup 1120`te (Genel müdürler ve başkanlar (özel sektör)) sınıflandırılır.

Personelin yönetimi ve denetlenmesi, işlerinin önemli bir parçası olmayan küçük mağaza ve dükkanların işletmecileri, yalnızca Birim Grup 5221`de (Perakende ticaret ile ilgili küçük işletme sahipleri) sınıflandırılır.

Mağaza ve dükkan satış elemanlarının, kasa operatörlerinin ve diğer çalışanların faaliyetlerini kontrol eden ve yöneten, fakat ürün karması, genel fiyatlandırma, bütçe ve personel seviyeleri ile seçim ve işe alınmasını belirleme konusunda sorumluluğu olmayan personel, Birim Grup 5222`de (Mağaza vb. bölüm sorumluları (şefleri)) sınıflandırılır.

143 Diğer hizmet müdürleri

Diğer hizmet müdürleri; spor, kültür, eğlence ve dinlenme, seyahat, müşteri ilişkileri ve diğer sosyal hizmetleri sağlayan işyerlerinin faaliyetlerini planlar, organize eder ve kontrol ederler.

Yapılan görevler genellikle şunları kapsamaktadır: Sağlanan hizmet veya faaliyetlerin çeşitliliği ve bunların bir karışımının, planlanması ve organize edilmesi; tesislerin temiz ve iyi durumda işletilmesinin sağlanması; sağlanan hizmetle ilgili gelişmelerin ve yeni eğilimlerin takip edilmesi; mevcut olanakların tanıtımının organize edilmesi ve öneride bulunulması; tüm kasa girişlerinin denetiminin sağlanması ve düzenli stok kontrollerinin yapılması; bütçe oluşturulması ve idare edilmesi; harcamanın kontrol edilmesi ve kaynakların etkin kullanımının sağlanması; günlük faaliyetlerin planlanması ve yönetilmesi; personel seçimi, denetim ve performansının kontrol edilmesi; sağlık ve güvenlik gerekliliklerine uygunluğun sağlanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

1431 Spor, eğlence ve dinlenme ile kültür merkezi müdürleri

1439 Başka yerde sınıflandırılmamış hizmet müdürleri

1431 Spor, eğlence ve dinlenme ile kültür merkezi müdürleri

Spor, eğlence ve dinlenme ile kültür merkezi müdürleri; spor, sanat, tiyatro ve diğer eğlence ve dinlenme ile sosyal hizmetleri sağlayan işyerlerinin faaliyetlerini planlar, organize eder ve kontrol ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Merkez tarafından sunulan gösteri, eğlence programları, kültürel etkinlikler ile spor ve fitness programlarının çeşitliliği ve karmalarını planlamak ve organize etmek;
- (b) tesislerin temiz ve iyi durumda işletilmesini sağlamak;
- (c) yaratıcı sanatlardaki gelişme ve yeni eğilimleri takip etmek, tiyatro eserleri ile bando ve orkestra gösterilerini düzenlemek;
- (d) etkinlik, gösteri ve faaliyetlere yönelik mevcut olanakların tanıtımını organize etmek ve öneride bulunmak;
- (e) tüm kasa girişlerinin denetimini sağlamak ve kontrol etmek, düzenli stok kontrollerini yapmak;
- (f) bütçe oluşturmak ve idare etmek, harcamayı kontrol etmek ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak;
- (g) günlük faaliyetleri planlamak ve yönetmek;
- (h) personelin seçimi, denetim ve performansını kontrol etmek;
- (i) sağlık ve güvenlik yönetmeliklerine uygunluğu sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Eğence parkı m¼d¼r¼
- Bilardo salonu m¼d¼r¼
- Kumarhane m¼d¼r¼
- Sinema salonu m¼d¼r¼
- Dinlence merkezi m¼d¼r¼
- Binicilik okulu m¼d¼r¼
- Konulu eğence parkı m¼d¼r¼
- Spor merkezi m¼d¼r¼
- Tiyatro m¼d¼r¼

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Sanat galerisi m¼d¼r¼ - 1349
- M¼ze m¼d¼r¼ - 1349
- K¼t¼phane m¼d¼r¼ - 1349

1439 Başka yerde sınıflandırılmamış hizmet m¼d¼r¼leri

Bu birim grup, Alt ana grup 13 (¼retim ve uzmanlaşmış hizmet m¼d¼r¼leri) veya Alt ana grup 14'te (Ağırlama, perakende ve diğer hizmet m¼d¼r¼leri) sınıflandırılmamış hizmetlerin sağlanmasını planlayan, y¼neten, koordine eden ve değerlendiren m¼d¼r¼leri kapsar. ¼rneđin; seyahat acentaları, konferans merkezleri, iletişim merkezleri ve alışveriş merkezlerinin m¼d¼r¼leri burada sınıflandırılır.

Burada sınıflandırılan mesleklere ¼rnekler:

- Seyahat acentesi m¼d¼r¼
- Konferans merkezi m¼d¼r¼
- İletişim merkezi m¼d¼r¼
- Alışveriş merkezi m¼d¼r¼
- Kamp y¼neticisi
- Karavan parkı y¼neticisi

Not: Bu birim grupta kapsanmayanlar, uzmanlaşmış profesyonel ve teknik hizmetleri sağlayan ve Ana grup 2 (Profesyonel meslek mensupları) veya Ana grup 3'te (Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları) sınıflandırılan bir veya daha fazla meslekte, genellikle uzmanlaşmış nitelik ve deneyim gerektiren mesleklerdir. Bu idari meslekler, Alt ana grup 12 (Ticari ve idari m¼d¼r¼ler) ve Alt ana grup 13'¼n (¼retim ve uzmanlaşmış hizmet m¼d¼r¼leri) eşitli birim gruplarında sınıflandırılır.

2 Profesyonel meslek mensupları

Profesyonel meslek mensupları; mevcut bilgi birikimini artırır, bilimsel veya sanatsal kavram ve kuramları uygular ve sistematik bir şekilde ¼đretir ya da bu faaliyetlerden iki veya daha fazlasının

bir bileşimi ile uğraşırlar. Bu ana grup içindeki mesleklerin çoğunda yapılan çalışmalar, dördüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Profesyonel meslek mensupları tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Analiz ve araştırmaların yürütülmesi, kavram, kuram ve uygulama yöntemlerinin geliştirilmesi; fizik bilimleri, matematik, mühendislik ve teknoloji, yaşam bilimleri, tıbbi ve sağlık hizmetleri, sosyal bilimler ve beşeri bilimler ile ilgili mevcut bilgilerin kullanılması veya bu konularda danışmanlık hizmetinin verilmesi; farklı eğitim seviyelerinde bir veya daha fazla bilim dalının kuram ve uygulamasının öğretilmesi; öğrenme zorluğu veya özel ihtiyaçları olan kişilere eğitim ve öğretim verilmesi; çeşitli iş, hukuki ve sosyal hizmetlerin sağlanması; sanat çalışmalarının icra edilmesi ve yürütülmesi; ruhsal rehberlik sağlanması; bilimsel makale ve raporların hazırlanması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu ana gruptaki meslekler, aşağıdaki alt ana gruplarda sınıflandırılır:

- 21 Bilim ve mühendislik alanlarındaki profesyonel meslek mensupları
- 22 Sağlık profesyonelleri
- 23 Eğitim ile ilgili profesyonel meslek mensupları
- 24 İş ve yönetim ile ilgili profesyonel meslek mensupları
- 25 Bilgi ve iletişim teknolojisi ile ilgili profesyonel meslek mensupları
- 26 Hukuk, sosyal ve kültür ile ilgili profesyonel meslek mensupları

21 Bilim ve mühendislik alanlarındaki profesyonel meslek mensupları

Bilim ve mühendislik alanlarındaki profesyonel meslek mensupları; fizik, astronomi, meteoroloji, kimya, jeofizik, jeoloji, biyoloji, ekoloji, farmakoloji, tıp, matematik, istatistik, bilgisayar, mimarlık, mühendislik, tasarım ve teknoloji gibi alanlardaki araştırmaları yürütür, kavram, kuram ve uygulamaya yönelik yöntemleri geliştirir ya da bilimsel bilgilerin uygulamasını yaparlar. Bu alt ana grup içindeki mesleklerin çoğunda yapılan çalışmalar, dördüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Araştırmaların yürütülmesi, fiziki madde ve olayların yapıları ve özellikleri, çeşitli maddelerin, malzemelerin ve ürünlerin kimyasal nitelikleri ve işlemleri, insan, bitki ve hayvan yaşamının tüm formları ile matematik, istatistik ve bilgisayar kavram ve yöntemlerinin çalışılması sonucu elde edilen bilimsel bilgilerin geliştirilmesi, danışmanlık hizmetleri verilmesi ya da uygulamaların yapılması; makine ve diğer teçhizat dahil binaların, şehir merkezlerinin ve trafik sistemlerinin, endüstriyel yapıların ve yol, köprü, baraj vb. yapıların inşasına danışmanlık hizmeti verilmesi tasarlanması ve idare edilmesi; madencilik yöntemlerinin uygulanması ve danışmanlık hizmeti verilmesi ve bunların en etkin kullanımlarının sağlanması; kara ve deniz araştırmalarının yürütülmesi ve haritalarının hazırlanması; özel malzemelerin, ürünlerin ve işlem süreçlerinin teknolojik yönleri ile üretim verimliliği ve iş organizasyonu konularında çalışmalar yapılması ve danışmanlık hizmetleri verilmesi; bilimsel makale ve raporların hazırlanması. Diğer çalışanların

denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki grupta sınıflandırılır:

211 Fizik ve yer bilimleri ile ilgili profesyonel meslek mensupları

212 Matematikçiler, istatistikçiler ve aktüerler

213 Yaşam bilimleri ile ilgili profesyonel meslek mensupları

214 Mühendislik ile ilgili profesyonel meslek mensupları (elektroteknoloji mühendisleri hariç)

215 Elektroteknoloji mühendisleri

216 Mimarlar, planlamacılar, harita mühendisleri ve tasarımcılar

211 Fizik ve yer bilimleri ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Fizik ve yer bilimleri ile ilgili profesyonel meslek mensupları; araştırmalar yürütür, kavram, kuram ve uygulamaya yönelik yöntemleri geliştirir ya da fizik, astronomi, meteoroloji, kimya, jeoloji ve jeofizik ile ilgili bilimsel bilgilerin uygulamasını yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Mekanik, termodinamik, optik, ses, elektrik, manyetizma, elektronik, nükleer fizik, astronomi, çeşitli kimya dalları, atmosferik koşullar ve Dünya'nın fiziksel durumu ile ilgili araştırma ve deneylerle elde edilmiş bilimsel bilgilerin geliştirilmesi; imalat, tarım, tıp, seyrüsefer (navigasyon), uzay araştırmaları, petrol, gaz, su ve mineral çıkarma, telekomünikasyon ve diğer hizmetler veya inşaat mühendisliği gibi alanlarda bu bilgilerin uygulanması ya da bu alanlarda danışmanlık hizmeti verilmesi; bilimsel makale ve raporların hazırlanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2111 Fizikçiler ve astronomlar

2112 Meteorologlar

2113 Kimyacılar

2114 Jeologlar ve jeofizikçiler

2111 Fizikçiler ve astronomlar

Fizikçiler ve astronomlar; madde, uzay, zaman, enerji, kuvvet ve alanlar ile bu fiziki olayların birbirleriyle olan ilişkileri ile ilgili araştırmaları yürütür, kavram, kuram ve uygulamaya yönelik yöntemleri geliştirirler. Fizik ve astronomi ile ilgili bilimsel bilgilerin, sanayi, tıp, askeri veya diğer alanlarda uygulamasını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Fizik ve astronomi ile ilgili araştırmaları yürütmek, kavram, teori, cihazlandırma, yazılım ve kullanıma yönelik yöntemleri iyileştirmek veya geliştirmek;
- (b) mekanik, termodinamik, elektronik, telekomünikasyon, güç üretimi ve dağıtımı, aerodinamik, optik ve lazer, uzaktan algılama, tıp, ses, manyetizma ve nükleer fizik gibi alanlarda maddenin

yapısı ve özellikleri üzerine deney, test ve analizleri yürütmek;

(c) araştırma ve deneylerin sonuçlarını değerlendirmek ve temel olarak matematiksel teknikler ve modeller kullanarak sonuçları ifade etmek;

(d) fizik veya astronomi ilke ve tekniklerinin sanayi, tıp, askeri ve diğer alanlardaki uygulamalarını geliştirmek veya iyileştirmek için ilke, teknik ve işlemler uygulamak;

(e) bir tıp doktorunun reçetede yazdığı gibi tanı koymak veya tedavi etmek amacıyla radyasyonun (iyonize ve iyonize olmayan) hastalara güvenli ve etkin verilmesini sağlamak;

(f) tıbbi (medical) uygulamalarda kullanılan fiziki miktarların hassas ölçümü ve özelliklerinin belirlenmesini sağlamak;

(g) görüntüleme, tıbbi (medical) tedavi ve doz ölçümü gibi uygulamalarda kullanılan teçhizatı test etmek, işletmeye almak ve değerlendirmek;

(h) radyasyonun faydalı ve zararlı etkileri arasındaki dengenin optimizasyonu konusunda tıp doktoru ve diğer sağlık hizmetleri ile ilgili profesyonel meslek mensuplarına danışmanlık yapmak ve görüşmek;

(i) seyrüsefer (navigasyon), uydu iletişimi, uzay seferleri, gök cisimleri ve kozmik radyasyon gibi alanlara ilişkin bilgiyi arttırmak amacıyla gökyüzü olaylarını gözlemek, analiz etmek ve yorumlamak ile yöntem, sayısal modeller ve teknikler geliştirmek;

(j) sanayi ve tıbbi uygulamalarda nükleer teknolojinin kullanımı ve fiziki olayların ölçümü için standart ve protokolleri geliştirmek, uygulamak ve devamlılığını sağlamak;

(k) bilimsel makale ve raporları hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Astronom
- Sağlık fizikçisi
- Nükleer fizikçi
- Fizikçi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Uzman hekim (nükleer tıp) - 2212
- Radyasyon onkolojisi uzmanı - 2212
- Radyoloji uzmanı - 2212
- Radyografçı - 3211

Not: Sağlık fizikçileri, bu birim grupta diğer fizikçilerle uygun bir şekilde sınıflandırılmış olmalarına rağmen, Alt ana grup 22`de (Sağlık profesyonelleri) sınıflandırılan meslekler ve Ana grup 2`nin (Profesyonel meslek mensupları) birçok birim grubunda sınıflandırılan diğer mesleklerin yanında sağlık işgücünün ayrılmaz bir parçası olduğu göz önüne alınmalıdır.

Meteorologlar; havacılık, gemicilik, tarım ve diğer alanlarda kullanılması ve kamunun bilgilendirilmesi için kısa veya uzun dönemli hava tahminleri hazırlarlar. Atmosferin oluşumu, yapısı ve dinamiğiyle ilgili araştırmalar yürütürler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hava hareketleri, basınç, sıcaklık, nemlilik ile kirlilik ve bulut oluşumu ve çökmesi, elektriksel değişiklikler veya güneş radyasyonu gibi diğer olayların fiziki ve kimyasal dönüşümlerinin yönünü ve hızını araştırmak;
- (b) hava durumunu tahmin etmek ve haritasını çıkarmak için, meteoroloji istasyonları, radar ve uydu görüntüleri ile bilgisayar model çıktılarından elde edilen bilgileri incelemek;
- (c) can ve mal için tehlikeli siklon, fırtına ve diğer afetler gibi atmosferik olaylarla ilgili kısa ve uzun dönemli hava haritaları, tahminler ve uyarıları hazırlamak ve raporlamak ile radyo, televizyon, basın ve İnternet dahil çeşitli iletişim araçları aracılığıyla atmosferik durumlarla ilgili bilgileri yaymak;
- (d) sis dağıtma, bulut oluşturma, yağmur arttırma ve diğer türdeki hava değiştirme programlarındaki deneyleri yürütmek;
- (e) deney veya işlevsel kullanım için hava ve iklime ilişkin matematiksel bilgisayar modelleri geliştirmek ve test etmek;
- (f) havanın çevre üzerindeki etkisine ilişkin çalışmalara katılmak;
- (g) uygun azaltma stratejileri geliştirmek için, sosyal bilim, mühendislik ve ekonomik topluluklarıyla birlikte sanayi projeleri ve insan faaliyetlerinin iklim ve hava ile iş kalitesi üzerindeki etkilerini analiz etmek;
- (h) meteorolojik veri toplama, uzaktan algılama veya ilgili uygulamalar için, yeni teçhizat ve yöneme yönelik tasarım ve geliştirmeyle meşgul olmak;
- (i) atmosferin bileşimi, yapısı ve dinamiği ile ilgili araştırma yapmak ve kavramlar, teoriler ve uygulamaya yönelik yöntemleri iyileştirmek veya geliştirmek, araştırma sonuçlarına ilişkin bilimsel makaleler ve raporlar hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İklim bilimci
- Hidrometeorolog
- Meteorolog
- Hava tahmincisi

2113 Kimyacılar

Kimyacılar; yeni bilgiler veya ürünler geliştirmek ve kalite ile işlem kontrolü için, araştırma yapar, kavramlar, teoriler ve uygulamaya yönelik yöntemleri iyileştirir veya geliştirir veya kimyayla ilgili bilimsel bilgiyi uygularlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kimya ile ilgili araştırma yapmak ile kavram, alet, teori ve uygulamaya yönelik yöntemleri iyileştirmek ve geliştirmek;
- (b) çeşitli doğal veya sentetik maddeler, malzemeler ve ürünlerdeki kimyasal bileşim ve enerji ile kimyasal değişiklikleri araştırmaya yönelik deney, test ve analizleri yapmak;
- (c) imalatçılar veya kullanıcılar için çevre kontrolü, kalite kontrolü ve çeşitli diğer işlemler için yöntemler geliştirmek;
- (d) çevresel toksik atıkları belirlemek ve sayısallaştırmak amacıyla örnek ve veri toplama ile analiz programlarını yürütmek;
- (e) kimya mühendisleri, biyologlar, mikrobiyologlar, agronomlar, jeologlar ve diğer profesyonel meslek mensupları ile çalışarak disiplinler arası araştırma ve geliştirme projelerine katılmak;
- (f) maddeleri yeni bileşiklere dönüştürmek için mikro organizmaları kullanmak;
- (g) malzemeleri güçlendirmek veya birleştirmek ile yeni malzemeler geliştirmek için yöntemler belirlemek;
- (h) doğal olarak oluşan maddeleri yeniden üretmek ve sentezlemek ile yeni suni maddeler yaratmak;
- (i) bilimsel makaleler ve raporlar hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kimyacı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Biyokimyager - 2131

- Farmakolog - 2131

- Eczacı - 2262

2114 Jeologlar ve jeofizikçiler

Jeologlar ve jeofizikçiler; petrol, gaz ve maden tetkik ve çıkarılması, su kaynaklarının korunması, inşaat mühendisliği, telekomünikasyon ve seyrüsefer (navigasyon) ile geliştirme ve atık imhası projelerinin çevre üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi ve azaltılması gibi alanlarda jeoloji ve jeofizik ile ilgili araştırmaları yürütür, kavram, kuram ve uygulamaya yönelik yöntemleri geliştirir veya bilimsel bilgileri uygularlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Jeoloji ve jeofizik ile ilgili araştırmaları yürütmek, kavram, kuram ve uygulamaya yönelik yöntemleri iyileştirmek ve geliştirmek;
- (b) Dünyanın gelişimini etkileyen süreçleri belirlemeye, geçmiş yaşamın gelişimini izlemeye ve jeolojik oluşumların kronolojisini ve doğasını saptamak ile bunların ticari uygulamalarını değerlendirmek amacıyla yer kabuğunun yapısı ve bileşimini araştırmak, kaya, maden, fosil ve diğer materyalleri incelemek;
- (c) araştırma verilerini yorumlamak ve jeoloji raporları, haritaları, grafik ve diyagramları, rapor ve makaleleri hazırlamak;

- (d) baraj, köprü, tünel ve büyük binaların inşası ile arazi ıslahı projeleri gibi inşaat mühendisliği alanında karşılaşılan problemlerde jeoloji bilgilerini uygulamak;
- (e) dünyayı etkileyen sismik, yerçekimsel, elektrik, termal ve manyetik kuvvetleri araştırmak ve ölçmek için çeşitli uzaktan algılama programlarını kullanmak;
- (f) dünyanın ağırlığı, hacmi ve kütlesi ile iç kısmının bileşimi ve yapısını tahmin etmek, yanardağların, buzulların ve depremlerin yapıları, faaliyetleri ve önceden tahmin edilebilirliğini araştırmak;
- (g) dünyanın manyetik alanının haritasını yapmak ve TV-radyo yayını, seyrüsefer (navigasyon) ve diğer amaçlar için bu tür harita ve diğer toplanmış veriyi kullanmak;
- (h) termal enerji değişimi gibi denizler ve atmosferin fiziksel özellikleri ile bunların birbirleriyle ilişkilerini incelemek ve ölçmek;
- (i) sismolojik, gravimetrik, manyetik, elektrik veya radyometrik yöntemleri kullanarak petrol, gaz ve maden yataklarının yapısı ve büyüklüğünü belirlemek ve yerlerini tayin etmek;
- (j) yapı malzemelerinin çökeltilerini belirlemek ve beton agregası, yol doldurma veya diğer uygulamalarda kullanmak için bunların karakteristiklerini ve uygunluklarını tespit etmek;
- (k) yeraltı ve yüzey sularının hareketini, dağılımını ve fiziksel özelliklerini araştırmak;
- (l) su yönetimi, yön ve alan seçimi ve kirlenmiş alanların restorasyonu gibi alanlarda danışmanlık yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Jeolojik deniz bilimcisi (oşinograf)
- Jeolog
- Jeofizik deniz bilimcisi (oşinograf)
- Jeofizikçi

212 **Matematikçiler, istatistikçiler ve aktüerler**

Matematikçiler, istatistikçiler ve aktüerler; araştırma yürütürler, matematik, aktüerya ve istatistik ile ilgili kavram, kuram, kullanıma yönelik model ve teknikleri geliştirir ve bu bilgileri mühendislik, işletme, sosyal ve diğer bilimler gibi geniş bir alanda uygulamasını yaparlar.

Yapılan görevler genellikle şunları kapsamaktadır: Matematik, aktüerya ve istatistik ile ilgili kuram ve tekniklerin araştırılması, incelenmesi ve geliştirilmesi; mühendislik bilimleri, doğal bilimler, sosyal bilimler veya yaşam bilimlerindeki çeşitli konularda matematiksel ilke, model ve tekniklerin uygulanması veya bunlarla ilgili danışmanlık yapılması; özellikle girdi-çıkıtı etkinliği bakımından yönetim problemlerinin mantıksal analizlerinin yapılması ve genellikle bilgisayar ile programlama ve çözümlenme için, her bir problemin matematiksel modelinin formüle edilmesi; emeklilik planları ile yaşam, sağlık, sosyal ve diğer türdeki sigorta sistemlerinin tasarlanması ve işleme konulması; gelecekteki olayların olası mali etkilerini değerlendirmek için matematik, istatistik, olasılık ve risk kuramının uygulanması; anket ve diğer istatistiksel veri toplama işlemlerinin planlanması ve organize edilmesi ile soru kağıtlarının tasarımının yapılması; istatistiksel verilerin değerlendirilmesi, işlenmesi, analiz edilmesi ve yorumlanması ile bunların

yayına hazırlanması; çeşitli veri toplama yöntemleri ile istatistiki yöntem ve teknikler konusunda danışmanlık yapılması veya bunların uygulanması, doğal bilimler, sosyal bilimler veya yaşam bilimlerin diğer alanlarında olduğu gibi özellikle iş ve tıp alanlarında elde edilen sonuçların güvenilirliğinin saptanması; bilimsel makale ve raporların hazırlanması; matematik, aktüerya ve istatistik asistanları ile istatistik büro elemanlarının çalışmalarının denetlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

2120 Matematikçiler, istatistikçiler ve aktüerler

2120 Matematikçiler, istatistikçiler ve aktüerler

Matematikçiler, istatistikçiler ve aktüerler; araştırma yürütür, matematik, aktüerya ve istatistik ile ilgili kavram, kuram, uygulamaya yönelik model ve teknikleri geliştirir ve bu bilgileri mühendislik, işletme, sosyal ve diğer bilimler gibi geniş bir alanda uygulamasını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Matematik, aktüerya ve istatistik ile ilgili kuram ve teknikleri araştırmak, incelemek ve geliştirmek;
- (b) mühendislik bilimleri, doğal bilimler, sosyal bilimler veya yaşam bilimlerindeki çeşitli konularda matematiksel ilke, model ve teknikleri uygulamak veya bunlarla ilgili danışmanlık yapmak;
- (c) özellikle girdi-çıkı etkinliği bakımından yönetim problemlerinin mantıksal analizlerini yapmak ve genellikle bilgisayar ile programlama ve çözümlenme için, her bir problemin matematiksel modelini formüle etmek;
- (d) emeklilik planları ile yaşam, sağlık, sosyal ve diğer türdeki sigorta sistemlerini tasarlamak ve işleme koymak;
- (e) gelecekteki olayların olası mali etkilerini değerlendirmek için matematik, istatistik, olasılık ve risk kuramını uygulamak;
- (f) anket ve diğer istatistiksel veri toplama işlemlerini planlamak ve organize etmek, soru kağıtlarının tasarımını yapmak;
- (g) istatistiksel verileri değerlendirmek, işlemek, analiz etmek ve yorumlamak, bunları yayına hazırlamak;
- (h) çeşitli veri toplama yöntemleri ile istatistiki yöntem ve teknikler konusunda danışmanlık yapmak veya bunları uygulamak, doğal bilimler, sosyal bilimler veya yaşam bilimlerinin diğer alanlarında olduğu gibi özellikle iş ve tıp alanlarında elde edilen sonuçların güvenilirliğini belirlemek;
- (i) bilimsel makale ve raporları hazırlamak;
- (j) matematik, aktüerya ve istatistik yardımcı elemanları ile istatistik büro elemanlarının çalışmalarını denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Aktüer

- Yöneylem araştırmacısı
- Demograf
- Matematikçi
- İstatistikçi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Aktüerya yardımcı elemanı - 3314
- Matematik yardımcı elemanı - 3314
- İstatistik yardımcı elemanı - 3314
- Aktüerya büro elemanı - 4312
- İstatistik büro elemanı - 4312
- Bilgi sistemleri çözümleyicisi - 2511

213 Yaşam bilimleri ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Yaşam bilimleri ile ilgili profesyonel meslek mensupları; araştırma sonucu elde ettikleri bilgileri, yeni bilgi geliştirmek, tarım ve orman üretimini arttırmak ile insan sağlığı ve çevre problemlerini çözmek için insan, hayvan ve bitki yaşamı ile bunların birbirleri ve çevre ile olan ilişkilerine uygularlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Yeni işlem ve teknikleri tanımlamak ve geliştirmek için deneysel ve alan araştırma verisinin toplanması, analiz edilmesi ve değerlendirilmesi; devlet kurumları, kuruluşlar ve iş sektörüne doğal kaynakların ekolojik sürdürülebilirliği konusunda danışmanlık yapılması ve destek verilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 2131 Biyologlar, botanikçiler, zoologlar ve ilgili profesyonel meslek mensupları
- 2132 Çiftçilik, ormancılık ve balıkçılık danışmanları
- 2133 Çevre koruma profesyonel meslekleri

2131 Biyologlar, botanikçiler, zoologlar ve ilgili profesyonel meslek mensupları

Biyologlar, botanikçiler, zoologlar ve ilgili profesyonel meslek mensupları; canlı organizmaları ve bunların birbiriyle ve çevreleriyle olan etkileşimlerini araştırır ve bu bilgileri insan sağlığı ve çevre problemlerini çözmek için uygularlar. Bu meslek mensupları, botanik, zooloji, ekoloji, deniz biyolojisi, genetik, immünoloji, farmakoloji, toksikoloji, fizyoloji, bakteriyoloji ve viroloji gibi çok geniş alanlarda çalışırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Canlı organizmalar hakkındaki bilgiyi arttırmak, yeni bilgiler ortaya koymak, hipotezleri test etmek, çevre, tarım ve sağlık gibi alanlardaki problemleri çözmek ve eczacılık, tarım ve çevre kullanımına yönelik yeni ürünler, işlemler ve teknikler geliştirmek amacıyla laboratuvarlarda ve

sahada araştırma yürütmek;

(b) deney ve testleri tasarlamak ve yürütmek;

(c) insan, hayvan, böcek ve bitki türleri ve verilerini toplamak ve bunların orjinleri, gelişimleri, kimyasal ve fiziksel formları, yapıları, bileşimleri ile yaşam ve üreme yöntemlerini araştırmak;

(d) elektron mikroskobu, telemetre, küresel konumlandırma sistemi (GPS), biyoteknoloji, uydu görüntülemesi, genetik mühendisliği, dijital görüntüleme analizi, polimerize zincir reaksiyon ve bilgisayar modellemesi gibi birçok uzmanlık teçhizatını, aletlerini, teknolojilerini ve tekniklerini kullanarak canlı organizmaları incelemek;

(e) canlı organizmaları belirlemek, sınıflandırmak, kayıt etmek ve gözlemlemek ile veritabanları tutmak;

(f) bilimsel dergilerde veya konferanslarda incelenmesi ve ileri seviyede tartışılması amacıyla bilimsel topluluklara sunulmak üzere araştırma ve herhangi bir yeni bulguyu detaylı bir şekilde içeren bilimsel makale ve raporlar yazmak;

(g) doğal veya insan faktöründen kaynaklanan değişiklikleri belirlemek üzere çevresel etki değerlendirmelerini tasarlamak ve yürütmek;

(h) koruma, doğal kaynakların yönetimi, iklim değişikliklerinin ve kirliliğin etkileri gibi alanlarda devletlere, kurumlara ve işletmelere öneriler sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hayvan davranışçısı (etolog)
- Bakteriyolog
- Biyolog
- Biyoteknolojist
- Botanikçi
- Hücre genetikçisi
- Deniz biyologu
- Mikrobiyolog
- Moleküler biyolog
- Moleküler genetikçi
- Farmakolog
- Zoolog

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Ekolog - 2133

2132 Çiftçilik, ormancılık ve su ürünleri danışmanları

Çiftçilik, ormancılık ve su ürünleri danışmanları; toprağı işleme, gübreleme, hasat etme, toprak erozyonu ve bileşimi, hastalıkları önleme, gıda, ürün rotasyonu ve pazarlamayı içeren tarım, ormancılık ve balıkçılık yönetimini araştırır ve yardım ve öneri sağlarlar. Üretimi artırma tekniklerini geliştirir ve arazi ve balıkçılık yönetimine yönelik plan ve politikaları araştırır ve geliştirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çiftçilik, ormancılık veya balıkçılık üretimini etkileyen ürün, yem, toprak, su kalitesi ve diğer faktörlerle ilgili verileri ve örnekleri toplamak ve analiz etmek;
- (b) bitkisel ürün, çiftlik hayvanları ve balık üretimini geliştirmek ve alternatif üretim seçeneklerine yönelik tekniklerle ilgili danışmanlık yapmak;
- (c) çiftlik hayvanları ve bitki hastalıkları, böcek zararlıları ve yabancı otların kontrolü, toprak ıslahı, hayvan yetiştiriciliği ve besleme programlarıyla ilgili danışmanlık yapmak;
- (d) ticari amaçlı bitkisel ürün üretimi, mera yetiştirilmesi, hayvan besiciliği, balık stokları ile orman ağaçlarının yetiştirilmesi ve sağlığını etkileyen çevresel faktörleri araştırmak;
- (e) toprak işleme tekniklerinin, toprağın, böceklerin, hastalıkların ve balıkçılık uygulamalarının hayvan, bitkisel ürün, ormancılık ve balıkçılık verimi üzerindeki etkilerini araştırmak;
- (f) balıkların göçü, yetiştirilmesi, beslenmesi ve üremesi konularını araştırmak ile balık yumurtalarını toplama, dölleme, kuluçkalama ve kuluçkadan çıkarmak yöntemlerini düzenlemek;
- (g) toprağın özellikleri, kullanım kapasitesi ve verimliliğini araştırmak ve bulguları, ileri tarım, bahçıvanlık ve ormancılık uygulamalarının geliştirilmesi için uygulamak;
- (h) tarımsal problemleri çözmek ve üretimin etkinliğini artırmak amacıyla yöntem ve teknikler geliştirmek;
- (i) uzun dönemli ticari, eğlence ve çevresel faydalarını maksimize etmek için orman ve balıkçılık kaynaklarını yönetmek;
- (j) orman ağacı kültürü ve çoğaltılması, ağaç gövdesinin gelişimine yönelik yöntemler ile seyrekleştirilmenin orman verimi üzerindeki etkilerini araştırmak;
- (k) yangın, sel, kuraklık, toprak erozyonu, zararlı böcekler ve hastalıkların etkilerinin üstesinden gelmek amacıyla idari işlemleri araştırmak, planlamak ve uygulamak;
- (l) çiftçilik, orman ve balıkçılık ile ilgili topluluklar ve diğer gruplar için bilimsel raporlar hazırlamak ve danışmanlık amaçlı bilgilendirme oturumları düzenlemek ve ders vermek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Agronom
- Balıkçılık danışmanı
- Ormancılık bilim adamı
- Ormancılık danışmanı
- Silvikültör
- Toprak bilimci (Pedolog)

2133 Çevre koruma profesyonel meslekleri

Çevre koruma profesyonel meslekleri; hava, su ve gürültü kirliliği, toprak kirliliği, iklim değişikliği, zehirli atıklar ve doğal kaynakların bozulması ve tüketilmesi gibi insan faaliyetlerinin çevre üzerindeki etkilerini araştırır ve değerlendirirler. Çevreyi korumak, muhafaza etmek, yeniden eski haline getirmek ve çevreye daha fazla zarar verilmesini en az seviyeye indirmek ve engellemek için plan ve çözümler geliştirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çevre problemlerinin kaynaklarını ortaya çıkarmak için araştırma yapmak, testleri gerçekleştirmek, örnek toplamak, saha ve laboratuvar analizleri yapmak ile çevre problemlerinin etkilerini önlemek, kontrol etmek ve düzeltmek için yollar önermek;
- (b) olası veya önerilen faaliyetlerin, projelerin ve gelişmelerin çevre üzerinde yapabileceği etkileri değerlendirmek ve bu faaliyetlere devam edilip edilmeyeceğini önermek;
- (c) kuruluşların faaliyetlerinin, ürünlerinin ve hizmetlerinin çevre üzerindeki etkilerini ortaya koymalarını, gözlemlerini ve kontrol etmelerini sağlamak için çevre yönetim sistemleri uygulamalarını geliştirmek ve koordine etmek;
- (d) halihazırdaki faaliyetlerin, işlemlerin, atıkların, gürültü ve maddelerin çevresel etkisini değerlendirmek için denetleme faaliyetleri gerçekleştirmek;
- (e) bir kuruluşun ilgili mevzuata ve kurum içi düzenlemelere uygunluğunu değerlendirmek ve ihlalleri ortaya koymak ve çözüme yönelik uygun eylemi belirlemek;
- (f) çevreye zararını azaltmayı ve mali kayıpları en aza indirmeyi en iyi nasıl yapacaklarına dair kurumlara teknik danışmanlık ve destek hizmetleri sağlamak;
- (g) muhafaza etme planları geliştirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hava kirliliği analisti
- Çevre koruma memuru
- Çevre koruma bilimcisi
- Ekolog
- Çevre müşaviri
- Çevre denetçisi
- Çevre danışmanı
- Çevre araştırmacısı
- Çevre bilimcisi
- Milli park korucusu (A.B.D., Kanada gibi ülkelerde)
- Su kalite analisti

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Çevre Mühendisi - 2143

214 Mühendislik ile ilgili profesyonel meslek mensupları (elektroteknoloji mühendisleri hariç)

Mühendislik ile ilgili profesyonel meslek mensupları (elektroteknoloji mühendisleri hariç); yapıların, makinelerin ve bunların parçaları ile üretim sistemleri ve tesislerinin test, yapım, kurulum ve bakımını tasarlar, planlar ve organize ederler, mühendislik projelerinin emniyetli, etkin ve maliyet açısından uygun bir şekilde yapılmasını sağlamaya yönelik üretim programı ve çalışma yöntemlerini planlarlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Kimyasal işlem sistemleri, inşaat mühendisliği projeleri, mekanik teçhizat ve sistemleri, madencilik ve sondaj faaliyetleri, diğer mühendislik projelerinin planlanması ve tasarlanması; çizim ve planların belirlenmesi ve yorumlanması ile yapım yönteminin belirlenmesi; yapıların, su ve gaz temin ve taşıma sistemlerinin inşası ile teçhizat, makine ve tesislerin imalatı, kurulumu, işletilmesi ve bakımının denetlenmesi; proje işgücü ile malzeme, tesis ve teçhizatların dağıtımının organize edilmesi ve yönetilmesi; toplam maliyetin tahmin edilmesi ve bütçe kontrolünde kullanılacak araçlar olarak, ayrıntılı maliyet planları ve tahminlerin hazırlanması; mühendislik teknolojisini uygulayarak çeşitli mühendislik alanlarındaki tasarım ve uygulama problemlerinin çözülmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2141 Endüstri ve üretim mühendisleri

2142 İnşaat mühendisleri

2143 Çevre mühendisleri

2144 Makine mühendisleri

2145 Kimya mühendisleri

2146 Maden mühendisleri, metalurji mühendisleri ve ilgili profesyonel meslek mensupları

2149 Başka yerde sınıflandırılmamış mühendislik ile ilgili profesyonel meslek mensupları

2141 Endüstri ve üretim mühendisleri

Endüstri ve üretim mühendisleri; endüstriyel üretim işlemleri ve donanımlarının yapımı, işletilmesi ve bakımı konusunda araştırma yürütür, tasarım yapar, organize eder ve denetlerler. İmalat faaliyetlerinin koordine edilmesine ilişkin programları oluşturur, maliyet etkinliği ve güvenliğini değerlendirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çalışanların ve iş birimlerinin fonksiyonları ile sorumluluklarını belirlemek ve mükerrer olan alanları ortaya koymak için fonksiyonel maliyet hesabı, organizasyon şeması ve proje bilgilerini incelemek;
- (b) iş ölçüm programlarını belirlemek ve işgücü kullanım standartlarını geliştirmek için çalışma örneklerini analiz etmek;
- (c) eleman ve teçhizat etkinliğinin en uygun olduğu durumu belirlemek için, işgücü kullanımı, tesis yerleşim düzeni, işletimsel veriler ile üretim programları ve maliyetlerini analiz etmek;
- (d) imalata yönelik teknik özellikleri geliştirmek, malzeme, teçhizat, boru tesisatı, malzeme akışı, tesis ve sistemlerin kapasite ve yerleşim düzenini belirlemek;
- (e) proje işgücü ile malzemelerin, tesis ve teçhizatın dağıtımını organize etmek ve yönetmek;
- (f) mühendislik ilkelerine ve güvenlik yönetmeliklerine göre, kurulum, değiştirme, kalite kontrolü, test etme, teftiş ve bakım standartlarını ve politikalarını belirlemek;
- (g) performansını geliştirmek ve devamlılığını sağlamak için tesisi teftiş etmek;
- (h) tesis binalarının ve teçhizatın bakımını yönetmek, yeni tasarım, araştırma ve bakım programları için gerekenleri koordine etmek;

- (i) yeni üretim yöntemleri, teknikleri ve teçhizatları ile ilgili yönetime önerilerde bulunmak;
- (j) malzemelerin düzgün bir şekilde akışını sağlamak amacıyla malzeme satınalma, depolama ve kontrol bölümleriyle birlikte hareket etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Endüstriyel verimlilik mühendisi
- Endüstri mühendisi
- Endüstriyel tesis mühendisi
- Üretim mühendisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- İmalat üretim müdürü - 1321

2142 İnşaat mühendisleri

İnşaat mühendisleri; araştırmalar yürütür, danışmanlıkta bulunur, tasarım yapar ve inşaatı yönetirler; bina dışı yapıların işletim ve bakımını yönetirler; veya belirli malzemelerin teknolojik yönlerini araştırır ve danışmanlık yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İnşaat mühendisliği ile ilgili araştırmaları yürütmek, yeni veya ileri kuram ve yöntemleri geliştirmek;
- (b) köprü, baraj, iskele, yol, havaalanı, demiryolu, kanal, boru hattı, atık imha ve sel kontrol sistemleri ile endüstriyel amaçlı yapılar ve diğer büyük binalar konusunda danışmanlık yapmak ve bu tür yapıların tasarımını yapmak;
- (c) inşaat yöntemleri, malzemeleri ve kalite standartlarını belirlemek ve inşaat çalışmalarını yönetmek;
- (d) güvenlik ve çevresel koruma da dahil yapıların etkin işleyişini sağlamak için kontrol sistemleri kurmak;
- (e) mevcut inşaat mühendisliği yapılarının bakım ve onarımını organize etmek ve yönetmek;
- (f) tasarlanan yapılar kurulduğu zaman basınç altında tutulacakları toprak ve kayaların davranışlarını analiz etmek;
- (g) yapıların dayanıklılığını ve inşaatla kullanılan malzemelerin hareketlerini ve dayanıklılıklarını analiz ve test etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İnşaat mühendisi
- Jeoteknik mühendisi
- Yapı mühendisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- İnşaat mühendisliği proje müdürü - 1323

- Yerbilimci - 2114
- Maden mühendisi - 2146
- Metalurji mühendisi - 2146
- Şehir ve trafik planlamacısı - 2164

2143 Çevre mühendisleri

Çevre mühendisleri; insan faaliyetlerinin çevre üzerindeki olumsuz etkilerini engellemek, kontrol etmek veya iyileştirmek için, birçok mühendislik disiplinini kullanarak, çözüm uygulamaları konusunda araştırma yürütür, danışmanlık yapar, tasarım yapar ve yönetirler. Yapı ve inşaat mühendisliği projelerinin çevresel değerlendirme çalışmalarını yürütür ve mühendislik ilkelerini kirlilik kontrolü, geri dönüşüm ve atık imhası konularına uygularlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Mevcut veya tasarlanan yapı, inşaat mühendisliği ve diğer faaliyetlerin çevresel etkileri ile ilgili araştırma yürütmek, değerlendirmek ve bunlar hakkında rapor yazmak;
- (b) işletimsel etkinliklerini değerlendirmek ve çevre yönetmelikleriyle uyumluluklarını sağlamak için endüstri ve belediye tesislerini ve programlarını teftiş etmek;
- (c) su, hava veya toprak kalitesini kontrol, yönetim veya ıslah için sistemlerin, işlemlerin ve teçhizatın geliştirilmesini tasarlamak ve denetlemek;
- (d) ağ çözümlenmesi, düzenleyici analiz ve veri tabanı geliştirme planlaması veya gözden geçirilmesinde çevre mühendisliği yardımı sağlamak;
- (e) plan, ruhsat ve standart işletme prosedürlerini elde etmek, güncellemek ve muhafaza etmek;
- (f) çevre ıslah sistem tasarımları ve bunların yasal uygulanabilirliğinin belirlenmesi de dahil, çevre iyileştirme ve hukuk tasarımları için mühendislik ve teknik destek sağlamak;
- (g) çevre iyileştirme programlarındaki ilerlemeyi gözlemlemek;
- (h) çevre problemlerini ortaya koymak için, çevre bilimciler, planlamacılar, tehlikeli atık teknisyenleri, diğer disiplinlerden mühendisler, hukuk ve diğer alanlardaki ilgili uzmanlarla işbirliği yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hava kirliliği kontrol mühendisi
- Çevre analisti
- Çevre mühendisi
- Çevre iyileştirme uzmanı
- Atık su işlem mühendisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Çevre bilimcisi - 2133
- Radyasyondan koruma uzmanı - 2263

2144 Makine mühendisleri

Makine mühendisleri; araştırma yürütürler; motorlu araçlar, hava taşıtları, gemiler, makine ve sanayi tesisleri ile teçhizat ve sistemlerin üretimi konusunda danışmanlık hizmeti verir, bunların tasarımını yapar ve yönetirler; bunların işleyişi, tamir ve bakımı konusunda danışmanlık yapar ve yönetirler veya belirli malzemelerin, ürünlerin veya işlemlerin teknolojik yönleri konusunu araştırır ve danışmanlık yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İmalat, madencilik, inşaat, tarım ve diğer endüstriyel amaçlar için makine ve aletler konusunda danışmanlık hizmeti vermek ve bunların tasarımını yapmak;
- (b) demiryolu lokomotifleri, karayolu taşıtları veya hava taşıtlarının itici kuvveti için ya da endüstriyel veya diğer makinelerin işletilmesi için kullanılan buharlı, içten yanmalı ve diğer elektriksiz motorlar ile makineler konusunda danışmanlık hizmeti vermek ve bunların tasarımını yapmak;
- (c) gemilerin tekne kısmı, üst yapıları ve itici kuvvet sistemleri; enerji üretimi, kontrolü ve kullanımı için mekanik tesis ve donanım; ısıtma, havalandırma ve soğutma sistemleri, dümen donanımı, pompalar ve diğer mekanik teçhizatlar konusunda danışmanlık hizmeti vermek ve bunların tasarımını yapmak;
- (d) karayolu taşıtlarının süspansiyon sistemleri, frenleri, araç gövdeleri ile diğer parçaları da dahil olmak üzere hava taşıtlarının uçak gövdesi, iniş takımları ve diğer teçhizat konuları ile ilgili danışmanlık hizmeti vermek ve bunların tasarımını yapmak;
- (e) kelime işlemciler, bilgisayarlar, hassas aletler, kameralar ve projektörler gibi cihazların veya ürünlerin elektrikli olmayan parçaları konusunda danışmanlık hizmeti vermek ve bunların tasarımını yapmak;
- (f) motorlu taşıt, makine, alet, motor, lokomotif, sanayi tesisi, teçhizat veya sistemlerin etkin işleyişini ve emniyetini sağlamak için kontrol standartları ve prosedürlerini oluşturmak;
- (g) teçhizat, işletim ve bakımın tasarım özelliklerine ve emniyet standartlarına uygun olmasını sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Havacılık mühendisi
- Denizcilik mimarı
- Denizcilik mühendisi
- Makine mühendisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Gemi makinisti - 3151

2145 Kimya mühendisleri

Kimya mühendisleri; ham petrol, petrol türevleri, gıda ve içecek ürünleri, ilaçlar veya sentetik malzemeler gibi çeşitli maddelerin ve ürünlerin üretimi ile ticari ölçekli kimyasal işlemlere yönelik araştırma yürütür, geliştirir, danışmanlık hizmeti verir. Kimyasal tesis ile teçhizatın bakım ve onarımını yönetirler, belirli malzemelerin, ürünlerin veya işlemlerin kimyasal yönleri ile ilgili konularda çalışır ve danışmanlık hizmeti verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Ham petrol ve diğer sıvılar veya gazları rafine etmek için ve petrol türevleri, patlayıcılar, gıda ve içecek ürünleri, ilaçlar veya sentetik malzemeler gibi maddeleri ve ürünleri üretmek için ticari ölçekli kimyasal işlemlere yönelik araştırma yapmak, bunları geliştirmek ve danışmanlık hizmeti vermek;
- (b) kimyasal üretim yöntemleri, malzemeler ve kalite standartlarını belirlemek ve bunların belirlenen teknik özelliklere uygun olmasını sağlamak;
- (c) kimyasal üretim işlemlerinin etkinliği ve güvenliği ile teçhizatı işleten veya devam eden kimyasal reaksiyonların yakınında çalışanların güvenliklerini sağlamak için kontrol standartları ve prosedürleri oluşturmak;
- (d) kimya tesisi teçhizatlarını tasarlamak, kimyasal madde ve ürünlerin imalatı için süreçler geliştirmek;
- (e) sıcaklık, yoğunluk, özgül ağırlık ve basınç dahil olmak üzere değişkenler üzerindeki kontrol derecesini belirlemek amacıyla üretimin her aşamasında testler yapmak;
- (f) uygulanacak güvenlik prosedürlerini geliştirmek;
- (g) yönetim için üretim maliyeti tahminleri ve üretim ilerleme raporlarını hazırlamak;
- (h) yeni ürünlerin imalat aşamalarının laboratuvar çalışmalarını yapmak, tasarlanan süreci pilot bir tesisat gibi küçük ölçekli bir uygulama ile test etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kimya mühendisi
- Yakıt teknolojisi uzmanı
- Plastik teknolojisi uzmanı
- Rafineri proses mühendisi

2146 Maden mühendisleri, metalurji mühendisleri ve ilgili profesyonel meslek mensupları

Maden mühendisleri, metalurji mühendisleri ve ilgili profesyonel meslek mensupları; cevherlerinden metallerin ayrıştırılması veya topraktan mineral, su, petrol veya gazın çıkarılması ile yeni alaşımların, seramik ve diğer malzemelerin geliştirilmesine yönelik ticari ölçekli yöntemler konusunda araştırma yürütür, tasarım yapar, geliştirir ve devamlılığını sağlarlar ya da belirli malzemelerin, ürünlerin veya proseslerin madencilik veya metalurjik yönleri ile ilgili konularda çalışır ve danışmanlık hizmeti verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kömür, metalik cevher, metalik olmayan mineraller ile taş ve çakıl gibi inşaat malzemelerinin

yerlerini saptamak ve çıkarılmasını planlamak;

(b) etkin madencilik ve çıkarım yöntemleri ile kullanılacak makinelerin tiplerini en uygun şekilde belirlemek, maden kuyusu ve tünellerin yerleşim düzenini planlamak ve inşaatını yönetmek;

(c) sondaj sahasını belirlemek ve su, petrol veya gazların kuyulardan akışını kontrol edecek yöntemleri tasarlamak;

(d) su, petrol veya gazların depolanması, ilk işlenmesi ve taşınmasını planlamak ve yönetmek;

(e) özellikle yeraltında uygulanacaklar için güvenlik standartları ve prosedürleri ile ilk yardım tesislerini kurmak;

(f) cevherlerinden metallerin ayrıştırılmasıyla ilgili araştırma yürütmek ve yöntem geliştirmek ile bunların uygulanması konusunda danışmanlık yapmak;

(g) metallerin ve alaşımların özelliklerini incelemek, yeni alaşımlar geliştirmek, metal ve alaşımların imalatı ile işlenmesinin teknik yönleri konusunda danışmanlık hizmeti vermek ve denetlemek;

(h) jeologlar ve jeofizikçiler gibi ilgili diğer uzmanlarla teknik işbirliği ve fikir alışverişini sürdürmek;

(i) karlılığı değerlendirmek için maden yatakları veya madenleri incelemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Çıkarım metalurji mühendisi
- Maden mühendisi
- Petrol ve doğal gaz çıkarım mühendisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Jeolog - 2114
- Jeofizikçi - 2114

2149 Başka yerde sınıflandırılmamış mühendislik ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Bu birim grup, Grup 214`te (Mühendislik ile ilgili profesyonel meslek mensupları (elektroteknoloji mühendisleri hariç)) veya Grup 215`te (Elektroteknoloji mühendisleri) başka yerde sınıflandırılmamış mühendislik ile ilgili profesyonel meslek mensuplarını kapsamaktadır. Örneğin, bu birim grup, işyeri emniyeti, biyomedikal mühendisliği, optik, malzeme, nükleer güç üretimi ve patlayıcılarla ilgili mühendislik yöntemleri ve çözümleri geliştiren, bu konularda araştırma yürüten veya danışmanlık yapan kişileri kapsamaktadır.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

(a) Biyolojik ve sağlık sistemleri ile yapay organlar, protezler ve cihazlar gibi ürünlerin tasarımında, geliştirilmesinde ve değerlendirilmesinde mühendislik bilgisini uygulamak;

(b) çeşitli tıbbi işlemlerde, manyetik rezonans görüntüleme gibi görüntüleme sistemlerinde kullanılan aletleri ve insulün enjeksiyonlarını otomatikleştiren veya vücut fonksiyonlarının kontrolünü sağlayan aletleri tasarlamak;

(c) lens, mikroskop, teleskop, lazer, optik disk sistemleri gibi optik aletler ile ışığın özelliklerini

kullanan diğ er teçhizatların parçalarını tasarlamak;

(d) askeri satın alma talimatlarını karşılamak amacıyla patlayıcı mühimmat malzemelerini geliştirmeyi tasarlamak, test etmek ve koordine etmek;

(e) nükleer reaktör ve güç tesisleri ile nükleer yakıt yeniden işleme ve iyileştirme sistemlerinin yapımı ve işlemini tasarlamak ve denetlemek;

(f) reaktör çekirdeği, radyasyon kalkanı gibi nükleer teçhizatlar ve bunlarla ilgili cihaz ve kontrol mekanizmalarını tasarlamak ve geliştirmek;

(g) deniz kurtarma hareketlarına yönelik hasarı değerlendirmek ve hesaplamalar yapmak;

(h) cam, seramik, tekstil, deri ürünleri, ahşap ve baskı ile ilgili olanlar gibi, belirli imalat işlemlerinin mühendislik yönleriyle ilgili çalışmak ve danışmanlık yapmak;

(i) potansiyel tehlikeleri belirlemek, güvenlik prosedürlerini ve aletlerini tanıtmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Biyomedikal mühendisi
- Patlayıcı mühimmat mühendisi
- Deniz kurtarma hareketi mühendisi
- Malzeme mühendisi
- Optik mühendisi
- Emniyet mühendisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Endüstri ve üretim mühendisi - 2141
- Çevre mühendisi - 2143
- Harita mühendisi - 2165

Not: Biyomedikal mühendisler, bu birim grupta diğ er mühendislik profesyonel meslek mensupları uygun bir şekilde sınıflandırılmış olmalarına rağmen, Alt ana grup 22`de (Sağlıklı profesyonelleri) sınıflandırılan meslekler ve Ana grup 2`nin (Profesyonel meslek mensupları) birçok birim grubunda sınıflandırılan diğ er mesleklerin yanında sağlık işgücünün ayrılmaz bir parçası olduğu göz önüne alınmalıdır.

215 Elektroteknoloji mühendisleri

Elektroteknoloji mühendisleri; elektronik, elektrik ve telekomünikasyon sistemleri, parçaları, motorları ile teçhizatlarının yapımı ve işlemini hakkında araştırma yürütür, tasarım yapar, danışmanlık hizmeti verir, planlama yapar ve yönetirler. Elektrik ve elektronik düzenek ve sistemlerinin performansını ve emniyetini gözlemek amacıyla kontrol sistemleri kurar ve organize ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Elektrik, elektronik ile telekomünikasyon ürün ve sistemlerinin bakım ve onarımı konularıyla ilgili araştırma yürütülmesi, danışmanlık hizmeti verilmesi ve bunların yönetilmesi; elektriksel güç üreten, ileten ve dağıtan güç istasyonları ve

sistemleri konularıyla ilgili danışmanlık hizmeti verilmesi ve tasarım yapılması; elektrik, elektronik ile telekomünikasyon sistemleri ve teçhizatlarının performans ve emniyetini gözlemek amacıyla kontrol standartlarının belirlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2151 Elektrik mühendisleri

2152 Elektronik mühendisleri

2153 Telekomünikasyon mühendisleri

2151 Elektrik mühendisleri

Elektrik mühendisleri; elektrik sistemleri, parçaları, motorları ile teçhizatlarının yapımı ve işletimi hakkında araştırma yürütür, danışmanlık hizmeti verir, tasarım yapar ve yönetirler, bunların işleyişi, bakımı ve onarımı konusunda danışmanlık yapar ve yönetirler veya elektrik mühendisliği malzemeleri, ürünleri ve işlemlerinin teknolojik yönleriyle ilgili çalışma ve danışmanlık yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Elektriksel güç üreten, ileten ve dağıtan güç istasyonları ve sistemleri konularında danışmanlık hizmeti vermek ve tasarım yapmak;
- (b) elektrik üretim, iletim ve dağıtım sistemlerini denetlemek, kontrol etmek ve gözlemek;
- (c) elektrik motorları, elektrikli çekme ve diğer teçhizatlar veya elektrikli ev aletlerine ilişkin sistemlerle ilgili tasarım yapmak ve danışmanlık hizmeti vermek;
- (d) sanayi, diğer binalar ve objelere elektrik kurulumu ve uygulamasını belirlemek;
- (e) elektrik üretim ve dağıtım sistemleri, motorları ve teçhizatlarının performans ve emniyetini gözlemek amacıyla kontrol standartları ve prosedürlerini oluşturmak;
- (f) mevcut elektrik sistemleri, motorları ve teçhizatlarının bakım ve onarımı dahil, elektrik sistemleri için imalat yöntemlerini belirlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Elektrik güç üretim mühendisi
- Elektrik mühendisi
- Elektromekanik mühendisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Nükleer güç üretim mühendisi - 2149
- Elektronik mühendisi - 2152
- Telekomünikasyon mühendisi - 2153
- Yayın mühendisi - 2153

2152 Elektronik mühendisleri

Elektronik mühendisleri; elektronik sistemlerin yapımı, çalışması, bakım ve onarımı konularında araştırma yürütür, tasarım yapar ve yönetirler, elektronik mühendisliği malzemeleri, ürünleri ve işlemlerinin teknolojik yönleriyle ilgili çalışma ve danışmanlık yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Elektronik aletler veya parçaları, devreler, yarı iletken kondüktörler ve sistemlerle ilgili danışmanlık hizmeti vermek ve tasarım yapmak;
- (b) üretim veya kurulum yöntemleri ile malzeme ve kalite standartlarını belirlemek ve elektronik ürün ve sistemlerinin üretim veya kurulum işlerini yönetmek;
- (c) elektronik sistemlerin, motorların ve teçhizatların performans ve emniyetini sağlamak için kontrol standartları ve prosedürlerini oluşturmak;
- (d) mevcut elektronik sistemler ile teçhizatların bakım ve onarımını organize etmek ve yönetmek;
- (e) havacılık güdüm ve tahrik kontrolü, ses bilimi gibi alanlarda veya cihazlar ve denetim araçlarında kullanılmak üzere elektrik devreleri ve parçalarını tasarlamak;
- (f) radar, telemetre, uzaktan kontrol sistemleri, mikrodalga ve diğer elektronik teçhizatlarla ilgili araştırma yürütmek ve danışmanlık hizmeti vermek;
- (g) sinyal işleme algoritmaları tasarlamak ve geliştirmek ile bunları uygun donanım ve yazılım seçimi yoluyla uygulamaya koymak;
- (h) elektronik parçalar, devreler ve sistemleri test etme amacıyla cihazlar ve prosedürler geliştirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bilgisayar donanım mühendisi
- Elektronik mühendisi
- Enstrümantasyon mühendisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Telekomünikasyon mühendisi - 2153

2153 Telekomünikasyon mühendisleri

Telekomünikasyon mühendisleri; telekomünikasyon sistemleri ve teçhizatlarının yapımı, çalışması, bakım ve onarımı konularıyla ilgili araştırma yürütür, danışmanlık hizmeti verir, tasarım yapar ve bunları yönetirler. Telekomünikasyon mühendisliği malzemeleri, ürünleri ve işlemlerinin teknolojik yönleriyle ilgili çalışma ve danışmanlık yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Telekomünikasyon cihazları veya parçaları, sistemleri, teçhizatları ve dağıtım merkezleriyle ilgili danışmanlık hizmeti vermek ve tasarım yapmak;
- (b) üretim veya kurulum yöntemleri, malzemeler, kalite ve güvenlik standartlarını belirlemek, telekomünikasyon ürün ve sistemlerinin üretim veya kurulum işlerini yönetmek;
- (c) mevcut telekomünikasyon sistemleri, motorları ile teçhizatlarının bakım ve onarımını organize

etmek ve yönetmek;

(d) telekomünikasyon teçhizatlarıyla ilgili araştırma yürütmek ve danışmanlık hizmeti vermek;

(e) kablolu, fiber optik ve kablosuz iletişim araçlarına dayalı iletişim ağlarını planlamak ve tasarlamak;

(f) sinyal işleme algoritmalarını tasarlamak ve geliştirmek ile bunları uygun donanım ve yazılım seçimi yoluyla uygulamaya koymak;

(g) telekomünikasyon ağları ve radyo ve televizyon (kablolu-kablosuz dahil) dağıtım sistemlerini tasarlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Yayın mühendisi
- Telekomünikasyon mühendisi
- Telekomünikasyon mühendisliği teknoloji uzmanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Elektronik mühendisi - 2152

216 Mimarlar, planlamacılar, harita mühendisleri ve tasarımcılar

Mimarlar, planlamacılar, harita mühendisleri ve tasarımcılar; peyzaj çalışmalarını, binaların içlerini ve dışlarını, imalat için ürünleri ve enformasyonda iletişim için görsel ve ses-görüntü içeriğini planlar ve tasarlarlar. Coğrafi özellikleri tam olarak konumlamak için araştırma çalışmaları yürütür, haritaları tasarlar, hazırlar ve gözden geçirir, arazi kullanımını kontrol amacıyla plan ve politikaları geliştirir ve uygularlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Müşterilere ve paydaşlara danışarak tasarım dokümanının amaçları ve kısıtlarının belirlenmesi; estetik düşünceleri teknik, işlevsel, ekolojik ve üretim koşullarıyla harmanlayan tasarım fikirlerinin ve planlarının formüle edilmesi; tasarım fikrini ve diğer bilgileri iletmek amacıyla krokiler, diyagramlar, resimler, animasyonlar, planlar, haritalar, çizimler, örnek ve modellerin hazırlanması; fotoğrafların, uydu görüntülerinin, araştırma dokümanları ve verilerin, haritaların, kayıtların, raporlar ve istatistiklerin analiz edilmesi; araştırma yapılması ve işlevsel, mekansal, ticari, kültürel, güvenlik, çevre ve estetik gerekliliklerinin analiz edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2161 Mimarlar

2162 Peyzaj mimarları

2163 Ürün ve giysi tasarımcıları

2164 Şehir ve trafik planlamacıları

2165 Haritacılar ve harita mühendisleri

2166 Grafik ve çoklu ortam (multimedya) tasarımcıları

2161 Mimarlar

Mimarlar; ticari, endüstriyel, kurumsal, konut ve eğlence amaçlı bina ve tesisleri tasarlar ve bunların inşaatını, bakımını ve onarımını planlar ve denetlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yeni veya yenilenmiş mimari kuram ve yöntemleri geliştirmek;
- (b) tasarlanan binaların tipi, tarzı ve büyüklüğü ile mevcut binalarda yapılacak değişiklikleri belirlemek için sahayı denetlemek ve müşterilere, yönetime ve diğer paydaşlara danışmak;
- (c) tasarım, malzeme ve inşaatın tahmini süresi ile ilgili bilgi sağlamak;
- (d) krokiler ve ölçekli resimler dahil proje dokümanı hazırlamak ve yapısal, mekanik ve estetik elementleri nihai tasarıma entegre etmek;
- (e) müteahhit tarafından kullanılacak üzere şartnameler ile sözleşme dokümanlarını yazmak ve müşteriler adına ihale açmak;
- (f) proje fizibilitesinin tarzı, maliyeti, zamanlaması ve yönetmeliklere uygunluğu konularında gerekli bağlantıları sağlamak;
- (g) binaların iç ortamlarının işlev ve kalitesiyle ilgili sorunlar için en iyi çözümleri belirlemek ve bulmak, gerekli tasarım, çizim ve planları yapmak;
- (h) şartnameler ve kalite standartlarına uygunluğu sağlamak için inşaat veya onarım çalışmalarını denetlemek;
- (i) ilgili diğer uzmanlarla teknik işbirliği ve fikir alışverişini sürdürmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Mimar
- İç mimar

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Peyzaj mimarı - 2162
- İç dekoratör - 3432
- İç tasarımcı - 3432

2162 Peyzaj mimarları

Peyzaj mimarları; park, okul, kurum, yol ve ticari, endüstriyel ve konut amaçlı sahalar için dış alanlar gibi projelere yönelik peyzaj çalışmalarını ve açık alanları planlar ve tasarımını yaparlar, bunların yapımı, bakımını ve onarımını planlar ve denetlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Peyzaj mimarisinde yeni veya yenilenmiş kuram ve yöntemleri geliştirmek ve önerilerde bulunmak;
- (b) tasarlanan binaların, parkların, yolların ve diğer açık alanların tipini, tarzını ve büyüklüğünü

- belirlemek için sahaları incelemek, müşterilere, yönetime ve diğer paydaşlara danışmak;
- (c) arazi kullanımı ve ıslahı önerilerini, fizibilite çalışmalarını ve çevresel etki raporlarını formüle etmek amacıyla, coğrafi ve ekolojik özellikler, arazi şekilleri, toprak, bitki örtüsü, saha hidrolojisi, görsel karakteristikler ve insan ürünü yapılarla ilgili saha ve topluluk verileri toplamak ve analiz etmek;
- (d) arazi ıslahı için raporlar, stratejik planlar, saha planları, çalışma çizimleri, şartnameler ve maliyet tahminleri hazırlamak, zemin modelleme, yapılar, bitki örtüsü ve ulaşım dahil planların konumunu ve ayrıntısını göstermek;
- (e) inşaatçılar ve inşaat mühendisliği yüklenicileri tarafından kullanılmak üzere şartnameleri ve sözleşme dokümanlarını yazmak ve müşteriler adına ihale açmak;
- (f) proje fizibilitesinin tarzı, maliyeti, zamanlaması ve yönetmeliklere uygunluğu konularında gerekli bağlantıları sağlamak;
- (g) binaların dış ortamlarının işlev ve kalitesiyle ilgili sorunlar için en iyi çözümleri belirlemek ve bulmak, gerekli tasarım, çizim ve planları yapmak;
- (h) şartnameler ve kalite standartlarına uygunluğu sağlamak için inşaat veya onarım çalışmalarını denetlemek;
- (i) ilgili diğer uzmanlarla teknik işbirliği ve fikir alışverişini sürdürmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Peyzaj mimarı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Mimar - 2161
- Şehir planlamacısı - 2164

2163 Ürün ve giysi tasarımcıları

Ürün ve giysi tasarımcıları; imalat amacıyla ürünlerin tasarımını yapar ve geliştirirler, toplu, seri ve özel üretim için ürünlerin tasarımlarını ve teknik özelliklerini hazırlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müşterilere ve paydaşlara danışarak tasarım dokümanının amaçlarını ve kısıtlarını belirlemek;
- (b) giyim, tekstil, endüstri, ticari ve tüketici ürünleri ile mücevherler için tasarım fikrini formüle etmek;
- (c) estetikle ilgili düşünceleri, teknik, işlevsel, ekoloji ve üretim koşullarıyla harmanlamak;
- (d) tasarım fikrini ifade etmek için eskizler, diyagramlar, resimler, planlar, örnekler ve modeller hazırlamak;
- (e) müşteriler, yönetim, satış ve imalat elemanları ile tasarım çözümlerini görüşmek;
- (f) imalat için işlevsel ve estetik malzemeleri, imalat yöntemleri ve imalatı tamamlayıcı işlemleri seçmek, belirlemek ve öneride bulunmak;
- (g) üretim için seçilen tasarımı detaylandırmak ve belgelendirmek;
- (h) prototipleri ve örnekleri hazırlamak ve kullanmak;

(i) modellerin, programların ve süslemelerin hazırlanması ile imalat sürecini kontrol etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kostüm tasarımcısı
- Moda tasarımcısı
- Endüstriyel tasarımcı
- Mücevher tasarımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Motor tasarımcısı - 2144
- Mimar - 2161
- Peyzaj mimarı - 2162
- İç tasarımcı - 3432

2164 Şehir ve trafik planlamacıları

Şehir ve trafik planlamacıları; kent ve kırsal alanlarının kontrollü kullanımı ile trafik sistemleri için plan ve politikalar geliştirir ve uygularlar. Arazi kullanımı ve trafik akışını etkileyen ekonomik, sosyal ve çevresel faktörlerle ilgili araştırma yürütür ve önerilerde bulunurlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Şehir alanlarının yerleşimini planlamak ve gelişimini koordine etmek;
- (b) arazi kullanımını etkileyen ekonomik, yasal, politik, kültürel, demografik, sosyolojik, fiziki ve çevresel faktörlerle ilgili verileri toplamak ve analiz etmek;
- (c) mimarlık, planlamacılık, sosyal bilimler, çevre ve hukuk gibi alanlarda devlet yetkilileri, topluluklar ve uzmanlarla müzakere etmek;
- (d) arazi kullanım ve gelişimini planlamak ve önerilerde bulunmak, gruplara ve bireylere açıklamaları, grafik planları, programları ve tasarımları sunmak;
- (e) şehir ve bölge planlama konuları ve önerileriyle ilgili devlete, şirketlere ve topluluklara danışmanlık hizmeti vermek;
- (f) çevresel etki raporlarını gözden geçirmek ve değerlendirmek;
- (g) park, okul, kurum, havaalanı, karayolu ve ilgili projeler ile ticari, sanayi ve konut amaçlı sahalara yönelik arazilerin ıslahını planlamak;
- (h) etkinlik ve emniyet için karayolu trafiği ve toplu taşıma sistemlerinin güzergahını ve kontrolünü planlamak ve danışmanlık hizmeti vermek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Arazi planlamacısı
- Trafik planlamacısı
- Şehir planlamacısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Mimar - 2161
- Peyzaj mimarı - 2162

2165 Haritacılar ve harita mühendisleri

Haritacılar ve harita mühendisleri; bilimsel ve matematiksel ilkeleri uygulayarak, kara, deniz, yeraltı alanları ve gök cisimlerinin, doğal veya yapay şekillerini ve sınırlarının kesin konumunu belirlerler veya dijital, grafik ve resimli haritalar, çizimler ile diğer görsel sunumları hazırlar ve revize ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yeryüzü, maden, yeraltı yüzeyleri, denizler, ırmaklar ve göl yataklarını incelemek, ölçmek ve çizmek;
- (b) çeşitli yer şekillerinin kesin konumunu belirlemek ve araştırma verilerini dijital ortama kaydetmek;
- (c) deniz taşımacılığına uygun suların ve kanalların belirlenmesinde ve deniz yapılarının inşaatının planlanmasında kullanılacak grafik ve haritaları yapmak;
- (d) havadan fotoğraf çekerek harita yapımını planlamak ve yürütmek;
- (e) hava ve diğer fotoğrafları, uydu görüntüleri, araştırma dokümanları ve verileri, mevcut haritaları ve kayıtları, raporları ve istatistikleri kullanarak haritalar ve grafikler tasarlamak, derlemek ve gözden geçirmek;
- (f) yer ölçümü ve fotogrametrik ölçüm sistemleri, kadastro sistemleri ve arazi bilgi sistemlerinin araştırma ve geliştirme konularını üstlenmek;
- (g) harita yapımının teknik, estetik ve ekonomik yönlerini incelemek ve bu konularda danışmanlık hizmeti vermek;
- (h) ilgili diğer uzmanlarla teknik işbirliği ve fikir alışverişini sürdürmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hava sürveyanı
- Kadastro sürveyanı
- Haritacı (kartograf)
- Hidrografi sürveyanı
- Arazi sürveyanı
- Maden sürveyanı
- Fotogrametrist

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Miktar sürveyanı - 2149
- Yapı sürveyanı - 3112
- Deniz sürveyanı - 3115

2166 Grafik ve çoklu ortam (multimedya) tasarımcıları

Grafik ve çoklu ortam (multimedya) tasarımcıları; baskı, film, elektronik, dijital ve diğer biçimlerdeki görsel ve işitsel araçları kullanarak, enformasyon iletişimi için ses-görüntü içeriklerinin tasarımını yaparlar. Bilgisayar oyunları, filmler, müzik videoları, yazılı basın ve reklamlarda kullanılmak üzere grafik, özel efekt, canlandırma (animasyon) ve diğer görsel imgeleri yaratırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müşterilere ve paydaşlara danışarak, tasarım dokümanının amaçları ve kısıtlarını belirlemek;
- (b) işlevsel iletişim gerekliliklerini analiz etmek ve araştırma yapmak;
- (c) iletilecek konuya ilişkin tasarım fikrini formüle etmek;
- (d) tasarım fikirlerini sunmak için eskizler, diyagramlar, resimler ve planlar hazırlamak;
- (e) tasarım dokümanının işlevsel, estetik ve yaratıcı gerekliliklerini karşılamak için kompleks grafik ve canlandırmalar (animasyonlar) tasarlamak;
- (f) bilgisayarlı animasyon veya modelleme programlarını kullanarak, nesnelere hareket halinde gösteren iki ve üç boyutlu görüntüler yaratmak veya bir işlemi resimlerle göstermek;
- (g) müşteriler, yönetim, satış ve üretim personeli ile tasarım çözümlerini görüşmek;
- (h) yayın, dağıtım veya gösterim için, işlevsel ve estetik malzemeleri ve araçları seçmek, belirlemek ve öneride bulunmak;
- (i) üretim için seçilen tasarımı ayrıntılandırmak ve belgelendirmek;
- (j) seçilen ortamdaki üretimi denetlemek veya yürütmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Animatör (grafik)
- Dijital sanatçı
- Grafik tasarımcısı
- Çizer (İllüstratör)
- Çoklu ortam (multimedya) tasarımcısı
- Yayın tasarımcısı
- Web tasarımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- İç mimar - 2161
- İç tasarımcı - 3432
- Çoklu ortam (multimedya) geliştiricisi - 2513
- Görsel sanatçı - 2651
- Web geliştiricisi - 2513

Sağlık profesyonelleri; tıp, hemşirelik, diş hekimliği, veterinerlik, eczacılık ve sağlığın geliştirilmesi konularında araştırma yürütür, kavram, kuram ve uygulamaya yönelik yöntemleri geliştirir ve bilimsel bilgileri uygularlar. Bu alt ana grup içindeki mesleklerin çoğunda yapılan çalışmalar, dördüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana grupta çalışanlar tarafından yapılan görevler genellikle şunları kapsamaktadır: İnsan ve hayvanlara ait hastalıklar ve bozukluklar ile bunların iyileştirilmesi konusunda araştırma yürütülmesi ve bilimsel bilgilerin elde edilmesi; önleyici ve iyileştirici tedbirler konusunda danışmanlık hizmetleri verilmesi, bunların uygulanması ve sağlığın geliştirilmesi; bilimsel makale ve raporların hazırlanması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

- 221 Tıp doktorları
- 222 Hemşirelik ve ebelik profesyonelleri
- 223 Geleneksel ve tamamlayıcı tıp profesyonelleri
- 224 Paramedikal uygulayıcılar
- 225 Veterinerler
- 226 Diğer sağlık profesyonelleri

Not: Sağlık alanında çalışan işgücünü tanımlama, tarif etme veya ölçmeye çalışan ISCO uygulamalarını kullanırken sağlık işgücünün bir parçası olduğu düşünülen bir dizi mesleğin Alt ana grup 22 (Sağlık profesyonelleri) dışında sınıflandırıldığı unutulmamalıdır. Bu gibi meslekler, madde bağımlılığı ile ilgili danışmanları, biyomedikal mühendisleri, klinik psikologları ve sağlık fizikçilerini kapsamakla birlikte, sadece bunlarla sınırlanmış değildir.

221 Tıp doktorları

Tıp doktorları; modern tıbbın ilke ve yöntemlerini uygulayarak insanlardaki hastalıkları, rahatsızlıkları, yaralanmaları ve diğer fiziksel ve ruhsal bozuklukları araştırır, teşhis eder, tedavisini yapar ve önlerler. Diğer sağlık personeli tarafından uygulanan bakım ve tedavi uygulamalarını planlar, denetler ve değerlendirirler, tıbbi eğitim ve araştırma faaliyetlerini yürütürler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Hastaların sağlık durumunu belirlemek için fiziksel muayene yapılması, hastalar ve aileleri ile görüşülmesi; teşhis amaçlı testler istenilmesi ve bulguların analiz edilmesi; iyileştirici tedavi ve önleyici tedbirler konusunda önerilerde bulunulması ve bunların uygulanması; cerrahi ve diğer klinik işlemlerin uygulanması; hastanın tedaviye yanıtının ve gelişmelerin izlenmesi; hastalık ve bozuklukların tedavisi veya bunları önlemeye yardımcı olan sağlık, beslenme ve yaşam biçimi davranışlarına ilişkin önerilerde bulunulması; doğum öncesinde, doğum sırasında ve doğum sonrasında karşılaşılan komplikasyonların saptanması ve müdahale edilmesi; özel, uzun vadeli veya diğer tipteki sağlık

hizmetlerine ihtiyacı olan hastalar için sevk planlarının hazırlanması, yönetilmesi ve uygulanması; sürekli ve kapsamlı bir bakım sağlamak amacıyla diğer sağlık çalışanları ile tıbbi bilgi alışverişinde bulunulması; doğum, ölüm ve bildirilmesi zorunlu hastalıkların devlet yetkililerine rapor edilmesi; insanlardaki hastalıklar ve bozukluklar ile önleyici ya da iyileştirici yöntemler konularında araştırma yürütülmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2211 Genel tıp doktorları

2212 Uzman tıp doktorları

2211 Genel tıp doktorları

Genel tıp doktorları (aile hekimleri ve temel tedavi hizmeti veren hekimler dahil); modern tıbbın ilke ve yöntemlerini uygulayarak insanlardaki hastalıkları, rahatsızlıkları, yaralanmaları ve diğer fiziksel ve ruhsal bozuklukları teşhis eder, bunların tedavisini yapar ve koruyucu önlemler alır, genel sağlık bakımını yaparlar. Uygulamaları belirli hastalık kategorileri veya tedavi yöntemleri ile sınırlı değildir, bireylere, ailelere ve topluma sürekli ve kapsamlı bir tıbbi bakım sağlanması sorumluluğunu üstlenebilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hastaların sağlık durumlarını belirlemek için fiziksel muayene yapmak, hastalar ve aileleri ile görüşmek;
- (b) hastalık veya bozuklukların durumunu tespit etmek amacıyla laboratuvar testleri, röntgen ve diğer teşhis yöntemlerini istemek ve bulguları analiz etmek;
- (c) hastalar için reçete yazmak, ilaç vermek, önerilerde bulunmak, iyileştirici tedavi ve önleyici tedbirleri gözlemlemek dahil hastalara sürekli tıbbi bakım sağlamak;
- (d) cerrahi ve diğer klinik işlemleri yerine getirmek;
- (e) bireylere, ailelere ve topluma hastalık ve bozuklukları önleyici veya tedavisine yardımcı olan sağlık, beslenme ve yaşam tarzı hakkında önerilerde bulunmak;
- (f) hastaları ve aileleri hastanelere, rehabilitasyon merkezlerine veya diğer sağlık bakım merkezlerine uzmanlık gerektiren tedavi hizmetleri için sevk etmek;
- (g) doğum öncesinde, doğum sırasında ve doğum sonrasında karşılaşılan komplikasyonları saptamak, müdahale ve sevk etmek;
- (h) sürekli bakım hizmeti verilirken gerekli olduğundan dolayı hastalara ait tıbbi bilgileri ve öyküleri kaydetmek, uzman doktorlar ve diğer sağlık çalışanları ile bilgi alışverişinde bulunmak;
- (i) yasal ve mesleki gereklilikleri yerine getirmek için doğum, ölüm ve bildirilmesi zorunlu hastalıkları devlet yetkililerine rapor etmek;
- (j) insan sağlığı ve tıbbi hizmetler konusunda araştırmalar yapmak ve bilimsel raporlar vb. aracılığıyla bulguları yayınlamak;
- (k) yaygın hastalıkların ortaya çıkması ve yayılmasını önlemek amacıyla tasarlanmış programları planlamak ve bunlara katılmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Periferde çalışan hekim
- Aile hekimi
- Pratisyen hekim
- Tıp doktoru (genel)
- Kurum hekimi (genel)
- Asistan hekim (Aile hekimliği)
- Hekim (genel)
- Toplum sağlığı hekimi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Dahiliye uzmanı - 2212
- Cerrah - 2212
- Psikiyatri uzmanı - 2212
- Klinik memuru - 2240
- Tıp asistanı - 2240

Not: Bu birim grupta kapsanan meslekler, temel tıp eğitiminde bir lisans düzeyi üniversite eğitimini takiben lisansüstü klinik eğitiminin veya aynı seviyede bir performansın tamamlanmasını gerektirmektedir. Temel tıp eğitiminde üniversite eğitimini tamamlayan ve lisansüstü klinik eğitimi alan tıbbi stajyerler burada yer almaktadır. Bazı ülkelerde, “pratisyen hekimlik” ile “aile hekimliği” tıbbi uzmanlık olarak kabul edilse bile, bu meslekler daima burada sınıflandırılmalıdır.

2212 Uzman tıp doktorları

Uzman tıp doktorları (tıp hekimleri); modern tıbbın ilke ve yöntemleri aracılığıyla, uzmanlaşmış test, teşhis, tıbbi, cerrahi, fiziksel ve psikiyatrik teknikleri kullanarak insanlardaki hastalıkları, rahatsızlıkları, yaralanmaları ve diğer fiziksel ve ruhsal bozuklukları teşhis eder, tedavisini yapar ve bunların oluşmasını önlerler. Belirli hastalık kategorilerinde, hasta tiplerinde veya tedavi yöntemlerinde uzmanlaşırlar ve seçtikleri uzmanlık alanlarında tıp eğitimi verebilir ve araştırma yapabilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hastaların sağlık durumunu belirlemek için fiziksel muayene yapmak ve hastalar ve aileleri ile görüşmek;
- (b) sevk eden hekim veya diğer sağlık uzmanı tarafından verilen tıbbi bilgiyi dikkate almak;
- (c) hastalık veya bozuklukların durumunu tespit etmek için özel teşhis testleri istemek;
- (d) reçete yazmak, uygulamalar yapmak ve tedavi, ilaç tedavisi, anestezi, psikoterapi, fiziksel rehabilitasyon programları ile diğer önleyici ve iyileştirici tedbirlere karşı hastaların tepkilerini gözlemlemek;
- (e) genel veya özel nitelikteki ameliyatları yapmak;

- (f) doğum öncesi, doğum sırasında ve doğum sonrası komplikasyonlara müdahale etmek;
- (g) kapsamlı bakım sağlanması için hastaların tıbbi bilgilerini kaydetmek ve diğer sağlık uzmanları ile bilgi alışverişi yapmak;
- (h) yasal ve mesleki gereklilikleri yerine getirmek için doğum, ölüm ve bildirilmesi zorunlu hastalıkları devlet yetkililerine rapor etmek;
- (i) belirli hastalıklar hakkında hastalara, ailelere ve topluma önleyici tedbirler, tedavi ve bakım bilgisi vermek;
- (j) ölüm nedenini belirlemek amacıyla otopsi yapmak;
- (k) insanlardaki belirli hastalıkları ve bozuklukları ile önleyici veya iyileştirici yöntemler konusunda araştırmalar yapmak ve bilimsel raporlar vb. aracılığıyla bulguları yayınlamak;
- (l) belirli hastalıkların ortaya çıkması ve yayılmasını önlemek amacıyla tasarlanmış programları planlamak ve bunlara katılmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Anestezi uzmanı
- Kardiyoloji uzmanı
- Acil tıp uzmanı
- Kadın hastalıkları ve doğum uzmanı
- Doğum uzmanı
- Göz hastalıkları uzmanı
- Çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı
- Patoloji uzmanı
- Koruyucu tıp uzmanı
- Psikiyatri uzmanı
- Radyoloji uzmanı
- Asistan hekim (tıpta uzmanlık öğrencisi)
- Dahiliye uzmanı
- Cerrah

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Biyomedikal araştırmacı - 2131
- Pratisyen hekim - 2211
- Asistan hekim (Aile hekimliği) - 2211
- Pratisyen diş hekimi - 2261
- Diş cerrahı - 2261
- Ağız, diş ve çene cerrahı - 2261
- Klinik psikologu - 2634

Not: Bu birim grup kapsanan meslekler, temel tıp eğitiminde bir lisans düzeyi üniversite eğitimini takiben lisansüstü klinik eğitiminin (genel uygulamalar hariç) veya aynı seviyede bir performansın tamamlanmasını gerektirmektedir. Uzman doktorlar (genel tıp doktorları hariç) olarak ön muayene doktorlarının eğitimi burada kapsanır. Bazı ülkelerde, "Stomatoloji" tıbbi bir

uzmanlık olarak kabul edilmesine rağmen, stomatolojistler Birim grup 2261`de (Diş hekimleri) kapsamalıdır.

Canlı organizmaların kullanıldığı biyomedikal araştırmalara katılan, fakat klinik uygulamalar yapmayan tıbbi araştırma uzmanları, Birim grup 2131`de (Biyologlar, botanikçiler, zoologlar ve ilgili profesyonel meslek mensupları) sınıflandırılır.

222 Hemşirelik ve ebelik profesyonelleri

Hemşirelik ve ebelik profesyonelleri; fiziksel veya ruhsal hasta, engelli veya bakıma ihtiyaç duyan kişiler ile doğum öncesi, doğum sırası ve doğum sonrası dahil potansiyel sağlık riskleri nedeniyle bakıma ihtiyacı olan kişilere tedavi ve bakım hizmetleri sağlarlar. Diğer sağlık çalışanlarının denetimi de dahil, hasta bakım planlaması, yönetimi ve değerlendirmesi sorumluluğunu üstlenirler, bağımsız olarak veya tıp doktorları ve diğer sağlık çalışanlarıyla bir takım halinde önleyici ve iyileştirici önlemlerin pratik uygulamasında çalışırlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Modern hemşirelik ve ebelik uygulama ve standartlarına göre hastalara yönelik hemşirelik ve ebelik bakımının belirlenmesi, planlanması, sağlanması ve değerlendirilmesi; diğer sağlık uzmanları ve sağlık ekiplerinin üyelerine danışarak hasta bakımının koordine edilmesi; tıbbi tedavinin uygulanması da dahil, bakım planları, tedavi ve terapinin geliştirilmesi ve uygulanması; ağrı kesici ilaçların kullanılması da dahil, çeşitli terapiler kullanarak hastaların ağrı ve rahatsızlıklarının hafifletilmesi ve gözlemlenmesi; gebeliğin gelişimi ve iyileştirici tedaviye verilen yanıtlar da dahil, hastaların sağlık durumlarının izlenmesi; hastalıkları önleme, tedavi ve bakım, gebelik, doğum ve diğer konular da dahil, bir dizi sağlık sorunları hakkında hastalara, ailelere ve topluma bilgi sağlanması; diğer sağlık bakım çalışanlarının işlerinin koordine edilmesi ve denetlenmesi; hemşirelik ve ebelik uygulamaları ile ilgili araştırma yürütülmesi, bilimsel makale ve rapor hazırlanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2221 Hemşirelik profesyonelleri

2222 Ebelik profesyonelleri

Not: Hemşirelik ve ebelik profesyonelleri ve yardımcı profesyoneller arasındaki ayırım, bu tanımda belirtilen görevlerle ilişkili şekilde, yürütülen işin niteliğine dayalı olarak yapılmalıdır. Hemşireler ve ebeler için eğitim planları ülkeden ülkeye değiştiğinden ve bazı ülkelerde zaman içinde farklılık gösterdiğinden, bireylerin sahip olduğu nitelikler veya ülkede hakim olan nitelikler bu ayrımı yapmada temel faktör değildir.

2221 Hemşirelik profesyonelleri

Hemşirelik profesyonelleri; yaşlanmanın etkileri, yaralanma, hastalık, diğer fiziksel veya ruhsal bozukluklar veya potansiyel sağlık risklerden dolayı hemşirelik bakımına ihtiyaç duyan kişilere

tedavi, yardım ve bakım hizmetleri sağlarlar. Kanunda belirtilen sağlık çalışanlarının denetimi de dahil, hasta bakım planlaması, yönetimi ve değerlendirmesi sorumluluğunu üstlenirler, bağımsız olarak veya tıp doktorları ve diğer sağlık çalışanlarıyla bir takım halinde önleyici ve iyileştirici önlemlerin pratik uygulamasında çalışırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Modern hemşirelik uygulamaları ve standartlarına göre hastalara yönelik hemşirelik bakımını planlamak, sağlamak ve değerlendirmek;
- (b) diğer sağlık uzmanları ve sağlık ekiplerinin üyelerine danışarak hastaların bakımını koordine etmek;
- (c) diğer sağlık uzmanları ile işbirliği içinde hastaların biyolojik, sosyal, ve psikolojik tedavisi için bakım planları geliştirmek ve uygulamak;
- (d) tıbbi tedavi uygulamaları da dahil, kişisel bakım, tedavi ve terapileri planlamak ve sağlamak, tedavi veya bakım planına verilen yanıtları izlemek;
- (e) yaraları temizlemek, cerrahi pansumanlar yapmak ve bandaj sarmak;
- (f) hastaların ağrı ve rahatsızlıklarını gözlemlmek ve ağrı kesici ilaçların kullanılması da dahil, çeşitli terapiler kullanarak ağrıyı hafifletmek;
- (g) klinik ve kamuya açık ortamlarda sağlık eğitim programları, sağlık hizmetleri ve hemşire eğitim faaliyetlerini planlamak ve katılmak;
- (h) hastaların ve ailelerin sorularını yanıtlamak, hastalığın önlenmesi, tedavi ve bakımı hakkında bilgi sağlamak;
- (i) diğer hemşirelik ile sağlık ve kişisel bakım işlerinde çalışanları denetlemek ve koordine etmek;
- (j) hemşirelik uygulamaları ve işlemleri hakkında araştırma yürütmek ve bilimsel makale ve raporlar vb. aracılığıyla bulguları yayınlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Danışman klinik hemşire
- Periferde alışan hemşire
- Anestezi hemşiresi
- Eğitim hemşiresi
- Pratisyen hemşire
- Ameliyathane hemşiresi
- Profesyonel hemşire
- Halk sağlığı hemşiresi
- Uzman hemşire

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Profesyonel ebe - 2222
- Paramedikal uygulayıcı - 2240
- Üniversite öğretim görevlisi - 2310
- Meslek eğitimi öğretmeni - 2320
- Yardımcı profesyonel hemşire - 3221

- Yardımcı profesyonel ebe - 3222
- Hastabakıcı (hastane) - 5321

Not: Profesyonel ve yardımcı profesyonel hemşireler arasındaki ayrım, bu tanımda belirtilen görevlerle ilişkili şekilde, yürütülen işin niteliğine dayalı olarak yapılmalıdır. Hemşirelere verilen eğitim planları ülkeden ülkeye değiştiğinden ve bazı ülkelerde zaman içinde farklılık gösterdiğinden, bireylerin sahip olduğu nitelikler veya ülkede hakim olan nitelikler bu ayrımı yapmada temel faktör değildir.

Hemşirelik eğitimini veya araştırmalarını klinik hemşirelik uygulamaları ile birleştiren hemşireler Birim grup 2221`de (Hemşirelik profesyonelleri) sınıflandırılır. Canlı organizmaların kullanıldığı biyomedikal araştırmalara katılan ve klinik hemşirelik uygulamaları yapmayan hemşirelik araştırmacıları, Birim grup 2131`de (Biyologlar, botanikçiler, zoologlar ve ilgili profesyonel meslek mensupları) sınıflandırılır.

2222 Ebelik profesyonelleri

Ebelik profesyonelleri; gebelik öncesinde, sırasında ve sonrasında ve doğum esnasında ebelik bakım hizmetlerini planlar, yönetir, sağlar ve değerlendirirler. Kadınlarda ve yeni doğan çocuklarda sağlık risklerini azaltmak amacıyla bağımsız olarak veya diğer bakım sağlayan sağlık personeli ile takım halinde çalışarak sağlık hizmeti verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Modern ebelik bakım uygulamaları ve standartlarına göre gebelik öncesi, sırasında ve sonrasında ve doğum esnasında kadınlar ve bebeklere yönelik bakım ve destek hizmetleri planlamak, sağlamak ve değerlendirmek;
- (b) kadın ve ailelere öneride bulunmak ile sağlık, beslenme, hijyen, egzersiz, doğum ve acil durum planları, emzirme, bebek bakımı, aile planlaması, doğum kontrolü, yaşam tarzı ile gebelik ve doğumla ilgili diğer konularda toplum eğitimi yapmak;
- (c) gebelik ve doğum sırasındaki gelişmeleri değerlendirmek, komplikasyonlara müdahale etmek ve doğum konusunda uzman bir tıp doktoruna sevkini gerektiren uyarı işaretlerini tanımak;
- (d) yenidoğanın sağlık durumunu gözlemlemek, komplikasyonlara müdahale etmek ve neonatoloji konusunda uzman bir tıp doktoruna sevkini gerektiren uyarı işaretlerini tanımak;
- (e) doğum sancısı ve doğum sırasında kadınların ağrı ve rahatsızlıklarını gözlemlemek ve ağrı kesici ilaçların kullanılması da dahil, çeşitli terapiler kullanarak ağrıyı hafifletmek;
- (f) yasal ve mesleki gereklilikleri yerine getirmek için doğumları devlet yetkililerine rapor etmek;
- (g) ebelik uygulamaları ve işlemleri hakkında araştırma yürütmek ve bilimsel makale ve raporlar vb. aracılığıyla bulguları yayınlamak;
- (h) klinik ve kamuya açık ortamlarda ebelik eğitim faaliyetleri planlamak ve yürütmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Profesyonel ebe

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Profesyonel hemşire - 2221
- Yardımcı profesyonel hemşire - 3221
- Yardımcı profesyonel ebe - 3222
- Hastabakıcı (hastane) - 5321

Not: Hemşirelik ve ebelik profesyonelleri ve yardımcı profesyoneller arasındaki ayrım, bu tanımda belirtilen görevlerle ilişkili şekilde, yürütülen işin niteliğine dayalı olarak yapılmalıdır. Hemşireler ve ebeler için eğitim planları ülkeden ülkeye değiştiğinden ve bazı ülkelerde zaman içinde farklılık gösterdiğinden, bireylerin sahip olduğu nitelikler veya ülkede hakim olan nitelikler bu ayrımı yapmada temel faktör değildir. Ebelik eğitimini veya araştırmalarını klinik ebelik uygulamaları ile birleştiren ebeler, Birim grup 2222`de (Ebelik profesyonelleri) sınıflandırılır.

223 Geleneksel ve tamamlayıcı tıp profesyonelleri

Geleneksel ve tamamlayıcı tıp profesyonelleri; belirli kültürlerden kaynaklanan kuram, inanış ve deneyimlerin kapsamlı olarak çalışılmasıyla kazanılan bilgi, beceri ve pratikleri uygulayarak, insanlardaki hastalık, rahatsızlık, yaralanma ve diğer fiziksel ve ruhsal bozuklukları önler, hastaları muayene ve tedavi eder ve genel sağlık bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Hastaların sağlık durumlarını belirlemek için fiziksel muayene yapılması ve hastalar ve aileleri ile görüşülmesi; akupunktur, ayurveda, homeopatik ve bitkisel ilaç gibi uygulamaları kullanarak fiziksel, ruhsal ve psikososyal hastalıklar için tedavi planlarının geliştirilmesi ve uygulanması; tedavi planları aracılığıyla hastaların gelişmesinin değerlendirilmesi ve belgelenmesi; bireylere, ailelere ve topluluklara sağlık, beslenme ve yaşam tarzı üzerine öneride bulunulması; kendi kendine iyileşme için vücut kapasitesini uyarmaya yönelik ot, bitki, mineral ve hayvansal özler gibi geleneksel ilaçların hazırlanması ve reçetelenmesi; devam eden ve kapsamlı sağlık bakımı sağlamak için gerektiğinde diğer sağlık çalışanları ile hastalar hakkında bilgi alışverişinde bulunulması; geleneksel ve tamamlayıcı ilaçlar ve tedaviler konusunda araştırma yapılması ve bilimsel makale ve raporlar yoluyla bulguların yayınlanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2230 Geleneksel ve tamamlayıcı tıp profesyonelleri

2230 Geleneksel ve tamamlayıcı tıp profesyonelleri

Geleneksel ve tamamlayıcı tıp profesyonelleri; belirli kültürlerden çıkan kuram, inanış ve deneyimlerin kapsamlı olarak çalışılmasıyla kazanılan bilgi, beceri ve uygulamaları uygulayarak, insanlarda hastalık, rahatsızlık, yaralanma ve diğer fiziksel ve ruhsal bozuklukları önler, hastaları muayene ve tedavi eder ve genel sağlık bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sağlık durumunu belirlemek için hastalara fiziksel muayene yapmak ve hastalar ve aileleri ile görüşmek;
- (b) akupunktur, ayurveda, homeopatik ve bitkisel ilaç gibi uygulamaları kullanarak fiziksel, ruhsal ve psikosozyal hastalıklar için tedavi planları geliştirmek ve uygulamak;
- (c) tedavi planları aracılığıyla hastalardaki gelişimi değerlendirmek ve belgelemek;
- (d) bireylere, ailelere ve topluma sağlık, beslenme ve yaşam tarzı konusunda önerilerde bulunmak;
- (e) kendi kendini iyileştirme için vücut kapasitesini uyarmaya yönelik ot, bitki, mineral ve hayvansal özler gibi geleneksel ilaçları hazırlamak ve reçetelemek;
- (f) sürekli ve kapsamlı sağlık bakım hizmeti verilirken gerekli olduğundan dolayı diğer sağlık çalışanları ile hastalar hakkında bilgi alışverişinde bulunmak;
- (g) geleneksel ve tamamlayıcı ilaçlar ve tedaviler ile ilgili araştırma yapmak, bilimsel makale, rapor vb. aracılığıyla bulguları yayınlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Akupunktur uzmanı
- Ayurveda uygulayıcısı
- Çin bitkisel ilaç uygulayıcısı
- Homeopat
- Natüropat
- Unani uygulayıcısı

Not: Hem insan anatomisi ve modern tıbbın unsurlarının hem de bu tekniklerin uzun geleneksel çalışmaların sonucu olarak geliştirilmiş geleneksel ve tamamlayıcı terapilerin yararları ve uygulamalarının kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını gerektiren geleneksel ve tamamlayıcı tıp ile ilgili meslekler, Birim grup 2230`da (Geleneksel ve tamamlayıcı tıp profesyonelleri) sınıflandırılır. Mesleki uygulamaları, göreceli olarak daha kısa süreli resmi ve resmi olmayan eğitim ve öğretime dayanan veya kaynaklandıkları toplumun uygulama ve gelenekleri yoluyla resmi olmayan daha az kapsamlı bir kavrayışa sahip bu meslekler, Birim grup 3230`da (Geleneksel ve tamamlayıcı tıp yardımcı profesyonelleri) kapsanır. Bitkisel ilaç, ruhsal tedavi veya elle uygulanan tedavi tekniklerinden yalnızca birini uygulayarak çalışanlar, Birim grup 2230`dan hariç tutulur.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Akupunktur teknisyeni - 3230
- Ayurveda teknisyeni - 3230
- Herbalist (Şifalı bitkiler uzmanı) - 3230
- Homeopat teknisyeni - 3230
- Büyücü hekim - 3230
- Köy şifacısı - 3230

- Hacamat ve bardak çekme terapisti - 3230
- Akubası terapisti - 3255
- Shiatsu terapisti - 3255
- Hidroterapist - 3255
- Şiropraktör - 2269
- Osteopat - 2269
- Telkinle tedavi edici - 3413

224 Paramedikal uygulayıcılar

Paramedikal uygulayıcılar; insanlara kapsam ve karmaşıklık bakımından tıp doktorları tarafından yürütülenden daha sınırlı tavsiye, teşhis, tedavi ve önleyici sağlık hizmetleri sağlarlar. Bu kişiler bağımsız olarak veya tıp doktorlarının sınırlı denetiminde çalışırlar, hastalık, yaralanma ve belirli topluluklarda yaygın olarak görülen diğer fiziksel ve ruhsal bozuklukları tedavi etmek ve önlemek için ileri klinik işlemleri uygularlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Hastaların sağlık durumlarını belirlemek için fiziksel muayene yapılması, hastalar ve hastaların aileleri ile görüşülmesi, hastaların tıbbi bilgilerinin kaydedilmesi; özellikle yaygın hastalık ve bozukluklar için reçete ve tedaviler uygulanması, ilaçla tedavi ve diğer önleyici ve iyileştirici önlemler dahil temel veya daha sıradan tıbbi ve cerrahi işlemlerin gerçekleştirilmesi; röntgen, elektrokardiyogram ve laboratuvar testleri gibi teşhis testlerinin istenilmesi ve uygulanması; enjeksiyon, bağışıklık kazandırma, dikiş atma, yara bakımı ve enfeksiyon yönetimi gibi tedavi yöntemlerinin uygulanması; karmaşık cerrahi işlemlerde tıp doktoruna yardım edilmesi; hastalığın seyri ve hastaların tedaviye yanıtının gözlemlenmesi, tıp doktoruna sevki gerektiren belirti ve semptomların tanımlanması; hastalık ve bozuklukların tedavisi veya önlemeye yardımcı olan diyet, egzersiz ve diğer alışkanlıklar konusunda hasta ve ailelere önerilerde bulunulması; karmaşık veya olağandışı durumlarda uzmanlık gerektiren tedavi hizmetleri için tıp doktorlarının, hastanelerin veya diğer yerlerin belirlenmesi ve buralara sevk edilmesi; yasal ve mesleki gereklilikleri yerine getirmek için doğum, ölüm ve bildirilmesi zorunlu hastalıkların devlet yetkililerine rapor edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2240 Paramedikal uygulayıcılar

2240 Paramedikal uygulayıcılar

Paramedikal uygulayıcılar; insanlara kapsam ve karmaşıklık bakımından tıp doktorları tarafından yürütülenden daha sınırlı tavsiye, teşhis, tedavi ve önleyici sağlık hizmetleri sağlarlar. Bu kişiler bağımsız olarak veya tıp doktorlarının sınırlı denetiminde çalışırlar, hastalık, yaralanma ve belirli topluluklarda yaygın olarak görülen diğer fiziksel ve ruhsal bozuklukları tedavi etmek ve önlemek için ileri klinik işlemleri uygularlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hastaların sağlık durumlarını belirlemek için fiziksel muayene yapmak, hastalar ve hastaların aileleri ile görüşmek, hastaların tıbbi bilgilerinin kaydetmek;
- (b) özellikle yaygın hastalık ve bozukluklar için reçete ve tedaviler uygulamak, ilaçla tedavi ve diğer önleyici ve iyileştirici önlemler dahil temel veya daha sıradan tıbbi ve cerrahi işlemleri gerçekleştirmek;
- (c) röntgen, elektrokardiyogram ve laboratuvar testleri gibi teşhis testlerini istemek ve uygulamak;
- (d) enjeksiyon, bağışıklık kazandırma, dikiş atma, yara bakımı ve enfeksiyon yönetimi gibi tedavi yöntemlerini uygulamak;
- (e) karmaşık cerrahi işlemlerde tıp doktoruna yardım etmek;
- (f) hastalığın seyri ve hastaların tedaviye yanıtını gözlemlemek, tıp doktoruna sevki gerektiren belirti ve semptomları tanımlamak;
- (g) hastalık ve bozuklukların tedavisi veya önlemeye yardımcı olan diyet, egzersiz ve diğer alışkanlıklar konusunda hasta ve ailelere önerilerde bulunmak;
- (h) karmaşık veya olağandışı durumlarda uzmanlık gerektiren tedavi hizmetleri için tıp doktorlarını, hastaneleri veya diğer yerleri belirlemek ve buralara sevk etmek;
- (i) yasal ve mesleki gereklilikleri yerine getirmek için doğum, ölüm ve bildirilmesi zorunlu hastalıkları devlet yetkililerine rapor etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İleri tedavi hizmeti veren paramedik
- Klinik memuru (paramedikal)
- Tıp asistanı
- Birinci basamak tedavi hizmeti veren paramedik
- Cerrahi teknisyeni

Not: Bu birim gruba dahil olan meslekler, kuramsal ve uygulamalı sağlık hizmetlerinde normal olarak yükseköğretim düzeyi eğitimi tamamlanmasını gerektirir. Acil tedavi ve ambulans uygulamasına sınırlı hizmetler sağlayan çalışanlar, Birim grup 3258`de (Ambulans çalışanları) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Pratisyen hekim - 2211
- Cerrah - 2212
- Tıbbi yardımcı - 3256
- Acil paramedik - 3258

225 Veterinerler

Veterinerler; hayvanların hastalık, yaralanma ve fonksiyon bozukluklarını teşhis eder, önler ve tedavi ederler. Çok çeşitli hayvanlara bakım sağlayabilir veya belirli bir hayvan grubunun tedavisinde ya da belirli bir alanda uzmanlaşabilir veya biyolojik ürünler ve eczacılık ürünleri

üreten ticari firmalara profesyonel hizmet sağlayabilirler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Fiziksel muayene, laboratuvar testi ve radyografi ve ultrason dahil teşhis görüntüleme teknikleri ile anormal koşulların varlığının ve durumunun belirlenmesi; tıbbi ve cerrahi yöntemlerle hayvanların tedavi edilmesi, ilaçlar, ağrı kesiciler, genel ve lokal anestezi uygulaması ve reçete yazılması; cerrahi müdahalede bulunulması, yaralara pansuman yapılması ve kırık kemiklerin tedavi edilmesi; hayvanlara gebelik ile ilgili (obstetrik) hizmetler verilmesi; hayvan hastalıklarının oluşum ve yayılmasını önlemek için tasarlanmış programlara katılınması; hayvanların bulaşıcı hastalıklara karşı test edilmesi ve aşılması ile bulaşıcı hayvan hastalıkları salgınlarının yetkililere bildirilmesi; ölüm nedenini belirlemek için otopsi yapılması; müşterilere hayvanlarının sağlık, gıda, beslenme, hijyen, yetiştirme ve bakımı konularında önerilerde bulunulması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2250 Veterinerler

2250 Veterinerler

Veterinerler; hayvanların hastalık, yaralanma ve fonksiyon bozukluklarını teşhis eder, önler ve tedavi ederler. Çok çeşitli hayvanlara bakım sağlayabilir veya belirli bir hayvan grubunun tedavisinde ya da belirli bir alanda uzmanlaşabilir veya biyolojik ve eczacılık ürünleri üreten ticari firmalara profesyonel hizmet sağlayabilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Fiziksel muayene, laboratuvar testi, radyografi ve ultrason dahil teşhis görüntüleme teknikleri ile anormal koşulların varlığını ve durumunu belirlemek;
- (b) tıbbi ve cerrahi yöntemlerle hayvanları tedavi etmek, ilaçlar, ağrı kesiciler, genel ve lokal anestezi uygulamak ve reçete yazmak;
- (c) cerrahi müdahalede bulunmak, yaralara pansuman yapmak ve kırık kemikleri tedavi etmek;
- (d) hayvanlara gebelik (obstetrik) ile ilgili hizmetler vermek;
- (e) hayvan hastalıklarının oluşumunu ve yayılmasını önlemek için tasarlanmış programlara katılmak;
- (f) hayvanları bulaşıcı hastalıklara karşı test etmek ve aşmak ile bulaşıcı hayvan hastalıkları salgınlarını yetkililere bildirmek;
- (g) ölüm nedenini belirlemek için otopsi yapmak;
- (h) müşterilere hayvanlarının sağlık, gıda, beslenme, hijyen, yetiştirme ve bakımı konularında öneride bulunmak;
- (i) hayvanlar için ötenazi hizmeti vermek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hayvan patalogu
- Veteriner

- Veteriner epidemiyolojisti
- İntörn veteriner
- Cerrah veteriner

226 Diğer sağlık profesyonelleri

Diğer sağlık profesyonelleri; diş hekimliği, eczacılık, çevre sağlığı ve hijyen, iş sağlığı ve güvenliği, fizyoterapi, beslenme, işitme, konuşma, görme ve rehabilitasyon terapileri ile ilgili sağlık hizmetlerini sağlarlar. Bu grup, doktorlar, geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulayıcıları, hemşireler, ebeler ve paramedikal uzmanlar dışındaki insan sağlığı ile ilgili profesyonellerin tümünü kapsar.

Yapılan görevler genelde şunlardır: Hastalık, bozukluk veya sorunun niteliğini belirlemek amacıyla hastaların ve müşterilerin incelenmesi; tedavi planlarının geliştirilmesi ve uygulanması ile hastalardaki gelişmelerin değerlendirilmesi ve belgelenmesi; hastalıkların, yaralanmaların ve diş, ağız, çene ve ilgili dokuların şekil bozukluklarının teşhis ve tedavi edilmesi; tıbbi ürünlerin depolanması, muhafaza edilmesi, ilaç hazırlanması, tahlil edilmesi ve dağıtılması ile bunların doğru kullanımı ve yan etkileri hakkında danışmanlık hizmeti verilmesi; potansiyel olarak insan sağlığını etkileyebilen çevresel faktörleri teşhis etmek, gözlemlemek ve kontrol etmek, insan motor fonksiyonlarını geliştirmek veya iyileştirmek, hareket yeteneğini en üst düzeye çıkarmak, ağrı sendromlarını hafifletmek veya insan sağlığında gıda ve beslenme etkisini artırmak amacıyla programların belirlenmesi, planlanması ve uygulanması; insan işitmesini etkileyen fiziksel bozuklukların, konuşma veya yutma ya da göz ve görme sistemi ile ilgili bozuklukların teşhis, kontrol ve tedavi edilmesi; sürekli tedavi ve bakım konusunda hastalara önerilerde bulunulması ile rehabilitasyon hizmetlerinin sağlanması veya düzenlenmesi; gerektiğinde diğer profesyonel meslek mensupları veya yardımcı profesyonel meslek mensuplarına danışılması veya müşterilerin bunlara sevk edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 2261 Diş hekimleri
- 2262 Eczacılar
- 2263 Çevre, iş sağlığı ve hijyen profesyonelleri
- 2264 Fizyoterapistler
- 2265 Diyetisyenler ve beslenme uzmanları
- 2266 İşitme ve konuşma terapistleri
- 2267 Optometristler ve oftalmik optisyenler
- 2269 Başka yerde sınıflandırılmamış sağlık profesyonelleri

2261 Diş hekimleri

Diş hekimleri; modern diş hekimliğinin ilke ve yöntemlerini uygulayarak diş, ağız, çene ve ilgili dokuların hastalıklarını, yaralanmalarını ve anomalilerini teşhis eder, tedavi eder ve önlerler. Ağız

sağlığını geliştirmek ve yeniden kazandırmak için çok çeşitli özel teşhis, cerrahi ve diğer teknikleri kullanırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Röntgen filmleri, tükürük testleri ve hastalık öyküsü gibi çeşitli yöntemler kullanarak diş ile ağız ve çenedeki ilgili yapıların hastalıkları, yaralanmaları, çarpıklıkları ve şekil bozukluklarını teşhis etmek;
- (b) periodontal tedavi, flor uygulamaları ve ağız sağlığının geliştirilmesi vb. uygulamalar ile önleyici ağız bakımını sağlamak;
- (c) hastaların işlemler sırasında ağrı çekme seviyesini sınırlamak için anestezi uygulamak;
- (d) işlemlerden sonra devam eden ağrıların dindirilmesi için reçete yazmak;
- (e) implantlar, karmaşık kuron ve köprü onarımları, ortodonti, hasarlı ve çürük dişlerin onarımı gibi uygulamalarla onarıcı ağız bakımını sağlamak;
- (f) diş çekme, doku biyopsisi gibi cerrahi tedavileri yapmak ve ortodontik tedavi uygulamak;
- (g) diş protezlerinin şekil ve boyutunu belirlemek için hastaların çene ve dişlerinin ölçü ve kalıbını almak;
- (h) yer tutucular, köprüler ve takma dişler gibi protezleri tasarlamak, yapmak ve takmak veya diş protez teknisyenleri için fabrikasyon talimatlarını veya terkiğini yazmak;
- (i) sabit ve hareketli ağız protezleri ile ağız fonksiyonunu yeniden kazandırmak;
- (j) diyabet gibi ağız sağlığını etkileyen genel hastalıkların teşhisinde yardımcı olmak;
- (k) ağız sağlığının bakımıyla ilgili olarak diş hijyeni, beslenme ve diğer önlemler hakkında hastaları ve aileleri eğitmek;
- (l) diş hijyeni uzmanlarını, diş doktoru yardımcılarını ve diğer personeli denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Pratisyen diş hekimi
- Diş cerrahı
- Diş hekimi
- Endodontist
- Ağız, diş ve çene cerrahı
- Ağız patoloğu
- Ortodontist
- Pedodontist
- Periodontist
- Protez uzmanı
- Ağız hastalıkları uzmanı (Stamolojist)

Not: Bu kategoride kapsanan meslekler, normal olarak kuramsal ve pratik diş hekimliği veya ilgili bir alanda üniversite düzeyinde eğitimi tamamlanmasını gerektirir. Bazı ülkelerde “stomatoloji” ve “ağız, diş, çene ve yüz cerrahisi” tıbbi uzmanlık olarak düşünülse de, bu alanlardaki mesleklerin her zaman burada sınıflandırılması gerekir.

Eczacılar; tıbbi ürünleri depolar, muhafaza eder ve ilaç hazırlar, tıp doktorları ve diğer sağlık uzmanları tarafından yazılan reçetelere göre verilen ilaçların yan etkileri ve doğru kullanımı hakkında bilgi verirler. İnsan sağlığını en iyi hale getirmeye yönelik ilaçla tedavilerin araştırılmasına, test edilmesine, hazırlanmasına, reçetelenmesine ve izlenmesine katkı sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Tıp doktorları ve diğer sağlık profesyonellerinin tıbbi ürünler için yazdığı reçeteleri almak, hastaların ilaç kullanım geçmişlerini kontrol etmek, ilaçları hazırlamadan önce uygun dozaj, uygulama yöntemleri ve ilaç uyumluluğunu sağlamak;
- (b) reçetede ilaçları vermek amacıyla sıvı ilaçlar, merhemler, tozlar, tabletler ve diğer ilaçları hazırlamak veya hazırlanışını ve etiketlenmesini denetlemek;
- (c) ilaç etkileşimleri, uyumsuzluk ve kontrendikasyonları, yan etkileri, doz ve uygun ilaç depolama konuları ile ilgili olarak hekimlere ve hastalara bilgi ve danışmanlık hizmeti vermek;
- (d) bireysel hastaların ilaç tedavisinin kalite ve etkinliği ile belirli ilaç veya tedavilerin etkinliğini planlamak, gözlemlmek, incelemek ve değerlendirmek için diğer sağlık profesyonelleri ile işbirliği yapmak;
- (e) yasal ve mesleki gereklilikleri yerine getirmek için reçete dosyalarını tutmak, uyuşturucular, zehirler ve bağımlılık yapan ilaçlar ile ilgili kayıt düzenlemek;
- (f) aşılar, serumlar ve diğer ilaçların bozulmasına karşı önlem almak ve depolamak;
- (g) genel sağlık durumları ile ilgili olarak hastalara danışmanlık yapmak, reçetesiz ilaçlar ile teşhis ve tedavi yardımları sağlamak;
- (h) eczacılık teknisyenleri, intörnleri ve eczane yardımcı satış elemanlarının çalışmalarını denetlemek ve koordine etmek;
- (i) eczacılık, kozmetik ve ilgili kimyasal ürünleri geliştirmek ve iyileştirmek için araştırmalar yürütmek;
- (j) üretim teknikleri ve ilaç içerikleri hakkında kimyacılar, mühendisler ve diğer profesyoneller ile görüşmek;
- (k) belirtilen standartlar ile ilgili olarak ilaçların kimlik bilgisini, saflık ve etkisini belirlemek için test ve analiz etmek;
- (l) ilaç ürünlerinin etiketlerini hazırlamak, paketlemek ve tanıtımını yapmak;
- (m) belirli ilaçlar ile ilgili bilgi ve riskleri belirlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İlaç hazırlayan eczacı
- Hastane eczacısı
- Endüstriyel eczacı
- Serbest eczacı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Farmakolog - 2131
- Eczacılık teknisyeni - 3213

2263 Çevre, iş sağlığı ve hijyen profesyonelleri

Çevre, iş sağlığı ve hijyen profesyonelleri; potansiyel olarak insan sağlığını etkileyebilen çevresel faktörleri teşhis etme, gözleme ve kontrol etme; güvenli ve sağlıklı çalışma koşulları sağlama; kimyasal, fiziksel, radyolojik ve biyolojik ajanlar veya ergonomik faktörlerin neden olduğu hastalık veya yaralanmaları engelleme amaçlı programları tespit eder, planlar ve uygularlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sağlık ve güvenliğe yönelik potansiyel çevresel ve mesleki riskleri en aza indirmek amacıyla programlar ve politikalar geliştirmek, bunları uygulamak ve gözden geçirmek;
- (b) ticari, endüstriyel, tıbbi ve evsel atıkların güvenli, ekonomik ve uygun bertarafı için planlar ve stratejiler hazırlamak ve bunları uygulamak;
- (c) bulaşıcı hastalıklar, gıda güvenliği, atık su arıtma ve bertaraf sistemleri, tesislerde ve evlerde kullanılan suların kalitesi, kirliliği ve tehlikeli maddeler için önleme programları ve stratejileri uygulamak;
- (d) tehlikeleri tanımlamak, raporlamak ve belgelemek, çevre ve işyerlerindeki riskleri değerlendirmek, kontrol etmek ve ilgili yasa ve yönetmeliklere uygunluk konusunda danışmanlık hizmeti vermek;
- (e) kimyasal, fiziksel ve biyolojik tehlikeler içeren işyeri ve çevre kirliliğini en aza indirmek amacıyla programlar geliştirmek, bunları uygulamak ve izlemek;
- (f) çalışanların, öğrencilerin, kamu ve çevrenin radyolojik ve diğer tehlikelere maruz kalmasını önleyecek, ortadan kaldıracak, kontrol edecek veya azaltacak yöntemler konusunda danışmanlık hizmeti vermek;
- (g) çalışanların işyerindeki ihtiyaçlarına göre mobilya, teçhizat ve çalışma faaliyetlerini uyarılama gibi ergonomik ilkeleri teşvik etmek;
- (h) mesleki hijyen ve çevre sağlığı konularında tüm seviyelerdeki kişilere eğitim, öğretim, bilgi, ve danışmanlık hizmeti sağlamak;
- (i) yaralanmaları ve teçhizat hasarlarını kayıt etmek, soruşturmak ve güvenlik performansını rapor etmek;
- (j) yaralanan çalışanların tazminat, rehabilitasyon ve işe geri dönmelerine yönelik düzenlemeleri koordine etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Çevre sağlığı memuru
- İş sağlığı ve güvenliği danışmanı
- İş hijyenisti
- Radyasyondan koruma uzmanı

Not: İnsan faaliyetlerinin çevre üzerindeki etkilerini gözlemlemek veya kontrol etmek amacıyla programları belirleyen, planlayan ve uygulayan profesyonel meslek mensupları, Birim grup 2133`te (Çevre koruma profesyonel meslek mensupları) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Çevre koruma ile ilgili profesyoneller - 2133
- Uzman tıp doktorları (halk sağlığı) - 2212
- Uzman hemşire (halk sağlığı) - 2221
- İş ve uğraşı terapisti (ergoterapist) - 2269
- Sağlık kontrolörü - 3257
- İş sağlığı ve güvenliği denetçisi - 3257
- Çevre sağlığı teknisyeni - 3257
- Sağlığı koruma (sanitasyon) denetçisi - 3257

2264 Fizyoterapistler

Fizyoterapistler; insanlardaki motor fonksiyonlarını yeniden sağlığına kavuşturmak veya geliştirmek, hareket yeteneğini en üst düzeye çıkarmak, ağrı sendromlarını hafifletmek, yaralanma, hastalık ve diğer bozukluklar ile ilgili fiziksel sorunları tedavi etmek veya önlemek için rehabilitasyon programlarını belirler, planlar ve uygularlar. Hareket, ultrason, ısıtma, lazer ve diğer teknikler gibi çeşitli fiziksel terapi ve teknikleri uygularlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hastaların fiziksel sorunlarını belirlemek ve değerlendirmek için kas, sinir, eklem ve fonksiyonel yetenek testleri uygulamak;
- (b) fiziksel acıyı azaltmak, kasları güçlendirmek, kardiyovasküler, kalp ve göğüs ile solunum fonksiyonlarını geliştirmek, eklem hareketliliğini iyileştirmek, denge ve koordinasyonu geliştirmek için hastalarla tedavi hedeflerini oluşturmak ve tedavi programlarını tasarlamak;
- (c) hastaların tedavisinde egzersiz, sıcak, soğuk, masaj, manipülasyon, hidroterapi, elektroterapi, ultraviyole, kızıl-ötesi ışık ve ultrasonun tedavi edici özelliklerini kullanan programlar ve tedaviler geliştirmek, uygulamak ve gözlemlemek;
- (d) klinik dışı ortamlarda yapılacak işlemleri hastalar ve ailelerine öğretmek;
- (e) sürekli ve kapsamlı bakım hizmeti sağlamak için gerekli olduğundan dolayı tıbbi kayıt sistemlerine hastaların sağlık durumu ve tedaviye verdikleri yanıt konularındaki bilgileri kaydetmek ve bu bilgiyi diğer sağlık çalışanları ile paylaşmak;
- (f) yaygın fiziksel rahatsızlıkları ve hastalıkları incelemek ve önlemek için programlar geliştirmek ve bunları uygulamak;
- (g) fizyoterapi yardımcı elemanlarının ve diğer çalışanların işlerinin denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Geriatrik fiziksel terapisti
- Pediatrik fiziksel terapisti

- Ortopedik fiziksel terapisti
- Fizyoterapist

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Podiatrist (ayak hastalıkları uzmanı) - 2269
- İş ve uğraşı terapisti (ergoterapist) - 2269
- Akubası terapisti - 3255
- Hidroterapist - 3255
- Masaj terapisti - 3255
- Fizyoterapi teknisyeni - 3255
- Shiatsu terapisti - 3255
- Şiropraktör - 2269
- Osteopat - 2269

2265 Diyetisyenler ve beslenme uzmanları

Diyetisyenler ve beslenme uzmanları; gıda ve beslenmenin insan sağlığına olan etkisini artıracak programları belirler, planlar ve uygularlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sağlık faydalarını en üst düzeye çıkarmak ve sağlığa yönelik potansiyel riskleri azaltmak için beslenme, diyetlerin planlaması ve gıda hazırlanmasına ilişkin bireyleri, aileleri ve toplumu eğitmek;
- (b) diyet ve menüleri planlamak, yemeklerin hazırlanması ve servisini denetlemek, yemek hizmetleri sunan ortamlarda beslenmeye yönelik bakım sağlamak için gıda alımı ve kalitesini gözlemlenmek;
- (c) sunulan veya tüketilen gıdanın beslenme değerine dayalı olarak bireylerin, grupların ve toplumun sağlık ve beslenme durumu ile ilgili verileri toplamak ve değerlendirmek;
- (d) bireylerin ve toplumun beslenme düzeyini geliştirmek için beslenme değerlendirmeleri, müdahale programları, eğitim ve öğretimi planlamak ve yürütmek;
- (e) hastanın diyet ve beslenme ihtiyaçlarını yönetmek için diğer sağlık profesyonel meslek mensupları ve tedavi sağlayıcıları ile görüşmek;
- (f) beslenme ihtiyaçlarını karşılamak için gıda ve beslenme ürünlerini geliştirmek ve değerlendirmek;
- (g) beslenme konusunda araştırma yapmak ve bulgularını bilimsel konferanslarda ve diğer ortamlarda yayınlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Klinik diyetisyeni
- Yiyecek servisi diyetisyeni
- Beslenme uzmanı
- Halk sağlığı diyetisyeni

- Spor beslenme uzmanı

2266 İşitme ve konuşma terapistleri

İşitme ve konuşma terapistleri; insanın işitme, konuşma, iletişim ve yutkunmasını etkileyen fiziksel bozukluklarını değerlendirir, düzenler ve tedavi ederler. İşitme kaybı, konuşma bozuklukları ve ilgili duyuşsal ve sinirsel problemler için düzeltici cihazlar veya iyileştirici tedavilerin reçetesi yazarlar, işitme güvenliği ve iletişim performansı ile ilgili danışmanlık hizmeti verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hastaların işitme ve iletişim bozukluklarının durumunu belirlemek için işitme, konuşma ve dil performanslarını değerlendirmek;
- (b) özel teşhis cihazları ve teçhizatlarını kullanarak işitme veya konuşma/dil testleri veya diğer muayeneleri yapmak, uygun tedavi sürecini belirlemek için test sonuçlarını diğer tıbbi, sosyal ve davranışsal teşhis verileri ile birlikte yorumlamak;
- (c) işitme ve iletişim ile ilgili rehberlik, tarama, konuşma rehabilitasyonu ve diğer programları planlamak, yönetmek ve bunlara katılmak;
- (d) hastaların ihtiyaçlarına göre işitme cihazları ve diğer destek cihazlarına reçete yazmak ve bunların kullanımı konusunda hastaları eğitmek;
- (e) hastalarda konuşma ve yutkunmayı etkileyen fiziksel bozuklukları düzenlemek amacıyla tedavi programları planlamak ve yürütmek;
- (f) işitme ve/veya dil engelli bireylere, bunların ailelerine, öğretmenlerine ve işverenlerine danışmanlık ve rehberlik sağlamak;
- (g) hasta ve aileleri gerektiğinde ilave eğitim veya tıbbi hizmet sağlayıcılarına sevk etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Odyolog
- Dil terapisti
- Konuşma terapisti
- Konuşma patologu

2267 Optometrisler ve optalmik optisyenler

Optometrisler ve optalmik optisyenler; göz ve görme sisteminin bozukluklarına yönelik teşhis, idari ve tedavi hizmetleri sağlarlar. Göz bakımı konusunda danışmanlık hizmeti verir ve görsel rahatsızlıklar için optik aletler veya diğer tedavilere yönelik reçete yazarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hastaların gözlerini muayene etmek, görme bozuklukları ve anormalliklerin derecesi ve durumunu belirlemek ve göz sağlığını değerlendirmek için teşhis testleri yapmak;
- (b) görüş keskinliği, kırılma kusuru, görme yollarının fonksiyonları, görme alanı, göz hareketleri,

- görme serbestisi ve göz içi basıncı ölçmek için özel aletler ve teçhizatlar kullanarak görme fonksiyonunu test etmek;
- (c) göz hastalığının tedavisi için reçete yazmak da dahil göz hastalıklarını tespit, teşhis ve tedavi etmek;
- (d) hastaya ilave tıbbi tedavi gerektiği durumlarda, oftalmologlara veya diğer sağlık uzmanlarına danışmak ya da hastayı bunlara sevk etmek;
- (e) göz hareket bozuklukları ve binoküler fonksiyon bozukluklarını tespit ve teşhis etmek, göz egzersizleri önermek de dahil gözün hareketi ve odaklamasını koordine etmek amacıyla hastalara tedavi programları planlamak ve düzenlemek;
- (f) düzeltici gözlük, kontak lens ve diğer görme aletlerine reçete yazmak ve performans, güvenlik, rahatlık ve yaşam tarzı için optik cihazları kontrol etmek;
- (g) kontak lens bakımı, yaşlılarda görme bakımı, optikler, görsel ergonomik ve mesleki ve endüstriyel göz güvenliği gibi görsel sağlık konularında danışmanlık hizmeti vermek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Optalmik optisyen
- Optometrist
- Ortoptist

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Göz hastalıkları uzmanı - 2212
- Optisyen - 3254

2269 Başka yerde sınıflandırılmamış sağlık profesyonelleri

Bu birim grup, Alt ana grup 22`de (Sağlık profesyonelleri) başka yerde sınıflandırılmamış diğer sağlık rofesyonellerini kapsar. Örneğin; bu birim grup, podiatrist, iş ve uğraşı terapisti, eğlence terapisti, şiropraktör, osteopat ve teşhis, koruyucu, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetleri sağlayan diğer sağlık profesyonelleri gibi meslekleri kapsar.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hastaların sağlık durumlarını, fonksiyonel sınırlılıklarını, fiziksel veya ruhsal bozukluklarını, hastalıklarını veya diğer sağlık sorunlarının durumunu belirlemek için hastalarla görüşmek ve teşhis testleri yürütmek;
- (b) yaralanma, hastalıklar, diğer fiziksel ve ruhsal bozukluklar için tedavi planları geliştirmek ve bunları uygulamak;
- (c) tedavi planları aracılığıyla hastalardaki gelişimi değerlendirmek, belgelemek ve hastaları ve aileleri gerektiğinde özel, iyileştirici veya diğer bakım hizmetleri için tıp doktorlarına veya diğer sağlık bakımı sağlayıcılarına sevk etmek;
- (d) şiropratik ve osteopatik tekniklerin kullanıldığı elle ve fiziksel uygulanan tedaviler dahil hastalara terapik bakım ve tedavileri uygulamak;
- (e) bireysel veya grup bazında fonksiyonel sınırlılıkları olan bireylere günlük faaliyetlerini ve

mesleklerini yapmalarını sağlamak için ev, eğlence, iş ve okul ortamları gibi çevrelere uyumlarına yönelik önerilerde bulunmak;

(f) sanat ve el sanatları, dans ve hareket, müzik ve diğer eğlence faaliyetlerini de kullanarak fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal çalışmayı geliştirmeye ve sürdürmeye yönelik bireysel ve grup düzeyinde tedavi programları planlamak ve uygulamak;

(g) hastalık, rahatsızlık veya diğer fiziksel bozukluklardan dolayı ayak, ayak bileği ve bacağın ilgili yapılarını etkileyen durumlar için tedaviler belirlemek ve reçete yazmak, düzeltici ayakkabı reçetesi yazmak ve ayak hastalıklarının tedavisine yönelik ayak bakımı konusunda önerilerde bulunmak;

(h) ayak ve ayak bileklerinde küçük cerrahi işlemler yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Sanat terapisti
- Şiropraktör
- Dans ve hareket terapisti
- İş ve uğraşı terapisti (ergoterapist)
- Osteopat
- Podiatrist (ayak hastalıkları uzmanı)
- Rekreasyon terapisti

Not: Şiropraktör ve osteopatların bazı görevlerinin tıbbi uzmanlık gerektirdiği düşünülse de, bu disiplinlerdeki uygulayıcılar daima burada sınıflandırılmalıdır.

23 Eğitim ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Eğitim ile ilgili profesyonel meslek mensupları; farklı eğitim seviyelerinde bir veya birden fazla bilim dalına ait kuram ve uygulamaları öğretir, kendi disiplinlerine ait kavram, kuram ve uygulama yöntemleri konusunda araştırmalar yapar, bunları geliştirirler ve bilimsel makale ve kitap hazırlarlar. Bu alt ana grup içindeki mesleklerin çoğunda yapılan çalışmalar, dördüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Özel dersler de dahil, belli bir eğitim seviyesindeki sınıf, kurs ya da bire bir eğitimin verildiği yerlerde genel veya mesleki eğitim amaçlı eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yürütülmesi; yetişkinler için okuryazarlık programlarının yürütülmesi; öğrenme zorluğu veya özel eğitime ihtiyacı olan kişilere eğitim ve öğretim hizmetleri verilmesi; müfredat programlarının tasarlanması ve üzerinde değişiklik yapılması; eğitim ve öğretim yöntemleri ile araçlarının denetlenmesi ve bunlar için danışmanlık yapılması; okul ve üniversitelerde eğitim ve öğretim ile ilgili faaliyetlerin organizasyonu ile ilgili kararların verilmesine katılım sağlanması; sanayi ve diğer alanlarda uygulanmak üzere kavram, kuram ve uygulamaya yönelik yöntemleri geliştirmek amacıyla belirli konularda araştırmaların yapılması; bilimsel makale ve kitapların hazırlanması. Diğer çalışanların denetlenmesi kapsama dahil edilebilir.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

231 Üniversite ve yükseköğretim öğretim elemanları

232 Mesleki eğitim öğretmenleri

233 Ortaöğretim (ortaokul ve lise) öğretmenleri

234 İlköğretim ve okul öncesi öğretmenleri

235 Eğitim ile ilgili diğer profesyonel meslek mensupları

231 Üniversite ve yükseköğretim öğretim elemanları

Üniversite ve yükseköğretim öğretim elemanları; bir üniversite veya diğer yükseköğretim kurumlarında önceden belirlenmiş bir ders planına göre bir veya daha fazla konuda dersler hazırlar ve verirler, bire bir dersler verirler. Araştırmalar yürütürler, bilimsel makale ve kitap hazırlarlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Müfredat programlarının tasarlanması ve düzenlenmesi, gereksinimler doğrultusunda eğitim ile ilgili müfredat programlarının hazırlanması; derslerin hazırlanması ve verilmesi, bire bir eğitimin, seminerlerin ve laboratuvar deneylerinin yürütülmesi; öğrenciler arasında tartışma ve bağımsız düşüncenin teşvik edilmesi; öğrenciler tarafından yapılan deneysel ve pratik çalışmaların imkan olduğu sürece denetlenmesi; sınav kağıtları ve testlerin uygulanması, değerlendirilmesi ve not verilmesi; lisansüstü öğrenciler veya diğer bölüm üyelerinin araştırmalarının yönetilmesi; sanayi ve diğer alanlardaki uygulamalar için kavram, kuram ve uygulama yöntemlerinin araştırılması ve geliştirilmesi; bilimsel kitap, makale ve yazıların hazırlanması; bölüm ve fakülte toplantıları ile konferans ve seminerlere katılımında bulunulması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

2310 Üniversite ve yükseköğretim öğretim elemanları

2310 Üniversite ve yükseköğretim öğretim elemanları

Üniversite ve yükseköğretim öğretim elemanları; bir üniversite veya diğer yükseköğretim kurumlarında önceden belirlenmiş bir ders planına göre bir veya daha fazla konuda dersler hazırlar ve verirler, bire bir dersler verirler. Araştırmalar yürütürler, bilimsel makale ve kitap hazırlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müfredat programlarını tasarlamak ve düzenlenmek, gereksinimler doğrultusunda eğitim ile ilgili müfredat programları hazırlamak;
- (b) ders hazırlamak ve vermek ile bire bir eğitim, seminer ve laboratuvar deneyleri yürütmek;
- (c) öğrenciler arasında tartışma ve bağımsız düşüncüyü teşvik etmek;
- (d) öğrencileri tarafından yapılan deneysel ve pratik çalışmalarını mümkün olduğu sürece denetlemek;

- (e) sınav kağıtları ve testlerini uygulamak, değerlendirmek ve not vermek;
- (f) lisansüstü öğrenciler veya diğer bölüm üyelerinin araştırmalarını yönetmek;
- (g) sanayi ve diğer alanlarda uygulama için kavramlar, teoriler ve uygulama yöntemleri araştırmak ve geliştirmek;
- (h) bilimsel kitap, makale veya yazı hazırlamak;
- (i) bölüm ve fakülte toplantıları ile konferans ve seminerlere katılmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Yükseköğretim öğretim elemanı
- Profesör
- Üniversite öğretim görevlisi
- Üniversite öğretim üyesi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Üniversite rektörü - 1120
- Dekan - 1345
- Yükseköğretim fakülte başkanı (Dekan) - 1345
- Mesleki eğitim öğretmeni - 2320

232 Mesleki eğitim öğretmenleri

Mesleki eğitim öğretmenleri; mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarındaki öğrenciler ile yetişkinlere yönelik ve daha ileri eğitim kurumlarındaki yaşça büyük öğrencilere meslek veya mesleki konularda eğitim veya ders verirler. Öğrencileri üniversite veya yüksek öğrenimin normalde gerekli olmadığı belirli meslek veya mesleki alanlarda istihdam için hazırlarlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Müfredat geliştirilmesi, ders içeriği ve ders verme yöntemlerinin planlanması; öğrenci veya çalışanların eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve ilgili eğitim ve öğretim programlarının sağlanabilmesi için bireyler, sanayi ve diğer eğitim sektörleri ile birlikte hareket edilmesi; öğrencilerin bilgi ve yeteneklerini artırmak için ders verilmesi ve tartışma yürütülmesi; alet, teçhizat ve malzeme kullanımı, yaralanma ve hasarın önlenmesi ile ilgili öğrencilere bilgi verilmesi ve öğrencilerin izlenmesi; ilerlemeyi belirlemek, geribildirim sağlamak ve geliştirmeye yönelik öneriler yapmak üzere öğrencilerin çalışmalarının gözlemlenmesi ve değerlendirilmesi; başarıyı ölçmek, eğitimin etkinliğini değerlendirmek ve yetkinliği değerlendirmek için sözlü, yazılı veya performans testlerinin uygulanması; öğrenci notları, devam çizelgeleri ve eğitim faaliyet ayrıntıları gibi raporların hazırlanması ve kayıtların muhafaza edilmesi; bağımsız veya grup projelerinin, alan yerleştirmelerinin, laboratuvar çalışmalarının veya diğer öğretimlerin denetlenmesi; bireysel eğitim ve bire bir eğitim veya telafi kurslarının sağlanması; ilkeler, teknikler, prosedürler veya belirli konular ile ilgili yöntemleri öğretmek ve göstermek için işbaşı eğitim oturumlarının yürütülmesi.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2320 Mesleki eğitim öğretmenleri

Mesleki eğitim öğretmenleri; mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarındaki öğrenciler ile yetişkinlere yönelik ve daha ileri eğitim kurumlarındaki yaşça büyük öğrencilere meslek veya mesleki konularda eğitim veya ders verirler. Üniversite veya yükseköğrenimin normalde gerekli olmadığı belirli mesleklerde veya mesleki alanlarda istihdam amaçlı olarak öğrencileri hazırlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müfredat geliştirmek, ders içeriği ve ders verme yöntemlerini planlamak;
- (b) öğrenci veya çalışanların eğitim ihtiyaçlarını belirlemek, ilgili eğitim ve öğretim programlarının sağlanabilmesi için bireyler, sanayi ve diğer eğitim sektörleri ile birlikte hareket etmek;
- (c) öğrencilerin bilgi ve yeteneklerini artırmak için ders vermek ve tartışma yürütmek;
- (d) alet, teçhizat ve malzeme kullanımı, yaralanma ve hasarın önlenmesi ile ilgili öğrencilere bilgi vermek ve öğrencileri izlemek;
- (e) ilerlemeyi belirlemek, geribildirim sağlamak ve geliştirmeye yönelik öneriler yapmak üzere öğrencilerin çalışmalarını gözlemlemek ve değerlendirmek;
- (f) başarıyı ölçmek, eğitimin etkinliğini değerlendirmek ve yetkinliği değerlendirmek için sözlü, yazılı veya performans testlerini uygulamak;
- (g) öğrenci notları, devam çizelgeleri ve eğitim faaliyet ayrıntıları gibi raporları hazırlamak ve kayıtları muhafaza etmek;
- (h) bağımsız veya grup projelerini, alan yerleştirmelerini, laboratuvar çalışmalarını veya diğer öğretimleri denetlemek;
- (i) bireysel eğitim ve bire bir eğitim veya telafi kurslarını sağlamak;
- (j) ilkeler, teknikler, prosedürler veya belirli konular ile ilgili yöntemleri öğretmek ve göstermek için işbaşında eğitim oturumlarını yürütmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Otomotiv teknolojisi öğretmeni
- Kozmetoloji öğretmeni
- Mesleki eğitim öğretmeni

Not: Belirli bir meslek grubunda istihdam edilmek üzere öğrencileri hazırlama amacıyla mesleki eğitim konularında eğitim veren öğretmenler, genel ortaöğretim okulu veya bir mesleki eğitim ya da teknik ortaöğretim kurumlarında çalışsalar da Birim grup 2320`de (Mesleki eğitim öğretmenleri) kapsanır. Belirli bir meslek grubunda istihdam edilmek üzere öğrencileri hazırlama amaçlı olmayan ortaöğretim seviyesinde matematik gibi konularda eğitim veren öğretmenler, bir mesleki eğitim veya teknik ortaöğretim kurumlarında çalışsalar bile Birim grup 2330`da (Ortaöğretim öğretmenleri) kapsanmalıdır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Okul müdürü - 1345
- Ortaöğretim öğretmeni - 2330

233 Ortaöğretim (ortaokul ve lise) öğretmenleri

Ortaöğretim (ortaokul ve lise) öğretmenleri; öğrencileri belirli meslek alanlarında istihdama hazırlamaya yönelik konular hariç, ortaöğretim (ortaokul ve lise) seviyesinde bir veya daha fazla konu öğretirler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Müfredat programlarının tasarlanması, değiştirilmesi ve müfredat kurallarıyla uyumlu eğitimsel çalışma kurslarının hazırlanması; öğrenciler arasında düzeni sağlamaya uygun davranış ve prosedür kurallarının oluşturulması ve uygulanması; bir veya daha fazla konuda dersler, tartışmalar ve uygulamalar hazırlanması ve verilmesi; tüm dersler, üniteler ve projeler için net hedefler oluşturulması ve öğrencilere bu hedeflerin anlatılması; sınıf faaliyetleri için malzemeler ve sınıfların hazırlanması; öğrencilerin değişen ihtiyaçlarını ve ilgilerini karşılamak için eğitim yöntemleri ve öğretim materyallerinin tasarlanması; öğrencilerin performans ve davranışlarının gözlemlenmesi ve değerlendirilmesi; öğrencilerin gelişimlerini değerlendirmek için testler, ödevler ve sınavlar hazırlanması, uygulanması ve not verilmesi; öğrencilerin çalışmaları hakkında raporların hazırlanması, diğer öğretmenler ve aileler ile görüşülmesi; okulun eğitim veya organizasyon politikaları ile ilgili toplantılara katılımında bulunulması; gezi, spor etkinlikleri ve konserler gibi okul faaliyetlerinin planlanması, düzenlenmesi ve katılımında bulunulması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

2330 Ortaöğretim (ortaokul ve lise) öğretmenleri

2330 Ortaöğretim (ortaokul ve lise) öğretmenleri

Ortaöğretim (ortaokul ve lise) öğretmenleri; öğrencileri belirli meslek alanlarında istihdama hazırlamaya yönelik konular hariç, ortaöğretim (ortaokul ve lise) seviyesinde bir veya daha fazla konu öğretirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müfredat programlarını tasarlamak, değiştirmek ve müfredat kurallarıyla uyumlu eğitimsel çalışma kurslarını hazırlamak;
- (b) öğrenciler arasında düzeni sağlamaya uygun davranış ve prosedür kurallarını oluşturmak ve uygulamak;
- (c) bir veya daha fazla konuda dersler, tartışmalar ve uygulamalar hazırlamak ve vermek;
- (d) tüm dersler, üniteler ve projeler için net hedefler oluşturmak ve öğrencilere bu hedefleri anlatmak;

- (e) sınıf faaliyetleri için malzemeler ve sınıfları hazırlamak;
- (f) öğrencilerin değişen ihtiyaçlarını ve ilgilerini karşılamak için eğitim yöntemleri ve öğretim materyallerini tasarlamak;
- (g) öğrencilerin performans ve davranışlarını gözlemlemek ve değerlendirmek;
- (h) öğrencilerin gelişimlerini değerlendirmek için testler, ödevler ve sınavlar hazırlamak, uygulamak ve not vermek;
- (i) öğrencilerin çalışmaları hakkında raporlar hazırlamak, diğer öğretmenler ve ailelerle görüşmek;
- (j) okulun eğitim veya organizasyon politikaları ile ilgili toplantılara katılmak;
- (k) gezi, spor etkinlikleri ve konserler gibi okul faaliyetlerini planlamak, düzenlemek ve katılmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ortaokul öğretmeni
- Lise öğretmeni

Not: Belirli bir meslek grubunda istihdam edilmek üzere öğrencileri hazırlama amacıyla mesleki eğitim konularında eğitim veren öğretmenler, genel ortaöğretim okulu veya bir mesleki eğitim ya da teknik ortaöğretim kurumlarında çalışsalar da Birim grup 2320`de (Mesleki eğitim öğretmenleri) kapsanır. Belirli bir meslek grubunda istihdam edilmek üzere öğrencileri hazırlama amaçlı olmayan ortaöğretim seviyesinde matematik gibi konularda eğitim veren öğretmenler, bir mesleki eğitim veya teknik ortaöğretim kurumlarında çalışsalar bile Birim grup 2330`da (Ortaöğretim (ortaokul ve lise) öğretmenleri) kapsanmalıdır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Baş öğretmen - 1345
- Okul müdürü - 1345
- Mesleki eğitim öğretmeni - 2330
- Okul müfettişi - 2351
- Okuryazarlık öğretmeni (özel ders) - 2359
- Matematik eğitimi koçu (özel ders) - 2359
- Rehber öğretmen - 2359

234 İlkokul ve okul öncesi öğretmenleri

İlkokul ve okul öncesi öğretmenleri; ilkokul düzeyinde bir dizi konuda ders verirler ve ilköğretim yaşından küçük çocuklar için eğitim faaliyetleri düzenlerler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: İlkokul düzeyinde öğrenim programı hazırlanması ve bir dizi konuda eğitim verilmesi, çocukların dil, fiziksel ve sosyal becerilerinin gelişimini kolaylaştırmaya yönelik faaliyetlerin planlanması ve düzenlenmesi; rapor hazırlanması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsanabilir.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2341 İlkokul öğretmenleri

2342 Okul öncesi öğretmenleri

2341 İlkokul öğretmenleri

İlkokul öğretmenleri; ilkokul düzeyinde bir dizi konuda eğitim verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müfredat kurallarıyla uyumlu günlük ve uzun dönemli ders planları hazırlamak;
- (b) çocukları birey olarak ve grup halinde, çeşitli eğitim yöntemleri ve malzemeleri (örneğin; bilgisayar, kitap, oyun vb.) kullanarak ve çocukların değişen ihtiyaçlarını da dikkate alarak eğitmek;
- (c) sınıfta disiplin ve iyi çalışma alışkanlıklarını sağlamak;
- (d) spor faaliyetleri, konser ve gezi gibi çocuklarla ilgili etkinlikleri planlamak ve yürütmek;
- (e) sınıf çalışması ve ev ödevi vermek ve notlandırmak;
- (f) çocukların gelişimini değerlendirmek için test ve ödevler hazırlamak, uygulamak ve not vermek;
- (g) çocukların performans ve davranışlarını gözlemlemek ve değerlendirmek;
- (h) okul bahçesinde teneffüsler dahil, dersler sırasında ve okul gününün diğer zamanlarında çocukları denetlemek;
- (i) personel toplantılarına ve diğer oturlara katılmak, eğitim konuları hakkında diğer öğretmenler ile görüşmek;
- (j) çocukların gelişimleri ve sorunlarını tartışmak üzere veli toplantılarına hazırlanmak ve katılmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İlkokul öğretmeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Baş öğretmen - 1345
- Okul müdürü - 1345
- Okul müfettişi - 2351

2342 Okul öncesi öğretmenleri

Okul öncesi öğretmenleri, eğitim ve oyun faaliyetleri sağlayarak ilköğretim yaşından küçük çocukların fiziksel, sosyal ve zihinsel gelişimlerini desteklerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çocukların motor becerileri, işbirliği ve sosyal becerileri, güven ve anlayışlarının gelişmesini desteklemek için birey ve grup faaliyetlerini planlamak ve düzenlemek;

- (b) hikaye anlatma, rol yapma, şarkı söyleme, tekerlemeler, günlük sıradan konuşmalar ve tartışmalar yoluyla dil gelişimini desteklemek;
- (c) çocukları sanat, dramatik oyun, müzik ve fiziksel faaliyetler aracılığıyla yaratıcı ifade imkanı sağlayan faaliyetlere yönlendirmek;
- (d) çocukların gelişimlerini değerlendirmek, gelişim ile ilgili, duygusal veya sağlıkla ilgili sorunlarının belirtilerini tespit etmek için çocukları gözlemlemek;
- (e) öğrencilerin sağlıklı beslenme, refah ve güvenlik ihtiyaçlarını gözlemlemek ve değerlendirmek, gelişimlerine engel olan faktörleri belirlemek;
- (f) güvenliği sağlamak ve anlaşmazlıkları çözmek için çocukların faaliyetlerini denetlemek;
- (g) çocukların doğru beslenme, giyinme ve tuvalet alışkanlıkları kazanmalarına rehberlik etmek ve yardımcı olmak;
- (h) anne-babalar ve diğer personelle çocukların gelişimlerini veya sorunlarını görüşmek, bu sorunlara yönelik uygun eylemleri ve yerleri belirlemek;
- (i) küçük çocuklarla ilgili çalışan diğer hizmet sağlayıcılarıyla işbirliği ilişkileri kurmak ve sürdürmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Okul öncesi öğretmeni
- Anaokulu öğretmeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Çocuk bakım merkezi müdürü - 1341
- Çocuk bakım elemanı - 5311

235 Eğitim ile ilgili diğer profesyonel meslek mensupları

Eğitim ile ilgili diğer profesyonel meslek mensupları; eğitim yöntemleri ile ilgili araştırma yürütür ve danışmanlık yaparlar, öğrenme güçlüğü veya özel eğitime ihtiyacı olan insanları eğitirler; göç ve ilgili amaçlar için anadil dışındaki dilleri öğretirler; özel ders verirler; ilk, orta ve yükseköğretim sistemleri dışındaki sanat, bilgi teknolojisi ve diğer konularda ders verirler ve Alt ana grup 23`te (Eğitim bilimleri ile ilgili profesyonel meslek mensupları) başka yerde sınıflandırılmayan diğer eğitim hizmetlerini sağlarlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Eğitim yöntemleri, dersler ve araçları ile ilgili araştırma ve geliştirme yapılması veya danışmanlık hizmeti verilmesi; fiziksel engelli çocukların, gençlerin veya yetişkinlerin, öğrenme güçlüğü olanların veya diğer özel eğitime ihtiyacı olanların eğitilmesi, göç ve ilgili amaçlar için anadil dışındaki dillerin öğretilmesi; öğrencilere müzik, tiyatro, dans, görsel ve diğer sanatlarda pratik, teorik ve gösteri derslerinin verilmesi; eğitim programları ve bilgi teknolojisi kullanıcıları için kurslar geliştirilmesi, planlanması ve yürütülmesi.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 2351 Eğitim yöntemleri uzmanları
- 2352 Özel eğitim öğretmenleri
- 2353 Diğer dil öğretmenleri
- 2354 Diğer müzik öğretmenleri
- 2355 Diğer sanat öğretmenleri
- 2356 Bilgi teknolojileri eğitimcileri
- 2359 Başka yerde sınıflandırılmamış eğitim ile ilgili profesyonel meslek mensupları

2351 Eğitim yöntemleri uzmanları

Eğitim yöntemleri uzmanları; eğitim yöntemleri, dersler ve araçlar konusunda araştırma ve geliştirme yürütür veya danışmanlık yaparlar. Öğretmenlerin çalışmalarını, eğitim kurumlarının işleyişini ve elde edilen sonuçları gözden geçirir ve incelerler, bunlarla ilgili değişiklikler ve gelişmeler hakkında öneride bulunurlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müfredat, eğitim yöntemleri ve diğer eğitim uygulamaları ile ilgili mevcut gelişmeleri araştırmak, gerekli değişiklikler ile olası gelişmeler hakkında danışmanlık yapmak;
- (b) ders içeriklerini ve sınav yöntemlerini değerlendirmek ve bunlar ile ilgili danışmanlık yapmak;
- (c) görsel-işitsel ve diğer eğitim araçları ile ilgili araştırma yürütmek, bunların eğitim kurumlarında tanıtımını planlamak, organize etmek ve bu konuda danışmanlık yapmak,;
- (d) geliştirilen konular ve dersler ile ilgili dokümanları sağlamak ve yeni dersleri değerlendirmek;
- (e) öğretmenler için sürekli mesleki gelişim, eğitim ve danışma hizmetleri sağlamak;
- (f) öğretmenleri yeni programlar ve yöntemler hakkında bilgilendirmek için seminerler ve konferanslar organize etmek ve yürütmek;
- (g) yeni eğitim kursları ve programları ile ilgili yapı, içerik ve hedefler geliştirmek;
- (h) okulları düzenli olarak ziyaret etmek, müfredat, eğitim yöntemleri, teçhizat ve diğer konularla ilgili sorunları idareciler ve öğretmenlerle görüşmek;
- (i) eğitim tekniklerini gözlemlemek, öğretmenlerin performanslarını ve eğitim ile ilgili elde edilen sonuçları değerlendirmek için sınıfları ziyaret etmek;
- (j) eğitim yetkilileri için müfredat, eğitim yöntemleri ve diğer konularda olası iyileştirme ve gelişmeler ile ilgili rapor hazırlamak ve önerilerde bulunmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Öğretim programı (müfredat) koordinatörü
- Öğretim programı (müfredat) geliştirme uzmanı
- Eğitim bilimleri uzmanı
- Okul müfettişi
- Eğitim araçları uzmanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Eğitim psikologu - 2634

- Rehber öğretmen - 2359
- Öğrenci danışmanı - 2359

2352 Özel eğitim öğretmenleri

Özel eğitim öğretmenleri; fiziksel veya zihinsel engelli çocukları, gençleri veya yetişkinleri ve öğrenme güçlüğü olanlar ile diğer özel eğitime ihtiyacı olanları eğitirler. Öğrencilerin sosyal, zihinsel, duygusal ve fiziksel gelişimlerini artırırılar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- Öğrencilerin zihinsel, fiziksel, sosyal ve duygusal bozuklukları ile ilgili yeteneklerini ve kısıtlamalarını, üstün zekalılıklarını veya diğer özel problemlerini belirlemek;
- müfredat tasarlamak veya değiştirmek, öğrencilerin yeteneklerine ve gereksinimlerine uyumlu programlar, dersler ve faaliyetler hazırlamak ve bunları yürütmek;
- öğrencilerin gereksinimlerine uygun özel teknikler veya araçlar kullanarak birey veya grup temelli dersler vermek;
- duyusal ve algısal motor becerileri ile dil, kavrama ve hafıza gelişimini artırmaya yönelik eğitimlerde özel eğitim stratejilerini ve tekniklerini kullanmak;
- öğrenciler arasında düzeni koruma amacıyla davranış, politika ve prosedürlere yönelik kuralları belirlemek ve uygulamak;
- işitme, görme ve diğer bozuklukları olan öğrencilere akademik konuları, pratik yetenekleri ve kendi kendine yetebilme becerilerini öğretmek;
- öğrencilerin güvenlerini, ilgilerini, yeteneklerini, el becerilerini ve koordinasyonlarını harekete geçirmek ve geliştirmek;
- özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için dersleri planlamak ve programlamak amacıyla diğer personel ile görüşmek;
- öğrenci verileri ve diğer kayıtları hazırlamak, muhafaza etmek ve bunların raporlarını sunmak;
- çeşitli değerlendirme formlarını uygulamak ve her bir öğrencinin gelişimini değerlendirmek;
- öğrencilerin gelişimini teşvik etmek için tasarlanmış bireysel eğitim planlarını geliştirmek amacıyla öğrencilerin bakımına yönelik olarak öğrenciler, veliler, okul müdürleri ve diğer ilgili uzmanlar ile görüşmek;

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Öğrenme engelliler özel eğitim öğretmeni
- Öğrenme desteği öğretmeni
- Eğitsel tedavi öğretmeni
- Üstün zekalılar öğretmeni
- İşitme engelliler öğretmeni
- Görme engelliler öğretmeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Mesleki eğitim öğretmeni - 2320

- Ortaöğretim öğretmeni - 2330
- İlköğretim öğretmeni - 2341

2353 Diğer dil öğretmenleri

Diğer dil öğretmenleri; göç nedeniyle bir dil öğrenen yetişkin ve çocuklara, istihdam şartlarını veya olanakları sağlamak, yabancı dilde verilen eğitim programlarına katılımı sağlamak veya kişisel gelişim için anadil dışındaki dilleri öğretirler. İlköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim sistemleri dışında veya bu sistemlerin içindeki öğrencileri ve öğretmenleri destekler şekilde çalışırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- Öğrencilerin yetenek seviyelerini ve dil zorluklarının derecesini belirlemek, öğrencilerin ihtiyaçlarını ve öğrenme hedeflerini tespit etmek;
- dersleri ve çeşitli çalışmaları, içeriklerini ve ilerleme derecelerini öğrencilerin yetenek ve ihtiyaçları ile uyumlu olacak şekilde gruplar ve bireylere yönelik olarak planlamak, hazırlamak ve yürütmek;
- eğitim malzemeleri tasarlamak, üretmek ve mevcut malzemeleri uyarlamak;
- öğrencilerin gelişimlerini değerlendirmek;
- konuların öğrencilerin anadili dışındaki bir dille öğretildiği sınıf ortamında öğrencilere destek olmak;
- eğitimin verildiği dili öğrenen öğrenciler için özel eğitim programları tasarlayarak diğer öğretmenlere yardım sağlamak;
- ödev vermek ve düzeltmek, sınavlar hazırlamak ve not vermek;
- öğrencilerin gelişimlerini değerlendirmek, kayıt etmek ve raporlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Yoğun (entansif) dil öğretmeni
- Göçmen eğitimi öğretmeni
- Uygulamalı dil öğretmeni
- İkinci dil öğretmeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Üniversite öğretim görevlisi - 2310
- Mesleki eğitim öğretmeni - 2320
- Ortaöğretim öğretmeni - 2330
- İlköğretim öğretmeni - 2341

2354 Diğer müzik öğretmenleri

Diğer müzik öğretmenleri; öğrencilere ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim sistemleri dışında pratik, teorik ve icra şeklinde müzik eğitimi verirler, fakat ana eğitim kurumları ile

işbirliği içerisinde ders dışı bir etkinlik olarak özel veya küçük grup dersleri verebilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Öğrencilerin yetenek seviyesini belirlemek, ihtiyaçlarını ve öğrenme hedeflerini saptamak;
- (b) gruplar ve bireylere yönelik olarak çalışma programları, dersler ve çeşitli çalışmalarını planlamak, hazırlamak ve yürütmek;
- (c) müzik teorisi ve yorumu ile ilgili malzeme hazırlamak ve sunmak;
- (d) şarkı söylemenin veya belirli bir enstrüman çalmanın pratik yönlerini öğretmek ve göstermek;
- (e) öğrencilere müzik notası okuma ve yazmayı öğretmek;
- (f) öğrencilerin beceri, ilgi ve yetenek seviyelerine uygun olarak müzik parçalarının egzersizlerini belirlemek ve öğretmek;
- (g) öğrencileri değerlendirmek, tavsiye, eleştiri ve cesaret vermek;
- (h) müfredat, ders içeriği, ders malzemeleri ve öğretim yöntemlerini gözden geçirmek;
- (i) öğrencileri sınavlara, gösterilere ve değerlendirmelere hazırlamak;
- (j) müzik gösterileri için ziyaretler ve turlar düzenlemek;
- (k) öğrencileri ses sınavları veya gösteri çalışmalarına yönelik organize etmek ve yardımcı olmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Gitar öğretmeni (özel ders)
- Piyano öğretmeni (özel ders)
- Şan öğretmeni (özel ders)
- Keman öğretmeni (özel ders)

Not: Müzik eğitimi veren düzenli ortaöğretim ve ilköğretim okulu öğretmenleri, sırasıyla Birim grup 2330`da (Ortaöğretim öğretmenleri) ve Birim grup 2341`de (İlköğretim öğretmenleri) sınıflandırılırlar.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Üniversite öğretim görevlisi - 2310
- Mesleki eğitim öğretmeni - 2320
- Ortaöğretim öğretmeni - 2330
- İlköğretim öğretmeni - 2341

2355 Diğer sanat öğretmenleri

Diğer sanat öğretmenleri; öğrencilere ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim sistemleri dışında pratik, teorik ve icra şeklinde dans, drama, görsel ve diğer sanatların (müzik hariç) eğitimini verirler, fakat ana eğitim kurumları ile işbirliği içerisinde fazladan ders dışı bir etkinlik olarak özel veya küçük grup dersleri verebilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Öğrencilerin yetenek seviyesini belirlemek, öğrenme ihtiyaçlarını saptamak;

- (b) gruplar ve bireylere yönelik olarak çalışma programları, dersler ve çeşitli çalışmalarını planlamak, hazırlamak ve yürütmek;
- (c) çalışılan konu alanının teorisi ile ilgili malzemeler hazırlamak ve sunmak;
- (d) drama, dans, görsel veya diğer sanatların pratik yönlerini öğretmek ve göstermek;
- (e) öğrencilerin beceri, ilgi ve yetenek seviyelerine uygun olarak egzersizleri belirlemek ve öğretmek;
- (f) öğrencileri değerlendirmek, tavsiye, eleştiri ve cesaret vermek
- (g) müfredat, ders içeriği, ders malzemeleri ve öğretim yöntemlerini gözden geçirmek;
- (h) öğrencileri sınavlara, gösterilere ve değerlendirmelere hazırlamak;
- (i) sergiler ve gösteriler için ziyaretler ve turlar düzenlemek;
- (j) öğrencileri gösteri veya sergi çalışmalarına yönelik organize etmek ve yardımcı olmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Dans öğretmeni (özel ders)
- Drama öğretmeni (özel ders)
- Resim öğretmeni (özel ders)
- Heykel öğretmeni (özel ders)

Not: Sanat konusunda eğitim veren düzenli ortaöğretim ve ilköğretim okulu öğretmenleri, sırasıyla Birim grup 2330`da (Ortaöğretim öğretmenleri) ve Birim grup 2341`de (İlköğretim öğretmenleri) sınıflandırılırlar.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Üniversite öğretim görevlisi - 2310
- Mesleki eğitim öğretmeni - 2320
- Ortaöğretim öğretmeni - 2330
- İlköğretim öğretmeni - 2341
- Özel müzik öğretmeni - 2354

2356 Bilgi teknolojileri eğitimcileri

Bilgi teknolojileri eğitimcileri; ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim sistemleri dışında bilgisayar ve diğer bilgi teknolojisi kullanıcıları için eğitim programları ve kursları geliştirir, planlar ve yürütürler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bireysel kullanıcıların ve kuruluşların bilgi teknolojisi konusundaki eğitim ihtiyaçlarını ve taleplerini belirlemek;
- (b) el kitapları, görsel araçlar, çevrimiçi eğitim ve öğretim programları, gösterimler gibi eğitimci eğitim malzemelerini ve araçlarını hazırlamak ve geliştirmek, eğitim referans dokümanlarını desteklemek;
- (c) bireysel ve grup öğretimi şeklinde verilebilen eğitim ve geliştirme programlarını tasarlamak,

- koordine etmek, planlamak ve yürütmek, çalıştaylara, toplantılara, gösterimlere ve konferanslara katkıda bulunmak;
- (d) eğitim kalitesi ve etkinliğini sürekli ölçme ve değerlendirmesini gözlemlemek ve gerçekleştirmek, eğitim hedeflerini, yöntemlerini ve derslerin ortaya çıkardığı ürünleri gözden geçirmek ve değiştirmek;
- (e) konular ve sistemler hakkında geniş bir anlayış kazanmak için geçmiş malzemeleri toplamak, oluşturmak ve araştırmak;
- (f) yeni ürün sürümlerini, yazılımla ilgili gelişmeleri ve genel bilgi teknolojisi eğilimlerini takip etmek, kullanıcı eğitimi, eğitim ve eğitici kılavuzları, çevrimiçi yardım, işletim ve bakım kuralları gibi son kullanıcıya yönelik ürün ve malzemeleri yazmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bilgisayar eğiticisi
- Yazılım eğiticisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Üniversite öğretim görevlisi - 2310
- Mesleki eğitim öğretmeni - 2320
- Ortaöğretim öğretmeni - 2330
- İlköğretim öğretmeni - 2341
- Personel geliştirme uzmanı - 2424

2359 Başka yerde sınıflandırılmamış eğitim ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Bu birim grup, Alt ana grup 23`te (Eğitim ile ilgili profesyonel meslek mensupları) başka yerde sınıflandırılmamış eğitim ile ilgili profesyonel meslek mensuplarını kapsamaktadır. Örneğin; bu grup yabancı diller ve sanat dışında özel ders verenler ile öğrencilere eğitim danışmanlık hizmeti verenleri kapsamaktadır.

Bu gibi durumlarda aşağıdaki görevler kapsar:

- (a) Öğrencilerin yetenek seviyesini tespit etmek ve öğrenme ihtiyaçlarını belirlemek;
- (b) gruplar ve bireylere yönelik olarak çalışma programları, dersler ve çeşitli çalışmalarını planlamak, hazırlamak ve yürütmek;
- (c) çalışılan konu alanı ile ilgili kuramsal malzemeler hazırlamak ve sunmak;
- (d) çalışılan alanın uygulamalı yönlerini öğretmek ve göstermek;
- (e) öğrencilerin beceri, ilgi ve yetenek seviyeleriyle ilgili egzersiz ve çalışmalarını belirlemek ve öğretmek;
- (f) öğrencileri değerlendirmek ve tavsiye, eleştiri ve cesaret vermek;
- (g) müfredat, ders içeriği, ders malzemeleri ve öğretim yöntemlerini gözden geçirmek;
- (h) öğrencileri sınavlara ve değerlendirmelere hazırlamak;
- (i) ders ve program seçimi, sınıf planlaması, okula uyum, okul devamsızlığı, çalışma alışkanlıkları ve kariyer planlama gibi eğitim konularıyla ilgili öğrencilere danışmak yapmak;

- (j) öğrencilere eğitimlerini etkileyen kişisel, sosyal veya davranışsal sorunlarını anlama ve yenmelerinde yardım etme amacıyla danışmanlık yapmak;
- (k) öğrencileri eğitim fırsatlarını keşfetmeleri ve zorlu görevlere azim göstermeleri konularında destekleyerek daha sonraki eğitim tecrübeleri için hazırlamak;

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Okuryazarlık öğretmeni (özel ders)
- Matematik eğitimi koçu (özel ders)
- Rehber öğretmen

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Üniversite öğretim görevlisi - 2310
- Mesleki eğitim öğretmeni - 2320
- Ortaöğretim öğretmeni - 2330
- İlköğretim öğretmeni - 2341
- Yoğun (entansif) dil öğretmeni - 2353
- Göçmen eğitimi öğretmeni - 2353
- Müzik öğretmeni (özel ders) - 2354
- Dans öğretmeni (özel ders) - 2355
- Drama öğretmeni (özel ders) - 2355
- Resim öğretmeni (özel ders) - 2355
- Eğitim psikologu - 2634
- Heykel öğretmeni (özel ders) - 2355
- Aile danışmanı - 2635
- Sosyal hizmet uzmanı - 2635

24 İş ve yönetim ile ilgili profesyonel meslek mensupları

İş ve yönetim ile ilgili profesyonel meslek mensupları; finansal konulara, insan kaynakları gelişimine, halkla ilişkiler ve pazarlamaya, teknik, tıp, bilgi ve iletişim teknolojileri alanlarındaki satışlara hizmet sağlamak amacıyla analitik, kavramsal ve uygulamaya yönelik görevleri yaparlar, yatırım programlarını etkileyen bilgilerin niceliksel analizleri de dahil kuruluş yapıları, yöntemleri ve sistemlerinin gözden geçirme işlemlerini yürütürler. Bu alt ana grup içindeki mesleklerin çoğunda yapılan çalışmalar, dördüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Kuruluşların finansal kapasitesi, maliyet yapıları ve ticari verimlilikleri ile ilgili bilgilerin toplanması, analiz edilmesi ve yorumlanması; kuruluşlar için denetim yapılması, finansal tabloların hazırlanması ve finans sistemlerinin kontrol edilmesi; finansal plan ve stratejilerin geliştirilmesi, alış ve satış siparişlerinin gerçekleştirilmesi, malların alış ve satışına yönelik görüşmeler yapılması; eleman alım, eğitim ve performans artırma programlarının geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi; pazarlama ve halkla ilişkiler kampanyalarının araştırılması,

geliştirilmesi ve uygulanması; devlet faaliyetleri, ticari faaliyetler ve verimliliği artırma ve desteklemeye yönelik yöntem ve politikalar üzerine çalışılması ve geliştirilmesi; işverenlerin ve rakiplerinin ürün ve hizmetleri ile pazar durumları hakkında bilgilerin elde edilmesi ve güncellenmesi; müşteri ihtiyaçlarının belirlenmesi ve ürünler ile hizmetlerin müşterilere açıklanması ve tanıtılması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki grupta sınıflandırılır:

241 Finans ile ilgili profesyonel meslek mensupları

242 Yönetim ile ilgili profesyonel meslek mensupları

243 Satış, pazarlama ve halkla ilişkiler ile ilgili profesyonel meslek mensupları

241 Finans ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Finans ile ilgili profesyonel meslek mensupları; kişiler, işyerleri ve kamu ya da özel kurumlar adına finansal muhasebe sistemlerinin veya fonların niceliksel analizlerini planlar, geliştirir, organize eder, yatırım yapar, yönetir ve yürütürler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Bir kuruluş için finansal tabloların hazırlanması ve organize edilmesi; bir kuruluşun finansal malzemelerinin gözden geçirilmesi; kişilere ve kuruluşlara finansal tavsiyeler verilmesi; ekonominin bölümlerine ve bir bütün olarak ekonomiye ilişkin analitik raporların hazırlanması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2411 Muhasebeciler

2412 Finans ve yatırım danışmanları

2413 Finans analistleri

2411 Muhasebeciler

Muhasebeciler; kişiler ve kuruluşlar için muhasebe sistemleri planlar, organize eder ve yönetirler. Burada sınıflandırılan bazı meslekler, kişilerin ve kuruluşların muhasebe ve finans kayıtlarının yürürlükteki muhasebe standartları ve usulleriyle olan uyumluluğunu ve doğruluğunu sağlamak amacıyla inceler ve analiz ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Bütçe, hesap kontrolü ile diğer muhasebe politika ve sistemleri hakkında danışmanlık hizmetleri vermek, planlamak ve bunları uygulamaya koymak;

(b) yönetime, hissedarlara, yasal kuruluşlara veya diğer kurumlara sunmak amacıyla finansal raporlar hazırlamak ve bunları onaylamak;

(c) vergi iadelerini hazırlamak, vergi problemleri hakkında danışmanlık yapmak ve vergi memurlarının huzurunda ihtilafli konulara itiraz etmek;

(d) kâr tahminlerini ve bütçeyi hazırlamak veya raporlamak;

- (e) şüpheli dolandırıcılık, tasfiye ve iflas gibi konulara ilişkin mali araştırmaları yürütmek;
- (f) hesapları ve muhasebe kayıtlarını kontrol etmek;
- (g) verimlilik, hissedarlık, satışlar, yeni ürünler vb. konuların finansal yönleriyle ilgili araştırmaları yürütmek ve bunlarla ilgili yönetime danışmanlık yapmak;
- (h) ürünlerin ve hizmetlerin birim maliyetlerini belirlemek amacıyla sistem geliştirmek ve kontrol etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Muhasebeci
- Hesap uzmanı
- Yeminli mali müşavir
- Serbest muhasebeci
- Mali denetçi
- Adli tasfiye yeddi emini
- Yönetim muhasebecisi
- Vergi muhasebecisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Finans müdürü - 1211
- Muhasebe yardımcı elemanı - 3313
- Defter tutucu - 3313

2412 Finans ve yatırım danışmanları

Finans ve yatırım danışmanları; kişiler ve kuruluşlar için finansal planlar geliştirir ve bunlar adına fonlara yatırım yapar ve yönetirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bir müşteri tabanı oluşturmak ve muhafaza etmek;
- (b) finansal planlar ve yatırım stratejileri geliştirmek için ihtiyaç duyulan finansal durum ve hedefleri, risk toleransını ve diğer bilgileri belirlemek amacıyla müşteriler ile görüşmeler yapmak;
- (c) finansal hedefleri belirlemek ve bunları başarmak için stratejiler geliştirmek ve uygulamak;
- (d) müşteriler için tahvil ve bonoların alış ve satışını düzenlemek;
- (e) yatırım performansını gözlemlemek, piyasalardaki değişen ihtiyaçları ve değişimleri baz alarak yatırım planlarını gözden geçirmek ve revize etmek;
- (f) müşteriler için sigorta teminatı önermek ve tanzim etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Gayrimenkul planlamacısı
- Finansman planlamacısı
- Yatırım danışmanı

2413 Finans analistleri

Finans analistleri; kamu veya özel kurumların yatırım programlarını etkileyen bilgilerin niceliksel analizlerini yürütürler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yatırım kararlarını verirken kullanmak üzere iş, endüstri ve ekonomik durumlarla ilgili tahminler üretebilmek için finans bilgilerini analiz etmek;
- (b) endüstriyel teknoloji, iş, finans ve ekonomi kuramı alanlarındaki gelişmeleri takip etmek ve bu konulardaki bilgileri güncel tutmak;
- (c) ücret, mahsul, stabilite, yatırım risklerindeki gelecek eğilimler ve ekonomik etkiler gibi yatırım programlarını etkileyen verileri yorumlamak;
- (d) finans yayınlarından ve hizmetlerinden, yatırım bankacılığı firmalarından, devlet organlarından, ticari yayınlardan, şirket kaynaklarından ve kişisel görüşmeler yoluyla elde edilen bilgileri analizi ederek ekonomik, endüstriyel ve kurumsal gelişmeleri gözlemlemek;
- (e) şirketlere, yatırımcı firma elemanlarına veya kamudaki yatırım yapımcılarına yatırımlar ve yatırım zamanlamasıyla ilgili önerilerde bulunmak;
- (f) menkul değerlerin hangi fiyattan alınıp satılacağını ve halka arz edileceğini belirlemek;
- (g) finans analizlere dayalı olarak yatırım için eylem planları hazırlamak;
- (h) belli bir sektördeki çeşitli menkul değerlerin görece kalitesini değerlendirmek ve karşılaştırmak;
- (i) genel ekonomi eğilimleri, bireysel şirketler ve tüm sektörler ile ilgili sözlü ve yazılı raporlar sunmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Tahvil analisti
- Yatırım analisti
- Menkul kıymetler danışmanı

242 Yönetim ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Yönetim ile ilgili profesyonel meslek mensupları; kuruluşların ve kuruluş içindeki bireylerin verimliliğini artırma ile ilgili çeşitli kavramları ve kuramları uygularlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Kuruluşların yapılarının değerlendirilmesi ve geliştirilecek alanlarla ilgili önerilerde bulunulması; kuruluşun uygulama faaliyetlerinin, kuruluşun politika hedefleri ile uyumlu olmasının sağlanması; personelin işe alınması, bunların eğitilmesi, yetiştirilmesi ve bunlara danışmanlık yapılması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2421 Yönetim ve organizasyon analistleri

2422 Politika yönetimi ile ilgili profesyonel meslek mensupları

2423 Personel ve kariyer ile ilgili profesyonel meslek mensupları

2424 Personel eğitimi ve eleman yetiştirme ile ilgili profesyonel meslek mensupları

2421 Yönetim ve organizasyon analistleri

Yönetim ve organizasyon analistleri; daha etkin çalışmalarını sağlamak ve kuruluşla ilgili problemleri çözmek için kuruluşlara yardım ederler. Organizasyonel yapıları, yöntemleri, sistemleri ve prosedürleri incelerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müşteri memnuniyeti ve kuruluşun kaynaklarının etkin kullanımını sağlamayı amaçlayan hedefler, stratejiler ve planların geliştirilmesinde yardımcı olmak ve bunları teşvik etmek;
- (b) mevcut sistemler ve yapıları analiz etmek ve değerlendirmek;
- (c) mevcut sistemleri personelle tartışmak ve kuruluşun her seviyesinde sistemleri gözlemlemek;
- (d) müşterileri daha etkin organizasyona yönlendirmek ve organizasyonel sorunlara ilişkin çözümler geliştirmek;
- (e) mevcut ve önerilen yöntemleri, yönetim ve büro işlemleri gibi prosedürleri analiz ederek iş çalışmalarının sorumluluğunu almak ve gözden geçirmek;
- (f) organizasyonun iş akış şemalarını, kayıtlarını, raporlarını, elkitaplarını ve görev tanımlarını kaydetmek ve analiz etmek;
- (g) yöntemleri ve prosedürleri revize etmek, iş akışını değiştirmek, görev fonksiyonlarını yeniden tanımlamak ve organizasyonel problemleri çözümlenmek için öneriler hazırlamak ve tavsiye etmek;
- (h) kabul edilen önerilerin uygulanmasına, revize edilmiş talimatnameler ve prosedür elkitaplarının tanzim edilmesine ve diğer dokümanlara taslak haline getirilmesine yardımcı olmak;
- (i) işletim prosedürlerini gözden geçirmek, prosedür ve standartlardan sapmalarla ilgili önerilerde bulunmak;

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Organizasyon ve yöntem analisti
- İş danışmanı
- Yönetim danışmanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- BİT iş analisti - 2511

2422 Politika yönetimi ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Politika yönetimi ile ilgili profesyonel meslek mensupları; devlet ve ticari işlemlerin ve programların tasarımına, uygulanmasına ve değiştirilmesine yön veren politikaları geliştirirler ve analiz ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Politika ihtiyaçlarını belirlemek için program yöneticileri ve ilgili diğer taraflara danışmak ve işbirliği yapmak;
- (b) güncel olmayan uygulamaları ve sorunları belirlemek için mevcut politikaları ve mevzuatı gözden geçirmek;
- (c) sosyal, ekonomik ve endüstriyel eğilimler ile programlardan ve verilen hizmetlerden müşterilerin beklentilerini araştırmak;
- (d) politika seçeneklerini analiz ve formüle etmek, politika değişiklikleri için özet bildiri ve öneriler hazırlamak, tercih edilen seçenekler konusunda danışmanlık yapmak;
- (e) politikaların etkileri, finansal sonuçları, diğer programlar ile etkileşimi, siyasi ve yönetsel olabilirliğini değerlendirmek;
- (f) tehdit ve risk değerlendirmeleri yürütmek, bunlara yönelik önlemler geliştirmek;
- (g) kuruluşun politikaları ile uyumluluğu sağlamak için işlemleri ve programları gözden geçirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İş politikası analisti
- İş istihbarat memuru

2423 **Personel ve kariyer ile ilgili profesyonel meslek mensupları**

Personel ve kariyer ile ilgili profesyonel meslek mensupları; personelin işe alımı veya yetiştirilmesi, mesleki analizler ve mesleki rehberlik gibi personel politikaları ile ilgili profesyonel iş hizmetleri sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Personelin işe alımı, yerleştirmesi, yetiştirilmesi, teşvik, telafi, personel-yönetim ilişkisi veya personel politikasının diğer alanlarıyla ilgili personel işlerini yapmak ve bu konularda danışmanlık hizmeti vermek;
- (b) çalışanlarla, süpervizörlerle ve yönetimle görüşme yapmak dahil çeşitli yollarla, bir kuruluşta gerçekleştirilen işleri incelemek ve analiz etmek, elde edilen bilgilerden detaylı pozisyon, görev veya meslek tanımları yazmak;
- (c) mesleki bilgi hazırlamak veya mesleki sınıflama sistemleri konusunda çalışma yapmak;
- (d) personel yönetimi, işgücü araştırması ve planlaması, eğitimi veya mesleki bilgi ve mesleki rehberlik gibi alanlarda, iş ve meslek analizlerinin yukarıda belirtilenler ve diğer yönler ile ilgili danışmanlık hizmeti vermek ve bu konularda çalışma yapmak;
- (e) istihdam imkanları, kariyer seçenekleri ve gerekli olabilecek daha ileri eğitim veya öğretim konularını incelemek ve bu konularla ilgili danışmanlık hizmeti vermek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kariyer danışmanı
- İş analisti

- Meslek analizcisi
- Mesleki rehberlik danışmanı
- İnsan kaynakları uzmanı
- Yeniden işe yerleştirme uzmanı
- Personel uzmanı
- İşe alım uzmanı

2424 Personel eğitimi ve eleman yetiştirme ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Personel eğitimi ve eleman yetiştirme ile ilgili profesyonel meslek mensupları; organizasyonel hedefleri karşılamaya yönelik, yönetim ve çalışanların, kuruluş tarafından istenilen yetenekleri kazanmaları ve yetkinliklerini geliştirmelerini sağlamak için eğitim ve yetiştirme programlarını planlar, geliştirir, uygular ve değerlendirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bireylerin ve kuruluşların eğitim ihtiyaçlarını ve taleplerini belirlemek;
- (b) insan kaynaklarını geliştirmeye yönelik amaçları belirlemek ve öğrenme çıktılarını değerlendirmek;
- (c) elkitapları, görsel araçlar, çevrimiçi (online) öğreticiler, gösterim modelleri gibi eğitim ve öğretim materyalleri ve yardımcılarını hazırlamak ve geliştirmek, bunları referans eğitim dokümanları ile desteklemek;
- (d) birey ve grup eğitimi şeklinde verilebilecek eğitim ve yetiştirme programlarını tasarlamak, koordine etmek, planlamak ve yürütmek, bu programlarda çalıştay, toplantı, gösteri ve konferanslara olanak sağlamak;
- (e) özel eğitim ve yetiştirme programlarının verilmesini düzenlemek için dış kaynaklı eğitim sağlayıcıları ile işbirliği yapmak;
- (f) hizmet içi ve dışarıdan alınan eğitimleri ve gelişimi desteklemek ile bu destekleme faaliyetlerini değerlendirmek;
- (g) hizmet içi ve dışarıdan alınan eğitimin kalitesi ve etkinliği hakkında devam eden değerlendirme ve durum tespitlerini gözlemlemek ve gerçekleştirmek, eğitim amaçlarını, yöntemlerini ve kurs çıktılarını gözden geçirmek ve değiştirmek;
- (h) çeşitli konular ve sistemler hakkında bir anlayış kazanmak için referans materyalleri toplamak, incelemek ve araştırmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kurum eğitimcisi
- İşgücü yetiştirme uzmanı

243 Satış, pazarlama ve halkla ilişkiler ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Satış, pazarlama ve halkla ilişkiler ile ilgili profesyonel meslek mensupları; kuruluşları, ürünleri ve hizmetleri desteklemek için bilgi dağıtım programlarını planlar, geliştirir, koordine eder ve

uygularlar, teknik, endüstriyel, medikal, BİT ve eczacılık alanları ile ilgili ürün ve hizmetlerin satışında şirketleri temsil ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Pazar araştırmalarının devreye sokulması ve üstlenilmesi, sonuçların analiz edilmesi ile reklamcılık, pazarlama ve halkla ilişkiler faaliyetlerinin planlanması; pazarlama amaçları, politikaları ve programlarının hazırlanması ve gerçekleştirilmesi yoluyla işletmenin büyümesi ve gelişmesinin desteklenmesi; tanıtım kampanyalarının planlanması ve organize edilmesi; uygun bir tanıtım yapmak amacıyla yazarlar, fotoğrafçılar, resimleyiciler ve diğerleri tarafından sunulan materyallerin değerlendirilmesi ve seçilmesi; işverenlerin ve rakiplerinin ürünleri ve hizmetleri ile pazar durumları hakkındaki bilgilerin elde edilmesi ve güncellenmesi; müşterilerin ihtiyaçlarının değerlendirilmesi ve müşterilere ürün ve hizmetlerin açıklanması ve tanıtılması; pazarlama fırsatları yaratmak ve bunları değerlendirmek için potansiyel ve devamlı müşteri olan işletmelerin ziyaret edilmesi; fiyat ve kredi vadelerinin bildirilmesi ve görüşülmesi ile sözleşmelerin hazırlanması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2431 Reklam ve pazarlama ile ilgili profesyonel meslek mensupları

2432 Halkla ilişkiler ile ilgili profesyonel meslek mensupları

2433 Teknik ve medikal satışlar ile ilgili profesyonel meslek mensupları (BİT hariç)

2434 Bilgi ve iletişim teknolojileri satışı ile ilgili profesyonel meslek mensupları

2431 Reklam ve pazarlama ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Reklam ve pazarlama ile ilgili profesyonel meslek mensupları; reklam stratejileri ve kampanyaları geliştirir ve koordine ederler, yeni ürün ve hizmetler için pazarı belirler, yeni ve mevcut olan ürün ve hizmetler için pazar fırsatlarını belirler ve geliştirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Satış hedeflerini desteklemeye yönelik reklam politikalarını ve kampanyalarını planlamak, geliştirmek ve organize etmek;
- (b) hedef pazara ulaşmak için yönetim ve müşterilere, stratejiler ve kampanyalar konusunda danışmanlık hizmeti vermek, müşteri bilinci yaratmak, ürün ve hizmetlerin özelliklerini etkin bir şekilde tanıtmak;
- (c) reklam kopyalarını ve medya senaryolarını yazmak, televizyon ve film üretimi ile kitle iletişim araçlarında yer almasını sağlayacak düzenlemeler yapmak;
- (d) tüketici alışkanlıkları ve tercihleri ile ilgili verileri toplamak ve analiz etmek;
- (e) mevcut ve gelecekteki tüketici eğilimlerini yorumlamak ve tahmin etmek;
- (f) yeni ürün ve hizmetler için potansiyel talep ve pazar karakteristiklerini araştırmak;
- (g) pazarlama amaçları, politikaları ve programlarının hazırlanması ve uygulanması yoluyla işletmenin büyümesini ve gelişmesini desteklemek;
- (h) yeni ve mevcut olan ürün ve hizmetler için pazar fırsatlarını belirlemek amacıyla pazar araştırmalarını yaptırmak veya yapmak;

(i) karma üretim programı, fiyatlandırma, reklam ve satış promosyonu, satış ve dağıtım kanalları gibi pazarlamanın tüm unsurlarına ilişkin danışmanlık hizmeti vermek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Reklam uzmanı
- Pazar araştırma analisti
- Pazarlama uzmanı

2432 Halkla ilişkiler ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Halkla ilişkiler ile ilgili profesyonel meslek mensupları; işletmeler ve diğer kuruluşlar ile bunların ürün ve hizmetleri ve toplumdaki rollerine yönelik bir anlayış ve uygun bir bakış açısı oluşturacak bilgi ve iletişim stratejilerini planlar, geliştirir, uygular ve değerlendirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Tanıtım kampanyaları ve iletişim stratejileri planlamak ve organize etmek;
- (b) yöneticilere politikalarının, programlarının ve uygulamalarının halkla ilişkilerine etkileri konusunda danışmanlık hizmete vermek, haber ve basın bülteni yayınlarını hazırlamak ve kontrol etmek;
- (c) kamuoyu araştırmalarını devreye sokmak ve üstlenmek, bulgularını yorumlamak, halkla ilişkiler ve tanıtım kampanyalarını planlamak;
- (d) olumlu izlenimler yaratmak ve uygun bir tanıtım yapmak için özel etkinlikler, seminerler, eğlenceler, yarışmalar ve sosyal faaliyetler organize etmek;
- (e) kuruluşları temsil etmek ve reklam kuruluşları ile görüşmeler ayarlamak;
- (f) kuruluşu tanıtmak amacıyla iş, sosyal ve diğer faaliyetlere katılmak;
- (g) fotoğraf ve diğer açıklayıcı materyalleri devreye sokmak ve elde etmek;
- (h) uygun bir tanıtım yapmak amacıyla yazarlar, fotoğrafçılar, resimleyiciler ve diğerleri tarafından sunulan materyalleri seçmek, değerlendirmek ve gözden geçirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Halkla ilişkiler görevlisi
- Tanıtımcı
- Basınla ilişkiler görevlisi

2433 Teknik ve medikal satışlar ile ilgili profesyonel meslek mensupları (BİT hariç)

Teknik ve medikal satışlar ile ilgili profesyonel meslek mensupları (BİT hariç); endüstriyel, medikal ve eczacılık alanları ile ilgili ürün ve hizmetlerin endüstriyel, ticari, profesyonel ve diğer kuruluşlara satışında şirketleri temsil ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Rehberler ve diğer kaynakları kullanarak potansiyel müşteri olan işletmelerin listesini

derlemek;

(b) işverenlerin ve rakiplerinin ürün ve hizmetleri, pazar durumları ile ilgili bilgileri elde etmek ve güncellemek;

(c) pazarlama fırsatları yaratmak ve bunları değerlendirmek için potansiyel ve devamlı müşteri olan işletmeleri ziyaret etmek;

(d) müşterilerin ihtiyaçları ve kaynaklarını değerlendirmek, onlara uygun ürünler ve hizmetlere ilişkin danışmanlık hizmeti vermek;

(e) müşterilerin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ürün ve hizmetlerin şekillendirildiği ürün tasarımı için girdi sağlamak;

(f) ürün ve hizmetlerin kullanımından elde edilecek faydaları göstermek amacıyla satış sunumu kapsamında rapor ve öneriler geliştirmek;

(g) teçhizat veya hizmetlerin kurulum ve bakımının maliyetini tahmin etmek;

(h) müşterilerin değişen ihtiyaçlarını ve rakiplerin faaliyetlerini gözlemlemek ve bu gelişmeleri satış yönetimine rapor etmek;

(i) fiyat ve kredi vadelerini bildirmek ve görüşmek ile satış sözleşmelerini hazırlamak ve yönetmek;

(j) ürünlerin dağıtımını, teçhizatların kurulumunu ve hizmetlerin sağlanmasını düzenlemek;

(k) satış yönetimine, yapılan satışlar ile ürün ve hizmetlerin pazarlanabilirliğini raporlamak;

(l) satışlardan sonra, memnuniyeti sağlamak, herhangi bir problemi çözmek ve sürekli destek sağlamak için müşterilerle görüşmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Satış temsilcisi (endüstriyel ürünler)
- Satış temsilcisi (medikal ve eczacılık ürünleri)
- Teknik satış temsilcisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Ticari satış temsilcisi - 3322
- Bilgi ve iletişim teknolojileri satış temsilcisi- 2434

2434 Bilgi ve iletişim teknolojileri satışı ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Bilgi ve iletişim teknolojileri satışı ile ilgili profesyonel meslek mensupları; kurulum ve talep edildiğinde özel bilgi sağlamak dahil toptan satış düzeyinde, bir dizi bilgisayar donanımı, yazılımı ve diğer bilgi ve iletişim teknolojileri mal ve hizmetlerinin satışını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Sanayi, perakende, toptan ticaret ve diğer işyerlerinden sipariş almak ve ürünleri satmak;

(b) teknik teçhizat, malzeme ve ilgili hizmetleri işyerlerine veya kişilere satmak;

(c) yeni ve mevcut müşterilerin ihtiyaçlarını tartışmak, bu ihtiyaçlara ne gibi özel teçhizat, malzeme ve hizmetlerin cevap vereceği hakkında uzmanlaşmış bilgi sağlamak;

(d) fiyat ve kredi vadelerini bildirmek ve görüşmek, sözleşmeleri hazırlamak ve siparişleri kayıt

etmek;

(e) müşteri kayıtlarını güncellenmek ve satış raporlarını hazırlamak;

(f) ürünlerin dağıtımını, teçhizatların kurulumunu ve hizmetlerin sağlanmasını düzenlemek;

(g) üreticilere tüketici tepkilerini ve taleplerini raporlamak;

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Satış temsilcisi (bilgisayar)

- Satış temsilcisi (iletişim teknolojisi)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Mağaza, dükkan vb. yerlerde çalışan satış elemanı - 5223

25 Bilgi ve iletişim teknolojisi ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Bilgi ve iletişim teknolojisi ile ilgili profesyonel meslek mensupları; belirli uygulamalar için bilgi teknolojileri, donanım, yazılım ve benzer kavramları araştırır, planlar, tasarlar, yazar, test eder, geliştirir ve önerilerde bulunurlar; ilkeler, politikalar ve işlemler dahil ilişkili dokümantasyonu geliştirirler; optimal performans, veri bütünlüğü ve güvenliğini sağlamak için veri tabanları ve diğer bilgi sistemlerini tasarlar, geliştirir, kontrol eder, bakımını yapar ve desteklerler.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: İşletmelerdeki birimlerin kullanımına yönelik bilgi teknolojilerinin araştırılması; geliştirilecek alanların belirlenmesi, bilgisayar kullanımı için kuramsal yönlerin ve işletim yöntemlerinin araştırılması; internet, intranet ve çoklu ortam sistemleri dahil özel uygulamalar için donanım veya yazılımın kurulumunun değerlendirilmesi, planlanması ve tasarlanması; bilgisayar programlarının tasarlanması, yazılması, test edilmesi ve bakımının yapılması; veri tabanı mimarisi ve veri tabanı yönetim sistemlerinin tasarlanması ve geliştirilmesi; güvenlik planları ve veri yönetim politikalarının geliştirilmesi ve uygulanması, bilgisayar ağları ve ilgili bilgi işlem ortamlarının yönetilmesi; bilgisayar sistemlerinin geliştirilmesi, kurulumu ve birleştirilmesinde karmaşık sistem tasarımların, mimari özelliklerin, veri modellerinin ve şemaların analiz edilmesi, geliştirilmesi, yorumlanması ve değerlendirilmesi.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki grupta sınıflandırılır:

251 Yazılım ve uygulama geliştiricileri ve analistleri

252 Veri tabanı ve bilgisayar ağları ile ilgili profesyonel meslek mensupları

251 Yazılım ve uygulama geliştiricileri ve analistleri

Yazılım ve uygulama geliştiricileri ve analistleri; özel talepleri karşılamak için donanım, yazılım ve diğer uygulamalar gibi bilgi teknolojilerini araştırır, planlar, tasarlar, yazar, test eder, geliştirir ve önerilerde bulunurlar. Bu alt ana grup içindeki mesleklerin çoğunda yapılan çalışmalar, dördüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: İşletmelerdeki birimlerin kullanımına yönelik bilgi teknolojilerinin araştırılması, etkinlik ve verimliliği en üst seviyeye çıkaracak gelişmelerin yapılabileceği alanların belirlenmesi; bilgisayar kullanımı için kuramsal yönler ve işletim yöntemleri ile ilgili araştırmaların yürütülmesi; özel uygulamalar için donanım veya yazılım kurulumlarının değerlendirilmesi, planlanması ve tasarlanması; özel talepler için bilgisayar programlarının tasarlanması, yazılması, test edilmesi ve bakımının yapılması; internet, intranet ve çoklu ortam sistemlerinin değerlendirilmesi, planlanması ve tasarlanması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2511 Sistem analistleri

2512 Yazılım geliştiricileri

2513 Web ve çoklu ortam geliştiricileri

2514 Uygulama programcıları

2519 Başka yerde sınıflandırılmamış yazılım ve uygulama geliştiricileri ve analistleri

2511 Sistem analistleri

Sistem analistleri; kullanıcı bilgi teknolojisi talepleri, prosedür veya problemleri ile ilgili araştırma yürütür, bunları analiz eder ve değerlendirirler, mevcut veya gelecekteki bilgi sistemlerini geliştirmek için teklifler, öneriler ve planlar geliştirir ve uygularlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Kullanıcılara danışarak talepleri belirlemek ve doküman haline getirmek, sistem ilkelerine ilişkin anlaşma sağlamak amacıyla yönetime danışmak;

(b) iş süreçlerini, prosedürlerini ve çalışma pratiklerini tanımlamak ve analiz etmek;

(c) verimsiz uygulamaları tanımlamak ve değerlendirmek, optimal iş uygulamaları ile sistem işlerliği ve davranışını tavsiye etmek;

(d) sistem test planlarını oluşturma, adapte etme, uygulama gibi fonksiyonel çözümlerinin uygulanması için gerekli sorumlulukları almak,

(e) sistem geliştiricilerinin kullanımı için fonksiyonel özellikleri geliştirmek;

(f) iş akışını geliştirmek veya yeni amaçlara hizmet etmek için sistemi genişletmek veya yenilemek;

(g) uyumluluğu artırmak için kuruluş içerisinde bilgisayar sistemlerini koordine etmek ve bağlantı kurmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İş analisti (BT)

- Sistem danışmanı

- Sistem tasarımcısı (BT)

- Bilgisayar uzmanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- İletişim analisti (bilgisayar) - 2523
- Bilgisayar ağı analisti - 2523
- Sistem yöneticisi - 2522

2512 Yazılım geliştiricileri

Yazılım geliştiricileri; mevcut veya yeni yazılım uygulamaları ve işletim sistemlerine yönelik talepleri araştırır, analiz eder ve değerlendirirler, bu talepleri karşılamak için yazılım çözümleri tasarlar, geliştirir, test eder ve bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yazılım uygulamaları ve işletim sistemlerine yönelik talepleri araştırmak, analiz etmek ve değerlendirmek;
- (b) bilgisayar yazılım sistemlerini araştırmak, tasarlamak ve geliştirmek;
- (c) donanım ve yazılım arasındaki arayüzleri değerlendirmek için mühendislik personeline danışmak;
- (d) yazılım testi ve geçerlik prosedürlerini geliştirmek ve yönetmek;
- (e) hataları gidermek, yeni bir donanıma uygun hale getirmek veya arayüzlerin güncellenmesi ve performansın artırılması için mevcut yazılımı düzeltmek;
- (f) yazılım programlaması ve dokümantasyon geliştirilmesi konularını yönetmek;
- (g) işletim sistemleri, iletişim ortamları ve uygulama yazılımları için bakım prosedürlerini değerlendirmek, geliştirmek, güncellemek ve belgelemek;
- (h) yazılım sisteminin bakımı ile ilgili müşterilere danışmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Program analisti
- Yazılım tasarımcısı
- Yazılım geliştirici
- Yazılım mühendisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Uygulama programcısı - 2514

2513 Web ve çoklu ortam geliştiricileri

Web ve çoklu ortam geliştiricileri; metin, grafik, animasyon, görüntüleme, ses ve video göstericilerini birlikte düzenleyen uygulamalar ile web siteleri ve diğer interaktif ortamları araştırmak, analiz etmek, değerlendirmek, tasarlamak, programlamak ve değiştirmek için tasarım ve teknik bilgiyi birleştirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İşletim ortamlarıyla dilleri kodlayan ve arayüz oluşturan, yazılım programları ile beceri ve yaratıcılık karışımını uygulayan internet sitelerini analiz etmek, tasarlamak ve geliştirmek;
- (b) çoklu ortam yazılımları, araçları, yardımcı uygulamalar, interaktif yazılımlar ve programlama dilleri kullanarak dijital animasyonlar, görüntüleme, sunumlar, oyunlar, ses ve video klipleri ve internet uygulamalarını tasarlamak ve geliştirmek;
- (c) internet ve web sunucuları güvenliği, yer ayırma, kullanıcı erişimi, iş devamlılığı, web sitesi yedekleme ve yıkım onarımı planlama konularını kontrol etmek ve güçlendirmek için güvenlik ve web sitelerine yer sağlama gibi web ile ilgili konularda ağ uzmanı ile iletişim kurmak;
- (d) web sitelerini oluşturmak, bakımını yapmak ve desteklemek için görüntü dosyaları, ses dosyaları ve kodlama dilleri gibi diğer özel girdileri olan bilgisayar kodları tasarlamak, geliştirmek ve bütünleştirmek;
- (e) internet stratejileri, web tabanlı metodolojiler ve geliştirme planlarının analiz edilmesi, belirlenmesi ve geliştirilmesinde yardımcı olmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Animasyon programcısı
- Bilgisayar oyunları programcısı
- İnternet geliştiricisi
- Çoklu ortam programcısı
- Web sitesi mimarı
- Web sitesi geliştiricisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Web sitesi tasarımcısı - 2166
- Web sitesi yöneticisi - 3514
- Web sitesi sorumlusu - 3514
- Web sitesi teknisyeni - 3514

2514 Uygulama programcıları

Uygulama programcıları; yazılım uygulamaları ve işletim sistemleri için teknik talimatlar ve özelliklere göre ana hatları oluşturulmuş programlanabilir kodları yazar ve bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- a) Onaylanmış kalite standartları ile uyumlu talimatlar ve özelliklere göre ana hatları oluşturulmuş programlama kodlarını yazmak ve bakımını yapmak;
- b) işletim etkinliğini artırmak veya yeni taleplere adapte etmek için mevcut programları düzeltmek, onarmak veya genişletmek;
- c) programların ve yazılım uygulamalarının istenilen bilgiyi üreteceğini onaylamak için deneme çalışmaları yapmak;
- d) program geliştirme dokümantasyonunu derlemek ve yazmak;

e) teknik problemleri, süreçleri ve çözümleri tanımlamak ve bunlarla ilgili bilgilendirme yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Uygulama programcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Çoklu ortam programcısı - 2513

- Program analisti - 2512

- Yazılım geliştirici - 2512

2519 Başka yerde sınıflandırılmamış yazılım ve uygulama geliştiricileri ve analistleri

Bu birim grup, Grup 251`de (Yazılım ve uygulama geliştiricileri ve analistleri) başka yerde sınıflandırılmamış yazılım ve uygulama geliştiricilerini kapsar. Örneğin bu grup, yazılım testleri dahil kalite güvencesinde uzmanlaşmış çalışanlar burada sınıflandırılır.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

(a) Yazılım test planlarını geliştirmek ve dokümanete etmek;

(b) yazılım ve donanımı kurmak, test işlemleri hazırlığında işletim sistemi yazılımını yapılandırmak;

(c) programların kullanıcı taleplerine ve yürürlükteki kılavuzlara göre çalıştığını onaylamak;

(d) yazılım uygulamaları ile bilgi ve telekomünikasyon sistemleri testlerinin sonuçlarını oluşturmak, analiz etmek ve dokümanete etmek;

(e) yazılım ve bilgi sistemleri test politikalarını, prosedürlerini ve kodlarını geliştirmek ve uygulamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kalite güvence analisti (bilgisayar)

- Yazılım test edicisi

- Sistem test edicisi

252 Veri tabanı ve bilgisayar ağları ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Veri tabanı ve bilgisayar ağları ile ilgili profesyonel meslek mensupları; veri tabanları, donanım, yazılım, bilgisayar ağları ve işletim sistemleri dahil bilgi teknolojileri sistemleri ve altyapısının optimal performansı ve güvenliğini tasarlar, geliştirir, kontrol eder, bakımını yapar ve destek verirler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Bilgi sistemleri projeleri için veri tabanı mimarisi, veri yapıları, sözlükleri ve adlandırma kurallarının tasarlanması ve geliştirilmesi; veri tabanı yönetim sistemlerinin tasarlanması, kurulması, yenilenmesi, birleştirilmesi, uygulanması ve test edilmesi; güvenlik planları, veri yönetim politikaları, dokümantasyon ve standartların geliştirilmesi ve

uygulanması; bilgisayar ağları ve ilgili bilgi işlem ortamlarının bakımının yapılması ve yönetilmesi; bilgisayar sistemlerinin geliştirilmesi, kurulumu ve birleştirilmesinde karmaşık sistem tasarımların, mimari özelliklerin, veri modellerinin ve şemaların analiz edilmesi, geliştirilmesi, yorumlanması ve değerlendirilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2521 Veri tabanı tasarımcıları ve yöneticileri

2522 Sistem yöneticileri

2523 Bilgisayar ağları ile ilgili profesyonel meslek mensupları

2529 Başka yerde sınıflandırılmamış veri tabanı ve bilgisayar ağları ile ilgili profesyonel meslek mensupları

2521 Veri tabanı tasarımcıları ve yöneticileri

Veri tabanı tasarımcıları ve yöneticileri; veri tabanlarının optimal performansını ve güvenliğini tasarlar, geliştirir, kontrol eder, bakımını yapar ve destek verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Bilgi sistemleri projeleri için veri tabanı mimarisi, veri yapıları, tabloları, sözlükleri ve adlandırma kurallarını tasarlamak ve geliştirmek;

(b) veri tabanı yönetim sistemlerini tasarlamak, kurmak, yenilemek, birleştirmek, uygulamak ve test etmek;

(c) veri tabanı yönetim araçlarının seçilmesi, uygulanması ile ilgili araştırma yürütmek ve önerilerde bulunmak;

(d) veri yönetim politikalarını, dokümantasyonunu, standartlarını ve modellerini geliştirmek ve uygulamak;

(e) veri tabanına erişim, kullanım ve verinin kurtarılması ve yedeklenmesi için politika ve prosedürler geliştirmek;

(f) yedeklemenin işletimsel kurulum ve koruyucu bakımını ve kurtarma prosedürlerini uygulamak, güvenlik ve bütünlük kontrollerini uygulatmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Veri yöneticisi
- Veri tabanı yöneticisi
- Veri tabanı analisti
- Veri tabanı mimarı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Sistem yöneticisi (bilgisayar) - 2522
- Bilgisayar ağı yöneticisi - 2522
- Web sitesi yöneticisi - 3514
- Web sitesi sorumlusu - 3514

2522 Sistem yöneticileri

Sistem yöneticileri; bilgi teknolojilerinin optimal performans ve güvenliğini geliştirir, kontrol eder, bakımını yapar ve destek verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bilgisayar donanımı, sistem yazılımı, uygulamaların yazılımı ve tüm kuruluşlar dahil bilgisayar ağı ve ilgili bilişim ortamlarının bakımını yapmak ve yönetmek;
- (b) sistem ve ağ kuruluşlarının geliştirilmesi için değişiklikler önermek ve bu değişikliklerle ilgili donanım ve yazılım taleplerini belirlemek;
- (c) donanım ve yazılım problemlerini teşhis etmek;
- (d) veri yedekleme ve yıkım onarımı işlemlerini yapmak;
- (e) bilgisayar sistemleri ve ağlarının performansını izlemek ve bilgisayar ağına erişim ve kullanımını koordine etmek için ana bilgisayarları işletmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Sistem yöneticisi
- Bilgisayar ağı yöneticisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Veri tabanı yöneticisi - 2521
- Bilgisayar ağı analisti - 2523
- Web sitesi yöneticisi - 3514
- Web sitesi teknisyeni - 3514
- Web sitesi sorumlusu - 3514

2523 Bilgisayar ağları ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Bilgisayar ağları ile ilgili profesyonel meslek mensupları; bilgisayar ağ mimarisi ve gelişimine yönelik stratejilerle ilgili araştırma yürütür, bunları analiz eder, tasarlar, test eder ve tavsiyelerde bulunurlar. Bunlar, bilgisayar ağ donanımı ve yazılımı geliştirir, uygular, yönetir, bakım ve kurulumunu yapar, performansı izler, sorunları giderir ve en uygun hale getirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bilgisayar sistemlerinin geliştirilmesi, kurulumu ve birleştirilmesinde karmaşık sistem tasarımları, mimari özellikleri, veri modellerini ve şemaları analiz etmek, geliştirmek, yorumlamak ve değerlendirmek;
- (b) bilgisayar ağlarını optimal performansta işletecek şekilde kuruluşlarını sağlamak için bunların altyapılarına ilişkin araştırma yürütmek, bunları analiz etmek, değerlendirmek ve izlemek;
- (c) bilgisayar ağ işlemleri ve entegre donanım, yazılım, iletişim ve işletim sistemlerinin geliştirilmesi konusunu değerlendirmek ve tavsiyelerde bulunmak;

- (d) bilgisayar ağ problemleri ve acil durumları destekleme ve problem çözümede uzman becerileri sağlamak;
- (e) yeni ve güncellenmiş bilgisayar ağlarını, yazılım veri tabanı uygulamasını, sunucuları ve iş istasyonlarını kurmak, yapılandırmak, test etmek, bakımını yapmak ve yönetmek;
- (f) bilgisayar ağ envanterleri için prosedür ve dokümantasyon hazırlamak ve bakımını yapmak, bilgisayar ağ arızalarının teşhis ve çözümlerini, güçlendirmeleri ve değişiklikleri bilgisayar ağlarına ve bakım talimatlarına kayıt etmek;
- (g) sürekli bir bütünlüğü ve optimal bilgisayar ağ performansı sağlamak için ağ trafiğini, faaliyetini, kapasitesini ve kullanımını gözlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İletişim analisti (bilgisayar)
- Bilgisayar ağı analisti

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Sistem analisti - 2511
- Bilgisayar ağı yöneticisi - 2522

2529 Başka yerde sınıflandırılmamış veri tabanı ve bilgisayar ağları ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Bu birim grup, Grup 252' de (Veri tabanı ve bilgisayar ağları ile ilgili profesyonel meslek mensupları) başka yerde sınıflandırılmamış veri tabanı ve bilgisayar ağları ile ilgili profesyonel meslek mensuplarını kapsar. Örneğin bilgi ve iletişim güvenliği uzmanları bu grupta sınıflandırılır.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bilgisayar dosyalarını yanlışlıkla veya yetkisiz olarak değiştirme, yok etme veya açma gibi durumlara karşı korumak ve acil veri işleme taleplerini karşılamak amacıyla planlar geliştirmek;
- (b) sistem güvenliğini sağlamak ile sunucu ve ağ etkinliğini geliştirmek için kullanıcıları eğitmek ve güvenlik ile ilgili farkındalığı teşvik etmek;
- (c) bilgisayar veri erişim ihtiyaçları, güvenlik ihlalleri ve programlama değişiklikleri gibi konuları tartışmak için kullanıcılara danışmak;
- (d) virüs koruma sistemlerinin güncelleme zamanlamasını belirlemek için bilgisayar virüsleriyle ilgili mevcut raporları gözlemek;
- (e) yeni yazılımları eklemek, hataları gidermek veya bireysel erişim durumlarını değiştirmek amacıyla bilgisayar güvenlik dosyalarını değiştirmek;
- (f) bilgisayar dosyalarındaki bilgilerin güvenliği için veri dosyalarının kullanımını izlemek ve erişimi düzenlemek;
- (g) veri işlem faaliyetlerinin ve güvenlik sınırlamalarının çalıştığını garanti etmek için risk değerlendirmeleri yapmak ve veri işleme sistemlerinin testlerini yapmak;
- (h) gizli bilgileri gönderildikleri anda gizlemek ve kötü niyetli dijital transferlere izin vermemek

için güvenlik duvarlarını oluşturmak ve veri transferlerini şifrelemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Veri madencisi
- Dijital adli tıp uzmanı
- Güvenlik uzmanı (BİT)

26 Hukuk, sosyal ve kültür ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Hukuk, sosyal ve kültür ile ilgili profesyonel meslek mensupları; bilgi ve artefaktların depolanması ve kurtarılması, hukuk, psikoloji, sosyal refah, politika, ekonomi, tarih, din, dil, sosyoloji, diğer sosyal bilimler, sanat ve eğlenceyle ilgili araştırma yürütürler, kavramlar, kuramlar ve uygulama yöntemleri geliştirir veya bu konularla ilgili bilgileri uygularlar. Bu alt ana grup içindeki mesleklerin çoğunda yapılan çalışmalar, dördüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Hukuki problemlerle ilgili araştırma yürütülmesi; yasa ve yönetmelik taslaklarının hazırlanması; müvekkillere hukuki durumlarla ilgili danışmanlık hizmeti verilmesi; mahkemede dava yürütülmesi ve savunma yapılması; mahkemede yasal işlemlerle ilgili mahkemelerde hakimlik yapılması; kütüphane ve arşivlerin galeri koleksiyonlarının geliştirilmesi ve muhafaza edilmesi; sosyal bilim alanlarıyla ilgili araştırma yürütülmesi, kavram, kuram ve uygulama yöntemlerinin geliştirilmesi veya bu konularla ilgili bilgilerin uygulanması; edebi ve sanatsal çalışmaların ortaya çıkarılması ve icra edilmesi; haberlerin, fikirlerin, izlenimlerin ve olayların yorumlanması ve iletilmesi.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

- 261 Hukuk ile ilgili profesyonel meslek mensupları
- 262 Kütüphaneciler, arşivciler ve küratörler
- 263 Sosyal ve din ile ilgili profesyonel meslek mensupları
- 264 Yazarlar, gazeteciler ve dilbilimciler
- 265 Yaratıcı sanatçılar ve sahne sanatçıları

261 Hukuk ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Hukuk ile ilgili profesyonel meslek mensupları; hukuki problemlerle ilgili araştırma yürütürler, müvekkillere problemlerin hukuki yönleriyle ilgili danışmanlık hizmetleri verirler, mahkemede dava açarlar veya adli kovuşturmaları yürütürler, yasal işlemlerle ilgili mahkemelerde hakimlik yaparlar, yasa ve yönetmelik taslaklarını hazırlarlar. Kapsanan görevler genelde şunlardır: Müvekkillere hukuki önerilerde bulunulması, müşteriler adına hukuki işlerin sorumluluğunun alınması ve gerekli olduğunda dava takibinin yapılması veya mahkemede yasal işlemlerle ilgili hakimlik yapılması ve kararın açıklanması. Diğer çalışanların denetlenmesi kapsanabilir.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2611 Avukatlar ve savcılar

2612 Hakimler

2619 Başka yerde sınıflandırılmamış hukuk ile ilgili profesyonel meslek mensupları

2611 Avukatlar ve savcılar

Avukatlar ve savcılar; müvekillere çeşitli konularda hukuki danışmanlık yapar, hukuki belgeler hazırlar, müvekillerin mahkemelerde veya idari makamlarda temsil ederler, mahkemelerde dava açarlar veya dava takibi yaparlar ya da yüksek mahkemelerde temyiz davası açılması konusunda diğer hukukçulara yol gösterirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müvekillere çeşitli konularda hukuki danışmanlık yapmak ve müvekillerin adına hukuki işlerin sorumluluğunu almak;
- (b) spesifik davalarla ilgili hukuki ilkeleri, yasaları ve önceki mahkeme kararlarını araştırmak;
- (c) davanın dayandığı vakaları ortaya çıkarmak üzere müvekillere ve tanıklarla görüşme yaparak savunma hazırlamak veya yasal bir işlem başlatmak için delil toplamak;
- (d) bulguları değerlendirmek, davanın yürütülmesine hazırlık için stratejiler ve argümanlar geliştirmek;
- (e) mahkemeler ve idari makamlar huzurunda müvekillerin davalarını yürütmek veya yüksek mahkemelerde temyiz davası açılması konusunda diğer hukukçulara yol göstermek;
- (f) davayı kabul etmek ve yüksek mahkemede dava açmak;
- (g) savcı olarak devlet adına hareket etmek;
- (h) hukuki anlaşmazlık içeren konularda uzlaşma için müzakerelerde bulunmak;
- (i) yasa taslaklarını hazırlamak ve mevcut yasalara dayalı yönetmelikleri hazırlamak;
- (j) sözleşme, gayrimenkul satışı ve vasiyet gibi hukuki belgeleri hazırlamak ve hukuki görüşleri hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere rnekler:

- Attorney- Avukat (A.B.D. ve bazı ülkelerde kullanılmaktadır)
- Barrister- Avukat (İngiltere ve bazı ülkelerde kullanılmaktadır)
- Avukat
- Savcı
- Hukuk müşaviri

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Noter - 2619
- Noter katibi - 3411
- Hukuk katibi - 3411

2612 Hakimler

Hakimler; mahkemelerde kamu ve suç davalarına başkanlık ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yargılama ve duruşmalarda başkanlık yapmak;
- (b) yargılama usullerini yorumlamak ve güçlendirmek, delillerin kabul edilebilirliğiyle ilgili kararları vermek;
- (c) jüri tarafından değerlendirilen davalarda ilgili tarafların haklarını ve yükümlülüklerini belirlemek;
- (d) jüriye davada uygulanabilecek kanunlar hakkında bilgi vermek;
- (e) jürisiz davalarda delillerin ağırlığını tespit etmek ve göz önünde bulundurmak, yasal olarak suçlu veya suçsuz ile davalı veya davacının sorumluluklarının derecesine karar vermek;
- (f) suç davalarında suçluların cezalarına karar vermek, kamu davalarında zararlar veya uygun çözümleri belirlemek ve mahkeme kararlarını vermek;
- (g) hukuki konuları araştırmak ve konularla ilgili görüş yazmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Mahkeme başkanı (Baş hakim)
- Hakim
- Yargıç

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Mahkeme katibi - 3411
- Hakem hukuk - 3411

2619 Başka yerde sınıflandırılmamış hukuk ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Bu birim grup, Grup 261`de (Hukuk ile ilgili profesyonel meslek mensupları) başka yerde sınıflandırılmayan hukuk ile ilgili profesyonel meslek mensuplarını kapsar. Örneğin, bu birim grup dava açma veya savcılık yapma ile davalarda başkanlık yapma dışındaki fonksiyonları yerine getirenleri kapsamaktadır.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çeşitli kişisel, iş ve idari problemlerin hukuki yönleri ile ilgili önerilerde bulunmak;
- (b) hukuki dokümanları ve sözleşmeleri hazırlamak;
- (c) mülkiyet devir işlemlerini düzenlemek;
- (d) doğal sebeplerden olmayan herhangi bir ölümün sebeplerini tahkikat yaparak belirlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Sorgu hakimi

- Jüri üyesi (avukat veya hakim hariç)
- Noter

262 Kütüphaneciler, arşivciler ve küratörler

Kütüphaneciler, arşivciler ve küratörler; arşivlerin, kütüphanelerin, müzelerin, sanat galerilerinin ve benzer kuruluşların koleksiyonlarını geliştirirler ve muhafaza ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Tarihi, kültürel ve sanatla ilgili arşivlerin ve artefaktların içeriklerinin değerlerinin belirlenmesi veya geliştirilmesi ve düzenlenmesi ile bunların saklanması ve korunmasının sağlanması; müzeler, sanat galerileri ve benzeri kuruluşlarda koleksiyon ve sergilerin organize edilmesi; kayıtlı veya basılı materyallerin sistematik olarak toplanmasının geliştirilmesi ve muhafaza edilmesi ile bunların kütüphane ve benzeri kuruluşlarda kullanıcıların kullanımına hazır hale getirilmesi; bilimsel makale ve raporlar hazırlanması; araştırma yürütülmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2621 Arşivciler ve küratörler

2622 Kütüphaneciler ve benzer profesyonel meslek mensupları

2621 Arşivciler ve küratörler

Arşivciler ve küratörler; tarihi, kültürel, idari ve sanatsal konulardaki arşivler, artefaktlar ve kayıtlar ile sanat ve diğer nesnelere toplar, değerlerini belirler ve bunların içeriğinin saklanmasını ve korunmasını sağlarlar. Kayıt ve tarihi değeri olan belgeleri saklamak için sistemler planlar, tasarlar ve uygularlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İdari, tarihi, hukuki, kanıt ve diğer amaçlar için kayıtları değerlendirmek ve korumak;
- (b) indeks, bibliyografya, mikrofilm kopyaları ve toplanmış materyaller ile ilgili diğer referans araçlarının hazırlanmasını yürütmek veya yönetmek, bunları kullanıcıların kullanımına hazır hale getirmek;
- (c) kültürel ve tarihi konular ile ilgili materyal ve nesnelere menşeyini, dağılımını ve kullanımını araştırmak;
- (d) sanatsal, kültürel, bilimsel veya tarihi değeri olan parçaların koleksiyonlarını düzenlemek, geliştirmek ve muhafaza etmek;
- (e) müze ve sanat galerisi koleksiyonlarının sınıflandırma ve kataloglama çalışmalarını yönetmek veya sorumluluğunu almak, sergileri organize etmek;
- (f) devlet belgeleri, özel belgeler, fotoğraflar, haritalar, el yazmaları, görsel-işitsel materyaller gibi tarihi önemi ve değeri olan belgeler ile ilgili araştırma yapmak, değerlerini belirlemek, geliştirmek, düzenlemek ve korumak;
- (g) bilimsel makale ve raporlar hazırlamak;

- (h) arşivlerin ve elektronik kayıtların bilgisayarlı yönetimini planlamak ve uygulamak;
- (i) müze ve sanat galerilerinde sergiler düzenlemek, sergileri kamuya açmak ve genel, özel veya eğitim amaçlı özel sergiler düzenlemek;
- (j) araştırma amaçlı bir arşiv koleksiyonu oluşturmak ve geliştirmek için arşiv materyallerin değerlerini belirlemek ve elde etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Arşivci
- Sanat galerisi küratörü
- Müze küratörü
- Kayıt sorumlusu

2622 Kütüphaneciler ve benzer profesyonel meslek mensupları

Kütüphaneciler ve benzer profesyonel meslek mensupları; kütüphane koleksiyonlarını ve diğer bilgi kaynaklarını toplar, seçer, geliştirir, organize eder ve muhafaza ederler, diğer kütüphane hizmetlerini organize ve kontrol ederler ve kullanıcılara bilgi sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kitapların, süreli yayınların ve diğer basılı, görsel-işitsel ve dijital olarak kayıtlı materyallerin sistematik olarak toplanmasını organize etmek, geliştirmek ve muhafaza etmek;
- (b) temin edilecek kitap ve diğer basılı veya görsel-işitsel ve dijital olarak kayıtlı materyalleri seçmek ve bunlar hakkında önerilerde bulunmak;
- (c) kütüphane materyallerini düzenlemek, sınıflandırmak ve kataloglamak;
- (d) kütüphaneden ödünç alma ve kütüphaneler arası ödünç alma/verme olanaklarını ve bilgi ağlarını yönetmek;
- (e) iş ile ilgili kullanıcılara ve diğer kullanıcılara, koleksiyon veya kütüphane ve bilgi ağ sistemlerine erişimi konusunda materyal ve bilgi sağlamak;
- (f) kullanıcı ihtiyaçlarındaki değişikliklere uygun olarak kütüphane ve bilgi hizmetleri konusunda araştırma yürütmek, bunları analiz etmek ve değişiklik yapmak;
- (g) bilgilerin depolanması, düzenlenmesi, sınıflandırılması ve erişimi için tasarımlar ve kavramsal modeller geliştirmek ve uygulamak;
- (h) bilimsel makale ve raporlar hazırlamak;
- (i) kullanıcılara kütüphane materyallerine erişimde yardımcı olmak için, el kitapları, çevrimiçi veya interaktif ortamda referans araştırmalar yapmak, kütüphaneler arası ödünç alma/verme işlemini yapmak ve diğer faaliyetleri yerine getirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bibliyograf
- Katalogcu
- Kütüphaneci

263 Sosyal ve din ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Sosyal ve din ile ilgili profesyonel meslek mensupları; felsefe, politika, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, tarih, filoloji, diller, psikoloji ve diğer sosyal bilimlerle ilgili araştırma yürütür, kavram, kuram ve uygulamaya yönelik yöntemler geliştirir veya bunlarla ilgili bilgileri uygular ya da toplumdaki bireylerin ve ailelerin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla sosyal hizmetler sağlarlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Mevcut veya öngörülen ekonomik, politik veya sosyal sorunlara yönelik çözümlerin formüle edilmesi ve uygulanması; geçmiş olaylar ve faaliyetlerin araştırılması ve analiz edilmesi, insan ırkının kökeni ve evriminin incelenmesi; dillerin kökeninin ve gelişiminin incelenmesi veya bunların çevirisinin yapılması ya da yorumlanması; birey ve grupların zihinsel süreçlerinin ve davranışlarının incelenmesi; sosyal hizmetlerin sağlanması; bilimsel makale ve raporların hazırlanması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahi edilebilir.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2631 Ekonomistler

2632 Sosyologlar, antropologlar ve ilgili profesyonel meslek mensupları

2633 Felsefeciler, tarihçiler ve siyaset bilimciler

2634 Psikologlar

2635 Sosyal hizmet ve danışmanlık ile ilgili profesyonel meslek mensupları

2636 Din ile ilgili profesyonel meslek mensupları

2631 Ekonomistler

Ekonomistler; ekonomi ve işlerle ilgili sorunları çözmek için araştırma yürütür, verileri gözlemler, bilgileri analiz eder, raporlar ve planlar hazırlar, ekonomik davranışlar ile kalıpları analiz etmek, açıklamak ve tahmin etmek için modeller geliştirirler. İşletmelere, çıkar gruplarına ve hükümetlere, mevcut veya öngörülen ekonomi ve işlerle ilgili sorunlara yönelik çözümleri formüle etmek için önerilerde bulunurlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kısa dönem bütçeleri, uzun dönem planlaması ve yatırım değerlendirmesi için ekonomik ortamdaki değişiklikleri tahmin etmek;
- (b) ekonomi, şirket stratejileri ve yatırımlara yönelik öneriler, politikalar ve planlar formüle etmek, projeler için fizibilite çalışmalarının sorumluluğunu almak;
- (c) para ve bütçe politikalarının etkinliğini değerlendirmek ve uygunlukları ile ilgili önerilerde bulunmak için ekonomik verileri gözlemlemek;
- (d) geçmiş üretim ve tüketim kayıtları ile genel ekonomi ve sanayiye özgü durumları temel alarak belirli ürün ve hizmetlerin üretim ve tüketimini tahmin etmek;
- (e) gelir ve tüketim, faiz oranları ve döviz kurları ile ilgili tahminleri hazırlamak;

- (f) işgücüne katılma, istihdam, ücret, işsizlik ve diğer işgücü piyasası sonuçlarını belirleyen faktörleri analiz etmek;
- (g) ekonomi kuramlarını test etmek ve ekonomik sorunlara çözümler geliştirmek için matematik formülleri ve istatistiki teknikleri uygulamak;
- (h) ekonomi kuramları, çeşitli istatistiki ve diğer teknikleri kullanarak ekonomik verileri derlemek, analiz etmek ve yorumlamak;
- (i) kamu ekonomisi ve finansıyla ilgili politik kararların sonuçlarını değerlendirmek, geçmiş, mevcut ve öngörülen ekonomik faktörler ve eğilimler ışığı altında, ekonomi politikası ve eylemlerin olası durumlarıyla ilgili danışmanlık hizmeti vermek;
- (j) bilimsel makale ve raporlar hazırlamak;
- (k) bireysel şirketlerin ekonomik faaliyetleriyle ilgili problemleri incelemek;
- (l) yerel, bölgesel veya ulusal alanlarda, mal ve hizmetlerin satış ve fiyat seviyesini belirlemek, piyasa potansiyelini ve gelecek eğilimlerini değerlendirmek, işlerle ilgili stratejileri geliştirmek amacıyla, piyasa şartlarıyla ilgili araştırma yürütmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ekonometrist
- Ekonomi danışmanı
- Ekonomi analisti
- Ekonomist
- Çalışma ekonomisti

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- İstatistikçi - 2120

2632 Sosyologlar, antropologlar ve ilgili profesyonel meslek mensupları

Sosyologlar, antropologlar ve ilgili profesyonel meslek mensupları; toplumların yapısı, kökeni ve evrimi ile çevre koşulları ve insan faaliyetleri arasındaki bağımlılığı araştırır ve tanımlarlar. Ekonomik ve sosyal politikalar şekillendirilirken kendi bulgularının pratik olarak uygulanmasına yönelik önerilerde bulunurlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İnsan toplumlarının kökeni, gelişimi, yapıları, sosyal kalıpları, organizasyonu ve birbirleriyle ilişkileri konularında araştırma yapmak;
- (b) değişen karakteristikler ile kültürel ve sosyal kurumları araştırarak insanlığın kökeni ve evrimini incelemek;
- (c) meskenler, tapınaklar, aletler, çanak çömlekler, madeni paralar, silahlar veya heykeller gibi insanlığın geçmişine ait malzeme kalıntıları yoluyla insanlığın gelişimini incelemek;
- (d) arazilerin ve bölgelerin fiziki ve iklimsel yönlerini araştırmak, bu bulguları ekonomik, sosyal ve kültürel faaliyetlerle ilişkilendirmek;
- (e) sosyal olguları yorumlamak ve tanımlamak için kuramlar, modeller ve yöntemler geliştirmek;

- (f) sosyal politikalarla ilgili politik kararların sonuçlarını değerlendirmek;
- (g) sosyal verileri analiz etmek ve değerlendirmek;
- (h) nüfus grupları ve bölgeler ile piyasaların gelişimi için ekonomik ve sosyal politikalar şekillendirilirken bulguların pratik olarak uygulanmasına yönelik danışmanlık yapmak;
- (i) bilimsel makale ve raporlar hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Antropolog
- Arkeolog
- Kriminolog
- Etnolog
- Coğrafyacı
- Sosyolog

2633 Felsefeciler, tarihçiler ve siyaset bilimciler

Felsefeciler, tarihçiler ve siyaset bilimciler; insanlık tecrübesinin ve varlığının doğası, insanlık tarihinin aşamaları veya yönleri ve siyasi yapılar, hareketler ve davranışlarla ilgili araştırma yürütürler. Siyasi hareketlere ve bireysel eylemlere bilgi sağlamak ve rehberlik etmek amacıyla bulguları dokümanete eder ve bunlarla ilgili raporlar hazırlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Dünyanın, insanlık eylemlerinin, deneyimlerinin ve varlığının genel sebepleri, ilkeleri ve anlamlarıyla ilgili çoğunlukla muhakeme yoluyla araştırma yapmak, felsefi kavram ve kuramları yorumlamak ve geliştirmek;
- (b) geçmiş olayların orijinal veya güncel kayıtları gibi birincil kaynaklar ile arkeolojik ve antropolojik bulgular gibi ikincil kaynaklara başvurmak ve bunları karşılaştırmak;
- (c) belirli bir zaman diliminin, ülkenin veya bölgenin tarihi ya da bu tarihin ekonomik, sosyal veya politik yönlerinden herhangi biriyle ilgili malzemeleri ortaya çıkarmak, bunların gerçekliklerini kontrol etmek, bunları araştırmak ve tanımlamak;
- (d) siyaset felsefesi veya siyasi sistemlerin, kurumların veya davranışların geçmiş ve mevcut kuramları ve uygulamaları gibi alanlarda araştırma yürütmek;
- (e) modern siyasi kurumlar ve görüşleri incelemek, hükümet, siyasi parti yetkilileri ve ilgili diğer kişiler dahil çeşitli kaynaklardan bunlarla ilgili veri toplamak;
- (f) insanlık deneyimi, tarihi ve siyasi olaylar ile davranışların doğasını yorumlamak ve tanımlamak için kuramlar, modeller ve yöntemler geliştirmek;
- (g) hükümetler, siyasi partiler ya da diğer kuruluşlar ve ilgili kişiler tarafından yayınlanmaları veya kullanılmaları amacıyla bulguları ve sonuçları sunmak;
- (h) bilimsel makale ve raporlar hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Soybilimci

- Tarihçi
- Felsefeci
- Siyaset bilimci

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Siyaset danışmanı - 2422

2634 Psikologlar

Psikologlar; bireyler veya grup içinde insanın zihinsel süreçleri ve davranışlarını araştırır ve incelerler, kişisel, sosyal, eğitim veya mesleki uyum ve gelişimi desteklemek için bu bilgileri uygularlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Zeka, yetenek, eğilim, potansiyel vb. gibi zihinsel, fiziki ve diğer nitelikleri ölçmek için testler planlamak ve bunları uygulamak, sonuçları yorumlamak ve değerlendirmek, önerilerde bulunmak;
- (b) kalıtım, sosyal, mesleki ve diğer faktörlerin, bireyin düşünce ve davranışı üzerindeki etkisini analiz etmek;
- (c) bireyler ve gruplarla danışmanlık veya terapi görüşmelerini yürütmek ve takip hizmetleri sağlamak;
- (d) aile üyeleri, eğitim otoriteleri veya işverenlerle olan iletişimler gibi gerekli iletişimleri sağlamak ve sorunlara olası çözümleri ve tedavileri önermek;
- (e) zihinsel hastalıklar ile duygusal veya kişilik bozukluklarının teşhisi, tedavisi ve önlenmesindeki psikolojik faktörleri incelemek;
- (f) bilimsel makale ve raporlar hazırlamak;
- (g) öğretim yöntemleri ve içeriğini planlamada öğretmenler tarafından kullanılması için başarı, teşhis ve öngörü testleri formüle etmek;
- (h) iş tasarımı, çalışma grupları, moral, motivasyon, denetim ve yönetimle ilgili anket ve araştırma çalışmaları yürütmek;
- (e) insan davranışlarını yorumlamak ve tanımlamak için kuramlar, modeller ve yöntemler geliştirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Klinik psikologu
- Eğitim psikologu
- Organizasyon psikologu
- Psikoterapist
- Spor psikologu

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Psikiyatri uzmanı - 2212

2635 Sosyal hizmet ve danışmanlık ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Sosyal hizmet ve danışmanlık ile ilgili profesyonel meslek mensupları; bireylere, ailelere, gruplara, topluluklara ve kuruluşlara sosyal ve kişisel sorunlarını çözmeleri için önerilerde bulunur ve rehberlik sağlarlar. Sosyal hizmete ihtiyacı olanların işsizlik, yoksulluk, engellilik, bağımlılık, suç ve sapkın davranışlar, evlilik ve diğer sorunlarından kaynaklanan konuları çözümlenmeye yönelik beceri geliştirmelerine, kaynaklara ve destek hizmetlerine ulaşmalarına yardım ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Durumlarını, sorunlarını değerlendirmek ve gerekli hizmetin türünü belirlemek için sosyal hizmete ihtiyacı olanlarla bireysel, aile veya grup olarak görüşmek;
- (b) sosyal hizmete ihtiyacı olanların durumlarını analiz etmek ve sorunlarını çözümlenmede alternatif yaklaşımları sunmak;
- (c) mahkemeler ve diğer yasal işlemler için dava kayıtlarını veya raporlarını derlemek;
- (d) danışmanlık, terapi ve meditasyon hizmetleri sağlamak, sosyal hizmete ihtiyacı olanlara sosyal ve kişisel sorunlarıyla başa çıkma ve çözümlenmede ihtiyaç duyacakları yetenekler ile kavrayışı geliştirmeleri amacıyla grup seansları olanağı sağlamak;
- (e) sosyal hizmete ihtiyacı olanlar için krize müdahale ve finansal yardım, hukuki yardım, barınma, medikal tedavi ve diğer hizmetleri sağlayan kurumlara sevk etme dahil yardım programları planlamak ve uygulamak;
- (f) çocukları ve diğer risk altındaki kişileri korumak için cinsel taciz veya ihmal durumlarını araştırmak ve önlem almak;
- (g) topluma entegrasyonlarında yardım etmek ve daha sonraki suç işlemleri azaltmak amacıyla tavır ve davranışlarını değiştirmeleri için mahkeme kararından önce ve sonra sanıklarla birlikte çalışmak;
- (h) bir suçlunun hapse atılması veya cezaevinden çıkarılması ya da alternatif ıslah tedbirlerinin uygulanması gibi konuların yapılıp/yapılmaması veya hangi koşullarda yapılacağıının belirlenmesine yardım eden hapishane yöneticilerine, gözaltı ve şartlı tahliye inceleme kurullarına önerilerde bulunmak;
- (i) toplumda sosyal hizmete ihtiyacı olan gruplar için destek faaliyetlerinde bulunmak ve onları etkileyen sorunlara çözümler için lobi faaliyetleri yapmak;
- (i) toplum ihtiyaçlarını karşılamak için önleme ve müdahale programları geliştirmek;
- (k) sosyal hizmete ihtiyacı olanların genel durumları ve gelişmeleriyle ilgili bilgileri ve geribildirimleri elde etmek amacıyla ilgili diğer sosyal hizmet kurumları, eğitim kurumları ve sağlık hizmeti sağlayıcılarıyla iletişimi sürdürmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bağımlılık danışmanı
- Yas danışmanı
- Çocuk ve genç danışmanı

- Bölge sosyal yardım uzmanı
- Aile danışmanı
- Evlilik danışmanı
- Şartlı tahliye memuru
- Gözaltı memuru
- Cinsel istismar danışmanı
- Sosyal hizmet uzmanı
- Kadın refahı organizatörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Psikolog - 2634
- Sosyal yardım çalışanı - 3412

2636 Din ile ilgili profesyonel meslek mensupları

Din ile ilgili profesyonel meslek mensupları; dini gelenekler, uygulamalar ve inançların uygulayıcıları olarak görev yaparlar. Dini hizmetler yürütür, bir dini inanç veya değerini törenlerini yapar veya yönetir, manevi ve ahlaki rehberlik sağlar ve bir dinin uygulamalarıyla ilgili diğer faaliyetleri yürütürler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Dini gelenekleri, uygulamaları ve inançları yürütmek;
- (b) dini hizmetleri, törenleri ve seremonileri yönetmek;
- (c) dini organizasyonların komite ve toplantılarına katılmak dahil çeşitli idari ve sosyal görevleri üstlenmek;
- (d) uzmanlık alanı olan dine göre manevi ve ahlaki rehberlik sağlamak;
- (e) ülkesinde veya yurtdışında dini doktrinlerin propagandasını yapmak;
- (f) dini vaazlar ve ayinler düzenlemek ve sunmak;
- (g) çalışma kursları ve dini eğitim programları geliştirmek ve yönetmek;
- (h) sağlık, mali, dini ve kişiler arası sorunlarla ilgili bireylere danışmanlık yapmak;
- (i) kamplar, konferanslar, seminerler ve inzivaya çekilme gibi özel etkinlikleri programlamak ve katılmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Budist rahip
- İmam
- Din adamı
- Poojari
- Rahip
- Haham

Not: Öğretmen, hemşire veya sosyal destek çalışanları gibi diğer mesleklerde çalışanlar tarafından yapılan görevlere sahip olan dini sınıfların üyeleri, yaptıkları işlerdeki ana görev ve

sorumluluklara göre sınıflandırılmalıdır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Rahip sınıfından olmayan vaiz (lay preacher) - 3413
- Keşiş - 3413
- Rahibe - 3413

264 Yazarlar, gazeteciler ve dilbilimciler

Yazarlar, gazeteciler ve dilbilimciler; edebi eserler tasarlar ve yaratırlar, medya aracılığıyla haberleri ve toplumsal olayları yorumlar ve bildirirler, bir dilden diğerine yazılı veya sözlü çeviri yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Edebi eserlerin yazılması; edebi ve diğer sanat eserlerinin değerinin belirlenmesi; güncel olaylarla ilgili bilgi toplanması ve bunlar hakkında yazılması; gazete, televizyon, radyo ve diğer medya aracılığıyla haberlerin ve toplumsal olayların araştırılması, incelenmesi, yorumlanması ve bildirilmesi; yazılı malzemelerin bir dilden diğerine çevrilmesi; eş zamanlı (simultane) olarak bir dilden diğerine sözlü çeviri yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

2641 Yazarlar

2642 Gazeteciler

2643 Çevirmenler (yazılı ve sözlü) ve diğer dilbilimciler

2641 Yazarlar

Yazarlar; yayın veya sunum için kitaplar, senaryolar, resimli öyküler, oyunlar, denemeler, konuşmalar, el kitapları, kullanım kılavuzları ve gazetecilik dışı diğer makaleleri (gazete, dergi ve diğer süreli yayınlar için malzemeler hariç) planlar, araştırır ve yazarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yayın veya sunum için roman, oyun, senaryo, şiir ve diğer malzemeleri tasarlamak, yazmak ve düzeltme yapmak;
- (b) doğru içeriği oluşturmak ve gerekli diğer bilgileri elde etmek için araştırma yürütmek;
- (c) tiyatro, film, radyo ve televizyon yapımları için senaryo ve metinler yazmak, programlar hazırlamak;
- (d) kullanım kılavuzları, notlar ve çizimler gibi malzemeleri analiz etmek, yazılım, elektronik, mekanik ve diğer teçhizatların kurulumunu, kullanımını ve bakımını açık ve tam olarak anlatmak için el kitabı, kullanıcı kılavuzu ve diğer dokümanları oluşturmak;
- (e) broşür, el kitabı ve benzeri teknik yayınları yazmak;
- (f) yayın için malzemeleri seçmek, içeriğin üslubunu, dilbilgisini ve doğruluğunu kontrol etmek, gerekli değişiklikler ve düzeltme kopyalarının kontrolü için baskıdan önce ayarlamalar yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kitap yazarı
- Kitap editörü
- Deneme yazarı
- İnteraktif medya yazarı
- Roman yazarı
- Oyun yazarı
- Şair
- Senaryo yazarı
- Konuşma metni yazarı
- Teknik iletişimci
- Teknik yazar
- Yazar

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Reklam metni yazarı - 2431
- Halkla ilişkiler metni yazarı - 2432
- Gazeteci - 2642
- Gazete editörü - 2642

2642 Gazeteciler

Gazeteciler; gazete, televizyon, radyo ve diğer medya araçlarıyla haberleri ve toplumsal olayları araştırır, yorumlar ve bildirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Röportajlar, araştırmalar, gözlemler, toplumsal etkinliklere katılma, kayıtları araştırma, yazılı eserleri inceleme, film ve tiyatro gösterimlerine katılma yoluyla yerel, ulusal ve uluslararası haberleri toplamak;
- (b) gazete veya süreli yayınlarda, radyo, televizyon veya internet ortamında yayınlanması için haberleri ve güncel olayları toplamak, rapor etmek ve yorumlamak;
- (c) doğruluk için haberleri ve diğer taslakları almak, analiz etmek ve teyit etmek;
- (d) radyo, televizyon veya internet ortamları için kaydedilmiş bireysel röportajlar dahil basın konferanslarında ve diğer ortamlarda politikacılar ve topluma mal olmuş diğer kişilerle röportaj yapmak;
- (e) tıp, bilim ve teknoloji gibi uzmanlaşmış alanlardaki gelişmeleri araştırmak ve rapor etmek;
- (f) halkın ilgisini teşvik etmek ve bir yayın veya radyo istasyonunun görüşlerini ifade etmek için güncel konular ile ilgili başyazı ve yorum yazmak;
- (g) gazete, televizyon, radyo ve diğer medya araçları için edebi, müzikal ve diğer sanatsal eserler hakkında bilgiye, kanıya ve tecrübeye dayanan eleştiri yazıları yazmak;
- (h) basım için malzemeleri seçmek, içeriğin üslubunu, dilbilgisini, doğruluğunu ve yasallığını

kontrol etmek, gerekli değişiklikler için ayarlamalar yapmak;

(i) baskıdan hemen önce nihai düzeltme kopyalarını kontrol etmede üretim elemanlarıyla işbirliği yapmak;

(j) basın, radyo, televizyon ve diğer medya araçlarında yayınlanmak üzere işletmeler veya diğer kuruluşlar hakkında reklam malzemeleri seçmek, montajlamak ve hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Gazeteci
- Metin editörü
- Gazete editörü
- Gazete muhabiri
- Spor yazarı
- Editör yardımcısı
- TV/radyo haber muhabiri

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Halkla ilişkiler görevlisi - 2432
- Kitap yazarı - 2641
- Kitap editörü - 2641
- Foto muhabiri - 3431
- Kameraman - 3521

2643 Çevirmenler (yazılı ve sözlü) ve diğer dilbilimciler

Çevirmenler (yazılı ve sözlü) ve diğer dilbilimciler; bir dilden diğerine yazılı veya sözlü çeviri yapar, dillerin kökeni, gelişimi ve yapısını incelerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Klasik dil aileleri ve modern dil grupları arasındaki ilişkiyi incelemek, kelimelerin, dilbilgisinin ve dil kalıplarının kökeni ile evrimini incelemek ve bulguları sunmak;
- (b) dil sınıflama sistemleri, dilbilgileri, sözlükler ve benzeri materyaller hazırlamak veya bunlarla ilgili danışmanlık yapmak;
- (c) bir dilden diğerine çeviri yaparken orijinalindeki anlamının doğru olarak korunmasını, hukuki, teknik veya bilimsel çalışmaların doğru ifade edilmesini, edebi eserlerin özü ve üslubundaki ifade tarzı ile terminolojisinin mümkün olduğunca aktarılmasını sağlamak;
- (d) çevirinin etkinliğini ve kalitesini arttırmak amacıyla bilgisayar ve diğer cihazların kullanımına yönelik yöntemler geliştirmek;
- (e) özellikle konferanslarda, toplantılarda ve benzeri etkinliklerde bir konuşma dili veya işaret dilinden diğer bir konuşma dili veya işaret diline çeviri yapmak, bu çevirilerde orijinalin özünün ve anlamının mümkün olduğunca doğru aktarılmasını sağlamak;
- (f) çevrilmiş materyalleri gözden geçirmek ve düzeltmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Çevirmen (sözlü)
- Sözlük bilimci
- Dilbilimci
- İşaret dili çevirmeni
- Altyazıcı
- Çevirmen (yazılı)
- Çevirmen - düzeltmen

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kitap yazarı - 2641
- Kitap editörü - 2641
- Gazeteci - 2642

265 Yararıcı sanatçılar ve sahne sanatçıları

Yararıcı sanatçılar ve sahne sanatçıları; belirli etkileri elde etmek için çok çeşitli kitle iletişim ortamlarında fikirleri, duyguları ve olayları iletirler; bir eseri veya gösteriyi icra etmek ya da yönetmek için partiyon veya yazılı metin gibi sanat yapıtlarını yorumlarlar; bu tür gösterimler ile diğer medya etkinliklerinde sunuculuk yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Görsel sanat formları tasarlanması ve yaratılması; orijinal müziklerin tasarlanması ve yazılması; müzik, dans, teatral ve film yapımlarının geliştirilmesi, yönetilmesi, prova edilmesi ve icra edilmesi; televizyon programı, film ve sahne gösterilerinin yapımında yararıcı, finansal ve organizasyonla ilgili sorumlulukların üstlenilmesi; senaryo, oyun veya kitapların incelenmesi, yorumların hazırlanması ve prova edilmesi; yayın için müzik, video ve diğer eğlence materyallerinin seçilmesi ve tanıtılması, ticari ve kamu hizmetlerinin duyurularının yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 2651 Görsel sanatçılar
- 2652 Müzisyenler, şarkıcılar ve besteciler
- 2653 Dansçılar ve koreograflar
- 2654 Film, sahne vb. yönetmenleri ve yapımcıları
- 2655 Aktörler
- 2656 Radyo, televizyon ve diğer medya sunucuları
- 2659 Başka yerde sınıflandırılmamış yararıcı sanatçılar ve sahne sanatçıları

2651 Görsel sanatçılar

Görsel sanatçılar; heykel, resim ve çizim yaparak, çizgi film yaratarak, oyma yaparak veya diğer teknikleri kullanarak sanat eserleri yaratır ve yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Resimler, çizimler ve heykeller için fikir, tasarım ve modeller tasarlamak ve geliştirmek;
- (b) seçilen konuya göre nesnelere ayarlamak, modelleri yerleştirmek, görünümünü ve diğer görsel şekilleri seçmek;
- (c) sanatsal ortam, yöntem ve materyalleri seçmek;
- (d) ağaç, taş, kil, metal, buz veya kağıt gibi malzemeleri şekillendirerek, yontarak, işleyerek ve birleştirerek temsili veya soyut üç boyutlu ya da rölyef şekiller oluşturmak;
- (e) kalem, mürekkep, tebeşir, yağlı boya, suluboya veya diğer tekniklerin uygulanması yoluyla temsili veya soyut çizimler ve resimler yapmak;
- (f) metal, ağaç veya diğer malzemeler üzerine çizimler yapmak, oymak, kabartma işleri yapmak ya da asitle yakarak resim yapmak;
- (g) çoğu kez karikatür sanatında kişileri ve olayları tasvir etmek için karikatürler yapmak ve çizgi filmler hazırlamak;
- (h) hasar görmüş, kirlenmiş ve solmuş tabloları ve diğer sanat eserlerini restore etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Çizgi film çizeri
- Seramik sanatçısı
- Grafik sanatçısı
- Resim restoratörü
- Portre ressamı
- Heykeltıraş

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Endüstriyel tasarımcı - 2163
- Grafik tasarımcısı - 2166
- Resim öğretmeni (özel ders) - 2355
- Çömlekçi (elle) - 7314
- Dekoratif boyacı - 7316

2652 Müzisyenler, şarkıcılar ve besteciler

Müzisyenler, şarkıcılar ve besteciler; müzik besteleri yazar, düzenler, yönetir ve icra ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müzikal formda düşünce ve duyguları ifade etmek için ezgisel (melodik), ahenkli ve ritmik yapılar yaratmak;
- (b) reproduksiyon ve gösterim için düşünce ve kavramları standart müzikal işaretlere ve sembolere dönüştürmek;
- (c) belirli enstrümantal gruplara veya vokal gruplara, enstrümanlara veya etkinliklere yönelik müzik uyarlamak veya düzenleme yapmak;

- (d) enstrümantal grupları veya vokal grupları yönetmek;
- (e) icra edilecek müzikleri seçmek ve müzisyenlere enstrümantal bölümler ile ilgili görevler vermek;
- (f) solist veya bir orkestra ya da müzik grubunun üyesi olarak, bir veya daha fazla müzik aletini çalmak;
- (g) solist veya vokal grubunun ya da bandonun üyesi olarak şarkı söylemek;
- (h) yüksek standartlı bir icrayı sürdürebilmek için pratik ve prova çalışmaları yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bando şefi
- Besteci
- Çalgı çalan müzisyen
- Koro / Orkestra şefi
- Gece kulübü müzisyeni
- Gece kulübü şarkıcısı
- Orkestra bestecisi
- Şarkıcı
- Sokak müzisyeni
- Sokak şarkıcısı

2653 Dansçılar ve koreograflar

Dansçılar ve koreograflar; dansları tasarlar, oluşturur veya icra ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Adım tasarımı, hareketler ve mimiklerle, genellikle bir hikaye, tema, düşünce veya ruh halini aktaran dansları tasarlamak ve oluşturmak;
- (b) bir solist olarak, bir partnerle birlikte veya bir dans grubunun üyesi olarak, seyirciler huzurunda veya film, televizyon ya da diğer görsel ortamlarda dansları icra etmek;
- (c) yetenek ve formu gerekli seviyelerde korumak için çalışma ve egzersiz yapmak, dans derslerine katılmak;
- (d) bir gösteri için gerekli dans adımları ve tekniklerini uygulamaya yönelik provalara katılmak veya bunları yönetmek;
- (e) bir dansçının dans topluluğu üyeliğine veya dans rollerine olan uygunluğunu test etmek;
- (f) müzik yönetmenleriyle birlikte müzik yapımını koordine etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Koreograf
- Bale dansçısı (balerin/balet)
- Gece kulübü dansçısı
- Sokak dansçısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Dans öğretmeni - 2355

2654 Film, sahne vb. yönetmenleri ve yapımcıları

Film, sahne vb. yönetmenleri ve yapımcıları; sinema filmlerinin, televizyon veya radyo yapımlarının ve sahne gösterilerinin teknik ve sanatsal yönlerini yönetir ve kontrol ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yazarları seçmek, sanatsal yorum belirlemek için senaryoları incelemek, rol yapma yöntemleri konusunda aktörleri eğitmek;
- (b) aktörlerin seçimi ve kostüm, set tasarımı, ses veya ışıklandırma efektlerine ilişkin son kararlar da dahil, sahne, televizyon, radyo veya sinema filmleri ile ilgili dramatik yapımların tüm aşamalarını yönetmek;
- (c) sahne oyunlarının, sinema filmlerinin, televizyon ve radyo programlarının yapımı ile ilgili çeşitli aşamaları ve zaman çizelgesini planlamak, organize etmek ve kontrol etmek;
- (d) tüm teknik personeli görevlendirmek ve bunları denetlemek, yapımın ele alış tarzını, çerçevesini ve zamanlamasını belirlemek;
- (e) yapım arşivlerini muhafaza etmek ve telif haklarını görüşmek;
- (f) yapımların kayıt, kamera çekimi ve düzenlemesine yönelik komutlar hazırlamak, planlamak ve yazmak;
- (g) dekor yerleştirme, sahne donanımı, ışık sistemi ve ses düzenini denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Belgesel yönetmeni
- Film editörü
- Sinema yönetmeni
- Fotoğraf yönetmeni
- Sahne yönetmeni
- Teknik yönetmen
- Televizyon veya radyo teknik yönetmeni
- Tiyatro yapımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- TV haber yapımcısı - 2642
- Yayın teknisyeni - 3521
- Ses teknisyeni - 3521
- Video teknisyeni - 3521
- Sahne yöneticisi - 3435

2655 Aktörler

Aktörler; sinema filmleri, televizyon veya radyo yapımları ve sahne gösterilerinde rol yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sahne, reklam, televizyon, radyo veya sinema ile ilgili dramatik yapımlarda rolleri ve replikleri öğrenmek, rolü oynamak;
- (b) oyun yazarı veya yazar tarafından yaratılan karakterleri canlandırmak ve bunu izleyicilere sunmak;
- (c) dinleyicileri eğitmek veya eğlendirmek için sesli olarak hikaye anlatmak veya edebi eserleri okumak;
- (d) rol almak için rol seçmelerine ve rol dağıtımlarına katılmak;
- (e) yapım yönetmenlerinin talimatları ve rehberliği doğrultusunda provalar yoluyla gösterilere hazırlanmak;
- (f) kısımlar, temalar ve karakterleri daha iyi kavramak için senaryoları okumak ve araştırma yapmak;
- (g) film, televizyon, radyo ve sahne yapımlarında provalarda geliştirdiği şekilde kısımları oynamak ve rolleri canlandırmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Aktör
- Pantomim oyuncusu
- Hikaye/Masal anlatıcı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Dublör - 3435
- Figüran - 3435

2656 Radyo, televizyon ve diğer medya sunucuları

Radyo, televizyon ve diğer medya sunucuları; radyo, televizyon, tiyatro ve diğer kuruluşlar ile iletişim ortamlarında haber bültenlerini sunarlar, röportaj ve diğer duyuruları veya takdimleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Radyo veya televizyonda haber bültenlerini sunmak ve diğer duyuruları yapmak;
- (b) sahne sanatçıları veya röportaj yapılan kişileri tanıtmak, radyo, televizyon ve tiyatrolarda, gece kulüpleri ile diğer kuruluşlarda ilgili duyuruları yapmak;
- (c) özellikle radyo ve televizyonda halkla röportaj yapmak;
- (d) program veya röportajları hazırlamak için konu ile ilgili mevcut bilgileri incelemek;
- (e) müzik ile hava veya trafik durumları gibi diğer konularda yorumlar yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Radyo sunucusu
- Televizyon sunucusu
- Haber sunucusu
- Spor sunucusu
- Tolksöv sunucusu
- Trafik durumu sunucusu
- Hava durumu sunucusu

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Gazeteci - 2642

2659 Başka yerde sınıflandırılmamış yaratıcı sanatçılar ve sahne sanatçıları

Bu birim grup, Grup 265`te (Yaratıcı sanatçılar ve sahne sanatçıları) başka yerde sınıflandırılmamış tüm yaratıcı sanatçıları ve sahne sanatçılarını kapsamaktadır. Bu birim grup, örneğin palyaçoları, sihirbazları, akrobatları ve diğer sahne sanatçılarını kapsamaktadır.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Eğlendirici ve gülünç hareketler yapmak, komik hikayeler anlatmak;
- (b) illüzyon hileleri, el çabukluğu ve hipnotizma gösterileri yapmak;
- (c) zor ve göz alıcı akrobatik hareketler ile jimnastik ya da hokkabazlık gösterileri yapmak;
- (d) hayvanları eğitmek ve onlarla gösteriler yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Akrobat
- İp cambazı / Trapezci
- Palyaço
- Hipnotizmacı
- Sihirbaz
- Kuklacı
- Stand-up komedyeni
- Vantrilok

3 Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları

Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları; araştırma, bilimsel veya sanatsal kavramlar ile uygulama yöntemlerinin kullanımı ile kamu veya iş yönetmelikleriyle bağlantılı teknik ve benzeri görevleri yaparlar. Bu ana gruptaki mesleklerin çoğu, ISCO`nun üçüncü beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları tarafından yapılan görevler,

genellikle şunları kapsamaktadır: Mühendislik ve teknoloji dahil fizik bilimleri, tıp dahil yaşam bilimleri ve sosyal bilimler ile beşeri bilimlerdeki araştırma, kavram ve uygulama yöntemlerinin kullanımı ile bağlantılı teknik işlerin sorumluluğunun üstlenilmesi ve yürütülmesi; ticaret, finans, kamu yasa ve yönetmeliklerinin uygulanması dahil yönetime ilişkin işler ile sosyal hizmetlerle ilgili çeşitli teknik hizmetlerin başlatılması ve yürütülmesi; sanat ve eğlence etkinlikleri için teknik destek sağlanması; sportif faaliyetlere katılımında bulunulması; din ile ilgili bazı görevlerin yapılması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu ana gruptaki meslekler, aşağıdaki alt ana gruplarda sınıflandırılır:

- 31 Bilim ve mühendislik ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları
- 32 Yardımcı sağlık profesyonelleri
- 33 İş ve idare ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları
- 34 Hukuk, sosyal, kültür ve benzeri alanlar ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları
- 35 Bilgi ve iletişim teknisyenleri

31 Bilim ve mühendislik ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

Bilim ve mühendislik ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları; bilim ve mühendislik alanlarındaki araştırma ve uygulama yöntemleriyle bağlantılı teknik görevleri yaparlar. Madencilik, imalat, inşaat ve diğer mühendislik uygulamalarının teknik ve uygulama yönlerini denetler ve kontrol ederler, hava taşıtları ve gemiler dahil teknik teçhizatları işletirler. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, üçüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Alet ve teçhizatların kurulması, gözlemlenmesi ve işletilmesi, deneylerin ve sistem testlerinin yürütülmesi ve gözlemlenmesi; örnek toplanması ve bunların test edilmesi; gözlemlerin kaydedilmesi ve verilerin analiz edilmesi; teknik çizim ve grafiklerin hazırlanması, gözden geçirilmesi ve yorumlanması; diğer çalışanların faaliyetlerinin koordine edilmesi, denetlenmesi, kontrol edilmesi ve programlanması; santrallerin, bilgisayarlı kontrol sistemlerinin ve çok işlevli işlem kontrol makinelerinin işletilmesi ve gözlemlenmesi; gemilerin, hava taşıtlarının ve diğer teçhizatların emniyetli ve etkin çalışmasını ve işletimini sağlamaya yönelik teknik görevlerin yerine getirilmesi.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

- 311 Fizik ve mühendislik bilimleri teknisyenleri
- 312 Maden, imalat ve inşaat süpervizörleri
- 313 İşlem kontrol teknisyenleri
- 314 Yaşam bilimleri teknisyenleri ve ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları
- 315 Gemi ve hava taşıt kontrolörleri ve teknisyenleri

311 Fizik ve mühendislik bilimleri teknisyenleri

Fizik ve mühendislik bilimleri teknisyenleri; mühendislik, teknik çizim veya üretim işlemlerinin ekonomik etkinliği gibi alanlar dahil, fizik bilimlerine özgü kavram, ilke ve uygulama yöntemlerinin pratik uygulanması ve araştırılmasına yardım etme amaçlı teknik görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Kimya, fizik, jeoloji, meteoroloji, astronomi, mühendislik veya teknik çizimle ilgili teknik işlerin sorumluluğunun üstlenilmesi ve yürütülmesi; laboratuvar alet ve teçhizatlarının kurulması, işletilmesi ve bakımının yapılması, deneylerin gözlemlenmesi, gözlem yapılması, sonuçların hesaplanması ve kaydedilmesi; deney yapmak amacıyla malzemelerin hazırlanması; sistem testlerinin yürütülmesi; örnek toplanması ve bunların test edilmesi; gözlemlerin kaydedilmesi ve verilerin analiz edilmesi; teknik çizimlerin, kablolama şemalarının, devre kartlarının montaj şemalarının veya plan çizimlerinin hazırlanması, gözden geçirilmesi ve yorumlanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3111 Kimya ve fizik bilimleri teknisyenleri

3112 İnşaat mühendisliği teknisyenleri

3113 Elektrik mühendisliği teknisyenleri

3114 Elektronik mühendisliği teknisyenleri

3115 Makine mühendisliği teknisyenleri

3116 Kimya mühendisliği teknisyenleri

3117 Maden ve metalurji teknisyenleri

3118 Teknik ressamlar

3119 Başka yerde sınıflandırılmamış fizik ve mühendislik bilimleri teknisyenleri

3111 Kimya ve fizik bilimleri teknisyenleri

Kimya ve fizik bilimleri teknisyenleri; kimya, fizik, jeoloji, jeofizik, meteoroloji ve astronomi alanlarındaki araştırmalara ve araştırma sonuçlarının endüstri, tıp, askeri ve diğer pratik uygulamalarının geliştirilmesine yardım etme amaçlı teknik görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Örnek toplamak, deney, test ve analizler için teçhizat ve malzemeleri hazırlamak;

(b) rutin laboratuvar testlerini yapmak, kimya ve fizik bilimcilerine araştırma, geliştirme, analiz ve test etmede yardımcı olmak amacıyla çeşitli teknik destek görevleri yapmak;

(c) örnekleri test ederek laboratuvar malzemelerinin kalite ve miktarını kontrol etmek ve kullanımını gözlemek, verilen şartnamelere göre projeler için gerekli malzemelerin miktarını, maliyetini ve işgücünün ayrıntılı tahminlerini hazırlamak;

(d) laboratuvar alet ve teçhizatlarını kurmak, işletmek ve bakımını yapmak, deneyleri gözlemek, gözlem yapmak, sonuçları hesaplamak ve kaydetmek;

- (e) deney malzemelerini hazırlamak (örnekleri dondurma ve dilimleme, kimyasalları karıştırma işlemleri gibi);
- (f) jeologlara veya jeofizikçilere yardımcı olmak amacıyla toprak ve su örneklerini toplamak ve test etmek, gözlemleri kaydetmek ve verileri analiz etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kimya teknisyeni
- Jeoloji teknisyeni
- Meteoroloji teknisyeni
- Fizik teknisyeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kimya mühendisliği teknisyeni - 3116
- Kimya işlem teknisyeni - 3133
- Yaşam bilimleri teknisyeni - 3141

3112 İnşaat mühendisliği teknisyenleri

İnşaat mühendisliği teknisyenleri; binaların ve su şebekeleri, atıksu işleme sistemleri, köprüler, yollar, barajlar ve havaalanları gibi diğer yapıların inşaat mühendisliği alanındaki araştırma, tasarım, inşaat, uygulama, bakım ve onarımı ile ilgili teknik görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Toprak ve inşaat malzemelerinin saha ve laboratuvar testlerini yapmak veya bu konularda yardımcı olmak;
- (b) binaların ve diğer yapıların inşası, araştırmalarla veya araştırma raporlarının hazırlanmasıyla bağlantılı teknik yardım sağlamak;
- (c) tasarım özellikleriyle, ilgili yasa ve yönetmeliklerle uyumluluğu ile malzemelerin ve işin istenilen standartlardaki bakımını sağlamak;
- (d) ortaya çıkan problemleri belirlemek ve çözmek için bina ve inşaat mühendisliği ilke ve uygulamaları ile ilgili teknik bilgileri kullanmak;
- (e) verilen şartnamelere göre projeler için gerekli malzemelerin miktarını, maliyetini ve işgücünün ayrıntılı tahminlerinin hazırlanmasına yardımcı olmak;
- (f) inşaat bakım ve onarım işlerini organize etmek;
- (g) bina, tesviye, imar ve güvenlik yasaları, onaylanmış planlar, şartnameler ve standartlar ile binaların kalitesi ve güvenliğiyle ilgili diğer kurullarla uyumluluklarını sağlamak için binaları ve yapıları inşaat sırasında ve sonrasında denetlemek;
- (h) yangın riskini belirlemek ve bunların nasıl giderileceği ile ilgili olarak önerilerde bulunmak için sanayi tesisleri, oteller, sinemalar, diğer binalar ve yapıları denetlemek;
- (i) yangın riski ve yangın çıktığında zarar ve hasar oranını azaltmak için binaların inşaatında ve ulaşım araçlarında yangın detektörleri ile püskürtme sistemlerinin kurulumu ve malzeme kullanımını konularıyla ilgili danışmanlık hizmeti vermek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bina kontrolörü
- Fenni mesul - yapı denetim görevlisi
- İnşaat mühendisliği teknisyeni
- Yangın kontrolörü
- Jeoteknik teknisyeni
- Harita (Sürveyan) teknisyeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Miktar sürveyanı - 2149
- Deniz sürveyanı - 3115
- Yangın müfettişi - 3119

3113 Elektrik mühendisliği teknisyenleri

Elektrik mühendisliği teknisyenleri; elektrik mühendisliği alanındaki araştırmalara ve elektrik teçhizatlarının, tesislerinin ve dağıtım sistemlerinin tasarım, imalat, montaj, yapım, işletim, bakım ve onarımına yardım etme amaçlı teknik görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Elektrikli teçhizat ve tesislerin araştırılmasına ve geliştirilmesine veya prototiplerin test edilmesine yönelik teknik yardım sağlamak;
- (b) verilen şartnamelere göre elektrik tesisatı ve devrelerinin planlarını tasarlamak ve hazırlamak;
- (c) verilen şartnamelere göre imalat ve kurulum için gerekli malzemelerin miktarını, maliyetini ve işgücünün ayrıntılı tahminlerini hazırlamak;
- (d) elektrik sistem ve teçhizatların yeterli performans ile teknik özellikler ve yönetmeliklerle uyumluluğunu sağlamak için bunların imalat, kurulum, kullanım, bakım ve onarımının teknik yönlerini gözlemek;
- (e) kurulum yöntemlerini planlamak, emniyet ve denetimler için tamamlanmış kurulumları kontrol etmek, yeni elektrik teçhizat veya sistemlerinin ilk çalıştırılmalarının sorumluluğunu üstlenmek;
- (f) yönetmelikler ve emniyet gerekliliklerine uygunluk için elektrikli teçhizat ve tesisatların montajını yapmak, kurmak, test etmek, kalibrelemek, değiştirmek ve onarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Elektrik mühendisliği teknisyeni
- Elektrik güç iletimi mühendisliği teknisyeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Elektronik mühendisliği teknisyeni - 3114
- Enerji üretim tesisi operatörü - 3131

- Elektrik mekanikeri - 7412

3114 Elektronik mühendisliği teknisyenleri

Elektronik mühendisliği teknisyenleri; elektronik mühendisliği alanındaki araştırmalara ve elektronik teçhizatlarının tasarım, imalat, montaj, yapım, işletim, bakım ve onarımına yardım etme amaçlı teknik görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Elektronik teçhizat ve tesislerin araştırılmasına ve geliştirilmesine veya prototiplerin test edilmesine yönelik teknik yardım sağlamak;
- (b) verilen şartnamelere göre elektronik tesisatı ve devrelerinin planlarını tasarlamak ve hazırlamak;
- (c) verilen şartnamelere göre elektronik teçhizatların imalat ve kurulumu için gerekli malzemelerin miktarını, maliyetini ve işgücünün ayrıntılı tahminlerini hazırlamak;
- (d) elektronik teçhizatların yeterli performans ile teknik özellikler ve yönetmeliklerle uyumluluğunu sağlamak için bunların imalat, kullanım, bakım ve onarımının teknik yönlerini gözlemlemek;
- (e) elektronik sistemlerin tasarım, geliştirme, kurulum, işletim ve bakımına yardımcı olmak;
- (f) kurulum yöntemlerini planlamak, emniyet ve denetimler için tamamlanmış kurulumları kontrol etmek, yeni elektrik teçhizat veya sistemlerinin ilk çalıştırılmalarının sorumluluğunu üstlenmek;
- (g) elektronik sistemlerin testlerini yapmak, veri toplamak ve analiz etmek, elektronik mühendislerine yardımcı olmak amacıyla devrelerin montajını yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Elektronik mühendisliği teknisyeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Elektrik mühendisliği teknisyeni - 3113
- Telekomünikasyon mühendisliği teknisyeni - 3522
- Elektronik mekanikeri - 7421
- Elektronik ekipman montajcısı - 8212

3115 Makine mühendisliği teknisyenleri

Makine mühendisliği teknisyenleri; makine mühendisliği alanındaki araştırmalara ve makinelerin, parçalarının ve mekanik teçhizatların tasarım, imalat, montaj, yapım, işletim, bakım ve onarımına yardım etme amaçlı teknik görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Makineler ve mekanik tesisatlar, tesisler ve parçalarının araştırılmasına ve geliştirilmesine veya prototiplerin test edilmesine yönelik teknik yardım sağlamak;

- (b) verilen şartnamelere göre makine ve mekanik kurulumları, tesisleri ve parçalarının yerleşim düzenlerini tasarlamak ve hazırlamak;
- (c) verilen şartnamelere göre imalat ve kurulum için gerekli malzemelerin miktarını, maliyetini ve işgücünün ayrıntılı tahminlerini hazırlamak;
- (d) makine ve mekanik kurulumun yeterli performans ile teknik özellikler ve yönetmeliklerle uyumluluğunu sağlamak için bunların imalat, kullanım, bakım ve onarımının teknik yönlerini gözlemlemek;
- (e) gemilerin tekne bölümleri, teçhizatları ve kargoları ile ilgili denizcilik çalışmaları için emniyet standartları ve prosedürlerinin uygulanmasını geliştirmek ve gözlemlemek;
- (f) yeni ve değiştirilmiş mekanik montajları, parçaları, takım tezgahları ve kumandaları ile hidrolik güç sistemlerinin montajını yapmak ve kurmak;
- (g) mekanik sistemlerin testlerini yapmak, veri toplamak ve analiz etmek, makine mühendislerine yardımcı olmak amacıyla mekanik düzeneklerin montajını ve kurulumunu yapmak;
- (h) makine mühendisliği tasarımlarının ve tamamlanmış işlerin şartnameler, yönetmelikler ve sözleşmedeki şartlara göre olmasını sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Havacılık mühendisliği teknisyeni
- Deniz mühendisliği teknisyeni
- Makine mühendisliği teknisyeni
- Makine mühendisliği maliyet hesaplayıcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Sanayi makineleri tamircisi - 7233
- Mekanik makine montajcısı - 8211

3116 Kimya mühendisliği teknisyenleri

Kimya mühendisliği teknisyenleri; kimya mühendisliği alanındaki araştırmalara ve kimyasal tesislerin tasarım, imalat, inşaat, işletim, bakım ve onarımına yardım etme amaçlı teknik görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Endüstriyel kimyasal işlemlerin, tesis ve teçhizatın araştırılmasına ve geliştirilmesine veya prototiplerin test edilmesine yönelik yardım sağlamak;
- (b) verilen şartnamelere göre kimyasal tesislerin planını tasarlamak ve hazırlamak;
- (c) verilen şartnamelere göre imalat ve kurulum için gerekli malzemenin miktarının, maliyetinin ve işgücünün ayrıntılı tahminlerini hazırlamak;
- (d) kimyasal tesislerin yeterli performans ile teknik özellikler ve yönetmeliklerle uyumluluğunu sağlamak için imalat, kurulum, kullanım, bakım ve onarımının teknik yönlerini gözlemlemek;
- (e) katı, sıvı ve gaz malzemelerin nitelik ve nicelik analizlerini yapmada bilim insanlarına ve mühendislere yardımcı olmak amacıyla kimyasal ve fiziksel laboratuvar testleri yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kimya mühendisliği teknisyeni
- Kimya mühendisliği maliyet hesaplayıcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kimya teknisyeni - 3111
- Kimya işlem teknisyeni - 3133

3117 Maden ve metalurji teknisyenleri

Maden ve metalurji teknisyenleri; metalurjiyle ilgili araştırma ve deneylere, katı mineral, petrol ve gazların çıkarılma yöntemlerinin geliştirilmesinde, maden ve maden kurulumlarının, petrol ve doğal gaz taşıma ve depolama sistemleri ile cevherlerden metal elde edilmesi için tasarım, inşaat, işletim, bakım ve onarıma yardım etme amaçlı teknik görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Metal ve yeni alaşımların özelliklerini belirlemeye yönelik işlemlerin araştırılması ve geliştirilmesine yardım etme amaçlı teknik yardım sağlamak;
- (b) jeolojik ve topografik araştırmalarda, petrol, doğal gaz ve mineral cevheri çıkarımının ve taşıma sistemlerinin, mineral ve metalleri işleme ve rafine etme tesislerinin tasarım ve planlamasında teknik yardım sağlamak;
- (c) mineral, petrol ve doğal gaz arama, çıkarma, işleme ve taşıma projeleri için gerekli malzemenin miktarının, maliyetinin ve işgücünün ayrıntılı tahminlerini hazırlamak;
- (d) mineral cevheri, petrol ve doğal gaz arama, çıkarma, taşıma ve depolama tesisleri ile mineral işleme tesislerinin inşaat, kurulum, işletim, bakım ve onarımının teknik, yönetmelikle ve emniyetle ilgili yönlerini gözlemek;
- (e) maden, maden kuyusu, tüneller ve yeraltı ilk yardım tesislerinin plan ve tasarımına yardımcı olmak;
- (f) kaya, mineral ve metal örneklerini toplamak ve hazırlamak, özelliklerini belirlemek için laboratuvar testleri yapmak, test sonuçlarını analiz etmek ve raporlamak ile test teçhizatlarının bakımını yapmak;
- (g) mikroskop, elektromanyetik ışın yayma makinelerini, spektrometre, spektrograf, dansitometre ve gerilim test makinelerini kullanmak;
- (h) potansiyel metal cevheri, gaz veya petrol kaynaklarını gösteren verileri elde etmek için laboratuvar ve üretim faaliyetlerinde elektrik, sonik veya nükleer ölçüm aletlerini kullanmada bilim insanlarına yardım etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Maden denetçisi
- Maden mühendisliği teknisyeni
- Metalurji teknisyeni

- Kömür numunecisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Maden tesis operatörü - 8111
- Maden makine operatörü - 8111
- Taşocağı makine operatörü - 8111
- Jeoloji teknisyeni - 3111

3118 Teknik ressamlar

Teknik ressamlar; eskizlerden,  l m lerden ve diğer verilerden teknik çizimleri, haritaları ve resimleri hazırlar, nihai çizimleri ve boyamaları baskı levhalarına kopyalarlar.

Kapsanan görevler Şunlardır:

- (a) Makine ve teçhizatların imalatı, tesisatı ve kurulması veya bina, baraj, köprü, yol ile diğer mimari ve inşaat mühendisliği projelerinin inşaatı, değiştirilmesi, bakım ve onarımı için mühendisler ve tasarımcılar tarafından hazırlanmış eskizlerden ve talimatlardan çalışma çizimlerini hazırlamak ve gözden geçirmek;
- (b)  alıŐma eskizlerinin basılı ve dijital kopyalarını oluşturmak, değiştirmek ve çizmek için bilgisayar destekli tasarım ve çizim donanımlarını kullanmak;
- (c)  alıŐma çizimleri, haritalar ve diğer eğrilerin basılı kopyalarını dijital forma aktarmak için dijital masa veya benzeri teçhizatı kullanmak;
- (d) makine ile diğer teçhizat ve ürünlerin montaj, kurulum, işletim, bakım ve onarımı ile ilgili başvuru kaynakları, broşürler ve teknik kullanım kılavuzları için resimler hazırlamak ve bunları gözden geçirmek;
- (e) basım için taş veya metal baskı levhaları üzerine çizimleri ve resimleri kopyalamak;
- (f) fabrikalarda, elektrik tesislerinde ve binalardaki elektrik teçhizatlarının imalat, kurulum ve onarımı için kablo Şeması, devre kartı montaj Şeması ve plan çizimlerini hazırlamak;
- (g) boyut, sabitleme yöntemleri ve diğer mühendislik bilgileri dahil makinelerin ve mekanik cihazların ayrıntılı  alıŐma Şemalarını oluşturmak;
- (h) tamamlanmış çizimleri, çalışma çizimleri olarak kullanma amacıyla yeniden üretmek için hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere  rnekler:

- Teknik ressam
- Teknik  izer

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Haritacı (kartograf) - 2165
- Harita mühendisi - 2165

3119 Başka yerde sınıflandırılmamış fizik ve mühendislik bilimleri teknisyenleri

Bu birim grup, Grup 311`de (Fizik ve mühendislik bilimleri teknisyenleri) başka yerde sınıflandırılmamış fizik ve mühendislik bilimleri teknisyenlerini kapsamaktadır. Örneğin, bu birim grup, yöntem geliştiren veya emniyet, biyomedikal, çevre veya endüstri ve üretim mühendisliğiyle ilgili araştırma yapan bilim insanlarına ve mühendislere yardım eden kişileri kapsamaktadır.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Veri toplama ve belirtilen konular ile ilgili teknik yardım sağlamak: personel, malzeme ve teçhizatın etkin, güvenli ve ekonomik kullanımı; çalışma yöntemleri, işlemlerin sırası ve bunların uygulanmasının denetimi; tesislerin veya işyerlerinin etkin planlanması;
- (b) potansiyel tehlikelerin belirlenmesine, emniyet prosedürlerinin ve cihazlarının tanıtımına yardım etmek;
- (c) çevre kirliliğinin önlenmesinde, kontrolünde ve ıslahında, saha ve arazi ıslahında kullanılan teçhizat ve cihazlarda değişiklik yapmak ve bunları test etmek;
- (d) bir mühendisin yönetimi altında çevre kirliliği ıslah cihazlarının geliştirilmesinde yardımcı olmak;
- (e) robotik teçhizatların tasarım ve testinde mühendislere yardımcı olmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Mühendislik teknisyeni (üretim)
- Zaman ve hareket çalışması teknisyeni
- Miktar sürveyanı teknisyeni
- Robotik sistem teknisyeni
- Adli tıp teknisyeni
- Yangın müfettişi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Üretim mühendisi - 2141
- Zaman ve hareket çalışma mühendisi - 2141
- Miktar sürveyanı - 2149
- Havacılık mühendisliği teknisyeni - 3115

312 Maden, imalat ve inşaat süpervizörleri

Maden, imalat ve inşaat süpervizörleri; imalat, maden ve inşaat işlerinde çalışanların faaliyetlerini koordine eder, denetler, kontrol eder ve programlarlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Nitelikli beden işçilerinin, işlem kontrol teknisyenlerinin, makine operatörlerinin, montajcılarının, işçilerin ve diğer çalışanların faaliyetlerinin denetlenmesi, süpervize ve koordine edilmesi; günlük işlerin organize edilmesi ve planlanması; maliyet

tahminlerinin, kayıtların ve raporların hazırlanması; personel veya malzeme ihtiyaçlarının belirlenmesi; çalışanların güvenliğinin sağlanması; yeni personelin eğitilmesi ve yetiştirilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3121 Maden süpervizörleri

3122 İmalat süpervizörleri

3123 İnşaat süpervizörleri

Not: Grup 312`de (Maden, imalat ve inşaat süpervizörleri) kapsanan işler, temelde, başkaları tarafından yapılan işlerin planlamasını, organizasyonunu, koordinasyonunu, kontrolünü ve idaresini içermektedir. Bu işlerde istihdam edilen kişiler, çoğunlukla, süpervize ettikleri kişiler tarafından yapılan görevler konusunda geniş tecrübe sahibi olmalarına rağmen, süpervize ettikleri kişilerin görevlerini yapmazlar. Başkaları tarafından yapılan işlerin teknik kalitesini kontrol etmeye ek olarak, süpervize ettikleri işlerin görev ve sorumluluklarını yerine getiren kişiler, süpervize ettikleri kişilerle birlikte sınıflandırılmalıdır. Bu türden meslekler genellikle “ustabaşı, erkek/kadın” veya “takım lideri” olarak adlandırılır.

Ana grup 1`de (Yöneticiler) sınıflandırılan müdürleri, diğer ana gruplarda sınıflandırılan süpervizörlerden ayırırken, hem müdürlerin hem de süpervizörlerin, başkaları tarafından yapılan işleri planlayabileceği, organize, koordine ve kontrol edebileceği, idare edebileceği not edilmelidir. Ayrıca, müdürler genellikle şu konularda sorumluluk sahibidirler ve karar verebilirler: Bir işletme veya kuruluştaki birimlerin genel stratejik ve işletme yönetimi (örneğin, üretilecek malların türü, miktarı ve kalitesi hakkında), bütçesi (ne kadar para ve hangi amaçla harcanacağı) ve personelin seçimi, ataması ve işten çıkarılması.

Ayrıca, bu müdürlerin strateji ve işletme yönetimi, bütçeler ile personel seçimi ve işten çıkarılması konularının üçünden de sorumlu olmasının gerekli bir koşul olmadığı not edilmelidir. Bunların yaptıkları işlerin özerklik derecesi de değişiklik gösterebilir. Süpervizörler yukarıda belirtilen konularda (özellikle de personel seçimi ve işten çıkarılmasıyla ilgili) müdürlere öneri ve yardım sağlayabilirler, fakat bu konularda karar vermeye ilgili yetkileri yoktur.

3121 Maden süpervizörleri

Maden süpervizörleri; madencilik ve taşocakçılığı faaliyetlerini denetler, yeraltı ve yerüstü maden ve taşocaklarında çalışan madencilerin faaliyetlerini doğrudan koordine ve denetlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Toprakta mineral ve diğer doğal çökeltileri çıkaranlar ile yeraltı taşıtlarını veya yerüstü maden ve taşocaklarında ağır teçhizatları işletenlerin faaliyetlerini denetlemek ve koordine etmek;
- (b) çalışma programlarını karşılamaya yönelik yöntemler belirlemek ve verimliliği arttırmak için maden müdürlerine tedbirler önermek;
- (c) işletimsel problemleri çözmek ve faaliyetleri koordine etmek amacıyla idari ve teknik

personel, diğer b6l6mler ve y6kleniciler ile birlikte 7alışmak;

(d) madencilik veya taşocak7ılığı faaliyetlerinin t6m y6nleri hakkında maden m6d6rlerine rapor ve diğer bilgileri vermek;

(e) maden veya taşocağı i7in gereken personel ve malzemeyi belirlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere 6rnekler:

- Maden işletme şefi
- Maden s6perviz6r6
- Maden şefi
- Taşocağı denet7isi (s6perviz6r)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Maden işletme m6d6r6 - 1322
- Maden emniyet denet7isi - 3117
- Maden makine operat6r6 - 8111
- Taşocağı makine operat6r6 - 8111

3122 İmalat s6perviz6rleri

İmalat s6perviz6rleri; işlem kontrol teknisyenlerinin, makine operat6rlerinin, montajcılarının ve diğer imalat 7alışanlarının faaliyetlerini denetler ve koordine ederler.

Kapsanan g6revler şunlardır:

- (a) İşlem kontrol teknisyenlerinin, makine operat6rlerinin, montajcılarının ve diğer imalat 7alışanlarının faaliyetlerini denetlemek ve koordine etmek;
- (b) planlara, ekonomiye, personele ve 7evreye g6re g6nl6k işleri organize etmek ve planlamak;
- (c) maliyet tahminleri, kayıtlar ve raporları hazırlamak;
- (d) personel veya par7a ihtiyacını belirlemek;
- (e) 7alışanların g6venliğini sağlamak;
- (f) yeni personeli eğitmek ve yetiştirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere 6rnekler:

- Saha koordinat6r6 (imalat)
- Montaj s6perviz6r6
- Son işlem / bitirme nezaret7i ustabaşı
- 6retim s6perviz6r6 (imalat)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- İmalat m6d6r6 - 1321

3123 İnşaat s6perviz6rleri

İnşaat süpervizörleri; binaların ve yapıların inşaat ve onarımında çalışanların faaliyetlerini koordine eder, denetler ve programlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İnşaat ile ilgili ihtiyaçları ve planlama usullerini belirlemek için şartnameleri incelemek;
- (b) işleri tamamlamak için gereken malzeme ve insan kaynağını organize ve koordine etmek;
- (c) işteki ilerlemeyi incelemek ve denetlemek;
- (d) sağlık ve güvenlikle ilgili gereklilikleri karşılanmasını sağlamak için teçhizatları ve inşaat sahasını incelemek;
- (e) inşaat sahasını denetlemek ve inşaata ait diğer projeler ile çalışma arasında koordinasyon sağlamak;
- (f) bina ustalarının, işçilerin ve diğer inşaat çalışanlarının faaliyetlerini denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bina inşaatı süpervizörü
- Şantiye şefi (inşaat)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- İnşaat proje müdürü - 1323
- Proje yapımcısı - 1323
- Fenni mesul - yapı denetim görevlisi - 3112

313 İşlem kontrol teknisyenleri

İşlem kontrol teknisyenleri; kontrol panellerini, bilgisayarlı kontrol sistemlerini, çok fonksiyonlu işlem kontrol makinelerini işletir, gözlemler ve elektrik enerjisi üretim ve dağıtımı, atık su arıtımı ile atık tesisi, kimyasal, petrol ve doğal gaz rafinerisi ile metal işleme ve diğer çoklu süreç gerektiren işlemler ile ilgili işlem birimlerinin bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: İşlemleri gözlemek ve optimize etmek için merkezi bir kontrol odasından elektronik veya bilgisayarlı kontrol panelinin işletilmesi; işlem başlatma ve sonlandırmanın kontrol edilmesi; kontrol panellerinin ve benzeri teçhizatların işletilmesi ve gözlemlenmesi; arızaları tespit etmek için teçhizat ve sistemlerin gözlemlenmesi ve incelenmesi; belirli aralıklarla çizelgelerin, sayaçların ve göstergelerin okunması; sorunların giderilmesi ve gerektiğinde düzeltici önlemlerin alınması; kayıtlar ile sistem günlüğü ve raporların tutulması; teçhizatların işletim durumunu değerlendirmek için diğer personelle iletişim kurulması; teçhizatların temizlenmesi ve bakımının yapılması; tesis ve makine operatörleri, montajcıları ile diğer çalışanların denetlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3131 Enerji üretim tesisi operatörleri

- 3132 Çöp yakma fırını ve su arıtma tesisi operatörleri
- 3133 Kimyasal işleme tesisi kontrolörleri
- 3134 Petrol ve doğal gaz rafine tesisi operatörleri
- 3135 Metal üretim işlem kontrolörleri
- 3139 Başka yerde sınıflandırılmamış işlem kontrol teknisyenleri

Not: Bazı işlerde işlem kontrol teknisyenlerinin çalışmaları, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar gibi diğer mesleklerdeki çalışanların denetlenmesi ile birleştirilmiş olabilir. Diğer çalışanların denetlenmesi açık bir şekilde çalışmanın baskın bir parçası ve işlem kontrol faaliyetleri de oldukça basit olmadıkça, bu işler Grup 313`te (İşlem kontrol teknisyenleri) sınıflandırılmalıdır. Örneğin; bir merkezi kontrol odasında kimyasal işlem birimleri ile teçhizatını işleten ve gözlemleyen ve ayrıca kimyasal ürünler tesisi ve makine operatörlerinin faaliyetlerini denetleyen bir kimyasal işleme tesisi kontrolörü, Birim grup 3133`te (Kimyasal işleme tesisi kontrolörleri) sınıflandırılmalıdır. Ancak, kısmen otomatik montaj hattının açılıp kapanmasından sorumlu bir montajcılar süpervizörü, Birim grup 3122`de (İmalat süpervizörleri) sınıflandırılır.

Tek işlemler tesis ve makinelerin operatörleri veya çoklu işlemler otomatik kontrolle ilgisi olmayan makine operatörleri, Grup 313`ün (İşlem kontrol teknikerleri) kapsamı dışındadır. Bu gibi meslekler, esas olarak Ana grup 8`de (Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar) sınıflandırılır.

Tüm madencilik tesis operatörleri, Birim grup 8111`de (Maden ve taşocağı makine ve tesis operatörleri) sınıflandırılır.

3131 Enerji üretim tesisi operatörleri

Enerji üretim tesisi operatörleri; elektrik veya diğer enerjilerin aktarım şebekelerinde üretimi ve dağıtımını kontrol eden elektrik kontrol merkezlerindeki kontrol panelini ve ilgili teçhizatları işletir, gözlemler ve bakımını yaparlar. İşletilen teçhizatlar, elektrik enerjisi üretim santrallerindeki reaktörleri, türbinleri, jeneratörleri ve diğer yardımcı teçhizatları kapsar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çeşitli türdeki enerji üreten güç tesislerini işletmek, gözlemlemek ve kontrol etmek;
- (b) hidroelektrik, termik, kömür, petrol, doğal gaz ve nükleer enerji tesislerinde elektrik enerjisi üretmek ve dağıtmak için kullanılan buhar kazanları (boyler), türbinler, jeneratörler, kondansatörler ve reaktörler dahil enerji üreten sistem ve teçhizatları işletmek ve kontrol etmek;
- (c) elektrik enerjisi teçhizatlarının başlatımını ve kapatılmasını kontrol etmek, devre işlemlerini kontrol etmek, su seviyelerini ayarlamak, iletim dirençlerini, frekanslarını ve hat voltajlarını ayarlamak ve koordine etmek için sistem operatörleri ile iletişim halinde olmak;
- (d) belli aralıklarla çizelge, sayaç ve göstergeleri okumak, sorunları gidermek ve gerektiğinde düzeltici önlemleri almak;
- (e) tesis kayıtlarını, sistem günlüklerini ve raporları tamamlamak ve tutmak, teçhizatların işletim durumlarını tayin etmek için tesiste görevli diğer personel ile iletişim kurmak;

(f) jeneratör, buhar kazanı (boyler), türbin, pompa, kompresör gibi teçhizatların bozulmasını ve yıpranmasını önlemek için bunları temizlemek ve bakımını yapmak;

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Elektrik santral operatörü
- Hidroelektrik santral operatörü
- Nükleer enerji santral operatörü
- Güneş enerjisi tesis operatörü
- Dağıtım kontrol operatörü
- Enerji santral operatörü
- Enerji sistem operatörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Buhar makinesi ve kazanı (boyler) operatörleri - 8182

3132 Çöp yakma fırını ve su arıtma tesisi operatörleri

Çöp yakma fırını ve su arıtma tesisi operatörleri; katı ve sıvı atık arıtma tesislerinde atıksu ve kanalizasyon sularının arıtılması ve bertarafı ile su filtreleme ve arıtma tesislerinde suyun arıtılması ve dağıtımına yönelik bilgisayarlı kontrol sistemleri ile benzer teçhizatları işletir ve gözlemlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Atıksu, kanalizasyon ve sıvı atık arıtma tesislerinde kanalizasyon suları ile atık suların akışını, arıtılmasını ve bertarafını düzenlemek için ve su filtreleme ve arıtma tesislerinde insan kullanımına yönelik olarak ve daha sonra atık suların doğal su sistemlerine aktarımı amacıyla suların arıtımı ve dağıtımı için kullanılan bilgisayarlı kontrol sistemlerini, makinelerini ve benzer teçhizatları işletmek ve gözlemlemek;
- (b) atık arıtma tesislerinde çöp ve katı atıkların yakılması için kullanılan çok ocaklı çöp yakma fırınları ile benzer teçhizatların işletimini kontrol etmek;
- (c) merkez kontrol odasında, yükleme gereksinimlerini belirlemek, akış, basınç ve sıcaklığın teknik özellikler içinde olmasını denetlemek ve arızalı çalışmayı tespit etmek amacıyla işletim koşulları ile sayaçları, filtreleri, klorlayıcıları ve göstergeleri kontrol etmek ve gözlemlemek;
- (d) egzoz emisyonları, temizleyiciler ve çöp yakma fırını ısı geri kazanım birimleri gibi yardımcı kontrol teçhizatlarını gözlemlemek ve ayarlamak;
- (e) kimyasal ve bakteriyel içerik için su ve kanalizasyon örnekleri toplamak ve test etmek, test teçhizatı ve renk analizi standartlarını kullanmak;
- (f) su ve diğer sıvıları dezenfekte etmek ve kokusunu gidermek için kullanılan tesis teçhizatlarını ve sistemlerini ayarlamak amacıyla test sonuçlarını analiz etmek;
- (g) tesiste ve alanda emniyet kontrolleri yapmak;
- (h) tesis sistem günlükleri ile ilgili raporları tamamlamak ve tutmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Çöp yakma fırını operatörü
- Pompa istasyonu operatörü
- Sıvı atık işleme operatörü
- Kanalizasyon arıtma tesisi operatörü
- Atıksu operatörü
- Su işleme tesisi operatörü

3133 Kimyasal işleme tesisi kontrolörleri

Kimyasal işleme tesisi kontrolörleri; kimyasal tesisleri işletir ve gözlemler, kimyasal maddeleri damıtma, filtreleme, ayırıştırma, ısıtma veya rafine etme amaçlı kullanılan işleme birimlerini ve teçhizatlarını ayarlar ve bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Birçok işleme biriminde fiziksel ve kimyasal işlemleri gözlemlemek ve optimize etmek için merkezi bir kontrol odasından elektronik veya bilgisayarlı kontrol panelini işletmek;
- (b) teçhizatları, valfları, pompaları, kontrol cihazları ile işlem teçhizatlarını ayarlamak;
- (c) katalizör ve filtreleme maddeleri gibi ham maddeler ile işlemci maddelerin hazırlanmasını, ölçümünü ve bunların tesise takviyesinin devamlılığını kontrol etmek;
- (d) işlemin başlatılması ve sonlandırılmasını kontrol etmek, tesis dışında yer alan işlem teçhizatlarındaki sorunları gidermek ve gözlemlemek;
- (e) teçhizatların çalışmasındaki arızaları tespit etmek, rutin işletim testlerini uygulamak ve bakım için düzenleme yapmak;
- (f) örnek ürünleri analiz etmek, testler yapmak, bilgileri kaydetmek ve üretim günlüklerini yazmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kimyasal ısı işleme tesisi operatörü
- Kimyasal filtreleme ve ayırma teçhizatı operatörü
- Kimyasal damıtma ve reaktörü operatörü
- Kimyasal işlem teknisyeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Petrol ve doğal gaz rafineri operatörü - 3134
- Kimyasal ürün tesis ve makine operatörü - 8131

3134 Petrol ve doğal gaz rafine tesisi operatörleri

Petrol ve doğal gaz rafine tesisi operatörleri; tesisleri işletir ve gözlemler, petrol, petrol bazlı ürünler ile yan ürünleri veya doğal gazı arıtma, damıtma ve işleminden geçirme amaçlı kullanılan işleme birimlerini ve teçhizatlarını ayarlar ve bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Birçok işleme biriminde fiziksel ve kimyasal işlemleri gözlemek ve optimize etmek için merkezi bir kontrol odasından elektronik veya bilgisayarlı kontrol panelini işletmek;
- (b) teçhizatları, valfları, pompaları, kontrol cihazları ile işlem teçhizatlarını ayarlamak;
- (c) işlemin başlatılması ve sonlandırılmasını kontrol etmek, tesis dışında yer alan işlem teçhizatlarındaki sorunları gidermek ve gözlemek;
- (d) teçhizatların çalışmasındaki arızaları tespit etmek, sızıntı ve çatlaklar için kuyu borularını test etmek ve bakım için düzenleme yapmak;
- (e) örnek ürünleri analiz etmek, testler yapmak, bilgileri kaydetmek ve üretim günlüklerini yazmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Harmanlayıcı operatörü (petrol ve doğal gaz rafinesi)
- Parafin tesisi operatörü
- Damıtma operatörü (petrol ve doğal gaz rafinesi)
- Rafineri işlem teknisyeni
- Petrol işleme operatörü
- Gaz tesisi operatörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kimyasal işleme tesisi kontrolörü - 3133
- Kimyasal ürün tesis ve makine operatörü - 8131

3135 Metal üretim işlem kontrolörleri

Metal üretim işlem kontrolörleri; metal dönüştürme ve rafine fırınlarının, metal haddehanelerinin, metal ısıtma işlem veya metal çekme (ekstrüzyon) tesislerinin işlemlerini kontrol etme amaçlı kullanılan çok fonksiyonlu işlem kontrol makinelerini ve teçhizatlarını işletir ve gözlemler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Genellikle merkezi bir kontrol odasından kontrol panelleri, bilgisayar terminalleri veya diğer kontrol sistemleri aracılığıyla, metal üretim işlemleri sırasında belli bir aşamadaki işlemi koordine etmek ve gözlemek;
- (b) metalleri öğütmek, ayırmak, filtrelemek, eritmek, kavurmak, işlemek, rafine etmek veya diğer işlemlere tabi tutmak amacıyla çok fonksiyonlu merkezi işlem kontrol makinelerini işletmek;
- (c) belirli işlem koşullarını onaylamak ve gerekli düzenlemeleri yapmak için bilgisayar çıktılarını, görüntü monitörlerini ve göstergeleri izlemek;
- (d) makine ve işlem operatörleri, asistanları ve yardımcıları gibi üretim ekibini koordine etmek ve denetlemek;
- (e) program gereği veya acil durumlarda üretim sistemini başlatmak ve kapatmak;
- (f) üretim ekibi elemanlarına eğitim sağlamak ve organize etmek;

(g) üretim vardiya kayıt defterlerini ve diğer verileri tutmak, üretim ve diğer raporları hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Yüksek fırın operatörü
- Merkezi kontrol dökümcüsü
- Hadde makinesi kontrol operatörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Potacı - döküm - 8121
- Çelik haddecisi - 8121
- Metal perdahlama makinesi operatörü - 8122

3139 Başka yerde sınıflandırılmamış işlem kontrol teknisyenleri

Bu birim grup, Grup 313`te (İşlem kontrol teknisyenleri) başka yerde sınıflandırılmamış işlem kontrol teknisyenlerini kapsamaktadır. Örneğin bu grup, imalat montaj hatları ile kağıt ve kağıt hamuru üretiminde kullanılan çoklu işlem kontrol teçhizatlarını işleten kişileri kapsamaktadır.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Otomatik montaj hattı operatörü
- Endüstriyel robot kontrolörü
- Kontrol paneli operatörü (kağıt hamuru ve kağıt)
- Kağıt hamuru rafinerisi operatörü
- Kağıt hamuru kontrol operatörü

Not: Tüm madencilik tesis operatörleri, Birim grup 8111`de (Maden ve taşocağı makine ve tesis operatörleri) sınıflandırılır.

314 Yaşam bilimleri teknisyenleri ve ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

Yaşam bilimleri teknisyenleri ve ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları; yaşam bilimleri ile ilgili profesyonel meslek mensuplarının biyoloji, botanik, zooloji, biyoteknoloji ve biyokimya gibi alanlardaki araştırma, geliştirme, yönetim, muhafaza ve koruma işleri ile tarım, balıkçılık ve ormancılık alanlarındaki çalışmalara yardımcı olmak için çeşitli teknik görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır: Bilgi toplamak için kabul görmüş bilimsel yöntemleri kullanarak testlerin, deneylerin, laboratuvar analizlerinin, saha araştırmalarının ve anketlerin yapılması; kayıtların tutulması; verilerin analizinde ve raporların hazırlanmasına yardım edilmesi; teçhizatların işletilmesi ve bakımının yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3141 Yaşam bilimleri teknisyenleri (tıp hariç)

3142 Tarım teknisyenleri
3143 Orman teknisyenleri

3141 Yaşam bilimleri teknisyenleri (tıp hariç)

Yaşam bilimleri teknisyenleri (tıp hariç); yaşam bilimleri ile ilgili profesyonel meslek mensuplarına araştırma yapılmasında, canlı organizmalarla ilgili analiz ve testlerin yapılmasında, doğal kaynak yönetimi, çevre koruma, bitki ve hayvan biyolojisi, mikrobiyoloji ile hücre ve moleküler biyoloji gibi alanlarda yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen ürün ve işlemlerin geliştirilmesi ve uygulanmasında teknik yardım sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Deneylein tasarlanması, düzenlenmesi ve yapılmasına yardımcı olmak;
- (b) laboratuvar alet ve teçhizatlarını düzenlemek, kalibre etmek, işletmek ve bakımını yapmak;
- (c) deneylerde kullanmak amacıyla parça, örnek, kimyasal solüsyon ve lamları toplamak ve hazırlamak, kültür üretmek;
- (d) rutin saha ve laboratuvar testleri yapmak;
- (e) laboratuvar kalite kontrol prosedürleri ile sağlık ve güvenlik kurallarına uyumluluğu sağlamak için deneyleri kontrol etmek;
- (f) testleri gözlemek ve uygun bilimsel yöntemleri kullanarak test sonuçlarını analiz etmek, hesaplamak, kaydetmek ve raporlamak;
- (g) parça ve örnekleri korumak, sınıflandırmak ve kataloglamak;
- (h) yapılan işlerin ayrıntılı sistem günlüklerini tutmak;
- (i) model geliştirmek ve verileri analiz etmek için bilgisayar kullanmak;
- (j) işleri yapmak için kompleks ve yüksek güçlü teçhizatlar kullanmak;
- (k) ürün ve işlemlerin araştırma, geliştirme ve imalatına katılmak;
- (l) laboratuvar malzemeleri sipariş etmek ve stoklamak;
- (m) ilgili veri tabanlarını tutmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bakteriyoloji teknisyeni
- Biyokimya teknisyeni
- Herbaryum teknisyeni
- Farmakoloji teknisyeni
- Seroloji teknisyeni
- Doku kültürü teknisyeni
- Zooloji teknisyeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tıbbi laboratuvar teknisyeni - 3212
- Patoloji laboratuvar teknisyeni - 3212
- Eczacılık teknisyeni - 3213

- Adli tıp teknisyeni - 3119

3142 Tarım teknisyenleri

Tarım teknisyenleri; test ve deney yaparlar, tarım bilimcilerine, çiftçilere ve çiftlik yöneticilerine teknik ve bilimsel yardım sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Deneyler, testler ve analizler için materyal ve teçhizatları hazırlamak;
- (b) deneyler, testler ve analizler için toprak, bitki veya hayvan hücreleri, dokuları veya parçaları ya da hayvan organları gibi numuneleri toplamak ve hazırlamak;
- (c) mikroskop, doku kimyası, kromatografi, elektroforez ve spektroskopi gibi yöntem ve teknikleri kullanarak deney, test ve analizlere yardım etmek ve yapmak;
- (d) bitkisel ürünlere ve çiftlik hayvanlarına zararlı olan mikroorganizmaları, böcekleri, parazitleri, mantar ve yabancı otları belirlemek, bu zararlılara yönelik kontrol yöntemleri geliştirmede yardımcı olmak;
- (e) kalite standartlarını belirlemek ve korumak için ürünü analiz etmek;
- (f) balık üretme çiftliği, sera ve çiftlik hayvanları üretim programları gibi uygulama programlarını yürütmek veya denetlemek;
- (g) kalite, saflık ve çimlenme oranı için tohum örneklerini analiz etmek;
- (h) projeler için veri toplamak ve gerekli materyallerin miktarını, maliyetini ve işgücünü tahmin etmek;
- (i) araştırma teçhizatlarının bakım ve onarımını organize etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Süt ürünleri teknisyeni
- Tarla ürünleri teknisyeni
- Sürü test edicisi (Yeni Zelanda, Avustralya gibi ülkelerde sürü sağlığını denetleyen kişi)
- Bahçecilik teknisyeni
- Kümes hayvanları teknisyeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Suni tohumlayıcı - 3240
- Veteriner teknisyeni - 3240

3143 Orman teknisyenleri

Orman teknisyenleri; orman araştırmalarına, orman yönetimi, hasadı, kaynak ve çevre korumaya yardımcı teknik ve denetim ile ilgili görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kabul görmüş bilimsel ve uygulama prosedürlerini izleyerek orman envanterleri, araştırmaları

ve saha ölçümleri yapmak;

(b) fotogrametrik ve harita teknikleri ile bilgisayarlı bilgi sistemlerini kullanarak orman yönetimi ve hasat planlarının hazırlanmasına yardımcı olmak ve teknik görevleri yapmak;

(c) giriş rotaları ve orman yollarının inşaatının planlamasına ve denetlenmesine yardım etmek;

(d) saha hazırlanması, ağaçlandırması ve ağaç ürünlerinin bakımını içeren silvikültür faaliyetleri ile ilgili teknik görevleri uygulamak, denetlemek ve yapmak;

(e) tomruk ölçekleme, orman yangınlarının önlenmesi, hastalık veya böceklerle mücadele ya da orman meşçeresinin ticaret öncesi seyrekleştirilmesi gibi faaliyetleri koordine etmek;

(f) orman hasadı faaliyetlerinde teknik görevleri yapmak ve denetlemek;

(g) çevre koruma, kaynak kullanımı, yangın emniyeti ve kaza önleme ile ilgili yönetmelik ve politikalara uyumluluğu sağlamak;

(h) orman ağacı fidanı yetiştirme faaliyetlerini denetlemek;

(i) ağaç ıslahı, tohum bahçesi faaliyetleri, böcek ve hastalık araştırmaları veya deneysel ormancılık ile orman mühendisliği araştırmaları gibi alanlarda ormancılık araştırma programlarına teknik yardım sağlamak;

(j) orman dikim ve kesim planlarını hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Orman teknisyeni

- Silvikültür teknisyeni

315 Gemi ve hava taşıtı kontrolörleri ve teknisyenleri

Gemi ve hava taşıtı kontrolörleri ve teknisyenleri; gemi ve hava taşıtlarını kullanır ve yönlendirir, emniyetli ve etkin hareket ve çalışmasını sağlamaya yönelik teknik görevleri yapar, elektrikli, elektromekanik ve bilgisayarlı hava kontrol sistemleri oluştururlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Gemi ve hava taşıtlarındaki mekanik, elektrik ve elektronik teçhizatların işleyişlerinin kontrol edilmesi; gemilerin veya hava taşıtlarının kullanılması ve yönlendirilmesi; gemi veya hava taşıtlarının hareketlerinin idare edilmesi; elektrikli, elektromekanik ve bilgisayarlı hava kontrol sistemlerinin oluşturulması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3151 Gemi makinistleri

3152 Gemi güverte zabitleri ve kılavuz kaptanları

3153 Hava taşıtı pilotları ve ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

3154 Hava trafik kontrolörleri

3155 Hava trafik emniyet elektronik teknisyenleri

3151 Gemi makinistleri

Gemi makinistleri; gemilerdeki mekanik, elektrikli ve elektronik makine ve teçhizatların çalışması, bakım ve onarımı ile ilgili işleri yapar ve kontrol ederler veya karada ilgili yardımcı görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Gemilerdeki mekanik, elektrikli ve elektronik makine ve teçhizatların çalışması, bakım ve onarımı ile ilgili işleri yapmak ve kontrol etmek;
- (b) yakıt ve diğer makine dairesi bölümündeki ihtiyaçları tespit etmek ve işlemlerin kayıtlarını tutmak;
- (c) gemi makine ve teçhizatlarının şartnamelere ve yönetmeliklerle uyumluluğunu sağlamak için kurulum, bakım ve onarımları ile ilgili teknik denetlemeleri yapmak;
- (d) motor, makine ve yardımcı teçhizatların bakımı ile acil onarımlarını yapmak ve kontrol etmek;
- (e) makine dairesinde nöbet tutmak, motorların, makinelerin ve yardımcı teçhizatların performansını gözlemlemek ve not etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Gemi makinisti

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Denizcilik mühendisi - 2144

3152 Gemi güverte zabıtları ve kılavuz kaptanları

Gemi güverte zabıtları ve kılavuz kaptanları; gemi ve benzeri deniz araçlarını kullanır ve yönlendirirler, karada ilgili görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Denizde veya iç sularda gemi veya benzer deniz taşıtlarını kullanmak ve yönlendirmek;
- (b) güverte ve köprü nöbeti faaliyetlerini yerine getirmek ve kontrol etmek;
- (c) özel bilgi gerektiren limanlara giriş ve çıkışta, kanal, boğaz ve diğer sulardan geçişte deniz taşıtlarını yönlendirmek;
- (d) yüklerin güvenli bir şekilde yüklenmesi ve boşaltılması ile mürettebat ve yolcuların emniyet yönetmelik ve talimatlarına uymalarını sağlamak;
- (e) şartnamelere ve yönetmeliklere uyumluluğu sağlamak için gemilerin bakım ve onarımının teknik denetlemesini yapmak;
- (f) gemilerin işletimi ve kullanımı sırasında ortaya çıkan sorunları belirlemek ve çözmek için ilgili ilke ve uygulama bilgilerini kullanmak;
- (g) geminin ihtiyaçlarını belirlemek, gereken sayıda mürettebatı işe almak ve işletim kayıtlarını tutmak;
- (h) kıyı istasyonları ve diğer gemilerle rutin ve acil bilgileri almak ve aktarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Gemi kaptanı
- Kılavuz kaptan (gemi)
- Kaptan (yat)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Trol gemisi kaptanı - 6223
- Kıyı balıkçı teknesi reisi - 6222
- Denizci - 8350

3153 Hava taşıtı pilotları ve ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

Hava taşıtı pilotları ve ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları; yolcu, posta ve yük taşımacılığına yönelik hava taşıtlarını yönlendirmek için mekanik, elektrik ve elektronik teçhizatların işleyişini kontrol ederler ve uçuş öncesi ile uçuş esnasında benzeri işleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yerleşik kontrol ve işletim yöntemlerine uygun olarak hava taşıtlarını uçurmak ve yönlendirmek;
- (b) uçuş planını hazırlamak ve sunmak veya standart uçuş planını incelemek;
- (c) mekanik, elektrikli ve elektronik teçhizatların işletimini kontrol etmek ve bütün alet ve kontrollerin düzgün bir şekilde işleyişini sağlamak;
- (d) çalışmalarını esnasında ortaya çıkan sorunları belirlemek ve çözmek için uçuş ilke ve uygulama bilgilerini kullanmak;
- (e) uçağın mekanik olarak sorunsuz, bakımının yapıldığı ve bütün teçhizatın işletimde olduğunu sağlamak için bakım kayıtlarını incelemek ve denetimler yapmak;
- (f) uçuşla ilgili gerekli sertifikaları imzalamak ve resmi kayıtları tutmak;
- (g) uçuştan önce bilgilendirme ve kalkış izni almak ile uçuşta hava trafik veya uçuş kontrolle iletişimi muhafaza etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Uçuş mühendisi
- Uçuş öğretmeni
- Seyrüseferci (uçuş)
- Pilot (hava taşıtı)

3154 Hava trafik kontrolörleri

Hava trafik kontrolörleri; radyo, radar ve aydınlatma sistemlerini kullanarak hava taşıtının havadaki ve yerdeki hareketlerini yönetirler ve hava taşıtının işleyişi ile ilgili bilgileri sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Havaalanına yaklaşan ve havaalanından ayrılan hava taşıtları ile onların yerdeki hareketlerini

yönetmek ve kontrol etmek;

(b) belirli bir hava sahasında hava taşıtlarının işleyişini yönetmek ve kontrol etmek;

(c) uçuş planlarını incelemek ve onaylamak;

(d) hava durumu, işletme tesisleri, uçuş planları ve hava trafiği hakkında uçuş mürettebatı ile idari personeli bilgilendirmek;

(e) çalışmaları esnasında ortaya çıkan sorunları belirlemek ve çözmek için hava trafik kontrolü ile ilgili ilkeleri ve uygulama bilgilerini kullanmak;

(f) acil durum, arama ve kurtarma hizmetleri ile prosedürleri başlatmak ve organize etmek;

(g) havaalanı pistleri üzerindeki veya yakınındaki tüm hava taşıtı ve hizmet araçlarının faaliyetlerini yönetmek;

(h) bitişik kontrol kuleleri, terminal kontrol birimleri ve diğer kontrol merkezleri ile radyo ve telefon iletişimini sürdürmek, hava taşıtlarının hareketini yan alanlara koordinesini sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hava trafik kontrolörü

3155 Hava trafik emniyet elektronik teknisyenleri

Hava trafik emniyet elektronik teknisyenleri; hava trafik kontrol ve hava seyrüsefer (navigasyon) sistemlerinin tasarımı, kurulumu, yönetimi, işletimi, bakım ve onarımı ile ilgili teknik görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Elektronik ve bilgisayarlı hava seyrüsefer (navigasyon) sistem ve teçhizatlarının geliştirilmesiyle ilgili teknik görevleri yürütmek ve prototipleri test etmek;

(b) hava seyrüsefer (navigasyon) ve hava taşıtı izleme algılama sistemleri ile ilgili belirli arayüz devrelerinin tasarım ve planlanması için gereken teknik yardımı sağlamak;

(c) hava trafik kontrolü ve emniyet teçhizatlarının maliyet tahminleri ile teknik ve eğitsel konuların hazırlanmasına katkıda bulunmak ve hazırlamak;

(d) standart ve şartnamelerin yerine getirilmesini sağlamak için yerde konuşlandırılmış hava seyrüsefer (navigasyon) teçhizatlarının yapımı, kurulumu ve işletimi ile bunların bakım ve onarımındaki teknik denetimi sağlamak veya yardım etmek;

(e) çalışmaları esnasında ortaya çıkan sorunları belirlemek ve çözmek için hava trafik emniyet mühendisliği ilke ve uygulamaları ile ilgili bilgi ve becerisini kullanmak;

(f) sistem yazılımlarını geliştirmek, değiştirmek ve hatalardan arındırmak;

(g) kapasite, güvenilirlik ve emniyet bütünlüğünü artırmak veya hava trafik kontrol işlemleri ve hava sahasını belirlemeyi kolaylaştırmak için yeni hava trafik kontrol işlemlerine uyarlamak amacıyla mevcut yerde konuşlandırılmış seyrüsefer (navigasyon) sistemleri ve teçhizatlarının üzerinde değişiklik yapmak;

(h) iletişim, seyrüsefer (navigasyon), gözetim ve izleme amaçlı hava trafik yönetim teçhizatlarını kontrol etmek, gözlemlemek ve sertifikalandırmak, uçuş, kalkış ve iniş işlemlerinin kusursuz ve emniyetli bir şekilde yapılmasını sağlamak için yerde konuşlandırılmış hava seyrüsefer

- (navigasyon) sistemlerini kalibrelemek;
(i) diğerk çalışanların teknik eğitim ve denetimini sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hava trafik emniyet teknisyeni
- Hava trafik emniyet mühendisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Havacılık mühendisi - 2144
- Elektronik mühendisi - 2152
- Uçak mekanikeri - 7232
- Uçak bakım mekanikeri (havacılık elektroniğı) - 7421
- Havacılık elektronik teknisyeni - 7421

32 Yardımcı sağlık profesyonelleri

Yardımcı sağlık profesyonelleri; insan ve hayvanlara ait hastalık, rahatsızlık, yaralanma ve bozuklukların teşhis ve tedavisi ile genellikle tıp, veterinerlik, hemşirelik ve diğerk sağlık ile ilgili profesyonel meslek mensupları tarafından yapılan sağlık hizmeti, tedavi ve sevk planlarının uygulanmasına yardım etmek amaçlı teknik ve pratik görevleri yerine getirirler. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, üçüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından gerçekleştirilen görevler genellikle şunlardır: Tıbbi görüntüleme cihazlarının test edilmesi ve kullanılması ile radyoterapinin uygulanması; vücut sıvısı ve doku örneklerinin klinik testlerinin yapılması; eczacı gözetiminde ilaç ve diğerk ecza bileşiklerinin hazırlanması; tıp ve dişçilik ile ilgili alet ve cihazların tasarlanması, kurulması, kullanıma hazır hale getirilmesi, bakım ve onarımının yapılması; hemşirelik, kişisel bakım ve ebeklik destek hizmetlerinin sağlanması; belirli kültürlerden kaynaklanan kuram, inanış ve deneyimlere dayalı bitkisel ve diğerk tedavilerin kullanılması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

- 321 Tıp teknisyenleri ve eczacılık teknisyenleri
- 322 Hemşirelik ve ebeklik yardımcı profesyonelleri
- 323 Geleneksel ve tamamlayıcı tıp yardımcı profesyonelleri
- 324 Veteriner teknisyenleri ve yardımcıları
- 325 Diğerk yardımcı sağlık profesyonelleri

321 Tıp teknisyenleri ve eczacılık teknisyenleri

Tıp teknisyenleri ve eczacılık teknisyenleri; hastalık, rahatsızlık, yaralanma ve bozuklukların teşhis ve tedavisine yardım etmeye yönelik teknik görevleri yerine getirirler.

Kapsanan görevler genellikle şunlardır: Radyografi, ultrason ve diğer tıbbi görüntüleme cihazlarının test edilmesi ve kullanılması; hastalıkları belirlemek veya tedavi etmek için hastaya radyofarmasötiklerin veya radyasyonun uygulanması; vücut sıvısı ve doku örneklerinin klinik testlerinin yapılması; eczacı gözetiminde ilaç ve diğer ecza bileşiklerinin hazırlanması; tıp ve dişçilikle ilgili alet ve cihazların tasarlanması, kurulması, kullanıma hazır hale getirilmesi, bakım ve onarımının yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3211 Tıbbi görüntüleme ve tedavi edici cihazlar teknisyenleri

3212 Tıbbi laboratuvar ve patoloji laboratuvarı teknisyenleri

3213 Eczacılık teknisyenleri ve yardımcıları

3214 Tıbbi protez ve diş protez teknisyenleri

3211 Tıbbi görüntüleme ve tedavi edici cihazlar teknisyenleri

Tıbbi görüntüleme ve tedavi edici cihazlar teknisyenleri; hastalık, yaralanma ve diğer bozuklukların teşhis ve tedavisinde vücut yapılarının görüntülerini elde etmek için radyografi, ultrason ve diğer tıbbi görüntüleme cihazlarını test eder ve kullanırlar. Bir radyolog veya diğer sağlık uzmanı gözetiminde hastalara radyasyon tedavisi uygulayabilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Teşhis amaçlı vücut görüntülerini elde etmek için radyografi, ultrason ve manyetik görüntüleme cihazlarını kullanmak veya bunların çalışmasını izlemek;
- (b) muayene, tarama veya tedavi sırasında yapılacak işlemleri açıklamak, hastayı uygun konuma getirmek ve gözlemlemek, güvenlik ve rahatlık sağlamak için koruma cihazlarını kullanmak;
- (c) teknik şartnamelere göre görüntüleme veya tedavi teçhizatını konumlandırmak, video görüntülerini izlemek, ayarları ve kontrolleri düzenlemek;
- (d) teşhis amacına yönelik olarak elde edilen görüntülerin tatmin edici olup olmadığını belirlemek için röntgen filmlerini, video kayıtlarını veya bilgisayar tarafından üretilmiş bilgileri incelemek ve değerlendirmek, işlem sonuçlarını kaydetmek;
- (e) hastaların durumlarını ve tepkilerini izlemek, anormal belirtileri bir tıp doktoruna rapor etmek;
- (f) bir tıp doktoru tarafından yazılan reçeteye göre hastalar için alınan ve kullanılan radyasyon dozu veya radyofarmasötikleri ölçmek ve kaydetmek;
- (g) hastalıkların teşhis ve tedavisi için radyoizotop, kamera veya diğer cihazları kullanarak hastaların vücutlarına verilecek radyofarmasötiklerin veya radyasyonun yerlerini belirlemek, işaretlemek ve uygulamak;
- (h) radyasyon güvenliği prosedürlerine göre radyoaktif maddeleri kaydetmek ve imha etmek, radyofarmasötikleri depolamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Tıbbi teşhis radyografçısı

- Mamografçı
- Tıbbi radyasyon terapisti
- Manyetik rezonans görüntüleme teknikeri
- Nükleer tıp teknologu
- Sonografçı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Sağlık fizikçisi - 2111
- Radyoloji uzmanı - 2212
- Radyasyondan koruma uzmanı - 2263
- Tıbbi görüntüleme yardımcısı - 5329

3212 Tıbbi laboratuvar ve patoloji laboratuvarı teknisyenleri

Tıbbi laboratuvar ve patoloji laboratuvarı teknisyenleri; bir hastanın sağlığı veya ölüm nedeni hakkında bilgi edinmek amacıyla vücut sıvısı ve doku örnekleri ile ilgili klinik testleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Normal ve anormal unsurların varlığını belirlemek amacıyla kan, idrar ve omurilik sıvısı dahil vücut sıvılarının kimyasal analizini yapmak;
- (b) spektrofotometre, kalorimetre, yalazlı ısıölçer ve bilgisayar kontrollü analizörler gibi nicel ve nitel analizlerde kullanılan teçhizatları kullanmak, kalibre etmek ve bakımını yapmak;
- (c) laboratuvar test analizleri ve klinik sonuçlarından elde edilen verileri kayıt tutma sistemlerine girmek, tıp doktorlarına ve diğer sağlık uzmanlarına sonuçları rapor etmek;
- (d) kimyasal içerik veya reaksiyon için biyolojik malzeme örneklerini analiz etmek;
- (e) laboratuvar teçhizatlarını kurmak, temizliğini ve bakımını yapmak;
- (f) sonuçların doğruluğunu kontrol etmek için laboratuvar bulgularını analiz etmek;
- (g) laboratuvar sonuçlarının doğruluğunu sağlamak için programlar oluşturmak ve gözlemek, örneklerin analizinde kullanılan prosedür, teknik ve testleri geliştirmek, standartlaştırmak, değerlendirmek ve değiştirmek;
- (h) analiz için örnek almak, mikroorganizmaları üretmek, izole etmek ve tanımlamak;
- (ı) anormalliklerin yerini tespit etmek amacıyla hücreleri boya ile boyayarak incelemek;
- (j) döllenmiş yumurta, bakteri besin ortamı veya diğer bakteriyolojik ortamları organizmalarla aşılama.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kan bankası teknisyeni
- Sitoloji teknisyeni
- Tıbbi laboratuvar teknisyeni
- Patoloji teknisyeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Patoloji uzmanı - 2212
- Adli tıp teknisyeni - 3119
- Veteriner teknisyeni - 3240
- Flebotomist (kan alma elemanı) - 5329

3213 Eczacılık teknisyenleri ve yardımcıları

Eczacılık teknisyenleri ve yardımcıları; bir eczacı veya bir diğer sağlık uzmanı gözetiminde tıbbi ürünlerin hazırlanması ile ilgili çeşitli görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bir eczacı veya bir diğer sağlık uzmanı gözetiminde ilaçları ve diğer ecza bileşiklerini hazırlamak;
- (b) tıp doktorları, veteriner hekimler ve diğer sağlık uzmanları tarafından yazılan reçetelere göre müşterilere ilaç hazırlamak ve bunların kullanımına ilişkin yazılı ve sözlü bilgi vermek;
- (c) sağlık uzmanlarından reçeteleri veya reçetede bulunmayan/okunamayan gerekli diğer bilgileri almak, tıbbi kayıt tutma standartlarına göre bilgilerin eksiksiz ve doğru olduğunu teyit etmek;
- (d) ilaçlar için uygun depolama ve güvenlik koşullarını sağlamak;
- (e) reçeteli ilaçları kutu/şişe vb. doldurmak ve etiketlemek;
- (f) müşterilere sorularını yanıtlayarak, ürünlerin yerini belirleyerek veya ilaç bilgisi için bir eczacıya sevk ederek yardımcı olmak;
- (g) yapılmış ve hazırlanmış reçeteleri dosyalamak ve fiyatlandırmak, tek tek hastalar tarafından alınan ilaçların listeleri dahil hastaların kayıtlarını tutmak;
- (h) ilaç, kimyasal madde ve malzemeleri sipariş etmek, etiketlemek ve stoklarını saymak, envanter bilgilerini kayıt tutma sistemlerine girmek;
- (i) ilaçlar ve ecza bileşiklerini hazırlama ve dağıtımda kullanılan teçhizat ve şişe/kutu vb. kapları temizlemek ve hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Reçeteye göre ilaç hazırlayan teknisyen
- Eczacılık teknisyeni
- Eczacılık yardımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Eczacı - 2262
- Farmakoloji teknisyeni - 3141
- Eczane yardımcı elemanı - 5329

3214 Tıbbi protez ve diş protez teknisyenleri

Tıbbi protez ve diş protez teknisyenleri; bir sağlık uzmanı tarafından yazılan reçete veya talimatlara göre tıp ve dişçilik ile ilgili cihazları ve aletleri tasarlar, ayarlar, kullanıma hazır hale getirir ve onarımını yaparlar. Boyun askıları, ortopedik ateller, yapay organlar (protezler), işitme yardım cihazları, kemer destekleri, protez dişler, kron ve köprü dişler gibi fiziksel tıp veya diş problemlerini gidermek için çok çeşitli destek cihazlarını kullanıma hazır hale getirebilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hastaların cihaz ihtiyaçlarını belirlemek ve cihazın uygunluğunu etkileyebilecek faktörleri saptamak amacıyla hasta ile görüşmek, muayene etmek ve ölçüm yapmak;
- (b) cihazlar ve aletler için teknik özellikleri ve reçeteleri formüle etmek amacıyla tıp doktorları ve diş hekimleri ile görüşmek;
- (c) üretilecek olan ürün veya cihazın türü ile gerekli olacak malzeme ve aletleri belirlemek amacıyla reçete veya özellikleri değerlendirmek;
- (d) fabrikasyon kalıp olarak kullanmak amacıyla hastaların gövde, bacak, ağız veya diş döküm veya kalıplarını almak veya yapmak;
- (e) termoplastik ve termoset malzemeleri, metal alaşımları, deri, el aletleri ve elektrikli aletler gibi malzemeleri kullanarak ortotik ve protez cihazlarını tasarlamak ve yapmak;
- (f) hastalara alet ve cihazları takmak, bunları denemek ve değerlendirmek, uygun ayar, çalışma ve rahatlık için ayarlamalar yapmak;
- (g) teknik özelliklerine göre tıp ve diş protezleri ile destekleyici cihazları tamir etmek, üzerinde değişiklik yapmak ve bakımını yapmak;
- (h) yapısal unsurları imal etmek amacıyla tarif edilen biçime uyacak şekilde dokuma veya malzemeleri bükme, biçimlendirmek ve şekil vermek;
- (i) tam ve kısmi takma diş imal etmek, ağız korumaları, kronlar, metal tokalar, dolgular, takma diş köprüsü ve diğer yardımcı araçları yapmak;
- (j) hastalara protez veya ortotik cihazların kullanımı ve bakımı konusunda bilgi vermek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Diş teknisyeni
- Diş protezcisi
- Ortotik teknisyeni
- Ortez teknisyeni
- Protez teknisyeni
- Prostetist

Not: Bu kategoride kapsanan meslekler, genellikle resmi eğitim yoluyla elde edilen tıp, dişçilik, anatomi ve mühendislik alanları ile ilgili bilgi gerektirmektedir. Hassas tıbbi ve cerrahi cihazlar yapan ve onaran teknisyenler burada kapsamazlar.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Cerrahi cihaz yapımcısı - 7311
- Dişçilik yardımcısı - 5329

322 Hemşirelik ve ebelik yardımcı profesyonelleri

Hemşirelik ve ebelik yardımcı profesyonelleri; fiziksel veya ruhsal hastalar, engelliler veya bakıma muhtaç kişiler ile doğum öncesi, doğum sırası ve doğum sonrası dahil potansiyel sağlık riskleri nedeniyle bakıma ihtiyacı olan kişilere temel hemşirelik hizmetleri ve kişisel bakım sağlarlar. Genellikle, tıp, hemşirelik, ebelik ve diğer sağlık profesyonellerinin denetimi altında çalışırlar ve bunlar tarafından oluşturulan sağlık, tedavi ve sevk planlarının uygulanmasına yardımcı olurlar.

Kapsanan görevler genellikle şunlardır: Sağlık profesyonelleri tarafından her hasta için oluşturulan bakım planlarına göre hastalara hemşirelik hizmetleri, kişisel bakım, tedavi sağlanması ve önerilerde bulunulması; ilaç tedavisi ve tedavilerin uygulamalarında profesyonel hemşirelere, ebelere ve tıp doktorlarına yardım edilmesi; yaraların temizlenmesi ve cerrahi pansuman yapılması; bireylere, ailelere ve topluma sağlık, doğum kontrolü, hamilelik ve doğum ile ilgili önerilerde bulunulması; hamilelik ve doğum sırasındaki gelişmelerin değerlendirilmesi, doğum hizmetinin sağlanması veya bu hizmetin sağlanmasına yardımcı olunması ve sağlık ile ilgili bir profesyonel meslek mensubuna sevki gerektiren belirti ve semptomların belirlenmesi; doğumu takiben kadınlara ve yenidoğanlara bakım ve yardım sağlanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3221 Hemşirelik yardımcı profesyonelleri

3222 Ebelik yardımcı profesyonelleri

Not: Hemşirelik ve ebelik profesyonelleri ile yardımcı profesyoneller arasındaki ayrımlar, bu tanımda ve ilgili birim grup tanımlarında belirtilen görevlerle ilişkili şekilde, yürütülen işin niteliğine dayalı olarak yapılmalıdır. Hemşirelere ve ebelere verilen eğitim planları ülkeden ülkeye değiştiğinden ve ülke içinde zamanla farklılık gösterdiğinden, bireylerin sahip olduğu veya ülkede geçerli olan nitelikler bu ayrımı yapmada temel faktör değildir.

3221 Hemşirelik yardımcı profesyonelleri

Hemşirelik yardımcı profesyonelleri; yaşlanmanın etkileri, hastalık, yaralanma veya diğer fiziksel ya da ruhsal bozukluklardan dolayı bakıma ihtiyaç duyan kişilere temel hemşirelik hizmetleri ve kişisel bakım sağlarlar. Genellikle, tıp, hemşirelik, ebelik ve sağlık ile ilgili diğer profesyonel meslek mensuplarının denetimi altında çalışırlar ve bunlar tarafından oluşturulan sağlık, tedavi ve sevk planlarının uygulanmasına yardımcı olurlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Sağlık ile ilgili profesyonel meslek mensupları tarafından her hasta için oluşturulan bakım planlarına göre hastalara hemşirelik hizmetleri, kişisel bakım, tedavi sağlamak ve önerilerde bulunmak;

- (b) hastalara ilaç tedavilerini ve diğer tedavileri uygulamak, hastaların durumunu ve tedaviye verilen yanıtları izlemek, gerektiğinde hastaları ve ailelerini uzmanlaşmış bakım hizmetleri için sağlık ile ilgili bir profesyonel meslek mensubuna sevk etmek;
- (c) yaraları temizlemek ve cerrahi pansuman yapmak;
- (d) hastaların durumları ve aldıkları tedavilere ilişkin bilgileri kayıt tutma sistemlerinde güncellemek;
- (e) her bir hastanın bakımının planlamasına ve düzenlemesine yardımcı olmak;
- (f) acil durumlarda ilk yardım tedavisine yardımcı olmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Yardımcı profesyonel hemşire
- Yardımcı hemşire
- Sertifikalı hemşire
- Sertifikalı uygulama hemşiresi

Not: Profesyonel ve yardımcı profesyonel hemşireler arasındaki ayrım, bu tanımda belirtilen görevlerle ilişkili şekilde, yürütülen işin niteliğine dayalı olarak yapılmalıdır. Hemşirelere verilen eğitim planları ülkeden ülkeye değiştirdiğinden ve bazı ülkelerde zaman içinde farklılık gösterdiğinden, bireylerin sahip olduğu veya ülkede geçerli olan nitelikler bu ayrımı yapmada temel faktör değildir.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Profesyonel hemşire - 2221
- Danışman klinik hemşire - 2221
- Uzman hemşire- 2221
- Profesyonel ebe - 2222
- Yardımcı profesyonel ebe - 3222
- Hastabakıcı (hastane veya klinik) - 5321
- Ev hastabakıcısı - 5322

3222 Ebelik yardımcı profesyonelleri

Ebelik yardımcı profesyonelleri; hamilelik öncesinde, sırasında ve sonrasında ve doğum esnasında temel sağlık hizmetleri ve öneriler sağlarlar. Genellikle, tıp, ebelik ve sağlık ile ilgili diğer profesyonel meslek mensupları tarafından belirlenen bakım, tedavi ve sevk planlarını uygularlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hamilelik ve doğum ile ilgili olarak kadınlara, ailelere ve topluma sağlık, beslenme, hijyen, egzersiz, doğum ve acil durum planları, emzirme, bebek bakımı, aile planlaması, doğum kontrolü, yaşam tarzı ve diğer konularda önerilerde bulunmak;
- (b) hamilelik ve doğum sırasında gelişmeleri değerlendirmek, sağlık ile ilgili bir profesyonel meslek mensubuna sevki gerektiren işaret ve semptomları belirlemek;

- (c) genellikle, yalnızca belirli bir potansiyel komplikasyon olmadığı durumlarda doğum hizmeti sağlamak veya doğum hizmeti ile ilgili tıp doktorlarına veya uzman ebelere yardım etmek;
- (d) doğumdan sonra kadınlara ve yenidoğanlara bakım ve yardım sağlamak, sağlık durumlarını izlemek ve sağlık ile ilgili bir profesyonel meslek mensubuna sevki gerektiren işaret ve semptomları belirlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Yardımcı ebe
- Geleneksel ebe

Not: Bu birim grup, resmi veya resmi olmayan eğitim yoluyla kazanılan rutin ve acil ebelik hizmetlerinde yapılan işlerle ilgili yeterli bilgi ve becerilere sahip meslekleri kapsamaktadır. Bireylerin bu kategoriye dahil edilmesindeki kriterler, bireylerin sahip olduğu nitelikler veya ülkede hakim olan niteliklere göre değil, bu tanımda belirtilen görevlerle ilişkili şekilde yürütülen işin niteliğine dayalı olarak yapılmalıdır. Toplumların gelenekleri ve uygulamalarıyla resmi olmayan bir şekilde edinilen bilgi ve deneyimlere dayalı temel hamilelik, doğum hizmeti ve öneriler sağlayan geleneksel ve meslekten olmayan ebeler burada kapsamaktadır. Hamilelik ve doğum sırasında kadınlara ve ailelere duygusal destek, genel bakım ve öneriler sağlayan doğum yardımcı elemanları, Grup 532`de (Sağlık hizmetlerindeki kişisel bakım çalışanları) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Danışman klinik hemşire - 2221
- Profesyonel hemşire - 2221
- Uzman hemşire - 2221
- Profesyonel ebe - 2222
- Hastabakıcı (hastane) - 5321
- Doğum yardımcı elemanı - 5321

323 Geleneksel ve tamamlayıcı tıp yardımcı profesyonelleri

Geleneksel ve tamamlayıcı tıp yardımcı profesyonelleri; belirli kültürlerden kaynaklanan kuram, inanış ve deneyimlere dayalı bitkisel ve diğer terapileri kullanarak insanlardaki fiziksel ve ruhsal hastalıklar, rahatsızlıklar ve yaralanmaları önler, bakımını yapar ve tedavi ederler.

Kapsanan görevler genellikle şunlardır: Hastaların sağlık durumlarını ve fiziksel veya ruhsal bozukluk ya da hastalık veya başka rahatsızlıkların niteliğini belirlemek için muayene edilmesi, hastalar ve aileleri ile görüşülmesi; fiziksel manipülasyon ve egzersizler, doğal damarlardan kan alma, otlardan, bitkilerden, böcek ve hayvansal özlerden ilaç hazırlama gibi geleneksel teknikleri ve ilaçları kullanarak hastalıklar ve diğer rahatsızlıkların bakım ve tedavisinin sağlanması ve önerilerde bulunulması; geleneksel yöntemlerden olan fiziksel manipülasyon ve bitkisel terapileri kullanarak kırık ve çıkık kemikleri tespit etmek ve iyileştirmek gibi fiziksel yaralanmalar için bakım ve tedavi sağlanması; sağlık ve refahı korumak veya geliştirmek için bireylere, ailelere ve

topluma sağlık, beslenme, hijyen, yaşam tarzı ve diğer konularda danışmanlık hizmetleri verilmesi; kapsamlı ve devamlı bakım sağlamak için hastaların diğer sağlık hizmetleri sağlayıcılarına sevk edilmesi veya bu çalışanlarla bilgi alışverişinde bulunulması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

3230 Geleneksel ve tamamlayıcı tıp yardımcı profesyonelleri

3230 Geleneksel ve tamamlayıcı tıp yardımcı profesyonelleri

Geleneksel ve tamamlayıcı tıp yardımcı profesyonelleri; belirli kültürlerden kaynaklanan kuram, inanış ve deneyimlere dayalı bitkisel ve diğer terapileri kullanarak insanlardaki fiziksel ve ruhsal hastalıklar, rahatsızlıklar ve yaralanmaları önler, bakımını yapar ve tedavi ederler. Bunlar bir geleneksel tıp profesyoneli veya diğer sağlık profesyonelleri tarafından oluşturulan terapik bakım planlarına göre veya bağımsız olarak geleneksel teknikleri ve ilaçları kullanarak tedavi uygularlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hastaların sağlık durumlarını ve fiziksel veya ruhsal bozukluk ya da hastalık veya başka rahatsızlıkların niteliğini belirlemek için muayene etmek, hastalar ve aileleri ile görüşmek;
- (b) fiziksel manipülasyon ve egzersizler, doğal damarlardan kan alma, otlardan, bitkilerden, böcek ve hayvansal özlerden ilaç hazırlama gibi geleneksel teknikleri ve ilaçları kullanarak hastalıklar ve diğer rahatsızlıkların bakım ve tedavisini sağlamak ve önerilerde bulunmak;
- (c) geleneksel yöntemlerden olan fiziksel manipülasyon ve bitkisel terapileri kullanarak kırık ve çıkık kemikleri tesbit etmek ve iyileştirmek gibi fiziksel yaralanmalar için bakım ve tedavi sağlamak;
- (d) sağlık ve refahı korumak veya geliştirmek için bireylere, ailelere ve topluma sağlık, beslenme, hijyen, yaşam tarzı ve diğer konularda danışmanlık hizmetleri vermek;
- (e) kapsamlı ve devamlı bakım sağlamak için hastaları diğer sağlık hizmetleri sağlayıcılarına sevk etmek veya bu çalışanlarla bilgi alışverişinde bulmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere rnekler:

- Akupunktur teknisyeni
- Ayurveda teknisyeni
- Kırık ıkıkı
- Herbalist (şifalı bitkiler uzmanı)
- Homeopat teknisyeni
- Büyücü hekim
- Köy şifacısı
- Hacamat ve bardak çekme terapisti

Not: Hem insan anatomisi ve modern tıbbın unsurlarının hem de bu tekniklerin uzun geleneksel çalışmaların sonucu olarak geliştirilmiş geleneksel ve tamamlayıcı terapilerin yararları ve uygulamalarının kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını gerektiren geleneksel ve tamamlayıcı tıp ile

ilgili meslekler, Birim grup 2230`da (Geleneksel ve tamamlayıcı tıp profesyonelleri) sınıflandırılır. Mesleki uygulamalarının göreceli olarak daha kısa süreli resmi veya kaynaklandıkları toplumun uygulama ve gelenekleri yoluyla resmi olmayan eğitim ve öğretime dayanan daha az kapsamlı bir kavrayış gerektirdiği kişiler, Birim grup 3230`da (Geleneksel ve tamamlayıcı tıp yardımcı profesyonelleri) kapsanır. Bitkisel ilaç, ruhsal tedavi veya elle uygulanan tedavi tekniklerinden yalnızca birini uygulayarak çalışanlar, Birim grup 2230`dan hariç tutulur.

Bitkisel tedaviler veya diğer ilaçlar ya da fiziksel tedavi kullanmadan ruhsal terapi yoluyla insan hastalıklarının tedavisini yapan telkinle tedavi ediciler, Birim grup 3413`te (Din ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları) kapsanır.

Parmakla akupunktur ve Shiatsu terapistleri gibi geleneksel masaj formlarını ve basınç uygulamasını kullanarak terapi sağlayan meslekler, Birim grup 3255`de (Fizyoterapi teknisyenleri ve yardımcıları) sınıflandırılır.

Toplumların gelenekleri ve uygulamaları aracılığıyla resmi olmayan bir şekilde edinilen bilgi ve deneyimlere dayalı temel hamilelik, doğum hizmeti ve öneriler sağlayan geleneksel ve meslekten olmayan (alaylı) ebeler, Birim grup 3222`de (Ebelik yardımcı profesyonelleri) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Akupunktur uzmanı - 2230
- Ayurveda uygulayıcısı - 2230
- Çin bitkisel ilaç uygulayıcısı - 2230
- Homeopat - 2230
- Natüropat - 2230
- Geleneksel ebe - 3222
- Akubası terapisti - 3255
- Hidroterapist - 3255
- Şiropraktör - 2269
- Osteopat - 2269
- Telkinle tedavi edici - 3413

324 Veteriner teknisyenleri ve yardımcıları

Veteriner teknisyenleri ve yardımcıları; kapsamı ve zorluğu bakımından veterinerler tarafından yürütülen görevlerden daha sınırlı olan danışmanlık, teşhis, önleyici ve iyileştirici veterinerlik görevlerini yürütürler. Tedavi altında olan ve veteriner tesislerinde geçici olarak kalan hayvanların bakımını yapar, prosedürleri ve işlemleri gerçekleştirmek için veterinerlere yardım ederler.

Kapsanan görevler genellikle şunlardır: Hayvanların tedavisi, hastalıkları ve yaralanmaları konusunda topluma ve bireylere danışmanlık hizmeti verilmesi; teşhis koymak veya gerektiğinde daha zor durumlarda veterinerlere sevk etmek için hayvanların muayene edilmesi; özellikle

yaygın hastalık ve bozukluklar için hasta veya yaralı hayvanların tedavi edilmesi; muayene masalarının ve aletlerin temizlenmesi ve sterilize edilmesi, hayvanların muayene ve tedavisinde kullanılan malzemelerin hazırlanması; hayvanların suni tohumlanması ile ilgili teknik görevlerin yürütülmesi; muayene veya tedavi için hayvanların hazırlanması ve tedavi sırasında hayvanların zapt edilmesi veya tutulması; tedavi sırasında anestezi ve oksijen uygulamalarında veterinerlere yardım edilmesi; operasyonlar sonrası dinlenmeleri için hayvanların kafeslere yerleştirilmesi ve durumlarının gözlemlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

3240 Veteriner teknisyenleri ve yardımcıları

3240 Veteriner teknisyenleri ve yardımcıları

Veteriner teknisyenleri ve yardımcıları; kapsamı ve zorluğu bakımından veterinerler tarafından yürütülen görevlerden daha sınırlı olan danışmanlık, teşhis, önleyici ve iyileştirici veterinerlik görevlerini yürütürler. Tedavi altında olan ve veteriner tesislerinde geçici olarak kalan hayvanların bakımını yapar, prosedürleri ve işlemleri gerçekleştirmek için veterinerlere yardım ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hayvanların tedavisi, hastalıkları ve yaralanmaları konusunda topluma ve bireylere danışmanlık hizmeti vermek;
- (b) teşhis koymak veya gerektiğinde daha zor durumlarda veterinerlere sevk etmek için hayvanları muayene etmek;
- (c) özellikle yaygın hastalık ve bozukluklar için hasta veya yaralı hayvanları tedavi etmek;
- (d) muayene masalarını ve aletleri temizlemek ve sterilize etmek, hayvanların muayene ve tedavisinde kullanılan malzemeleri hazırlamak;
- (e) hayvanların suni tohumlanması ile ilgili teknik görevleri yürütmek;
- (f) muayene veya tedavi için hayvanları hazırlamak, tedavi sırasında hayvanları zaptetmek veya tutmak;
- (g) tedavi sırasında anestezi ve oksijen uygulamalarında veterinerlere yardım etmek;
- (h) operasyonlar sonrası dinlenmeleri için hayvanları kafeslere yerleştirmek ve durumlarını gözlemlenmek;
- (i) hayvan sağlığı sorunlarının teşhisinde yardımcı olmak için röntgen filmi çekmek, örnekler toplamak ve diğer laboratuvar testlerini yapmak;
- (j) hayvanların dişleri ile ilgili rutin işlemleri yapmak, hayvan diş hekimliği ile ilgili veterinerlere yardım etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Suni tohumlayıcı
- Veteriner yardımcısı
- Veteriner hemşiresi
- Veteriner aşıcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Veteriner - 2250
- Hayvan görevlisi - 5164
- Veteriner yardımcı elemanı - 5164

325 Diğer yardımcı sağlık profesyonelleri

Diğer yardımcı sağlık profesyonelleri; insan sağlığı ile ilgili hizmetleri desteklemek ve yardım etmek amacıyla diş hekimliği, tıbbi kayıtların yönetimi, toplum sağlığı, düşük görme keskinliğini düzeltme, fizyoterapi, çevre sağlığı, acil tıbbi tedavi ve diğer faaliyetlerde teknik görevleri yerine getirir ve destek hizmetleri sağlarlar.

Kapsanan görevler genellikle şunlardır: Diş ve ağız hastalıkları ve bozukluklarının önlenmesi ve tedavisi için temel bakım hizmetlerinin sağlanması; sağlığa yönelik potansiyel riskleri azaltmak için toplum ve bireylere hijyen, beslenme biçimi ve diğer önleyici tedbirler ile ilgili danışmanlık hizmetleri verilmesi; hastaların durumlarını ve tedavilerini belgelendirme, araştırma, faturalama, maliyet kontrolü ve bakım gelişimine ilişkin veri elde etmek amaçlarına yönelik tıbbi kayıtların derlenmesi ve tutulması; sağlık durumlarını geliştirmede gerekli beceri ve kaynakları elde etmeleri için ailelere yardım edilmesi; bulaşıcı hastalıkların yayılmasını sınırlamak için temizlik ve hijyen konusunda önerilerde bulunulması ve eğitimler verilmesi; optik lenslerin hazırlanması ve takılması; potansiyel olarak insan sağlığını etkileyebilecek çevresel ve mesleki faktörler ile ilgili kurallar ve yönetmeliklerin uygulamasının araştırılması; vücudun yumuşak dokularına masaj yapılması; hastalara muayene odalarının gösterilmesi ve muayene için hastaların hazırlanması; kazalar, acil durumlar ve tıbbi yardım talepleri için hazır durumda bulunulması ve hizmet verilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 3251 Diş hekimi yardımcıları ve terapistleri
- 3252 Tıbbi kayıt ve sağlık bilgisi teknisyenleri
- 3253 Toplum sağlığı çalışanları
- 3254 Optisyenler
- 3255 Fizyoterapi teknisyenleri ve yardımcıları
- 3256 Tıp yardımcıları
- 3257 Çevresel ve mesleki sağlık denetçileri ve yardımcıları
- 3258 Ambulans çalışanları
- 3259 Başka yerde sınıflandırılmamış yardımcı sağlık profesyonelleri

3251 Diş hekimi yardımcıları ve terapistleri

Diş hekimi yardımcıları ve terapistleri; bir diş hekimi veya diğer ağız sağlığı profesyonel meslek mensubu tarafından her bir hasta için oluşturulan bakım planlarına ve işlemlerine göre diş ve ağız

hastalıkları ve bozukluklarının önlenmesi ve tedavisi için temel bakım hizmetleri sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Ağız sağlığına yönelik potansiyel riskleri azaltmak için diş hijyeni, beslenme biçimi ve diğer koruyucu önlemlerle ilgili topluma ve bireylere danışmanlık hizmetleri vermek;
- (b) hastaların ağız sağlıklarının durumunu değerlendirmek için ağız, diş ve ilgili yapılarının görsel ve fiziksel muayenelerini yapmak;
- (c) bir diş hekimi veya diğer bir ağız sağlığı profesyonel meslek mensubuna sevki gerektiren yetersiz ağız sağlığına sahip veya ağız hastalığı olan hastaların durumlarını tespit etmek;
- (d) diş ile ilgili kompleks uygulamalarda diş hekimlerine yardım etmek;
- (e) florür tedavileri sağlamak, dişlerdeki kalıntıları temizlemek ve çıkarmak, diş oyuklarını hazırlamak ve dolguları yerleştirmek, lokal anestezi vermek, diğer temel veya rutin klinik diş işlemlerini uygulamak;
- (f) hastaların muayene ve tedavisinde kullanılan diş aletleri, teçhizat ve malzemeleri hazırlamak, temizlemek ve sterilize etmek;
- (g) hastaları uygun şekilde konumlandırmak ve yapılacak işlemleri açıklamak dahil, hastaları muayene veya tedavi için hazırlamak;
- (h) diş protezlerinin belirlenmesi ve takılmasına yardımcı olacak ağız ve diş röntgen filmlerini çekmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Diş hekimi yardımcısı
- Diş hijyenisti
- Diş terapisti

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Diş hekimi - 2261
- Protezci, diş - 3214
- Diş protezcisi - 3214
- Diş teknisyeni - 3214
- Dişçilik yardımcısı - 5329

3252 Tıbbi kayıt ve sağlık bilgisi teknisyenleri

Tıbbi kayıt ve sağlık bilgisi teknisyenleri; sağlık hizmetlerinin verilmesinde hukuki, etik ve idari kayıtları tutma gerekliliklerini karşılamak için sağlık tesisleri ve diğer sağlık hizmetleri ortamlarında sağlık kayıtlarını işleme, depolama ve erişim sistemlerini geliştirir, korur ve uygularlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Toplama, sınıflandırma, depolama ve bilgi analizi için çeşitli sağlık kaydı endeksleri ile depolama ve erişim sistemlerini planlamak, geliştirmek, sürdürmek ve işletmek;

- (b) hasta izleme ve sevk, epidemiyolojik izleme, araştırma, faturalama, maliyet kontrolü ve bakımın geliştirilmesine yönelik veri sağlamak için hasta tıbbi kayıtlarını, hasta kabul ve taburcu belgelerini ve diğer tıbbi raporları kayda geçirmek, derlemek ve işlemek,
- (c) kayıtları eksiksiz, doğru ve yönetmeliklerle uyumluluğu için gözden geçirmek;
- (d) tıbbi kayıtlar ve diğer sağlık hizmetlerine ait belgelerdeki açıklayıcı anlatımların ve sayısal bilgilerin standart sınıflandırma sistemleri ile ilişkili kodlara çevrilmesi;
- (e) gizliliğin sağlanmasını teminen tıbbi kayıtların güvenliğini korumak ve yetkili kişi ve kuruluşlara yönetmelikler uyarınca bilgi sağlamak;
- (f) tıbbi kayıtların bakımını yapan büro ve idari çalışanları denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Klinik kodlayıcı
- Hastalık kayıt teknisyeni
- Sağlık bilgi elemanı
- Tıbbi kayıt analisti
- Tıbbi kayıt elemanı
- Tıbbi kayıt teknisyeni

Not: Bu birim gruptaki meslekler, genellikle tıbbi terminoloji, sağlığa ilişkin bilginin hukuki yönleri, sağlık veri standartları ile örgün eğitim ve/veya hizmet içi eğitim yoluyla elde edilen bilgisayar veya kağıt tabanlı veri yönetimi ile ilgili bilgileri gerektirmektedir.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Veri giriş elemanı - 4132
- Dosyalama elemanı - 4415
- Tıbbi sekreter - 3344

3253 Toplum sağlığı çalışanları

Toplum sağlığı çalışanları; belirli topluluklara sağlık eğitimi, sevk ve takip, hizmetlerin yönetimi ile temel koruyucu sağlık hizmeti ve ev ziyareti şeklinde verilen hizmetleri sağlarlar. Sağlık ve sosyal hizmetler sisteminin kullanımında bireyler ve ailelere destek ve yardım sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) aileler ve topluluklara, beslenme, hijyen, bebek ve çocuk bakımı, bağışıklık sisteminin güçlendirilmesi, aile planlaması, yaygın bulaşıcı hastalıkların önlenmesi ve risk faktörleri, zehirlenmelerin önlenmesi, basit ve yaygın hastalıkların tedavisi için ilk yardım, madde bağımlılığı, aile içi şiddet ve diğer konular dahil bir dizi sağlık konuları ile ilgili bilgi sağlamak;
- (b) aileleri evlerinde ziyaret ederek sağlık, sosyal ve diğer mevcut hizmetler hakkında bilgi vermek ve bu hizmetlere erişim sağlamalarına yardımcı olmak;
- (c) genellikle tıbbi kuruluşlara erişimi olmayan aileleri, hamilelikteki gelişim, çocuğun büyümesi ve gelişmesi ile çevre sağlığı gibi konularda düzenli olarak izlemek için evlerinde ziyaret etmek;

- (d) sıtma, zatürree ve ishal hastalıkları gibi endemik hastalıkların önlenmesi ve tedavisi için hanehalklarına tıbbi malzemeler dağıtmak ve bu ürünlerin kullanımına ilişkin aile fertlerine ve topluma bilgi vermek;
- (e) HIV/AIDS ve diğer bulaşıcı hastalıklara yakalanma riski yüksek olan ve tıbbi kuruluşlara erişimi olmayan gruplara, bazı sağlık sorunlarının önlenmesi ve yönetimi ile ilgili bilgi ve temel tıbbi malzemelerin sağlanmasına yönelik tıbbi yardım çalışmalarını yürütmek;
- (f) genellikle sağlık kuruluşlarına erişimi olmayan hanehalkı ve topluluklardan hasta izleme ve sevk amaçlı verileri toplamak, sağlık yönetmelikleri gereği bunları raporlamak;

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Toplum sağlığı yardımcı elemanı
- Toplum sağlığı geliştiricisi
- Toplum sağlığı çalışanı
- Köy sağlık çalışanı

Not: Bu birim gruptaki meslekler, genellikle sağlık ve sosyal hizmetler yetkilileri tarafından onaylanmış resmi veya resmi olmayan eğitim ve denetimi gerektirir. Rutin kişisel bakım sağlayıcılar ve geleneksel tıp uygulayıcıları burada kapsamamaktadır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Köy şifacısı - 3230
- Geleneksel ebe - 3222
- Evde bakım yardımcısı - 5322

3254 Optisyenler

Optisyenler; görme keskinliğindeki azalmanın düzeltilmesi için bir göz doktoru veya optometri uzmanı reçetesine göre optik lensleri tasarlar, hazırlar ve takarlar. Düzeltici gözlükleri, kontak lensleri, düşük görme yardımcıları ve diğer optik cihazları kullanıma hazır hale getirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Gözlük ve diğer optik cihazların uygunluğunu ayarlamak için müşteri yüz ve göz ölçümleri incelemek ve almak;
- (b) performans, güvenlik, konfor ve yaşam tarzı için müşterilerine gözlükler ve çerçeveler, kontak lens çeşitleri ve diğer optik cihazların seçimi ve bakımı ile ilgili tavsiye vermek;
- (c) optik reçeteleri değerlendirmek, optik laboratuvarlarına tıraşlama yapılması, lenslerin çerçeveye monte edilmesi, kontakt lenslerin hazırlanması ve diğer işler için iş emri hazırlamak;
- (d) tamamlanmış optik aletler ile cihazların orijinal reçeteye ve müşterilere tam uygun olduğunu saptamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kontak lens optisyeni

- Optisyen

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Göz hastalıkları uzmanı - 2212
- Oftalmik optisyen - 2267
- Optometrist - 2267
- Ortoptist - 2267

3255 Fizyoterapi teknisyenleri ve yardımcıları

Fizyoterapi teknisyenleri ve yardımcıları; fonksiyonel hareketin yarananma, hastalık ve diğer bozuklukların tehdidi altında olduğu durumlardaki hastalara fiziksel terapi tedavileri sağlarlar. Terapiler, genellikle bir fizyoterapist veya sağlık ile ilgili diğer bir profesyonel meslek mensubu tarafından oluşturulan rehabilitasyon planlarına göre sağlanır.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Masaj terapisi veya basınç noktası terapisi gibi elle yapılan tedavileri uygulamak;
- (b) kızılötesi lambaları, ıslak kompresler, bitkisel ve mineral terapiler dahil özel teknikler ve teçhizatlar kullanarak elektrikle yapılan tedavileri, ultrason ve diğer fiziksel tedavileri uygulamak;
- (c) fiziksel egzersizlerin, rahatlama tekniklerinin ve fonksiyonel faaliyetlerin yapılması sırasında hastalara göstermek ve yardım etmek, onları motive etmek ve korumak;
- (d) tedavinin planlaması, değiştirilmesi ve koordinasyonu için hasta bilgisini değerlendirmek amacıyla fizyoterapistler veya diğer sağlık bakımı sağlayıcıları ile görüşmek;
- (e) hastanın eklem hareket açıklığı ve yaşamsal belirtilerin ölçümü dahil tedaviler sırasında hastalardaki gelişimi izlemek ve kaydetmek;
- (f) koltuk değneği gibi ortopedik destekler, protezler ve diğer fiziksel destekleyici cihazları hastalara uygulamak ve bu cihazların kullanımını hastalara öğretmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Akubası terapisti
- Elektroterapist
- Hidroterapist
- Masaj terapisti
- Fizyoterapi teknisyeni
- Fiziksel rehabilitasyon teknisyeni
- Shiatsu terapisti

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Fizyoterapist - 2264
- Podiatrist (ayak hastalıkları uzmanı) - 2269
- İş ve uğraşı terapisti (ergoterapist) - 2269
- Şiropraktör - 2269

3256 Tıp yardımcıları

Tıp yardımcıları; bir tıp doktoru veya sağlık ile ilgili diğer bir profesyonel meslek mensubunun doğrudan denetimi altında hasta bakımına yardım etmek amaçlı temel klinik ve idari görevleri yerine getirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hastaların sağlık durumları ve tıbbi geçmişleri hakkında bilgi edinmek için hastalar ve aileleri ile görüşmek;
- (b) hayati belirtileri ölçmek ve kaydetmek, ilaç uygulamak, enjeksiyon yapmak ve ameliyat dikişlerini almak gibi rutin klinik işlemlerini yapmak dahil hastaların muayene ve tedavisinde tıp doktorlarına ve sağlık ile ilgili diğer profesyonel meslek mensuplarına yardım etmek;
- (c) işlemleri açıklamak ve muayene odalarını göstermek dahil hastaları muayene ve tedavi için hazırlamak;
- (d) güvenlik prosedürleri doğrultusunda aletleri sterilize etmek ve kirlenmiş malzemeleri bertaraf etmek dahil tıbbi aletleri ve malzemeleri hazırlamak ve kullanmak;
- (e) kan, doku veya diğer örnekleri toplamak ve bunları laboratuvar testleri için hazırlamak;
- (f) bir tıp doktoru veya sağlık ile ilgili diğer bir profesyonel meslek mensubu tarafından yazılan reçeteli ilaçlar dahil sağlık konuları hakkında hastalara ve ailelere bilgi vermek;
- (g) eczanelere reçete ve ilaçla ilgili eksik bilgileri sağlamak;
- (h) hasta bekleme ve muayene odalarının temizliğini sağlamak;
- (i) tıbbi kayıt tutma sistemlerine hastaların tıbbi geçmişi, teşhis testleri, tedavi yöntemleri ve sonuçları vb. ile ilgili bilgileri kaydetmek;
- (j) hastalar ile ilgili randevular düzenlemek, faturalandırma, raporlama ve sigorta amaçları için gerekli belgeleri hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Klinik yardımcı
- Tıbbi yardımcı
- Oftalmik yardımcı

Not: Bu kategoriye dahil olan meslekler, genellikle sağlık hizmetlerinin sağlanmasında örgün eğitim gerektirir. Bağımsız tıbbi teşhis ve tedavi hizmetleri sağlamak için ileri eğitim ve beceri gerektiren klinik bakım sağlayıcıları, Birim grup 2240`ta (Paramedikal uygulayıcılar) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Klinik memuru (paramedikal) - 2240
- Tıbbi protez teknisyeni - 3214
- Diş hekimi yardımcısı - 3251
- Fizyoterapi yardımcısı - 3255

- Tıbbi sekreter - 3344
- Tıbbi görüntüleme yardımcısı - 5329

3257 Çevresel ve mesleki sağlık denetçileri ve yardımcıları

Çevresel ve mesleki sağlık denetçileri ve yardımcıları; insan sağlığını, işyerindeki güvenliği, mal ve hizmetlerin üretim süreçlerinin güvenliğini etkileyebilecek çevresel faktörlere ilişkin yasa ve yönetmeliklerin uygulanmasını araştırırlar. Bir sağlık profesyonel meslek mensubunun gözetiminde güvenlik ve sağlık koşullarını düzeltme ve iyileştirme programlarını uygulayabilir ve değerlendirebilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İşveren ve işçi temsilcilerine, iş güvenliği ve çalışma ortamı ile ilgili devlet uygulamaları ile yasa ve yönetmelikler hakkında danışmanlık hizmetleri vermek;
- (b) çalışma ortamı, makine ve teçhizatın sağlık koşulları ve/veya meslek ve çevre sağlığı ile güvenliğine yönelik devlet ve diğer kuruluşlara ait yasalar, yönetmelikler ve standartlara uyumunu sağlamak için çalışma yerlerini denetlemek;
- (c) çevre sağlığı sorunları ve teknikleri konusunda önerilerde bulunmak;
- (d) çalışma yerlerinin güvenlik kuralları ve yönetmeliklere uygunluğunu belirlemek için çalışma yerlerini denetlemek ve görüşme, gözlem ve diğer yöntemlerle iş uygulamaları ve kazalar hakkında bilgi almak;
- (e) devlet ve diğer kuruluşlara ait yasalar, yönetmelikler ve standartlara uygunluğu sağlamak için üretim, işleme, ulaştırma, ambalajlama, depolama ve ürün satışı alanlarını denetlemek;
- (f) ana ürünler, gıdalar, ilaçlar, kozmetik ve benzeri malların hijyeni, sağlığa uygunluğu, saflık ve derecelendirmesiyle ilgili devlet ve diğer kuruluşlara ait yasalar ile yönetmeliklerin uygulanmasına ilişkin girişimlere ve kamuya danışmanlık hizmeti vermek;
- (g) işyerlerinin kirletici emisyon ve tehlikeli atıkların bertarafı ile ilgili devlet ve diğer kuruluşlara ait yasalar ile yönetmeliklere ilişkin uyumluluğunu sağlamak için işyerlerini denetlemek;
- (h) su, hava, gıda veya toprak hijyenini sürdürme veya geliştirmeye ve bunların kirliliğini önlemeye yönelik faaliyette bulunmak;
- (i) hastalık taşıyan organizmaların ve havadaki zararlı maddelerin kontrolü, hijyenik gıda hazırlama, atıkların uygun bertarafı ve kamuya açık yerlerin temizliği gibi önleyici ve düzeltici önlemleri teşvik etmek;
- (j) sağlık, güvenlik ve hıfzısıhha ile ilgili iyileştirme projeleri için gereken malzeme ve işgücünün miktarı ve maliyetini tahmin etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Gıda sağlığı ve güvenliği denetçisi
- Sağlık kontrolörü
- İş sağlığı ve güvenliği denetçisi
- Çevre sağlığı teknisyeni
- Sağlığı koruma (sanitasyon) denetçisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Çevre sağlığı memuru - 2263
- İş sağlığı ve güvenliği danışmanı - 2263
- İş hijyenisti - 2263
- Radyasyondan koruma uzmanı - 2263

3258 Ambulans çalışanları

Ambulans çalışanları; sağlık tesislerine taşıma sırasında ve öncesinde yaralanmış, hasta, yatalak veya başka fiziksel ya da zihinsel engeli olan hastalara acil sağlık bakım hizmetleri sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kazalardan, doğal afetlerden ve diğer acil durumlardan etkilenen kişilerin sağlık durumunu değerlendirmek, acil ve uzmanlaşmış tıbbi yardım için ihtiyaçları belirlemek;
- (b) hastaları yaşama döndürmek, onlara defibrilasyon uygulamak ve yaşam destek cihazını kullanmak dahil acil tıbbi tedavi protokolüne göre tıbbi işlemleri yerine getirmek, ilaç ve diğer terapileri uygulamak;
- (c) hastaların tıbbi, rehabilitasyon ve diğer sağlık tesislerine veya bu yerlerden başka yerlere taşınmaları sırasında sağlık durumlarındaki değişiklikleri izlemek;
- (d) bir hastalık veya yaralanmada ilk müdahaleye yönelik ilk yardım konusunda küçük gruplara ve temel hizmet çalışanlarına bilgi sağlamak ve eğitim vermek;
- (e) sağlıkla ilgili acil durumların olma olasılığı yüksek olan geniş katılımlı toplantılar ile diğer etkinliklerde hazır bulunmak ve/veya devriye gezmek;
- (f) tıbbi kayıt tutma sistemlerine hastaların durumları ve tedavileri hakkında bilgi kaydetmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ambulans görevlisi
- Paramedik
- Acil tıp teknisyeni
- Acil paramedik

Not: Bu birim gruba dahil meslekler, genellikle acil tıbbi tedavi, hasta taşıma, ambulans ilke ve uygulamaları veya ilgili alanlarda verilen örgün eğitimleri gerektirir. Sağlık bakımı sağlamayan ambulans sürücüleri, Birim grup 8322`de (Otomobil, taksi ve kamyonet sürücüleri) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Paramedikal uygulayıcı - 2240
- Ambulans sürücüsü - 8322

3259 Başka yerde sınıflandırılmamış yardımcı sağlık profesyonelleri

Bu birim grup, Alt ana grup 32`de (Yardımcı sağlık profesyonelleri) başka yerde sınıflandırılmamış sağlık yardımcı profesyonellerini kapsar. Örneğin; bu birim grup, HIV danışmanı, aile planlaması danışmanı ve sağlıkla ilgili diğer yardımcı profesyonelleri kapsar.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hastaların sağlık durumları ve yaralanma, hastalık ya da diğer fiziksel veya ruhsal sağlık durumlarının niteliği ve kapsamı hakkında bilgi edinmek için hastalarla görüşmek ve muayene etmek;
- (b) belli sağlık koşulları, koruma ve tedavi seçenekleri, tedaviyi uyum sağlama ve sağlık sonuçlarını etkileyebilen kişisel davranışlar konusunda hastalara ve ailelere bilgi vermek ve danışmanlık yapmak;
- (c) hastalara terapötik bakım ve tedavileri uygulamak;
- (d) HIV antikor testlerinin uygulanması veya rahim içi cihazların yerleştirilmesi gibi belirli temel klinik yöntemleri uygulamak;
- (e) diyet takviyeleri, virüslere karşı ve korunma amaçlı ilaçlar ve diğer sağlık bakım ürünleri konusunda ilaçlar hazırlamak ve önerilerde bulunmak;
- (f) tedavi planları aracılığıyla hastalardaki gelişmeyi gözlemlemek, bir tıp doktoru veya sağlık ile ilgili diğer bir profesyonel meslek mensubuna sevki gerektiren belirti ve semptomları belirlemek;
- (g) tıbbi kayıt tutma sistemlerine hastaların sağlık durumları ve tedavilere alınan yanıtlar hakkında bilgi kaydetmek;
- (h) hastalara kapsamlı ve devamlı bakım sağlamak için diğer sağlık hizmetleri sağlayıcıları ile bilgi paylaşımında bulunmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Anestezi teknisyeni
- Aile planlaması danışmanı
- HIV danışmanı
- Solunum terapi teknisyeni

Not: Bu kategoride kapsanan meslekler, genellikle sağlık hizmetleri sağlama konusunda resmi eğitim gerektirmektedir.

33 İş ve idare ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

İş ve idare ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları; mali muhasebe ve alım satım işleri, matematiksel hesaplamalar, insan kaynaklarını geliştirme, finansal araçların alım ve satımı, uzmanlaşmış sekreterlik görevleri ve devlet kurallarını icra etme veya uygulamaya yönelik bilgilerin pratik olarak uygulanmasıyla bağlantılı teknik görevleri yaparlar. Gümrükleme, konferans planlama, işe yerleştirme, gayrimenkul veya toptan olarak ürünlerin alım ve satımı ile sporcu, sanatçı vb. meslek mensuplarına temsilci olarak hizmet edilmesi gibi iş hizmetlerini yapan çalışanlar da bu alt ana grupta kapsanır. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan

işlerle ilgili yeterlilik, üçüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana grupta çalışanlar tarafından yapılan işler genellikle şunları kapsamaktadır: Menkul kıymetler, hisse senetleri, tahvil veya diğer mali araçlar ile hemen ya da ileride teslim şartıyla döviz alım ve satım emirlerinin kayıt edilmesi ve iletilmesi; onay veya reddine ilişkin öneriler ile birlikte kredi ve borç alma başvurularının idareye arz edilmesi; kurumun kredi standartlarına itibar etmeyi sağlayan yetki sınırları çerçevesinde başvuruların onaylanması veya reddedilmesi; muhasebeciler rehberliğinde, genel defter tutma ilkelerine göre bir işletmenin tüm mali işlemlerinin bütün kayıtlarının tutulması; matematik, istatistik, aktüerya, muhasebe ve benzeri hesaplamaların planlanması ve yapılmasına yardımcı olunması; mali araçların alınması ve satılması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

331 Finans ve matematiksel işler ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

332 Satış ve satın alma temsilcileri ve aracıları (brokerler)

333 İş hizmetleri aracıları

334 İdari ve belli bir alanda uzmanlaşmış sekreterler

335 Düzenleyici devlet ile ilgili alanlardaki yardımcı profesyonel meslek mensupları

331 Finans ve matematiksel işler ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

Finans ve matematiksel işler ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları; çeşitli mallara ve gayrimenkullere değer biçer, mali işlemlere ilişkin kayıtları tutar, borç alma başvurularının bilgilerini analiz eder ve bir karar belirtirler, mali araçları alır ve satarlar, matematiksel ve benzeri hesaplamaları yaparlar.

Bu alt ana grupta çalışanlar tarafından yapılan işler genellikle şunları kapsamaktadır: Menkul kıymetler, hisse senetleri, tahvil veya diğer mali araçlar ile hemen ya da ileride teslim şartıyla döviz alım ve satım emirlerinin kayıt edilmesi ve iletilmesi; onay veya reddine ilişkin öneriler ile birlikte kredi ve borç alma başvurularının idareye arz edilmesi; kurumun kredi standartlarına itibar etmeyi sağlayan yetki sınırları çerçevesinde başvuruların onaylanması veya reddedilmesi; muhasebeciler rehberliğinde, genel defter tutma ilkelerine göre bir işletmenin tüm mali işlemlerinin bütün kayıtlarının tutulması; matematik, istatistik, aktüerya, muhasebe ve benzeri hesaplamaların planlanması ve yapılmasına yardımcı olunması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3311 Menkul kıymetler ve finans alım satımcıları ve aracıları (brokerler)

3312 Kredi ve borç verme görevlileri

3313 Muhasebe ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

3314 İstatistik, matematik ve benzeri yardımcı profesyonel meslek mensupları

3315 Değer ve hasar tespit eksperleri

3311 Menkul kıymetler ve finans alım satımcıları ve aracıları (brokerler)

Menkul kıymetler ve finans alım satımcıları ve aracıları (brokerler); menkul kıymetler, hisse senetleri, tahvil ve diğer mali araçların alım satımını yapar, peşin veya vadeli piyasalarda kendi şirketleri veya müşterileri adına komisyon karşılığı döviz alım satımı yaparlar. Müşterilere veya üst yönetime alım satım işlemleri konusunda önerilerde bulunurlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yatırım yapılabilecek şirketlerin ve müşterilerin mali durumları hakkında bilgi elde etmek;
- (b) döviz alım satımı da dahil menkul kıymetler, tahviller, hisse senetleri ve diğer finansal araçların piyasa eğilimlerini analiz etmek;
- (c) piyasa koşulları ve beklentiler konusunda potansiyel müşterileri bilgilendirmek;
- (d) müşterilerin sermaye artışı için finansal piyasadaki hisse senedi ve tahvile yatırma ve borç alma koşullarına yönelik görüşmelere ve organizasyonlara danışmanlık yapmak ve bunlara katılmak;
- (e) menkul kıymetler, hisse senetleri, tahvil veya diğer mali araçlar ile hemen ya da ileride teslim şartıyla döviz alım ve satım emirlerini kayıt etmek ve iletmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Döviz alım satım aracısı (broker)
- Menkul kıymetler aracısı (broker)
- Tahvil ve hisse senedi aracısı (broker)
- Döviz alım satımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tahvil analisti - 2413
- Ticari mal aracısı (broker) - 3324
- Vadeli emtia alım satımcısı - 3324
- Menkul kıymetler büro elemanı - 4312

3312 Kredi ve borç verme görevlileri

Kredi ve borç verme görevlileri; kredi ve borç almak için başvuranların mali bilgilerini analiz eder ve değerlendirir, kredi veya borç verme için onaylanan veya reddedilen müşterileri belirler, idareye onay veya ret konularında önerilerde bulunurlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kişisel, mortgage, öğrenci ve iş kredileri için başvuranlarla görüşme yapmak;
- (b) kredi başvurusunda bulunanların mali durumu, referansları, itibarı ve borcu geri ödeme konusunda yeterliliğine ilişkin araştırma yapmak ve değerlendirmek;
- (c) onay veya reddine ilişkin öneriler ile birlikte kredi ve borç alma başvurularını idareye arz

etmek;

(d) kurumun kredi standartlarına itibar etmeyi sağlayan yetki sınırları çerçevesinde başvuruları onaylamak veya reddetmek;

(e) ödeme kayıtlarını tutmak, vadesi geçmiş hesaplar için ödeme talebini bildiren rutin mektupları hazırlamak ve yasal işlemler için bunları göndermek;

(f) kredi ve borç verme belgelerini doldurmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kredilendirme görevlisi
- Mortgage görevlisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Finans kurumu şube müdürü - 1346

3313 Muhasebe ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

Muhasebe ile ilgili yardımcı meslek mensupları; bir işletmenin mali işlemlerine ilişkin bütün kayıtlarını tutar, bu işlemlere ilişkin kayıt ve belgelerin doğruluğunu denetlerler.

Kapsanan görevler şunlardır

(a) Muhasebeciler rehberliğinde, genel defter tutma ilkelerine göre bir işletmenin tüm mali işlemlerinin bütün kayıtlarını tutmak;

(b) ödemeler, alındılar ve diğer mali işlemlerle ilgili belge ve kayıtların doğruluğunu denetlemek;

(c) belirli dönemlere ait mali beyanları ve raporları hazırlamak;

(d) çalışmalar esnasında ortaya çıkan problemleri tespit etmek ve çözmek amacıyla defter tutma ilke ve uygulama bilgilerini kullanmak;

(e) muhasebe ve ilgili hesapları yapabilmek için standart bilgisayar yazılım paketlerini kullanmak;

(f) muhasebe ve defter tutma büro elemanlarının çalışmalarını denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Defter tutucu

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Muhasebeci - 2411
- Aktüerya yardımcı elemanı - 3314
- Defter tutan büro elemanı - 4311

3314 İstatistik, matematik ve benzeri yardımcı profesyonel meslek mensupları

İstatistik, matematik ve benzeri yardımcı profesyonel meslek mensupları; genelde istatistikçiler, matematikçiler ve aktüerlerin rehberliğinde çalışarak matematik, istatistik veya aktüerya verilerinin toplama, işleme ve sunumunun planlamasına ile bu işlerin yürütülmesinde yardımcı

olurlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İstatistik, matematik, aktüerya ve muhasebe ile ilgili hesaplamaların planlanmasına ve yapılmasına yardım etmek;
- (b) İstatistiksel sayım ve anket çalışmaları için gerekli olan malzemelerin miktar ve maliyeti ile işgücüne ilişkin ayrıntılı tahminler hazırlamak;
- (c) sayım ve anket çalışmaları için kayıtların ve örneklem çerçevelerinin belirlenmesi, güncelliğinin korunması ve kullanılması ile ilgili teknik görevleri yapmak;
- (d) sayım ve anketlerdeki veri toplama ve kalite kontrol işlemleri ile ilgili teknik görevleri yapmak;
- (e) matematik, istatistik, aktüerya, muhasebe ve ilgili hesaplamalar için standart bilgisayar yazılım paketlerini kullanmak;
- (f) istatistiki, matematiksel, aktüerya ve muhasebe ile ilgili ve diğer sonuçları grafik veya tablo şeklinde sunum için hazırlamak;
- (g) çalışmalar esnasında ortaya çıkan problemleri tespit etmek ve çözmek amacıyla istatistik, matematik, aktüerya, muhasebe vb. alanlarla ilgili ilke ve uygulama bilgilerini kullanmak;
- (h) istatistik büro elemanlarının çalışmalarını denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Aktüerya yardımcı elemanı
- Matematik yardımcı elemanı
- İstatistik yardımcı elemanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Aktüer - 2120
- Matematikçi - 2120
- İstatistikçi - 2120
- Muhasebe yardımcı elemanı - 3313
- İstatistik büro elemanı - 4312

3315 Değer ve hasar tespit eksperleri

Değer ve hasar tespit eksperleri; gayrimenkul ve çeşitli mallara değer biçer ve sigorta poliçesi kapsamında olan kayıpların değerlerini tespit ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hammaddeler, gayrimenkul, endüstriyel teçhizat, kişisel ve ev eşyaları, sanat eseri, kıymetli taş ve diğer objelerin kalitesini veya değerini belirlemek;
- (b) sigorta poliçesi kapsamındaki kayıplarda hasarların veya kayıpların büyüklüğü ile sigorta şirketlerinin ve sigortacıların yükümlülüklerini tespit etmek;
- (c) benzer parçaların veya gayrimenkullerin değeri ve satış kayıtlarını temin etmek;

- (d) durumu, büyüklüğü ve inşasını değerlendirmek üzere mal veya gayrimenkulları teftiş etmek;
(e) kullanılan tahmin faktörlerini ve yöntemleri özetleyen değer raporları hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Değer biçici
- Gayrimenkul değer eksperti
- Hasar tespit eksperti
- Sigorta eksperti
- Hasar tespit kontrolörü
- Muhammin

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Müzayedeci - 3339

332 Satış ve satın alma temsilcileri ve aracıları (brokerler)

Satış ve satın alma temsilcileri ve aracıları (brokerler); sanayi, profesyonel, ticari veya diğer alanlarda faaliyet gösteren işyerlerine ticari mal, ürün, sigorta, nakliye ve diğer hizmetleri satın almak ve satmak için şirket, devlet ve diğer kuruluşları temsil eder, mal ve hizmet alıcıları ile satıcılarını bir araya getirmek amacıyla bağımsız temsilci gibi davranırlar.

Yapılan işler genellikle şunları kapsamaktadır: Piyasa eğilimleri ve koşulları, işveren ile rakiplerinin mal ve hizmetleri hakkında bilgi temin edilmesi, bunların gözlemlenmesi ve analiz edilmesi; müşterilerin ihtiyaçları hakkında bilgi temin edilmesi ve uygun ürünler ile hizmetlerin belirlenmesi; müşterilere ürünlerin ve hizmetlerin açıklanması ve gösterilmesi; ticari mal, hizmet veya ürünlerin satılması veya satın alınmasına ilişkin fiyat, sözleşme, şartlar, koşullar ve sevkiyat düzenlemeleri konusunda görüşme yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 3321 Sigorta temsilcileri
- 3322 Ticari satış temsilcileri
- 3323 Satın alma görevlileri
- 3324 Ticari aracılar (brokerler)

Not: Satış müdürleri, Grup 122`de (Satış, pazarlama ve iş geliştirme ile ilgili müdürler) sınıflandırılmaktadır. Teknik, tıbbi ve BİT satışları ile ilgili profesyonel meslek mensupları, Grup 243`te (Satış, pazarlama ve halkla ilişkiler ile ilgili profesyonel meslek mensupları) sınıflandırılmaktadır. Menkul kıymetler ve finans alım satımcıları, Grup 331`de (Finans ve matematiksel işler ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları) sınıflandırılmaktadır.

3321 Sigorta temsilcileri

Sigorta temsilcileri; yeni ve eski müşterilere yaşam, kaza, otomobil, mali sorumluluk, yangın, deniz ve diğer sigorta çeşitleri konusunda danışmanlık hizmeti verir ve bu sigortaları satarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Uygun sigorta türünü ve şartlarını belirlemek için müşterilerin durumları hakkında gerekli bilgileri elde etmek;
- (b) sigortalanması gereken riskin türünü ve derecesini belirlemek için müşterilerle görüşmek;
- (c) sigorta ve koşulları, risk kapsam primleri ve faydaları konusundaki ayrıntıları müşterilere açıklamak;
- (d) talep edilen kapsamın türü ve düzeyinin belirlenmesinde müşterilere yardım etmek, primleri hesaplamak ve ödeme yöntemini belirlemek;
- (e) reasürans sözleşmelerini görüşmek ve yapmak;
- (f) büyük veya özel tipteki projeler, tesisler veya riskler konusunda danışmanlık hizmetleri vermek, bunlarla ilgili şartları görüşmek ve sigorta sözleşmeleri yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Sigorta temsilcisi
- Sigorta aracısı (broker)
- Sigortacı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Sigorta acentesi müdürü - 1346
- Sigorta eksperisi - 3315
- Menkul kıymetler alım satımcısı - 3311
- Sigorta büro elemanı - 4312

3322 Ticari satış temsilcileri

Ticari satış temsilcileri; çeşitli mal ve hizmetleri işletmelere ve diğer kuruluşlara satan şirketleri temsil eder ve gerektiğinde ürüne ilişkin özel bilgileri sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sipariş almak ve malları perakende, sanayi, toptan ve diğer işyerlerine satmak;
- (b) teçhizatlar ile malzemeleri ve ilgili hizmetleri işyerlerine veya bireylere satmak;
- (c) piyasa koşulları, işveren ile rakiplerinin mal ve hizmetlerine ilişkin bilgileri elde etmek ve güncellemek;
- (d) satışa sunulan ürünlerin ve teçhizatların özellikleri ve fonksiyonları hakkında potansiyel müşterilere bilgi sağlamak, bunların kullanımını veya niteliklerini göstermek;
- (e) fiyat ve kredi koşullarını belirlemek, siparişleri kayıt etmek ve teslimatları düzenlemek;
- (f) tedarikçiler ile üreticilere müşterilerin tepkilerini ve gereksinimlerini rapor etmek;
- (g) satılan ürünlerden memnuniyeti sağlamak amacıyla müşterileri takip etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Satış sonrası hizmet danışmanı
- Sipariş toplayıcı
- Gezici satış temsilcisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Satış müdürü - 1221
- Tıbbi satış temsilcisi - 2433
- Teknik satış temsilcisi - 2433
- Bilgi ve iletişim teknolojisi satış uzmanı - 2434
- Mağaza, dükkan vb. yerlerde çalışan satış elemanı - 5223
- Kapıdan kapıya satış temsilcisi - 5243

3323 Satın alma görevlileri

Satın alma görevlileri; kullanmak veya yeniden satmak amacıyla sanayi, ticari, kamu veya diğer işyerleri ve kuruluşlar adına mal ve hizmet satın alırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Teçhizat, hammadde, ürün ve hizmetler ile yeniden satmak amacıyla ticari mal satın alınmasına yönelik sözleşme şartları ve koşullarını görüşmek veya belirlemek, tedarikçi sözleşmelerini ihale etmek veya sözleşme ihaleleri konusunda önerilerde bulunmak;
- (b) ihtiyaçlar ve stoklar konusunda bilgi almak, satın alınacak miktar ve kalite ile maliyet, teslim tarihi ve diğer sözleşme koşulları konusunda şartnameler oluşturmak;
- (c) işletmenin kullanımı veya işletme tarafından ileri seviyede işlenmesi için genel ve özel teçhizat, malzeme veya iş hizmetleri satın almak;
- (d) teklif istemek, tedarikçilere danışmak ve fiyat tekliflerini gözden geçirmek;
- (e) perakende veya toptan işyerleri tarafından yeniden satış amacıyla ticari malları satın almak;
- (f) piyasa raporları, ticaretle ilgili süreli yayınları ve satışa yönelik tanıtım materyallerini incelemek, ticari fuarları, satış yerlerini, fabrikaları ve ürün tasarım etkinliklerini ziyaret etmek;
- (g) işyerlerinin ihtiyaçlarına en uygun ticari mal veya ürünleri seçmek;
- (h) tedarikçilerle görüşmek ve fiyatlar, indirimler, kredi koşulları ve sevkiyat düzenlemeleri konularını müzakere etmek;
- (i) ticari malların satış yerlerine dağıtımını denetlemek ve yeterli stok düzeyini muhafaza etmek;
- (j) teslimat programları oluşturmak, gelişmeleri gözlemlemek ve problemleri çözmek için müşteriler ve tedarikçilerle bağlantı kurmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Satın alma temsilcisi
- Mübaya memuru
- Tedarik görevlisi

- Satın alma aracısı
- Satın alma görevlisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Ticari mal aracısı (broker) - 3324

3324 Ticari aracılar (brokerler)

Ticari aracılar (brokerler); kendi şirketleri veya bir komisyon karşılığında müşteriler adına genellikle toptan olarak mal ve sevkiyat hizmetleri alır ve satarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Malları alanlar ve satanlar arasında bağlantı kurmak;
- (b) müşterilerin satma veya satın alma şartlarını görüşmek ve buna bağlı olarak önerilerde bulunmak;
- (c) gemilerde yük yeri almak ve satmak;
- (d) mal ve vadeli emtia alım satımını görüşmek;
- (e) mallar için yük ve/veya depolama yeri bulmak, navlun, nakliye ve depolama masraflarını görüşmek;
- (f) mal ve nakliye hizmetlerinin arz ve talebini etkileyen piyasa eğilimleri ile diğer faktörleri gözlemlemek ve analiz etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ticari mal aracısı (broker)
- Vadeli emtia alım satımcısı
- Sevkiyat aracısı (broker)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Finans aracısı - 3311
- Finans alım satımcısı - 3311
- Menkul kıymetler aracısı (broker) - 3311
- Menkul kıymetler alım satımcısı - 3311
- Sigorta alım satımcısı - 3321

333 İş hizmetleri aracıları

İş hizmetleri aracıları; medyada reklam yeri sağlanması gibi çeşitli iş hizmetlerini satmak için bağlantılar kurar, gerekli belgelerin usule uygun olarak düzenlenmesini sağlayarak gümrükleme faaliyetlerini yürütür, iş arayanları işe yerleştirir, işverenlere eleman bulur, kitapların yayını, oyunların prodüksiyonu veya müzik eserlerinin kayıt, yapım ve satışı da dahil sanat, eğlence ve spor alanlarında faaliyet gösterenlerin işlerine yönelik bağlantıları düzenler, konferans ve benzeri etkinlikleri planlar ve organize ederler.

Yapılan işler genellikle şunları kapsamaktadır: İthalat veya ihracata yönelik gümrükleme işlemlerinin yürütülmesi; katılımcılar için konferans tesisi, yeme içme, bir etkinlikte talep edilen tüm bilgi ve yön işaretleri, teşhir, işitsel- görsel ve bilgisayar donanımı, yatacak yer, ulaşım ve sosyal etkinlikler gibi konferans ve etkinlik hizmetlerinin organize ve koordine edilmesi; iş arayanların işe yerleştirilmesi; işveren için açık pozisyonlara eleman bulunması; potansiyel alıcılara veya kiracılara satılacak veya kiralanacak gayrimenkulün özelliklerinin gösterilmesi ve satış şartları veya kiralama ya da leasing koşullarının açıklanması; açık artırma ile çeşitli gayrimenkul, araba, ticari mal, canlı hayvan, sanat eseri, mücevherat ve diğer objelerin satılması; sanat, eğlence ve spor alanlarında faaliyet gösterenler ile gösteriler için bağlantıların düzenlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3331 Gümrükleme ve sevkiyat araçları

3332 Konferans ve etkinlik düzenleyiciler

3333 İş ve işçi bulma araçları

3334 Emlakçılar ve gayrimenkul yöneticileri

3339 Başka yerde sınıflandırılmamış iş hizmetleri araçları

3331 Gümrükleme ve sevkiyat araçları

Gümrükleme ve sevkiyat araçları; gümrükleme işlemlerini yürütür, sigorta, ithalat/ihracat lisansları ve diğer formalitelerin usule uygun olmasını sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) İthalat veya ihracata yönelik gümrükleme işlemlerini yürütmek;

(b) sigortanın usule uygun olmasını sağlamak;

(c) ithalat/ihracat lisansları ve diğer formalitelerin usule uygun olmasını sağlamak;

(d) konşimentoları çıkarmak ve imzalamak;

(e) kargonun içeriğini belirlemek için ithalat/ihracat belgelerini kontrol etmek, tarife kodlama sistemini kullanarak malları ücret veya tarife gruplarına göre sınıflamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Gümrükleme aracısı

- Sevkiyat aracısı

- Nakliye aracısı

3332 Konferans ve etkinlik düzenleyiciler

Konferans ve etkinlik düzenleyiciler; konferans, etkinlik, toplantı, ziyafet ve seminerlere yönelik hizmetleri organize ve koordine ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Potansiyel müşteriler için konferans, kongre ve ticaret fuarları organize etmek;
- (b) oda ve donanım, yeme içme ve ilgili hizmetlere yönelik maliyetler ile sağlanan hizmetlere ilişkin soruları yanıtlamak;
- (c) ihtiyaçlarını görüşmek üzere müşteriler ile toplanmak ve bu ihtiyaçları karşılamaya yönelik paket seçeneklerin taslağını çıkarmak;
- (d) katılımcılar için konferans tesisi, yeme içme, bir etkinlikte talep edilen tüm bilgi ve yön işaretleri, teşhir, işitsel-görsel ve bilgisayar donanımı, yatacak yer, ulaşım ve sosyal etkinlikler, sunum yapanlara lojistik olanaklar gibi konferans ve etkinlik hizmetlerini organize ve koordine etmek;
- (e) katılımcı kayıtlarını organize etmek;
- (f) bütçe çerçevesinde sağlanacak hizmetlerin türü ve maliyetini görüşmek;
- (g) yükleniciler tarafından yapılan işleri denetlemek ve iş emirlerindeki değişikliklere ilişkin rapor tutmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Konferans ve etkinlik organizatörü
- Konferans düzenleyicisi
- Düğün düzenleyicisi

3333 İş ve işçi bulma araçları

İş ve işçi bulma araçları; iş arayanları işe yerleştirir, işverenlere eleman bulur, kamu kurum ve kuruluşları da dahil girişimlerin ve diğer kuruluşların talepleri doğrultusunda belli projeler için çalışma sözleşmelerini yapar veya iş arayanlara bir komisyon karşılığında iş bulurlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İş arayanları işe yerleştirmek;
- (b) işverenden veya işe yerleştirilecek olan kişiden bir komisyon karşılığında boş pozisyonlara yerleştirme yapmak;
- (c) istihdam edilecek veya sözleşme yapılacak kişilerin gerekli beceri ve diğer nitelikleri konusunda işverenler ile görüşmek;
- (d) uygun nitelik vb. özelliklere sahip eleman bulmak, ulusal veya uluslararası yönetmelik ve koşullara göre gerekli formaliteleri yürütmek;
- (e) istihdam sözleşmelerinde hukuki şartların yerine getirilmesini sağlamak ve bunları imzalamak;
- (f) eğitim programlarına ilişkin danışmanlık yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İş ve işçi bulma aracısı
- İşgücü temin edicisi
- İşe yerleştirme görevlisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kariyer danışmanı - 2423
- Meslek analisti - 2423
- Yayıncı temsilcisi - 3339
- Müzikal performans temsilcisi - 3339
- Sporcu temsilcisi - 3339
- Tiyatro temsilcisi - 3339

3334 Emlakçılar ve gayrimenkul yöneticileri

Emlakçılar ve gayrimenkul yöneticileri; genellikle müşteriler adına bir komisyon karşılığında gayrimenkullerin alımı, satımı, kiralanması ve leasing işlerini yürütürler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Satılacak veya kiralanacak gayrimenkullerin özellikleri, sahiplerinin şartları ve potansiyel alıcılar veya kiracıların ihtiyaçları ile ilgili bilgileri elde etmek;
- (b) potansiyel alıcı veya kiracılara satılacak ya da leasing yapılacak gayrimenkulleri göstermek, satış, kiralama ve leasing koşullarını açıklamak;
- (c) kira ve ücret konusunda kiracı ile gayrimenkul sahibi arasında yapılan görüşmelerde yardımcı olmak;
- (d) leasing ve satış anlaşmalarını hazırlamak ve masrafları tahmin etmek;
- (e) leasing sözleşmelerinin imzalanmasını ve gayrimenkul devir işlemlerini düzenlemek;
- (f) gayrimenkul sahipleri adına kira ve senet alacaklarını toplamak, kiralama öncesinde, esnasında ve sonrasında gayrimenkülü kontrol etmek;
- (g) gayrimenkulün bakımını yapacak kişileri sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Emlakçı
- Gayrimenkul yöneticisi
- Emlak komisyoncusu
- Satış elemanı (gayrimenkul)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Mortgage büro elemanı - 4312

3339 Başka yerde sınıflandırılmamış iş hizmetleri aracıları

Bu birim grup, Grup 333`te (İş hizmetleri aracıları) başka yerde sınıflandırılmamış iş hizmetleri aracılarını kapsamaktadır. Örneğin bu grup, iş bağlantıları kuranları, medyada reklam yeri satışı gibi iş hizmetleri sağlayanları, kitapların yayını, oyunların prodüksiyonu veya müzik eserlerinin kayıt, yapım ve satışı ile sanat, eğlence ve spor alanlarında faaliyet gösterenlerin işlerine yönelik

bağlantıları düzenleyenleri, müzayedelerde gayrimenkul ve mal satanları ve grup ve paket turlar tasarlayan ve organize edenleri kapsar.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Satılacak hizmetler ile potansiyel alıcıların ihtiyaçlarına ilişkin bilgileri elde etmek;
- (b) satıcı veya alıcılar adına sözleşmeleri görüşmek, müşterilere satış ve ödeme koşullarını açıklamak;
- (c) satıcı veya alıcılar adına anlaşmaları imzalamak ve sözleşmeye uyulmasını sağlamak;
- (d) satın alınan iş hizmetinin, kararlaştırılan nitelik ve zamanda alıcıya sunulacağını temin etmek;
- (e) açık artırma ile çeşitli gayrimenkul, araba, mal, canlı hayvan, sanat eseri, mücevherat ve diğer objeleri satmak;
- (f) iş ve gezi seyahatleri için grup turları düzenlemek ve toplu seyahat ve kalacak yer ayırtma işlemlerini yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Müzayedeci
- Reklam satış elemanı
- Yayıncı temsilcisi
- Müzikal performans temsilcisi
- Sporcu temsilcisi
- Tiyatro temsilcisi
- Tur operatörü

334 İdari ve belli bir alanda uzmanlaşmış sekreterler

İdari ve belli bir alanda uzmanlaşmış sekreterler; çalıştıkları kuruluşun iş faaliyetlerindeki uzmanlık bilgilerini kullanarak organizasyon, iletişim ve dokümantasyon destek hizmetleri sağlarlar. Kuruluştaki büro elemanlarının denetim sorumluluğunu alırlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Büro hizmetlerinde çalışan elemanların işlerinin koordine edilmesi, bunlara görev verilmesi ve işlerinin gözden geçirilmesi; masaüstü yayıncılığı yapılması; sözleşme, vasiyetname, beyanname ve dava özeti gibi hukuki doküman ve belgelerin hazırlanması ve işlenmesi; bazı durumlarda kuruluşun iş faaliyetlerindeki uzmanlık bilgilerini kullanarak organizasyona ait bir birimin iletişim, dokümantasyon ve dahili yönetim ile ilgili koordinasyon faaliyetlerinin yürütülmesi ve desteklenmesi; müşteriler için toplantı ve randevuların düzenlenmesi ve kesinleştirilmesi, mesajların iletilmesi; hukuki ve tıbbi kayıt, rapor, belge ve yazışmaların derlenmesi, kayıt edilmesi ve gözden geçirilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3341 Büro süpervizörleri

3342 Hukuk sekreterleri

3343 İdari sekreterler ve yönetici sekreterleri

3341 Büro süpervizörleri

Büro süpervizörleri; Ana grup 4`teki (Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar) elemanların faaliyetlerini denetler ve koordine ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bilgi işleyen, kayıtları tutan ve dosyalayan, telefona ve santrale bakan, veri girişi yapan, masaüstü yayıncılığı, genel büro ve idare becerilerini içeren diğer faaliyetleri yapan büro elemanlarının işlerini koordine etmek, bunlara görev vermek ve işlerini gözden geçirmek
- (b) iş programlarını ve prosedürlerini oluşturmak, diğer iş birimleri ve bölümlerle birlikte faaliyetleri koordine etmek;
- (c) iş ile ilgili sorunları çözümlenmek, ilerleme raporlarını ve diğer raporları hazırlamak ve sunmak;
- (d) görev sorumluluğu, güvenlik prosedürleri ve şirket politikası konularında elemanları eğitmek ve bilgilendirmek veya verilecek eğitimi ayarlamak;
- (e) elemanların iş performansını ve kurallara uyumlarını değerlendirmek, elemanlara uygun davranışlar konusunda önerilerde bulunmak;
- (f) elemanların alımında, mülakatında ve seçiminde yardımcı olmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Büro süpervizörü
- Veri giriş süpervizörü
- Dosyalama elemanları süpervizörü
- Personel bölümü süpervizörü

Not: Hukuk büroları ve hukuk bölümlerinde büro elemanlarının faaliyetlerini denetleyen çalışanlar, Birim grup 3342`de (Hukuk sekreterleri) sınıflandırılır. Sağlık tesislerinde tıbbi kayıtların işlenmesi ve hastane kabul ayrıntıları gibi sağlık ve ilaçlar konularında uzmanlık bilgisi gerektiren işlerde çalışan büro elemanlarının faaliyetlerini denetleyenler, Birim grup 3344`de (Tıbbi sekreterler) sınıflandırılır. Bir yönetici veya profesyonel meslek mensubuna (hukuk ve sağlık ile ilgili profesyonel meslek mensupları hariç) doğrudan sekreteryaya ve idari destek hizmetleri sağlayan ve ayrıca büro elemanlarının faaliyetlerini denetleyen çalışanlar, Birim grup 3343`te (İdari sekreterler ve yönetici sekreterleri) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tıbbi kayıt birimi süpervizörü - 3252

3342 Hukuk sekreterleri

Hukuk sekreterleri; hukuk bürolarında, büyük firmalar ile kamu kurumlarının hukuk bölümlerinde iletişim, dokümantasyon ve dahili yönetime yönelik koordinasyon faaliyetleri yürütülürken hukuk ile ilgili profesyonel meslek mensuplarına destek olmak amaçlı hukuk terminolojisi ve prosedürlerine ait uzmanlık bilgilerini uygularlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sözleşme, vasiyetname, beyanname ve dava özeti gibi hukuki doküman ve belgeleri hazırlamak ve işlemek;
- (b) hukuki prosedürlerle uyumluluğu sağlamak için dokümanları ve yazışmaları gözden geçirmek ve düzeltmek;
- (c) müvekkillere, şahitlere ve mahkeme üyelerine hukuki yazışmaları posta, faks yoluyla göndermek veya bunların dağıtımını düzenlemek;
- (d) dokümanları, dava dosyalarını ve hukuk kitaplıklarını organize ve muhafaza etmek;
- (e) toplantı talepleri ile ilgili ön görüşmeleri yapmak, toplantıları planlamak ve organize etmek;
- (f) bütçe hazırlanmasında, harcamaların izlenmesinde, sözleşme taslaklarının hazırlanmasında ve siparişlerin satın alınmasında veya elde edilmesinde yardımcı olmak;
- (g) büro hizmetlerinde çalışan elemanların işlerini denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hukuk sekreteri
- Hukuk uygulamaları yöneticisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Hukuk yardımcı elemanı - 3411

3343 İdari sekreterler ve yönetici sekreterleri

İdari sekreterler ve yönetici sekreterleri; yöneticilere ve uzmanlara destek olma amacıyla irtibat, koordinasyon ve organizasyon ile ilgili işleri yapar, tutanak yazışmalarını, raporlarını ve kayıtlarını hazırlar ve diğer özel dokümantasyon işlerini yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İdari yazışmalar ve tutanakların taslaklarını hazırlamak;
- (b) son teslim ve izleme tarihlerini temin etmek, önermek ve takip etmek;
- (c) toplantı talepleri ile ilgili ön görüşmeleri yapmak, toplantı ve seyahat düzenlemelerini planlamak ve organize etmek;
- (d) bütçe hazırlanmasında, harcamaların izlenmesinde, sözleşme taslaklarının hazırlanmasında ve siparişlerin satın alınmasında veya elde edilmesinde yardımcı olmak;
- (e) kuruluşun faaliyetleri ile ilgili birçok konuda diğer çalışanlarla irtibatı sağlamak;
- (f) iş veya teknik konularla ilgili yazışmaları yazmak ve cevaplamak;
- (g) yasama meclislerinde, hukuk mahkemelerinde veya diğer yerlerde steno veya diğer özel donanımları kullanarak tutanakların kelimesi kelimesine raporlarını hazırlamak;

(h) büro hizmetlerinde çalışan elemanların işlerini denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İdari sekreter
- Yazışma asistanı
- Kişisel asistan
- Mahkeme tutanak yazıcısı - kelimesi kelimesine
- Yönetici asistanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Sekreter (genel) - 4120
- Tıbbi transkripsiyonist - 3344

3344 Tıbbi sekreterler

Tıbbi sekreterler; uzmanlaşmış tıbbi terminoloji ve sağlık bakım hizmetleri prosedürlerine ilişkin bilgileri kullanarak, tıbbi tesislerde ve sağlık ile ilgili diğer kuruluşlardaki sağlık çalışanlarına destek olmak amacıyla iletişim, dokümantasyon, idari ve dahili koordinasyon faaliyetlerini yürüterek sağlık ile ilgili profesyonel meslek mensuplarına ve diğer çalışanlarına yardım ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Tıp personeli ve hastalar için tıbbi randevuları planlamak ve teyit etmek, ilgili mesajları bunlara bildirmek;
- (b) tıbbi çizelgeleri, raporları, dokümanları ve yazışmaları derlemek, kayıt etmek ve gözden geçirmek;
- (c) formları, dokümanları ve hastalık geçmişlerini doldurmak için hastalarla görüşmek;
- (d) sigorta ve diğer güvence formlarını doldurmak;
- (e) tıbbi dosyaları, kayıtları ve teknik kitaplıkları muhafaza etmek;
- (f) mali bilançoları ve faturalama işlemlerini hazırlamak;
- (g) bütçe hazırlanmasında, harcamaların izlenmesinde, sözleşme taslaklarının hazırlanmasında ve siparişlerin satın alınmasında veya elde edilmesinde yardımcı olmak;
- (h) büro hizmetlerinde çalışan elemanların işlerini denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Diş hekimi sekreteri
- Hastane servis sekreteri
- Tıbbi sigorta faturalama sekreteri
- Tıbbi büro yönetici asistanı
- Tıbbi uygulamalar yöneticisi
- Tıbbi sekreter
- Tıbbi stenograf
- Tıbbi transkripsiyonist

- Patoloji sekreteri
- Hasta bakım sekreteri
- Tıbbi laboratuvar sekreteri

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tıbbi kayıt teknisyeni - 3252
- Tıbbi yardımcı - 3256
- Tıbbi büro resepsiyonisti - 4226
- Sekreter (genel) - 4120

335 **Düzenleyici devlet ile ilgili alanlardaki yardımcı profesyonel meslek mensupları**

Düzenleyici devlet ile ilgili alanlardaki yardımcı profesyonel meslek mensupları; ulusal sınırlar, vergiler, sosyal yardımlarla ilgili devlet kanun ve yönetmeliklerini yönetirler, icra ederler veya uygulatırlar, suçlarla ilgili olay ve durumları araştırırlar, devlet yönetmeliklerine tabi olan seyahat, malların ithalatı ve ihracatı, işyerlerinin kurulması, binaların yıkılması ve diğer faaliyetlerle ilgili ruhsat veya yetkilendirme başvurularını inceler veya gereken belgeleri verirler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Devlet kanun ve yönetmeliklerinin uygulanmasını sağlamak amacıyla ulusal sınırlarda devriye gezilmesi, kişilerin, taşıtların, seyahat ve taşıma evraklarının ve sınırdan geçirilen malların kontrol edilmesi; kişiler ve girişimler tarafından ödenmesi gereken vergileri belirlemek için vergi beyanlarının incelenmesi; sosyal yardım başvurularının incelenmesi ve karar verilmesi ile devlet yönetmeliklerine tabi olan seyahat, malların ithalatı ve ihracatı, işyerlerinin kurulması, binaların yıkılması ve diğer faaliyetlerle ilgili ruhsat veya yetkilendirme başvurularının incelenmesi veya gereken belgelerin verilmesi; fiyat, ücret veya ağırlık ve ölçü yönetmeliklerine ilişkin uygulamaların denetlenmesi; kanıt elde edilmesi ve doğruluğunun kanıtlanması, tanık ve zanlılarla görüşme yapılması, dokümanların ve bilgisayar dosyalarının analiz edilmesi. Üst düzey devlet yöneticilerinden veya yöneticilerden rehberlik alabilirler. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3351 Gümrük ve sınır kontrolörleri

3352 Vergi memurları

3353 Devlet sosyal yardım memurları

3354 Devlet ruhsat memurları

3355 Polis detektifleri

3359 Başka yerde sınıflandırılmamış düzenleyici devlet ile ilgili alanlardaki yardımcı profesyonel meslek mensupları

3351 **Gümrük ve sınır kontrolörleri**

Gümrük ve sınır kontrolörleri; ilgili devlet kanun ve yönetmeliklerini uygulamak ve yönetmek için ulusal sınırlardan geçen kişileri ve taşıtları kontrol ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- a) kişilerin ülkeye yasadışı giriş veya çıkışları ile döviz veya malların yasadışı ithalat veya ihracatının önlenmesi için ulusal sınırlar ve sahil sularında devriye gezmek;
- b) ulusal sınırları geçen kişilerin gerekli izin ve belgelere sahip olup olmadıklarını tespit etmek için seyahat belgelerini kontrol etmek;
- c) mal ve dövizlerin ithalat veya ihracatına ilişkin devlet kanun ve yönetmeliklerine uygun olup olmadıklarını tespit etmek için ulusal sınırları geçen kişilerin bagajlarını kontrol etmek;
- d) transit mallar ile ithal ve ihraç edilen malların devlet kanun ve yönetmeliklerine uygun olup olmadıklarını tespit etmek ve gerekli ödemelerin yapılıp yapılmadığını onaylamak için ulusal sınırlardan geçen taşıtların taşıma belgelerini ve yüklerini kontrol etmek;
- e) göç ve gümrük yasalarını ihlal eden kişileri alıkoymak, yasaklanmış ve beyan edilmemiş malları yakalamak;
- f) yasaları uygulama, sınır dışı etme ve adli kovuşturmadan sorumlu diğer kurum ve kuruluşlarla koordinasyonu sağlamak ve işbirliği yapmak;
- g) bulguları, tutanakları, ihlalleri ve tespitleri kayıt etmek için ilgili idari işleri yapmak;
- h) gerek duyulduğunda, yürütülen bir soruşturmanın durumu ve sonuçlarıyla ilgili olarak hukuk mahkemesinde tanıklık etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Sınır kontrolörü
- Gümrük kontrolörü
- Pasaport kontrol memuru
- Göçmen bürosu memuru
- Gümrük memuru

3352 Vergi memurları

Vergi memurları; bireyler veya işletmelerden tahsil edilecek vergi, resim, harç ve diğer mali yükümlülüklerin türünü ve miktarını belirlemek amacıyla vergi iadelerini, satış faturalarını ve diğer belgeleri inceler, istisnai veya önemli durumları muhasebecilere, üst düzey devlet yöneticilerine veya yöneticilere iletirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- a) Kuruluşlara, girişimlere ve bireylere vergi, resim, harç ve diğer mali yükümlülüklerin belirlenmesi ve ödenmesine ilişkin devlet yasa, kural ve yönetmelikleri ile hak ve yükümlülükler hakkında danışmanlık hizmetleri vermek;
- b) vergi, resim, harç ve diğer mali yükümlülüklerin türünü ve miktarını belirlemek için vergi iadelerini, satış faturalarını ve ilgili diğer belgeleri incelemek;
- c) kuruluşların dosyalanmış vergi iadelerini ve muhasebe kayıtlarını, sistemlerini ve iç

denetimlerini vergilendirme yasa ve yönetmelikleriyle uyumlarını sağlamak amacıyla incelemek;
d) bulguları belgelendirmek, kayıtları muhafaza etmek ve belli durumlarda yapılan işlemleri raporlamak amacıyla ilgili idari görevleri yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Vergi tahakkuk memuru
- Vergi memuru
- Vergi denetmeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Muhasebeci - 2411
- Hesap uzmanı - 2411

3353 Devlet sosyal yardım memurları

Devlet sosyal yardım memurları; devlet, mali veya hizmet programları ve yardımlar için yapılan başvuruları, yardımın kimlere ve hangi miktarda verileceğini veya uygun hizmetleri belirlemek amacıyla inceler, istisnai veya önemli durumları üst düzey devlet yöneticilerine veya yöneticilere iletirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- a) Bireylere ve kuruluşlara, devlet sosyal yardım programları, ödemelerin belirlenmesi ve dağıtımı veya hizmetlere yönlendirmeye ilişkin devlet yasa, kural ve yönetmelikleri ile hak ve yükümlülükler hakkında danışmanlık hizmetleri vermek;
- b) yardım almaya uygun olan bireylerin alacağı yardımın türünü ve miktarını belirlemek için başvuruları ve ilgili diğer belgeleri incelemek;
- c) yardım veya hizmetlerden faydalananların uygunluğunu kontrol etmek için belgeleri değerlendirmek ve yardım alanlarla görüşmek;
- d) sosyal yardımlardan faydalananların kayıtlarının tutulması ve uygunluk, yönlendirme kararları, yardımların sonlandırılması ile istismar veya sahtekarlıklarla ilgili tespitlere ilişkin rapor hazırlanmasına yönelik ilgili idari görevleri yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Emeklilik işlemleri memuru
- Sosyal yardımlar memuru
- Sosyal güvenlik talepler memuru

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Sosyal hizmet uzmanı - 2635
- Danışmanlık ile ilgili profesyonel meslek mensupları - 2635

3354 Devlet ruhsat memurları

Devlet ruhsat memurları; mal ihracatı veya ithalatı yapmak, işletme kurmak, bina veya diğer yapıları inşa etmek için yapılan ruhsat başvuruları veya pasaport başvurularını inceler, ruhsatları veya pasaportları işleme koymak için başvuruların uygunluğunu belirler, verilen ruhsatlara eklenecek özel şartları veya sınırlamaları tanımlar ve istisnai veya önemli durumları üst düzey devlet yöneticilerine veya yöneticilere iletirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- a) Bireylere gerekli ruhsat türü ve bu ruhsatlarda yer alan ek şartlara ilişkin devlet yasa ve yönetmelikleri ile hak ve yükümlülükler hakkında danışmanlık hizmetleri vermek;
- b) başvuruları ve ilgili belgeleri incelemek, ruhsatın verilip verilemeyeceğini ve eklenmesi gereken şartları belirlemek;
- c) başvuruları incelemek ve pasaport işlemini onaylamak;
- d) başvuruları, belgeleme faaliyetlerini, değerlendirmeleri ve tespitleri işleme koymak ve ruhsat kararları hakkında başvuranları bilgilendirme yazışmalarını hazırlamaya yönelik idari görevleri yapmak;
- e) ruhsat başvurularında bulunanlara gerekli testleri uygulamak ve bu testleri puanlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ruhsat memuru
- Pasaport memuru
- Bina izin (ruhsat) memuru
- İşletme izin (ruhsat) memuru

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Bina kontrolörü - 3112
- Yangın kontrolörü - 3112

3355 Polis dedektifleri

Polis dedektifleri; işlenmiş suçlarla ilgili olarak şüpheli suçluları tespit etmek için olay ve durumları araştırır ve çoğunlukla suçun önlenmesine yönelik olarak kişilerin davranış ve şartları veya kuruluşlara ilişkin halihazırda mevcut veya görünür olmayan bilgileri toplarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Suçları önlemek veya şüpheli suçluları teşhis etmek için planlanmış veya işlenmiş suçlar hakkında bağlantıları ve bilgi kaynaklarını oluşturmak;
- (b) ipuçları ve fiziksel kanıtlar için suç ve kaza mahallini inceleyerek kanıt elde etmek ve doğruluğunu kanıtlamak, tanık ve zanlılarla görüşme yapmak, dokümanları ve bilgisayar dosyalarını analiz etmek;
- (c) suçların çözümüne, kriminal faaliyetin tespitine ve davalar için bilgi toplamaya yönelik olarak

kanıtları analiz etmek;

(d) genellikle suçun önlenmesine yönelik olarak kişilerin davranış ve şartları veya kuruluşlara ilişkin halihazırda mevcut veya görünür olmayan bilgi kaynaklarını ve bağlantılarını oluşturmak;

(e) tutuklama yapmak;

(f) hukuk mahkemelerinde şahitlik etmek veya soruşturmaların sonuçlarını ve ayrıntılarını üstlerine rapor etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Polis soruşturma detektifi
- Polis dedektifi
- Olay yeri inceleme uzmanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Genel müfettiş (polis) - 1112
- Emniyet müdürü - 1112
- Polis komiseri - 1349
- Özel dedektif - 3411
- Polis memuru - 5412

3359 Başka yerde sınıflandırılmamış düzenleyici devlet ile ilgili alanlardaki yardımcı profesyonel meslek mensupları

Bu birim grup, başka yerde sınıflandırılmamış düzenleyici devlet ile ilgili alanlardaki yardımcı profesyonel meslek mensuplarını kapsamaktadır. Örneğin bu birim grup, tarım, balıkçılık, ormancılık, fiyat, ücret ve ağırlık ile ölçü kontrolörlerini kapsamaktadır.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

- a) doğru tartı ve ölçü kullanımını sağlamak amacıyla ticaret ile uğraşan işyerlerini denetlemek;
- b) tüketici haklarını korumak amacıyla mal ve hizmetlerin fiyatlarının uygunluğunu değerlendirmek için fiyat yönetmeliklerini takip etmek;
- c) yapılan iş için uygun ödemeleri sağlamak ve istihdam standartları mevzuatına uyumu değerlendirmek için ücret yönetmeliklerini takip etmek;
- d) bulguları kaydetmek, uyumluluk sorunlarını veya uygun olmayan iş uygulamalarını belgelemek, rapor ve yazışmaları hazırlamak amacıyla ilgili araştırma ve idari görevleri yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Tarım kontrolörü
- Balıkçılık kontrolörü
- Ormancılık kontrolörü
- Fiyat kontrolörü
- Ücret kontrolörü
- Ağırlık ve ölçü kontrolörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Yangın kontrolörü - 3112
- Sağlık kontrolörü - 3257
- İş güvenliği kontrolörü - 3257
- Kirlilik kontrolörü - 3257
- Sağlığı koruma (sanitasyon) denetçisi - 3257

34 Hukuk, sosyal, kültür ve benzeri alanlar ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

Hukuk, sosyal, kültür ve benzeri alanlar ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları; hukuk hizmetleri, sosyal hizmet, kültür, gıda hazırlama, spor ve din ile ilgili bilgilerin pratik olarak uygulanmasıyla bağlantılı teknik görevleri yaparlar. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, üçüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana grupta kapsanan görevler genelde şunlardır: Hukuk işlemleri ile soruşturmalara, sosyal ve topluluk yardım programlarına, dini ve kültürel faaliyetlere teknik ve uygulamaya yönelik hizmetler ile destekleyici faaliyetlerin sağlanması; spor etkinliklerine katılımında bulunulması ve hakemlik yapılması; spor antrenörlüğü, fitness ve eğlence programlarının oluşturulması ve bunlarla ilgili uygulamaların yapılması; çeşitli sanat, kültür ve mutfak ile ilgili faaliyetlerde yaratıcı ve teknik becerilerin birleştirilmesi; yemek ve menülerin oluşturulması ile yemeklerin hazırlanmasının denetlenmesi.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

- 341 Hukuk, sosyal ve din ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları
- 342 Spor ve fitness çalışanları
- 343 Sanat, kültür ve mutfak ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

341 Hukuk, sosyal ve din ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

Hukuk, sosyal ve din ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları; hukuk işlemleri ile soruşturmalara, sosyal ve topluluk yardım programlarına, dini ve kültürel faaliyetlere teknik ve uygulamaya yönelik hizmetler ile destekleyici faaliyetler sağlarlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Hukuk, sosyal hizmet ve din ile ilgili profesyonel meslek mensuplarına yardımcı olunması ve desteklenmesi; delillerin elde edilmesi ve analizlerinin yapılması, yasal belgelerin hazırlanması ve mahkeme kararlarının tebliğ edilmesi; sosyal yardım programları ve topluluk hizmetlerinin yönetilmesi ve uygulanması; kişisel ve sosyal problemlerinin üstesinden gelebilmeleri için sosyal hizmet alıcılarına yardım edilmesi; bireylere ve topluluklara uygulamalı yardım, rehberlik ve moral desteği sağlanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3411 Hukuk ve ilgili alanlardaki yardımcı profesyonel meslek mensupları

3412 Sosyal hizmetler ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

3413 Din ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

3411 Hukuk ve ilgili alanlardaki yardımcı profesyonel meslek mensupları

Hukuk ve ilgili alanlardaki yardımcı profesyonel meslek mensupları; hukuk mahkemelerinde veya hukuk bürolarında yardımcı görevleri yapar, müvekkiller için sigorta sözleşmeleri, mülkiyet devri, borç verilmesi ve diğer finansal işlemler gibi hukuki konularla ilgili hizmetler sağlar veya araştırma yürütürler.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Mahkeme tutanaklarını ve kararlarını dokümanlaştırmak;

(b) dava lahiyelerini, celplerini, beratları, müzекkerelerini ve diğer mahkeme kararlarını tebliğ etmek;

(c) mahkeme ve duruşma salonlarında düzeni sağlamak;

(d) duruşma önerilerini, layihaları, temyiz başvurularını, vasiyetnameler ve sözleşmeler dahil yasal dokümanlar ile hukuki durumları özetleyen raporları hazırlamak, borç veya sigorta şartlarını belirlemek;

(e) davaya hazırlanmak için olayları incelemek, delilleri bir araya getirmek ve ilgili nizamnameler, kararlar ve diğer hukuki dokümanları araştırmak;

(f) hukuki konularla ilgili müvekkillere danışmanlık hizmeti vermek;

(g) gayrimenkullerin hukuki tanımlamalarını ve sahipliğini ortaya koymak amacıyla ipotekler, rehinler, hükümler, irtifak hakları, sözleşmeler ve haritalar gibi dokümanları incelemek;

(h) resmi kayıt gerektiren gayrimenkul, tahvil vb.nin transferiyle ilgili belgeleri hazırlamak;

(i) işyerlerinden mal, para veya bilgi hırsızlığı ile ilgili olası durumları ve müşteriler veya çalışanların yasadışı davranışlarıyla ilgili diğer olası durumları araştırmak;

(j) müvekkiller adına kuruluşları veya bireylerin durum ve davranışlarını araştırmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Mübaşir

- Hakim katibi

- Noter katibi

- Zabıt katibi

- Hakem (hukuk)

- Hukuk katibi

- Hukuk yardımcı elemanı

- Avukat yardımcısı

- Özel dedektif

- Gayrimenkul araştırmacısı (gayrimenkulun hisse sahiplerinin üzerinde ipotek vb. olup olmadığını araştıran meslek sahibi)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Avukat - 2611
- Hakim - 2612
- Noter - 2619
- Hukuk sekreteri - 3342

3412 Sosyal hizmetler ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

Sosyal hizmetler ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları; sosyal yardım programları ile topluluk hizmetlerini yönetir ve uygularlar, kişisel ve sosyal problemlerinin üstesinden gelebilmeleri için sosyal hizmet alıcılarına yardım ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sosyal hizmet alıcılarının ihtiyaçlarıyla ilgili bilgiler toplamak ve onların ilgili beceri, dayanıklılık ve eksikliklerini değerlendirmek;
- (b) engelli veya yaşlılara, hizmetlerden faydalanabilmeleri ve toplumda aktif olabilmelerine yönelik yeteneklerini geliştirmeleri için yardım etmek;
- (c) sosyal hizmet alıcılarına gerekli destek ve yardım sağlanırken, seçenekleri belirlemek ve eylem planlarını geliştirmek için yardımcı olmak;
- (d) hukuki, tıbbi ve finansal yardım, barınma, istihdam, ulaşım, hareket yardımı, gündüz bakımı ve diğer sevk hizmetlerini içeren topluluk kaynaklarını belirlemelerinde ve bunlara erişimlerinde sosyal hizmet alıcılarına yardımcı olmak;
- (e) grup evlerinde ve rehabilitasyon merkezlerinde yaşayan sosyal hizmet alıcılarına danışmanlık yapmak, onların faaliyetlerini denetlemek, bu yerlerden ayrılmaları öncesi ve ayrılmalarının planlanmasında yardımcı olmak;
- (f) sosyal hizmet alıcılarının uygun programlara seçilme ve kabul işlemlerine katılmak;
- (g) kriz müdahale ve acil barınma hizmetleri sağlamak;
- (h) sosyal hizmetler veya sağlık hizmetleri ile ilgili profesyonel meslek mensuplarının denetimi altında yaşam becerileri programları, madde bağımlılığı iyileştirme programları, davranış yönetimi programları, gençlik hizmetleri programları ile diğer topluluk ve sosyal hizmet programlarını uygulamak;
- (i) sosyal hizmet alıcılarındaki ilerlemeleri gözlemleyerek ve raporlayarak, müdahalelerin ve programların etkinliğinin değerlendirilmesine yardımcı olmak;
- (j) sosyal hizmet alıcılarının genel durumları ve ilerlemeleriyle ilgili bilgiler sağlamak ve geribildirim elde etmek için sosyal hizmet alıcılarıyla ilgili diğer sosyal hizmet birimleri, okullar ve sağlık hizmetleri sağlayıcılarıyla irtibatın devamlılığını sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Toplumsal kalkınma çalışanı
- Toplumsal hizmet çalışanı
- Kriz müdahale çalışanı

- Engelli hizmetleri çalışanı
- Aile hizmetleri çalışanı
- Yaşam becerileri eğiticisi
- Akıl sağlığı yardım çalışanı
- Sosyal yardım çalışanı
- Kadın sığınma evleri süpervizörü
- Gençlik hizmetleri çalışanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Evlilik danışmanı - 2635
- Şartlı tahliye memuru - 2635
- Gözaltı memuru - 2635
- Sosyal hizmet uzmanı - 2635

3413 Din ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

Din ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları; dini temsilcilere veya dini bir topluluğa yardım sağlar, dini işlerin sorumluluğunu alır, belli bir dinle ilgili bilgileri verir ve propagandasını yapar, iman gücü ve manevi tavsiyeler yoluyla iyiliği arttırmak için çaba gösterirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Dini işlerin sorumluluğunu almak;
- (b) belli bir dinle ilgili bilgileri vermek ve propagandasını yapmak;
- (c) toplu ibadet ve dini tören hizmetlerine yardımcı olmak;
- (d) bireylere ve topluluklara dini eğitim, manevi rehberlik ve ahlaki destek sağlamak;
- (e) yardıma ihtiyacı olanlara gıda, giyecek ve barınak sağlama amaçlı programları yönetmek ve bunlara katılmak;
- (f) iyiliği korumak veya arttırmak için topluluklara ve bireylere uygun davranışlar ve inançla ilgili önerilerde bulunmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Telkinle tedavi edici
- Rahip sınıfından olmayan vaiz (lay preacher)
- Keşiş
- Rahibe

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Budist rahip- 2636
- İmam - 2636
- Din adamı - 2636
- Poojari- 2636
- Rahip - 2636

- Haham- 2636
- Herbalist (Şifalı bitkiler uzmanı) - 3230
- Köy şifacısı - 3230
- Büyücü hekim - 3230

342 Spor ve fitness çalışanları

Spor ve fitness çalışanları; maddi kazanç için spor karşılaşmalarına hazırlanır ve yarışır, performanslarını artırmak amacıyla amatör ve profesyonel sporcular yetiştirir, spora katılımı ve standartları teşvik eder, spor etkinliklerini organize eder ve görev alır, farklı biçimlerde egzersiz ve diğer eğlence etkinlikleri için eğitim, öğretim ve denetim sağlarlar.

Yapılan görevler genelde şunlardır:Yarışma nitelikli spor karşılaşmalarına katılım sağlanması; spor bilgisi ve yeteneği geliştirmek için spor eğitimi verilmesi; spor karşılaşmalarının idaresi ile ilgili kuralların derlenmesi ve bu karşılaşmaların kontrol edilmesi; alıştırma ve hazırlık çalışmalarının planlanması, düzenlenmesi ve yapılması; fitness programlarının tasarlanması ve geliştirilmesi; çeşitli fitness faaliyetlerinin grup egzersizleri ve bire bir özel dersler şeklinde verilmesi; spor ve spor becerilerinin geliştirilmesinin teşvik edilmesi ve gençlerin spora katılımının denetlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3421 Atletler ve sporcular

3422 Spor antrenörleri, eğitimcileri ve hakemleri

3423 Fitness ve rekreasyon eğitimcileri ve program liderleri

3421 Atletler ve sporcular

Atletler ve sporcular; yarışma nitelikli spor karşılaşmalarına katılırlar. Seçtikleri spor dalında bireysel veya bir takımın oyuncusu olarak yetiştirilir ve yarışırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yarışma nitelikli spor karşılaşmalarına katılmak;
- (b) form ve beceri ile ilgili gerekli standartları korumak için düzenli egzersiz ve eğitim çalışmalarına katılmak ve özel eğitim almak;
- (c) spor tanıtım faaliyetleri ve medya görüşmeleri yapmak;
- (d) belirli bir spor dalında yüksek uzmanlık derecesini korumak;
- (e) antrenörlere danışarak stratejiler konusunda karar vermek;
- (f) karşılaşma esnasında diğer rakipleri ve koşulları değerlendirmek;
- (g) spor karşılaşmalarında yarışmak;
- (h) belirli bir spor ile ilgili kurallar ve düzenlemelere bağlı kalmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Atlet
- Boksör
- Satranç oyuncusu
- Futbolcu
- Golfçü
- Hokey oyuncusu
- Jokey
- Poker oyuncusu
- Yarış otomobili sürücüsü
- Kayakçı
- Tenisçi
- Güreşçi

3422 Spor antrenörleri, eğiticileri ve hakemleri

Spor antrenörleri, eğiticileri ve hakemleri; performansını artırmak için amatör ve profesyonel sporcularla çalışır, spora daha fazla katılımı teşvik eder ve oluşturulmuş kurallara göre spor etkinliklerini organize eder ve görev alırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sporcuların veya takımların güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek;
- (b) eğitim, alıştırma ve hazırlık çalışmalarını planlamak, geliştirmek ve uygulamak;
- (c) karşılaşma çizelgelerini ve programlarını planlamak, geliştirmek ve koordine etmek;
- (d) sporcuları veya takımları yarışmalar ya da oyunlar için motive etmek ve hazırlamak;
- (e) oyunlar ve sportif etkinlikler sırasında yarışma stratejisi formüle etmek, oyun planları geliştirmek, sporcuları ve oyuncularını yönlendirmek;
- (f) sporcuların veya takımların performanslarını değerlendirmek, analiz etmek ve eğitim programlarını değiştirmek;
- (g) teknik ve performansını izlemek ve analiz etmek, gelecekte nasıl iyileştirmeler yapılabileceğini belirlemek;
- (h) oyunun standartlarını korumak ve oyun kuralları ile güvenlik düzenlemelerinin gözlenmesini sağlamak için spor karşılaşmalarında ve sportif yarışmalarda görev yapmak;
- (i) geçen süreyi kaydetmek, etkinlikler veya yarışmalar sırasında puanları tutmak;
- (j) yarışmacının performansını değerlendirmek, puan vermek, ihlaller için ceza vermek ve sonuçları belirlemek;
- (k) puanları ve diğer spor kayıtlarını derlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Spor antrenörü
- Hakem
- Kayak eğiticisi
- Spor yetkilisi

- Yüzme eğitici

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Fitnes eğitici - 3423
- Binicilik eğitici - 3423

3423 Fitnes ve rekreasyon eğiticileri ve program liderleri

Fitnes ve rekreasyon eğiticileri ve program liderleri; fitnes, rekreasyon veya açık havada yapılan spor amaçlı etkinliklerde gruplar ve bireylere öncülük eder, rehberlik yapar ve eğitim verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Rekreasyon ve fitnes faaliyetlerini planlamak ve yürütmek;
- (b) güvenliği sağlamak ve gerektiğinde acil veya ilk yardım sağlamak için rekreasyon, spor veya fitnes faaliyetlerini izlemek;
- (c) müşterilerin yeteneklerini ve formlarını izlemek ve değerlendirmek, faaliyetler önermek;
- (d) fitnes programları ve rekreasyon faaliyetlerindeki vücut hareketlerini, kavramları ve becerileri göstermek ve öğretmek;
- (e) alet ve teçhizatların kullanımını öğretmek;
- (f) güvenlik prosedürlerini, kural ve düzenlemelerini açıklamak ve uygulamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Aerobik eğitici
- Fitnes eğitici
- Binicilik eğitici
- Açık hava spor ve rekreasyon rehberi
- Kişisel antrenör
- Yelken eğitici
- Sualtı dalış eğitici

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kayak eğitici - 3422
- Yüzme eğitici - 3422

343 Sanat, kültür ve mutfak ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

Sanat, kültür ve mutfak ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları; tanıtım fotoğraflarının çekilmesi ve işlenmesinde, tiyatro setlerinin, mağaza vitrinlerinin ve evlerin iç mekanlarının dizaynı ve dekorasyonunda, sergilemek için nesnelere hazırlanmasında, kütüphane ve galeri koleksiyonları, kayıt ve kataloglama sistemlerinin bakımının yapılmasında, menülerin oluşturulması ve yiyeceklerin hazırlanması ve sunumunda, sahne, film ve televizyon yapımcılığına destek sağlanmasında ve diğer sanatsal ve kültürel çalışmalarda yaratıcı beceri,

teknik ve kültürel bilgiyi bir araya getirirler.

Yapılan işler genellikle şunları kapsamaktadır: İnsan, etkinlik, manzara, eşya, ürün ve diğer konularda fotoğraf çekmek amacıyla fotoğraf kameralarının kullanılması; sanatsal tekniklerin tasarım, iç dekorasyon ve satış tanıtımında uygulanması; sergileme için nesnelerin yerleştirilmesi ve hazırlanması; sergi eşyaları, vitrinler ve teşhir alanlarının tasarlanması ve düzenlenmesi; menülerin tasarlanması ve yiyecek hazırlanmasının denetlenmesi; tiyatro, sinema, televizyon veya ticari yapımların sahnelenmesinde veya çekiminde yönetmen ve oyunculara yardım edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3431 Fotoğrafçılar

3432 İç tasarımcılar ve dekoratörler

3433 Galeri, müze ve kütüphane teknisyenleri

3434 Şefler (yiyecek hazırlama ve sunum hizmetleri)

3435 Başka yerde sınıflandırılmamış sanat ve kültür ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

3431 Fotoğrafçılar

Fotoğrafçılar; insan, etkinlik, manzara, eşya, ürün ve diğer konularda fotoğraf çekmek amacıyla fotoğraf kameralarını kullanırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Reklam veya diğer ticari, endüstriyel ya da bilimsel amaçlar için ya da gazete, dergi veya diğer yayınlarda haber ve makaleleri resimlerle göstermek için fotoğraf çekmek;
- (b) kişi ve grupların portre fotoğraflarını çekmek;
- (c) belirli bir işin gerekliliklerini incelemek ve kullanılacak kamera, film, ışıklandırma ve arka plan aksesuarlarına karar vermek;
- (d) resim kompozisyonunu belirlemek, donanım ve fotoğraf konusunda teknik ayarlamalar yapmak;
- (e) fotoğrafik görüntüyü bilgisayara aktaran tarama cihazını kullanmak;
- (f) fotoğrafik görüntüler üzerinde değişiklik ve hileli oynamalar yapan bilgisayarları kullanmak;
- (g) multimedya ürünlerde yer alacak yeni dijital imajları yaratmak amacıyla mevcut fotoğrafik görüntüler üzerinde uyarlamalar yapmak;
- (h) istenen görsel efekti yaratmak için hava püskürtücü, bilgisayar veya diğer teknikleri kullanmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hava fotoğrafçısı
- Ticari fotoğrafçı
- Sanayi fotoğrafçısı
- Foto muhabiri

- Fotoğrafçı
- Portre fotoğrafçısı
- Bilim fotoğrafçısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Film kamera operatörü - 3521
- Video kamera operatörü - 3521
- Elektronik mekanikeri - 7421
- Fotoğrafik ekipman tamircisi - 7311
- Fotogravür fotoğrafçısı- 7321
- Fotolitografik baskı ustası - 7321

3432 İç tasarımcılar ve dekoratörler

İç tasarımcılar ve dekoratörler; yaşam ve çalışma ortamları ile satış tanıtımlarını iyileştirecek faktörleri göz önüne alarak amaçlara uygun ortamlar oluşturmaya yönelik ticari, sanayi, kamu ve perakende satış binaları ile konutların iç kısımlarını planlar ve tasarlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müşteri ve paydaşlara danışarak tasarım dokümanının amaç ve kısıtlarını belirlemek;
- (b) mekansal, işlevsel, etkinlik, güvenlik ve estetik gereklilikleri araştırmak ve analiz etmek;
- (c) binaların iç mekanları için tasarım konseptini formüle etmek;
- (d) tasarım konsepti ile bağlantılı eskizler, diyagramlar, çizimler ve planlar hazırlamak;
- (e) müşteri, yönetim, tedarikçiler ve inşaat personeli ile tasarım çözümlerini görüşmek;
- (f) iç mekanlar için işlevsel ve estetik malzeme, mobilya ve ürünleri seçmek, belirlemek ve önerilerde bulunmak;
- (g) inşaat için seçilen tasarımı ayrıntılandırmak ve doküman haline getirmek;
- (h) iç mekanların inşaat ve dekorasyonunu koordine etmek;
- (i) sahne dekorlarını tasarlamak ve boyamak;
- (j) ürün ve hizmetlerin tanıtımını yapmak amacıyla vitrinleri ve diğer teşhir alanlarını tasarlamak ve dekorasyonunu yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Teşhir alanı dekoratörü
- İç dekoratör
- Set tasarımcısı
- Vitrin dekoratörü
- Mağaza / stand dekoratörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- İç mimar - 2161

3433 **Galeri, müze ve kütüphane teknisyenleri**

Galeri, müze ve kütüphane teknisyenleri; koleksiyonlar için sanat eserlerini, örnekleri ve artefaktları hazırlar, galeri sergilerini oluşturur ve düzenler, kayıtlı malzemeler ile dosyaları işlemede kullanılan sistemlerin organizesinde ve işletilmesinde kütüphanecilere yardım ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sergileme amacıyla nesnelere hazırlamak ve yerleştirmek;
- (b) sergi eşyalarını, vitrinleri ve teşhir alanlarını tasarlamak ve düzenlemek;
- (c) ışıkların ve teşhir malzemelerinin kurulmasına yardım etmek;
- (d) sergi eşyalarını almak, paketlemek, nakletmek ve paketlerini açmak;
- (e) yeni kütüphane materyallerini ısmarlamak, kütüphane kayıtları ve sirkülasyon sistemlerini tutmak;
- (f) basılı ve kayıtlı malzemeleri kataloglamak;
- (g) veri tabanına veri girişi yapmak ve bilgisayar kayıtlarını düzeltmek;
- (h) görsel-işitsel ve reprografi donanımlarını kullanmak;
- (i) kaynakça verilerini araştırmak ve doğruluğunu onaylamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Galeri teknisyeni
- Kütüphane teknisyeni
- Müze teknisyeni
- Tahnitçi (hayvan postunu dolduran kişi)

3434 **Şefler (yiyecek hazırlama ve sunum hizmetleri)**

Şefler (yiyecek hazırlama ve sunum hizmetleri); otel, lokanta ve diğer yiyecek yenen yerlerde, gemilerde, yolcu trenlerinde ve evlerde menüleri tasarlar, yemekleri oluşturur ve öğünlerin planlanması, organize edilmesi, hazırlanması ve pişirilmesini denetlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Menü ve yemek tariflerini planlamak ve geliştirmek, yiyecek ve işgücü maliyetlerini tahmin etmek ve gıda malzemelerini ısmarlamak;
- (b) hazırlama ve sunumun her aşamasında yemeklerin kalitesini gözlemek;
- (c) yöneticiler, diyetisyenler, mutfak elemanları ve garsonlar ile yiyecek hazırlama konularını görüşmek;
- (d) yiyecek hazırlanmasında görev alan aşçılar ile diğer çalışanların faaliyetlerini koordine etmek ve denetlemek;
- (e) belirlenmiş standartlara uygunluğu sağlamak için malzemeleri, ekipmanları ve çalışma alanlarını denetlemek;
- (f) yiyeceklerin nasıl sunulacağını belirlemek ve dekoratif yiyecek süslemeleri yapmak;

- (g) yiyeceklerin hazırlanması, pişirilmesi, süslenmesi ve sunumunda aşçıları ve diğer çalışanları denetlemek;
- (h) mutfak elemanlarının işe alınmasına katılmak ve bunların performanslarını gözlemlemek;
- (i) özel yiyecekler, zor ve karmaşık yemekleri hazırlamak, baharat eklemek ve pişirmek;
- (j) hijyen ve gıda güvenliği yönetmeliklerini açıklamak ve uygulanmasını sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Şef (yiyecek hazırlama ve sunum hizmetleri)
- Mutfak şefi (Executive chef)
- Baş şef
- Pasta şefi
- Sos şefi
- Şef yardımcısı (yiyecek hazırlama ve sunum hizmetleri)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Aşçı - 5120
- Fast food hazırlayıcısı - 9411

3435 Başka yerde sınıflandırılmamış sanat ve kültür ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları

Bu birim grup, Grup 343`te (Sanat, kültür ve mutfak ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları) başka yerde sınıflandırılmamış sanat ve kültür ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensuplarını kapsamaktadır. Örneğin, tiyatro, sinema, televizyon veya diğer ticari ürünlerin sahnelenmesi ve çekiminde yönetmen ve oyunculara yardım eden kişiler burada sınıflandırılmaktadır.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Vücut süsleme sanatçısı (vücut boyama, piercing vb.)
- Set amiri (yayın)
- Işık teknisyeni
- Program koordinatörü (yayın)
- Suflör
- Aksesuar sorumlusu (yayın)
- Devamlılık yazmanı (sinema ve televizyon sektöründe görüntünün ve yayının devamlılığından sorumlu kişi)
- Özel efekt teknisyeni
- Sahne yöneticisi
- Sahne teknisyeni
- Dublör koordinatörü
- Dublör
- Dövmeci
- Tiyatro teknisyeni

- Tiyatro kostümcüsü
- Figüran

35 Bilgi ve iletişim teknisyenleri

Bilgi ve iletişim teknisyenleri; bilgisayar sistemleri, iletişim sistemleri ve ağlarının günlük işletimine yardım sağlarlar ve karada, denizde veya uçakta bulunan diğer türlerdeki telekomünikasyon sinyalleri dahil telekomünikasyon, görüntü ve ses yayınları ile ilgili teknik görevleri yerine getirirler. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, üçüncü ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Bilgi ve iletişim sistemleri kullanıcılarına yardım sağlanması; yeni program ve teçhizatların kurulması; bilgisayar ağları ve diğer veri iletişim sistemlerinin kurulması, işletilmesi ve bakımının yapılması; internet ve intranet web sitelerinin veya web sunucularının donanım veya yazılımlarının kurulması, gözlemlenmesi ve desteklenmesi; web sayfalarının üzerinde değişiklik yapılması; web sunucularının yedekleme ve kurtarma işlemlerinin yapılması; seslerin kaydedilmesi, görüntü ve ses kayıtlarının düzenlenmesi ile karıştırılması için teçhizatların işletilmesi; radyo ve televizyon programları için iletim ve yayın sistemleri ile uydu sistemlerinin işletilmesi ve bakımının yapılması; radyo iletişim sistemleri, uydu hizmetleri ile karada, denizde veya uçakta bulunan çoklama sistemlerinin işletilmesi ve bakımının yapılması; bilgisayar sistemlerinin ve telekomünikasyon sistemlerinin araştırılması ve geliştirilmesi ile ilgili teknik yardım sağlanması veya prototiplerinin test edilmesi; teknik özelliklere göre devrelerin ozalit baskısının tasarlanması ve hazırlanması; telekomünikasyon sistemlerinin imalat, kullanım, bakım ve tamirinin teknik denetiminin sağlanması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

351 Bilgi ve iletişim teknolojileri işletim ve kullanıcı destek teknisyenleri

352 Telekomünikasyon ve yayın teknisyenleri

351 Bilgi ve iletişim teknolojileri işletim ve kullanıcı destek teknisyenleri

Bilgi ve iletişim teknolojileri işletim ve kullanıcı destek teknisyenleri; iletişim sistemleri, bilgisayar sistemleri ve ağlarının günlük işletimine yardım sağlar ve kullanıcılara teknik yardım sağlarlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Çevre birimleri ve ilgili bilgisayar teçhizatlarının kullanılması ve kontrol edilmesi; teçhizat arızaları veya performanstaki hataları tespit etmek için sistemlerin gözlemlenmesi; yazıcı gibi çevre birim teçhizatının seçilmiş malzemeler ile çalıştırmak amacıyla yüklenmesi veya çevre birim teçhizatının çevre birim teçhizat operatörleri tarafından yüklenmesinin denetlenmesi; problemleri çözmek amacıyla yazılım veya donanım işleyişi ile ilgili kullanıcıların sordukları soruların yanıtlanması; tasarım veya kurulumun teknik

özelliklerine göre donanım, yazılım veya çevre birim teçhizatlarının kurulması ve basit tamir işlerinin yapılması; sistemlerin günlük performansının kontrol edilmesi; çalışanların kullanımı için teçhizatın kurulması, kabloların, işletim sistemlerinin veya uygun yazılımın doğru kurulumunun yapılması veya sağlanması; bilgisayar ağları ve diğer veri iletişim sistemlerinin kurulması, işletilmesi ve bakımının yapılması; internet ve intranet web siteleri veya web sunucularının donanım ya da yazılımlarının kurulması, gözlemlenmesi ve bunların güvenilirliğinin ve kullanılabilirliğinin desteklenmesi; web sitelerinin üzerinde değişiklik yapılması; web sunucu yedekleme ve kurtarma işlemlerinin yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3511 Bilgi ve iletişim teknolojisi işletim teknisyenleri

3512 Bilgi ve iletişim teknolojisi kullanıcı destek teknisyenleri

3513 Bilgisayar ağ ve sistem teknisyenleri

3514 Web teknisyenleri

3511 Bilgi ve iletişim teknolojisi işletim teknisyenleri

Bilgi ve iletişim teknolojisi işletim teknisyenleri; optimal performansı sağlamak ve herhangi bir problemi tanımlamak için bilgi ve iletişim teknolojisi sistemleri ile çevre birim, donanım, yazılım ve ilgili bilgisayar teçhizatlarının günlük çalışmalarına, işletimlerine ve gözlemlenmesine yardımcı olurlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çevre birim ve ilgili bilgisayar teçhizatlarını kullanmak ve kontrol etmek;
- (b) teçhizatları bütünleştirmek ve kullanmak için komutları girmek, bilgisayar terminallerini kullanmak, bilgisayar ve çevre birim teçhizatlarının kontrollerini aktif hale getirmek;
- (c) teçhizat arızaları veya performanstaki hataları tespit etmek için sistemleri gözlemlemek;
- (d) teçhizat arızalarını süpervizörlere veya bakım teknisyenlerine bildirmek;
- (e) problemleri bularak ve düzelterek program hata mesajlarını yanıtlamak, problemi diğer üst seviye çalışanlara iletmek veya programı kapatmak;
- (f) kullanılacak olan teçhizatları, kullanım düzenini, yüklenecek kağıt ve diskler gibi malzemeleri ve kontrol ayarlarını belirlemek için iş kurulum talimatlarını okumak;
- (g) gerektiğinde program çıktılarını almak, ayırtırmak ve tasniflemek, verileri belirlenen kullanıcılara göndermek;
- (h) yazıcı gibi çevre birim teçhizatını seçilmiş malzemeler ile çalıştırmak amacıyla yüklemek veya çevre birim teçhizatının çevre birim teçhizat operatörleri tarafından yüklenmesini denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bilgisayar operatörü
- Yüksek hızlı bilgisayar yazıcı operatörü
- Bilgisayar çevre birim teçhizat operatörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Bilgisayar ağ teknisyeni - 3513

3512 Bilgi ve iletişim teknolojisi kullanıcı destek teknisyenleri

Bilgi ve iletişim teknolojisi kullanıcı destek teknisyenleri; yazılım, donanım, bilgisayar çevre birim teçhizatları, bilgisayar ağları, veri tabanları ve internet ile ilgili konuları ve problemleri teşhis etmek ve çözmek ile kılavuzluk yapmak dahil kullanıcılara doğrudan veya telefon, e-posta ya da diğer elektronik araçlarla teknik yardım sağlar ve sistemlerin konumlandırılması, kurulması ve bakımında destek sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- a) Problemleri çözmek amacıyla yazılım veya donanımların işleyişi ile ilgili kullanıcıların sordukları soruları yanıtlamak;
- b) doğru işlemleri onaylamak ve hataları belirlemek için komutları girmek ve sistemin işleyişini gözlemlemek;
- c) tasarım veya kurulum talimatlarına göre donanım, yazılım veya çevre birim teçhizatlarını kurmak ve basit tamir işlerini yapmak;
- d) iletişim ve bilgisayar sistemlerinin günlük performanslarını denetlemek;
- e) çalışanların kullanımı için teçhizatları kurmak, kabloların, işletim sistemlerinin veya uygun yazılımın doğru kurulumunu yapmak veya sağlamak;
- f) günlük veri iletişim işlemlerinin, problemlerin ve yapılan düzeltici işlemlerin veya kurulum faaliyetlerinin kayıtlarını tutmak;
- g) kullanıcıların karşılaştıkları teknik problemleri benzetmeye çalışmak ve yeniden oluşturmak;
- h) çözümleri araştırmak ve uygulamak amacıyla kullanıcı kılavuzlarına, teknik el kitaplarına ve diğer dokümanlara başvurmak;
- i) BİT ürünleri ve hizmetlerinin geliştirilmesi ve test edilmesinde uygulama programcıları, sistem geliştiricileri ve diğer BİT profesyonellerine yardım etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İletişim yardımcı elemanı (BİT)
- Bilgisayar veri tabanı yardımcı elemanı
- Bilgisayar programcılığı yardımcı elemanı
- Bilgisayar sistemleri analizi yardımcı elemanı
- Bilgisayar yardım masası operatörü

3513 Bilgisayar ağ ve sistem teknisyenleri

Bilgisayar ağ ve sistem teknisyenleri; bilgisayar ağları ve diğer veri iletişim sistemlerini kurar, işletir ve bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- a) Bilgisayar ağ sistemlerini işletmek, bakımını yapmak ve sorunları çözmek;
- b) bilgisayar ağları dışındaki veri iletişim sistemlerini işletmek ve bakımını yapmak;
- c) bilgisayar ağları ve veri iletişimi ile ilgili problemlerde kullanıcılara yardım etmek;
- d) yükseltme gerektiren donanım ve yazılım alanlarını belirlemek;
- e) bilgisayar donanımı, ağ yazılımı, işletim sistemi yazılımı ve uygulama yazılımlarını kurmak;
- f) bilgisayar ağlarını çalıştırmak ve kapatmak, yedekleme ve yıkım onarımı işlemlerini yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bilgisayar ağ teknisyeni
- Ağ destek teknisyeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Bilgisayar ağı yöneticisi - 2522
- Bilgisayar ağı analisti - 2523
- Bilgisayar operatörü - 3511
- Web teknisyeni - 3514

3514 Web teknisyenleri

Web teknisyenleri; internet ve intranet web sayfaları ile web sunucusu donanım ve yazılımının optimal çalışmasını sağlar, izler ve desteklerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İnternet ve intranet web siteleri ile web sunucusu donanım ve yazılımını kurmak, gözlemlemek, bunların güvenilirliğini ve kullanılabilirliğini desteklemek;
- (b) dokümantasyon, politikalar ve yönergeler geliştirmek ve muhafaza etmek, işletim prosedürleri ve sistem günlüklerini kaydetmek;
- (c) güvenlik tedbirleri geliştirmek, bunları koordine etmek, uygulamak ve izlemek;
- (d) yükseltme veya yeni sistem edinme dahil performansın artırılmasına yönelik analizler yapmak ve önerilerde bulunmak;
- (e) müşteri ve kullanıcılar ile işbirliği yapmak ve onlara rehberlik sağlamak;
- (f) web sayfaları oluşturmak ve üzerinde değişiklik yapmak;
- (g) web sunucusu yedekleme ve kurtarma işlemlerini yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Web sitesi sorumlusu
- Web sitesi teknisyeni
- Web sitesi yöneticisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Bilgisayar sistemleri yöneticisi - 2522

- Bilgisayar ağı yöneticisi - 2522
- Sistem yöneticisi - 2522
- Sistem analisti - 2511
- Bilgisayar yazılım tasarımcısı - 2512
- Bilgisayar oyunları tasarımcısı - 2166
- Web sitesi tasarımcısı - 2166
- Web sitesi geliştiricisi - 2513

352 Telekomünikasyon ve yayın teknisyenleri

Telekomünikasyon ve yayın teknisyenleri; ses ve görüntünün kaydedilmesi ve düzenlenmesi, ses ve görüntülerin radyo ve televizyon yayımına aktarımı ile karada, denizde veya uçakta bulunan diğer türlerdeki telekomünikasyon sinyallerinin aktarımı için teçhizatların teknik çalışmasını düzenler, telekomünikasyon mühendisliği araştırmaları ve telekomünikasyon sistemlerinin tasarımı, imalatı, kurulması, inşası, işletimi, bakım ve onarımı ile ilgili teknik görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Seslerin kaydedilmesi, görüntü ve ses kayıtlarının düzenlenmesi ile karıştırılması için teçhizatların işletilmesi; radyo ve televizyon programları için verici, yayın ve uydu sistemlerinin işletilmesi ve bakımının yapılması; radyo iletişim sistemleri, uydu hizmetleri ile karada, denizde veya uçakta bulunan çoklama sistemlerinin işletilmesi ve bakımının yapılması; bilgisayar sistemlerinin ve telekomünikasyon sistemlerinin araştırılması ve geliştirilmesi ile ilgili teknik yardım sağlanması veya prototiplerinin test edilmesi; teknik özelliklere göre devrelerin ozalit baskısının tasarlanması ve hazırlanması; telekomünikasyon sistemlerinin imalat, kullanım, bakım ve tamirinin teknik denetiminin sağlanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

3521 Yayın ve ses-görüntü teknisyenleri

3522 Telekomünikasyon mühendisliği teknisyenleri

3521 Yayın ve ses-görüntü teknisyenleri

Yayın ve ses-görüntü teknisyenleri;ses ve görüntünün kaydedilmesi ve düzenlenmesi, ses ve görüntülerin radyo ve televizyon yayımına aktarımı ile karada, denizde veya uçakta bulunan diğer türlerdeki telekomünikasyon sinyallerinin aktarımı için teçhizatların teknik çalışmasını düzenlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Ses kayıt teçhizatlarını işletmek;
- (b) yeterli kalite elde etmek ve özel görüntü ve ses efektleri oluşturmak amacıyla görüntü ve ses kayıtlarının düzenlenmesi ile karıştırılması için teçhizatları işletmek;
- (c) problemleri belirlemek ve çözmek için görüntü, ses kayıtları ve yayına hazırlama ilke ve uygulamaları bilgisini kullanmak;

- (d) radyo ve televizyon programları için verici ve yayın sistemleri ile uydu sistemlerini işletmek;
- (e) karada, denizde veya uçakta bulunan radyo iletişim sistemleri, uydu servisleri ve çoklama sistemlerini işletmek;
- (f) problemleri belirlemek ve çözmek için yayın, telekomünikasyon terminalleri ve iletim sistemleri ilke ve uygulamaları ile ilgili teknik bilgileri kullanmak;
- (g) teçhizatların acil onarımını yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ses-görüntü operatörü
- Yayın teçhizat operatörü
- Yayın teknisyeni
- Kameraman (sinema)
- Kameraman (video)
- Yapım asistanı (medya)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Fotoğrafçı - 3431

3522 Telekomünikasyon mühendisliği teknisyenleri

Telekomünikasyon mühendisliği teknisyenleri; telekomünikasyon mühendisliği araştırmaları ve telekomünikasyon sistemlerinin tasarımı, imalatı, kurulması, inşası, işletimi, bakım ve onarımı ile ilgili teknik görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Telekomünikasyon teçhizatlarının araştırılması ve geliştirilmesi ile ilgili teknik yardım sağlamak veya prototipleri test etmek;
- (b) uyarılacak olan çalışma yöntemini belirlemek için ozalit baskı ve eskizler gibi teknik malzemeleri incelemek;
- (c) verilen şartnamelere göre telekomünikasyon teçhizatlarının imalatı ve kurulumu için gerekli malzemelerin miktarını, maliyetini ve işgücünün ayrıntılı tahminlerini hazırlamak;
- (d) telekomünikasyon sistemlerinin yeterli performans ile teknik özellikler ve yönetmeliklerle uyumluluğunu sağlamak için bunların imalat, kullanım, bakım ve onarımının teknik denetimini sağlamak;
- (e) çalışma sırasında ortaya çıkan problemleri belirlemek ve çözmek için telekomünikasyon mühendisliği ilke ve uygulamaları ile ilgili teknik bilgileri kullanmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Telekomünikasyon mühendisliği teknisyeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Elektronik mühendisliği teknisyeni - 3114

- Bilgisayar donanım kurucusu - 7422
- Telekomünikasyon bakım ve onarımcısı - 7422
- Telefon tesisatçısı - 7422

4 Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar

Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar; parasal işlemler, seyahat düzenlemeleri, bilgi ve randevu istekleri ile bağlantılı bir takım büro görevleri yapar, bilgileri kaydeder, düzenler, saklar, hesaplar ve erişim sağlarlar. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar tarafından yapılan görevler genellikle şunları kapsamaktadır: Steno ve daktilo ile yazı yazılması, kelime işlemciler ile diğer büro makinelerinin kullanılması; bilgisayarlara veri girilmesi; sekreterlik görevlerinin yapılması; sayısal verilerin kaydedilmesi ve hesaplanması; stok, üretim ve ulaştırma ile ilgili kayıtların tutulması; yolcu ve yük taşımacılığı ile ilgili kayıtların tutulması; kütüphanelerdeki büro görevlerinin yapılması; dokümanların dosyalanması; posta hizmetleri ile ilgili görevlerin yapılması; basımı yapılacak malzemenin hazırlanması ve kontrol edilmesi; okuyamayan ve yazamayan kişilerin yazışmalarına yardım edilmesi; parasal işlemlerinin yapılması; seyahat düzenlemesi ile ilgili işlerin yapılması; müşteriler tarafından istenilen bilgilerin sağlanması ve randevuların verilmesi; telefon santralının işletilmesi. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu ana gruptaki meslekler, aşağıdaki alt ana gruplarda sınıflandırılır:

- 41 Genel büro elemanları ile klavye kullanan büro elemanları
- 42 Müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar
- 43 Sayısal işlemler yapan ve malzeme kayıtları tutan büro elemanları
- 44 Diğer büro hizmetlerinde çalışan elemanlar

41 Genel büro elemanları ile klavye kullanan büro elemanları

Genel büro elemanları ile klavye kullanan büro elemanları; bilgileri kaydeder, düzenler, saklar ve erişim sağlarlar, mevcut prosedürlere göre büro ve idare ile ilgili çok sayıda görevleri yaparlar. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Bilgilerin kaydedilmesi, hazırlanması, tasnif edilmesi, sınıflandırılması ve dosyalanması; postaların açılması, tasnif edilmesi ve gönderilmesi; rutin raporların ve yazışmaların hazırlanması; dokümanların fotokopilerinin çekilmesi ve fakslanması; metinler ve verilerin işlenmesi, girilmesi ve kaydedilmesi için kişisel bilgisayar, kelime işlemciler veya daktiloların kullanılması; metinlerin düzenlenmesi ve düzeltilmesi; faturaların hazırlanması ve rakamların kontrol edilmesi.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

411 Genel büro elemanları

412 Sekreterler (genel)

413 Klavye kullanan operatörler

411 Genel büro elemanları

Genel büro elemanları; mevcut prosedürlere göre büro ve idare ile ilgili bir takım görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Bilgilerin kaydedilmesi, hazırlanması, tasnif edilmesi, sınıflandırılması ve dosyalanması; postaların açılması, tasnif edilmesi ve gönderilmesi; dokümanların fotokopilerinin çekilmesi ve fakslanması; rutin raporların ve yazışmaların hazırlanması; personele dağıtımı yapılan teçhizatların kaydedilmesi; telefonla veya elektronik ortamda yapılan taleplerin yanıtlanması veya uygun kişiye yönlendirilmesi; hesapların kontrol edilmesi, faturaların hazırlanması ve yapılan finansal işlemlerin ayrıntılarının kaydedilmesi; bilgilerin bilgisayara aktarılması, metinlerin düzenlenmesi ve düzeltilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

4110 Genel büro elemanları

4110 Genel büro elemanları

Genel büro elemanları; mevcut prosedürlere göre büro ve idare ile ilgili bir takım görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- a) Bilgileri kayıt etmek, hazırlamak, tasnif etmek, sınıflandırmak ve dosyalamak;
- b) postaları açmak, tasnif etmek ve göndermek;
- c) dokümanların fotokopilerini çekmek ve fakslamak;
- d) rutin raporları ve yazışmaları hazırlamak;
- e) personele dağıtımı yapılan teçhizatları kayıt etmek;
- f) telefonla veya elektronik ortamda yapılan talepleri yanıtlamak veya uygun kişiye yönlendirmek;
- g) rakamları kontrol etmek, faturaları hazırlamak ve yapılan finansal işlemlerin ayrıntılarını kayıt etmek;
- h) bilgileri bilgisayara aktarmak, metinleri düzenlemek ve düzeltmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Genel büro elemanı

- Büro elemanı

Not: Genel büro elemanlarının çalışmasını, Birim Grup 4120`de (Sekreterler (genel))

sınıflandırılan çalışanlardan ayırt edilmesinde, sekreterlerin çalışmasının esas olarak yazışmaların ve diğer dokümanların yazılması, biçimlendirilmesi ve işlenmesinden oluştuğuna dikkat edilmelidir. Genel büro elemanları bu yapıda bazı çalışmalar yapıyor olsalar bile, yazı yazma, dokümanların işlenmesi çalışmalarının ana odağı değildir.

412 Sekreterler (genel)

Sekreterler (genel); yazışmaları ve diğer dokümanları yazmak için daktilo, kişisel bilgisayar veya diğer kelime işlemci teçhizatları kullanır, diğer çalışanlar tarafından hazırlanmış dokümanları kontrol eder ve düzenler, gelen ve giden postalarla ilgilenir, toplantı veya randevu taleplerini gözden geçirir ve çeşitli idari destek görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Daktilo, kişisel bilgisayar veya diğer kelime işlemci donanımları kullanarak dikte edilmiş metinlerden, elektronik dokümanlardan veya yazılı taslaklardan büro standartlarına uygun yazışma, tutanak ve raporların yazılması, düzenlenmesi ve kontrolünün yapılması; idari destek sağlamak için elektronik tablolar dahil çeşitli bilgisayar yazılım paketlerinin kullanılması; gelen ve giden postalarla ilgilenilmesi; postaların, yazışmaların ve dokümanların gözden geçirilmesi, kaydedilmesi ve dağıtımının yapılması; toplantı veya randevu taleplerinin gözden geçirilmesi ve toplantıların düzenlenmesine yardımcı olunması; izin ve çalışanlarla ilgili diğer işlemlerin gözden geçirilmesi ve kaydedilmesi; dosyalama sistemlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesi; kendi insiyatiflerindeki rutin yazışmaların yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

4120 Sekreterler (genel)

4120 Sekreterler (genel)

Sekreterler (genel); yazışmaları ve diğer dokümanları yazmak için daktilo, kişisel bilgisayar veya diğer kelime işlemci teçhizatları kullanır, diğer çalışanlar tarafından hazırlanmış dokümanları kontrol eder ve düzenler, gelen ve giden postalarla ilgilenir, toplantı veya randevu taleplerini gözden geçirir ve çeşitli idari destek görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- a) Daktilo, kişisel bilgisayar veya diğer kelime işlemci teçhizatları kullanarak dikte edilmiş metinlerden, elektronik dokümanlardan veya yazılı taslaklardan büro standartlarına uygun yazışma, tutanak ve raporları yazmak, düzenlemek ve kontrolünü yapmak;
- b) idari destek sağlamak için elektronik tablolar dahil çeşitli bilgisayar yazılım paketlerini kullanmak;
- c) gelen ve giden postalarla ilgilenmek;
- d) postaları, yazışmaları ve dokümanları gözden geçirmek, kayıt etmek ve dağıtmak;
- e) toplantı veya randevu taleplerini gözden geçirmek ve toplantıların düzenlenmesine yardımcı olmak;

- f) izin ve çalışanlarla ilgili diğer işlemleri gözden geçirmek ve kaydetmek;
- g) dosyalama sistemlerini düzenlemek ve denetlemek;
- h) kendi insiyatiflerindeki rutin yazışmaları yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Sekreter (genel)
- Daktilo sekreteri
- Kelime işlemci sekreter

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- İdari sekreter - 3343
- Yönetici sekreter - 3343
- Hukuk sekreteri - 3342
- Tıbbi sekreter - 3344

413 Klavye kullanan operatörler

Klavye kullanan operatörler; metin ve verilerin girişini yapar, verileri işler, saklama, işleme, yayınlama ve dağıtım için dokümanları hazırlar, düzenler ve oluştururlar.

Yapılan görevler genelde şunlardır: Bilgileri işlemek için gerekli verilerin ve kodların girilmesi; saklanmış bilgilere erişilmesi, onaylanması ve güncellenmesi ile veri giriş kayıtlarının tutulması; bilgisayarlı teçhizatları ve steno yazma makinelerini kullanarak tutanak kayıtlarının hızlıca steno ile yazılması; stenolara veya ses kayıt teçhizatlarına kayıtlı bilgilerin kopyasının çıkarılması, metinlerin düzenlenmesi ve düzeltilmesi; sinema ve televizyon programları için söylenen sözlerin, çevre seslerinin ve lirik şarkıların altyazı olarak yazılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 4131 Daktilograflar ve kelime işlem operatörleri
- 4132 Veri giriş elemanları

4131 Daktilograflar ve kelime işlem operatörleri

Daktilograflar ve kelime işlem operatörleri; daktilo, kişisel bilgisayar veya diğer kelime işlemcileri kullanarak metinleri yazar, düzenler ve çıktısını alır, steno ile sözlü veya yazılı materyalleri kaydederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- a) Bilgisayar, kelime işlemci veya daktilo kullanarak ilk taslaklardan, düzeltilmiş kopyalardan, ses kayıtlarından veya stenodan elde edilen yazılı materyalleri yazmak;
- b) tamamlanmış işleri yazım kuralları, dilbilgisi, noktalama işaretleri ve biçim yönünden kontrol etmek;

- c) talimatlara göre yazılacak malzemeyi toplamak ve düzenlemek;
- d) tamamlanmış dokümanları bilgisayar sabit sürücülerinde veya disklerde dosyalamak ve saklamak veya saklama, erişim sağlama ve güncelleme amacıyla bu dokümanları bir bilgisayar dosyalama sisteminde tutmak;
- e) dikte edilenleri yazmak ve diğer konuları stenoda kaydetmek;
- f) sinema ve televizyon programları için söylenen sözleri, çevre seslerini ve lirik şarkıları altyazı olarak yazmak;
- g) stenoda ve ses kayıt teçhizatlarına kayıtlı bilgilerin kopyasını çıkarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Daktilograf
- Kelime işlemci
- Stenograf
- Steno yazıcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Zabıt katibi - 3343
- Tıbbi transkripsiyonist - 3344

4132 Veri giriş elemanları

Veri giriş elemanları; bir klavye, fare (mouse) veya optik tarayıcı, ses tanıma yazılımları veya diğer veri giriş araçlarını kullanarak elektronik teçhizatlara, bilgisayarlı veri tabanlarına, elektronik tablolara veya diğer veri havuzlarına kodlanmış, istatistiki, finansal ve diğer sayısal verilerin girişini yaparlar. Bu elemanlar, matematiksel hesaplamalar yapmak amacıyla mekanik ve elektronik aygıtlara veri girişi yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- a) Veri tutmak için faturaları, formları, kayıtları ve diğer dokümanları almak ve kaydetmek;
- b) kaynak malzemelerden alınan sayısal verilerin, kodların ve metinlerin bilgisayar uyumlu depolama ve işleme cihazlarına girişini yapmak;
- c) verilerin doğruluğunu ve tamlığını teyit etmek ve gerektiğinde girilen verileri düzeltmek;
- d) muhasebe ve hesap makinelerini kullanmak;
- e) farklı veri tabanı sistemleri ve yazılımları arasında veri alma ve verme işlemleri yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Veri giriş operatörü
- Veri giriş büro elemanı
- Ödeme giriş elemanı

42 Müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar

Müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar; parasal işlemler, seyahat düzenlemeleri, bilgi ve randevu istekleri, telefon santralının işletilmesi, anketler için görüşme yapılması veya hizmet almaya uygun başvuru sahiplerinin formlarını doldurma ile ilgili olarak müşterilerle ilgilenirler. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler genellikle şunları kapsamaktadır: Bankalarda, postanelerde, bahis ve kumar işletmelerinde parasal işlemlerin yapılması veya seyahat düzenlemesi ile ilgili işlerin yürütülmesi; müşteriler tarafından istenen bilgilerin sağlanması ve randevuların verilmesi; telefon santrallerinin işletilmesi; ziyaretçilerin karşılanması ve kabul edilmesi; anket cevaplayıcıları ile görüşme yapılması; hizmet almak için başvuranlar ile görüşme yapılması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

421 Veznedarlar, tahsilatçılar ve benzer elemanlar

422 Müşteri danışma elemanları

421 Veznedarlar, tahsilatçılar ve benzer elemanlar

Veznedarlar, tahsilatçılar ve benzer elemanlar; bankacılık, posta hizmetleri, bahis, kumar, rehin ve borç tahsilatı ile ilgili işleri yapan işyerlerinde parasal işlemleri yürütürler.

Yapılan görevler genelde şunlardır: Banka ve postanelerde müşterilerin parasal işlemlerinin yapılması veya posta hizmetlerinin verilmesi; spor karşılaşmalarının sonuçlarına ilişkin bahislerin alınması ve ödemelerin yapılması; kumar oyunlarının yönetilmesi; emanet eşya veya diğer varlıklara karşılık borç para verilmesi; alacakların ve diğer ödemelerin tahsil edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

4211 Banka veznedarları ve ilgili büro elemanları

4212 Bahisçiler, krupiyeler ve kumar oyunları ile ilgili çalışanlar

4213 Borç para verenler

4214 Tahsilatçılar ve benzer elemanlar

4211 Banka veznedarları ve ilgili büro elemanları

Banka veznedarları ve ilgili büro elemanları; banka veya postanelerde müşterilerin doğrudan para alma, ödeme ve değiştirme işlemlerini yapar veya posta hizmetleri sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Müşterilerin para yatırma ve çekme, çek, para transferi, senet, kredi kartı ödemesi, havale, tasdikli çek vb. diğer bankacılık işlemlerini yapmak;

- (b) müşterilerin hesaplarını kredilendirmek ve borçlandırmak;
- (c) müşteriler adına senet vb. ciro etmek ve para transferlerini yapmak;
- (d) postaları almak, posta pulu satmak ve fatura ödemeleri, para transferleri vb. diğer postane gişe işlemlerini yapmak;
- (e) müşteriler tarafından talep edildiğinde, bir para birimini diğer para birimi ile değiştirmek;
- (f) tüm işlemlerin kayıtlarını tutmak ve kayıtların kasa hesabıyla denk olmasını sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Postane gişe memuru
- Döviz alım satım elemanı
- Banka veznedarı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kasiyer - 5230

4212 Bahisçiler, krupiyeler ve kumar oyunları ile ilgili çalışanlar

Bahisçiler, krupiyeler ve kumar oyunları ile ilgili çalışanlar; spor veya diğer karşılaşmaların sonuçlarına ilişkin bahis oranlarını belirler, bahisleri alır ve kazanan bahislerin ödemelerini yapar veya kumar oynatılan işyerlerindeki şans oyunlarını yönetirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bahis oranlarına karar vermek, olası zararlara karşı önlem almak veya bahisten vazgeçmek için riskleri belirlemek;
- (b) yaklaşık bahis oranlarının listelerini hazırlamak ve yayınlamak;
- (c) oyun kartlarını dağıtmak, oyun zarlarını atmak veya rulet tekerleğini çevirmek;
- (d) kumar oynatılan bir işyerinin işleyiş kurallarını açıklamak ve yorumlamak;
- (e) kazanan sayıları anons etmek, kazananlara paralarını ödemek ve kaybedenlerin ödemelerini almak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bahisçi
- Krupiye

4213 Borç para verenler

Borç para verenler; rehin olarak verilen mallara, gayrimenkullere veya diğer teminatlara karşılık borç para verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Rehin olarak teklif edilen malların değerini belirlemek, faizi hesaplamak ve borç para vermek;
- (b) borç ödendiğinde rehin alınan malları geri vermek veya ödenmeme durumunda rehin alınmış

malların satışıını yapmak;

- (c) gelecek hasatın durumuna ve diğler benzer taahhütlere karşılık kişilere borç para vermek;
- (d) rehin olan söz konusu hasat veya diğler benzer taahhütler gerçekleştiğinde borçları toplamak;
- (e) Rehın alınanlar ile verilen ve geri toplanan paraların kayıtlarını tutmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Borç para verici - ikrazatçı
- Rehinci - borç para verici

4214 Tahsilatçılar ve benzer elemanlar

Tahsilatçılar ve benzer elemanlar; vadesi geçmiş hesaplar ile karşılıksız çeklere ilişkin ödemeleri toplar veya parasal yardımları toplarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Borçluları araştırmak ve yerlerini belirlemek;
- (b) para toplamak veya daha sonraki ödemeleri düzenlemek amacıyla müşterilere telefon etmek, ziyaret etmek veya yazı yazmak;
- (c) toplanan miktarlar ile ilgili raporlar hazırlamak, toplama çalışması ile ilgili kayıtlar ve dosyaları tutmak;
- (d) ödemelerin yapılmaması durumunda, yapılacak yasal işlemler veya hizmeti durdurma konularında önerilerde bulunmak;
- (e) yardım amaçlı para istemek ve toplamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Fatura ve hesap tahsilatçısı
- Yardım tahsilatçısı
- Alacak tahsilatçısı

422 Müşteri danışma elemanları

Müşteri danışma elemanları; seyahat düzenlemeleri yapılması, bir kuruluşun ürün veya hizmetlerinin açıklanması, misafir ve ziyaretçilerin kaydedilmesi ve karşılanması, randevu verilmesi, telefonların bağlanması ve anket cevaplayıcılardan veya hizmetler için başvuranlardan bilgi alınması ile ilgili olarak yüz yüze görüşme, telefonla veya e-posta gibi elektronik araçlarla kişilere bilgi verir veya onlardan bilgi alırlar.

Kapsanan görevler genellikle şunları içerir: Müşteriler için seyahat programlarının hazırlanması, seyahat ve otel rezervasyonlarının yapılması; misafir ve ziyaretçilerin karşılanması ve kabul edilmesi; konaklayan misafirlerin kaydedilmesi; bir kuruluşun ürünleri, hizmetleri ve politikaları hakkında bilgi sağlanması; randevuların verilmesi; telefon santralının işletilmesi; anket cevaplayıcıları ve uygun başvuru sahipleri ile görüşmeler yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

4221 Seyahat ile ilgili danışmanlar ve seyahat büro elemanları

4222 İletişim merkezi danışma elemanları

4223 Telefon santral operatörleri

4224 Otel resepsiyonistleri

4225 Danışma elemanları

4226 Resepsiyonistler (genel)

4227 Araştırma ve piyasa araştırması anketörleri

4229 Başka yerde sınıflandırılmamış müşteri danışma elemanları

4221 Seyahat ile ilgili danışmanlar ve seyahat büro elemanları

Seyahat ile ilgili danışmanlar ve seyahat büro elemanları; gidilecek seyahat yerleri hakkında bilgi sağlar, seyahat programlarını düzenler, seyahat ve konaklama rezervasyonları temin eder, yolcuların giriş ve kalkış işlemlerinin kayıtlarını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Farklı türdeki ulaşım ve konaklamalarda boş oda/koltuk durumu, fiyatı ve konforu hakkında bilgi elde etmek, müşterilerin ihtiyaçlarını belirlemek ve seyahat düzenlemeleri hakkında müşterilere danışmanlık hizmetleri vermek;
- (b) yerel ve bölgesel ziyaret yerleri, şehir turları, lokanta ve restoranlar, güzel sanatlar ve eğlence yerleri hakkında bilgi vermek, harita ve broşürler sağlamak;
- (c) seyahat programları hazırlamak;
- (d) rezervasyon yapmak ve kesinleştirmek;
- (e) bilet ve rezervasyon formu düzenlemek;
- (f) vize gibi gerekli seyahat belgelerinin elde edilmesinde müşterilere yardımcı olmak;
- (g) seyahat belgelerini tetkik etmek, yolcuların ve bagajlarının giriş ve kalkış işlem kayıtlarını yapmak;
- (h) faturaları hazırlamak ve ödemeleri almak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Havaalanı bilet görevlisi
- Bilet ve bagaj giriş işlemleri (check-in) elemanı
- Seyahat acentesi büro elemanı
- Seyahat danışmanı
- Seyahat banko elemanı
- Turizm danışma büro elemanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Seyahat acentesi müdürü - 1439

- Konferans ve etkinlik planlayıcısı - 3332
- Tur operatörü - 3339
- Turist rehberi - 5113
- Tur rehberi - 5113
- Bilet gişesi elemanı (eğlence ve spor etkinlikleri) - 5230

4222 İletişim merkezi danışma elemanları

İletişim merkezi danışma elemanları; müşterilere bilgi ve öneri sağlarlar, bir şirketin veya kuruluşun ürünleri, hizmetleri veya politikaları hakkındaki sorulara cevap verirler, telefon veya e-posta gibi elektronik iletişim ortamlarını kullanarak finansal işlemler yaparlar. Bu elemanlar, bilgi sağladıkları müşteriler veya kuruluş ya da şirketlerin diğer faaliyetlerinden uzak bir mekanda çalışabilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sorulara cevap vermek, hizmetler için telefonlara bakmak veya şikayetleri çözümlenmek amacıyla müşterilerden gelen telefon ve mesajlar ile ilgilenmek;
- (b) gereklilikleri belirlemek ve aktiviteleri bir bilgisayar sistemine girmek;
- (c) ilgili olma durumunda görevleri diğer birimlere yönlendirmek;
- (d) gereken durumlarda ödemeleri faturalamak veya ilgilenmek;
- (e) müşterilere mektup, bilgilendirme formları ve diğer belgeleri göndermek;
- (f) müşterilere ek ürünler veya hizmetler konusunda danışmanlık hizmeti vermek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Müşteri iletişim merkezi danışma elemanı

Not: Sadece bilgi almak amacıyla talepleri cevaplayanlar ve/veya basit işlemlerle ilgilenenler, Birim Grup 4222`de (İletişim merkezi danışma elemanları) sınıflandırılırlar. Seyahat danışmanlığı gibi uzmanlık hizmetleri sağlayanlar, müşteri iletişim merkezinde çalışıyor olsun veya olmasın ilgili uzmanlık grubu içerisinde sınıflandırılırlar.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Telepazarlama satış elemanı - 5244
- Çağrı merkezi satış elemanı - 5244
- Müşteri iletişim merkezi satış elemanı - 5244
- Telefon operatörü - 4223
- Piyasa araştırması anketörü - 4227

4223 Telefon santral operatörleri

Telefon santral operatörleri; telefon bağlantılarını sağlamak için telefon iletişim santrallerini ve konsollarını kullanır, arayanların taleplerini ve problem raporlarını alır, mesajları çalışanlara veya

müşterilere aktarır veya kaydederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Telefon görüşmelerini bağlamak, bekletmek, aktarmak ve sonlandırmak için santralleri ve konsolları kullanmak;
- (b) dış aramalar için bağlantılar yapmak;
- (c) telefonla yapılan danışma talepleri ile ilgilenmek ve mesajları kaydetmek;
- (d) mesajları çalışanlara veya müşterilere iletme;
- (e) işletim sistemi problemlerini araştırmak ve onarım servislerini bilgilendirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Cevap verme servisi operatörü
- Telefon santral operatörü

4224 Otel resepsiyonistleri

Otel resepsiyonistleri; otellerde ve barınma hizmetleri sağlayan diğer işyerlerinde müşterileri karşılar ve kaydeder, odaları tahsis eder, anahtarları verir, verilen hizmetlerle ilgili bilgi verir, oda rezervasyonlarını yapar, doluluk için mevcut odaların bir kaydını tutar ve ayrılacak olan misafirlere faturayı bildirir ve ödemeyi alırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Doluluk, rezervasyon ve oda tahsisatı için uygun olan odaların bir envanterini tutmak;
- (b) gelen misafirleri kaydetmek, odaları tahsis etmek, müşterilerin kredi kartlarının uygunluğunu kontrol etmek ve oda anahtarlarını vermek;
- (c) otel hizmetleri ve tesiste mevcut olan hizmetlerle ilgili bilgi sağlamak;
- (d) konaklama durumu ile ilgili bilgi sağlamak ve oda rezervasyonları yapmak;
- (e) misafirlerin oda temizlik ve bakım hizmetleri ilgili talepleri ve şikayetlerine cevap vermek;
- (f) misafirler problemlerini bildirdiğinde, oda temizlik veya bakım hizmetleriyle iletişime geçmek;
- (g) bilgisayarlı veya elle kullanılan sistemlerle ödemeler için müşterilerin hesaplarını derlemek ve kontrol etmek;
- (h) telefon veya telefon santrallerini kullanarak mesajları almak ve kişilere iletme;
- (i) ayrılan misafirlerin masraf durumlarını gözden geçirmek ve ödemeleri almak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Otel ön büro elemanı
- Otel resepsiyonisti

4225 Danışma elemanları

Danışma elemanları; kuruluşun ürünleri, hizmetleri ve uygulamaları ile ilgili şahsen, yazılı, elektronik posta ve telefonla yapılan soru ve şikayetlere cevap verir, bilgilendirme yapar ve

kişileri diğer kaynaklara sevk ederler. Bunlar, müşterilerle doğrudan ilişki kuracakları veya mal ve hizmetlerin üretiminin sağlandığı mekanlarda istihdam edilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Ürünler, hizmetler ve uygulamalar hakkındaki sorulara cevap vermek ve bunların mevcudiyeti, yeri, fiyatı ve ilgili konularda bilgi sağlamak;
- (b) problemlerle ilgili sorulara cevap vermek ve tavsiye, bilgi ve yardım sağlamak;
- (c) sorular ve şikayetler hakkında bilgileri kaydetmek;
- (d) karmaşık soruları takım sorumlularına veya uzman danışmanlara sevk etmek;
- (e) ilgili formları, bilgi malzemeleri ve broşürleri ilgilenen kişilere vermek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Banko danışma elemanı
- Danışma görevlisi

4226 Resepsyonistler (genel)

Resepsyonistler (genel); ziyaretçileri, müşterileri veya misafirleri karşılar, ağırlar, randevular için düzenlemeler dahil gelen soru ve taleplere cevap verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Ziyaretçileri, misafirleri veya müşterileri karşılamak ve ağırlamak;
- (b) müşteriler için randevular ayarlamak;
- (c) bilgi veya randevu için telefon talepleriyle ilgilenmek;
- (d) müşterileri uygun yere veya kişiye yönlendirmek;
- (e) bilgilendirme kitapçıklarını, broşürlerini veya formlarını sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Resepsyonist (genel)
- Tıbbi büro resepsyonisti

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tıbbi sekreter - 3344
- Otel resepsyonisti - 4224

4227 Araştırma ve piyasa araştırma anketörleri

Araştırma ve piyasa araştırma anketörleri; insanlarla görüşme yapar ve onların çeşitli konulardaki araştırma ve piyasa araştırma sorularına verdikleri cevapları kaydederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bireylerle telefonla veya şahsen iletişim kurmak ve mülakatın amacını açıklamak;

- (b) soru kağıtlarındaki ve anketlerdeki çerçeveyi takip ederek soruları sormak;
- (c) cevapları kağıt üzerine kaydetmek veya bilgisayar destekli mülakat sistemleri vasıtasıyla doğrudan bilgisayar veri tabanına girişini yapmak;
- (d) cevaplardaki tutarsızlıkları belirlemek ve çözümlenmek;
- (e) araştırmaya maddi destek sağlayanlara geçerli bir veri elde etmedeki problemlerle ilgili olarak geri dönüş sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Piyasa araştırması anketörü
- Kamuoyu anketörü
- Araştırma anketörü

4229 Başka yerde sınıflandırılmamış müşteri danışma elemanları

Bu birim grup, Grup 422'te başka yerde sınıflandırılmamış müşteri danışma elemanlarını kapsamaktadır. Bu birim grupta, hizmetlerin uygunluğunu belirlemek için müşterilerden gerekli bilgileri elde eden ve işleyen elemanları kapsar.

Bu durumlarda kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hastane hizmetlerini sağlamak için gerekli bilgileri almak ve işlemek amacıyla hastalarla görüşme yapmak;
- (b) kamu yardımı için başvuranlarla, başvurularının uygunluğu hakkında bilgi toplamak amacıyla görüşme yapmak;
- (c) sağlanan bilgilerin doğruluğunu teyit etmek;
- (d) yardım sağlamak, değiştirmek, engellemek veya sonlandırmak için prosedürleri başlatmak;
- (e) yarar ve hak prosedürleriyle ilgili bilgi sağlamak ve soruları cevaplamak;
- (f) hizmetler için uygun olmayan hastaları veya başvuruları diğer kuruluşlara sevk etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hastane kabul elemanı
- Uygunluk görüşmecisi (A.B.D. gibi ülkelerde devlet hizmetlerine başvuru yapanlarla görüşmeler yapan ve devlet yardımları konusunda başvuru sahibinin uygunluğunu araştıran kişi)
- Uygunluk uzmanı (A.B.D. gibi ülkelerde devlet hizmetlerine başvuru yapanlarla görüşmeler yapan ve devlet yardımları konusunda başvuru sahibinin uygunluğunu araştıran uzman kişi)

43 Sayısal işlemler yapan ve malzeme kayıtları tutan büro elemanları

Sayısal işlemler yapan ve malzeme kayıtları tutan büro elemanları; muhasebe, defter tutma, istatistiksel, finansal ve diğer sayısal verileri elde eder, derler ve hesaplar, iş konularıyla ilgili kasa işlemlerinden sorumludurlar. Burada sınıflandırılan bazı meslekler, üretilmiş, satın alınmış, stoklanmış, sevk edilmiş malların ve belirli üretim tarihlerinde gerekli olacak malzemelerin kayıtları ile işletim yönleriyle ilgili kayıtları tutarlar, yük ve yolcu taşımacılığında zamanlamayı

koordine ederler. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler genellikle şunları kapsamaktadır: Muhasebe kayıtları ile defterlerin tutulmasına ve hesaplamaların yapılmasına yardım edilmesi; birim üretim maliyetlerinin hesaplanması; ücretlerin hesaplanması, bazı durumlarda ücret zarflarının hazırlanması ve ücretlerin ödenmesi; iş konularıyla ilgili kasa işlemlerinden sorumlu olunması; istatistiksel veya aktüerya verilerinin elde edilmesi, derlenmesi ve hesaplanması; bir sigorta işyerinin, bir bankanın veya benzer işyerlerinin finansal işlemleri ile ilgili büro işlerinin yapılması; üretilmiş, stoklanmış, sipariş edilmiş ve sevk edilmiş malların kayıtlarının tutulması; alınmış, stok olarak konulmuş veya dağıtım yapılmış üretim malzemelerinin kayıtlarının tutulması; belirli tarihlerde gerekli olan üretim malzemelerinin miktarlarının hesaplanması ve üretim işletme planlarının hazırlanmasına ve kontrol edilmesine yardım edilmesi; işletim yönleriyle ilgili kayıtların tutulması, yük ve yolcu taşımacılığında zamanlamanın koordine edilmesi.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

431 Sayısal işlemler yapan büro elemanları

432 Malzeme kayıtları ve taşımacılık ile ilgili büro elemanları

431 Sayısal işlemler yapan büro elemanları

Sayısal işlemler yapan büro elemanları; muhasebe, defter tutma, istatistiksel, finansal ve diğer sayısal verileri elde eder, derler ve hesaplar, iş konularıyla ilgili kasa işlemlerinden sorumludurlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Muhasebe kayıtları ile defterlerin tutulmasına ve hesaplamaların yapılmasına yardım edilmesi; birim üretim maliyetlerinin hesaplanması; ücretlerin hesaplanması, bazı durumlarda ücret zarflarının hazırlanması ve ücretlerin ödenmesi; iş konularıyla ilgili kasa işlemlerinden sorumlu olunması; istatistiksel veya aktüerya verilerinin elde edilmesi, derlenmesi ve hesaplanması; bir sigorta işyerinin, bankanın veya benzer işyerlerinin finansal işlemleri ile ilgili büro işlerinin yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

4311 Muhasebe kayıtları ve defter tutan büro elemanları

4312 İstatistik, finans ve sigortacılıkla ilgili büro elemanları

4313 Bordro hazırlayan büro elemanları

4311 Muhasebe kayıtları ve defter tutan büro elemanları

Muhasebe kayıtları ve defter tutan büro elemanları; finansal kayıtları tam olarak tutmaya yönelik sayısal verileri hesaplar, sınıflandırır ve kayıtlarını tutarlar. Bu büro elemanları, muhasebe kayıtların tutulmasında kullanılan temel finansal verileri elde etmeye yönelik rutin hesaplama,

muhasebe kayıtlarının işlenmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi görevlerinin herhangi bir kombinasyonunu yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Doğru veri girişi, matematiksel doğruluk ve doğru kodlar için rakamları, muhasebe kayıtlarını ve belgeleri kontrol etmek;
- (b) bilgileri kaydetmeye, depolamaya ve analiz yapmaya yönelik muhasebe yazılımları ile programlanmış bilgisayarları işletmek;
- (c) finansal kayıtları derlemek ve tutmak için yevmiye defterleri, büyük defter (defter-i kebir) ve bilgisayarları kullanarak sayısal ve finansal verileri sınıflamak, kaydetmek ve özetlemek;
- (d) mevcut prosedürlere göre senetleri, faturaları, hesap tabloları ve diğer finansal tabloları hesaplamak, hazırlamak ve yayınlamak;
- (e) kasa tahsilatı, harcamalar, borç hesapları, alacak hesapları, kâr ve zararlar gibi konulara ilişkin istatistiksel, finansal, muhasebe veya denetleme amaçlı raporları ve tabloları derlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Muhasebe büro elemanı
- Defter tutan büro elemanı
- Maliyet hesabı büro elemanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Muhasebe yardımcı elemanı - 3313
- Defter tutucu - 3313

4312 İstatistik, finans ve sigortacılıkla ilgili büro elemanları

İstatistik, finans ve sigortacılık ile ilgili büro elemanları; istatistik veya aktüerya ile ilgili verileri elde eder, derler ve hesaplar veya sigortacılıkla ilgili işyeri, banka veya diğer finansal kuruluşların işlemlerine ilişkin büro görevlerini yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sigorta kayıtlarını, iptallerini, tazminat işlemlerini, poliçe değişikliklerini ve ödemeleri işlemek;
- (b) rutin veya özel bilgi kaynaklarına dayalı istatistik veya aktüerya ile ilgili verileri elde etmek ve derlemek;
- (c) toplamları, ortalamaları, yüzdeleri ve diğer ayrıntıları hesaplamak ve bunları gerekli tablolar halinde sunmak;
- (d) finansal dokümanları hazırlamak ve ödenmesi gerekli olan faiz veya komisyon ücretleri ve damga vergilerini hesaplamak;
- (e) müşterilerin veya işverenin adına satın alınmış veya satılmış tahvil, bono, hisse senedi ve diğer değerli kağıtların kayıtlarını muhafaza etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Aktüerya büro elemanı
- Aracı kurum büro elemanı
- Mali işler büro elemanı
- Sigorta büro elemanı
- Menkul kıymetler büro elemanı
- İstatistik büro elemanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Menkul kıymetler ve hisse senedi aracısı (broker) - 3311
- Muhasebe yardımcı elemanı - 3313
- İstatistik yardımcı elemanı - 3314
- Ticari aracı (broker) - 3324
- Muhasebe büro elemanı - 4311
- Defter tutan büro elemanı - 4311

4313 Bordro hazırlayan büro elemanları

Bordro hazırlayan büro elemanları; bir bölüm, şirket veya diğer işyerlerinde çalışanların bordro bilgilerini toplar, doğruluğunu kontrol eder ve işler, ücret ödemelerini ve yan ödemeleri hesaplarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Elle veya bilgisayarlı sistemleri kullanarak ücret ödemeleri ve yan ödemelerini hesaplamak için çalışanların giriş, çıkış ve fazla mesailerinin kayıtlarını tutmak;
- (b) brüt ve net maaşlar ile vergi, sendika aidatı, haciz, sigorta ve emeklilik planları gibi kesintilerin belirtildiği çalışanlar için kazanç çizelgelerini hazırlamak ve doğruluğunu kontrol etmek;
- (c) çek veya elektronik para aktarma işlemlerine göre çalışanların ödemeleri ve yan ödemelerini hazırlamak;
- (d) bordro farklılıklarını tespit etmek ve mutabakat sağlamak için çalışma cetvelleri, çalışma planları, ücret hesaplama ve diğer bilgileri gözden geçirmek;
- (e) devam durumunun, çalışılan saatlerin, ödeme ayarlamalarının doğruluğunu kontrol etmek ve bilgileri belirli kayıtlara aktarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bordro ve puantaj elemanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Muhasebe yardımcı elemanı - 3313
- Defter tutucu - 3313
- Muhasebe büro elemanı - 4311

- Defter tutan büro elemanı - 4311

432 Malzeme kayıtları ve taşımacılık ile ilgili büro elemanları

Malzeme kayıtları ve taşımacılık ile ilgili büro elemanları; üretilmiş, satın alınmış, stoklanmış, sevk edilmiş malların ve belirli üretim tarihlerinde gerekli olacak malzemelerin kayıtları ile işletim durumuna ilişkin kayıtları tutar, yük ve yolcu taşımacılığında zamanlamayı koordine ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Üretilmiş, stoklanmış, sipariş edilmiş ve sevk edilmiş malların kayıtlarının tutulması; alınmış, stok olarak konulmuş veya dağıtım yapılmış üretim malzemelerinin kayıtlarının tutulması; belirli tarihlerde gerekli olacak üretim malzemelerinin miktarlarının hesaplanması ve üretim işletme planlarının hazırlanmasına ve kontrol edilmesine yardım edilmesi işletim durumuna ilişkin kayıtların tutulması ve yük ve yolcu taşımacılığında zamanlamanın koordine edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

4321 Stok büro elemanları

4322 Üretim büro elemanları

4323 Ulaştırma ile ilgili büro elemanları

4321 Stok büro elemanları

Stok büro elemanları; üretilmiş mallar ile alınmış, tartılmış, dağıtım yapılmış, sevk edilmiş veya stok olarak konulmuş üretim malzemelerinin kayıtlarını tutarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Malların alımını ve sevkini düzenlemek ve kontrol etmek, ilgili kayıtları tutmak;
- (b) stok kayıtlarını tutmak, malların dağıtımını onaylamak, gereksinimleri tahmin etmek ve yeni stok talepleri yapmak;
- (c) aletleri, yedek parçaları veya çeşitli teçhizatları almak, depolamak ve dağıtmak, ilgili kayıtları tutmak;
- (d) alınmış veya üretilmiş ya da dağıtım veya sevk için malları tartmak ve ilgili kayıtları tutmak;
- (e) depolama için alınmış mobilya ve benzeri şeylerin envanterlerini derlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Yük sevkiyatı büro elemanı
- Sevk büro elemanı (depo)
- Stok büro elemanı
- Ambar büro elemanı
- Tartı büro elemanı

4322 Üretim büro elemanları

Üretim büro elemanları; belirli tarihlerde imalat, inşaat ve benzeri programları için gerekli olacak malzemelerin miktarını hesaplar, üretim işletim planlarını hazırlar ve bunları kontrol ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Üretim programına göre gerekli malzemelerin türünü, miktarını ve kalitesini hesaplamak;
- (b) üretim gereklilikleri planlarını hazırlamak, ihtiyaç olduğunda malzemeleri temin etmek ve ilgili kayıtları tutmak;
- (c) müşterilerin siparişleri ile üretim kapasitesi ve performansına bağlı olarak üretim işletim planlarını hazırlamak veya hazırlanmasına yardım etmek;
- (d) stokları teyit etmek, dağıtımları düzenlemek ve gecikmeleri incelemek;
- (e) birimler arasında işlerin ve malzemelerin akışını koordine etmek ve kayıtlarını tutmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Üretim ile ilgili büro elemanı
- Planlama büro elemanı (malzemeler)

4323 Ulaştırma ile ilgili büro elemanları

Ulaştırma ile ilgili büro elemanları; demiryolu, karayolu ve havayolu ile yük ve yolcu taşımacılığında zamanlamayı koordine eder, işletim durumuna ilişkin kayıtları tutar ve yönetim için rapor hazırlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yük ve yolcu taşımacılığında zamanlamayı koordine etmek, işletim durumuna ilişkin kayıtları tutmak;
- (b) bir demiryolu sisteminin bir bölge veya alan içindeki tren güzergahlarını yönetmek ve ilgili kayıtları tutmak;
- (c) bir demiryolu istasyonunda yük sevkiyatının kayıtlarını tutmak, yönetmek ve kontrol etmek;
- (d) taşıtların ve sürücülerin tahsislerinin yapılması ve programlarının düzenlenmesi, taşıtların yüklenmesi ve boşaltılması ile transit malların depolanması gibi karayolu taşımacılığı ile ilgili işletim faaliyetlerini koordine etmek ve kayıtlarını tutmak;
- (e) yolcu listeleri ve yük manifestoları gibi yolcu ve yüklerin havayolu taşımacılığı ile ilgili işletim faaliyetlerini koordine etmek ve kayıtlarını tutmak;
- (f) yönetim için raporlar hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Sevk ve idare kontrolörü (ulaştırma hizmetleri)
- Sevk/hareket görevlisi (ulaştırma hizmetleri)

44 Diğer büro hizmetlerinde çalışan elemanlar

Diğer büro hizmetlerinde çalışan elemanlar; postaları tasnif eder ve dağıtımını yapar, belgeleri dosyalar, işlenecek bilgileri hazırlar, personel kayıtlarını muhafaza eder, materyalin orijinal kaynaklı materyalle olan tutarlılığını kontrol eder, okuyamayan veya yazamayan kişilere yardım ederler, diğer özel nitelikteki büro işlerini yaparlar. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Kütüphane kitaplarının temin edilmesi, kullanıcılara teslim edilmesi ve teslim alınması ile ilgili bilgilerin kaydedilmesi; çeşitli dokümanlar ile diğer kayıtların tasnif edilmesi ve dosyalanması; personel kayıtlarının muhafaza edilmesi; bir işyeri içinde olanlar da dahil, postanelerde postaların tasnif edilmesi, kaydedilmesi ve dağıtımının yapılması; kodlama yapılması; yazım hatalarının düzeltilmesi; çeşitli özel nitelikteki büro işlerinin yapılması; okuyamayan veya yazamayan kişiler adına yazı yazılması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki grupta sınıflandırılır:

441 Diğer büro hizmetlerinde çalışan elemanlar

441 Diğer büro hizmetlerinde çalışan elemanlar

Diğer büro hizmetlerinde çalışan elemanlar; postaları tasnif eder ve dağıtımını yapar, belgeleri dosyalar, işlenecek bilgileri hazırlar, personel kayıtlarını muhafaza eder, materyalin orijinal kaynaklı materyalle olan tutarlılığını kontrol eder, okuyamayan veya yazamayan kişilere yardım ederler, diğer özel nitelikteki büro işlerini yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Kütüphane kitaplarının temin edilmesi, kullanıcılara teslim edilmesi ve teslim alınması ile ilgili bilgilerin kaydedilmesi; çeşitli dokümanlar ile diğer kayıtların tasnif edilmesi ve dosyalanması; personel kayıtlarının muhafaza edilmesi; bir işyeri içinde olanlar da dahil, postanelerde postaların tasnif edilmesi, kaydedilmesi ve dağıtımının yapılması; kodlama yapılması; yazım hatalarının düzeltilmesi; çeşitli özel nitelikteki büro işlerinin yapılması; okuyamayan veya yazamayan kişiler adına yazı yazılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

4411 Kütüphane büro elemanları

4412 Postacılar ve tasnifleme büro elemanları

4413 Kodlama, redaksiyon ve benzeri işler yapan büro elemanları

4414 Arzuhalçiler ve benzeri çalışanlar

4415 Dosyalama ve kopyalama yapan büro elemanları

4416 Personel işleri ile ilgili büro elemanları

4419 Başka yerde sınıflandırılmamış büro hizmetlerinde çalışan elemanlar

4411 Kütüphane büro elemanları

Kütüphane büro elemanları; kütüphane malzemelerini teslim eder ve teslim alırlar, kitapları, sesli ve görsel kayıtları, süreli yayınları, dergi ve gazeteleri sınıflandırır ve raflara yerleştirirler, kütüphane kullanıcılarına genel kütüphane bilgisi verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kütüphane kitaplarını ve diğer materyalleri teslim etmek ve teslim almak;
- (b) kitapları ve diğer kütüphane materyallerini raflara yerleştirmek;
- (c) elle veya elektronik dosyalama yapma, kelime işleme ve daktilo kullanma gibi büro faaliyetlerini yürütmek;
- (d) gazete ve dergi aboneliklerini devam ettirmek;
- (e) kütüphane kullanıcılarının temel kütüphane materyallerine erişimine yardım etmek ve kütüphaneler arası kitap vb. ödünç alıp verme işlemleri yapmak;
- (f) yeni gelen, kullanıcılara verilen ve geri getirilen kitapların ve diğer materyallerin kütüphane kayıtlarını tutmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kütüphane büro elemanı
- Kütüphane dosyalama elemanı

4412 Postacılar ve tasnifleme büro elemanları

Postacılar ve tasnifleme büro elemanları; bir işyeri içerisindeki posta hizmetleri de dahil postanelerde veya benzeri kuruluşlarda postaların tasniflenmesi, kaydedilmesi, dağıtımının yapılması gibi posta hizmetleri ile ilgili görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Postanelerde veya posta dağıtım hizmetleri yapan özel işyerlerinde posta işleme ile ilgili görevleri yapmak;
- (b) evlere ve işyerlerine gönderilecek postaları tasniflemek ve dağıtımını yapmak;
- (c) müşteri tarafından istendiğinde dağıtım ile ilgili teyit bilgilerini vermek;
- (d) gelen ve giden yazışmaların basit kayıtlarını tutmak ve bunları tasniflemek, çeşitli işyerlerinde giden postaların sevkini yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Posta büro elemanı
- Posta taşıyıcısı
- Postacı

4413 Kodlama, redaksiyon ve benzeri işler yapan büro elemanları

Kodlama, redaksiyon ve benzeri işler yapan büro elemanları; bilgileri kodlara çevirir, taslakları inceler ve düzeltir, çeşitli büro işlerinden birkaçını bir arada yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bilgileri kodlara çevirmek ve veri işleme amaçları için bilgileri kodlara göre sınıflandırmak;
- (b) basım için hazırlanmış metin ve ilgili materyallerin provaları ile orijinal materyali karşılaştırmak, hataları düzeltmek ve oluşturulmuş kurallara göre yazıcı için metinleri işaretlemek;
- (c) formları düzenlemek ve sıra numaralarıyla bu formları işaretlemek;
- (d) dosyalamak veya sayfaları sıraya koymak için dokümanları düzenlemek;
- (e) el yazısı ile broşür ve mektupların adreslerini yazmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kodlama büro elemanı
- Redaksiyon büro elemanı

4414 Arzuhalciler ve benzeri çalışanlar

Arzuhalciler ve benzeri çalışanlar; okuyamayan veya yazamayan kişiler adına mektup yazar ve formları doldururlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Okuma yazma bilmeyenler için mektupları ve diğer yazılı materyalleri okumak, gerekli yorumları ve bilgileri vermek;
- (b) başkaları adına mektup yazmak ve formları doldurmak;
- (c) devlet ve diğer resmi kuruluşlara ait formlar hakkında kişilere açıklamalar yapmak, önerilerde bulunmak ve bu formların doldurulmasına yardım etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Arzuhalci

4415 Dosyalama ve kopyalama büro elemanları

Dosyalama ve kopyalama büro elemanları; yazışmaları, kartları, faturaları, makbuzları ve diğer kayıtları alfabetik veya sayısal sırada ya da kullanılan dosyalama sistemine göre dosyalarlar. Bu elemanlar, materyali dosyaya yerleştirir ve istendiğinde dosyadan çıkarırlar, dokümanların fotokopisini çeker, tarayıcıda tarar veya fakslarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İçerik, amaç, kullanıcı kriterleri veya kronolojik, alfabetik ya da sayısal sıralama gibi ölçütlere

- göre materyalleri tasnif etmek veya sınıflandırmak;
- (b) materyalleri çekmede, dolapta veya depolama kutularında dosyalamak;
  - (c) materyalleri dosyalara yerleştirmek veya istendiğinde dosyalardan çıkarmak;
  - (d) dosyalanan veya çıkarılan materyallerin kayıtlarını tutmak;
  - (e) dokümanların fotokopisini çekmek, tarayıcıda taratmak veya fakslamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Fotokopi çekim elemanı
- Dosyalama elemanı

4416 Personel işleri ile ilgili büro elemanları

Personel işleri ile ilgili büro elemanları; personel ile ilgili yer değiştirme ve terfi bilgileri, performans değerlendirmeleri, çalışanların aldıkları izinler ile birikmiş izinleri, maaşları, nitelikleri ve eğitimleri gibi konulara ilişkin personel kayıtlarını tutar ve bunların güncellenmesini yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Personel ile ilgili çalışma geçmişi, maaş, performans değerlendirmesi, nitelik, eğitim, alınan ve biriken izin bilgilerini güncellemek;
- (b) göreve yeni atanmış çalışanlar için kayıtları başlatmak ve kayıtların tamlığını kontrol etmek;
- (c) işe alma ve terfi için yapılmış başvuruları işlemek ve başvuranlara sonuçları bildirmek;
- (d) işe almaya ilişkin haklar ve koşullar hakkındaki soruları almak ve cevaplamak;
- (e) iş başvurularını, açık işler ve iş sınavları duyuruları yayınlamak;
- (f) elle veya bilgisayarla yapılan dosyalama ve kayıt sistemlerini kullanmak ve güncellemeler yapmak, personel faaliyetlerine ilişkin rapor ve dokümanları derlemek ve hazırlamak;
- (g) personel kayıtlarını ve dosyalarını muhafaza etmek ve istendiğinde dosyadan çıkarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İnsan kaynakları yardımcı elemanı
- İnsan kaynakları büro elemanı

4419 Başka yerde sınıflandırılmamış büro hizmetlerinde çalışan elemanlar

Bu birim grup, Ana Grup 4 (Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar) içinde başka yerde sınıflandırılmamış büro destek elemanlarını kapsamaktadır. Örneğin; bu birim grup, yazışma büro elemanları, gazete ya da dergi kupürçüleri ve yayın ile ilgili büro elemanlarını kapsamaktadır.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Seri ilanlar için müşterilerin siparişlerini almak, örnek ilan metni yazmak ve düzenlemek, reklam ücretlerini hesaplamak ve müşterilere fatura etmek;
- (b) bilgi ve yardım istekleri, tazminat talepleri, kredi ve fatura sorgulaması, hizmet şikayetleri gibi

talepleri cevaplayıcı işyeri ve resmi kurum yazışmalarını yapmak;

(c) süreli yayınların, reklamların, katalogların, rehberlerin ve diğer materyallerin yayına hazırlanmasına yardım etmek;

(d) personeli veya müşterileri ilgilendiren makale ve haberleri tespit etmek ve dosyalamak amacıyla gazeteleri, dergileri, basın bültenlerini ve diğer yayınları okumak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Reklam büro elemanı
- Yazışma büro elemanı
- Katalog derleyici
- Yayın büro elemanı
- Basın kupürleri kesicisi

5 Hizmet ve satış elemanları

Hizmet ve satış elemanları; ev, otel, büro vb. yerlerde temizlik ve bakım işleri, seyahat, yiyecek ve içecek hazırlama ve sunma, kişisel bakım veya yangın ve kanunsuz olaylara karşı koruma gibi kişisel ve koruyucu hizmetleri sağlarlar veya toptan ya da perakende satış yapılan dükkan, mağaza vb. işyerleri ile sabit stant, baraka türü dükkan, büfe ve pazarlarda malları tanıtır ve satarlar. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Hizmet ve satış elemanları tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Seyahat sırasında verilen hizmetlerin organize edilmesi ve sağlanması; ev, otel, büro vb. yerlerde temizlik ve bakım hizmetlerinin yapılması; yiyecek ve içeceklerin hazırlanması ve servislerinin yapılması; çocuk bakıcılığının yapılması; kuaförlük, güzellik bakımı, refakatçilik dahil evlerde veya kuruluşlarda kişisel ve temel sağlık bakım hizmetlerinin verilmesi; falcılık hizmetlerinin verilmesi; mumyalama ve cenaze hizmetlerinin verilmesi; güvenlik hizmetlerinin sağlanması ile yangın ve kanunsuz olaylara karşı kişilerin ve mülkiyetin korunması; kanun ve talimatların uygulanması; reklam, sanatsal kreasyonlar ve malların sergilenmesi amacıyla model olarak poz verilmesi; sabit stant, baraka türü dükkan, büfe, pazar vb. yerler de dahil toptan ve perakende satış yapılan işyerlerinde malların satılması; potansiyel müşterilere malların tanıtımının yapılması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu ana gruptaki meslekler, aşağıdaki alt ana gruplarda sınıflandırılır:

- 51 Kişisel hizmetler veren elemanlar
- 52 Satış hizmetleri veren elemanlar
- 53 Kişisel bakım hizmetleri veren elemanlar
- 54 Koruma hizmetleri veren elemanlar

51 Kişisel hizmetler veren elemanlar

Kişisel hizmetler veren elemanlar; seyahat, ev, otel, büro vb. yerlerde temizlik ve bakım işleri, yiyecek ve içecek hazırlama ve sunma, ağırlama, kuaförlük, güzellik bakımı, hayvanların bakımı, tımar edilmesi ve eğitimi, refakatçilik ve diğer kişisel hizmetleri sağlarlar. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Seyahat ve şehir turlarında ile bağlantılı hizmetlerin organize edilmesi ve sağlanması; ev, otel, büro vb. yerlerde temizlik ve bakım hizmetlerinin sağlanması; yiyecek ve içeceklerin hazırlanması ve servislerinin yapılması; kuaförlük ve güzellik bakımının yapılması; falcılık hizmetlerinin verilmesi; mumyalama ve cenaze hizmetlerinin verilmesi; hayvanların tımar edilmesi, bakımının yapılması ve eğitilmesi; kişilere motorlu taşıtların sürülmesinin öğretilmesi; refakatçilik yapılması ve diğer kişisel hizmetlerin verilmesi. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

511 Seyahatlerde hizmet veren elemanlar, kondüktörler ve otobüs muavinleri ile rehberler

512 Aşçılar

513 Garsonlar ve barmenler

514 Kuaförler, güzellik uzmanları ve ilgili çalışanlar

515 Bina sorumluları ile temizlik ve bakım işleri sorumluları

516 Diğer kişisel hizmetlerde çalışanlar

511 Seyahatlerde hizmet veren elemanlar, kondüktörler ve otobüs muavinleri ile rehberler

Seyahatlerde hizmet veren elemanlar, kondüktörler ve otobüs muavinleri ile rehberler; uçak, tren, gemi, otobüs veya diğer taşıtlardaki seyahatlerde çeşitli kişisel hizmetleri sağlarlar; turistik amaçlı gezilerde, şehir turlarında ve günübirlik gezilerde kişilere ve gruplara refakat ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Yolcuların güvenliğinin ve rahatının sağlanması; yiyecek ve içecek servislerinin yapılması; seyahat ile ilgili bilgilerin verilmesi ve soruların yanıtlanması; toplu taşıma araçlarında biletlerin toplanması veya bilet kesilmesi; kişilere ve gruplara şehir turlarında veya günübirlik gezilerde rehberlik yapılması ve ilginç yerlerin tanıtılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

5111 Seyahatlerde hizmet veren elemanlar

5112 Ulaştırma hizmetlerindeki kondüktörler ve otobüs muavinleri

5113 Seyahat rehberleri

5111 Seyahatlerde hizmet veren elemanlar

Seyahatlerde hizmet veren elemanlar; genellikle uçak ve gemilerde yolcuların güvenliğini ve rahatını sağlar, yiyecek ve içecek servisi yaparlar. Bu kişiler, gemilerde sosyal faaliyetler ile temizlik ve bakım işlerini planlar ve koordine edebilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Uçak veya gemiye binen yolcuları karşılamak, bilet veya uçuş kartlarını kontrol etmek ve yolcuları koltuklarına veya kamaralarına yönlendirmek;
- (b) emniyet kemerlerinin, oksijen maskelerinin ve can yeleklerinin kullanımı gibi güvenlik ve acil durumlar ile ilgili prosedürleri bildirmek, açıklamak ve göstermek;
- (c) içecekleri ve hazır yiyecekleri bir araya getirmek ve servisini yapmak;
- (d) gümrüksüz mallar ile diğer ürünlerin satışını yapmak;
- (e) yolcuların rahatı ve genel gereksinimleri ile ilgilenmek, sorularını cevaplamak, kamaraları temiz ve düzenli tutmak;
- (f) acil inişi müteakip hava taşıtını tahliye etme gibi bir acil olayda yolcuları yönlendirmek, yardım etmek ve önceden kurallarla belirlenmiş prosedürleri izlemek;
- (g) ilk yardım çantasının ve diğer acil durum donanımının çalışır durumda olup olmadığını kontrol etmek;
- (h) rahatsızlanan yolculara ilk yardım uygulamak;
- (i) hava durumu, yükseklik, rota, acil durum işlemleri, mürettebat koordinasyonu, uçuş uzunlukları, sunulan yiyecek ve içecek hizmetleri ve yolcu sayıları gibi konularla ilgili uçuş öncesi briefinglere katılmak;
- (j) uçağın kalkış ve inişinde yolcuları hazırlamak;
- (k) küçük çocuk, yaşlı veya engelli kişiler gibi yolcuların özel yardım ihtiyaçlarını belirlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kabin görevlisi
- Uçuş görevlisi (hostes)
- Gemi kamarotu

5112 Ulaştırma hizmetlerindeki kondüktörler ve otobüs muavinleri

Ulaştırma hizmetlerindeki kondüktörler ve otobüs muavinleri; tren, tramvay, otobüs ve diğer toplu taşıma araçlarında biletleri kontrol eder ve bilet keserler, yolcuların güvenliğini ve rahatını sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bilet veya bilet ücretlerini toplamak ve bilet kesmek, önceden kesilmiş biletlerin geçerliliğini kontrol etmek;
- (b) yolcu trenlerinde yataklı vagonlarda hizmet vermek ve yolculara yardımcı olmak;
- (c) özellikle yaşlı, engelli ve hasta yolculara, gerektiğinde araca binişlerinde, oturmalarında ve bagajlarında yardım etmek;
- (d) yolcular için kapıları açmak ve kapatmak;

- (e) kalkış öncesi donanım güvenliği kontrolleri yapmak;
- (f) sürücülere durma veya ilerleme işaretlerini vermek;
- (g) ulaşım aracına binen yolcuları karşılamak, güzergah ve durakları duyurmak;
- (h) güvenlik kurallarına uyulmasını sağlamak;
- (i) yolcuların isteklerini ve şikayetlerini yanıtlamak, duraklar ve aktarmalar hakkında bilgi vermek;
- (j) kaza veya acil durumlarda uygun hareketleri yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Otobüs muavini
- Teleferik kondüktörü
- Bilet denetçisi (toplu taşıma)
- Tren kondüktörü
- Tramvay kondüktörü

5113 Seyahat rehberleri

Seyahat rehberleri; turistik amaçlı gezilerde, şehir turlarında, günübirlik gezilerde, tarihi yerlerin, endüstriyel kuruluşların ve konulu eğlence parkları gibi ilginç yerlerin gezilmesinde kişilere veya gruplara refakat ederler. İlginç yerleri tanıtır ve bunların özellikleri hakkında gerekli bilgileri verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Turistlere deniz gezilerinde ve şehir turlarında refakat ve rehberlik etmek;
- (b) müzeler, sergiler, konulu eğlence parkları, fabrikalar ve diğer endüstriyel kuruluşlar gibi ilginç yerler gezilirken ziyaretçilere refakat etmek;
- (c) ilginç yerler ve sergiler hakkında açıklamalar yapmak ve bilgi vermek, soruları yanıtlamak;
- (d) okul çocukları için eğitsel faaliyetler yürütmek;
- (e) ziyaretçilerin faaliyetlerinin kuruluş veya tur kuralları ile güvenlik uygulamalarına uyumunu gözlemlemek;
- (f) ziyaretçileri ve tur katılımcılarını karşılamak ve kaydetmek, gerekli yaka kartlarını dağıtmak veya güvenlik önlemlerini bildirmek;
- (g) broşürler dağıtmak, sesli ve görsel sunumlar göstermek, tur yerlerindeki prosedür ve işleyişleri açıklamak;
- (h) grupların fiziki güvenliğini sağlamak, ilk yardım bilgisi verme ve acil durum tahliyesini yönlendirme gibi faaliyetleri yapmak;
- (i) tur programları, hizmetler veya konaklama ile ilgili sorunları çözmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Sanat galerisi rehberi
- Tur rehberi
- Turist rehberi

512 Aşçılar

Aşçılar; otel, lokanta ve diğer yemek yenen yerlerde, gemilerde, yolcu trenlerinde ve evlerde tariflere göre veya şeflerin denetimi altında yiyecekleri planlar, organize eder, hazırlar ve pişirirler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Öğünlerin planlanması, yiyeceklerin hazırlanması ve pişirilmesi; mutfakta çalışan elemanların çalışmalarının planlanması, denetlenmesi ve koordine edilmesi; gıdaların kalitesinin kontrol edilmesi; tariflere ve kişisel kararlara göre malzemelerin tartılması, ölçülmesi ve karıştırılması; fırın, ızgara, kızartıcı ve diğer pişirme teçhizatının sıcaklığının ayarlanması; güvenli ve sağlıklı gıda işleme uygulamaları sağlamak amacıyla mutfak, mutfak teçhizatı ve servis alanları vb.nin temizlenmesi ve denetlenmesi; ızgaralar, derin yağlı tavalar veya kısa kenarlı tavalar gibi büyük hacimli pişirme teçhizatının kullanılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

5120 Aşçılar

5120 Aşçılar

Aşçılar; otel, lokanta ve diğer yemek yenen yerlerde, gemilerde, yolcu trenlerinde ve evlerde tariflere göre veya şeflerin denetimi altında yiyecekleri planlar, organize eder, hazırlar ve pişirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Öğünleri planlamak, yiyecekleri hazırlamak ve pişirmek;
- (b) mutfakta çalışan elemanların çalışmalarını planlamak, denetlemek ve koordine etmek;
- (c) gıdaların kalitesini kontrol etmek;
- (d) tariflere ve kişisel kararlara göre malzemeleri tartmak, ölçmek ve karıştırmak;
- (e) fırın, ızgara, kızartıcı ve diğer pişirme teçhizatının sıcaklığını ayarlamak; güvenli ve sağlıklı gıda işleme uygulamaları sağlamak amacıyla mutfak, mutfak teçhizatı ve servis alanları vb.ni temizlemek ve denetlemek;
- (f) ızgaralar, derin yağlı tavalar veya kısa kenarlı tavalar gibi büyük hacimli pişirme teçhizatını kullanmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Aşçı

Not: Çalışanların yönetimi ve denetimi işlerinin önemli bir parçası olmayan küçük kafe, lokanta ve bar işletmecileri, yaptıkları ana görevlere bağlı olarak 5120 (Aşçılar), 5131 (Garsonlar) veya 5132 (Barmenler) birim gruplarından uygun olanında sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kafe müdürü - 1412
- Lokanta ve restoran müdürü - 1412
- Şef (yiyecek ve sunum hizmetleri) - 3434
- Fast food hazırlayıcısı - 9411

513 Garsonlar ve barmenler

Garsonlar ve barmenler; yiyecek ve içecek servisi yapılan ticari işletmelerde, kulüplerde, kuruluşlarda, kantinlerde, yolcu gemilerinde ve yolcu trenlerinde yiyecek ve içecek servisi yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Barın tamamen dolu tutulmasına yardım edilmesi; kullanılmış cam eşyaların yıkanması ve bar alanının temizlenmesi; barda alkollü ve alkolsüz içeceklerin servisinin yapılması; masalara örtülerin, çatal bıçak takımlarının, tabak takımlarının ve cam eşyaların konulması; yiyecek ve içecek servisi yapılması; şarapların seçiminde önerilerde bulunulması ve bunların servisinin yapılması; yiyecek ve/veya içeceklerin siparişinin alınması ve siparişin mutfağa iletilmesi; hesabın çıkarılması ve ödemenin alınması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 5131 Garsonlar
- 5132 Barmenler

5131 Garsonlar

Garsonlar; yiyecek ve içecek servisi yapılan yerlerde, kulüplerde, kuruluşlarda, kantinlerde, yolcu gemilerinde ve yolcu trenlerinde masalara yiyecek ve içecek servisi yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Masalara temiz örtüler, çatal bıçak takımları, tabak takımları ve cam eşyaları koymak;
- (b) müşterileri karşılamak, onlara menü ve içecek listesini takdim etmek;
- (c) yiyecek ve içecek seçeneklerine ilişkin önerilerde bulunmak;
- (d) yiyecek ve/veya içecek siparişini almak, mutfağa veya bar personeline iletmek;
- (e) masalardaki müşterilere yiyecek ve içecek servisi yapmak;
- (f) masaları temizlemek, tabak, çatal, bıçak ve kaşıkları mutfağa götürmek;
- (g) hesap çıkarmak, ödemeyi almak, satış noktasındaki makineleri ve yazarkasayı kullanmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Garson
- Şarap garsonu

Not: Çalışanların yönetimi ve denetimi işlerinin önemli bir parçası olmayan küçük kafe, lokanta ve bar işletmecileri, yaptıkları ana görevlere bağlı olarak 5120 (Aşçılar), 5131 (Garsonlar) veya 5132 (Barmenler) birim gruplarından uygun olanında sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kafe müdürü - 1412
- Lokanta ve restoran müdürü - 1412
- Barmen - 5132

5132 Barmenler

Barmenler; alkollü ve alkolsüz içecekleri bir bar veya banko üzerinde hazırlar, karıştırır ve müşterilere doğrudan veya garsonlar aracılığıyla servisini yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Servis personelinden veya müşterilerden içecek siparişlerini almak;
- (b) bir barda alkollü ve alkolsüz içecekleri hazırlamak ve servislerini yapmak;
- (c) kullanılmış cam eşyaları yıkamak, bar servis alanlarını, çay ve kahve yapım alanları ile espresso makineleri gibi teçhizatı temizlemek ve bakımını yapmak;
- (d) satışların ödemelerini tahsil etmek, yazarkasa kullanmak ve kasa fişlerini denkleştirmek;
- (e) fiçilerin tıplarını açmak ve bağlantı hattını eklemek;
- (f) barın tamamen dolu tutulmasına yardım etmek, şişe ve bardakları düzenlemek;
- (g) yaş koşulunu sağlayıp sağlamadığını tespit için alkol satın alan müşterilerin kimliklerini kontrol etmek;
- (h) aşırı derecede içki içilmesiyle ortaya çıkacak problemleri önlemek amacıyla bu durumda olan müşterileri içki içmelerini sonlandırmaları için ikna etmek, daha fazla servis vermeyi reddetmek ve ulaşım aracı çağırmak gibi girişimlerde bulunmak;
- (i) kokteylleri ve diğer içkileri hazırlamak için malzemeleri karıştırmak;
- (j) barda müşterilere meze ve diğer yiyecek maddelerinin servisini yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Barmen

Not: Çalışanların yönetimi ve denetimi işlerinin önemli bir parçası olmayan küçük kafe, lokanta ve bar işletmecileri, yaptıkları ana görevlere bağlı olarak 5120 (Aşçılar), 5131 (Garsonlar) veya 5132 (Barmenler) birim gruplarından uygun olanında sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kafe müdürü - 1412
- Lokanta ve restoran müdürü - 1412
- Garson - 5131

514 Kuaförler, güzellik uzmanları ve ilgili çalışanlar

Kuaförler, güzellik uzmanları ve ilgili çalışanlar; kişilerin dış görünüşlerini güzelleştirmek amacıyla saç keser ve kuaförlük hizmetleri yapar, sakal tıraşı yapar ve biçimlendirir, güzellik bakım uygulamaları yapar, kozmetikleri uygular, makyaj yapar ve diğer benzer uygulamaları yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır: Müşterilerin isteklerinin alınması; saç kesilmesi ve şekil verilmesi; sakal tıraşı yapılması ve sakalların biçimlendirilmesi; güzellik uygulamaları yapılması; kozmetiklerin uygulanması ve makyaj yapılması; el ve ayak parmaklarının şekillendirilmesi ve cilalanması, ayaklardaki küçük rahatsızlıkların tedavi edilmesi; banyo yapan müşterilere hizmet edilmesi ve basit masajlar yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

5141 Kuaförler

5142 Güzellik uzmanları ve ilgili çalışanlar

5141 Kuaförler

Kuaförler; saç keser, model verir, boyar, fön çeker ve perma yaparlar, sakal ve bıyık tıraşı yapar ve şekil verirler, saç derisi ile ilgili sorunlar için uygulamalar yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Saç kesmek, yıkamak, renklendirmek ve dalgalandırmak;
- (b) bıyık ve sakal tıraşı yapmak ve şekil vermek;
- (c) saç derisine uygulamalar yapmak;
- (d) müşterilerin isteğine göre peruk takmak;
- (e) saç bakımı, güzellik ürünleri ve saç modelleri hakkında önerilerde bulunmak;
- (f) saçlara rasta ve örgü şeklinde model vermek, saç uzantılarını eklemek;
- (g) randevuları düzenlemek ve ödemeleri tahsil etmek;
- (h) çalışma alanlarını temizlemek ve aletleri sterilize etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Berber
- Saç stilisti
- Kuaför
- Saç bakım uzmanı

5142 Güzellik uzmanları ve ilgili çalışanlar

Güzellik uzmanları ve ilgili çalışanlar; kişilerin dış görünüşlerini güzelleştirmek amacıyla yüz ve vücutla ilgili güzellik bakımını yapar, kozmetikleri uygular, makyaj yapar ve diğer benzer uygulamaları yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Krem, losyon ve benzer ürünleri yüze veya vücuda uygulamak ve temizlemek;
- (b) yüz ve vücut masajı yapmak;
- (c) güzellik salonu müşterilerine, artistlere ve diğer sanatçılara makyaj yapmak;
- (d) el ve ayak parmaklarını temizlemek, şekillendirmek ve cilalamak, nasır, siğil veya deforme olmuş ayak tırnakları gibi küçük rahatsızlıkları tedavi etmek;
- (e) banyo yapan müşterilere hizmet etmek ve basit masajlar yapmak;
- (f) istenmeyen vücut kıllarını ve tüylerini almak için ağda, sir ağda ve epilasyon tekniklerini kullanmak;
- (g) kilo vermeye ve incelmeye yardımcı olmak amacıyla diyet ve egzersizler konusunda müşterilere önerilerde bulunmak;
- (h) randevuları düzenlemek ve ödemeleri tahsil etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hamam, sauna vb. görevlisi (hamamcı, tellak)
- Güzellik uzmanı
- Pedikürcü
- Manikürcü
- Makyöz / Makyör
- Zayıflama / İncelme danışmanı

515 Bina sorumluları ile temizlik ve bakım işleri sorumluları

Bina sorumluları ile temizlik ve bakım işleri sorumluları; işyeri, sanayi ve ikamet amaçlı binalarda temizlikçilerin ve diğer temizlik ve bakım işleri yapan personelin çalışmasını koordine eder, programlar ve denetler. Bunlar, otel, büro, apartman, ev ve özel konutlardaki temizlik ve bakım işlerinin sorumluluğunu alırlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Görevleri dağıtılması, temizlik işleri, ev işleri ve bakım işlerinin tam olarak yapılıp yapılmadığını görmek için bina alanlarının kontrol edilmesi; eldeki malzemelerin yeterli olmasını sağlamak için envanter stokunun tutulması, teçhizat ve malzemelerin dağıtılması; iş başvurularının incelenmesi ve işe alımların yapılması; yeni ve deneyimli çalışanların eğitilmesi; teşviklerin, yer değiştirmelerin veya işten çıkarmaların önerilmesi; ev, otel, büro vb. yerlerde bazı durumlarda temizlik işleri ile bakım görevlerinin yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

5151 Büro, otel ve diğer işyerlerindeki temizlik ve bina bakımı sorumluları

5152 Evlerdeki temizlik ve bakım elemanları

5153 Bina temizlik ve bakım sorumluları

5151 Büro, otel ve diğer işyerlerindeki temizlik ve bina bakımı sorumluları

Büro, otel ve diğer işyerlerindeki temizlik ve bina bakımı sorumluları; bu işyerlerinin iç mekanlarını, demirbaşlarını ve tesislerini temiz ve tertipli tutmak için temizlik ve bakım işlerini organize eder, denetler ve yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yardımcıları, temizlik görevlilerini ve diğer temizlik ve bakım işi yapan personeli işe almak, eğitmek, işten çıkarmak, organize etmek ve denetlemek;
- (b) malzemeleri satın almak veya satın alımını kontrol etmek;
- (c) malzemelerin depolanmasını ve dağıtımını kontrol etmek;
- (d) kuruluşlardaki bireylerin genel refahını ve davranışlarını denetlemek;
- (e) yerleri, mobilyaları ve diğer eşyaları süpürmek veya elektrikli süpürgeyle temizlemek, yıkamak ve cilalamak;
- (f) yatakları yapmak, banyoları temizlemek, havlu, sabun vb. maddeleri yerleştirmek;
- (g) mutfağı temizlemek ve bulaşık yıkama da dahil genellikle mutfak işlerine yardım etmek;
- (h) mini barları doldurmak, içecek bardakları ve yazı teçhizatı gibi malzemeleri yeniden doldurmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Temizlik ve bakım sorumlusu (otel)
- Matron (temizlik ve bakım)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Otel müdürü - 1411
- Bina temizlik ve bakım elemanı - 5153
- Ev tipi pansiyon işletmecisi (oda ve kahvaltı) - 5152
- Ev temizliği ve bakımı elemanı - 5152
- Evlerde çalışan temizlikçi - 9111

5152 Evlerdeki temizlik ve bakım elemanları

Evlerdeki temizlik ve bakım elemanları; ev ve benzeri yerlerde kendilerine bağlı elemanların yardımı olsun veya olmasın ev temizliği ve bakımı ile ilgili işleri organize eder, denetler ve yürütürler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Evlerde istihdam edilen personeli denetlemek;
- (b) malzemeleri satın almak veya satın alımını kontrol etmek;

- (c) malzemelerin depolanmasını ve dağıtımını kontrol etmek;
- (d) küçük yaralanma ve hastalık durumlarında ateş ölçme, ilaç verme, sargı yapma gibi görevlerin yapılmasına yardım etmek;
- (e) yerleri, mobilyaları ve diğer eşyaları süpürmek veya elektrikli süpürgeyle temizlemek, yıkamak ve cilalamak;
- (f) yatakları yapmak, banyoları temizlemek, havlu, sabun vb. maddeleri yerleştirmek;
- (g) ev hayvanları ile bitkilerinin bakımını yapmak, ziyaretçileri kabul etmek, telefonlara yanıt vermek, mesajları iletmek ve market alışverişi yapmak;
- (h) yemekleri hazırlamak ve pişirmek, sofrayı kurmak ve toplamak, yiyecek ve içecek servisi yapmak;
- (i) mutfağı temizlemek ve bulaşık yıkama da dahil genellikle mutfak işlerine yardım etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ev tipi pansiyon işletmecisi (oda ve kahvaltı)
- Kahya
- Ev temizliği ve bakımı elemanı

Not: Çalışanların yönetimi ve denetimi işlerinin önemli bir parçası olmayan, ev tipi yerlerde pansiyoner olarak kalan müşterilere konaklama ve sınırlı yemek hizmeti sağlayan oda ve kahvaltılı bazı işyerleri ile küçük pansiyonlar gibi küçük işyerlerinin işletmecileri, Birim grup 5152'de (Evlerdeki temizlik ve bakım elemanları) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Otel Müdürü - 1411
- Ev işleri yardımcısı - 9111

5153 Bina temizlik ve bakım sorumluları

Bina temizlik ve bakım sorumluları; apartman, otel, büro, kilise ve diğer binaların temizlik ve bakımını yaparlar ve ortak alanları temiz ve düzenli tutarlar. Bunlar, binanın büyüklüğüne ve yapısına bağlı olarak diğer çalışanları ve taşeronları denetleyebilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Binanın temizlik ve bakım işlerini yapan personeli ve taşeronları denetlemek;
- (b) binaların iç mekanlarının temizliğine, basit onarımına ve bakımına katılmak;
- (c) ısı ve sıcak su temininde kullanılan ocak ve kazanlarla ilgilenmek;
- (d) gürültü azaltma ve mülkiyetin kötü kullanımını önleme gibi konularda oturan kişiler ve ziyaretçilerin davranışlarını düzenlemek;
- (e) oturan kişilerin yokluğunda onlar adına gelen mektup, kargo vb. teslim alma veya arayanlara istenen bilgileri verme gibi küçük hizmetler sağlamak;
- (f) büyük tamiratlar gerektiğinde binaların yönetimine ve sahiplerine haber vermek;
- (g) güvenliği sağlamak amacıyla binalarda devriye gezmek;

(h) kayıt formları doldurmak ve oturanlara kuralların kopyasını vermek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Temizlik ve bakım sorumlusu
- Kapıcı (bina)
- Bina /apartman görevlisi
- Zangoç

516 Diğer kişisel hizmetlerde çalışanlar

Diğer kişisel hizmetlerde çalışanlar; kişilerin geçmişlerini anlatır ve gelecekte yaşamlarında olacak olaylar hakkında tahminler yaparlar, hizmetinde bulunduğu kişiye eşlik eder ve diğer kişisel hizmetleri verirler, hayvanları yetiştirir, bakımını yapar ve bunları eğitirler, mumyalama ve cenaze hizmetleri ile ilgili görevleri yaparlar, kişilere motorlu taşıt sürücü eğitimi verirler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Yıldız falı vb. bakılması; hizmetinde bulunduğu kişiye eşlik edilmesi veya kavalyelik vb. kişisel hizmetlerin verilmesi; mumyalama ve cenaze hizmetlerinin verilmesi; hayvanların beslenmesi, bakımının yapılması, yetiştirilmesi ve eğitilmesi; gerçek sürüş koşulları altında öğrencilere sürücü eğitimi verilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 5161 Astrologlar, falcılar ve ilgili çalışanlar
- 5162 Refakatçiler ve kişisel yardımcılar
- 5163 Cenaze hizmetlerinde çalışanlar ve mumyacılar
- 5164 Ev hayvanları yetiştiricileri ve hayvan bakıcıları
- 5165 Sürücü eğitimi öğretmenleri
- 5169 Başka yerde sınıflandırılmamış kişisel hizmetlerde çalışanlar

5161 Astrologlar, falcılar ve ilgili çalışanlar

Astrologlar, falcılar ve ilgili çalışanlar; astroloji, müşterilerin avuç içlerinin özellikleri, rastgele çekilen iskambil kağıdı örnekleri veya diğer teknikleri kullanarak kişilerin geçmişlerini anlatır ve gelecekte yaşamlarında olacak olaylar hakkında tahminler yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Geçmişlerini anlatmak, gelecekte yaşamlarında olacak olaylar ve yaşam koşulları hakkında tahminler yapmak için doğumda ve sonrasına ilişkin kişilerin yıldız falına bakmak;
- (b) müşterilerin avuç içlerinin özelliklerini, rastgele çekilen iskambil kağıdı örneklerini, fincan içindeki çay yaprakları veya kahve telvesinin durumunu, ölü hayvanların kemiklerinin şekillerini veya örneklerini yorumlamak;
- (c) bu yorumları temel alarak gelecekteki olayları tahmin etmek;
- (d) işe başlama, evlilik, yolculuk, dini ve diğer törenler gibi çeşitli insan faaliyetleri için uğurlu

zamanları belirlemek;

(e) olayların olası gidişatı hakkında uyarılarda ve önerilerde bulunmak;

(f) kötü etkilerden kaçınmak konusunda alınacak önlemlere ilişkin kişilere önerilerde bulunmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Astrolog
- Falcı
- Numerolog (sayılarla fala bakan)
- El falcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Büyücü hekim - 3230
- Telkinle tedavi edici - 3413

5162 Refakatçiler ve kişisel yardımcıları

Refakatçiler ve kişisel yardımcıları; müşteri veya işverenine eşlik eder veya onların çeşitli ihtiyaçlarıyla ilgilenirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çeşitli yerlerde işverenine (kadın/erkek) eşlik etmek, gazete, dergi, kitap vb. okumak, sohbet etmek ve spor gibi çeşitli faaliyetlere birlikte katılmak;
- (b) işverenin evine gelen ziyaretçilerin eğlenmesine yardım etmek;
- (c) işverenin gardırobunun ve kişisel özel eşyalarının düzenli olmasını sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Refakatçi (eşlik edici)
- Kişisel yardımcı (kadın)
- Kişisel yardımcı (erkek)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kahya - 5152
- Sosyal eskort - 5169
- Dans partneri - 5169

5163 Cenaze hizmetlerinde çalışanlar ve mumyacılar

Cenaze hizmetlerinde çalışanlar ve mumyacılar; cesetlerin defni ile ilgili çeşitli görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Cenaze töreni, ölü yıkama ve defnetme işlerini düzenlemek ve yürütmek;
- (b) çürüme sürecinin durdurulması veya geciktirilmesi için cesedi mumyalamak;

- (c) mumyalama ile ilgili sağlık işlerine uymak ve yasal koşulları sağlamak;
- (d) bedenın çeşitli parçaları üzerinde kesik açmak ve kapatmak, gerektiğinde şekli bozulmuş veya sakatlanmış bedenleri yeniden şekillendirmek veya yeniden yapılandırmak;
- (e) cesetleri giydirmek ve tabuta koymak;
- (f) ölüm ilanları hazırlamak, tabut veya ölü küllerinin saklanacağı kabın seğimine yardımcı olmak ve cenaze töreni veya ölü yakma töreninin yerini ve zamanını belirlemek amacıyla görüşmeler yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Mumyacı
- Cenaze hizmetleri görevlisi

5164 Ev hayvanları yetiştiricileri ve hayvan bakıcıları

Ev hayvanları yetiştiricileri ve hayvan bakıcıları; veterinerlik tesislerinde, hayvan barınaklarında, köpek yetiştirme ve barındırma yerlerinde, hayvanat bahçelerinde, laboratuvarlarda, ev hayvanları perakende satış dükkanlarında, binici okullarında, köpek eğitim merkezlerinde, ev hayvanları bakım vb. işyerlerinde hayvanları besler, bakımlarını yapar, eğitir, tımar eder ve veterinerlere, hayvan sağlık teknikerlerine ve teknisyenlerine yardım ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hayvanların yıkamak ve beslemek;
- (b) tedavi ve muayene odasına hayvanları götürmek veya taşımak, tedavi esnasında bunları tutmak;
- (c) veterinerlik ile ilgili cerrahi aletleri temizlemek ve sterilize etmek;
- (d) ilaçları, kimyasal maddeleri ve diğer eczacılık ile ilgili müstahzarları etiketlemek ve stokları doldurmak;
- (e) şişe, beher ve diğer teçhizatı sterilize etmek;
- (f) ağıl, ahır, kafes, avlu gibi hayvan yerleri ile eyer, gem gibi hayvan teçhizatlarını temizlemek, düzenlemek ve dezenfekte etmek;
- (g) ağırlık, büyüklük, fiziksel durum, alınan tedaviler, verilen ilaçlar ve gıda alımları gibi hayvanlarla ilgili bilgileri toplamak ve kaydetmek;
- (h) yarış, eğlence, itaat etme, güvenlik, binicilik ve diğer faaliyetler konularında istenen davranışları sağlamak ve geliştirmek amacıyla hayvanları eğitmek;
- (i) yıkama, fırçalama, kırkma ve post kırpma, tırnakları kesme, kulakları temizleme gibi görevleri yaparak hayvanların bakımını yapmak ve tımar etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Köpek eğitmeni
- At terbiyecisi
- Veteriner yardımcı elemanı
- Hayvanat bahçesi bakıcısı

5165 Sürücü eğitimi öğretmenleri

Sürücü eğitimi öğretmenleri; kişilere motorlu taşıtların nasıl sürüleceğini öğretirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Öğrencilere gerçek sürüş koşullarında eğitim vermek, fren, debriyaj, vites seçimi, otomatik vites, sinyaller ve ışıkların işleyişini açıklamak ve kullanımını göstermek;
- (b) yol trafik kurallarını öğretmek;
- (c) sürücü eğitimi elkitabı ve yol güvenliğini öğretmek;
- (d) öğrencilere sürücü sınavından geçmelerini sağlayacak önerilerde bulunmak;
- (e) acil durumlarda gerekli ileri sürüş tekniklerini öğretmek ve önerilerde bulunmak;
- (f) tahtada şekillerle ve işitsel görsel araçlar kullanarak motorlu taşıtların direksiyon hakimiyetini, mekanik çalışmasını ve sürüş tekniklerini göstermek ve açıklamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Sürücü eğitimi öğretmeni

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Uçuş öğretmeni - 3153

5169 Başka yerde sınıflandırılmamış kişisel hizmetlerde çalışanlar

Bu birim grup, Alt ana grup 51`de (Kişisel hizmetler veren elemanlar) başka yerde sınıflandırılmamış kişisel hizmetlerde çalışanları kapsamaktadır. Örneğin; dans partnerleri, sosyal eskortlar olarak çalışanlar ile gece kulübü hostesliği veya hostluğu gibi işleri yapan kişiler burada sınıflandırılır.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Lokanta ve restoranlar ile diğer yerlerde müşterilere refakat etmek;
- (b) dans partnerliği yapmak;
- (c) bir gece kulübünde müşterileri karşılamak ve onların eğlenmelerini sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Sosyal eskort
- Kulüp hostu
- Kulüp hostesi
- Dans partneri

Not: Müşterilere ticari olarak seks hizmetleri sağlayanlara ilişkin istatistikleri derlemek isteyen ülkelerin, bu kişileri Birim Grup 5169`da (Başka yerde sınıflandırılmamış kişisel hizmetlerde çalışanlar) sınıflaması gerekir. Eğer bu kişilerin Birim Grup 5169`da kapsanan diğer meslek

gruplarından ayrı olarak tutulmasına bir gereklilik varsa, ISCO-08`in ulusal versiyonlarında 5168 Birim grup kodunun kullanımı önerilir.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Refakatçi (eşlik edici) - 5162

52 Satış hizmetleri veren elemanlar

Satış hizmetleri veren elemanlar; toptan veya perakende satış yerlerinde, sabit stant, baraka türü dükkan, büfe, pazaryeri gibi yerlerde, kapı kapı dolaşarak veya telefonla ya da müşteri iletişim merkezleri aracılığıyla malları tanıtır ve satarlar. Bunlar, satın alınan mal ve hizmetleri kaydeder ve ödemesini alabilirler, küçük perakende satış yerlerini işletebilirler. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, şunları kapsar: Malların toptan veya perakende satış yerlerinde, sabit stant, baraka türü dükkan, büfe, pazar yeri gibi yerlerde, kapı kapı dolaşarak veya telefonla ya da müşteri iletişim merkezi aracılığıyla satılması; potansiyel müşterilere malların tanıtılması ve gösterilmesi; sabit tezgahlarda veya sokakta hemen tüketime yönelik gıda servisinin yapılması ve satılması; satışı yapılacak ürünlerin düzenli temini için satın alınması veya sözleşmelerin yapılması; satış için malların dizilmesi ve sergilenmesi, satılan malların sarılması ve paketlenmesi; satılacak malların ürün karışımının, stoklarının ve fiyat seviyelerinin belirlenmesi; mal ve hizmetlerin satışında ödemeleri kaydetmek ve almak amacıyla yazarkasaların, optik fiyat okuyucuların, bilgisayar ve diğer donanımların kullanılması. Burada sınıflandırılan bazı meslekler için diğer çalışanların denetlenmesi gerekli olabilir.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

521 Sokak, tezgah ve pazar satış elemanları

522 Mağaza, dükkan vb. satış elemanları

523 Kasiyerler ve bilet satıcıları

524 Diğer satış elemanları

Not: Mağaza ve dükkan müdürleri, Ana grup 1`de (Yöneticiler) sınıflandırılır. Teknik, tıp, bilgi ve iletişim teknolojileri ile ilgili profesyonel meslek mensupları, Ana grup 2`de (Profesyonel meslek mensupları) sınıflandırılır. Ticari satışlar ve sigorta temsilcileri, finans ve ticaret araçları (brokerler), Ana Grup 3`te (Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları) sınıflandırılır. İşportacılar (gıda dışı), Ana Grup 9`da (Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar) sınıflandırılır.

521 Sokak, tezgah ve pazar satış elemanları

Sokak, tezgah ve pazar satış elemanları; pazarlarda veya sokaklarda büfe, baraka türü dükkan, sabit tezgah, stant vb. yerlerden malların satışını yaparlar, cadde ve sokaklar ile halka açık yerlerde hemen tüketime hazır soğuk ve sıcak yiyecek ve içecekleri hazırlar ve satarlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Cadde, sokak, pazar veya açık alanlarda belirli bir yerde bir stant veya tezgah kurmak veya cadde ve sokaklarda yiyecek ve içecek satmak için ruhsat alınması; satılacak ürünlerin satın alınması veya düzenli temini için sözleşme yapılması; tezgah veya stantların kurulması ve sökülmesi; satış için ürünlerin taşınması, depolanması, yüklenmesi ve boşaltılması; malların, yiyeceklerin ve içeceklerin dizilmesi, sergilenmesi ve satılması ile ödemenin alınması; satılan malların sarılması ve paketlenmesi; satış için yiyecek ve içeceklerin hazırlanması; cadde ve sokaklarda istenilen yerlere veya istasyon ya da sinema gibi halka açık yerlere gıda ve yiyecekleri getirmek için malların el arabası ile itilmesi, pedallı araç kullanılması ve tekerlekli arabalar veya sepetle taşınması; hesapların tutulması ve stok seviyesi kayıtlarının muhafaza edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

5211 Büfe, baraka türü dükkan, sabit tezgah, stant vb. yerlerdeki satış elemanları ile pazarcılar
5212 Cadde ve sokak yiyecek satış elemanları

Not: Cadde, sokak ve halka açık yerlerdeki gıda dışı maddelerin (veya şekerleme gibi önceden paketlenmiş çabuk bozulmayan gıda maddelerinin) satışını el arabası, tekerlekli araba, tepsi veya sepetten yapan satıcılar, Grup 952`de (Sokak satıcıları (gıda hariç)) sınıflandırılır.

5211 Büfe, baraka türü dükkan, sabit tezgah, stant vb. yerlerdeki satış elemanları ile pazarcılar

Büfe, baraka türü dükkan, sabit tezgah, stant vb. yerlerdeki satış elemanları ile pazarcılar; cadde, sokak veya açık alanlardaki sabit tezgah, stant, baraka türü dükkan, büfe ve üstü açık veya kapalı pazar gibi yerlerden çeşitli malların satışını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Cadde, sokak, pazar ve diğer açık alanlarda belli bir yerde stant veya tezgah kurmak için ruhsat almak;
- (b) satılacak malların ürün karışımını, stoklarını ve fiyat seviyelerini belirlemek;
- (c) satışı yapılacak malları toptancı tedarikçilerden veya doğrudan üreticilerden satın almak veya düzenli temini için sözleşmeler yapmak;
- (d) tezgah veya stantları kurmak ve sökmek, satış için malları taşımak, depolamak, yüklemek ve boşaltmak;
- (e) malları sergilemek ve satmak, ödemeleri almak;
- (f) satış için malları dizmek ve sergilemek, satılan malları sarmak ve paketlemek;
- (g) hesapları tutmak ve stok seviyesi kayıtlarını muhafaza etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Büfe (kiosk) satış elemanı
- Pazar satış elemanı
- Cadde ve sokak tezgahı satış elemanı
- Pazarcı

Not: Cadde, sokak ve pazar gibi yerlerde stant ve tezgahlarda hemen tüketime yönelik olmayan taze gıda maddelerinin (örneğin; sebze, meyve, et ve süt ürünleri gibi) satışını yapan satıcılar, Birim Grup 5211`de (Sabit tezgah, stant, baraka türü dükkan, büfe satış elemanları ve pazarcılar) sınıflandırılır. Cadde, sokak ve pazar gibi yerlerde stant ve tezgahlarda hemen tüketime yönelik çeşitli hazırlanmış yemek ve gıda maddelerinin satışını yapan satıcılar, Birim Grup 5246`da (Yiyecek servis tezgahı çalışanları) sınıflandırılır. Cadde, sokak ve halka açık yerlerde gıda ve içecek gibi hemen tüketime yönelik maddelerin satışını el arabası, tekerlekli araba, tepsi veya sepetten yapan satıcılar, Birim Grup 5212`de (Cadde ve sokak yiyecek satış elemanları) sınıflandırılır. Cadde, sokak ve halka açık yerlerde gıda dışı maddelerin (veya şekerleme gibi önceden paketlenmiş çabuk bozulmayan gıda maddelerinin) satışını el arabası, tekerlekli araba, tepsi veya sepetten yapan satıcılar, Birim Grup 9520`de (İşportacılar (gıda hariç)) sınıflandırılır. Hemen tüketime yönelik olarak basit gıda maddelerini hazırlayan ve müşterilerle doğrudan teması sınırlı olan kişiler (hamburger pişiriciler gibi), Birim Grup 9411`de (Fast-food hazırlayıcıları) sınıflandırılır.

Eğer bu kategorilerin ulusal koşullara uyarlanması gerekirse, hemen tüketime yönelik olarak gıda maddelerinin satıcılarını ayrı olarak belirtmenin amacının, yiyeceklerin hazırlanmasının, servisinin ve hijyenik ambalajlanmasının beceri gerektiren işler olduğuna dikkat edilmelidir. Yiyecek servis tezgahı çalışanları, genellikle cadde ve sokak yiyecek satış elemanlarından daha geniş bir yelpazede ürün ve yiyecekleri servis ederler ve genellikle gıda ve yiyecekleri el arabası, bisiklet veya sepetler içinde taşımazlar ya da bunlardan satışını yapmazlar.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Cadde ve sokak yiyecek satıcısı - 5212
- İşportacı (gıda hariç) - 9520
- Perakende ticaret ile ilgili küçük işyeri sahibi - 5221
- Mağaza, dükkan vb. yerlerde çalışan satış elemanı - 5223
- Yiyecek servis tezgahı çalışanı - 5246

5212 Cadde ve sokak yiyecek satış elemanları

Cadde ve sokak yiyecek satış elemanları; cadde ve sokaklar ile sinema, istasyon veya tiyatro gibi halka açık yerlerde hemen tüketime yönelik soğuk ve sıcak yiyecek ve içecekleri hazırlar ve satarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Cadde, sokak ve diğer açık alanlarda yiyecek ve içecek satmak için izin veya ruhsat almak;

- (b) satış için yiyecek ve içecek elde etmek;
- (c) satış için yiyecek ve içecekleri ya önceden ya da yerinde hazırlamak;
- (d) cadde, sokak, durak, istasyon ve sinema gibi halka açık yerlere yiyecek ve içecekleri getirmek için malları yüklemek, boşaltmak, iterek götürmek, pedallı araç ile götürmek, el arabası ile taşımak, tekerlekli arabalarla taşımak veya tepsi ya da sepetle taşımak;
- (e) yiyecek ve içecekleri sergilemek ve satmak, ödemeyi almak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Cadde ve sokak yiyecek satıcısı
- Seyyar satıcı (gıda)

Not: Cadde, sokak ve pazar gibi yerlerde stant ve tezgahlarda hemen tüketime yönelik olmayan taze gıda maddelerinin (örneğin; sebze, meyve, et ve süt ürünleri gibi) satışını yapan satıcılar, Birim Grup 5211`de (Sabit tezgah, stant, baraka türü dükkan, büfe satış elemanları ve pazarcılar) sınıflandırılır.

Cadde, sokak ve pazar gibi yerlerde stant ve tezgahlarda hemen tüketime yönelik çeşitli hazırlanmış yemek ve gıda maddelerinin satışını yapan satıcılar, Birim Grup 5246`da (Yiyecek servis tezgahı çalışanları) sınıflandırılır.

Cadde, sokak ve halka açık yerlerde gıda ve içecek gibi hemen tüketime yönelik maddelerin satışını el arabası, tekerlekli araba, tepsi veya sepetten yapan satıcılar, Birim Grup 5212`de (Cadde ve sokak yiyecek satış elemanları) sınıflandırılır.

Cadde, sokak ve halka açık yerlerde gıda dışı maddelerin (veya şekerleme gibi önceden paketlenmiş çabuk bozulmayan gıda maddelerinin) satışını el arabası, tekerlekli araba, tepsi veya sepetten yapan satıcılar, Birim Grup 9520`de (İşportacılar (gıda hariç)) sınıflandırılır.

Hemen tüketime yönelik olarak basit gıda maddelerini hazırlayan ve müşterilerle doğrudan teması sınırlı olan kişiler (hamburger pişiriciler gibi), Birim Grup 9411`de (Fast-food hazırlayıcıları) sınıflandırılır.

Eğer bu kategorilerin ulusal koşullara uyarlanması gerekirse, hemen tüketime yönelik olarak gıda maddelerinin satıcılarını ayrı olarak belirtmenin amacının, yiyeceklerin hazırlanmasının, servisinin ve hijyenik ambalajlanmasının beceri gerektiren işler olduğuna dikkat edilmelidir. Yiyecek servis tezgahı çalışanları, genellikle cadde ve sokak yiyecek satış elemanlarından daha geniş bir yelpazede ürün ve yiyecekleri servis ederler ve genellikle gıda ve yiyecekleri el arabası, bisiklet veya sepetler içinde taşımazlar ya da bunlardan satışını yapmazlar.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Aşçı - 5120
- Fast-food hazırlayıcısı - 9411

- Yiyecek servis tezgahı çalışanı - 5246
- İşportacı (gıda hariç) - 9520

522 Mağaza, dükkan vb. satış elemanları

Mağaza, dükkan vb. satış elemanları; perakende ve toptan işyerleri adına doğrudan halka çok çeşitli mal ve hizmetlerin satışını yaparlar. Bu mal ve hizmetlerin işlevlerini ve niteliklerini açıklarlar, küçük dükkanları işletebilirler veya mağaza, dükkan vb. yerlerde çalışan satış elemanlarının ve kasiyerlerin faaliyetlerini denetleyebilirler. Kapsanan görevler genelde şunlardır: Müşteri gereksinimlerinin belirlenmesi ve ürün çeşidi, fiyatları, dağıtımı, garantiler ile ürünün kullanımı ve bakımı konusunda danışmanlık yapılması; müşterilere mal ve hizmetlerin gösterilmesi, açıklanması ve satışının yapılması; ödeme yöntemlerinden herhangi biriyle ödemenin alınması ve satış faturalarının hazırlanması; ürün envanterleri gibi stok yönetiminin sürekliliğinin sağlanması veya yardım edilmesi, stok sayımlarına katılım sağlanması; satış için malların dizilmesi ve gösterilmesi, satılan malların sarılması ve paketlenmesi; satılacak malların ürün karışımının, stoklarının ve fiyat seviyelerinin belirlenmesi; süpermarketlerde ve departmanlı büyük mağazalarda çalışan satış elemanlarının, ödeme ve ürün çıkış işlemleri elemanlarının ve diğer çalışanların faaliyetlerinin denetlenmesi ve koordine edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 5221 Perakende ticaret ile ilgili küçük işletme sahipleri
- 5222 Mağaza vb. bölüm sorumluları (şefleri)
- 5223 Mağaza, dükkan vb. yerlerde çalışan satış elemanları

5221 Perakende ticaret ile ilgili küçük işletme sahipleri

Perakende ticaret ile ilgili küçük işletme sahipleri; küçük perakende ticaret yapılan mağaza ve dükkanları ya bağımsız olarak kendileri ya da birkaç kişinin yardımıyla işletirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Satılacak malların ürün karışımını, stoklarını ve fiyat seviyelerini belirlemek;
- (b) toptancılardan, pazarlardan ve diğer tedarikçilerden mal sipariş etmek ve satın almak;
- (c) stok seviyeleri ile finansal işlemlerin kayıtlarını tutmak ve bütçelemek;
- (d) satış için malların fiyatlarını belirlemek ve malları sergilemek;
- (e) müşterilere mal satmak ve onlara ürünün kullanımı konusunda danışmanlık yapmak;
- (f) iade edilen malları incelemek ve uygun işleme karar vermek;
- (g) stoktaki malların envanterini yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Perakende ticaret ile ilgili küçük işyeri sahibi
- Bakkal
- Gazete bayii

Not: Personelin yönetimi ve denetlenmesi, işlerinin önemli bir parçası olmayan küçük mağaza ve dükkanların işletmecileri, yalnızca Birim Grup 5221`de (Perakende ticaret ile ilgili küçük işletme sahipleri) sınıflandırılır. Yönetim görevleri ve personelin denetlenmesi işlerinin önemli ve sürekli bir parçası olan mağaza ve dükkanların işletmecileri, Birim Grup 1420`de (Perakende ve toptan ticaret müdürleri) sınıflandırılır.

Mağaza, dükkan vb. yerlerde çalışan satış elemanlarının, ödeme ve ürün çıkış işlemleri elemanlarının ve diğer çalışanların faaliyetlerini kontrol eden ve yöneten, fakat ürün karışımı, genel fiyatları oluşturma, bütçe, personel seviyeleri, personel seçimi ve işe alınmasını belirleme konusunda sorumluluğu olmayan personel, Birim Grup 5222`de (Mağaza vb. bölüm sorumluları (şefleri)) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Mağaza müdürü - 1420
- Pazarcı - 5211

5222 Mağaza vb. bölüm sorumluları (şefleri)

Mağaza vb. bölüm sorumluları (şefleri); süpermarket, departmanlı büyük mağaza gibi perakende ve toptan ticaret yapan yerlerde çalışan satış elemanlarının, ödeme ve ürün çıkış işlemleri elemanlarının ve diğer çalışanların faaliyetlerini koordine eder ve denetlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çalışma programları planlamak ve hazırlamak, personele belirli görevler vermek;
- (b) zor veya karışık durumlarda nasıl davranılacağı dahil, personele satış işlemleri hakkında eğitim vermek;
- (c) müşterilerin çabuk hizmet almalarını sağlamak;
- (d) personel görüşmesinde, personele eğitim hizmeti alınmasında, personel değerlendirmesinde, terfi ettirilmesinde ve işten çıkarılmasında görev almak ve müdürlere önerilerde bulunmak, personel şikayetlerine çözüm bulmak;
- (e) iade edilen malları incelemek ve uygun işleme karar vermek;
- (f) satış için malların envanterini yapmak ve yeni mallar sipariş etmek;
- (g) mal ve hizmetlerin doğru fiyatlanmasını ve gösterilmesini sağlamak;
- (h) güvenlik prosedürlerine uyulmasını sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ödeme ve ürün çıkış işlemleri birimi sorumlusu
- Süpermarket süpervizörü

Not: Personelin yönetimi ve denetlenmesi, işlerinin önemli bir parçası olmayan küçük mağaza ve dükkanların işletmecileri, yalnızca Birim Grup 5221`de (Perakende ticaret ile ilgili küçük işletme

sahipleri) sınıflandırılır. Personelin denetlenmesine ek olarak, ürün karışımı, genel fiyatların oluşturulması, bütçe, personel seviyeleri, personel seçimi ve işe alınması gibi yönetim görevlerini yapan mağaza ve dükkanların müdürleri, Birim Grup 1420`de (Perakende ve toptan ticaret müdürleri) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Mağaza müdürü - 1420
- Perakende ticaret ile ilgili küçük işyeri sahibi - 5221
- Cadde ve sokak tezgahı satış elemanı - 5211

5223 Mağaza, dükkan vb. yerlerde çalışan satış elemanları

Mağaza, dükkan vb. yerlerde çalışan satış elemanları; perakende ve toptan işyerleri adına doğrudan halka çeşitli malların satışını yapar, mal ve hizmetlerin işlevlerini ve niteliklerini açıklarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müşteri gereksinimlerini belirlemek, ürün çeşidi, fiyatları, dağıtımı, garantiler ile ürünün kullanımını ve bakımı konusunda önerilerde bulunmak;
- (b) müşterilere işyerinin mal ve hizmetlerini göstermek ve açıklamak;
- (c) mal ve hizmetlerin satışını yapmak, ödeme yöntemlerinden herhangi biriyle ödemeyi almak, satış faturalarını hazırlamak ve yazarkasa kullanarak satışları kaydetmek;
- (d) ürün envanterleri gibi stok yönetiminin sürekliliğini sağlamaya yardım etmek ve stok sayımlarına katılmak;
- (e) satış için malları dizmek ve göstermek, satılan malları sarmak ve paketlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Satış elemanı (perakende satış işyeri)
- Satış elemanı (toptan satış işyeri)
- Mağaza, dükkan vb. yardımcı elemanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Mağaza müdürü - 1420
- Büfe (kiosk) satış elemanı - 5211
- Pazar satış elemanı - 5211
- Cadde ve sokak tezgahı satış elemanı - 5211
- Cadde ve sokak yiyecek satıcısı - 5212
- Perakende ticaret ile ilgili küçük işyeri sahibi - 5221
- Ödeme ve ürün çıkış işlemleri elemanı - 5230
- Yiyecek servis tezgahı çalışanı - 5246

523 Kasiyerler ve bilet satıcıları

Kasiyerler ve bilet satıcıları; mağaza, dükkan vb. ile lokanta, bilet gişeleri gibi alanlarda malların, hizmetlerin ve giriş biletlerinin satışında ödemeleri almak ve kaydetmekte kullanılan yazarkasaları, optik fiyat okuyucuları, bilgisayar ve diğer donanımları işletirler.

Kapsanan görevler şunlardır: Mağaza, dükkan, bilet gişesi veya benzer işyerlerinde ödemelerin nakit, çek, kredi kartı veya otomatik ödeme ile alınması ve doğrulanması; para üstü ve makbuz verilmesi; bilet gişelerinde bilet verilmesi ve karşılığında ödemelerin alınması; alınan ve verilen paraların sayılması ve kaydedilmesi, yazarkasa ile satış kayıtlarının denkleştirilmesi; gelen nakit paraların alınması, satış fişleri ve diğer belgeler ile kontrol edilmesi, bankaya yatırılacak paraların hazırlanması; müşterilerden alınacak veya ödenecek para miktarını hesaplamak için yazarkasanın işletilmesi; malların fiyatlarının okutulması, tartılması ve kaydedilmesi; satılan malların sarılması veya torba, poşet vb. içine konulması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

5230 Kasiyerler ve bilet satıcıları

5230 Kasiyerler ve bilet satıcıları

Kasiyerler ve bilet satıcıları; mağaza, dükkan vb. ile lokanta, bilet gişeleri gibi alanlarda malların, hizmetlerin ve giriş biletlerinin satışında ödemeleri almak ve kaydetmekte kullanılan yazarkasaları, optik fiyat okuyucuları, bilgisayar ve diğer donanımları işletirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Mağaza, dükkan, bilet gişesi ve benzer işyerlerinde ödemeleri nakit, kredi kartı veya otomatik ödeme ile almak ve doğrulamak;
- (b) para üstü ve makbuz vermek;
- (c) sportif ve kültürel etkinliklere katılanlara bilet vermek;
- (d) alınan ve verilen paraları saymak ve kaydetmek, yazarkasa ile satış kayıtlarını denkleştirmek;
- (e) gelen nakit paraları almak, satış fişleri ve diğer belgeler ile kontrol etmek, bankaya yatırılacak paraları hazırlamak;
- (f) müşterilerden alınacak veya ödenecek para miktarını hesaplamak için yazarkasayı işletmek;
- (g) malların fiyatlarını okutmak, tartmak ve kaydetmek;
- (h) satılan malları sarmak veya torba, poşet vb. içine koymak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Mağaza, dükkan vb. kasiyeri
- Bilet gişesi elemanı (eğlence ve spor etkinlikleri)
- Ödeme ve ürün çıkış işlemleri elemanı
- Servis istasyonu ödeme işlemleri operatörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Bilet gişesi elemanı (seyahat acentası) - 4221
- Mağaza, dükkan vb. yerlerde çalışan satış elemanı - 5223
- Servis istasyonu hizmet elemanı - 5245
- Ödeme ve ürün çıkış işlemleri birimi sorumlusu - 5222

524 Diğer satış elemanları

Diğer satış elemanları; pazar, cadde, sokak, mağaza ve dükkan dışında diğer yollarla, genellikle halka malları, yiyecekleri ve hizmetleri gösterirler, tanıtırlar, sergilerler ve satarlar. Bu grup, Grup 521 (Sabit tezgah, stant, baraka türü dükkan, büfe ve pazar satış elemanları), Grup 522 (Mağaza, dükkan vb. satış elemanları) ile Grup 523 (Kasiyerler ve bilet satıcıları) grupları içinde sınıflandırılmamış satış elemanlarını kapsamaktadır.

Kapsanan görevler şunlardır: Satılacak ürünlerin gösterilmesi ve tanıtılması; fotoğraf, film, video, reklam veya sanatsal kreasyon için poz verilmesi; ürün ve hizmetlerin kullanımına ilişkin soruların yanıtlanması ve önerilerde bulunulması; malların ödemeleri, dağıtımı ve toplanması ile hizmetlerin verilmesinde siparişlerin alınması ve düzenlemeler yapılması; kapı-kapı gezerek veya telefon ya da diğer elektronik iletişim araçlarını kullanarak potansiyel müşterilere ulaşarak mal ve hizmetlerin satılması ile bir işyeri adına satış yapılması; akaryakıt, motor yağları ve diğer otomotiv ürünlerinin servis istasyonlarında satılması; motorlu taşıtlara yakıt doldurma, temizleme, yağ değiştirme ve küçük tamirler yapılması gibi hizmetlerin verilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 5241 Mankenler ve diğer modeller
- 5242 Satış tanıtım elemanları
- 5243 Kapı kapı dolaşarak satış yapan satış elemanları
- 5244 İletişim merkezi satış elemanları
- 5245 Servis istasyonu hizmet elemanları
- 5246 Yiyecek servis tezgahı çalışanları
- 5249 Başka yerde sınıflandırılmamış satış elemanları

Not: Satış müdürleri, Grup 122`de (Satış, pazarlama ve iş geliştirme ile ilgili müdürler) sınıflandırılır.

Teknik, tıbbi, bilgi ve iletişim teknolojileri satışları ile ilgili profesyonel meslek mensupları, Grup 243`te (Satış, pazarlama ve halkla ilişkiler ile ilgili profesyonel meslek mensupları) sınıflandırılır. Ticari satış ve sigorta temsilcileri, Grup 332`de (Satış ve satın alma temsilcileri ve aracıları (brokerler)) sınıflandırılır.

5241 Mankenler ve diğer modeller

Mankenler ve diğer modeller, giyecek ve aksesuarları giyerler ve tanıtımını yaparlar, fotoğraf, film ve video, reklam veya sanatsal kreasyonlar için poz verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) yeni veya mevcut stillerdeki veya müşteri tarafından istenen türdeki model giyim eşyalarını giymek;
- (b) giyim eşyalarının, moda aksesuarlarının ve diğer ticari ürünlerin stilini ve niteliklerini en faydalı şekilde tanıtmak için yürümek, dönmek ve poz vermek;
- (c) heykeltıraşlık, resim sanatı ve diğer görsel sanat türleri için model olarak poz vermek;
- (d) dergiler ve diğer reklam araçları için fotoğraf pozları vermek;
- (e) televizyon, video ve sinema reklamları ile diğer yapımlar için poz vermek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Reklam modeli
- Sanatçı modeli
- Moda modeli

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Aktör - 2655

5242 Satış tanıtım elemanları

Satış tanıtım elemanları; ticari işyerlerinde, sergilerde ve evlerde malların tanıtımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) sergi alanları kurmak ve müşterilerin satın alma isteklerini artırmak da dahil, ürünlerin özellikleri ve kullanım şekilleri hakkında müşterileri bilgilendirmek için satılacak ürünlerin tanıtımını yapmak;
- (b) ürünlerin kullanımına ilişkin soruları cevaplamak ve önerilerde bulunmak;
- (c) ürünlerin satışını yapmak veya müşterileri satış personeline yönlendirmek;
- (d) siparişleri almak ve ürünlerin ödemeleri, dağıtımını ve toplanması için düzenlemeler yapmak;
- (e) numune ürünler vermek, kataloglar ile reklam malzemelerini dağıtmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Tanıtım elemanı
- Pazarlama satış elemanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Pazar satış elemanı - 5211
- Cadde ve sokak tezgahı satış elemanı - 5211

- Kapıdan kapıya satış elemanı - 5243

5243 Kapı kapı dolaşarak satış yapan satış elemanları

Kapı kapı dolaşarak satış yapan satış elemanları; genellikle hanelerde ikamet edenler olmak üzere potansiyel müşterilere yaklaşılarak veya kapı kapı ziyaret ederek mal ve hizmetleri açıklar, tanıtır ve satarlar veya bir işyeri adına satış yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Mevcut müşteriler ile potansiyel müşterilerin evlerini ziyaret ederek çeşitli mal ve hizmetlere ilişkin ayrıntıları vermek ve satış koşullarını açıklamak;
- (b) satılık mal ve hizmetleri tanıtmak veya açıklamak;
- (c) siparişleri ve işlemleri kaydetmek, tedarikçilere alınacak malların siparişlerini vermek;
- (d) fatura ve satış sözleşmelerini hazırlamak ve ödemeleri kabul etmek;
- (e) müşterilere mektupları, bilgi formlarını ve diğer dokümanları dağıtmak;
- (f) olası müşterilerin listesini derlemek ve yeni işler yapmak amacıyla bunları aramak;
- (g) satış bölgeleri ile müşteriler arasında gezmek, numuneler veya satılık ürünleri taşımak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kapıdan kapıya satış elemanı
- Kapıdan kapıya satış temsilcisi
- Doğrudan satış elemanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Ticari satış temsilcisi - 3322
- İşportacı - 9520

5244 İletişim merkezi satış elemanları

İletişim merkezi satış elemanları; telefon veya diğer elektronik iletişim araçlarını kullanarak, ürün ve hizmetlerin tanıtımını yapmak, satışlar elde etmek ve satış ziyaretlerini düzenlemek amacıyla mevcut ve potansiyel müşteriler ile iletişim sağlarlar. Bu kişiler, bir müşteri iletişim merkezinde veya merkez dışında başka bir yerde çalışabilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Temas kurulacakların listesini hazırlamak ve komutları izlemek, telefon veya elektronik posta ile ürün ve hizmetlerin tanıtımını yapmak;
- (b) ürün ve hizmetlere ilgi çekmek, bir satışa çabalamak veya satış temsilcilerinin görüşme yapmaları için anlaşma sağlamak;
- (c) mal ve hizmetlerin, kullanım kılavuzlarının ve broşürlerin müşterilere sevk ve gönderme işlemlerini düzenlemek;
- (d) satış temsilcileri için randevular ayarlamak;

- (e) iş takipleri için notlar almak ve her bir müşterinin durumuna ilişkin değişiklikleri yansıtarak pazarlama veritabanlarını güncel tutmak;
- (f) rakiplerin faaliyetlerini ve iletişimlerde ortaya çıkan sorunları yöneticilerin dikkatine rapor etmek;
- (g) yapılan aramaların ve başarı sağlananların istatistiklerini tutmak;
- (h) telepazarlama faaliyetleri ve sonuçlarına ilişkin dönemsel raporları sunmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Telepazarlama satış elemanı
- Çağrı merkezi satış elemanı
- Müşteri iletişim merkezi satış elemanı
- İnternet satış elemanı
- Telepazarlamacı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- İletişim merkezi danışma elemanı - 4222

5245 Servis istasyonu hizmet elemanları

Servis istasyonu hizmet elemanları; akaryakıt, motor yağları ve diğer otomotiv ürünleri satarlar, motorlu taşıtlara yakıt doldurma, temizleme, yağ değiştirme ve küçük tamirler gibi hizmetleri verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müşteri tarafından belirtilen seviyede akaryakıt depolarını ve bidon varil vb. konteynırları doldurmak;
- (b) taşıt lastiklerindeki hava basıncı ile taşıttaki yakıt ve diğer sıvı seviyelerini kontrol etmek ve doldurmak;
- (c) taşıtların ön camlarını ve pencerelerini yıkamak;
- (d) lastikleri, aydınlatma lambalarını ve silecek lastiklerini değiştirme gibi taşıtlarla ilgili küçük tamir işlerini yapmak;
- (e) otomatik araba yıkama teçhizatının bakımını yapmak ve işletmek;
- (f) müşterilere satışlarda yapılan ödemeleri toplamak;
- (g) akaryakıt pompalarını, sürüş alanlarını, dükkan ve tesisleri temizlemek;
- (h) yakıt, yağ, aksesuar ve satılan diğer maddelerin stok kontrolünü yapmak ve raporlar hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Marina hizmet elemanı
- Servis istasyonu hizmet elemanı

Not: Servis istasyonlarındaki küçük mağaza ve dükkanlarda mal satışı yapan veya ödemeleri alan,

ancak yakıt, motor yağı, araç temizleme ve bakımı gibi pompa alanında hizmet vermeyen çalışanlar, Birim Grup 5245 (Servis istasyonu hizmet elemanları) kapsamı dışındadır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Servis istasyonu kasiyeri - 5230
- Mağaza, dükkan vb. yerlerde çalışan satış elemanı - 5223
- Yiyecek servis tezgahı çalışanı - 5246

5246 Yiyecek servis tezgahı çalışanları

Yiyecek servis tezgahı çalışanları; yiyecek satılan tezgahlarda müşterilere servis yaparlar ve lokanta, kafe, otel, fast food satış yerlerinde, hastanelerde ve diğer kuruluşlarda basit yiyecek maddelerinin hazırlığını tamamlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Tezgah, banko gibi yerlerde müşterilere yiyecek servisi yapmak;
- (b) müşteri tarafından istenen ürünleri tespit etmek, müşterinin seçim yapmasına yardımcı olmak ve siparişleri almak;
- (c) el aletleri ve elektrikli cihazlar kullanarak yiyecek malzemelerini temizlemek, soymak, dilimlemek ve biçimlendirmek;
- (d) basit yiyecek maddelerini hazırlamak ve hazır yemekleri yeniden ısıtmak;
- (e) yiyecekleri porsiyonlara ayırmak ve paket yapmak veya müşterilere servis için yiyecekleri doğrudan tabaklara yerleştirmek;
- (f) alıp dışarı götürülebilecek hazır yiyecekleri paketlemek;
- (g) yiyecekleri buzdolabı, salata bar ve açık büfelerde depolamak, kullanılan yiyecek miktarlarının kayıtlarını tutmak;
- (h) satılan yiyecek maddelerinin ödemelerini almak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kafeterya tezgahı servis elemanı
- Salata bar servis elemanı

Not: Cadde, sokak ve pazar gibi yerlerde stant ve tezgahlarda hemen tüketime yönelik olmayan taze gıda maddelerinin (örneğin; sebze, meyve, et ve süt ürünleri gibi) satışını yapan satıcılar, Birim Grup 5211`de (Büfe, baraka türü dükkan, sabit tezgah, stant vb. yerlerdeki satış elemanları ile pazarcılar) sınıflandırılır. Cadde, sokak ve pazar gibi yerlerde stant ve tezgahlarda hemen tüketime yönelik çeşitli hazırlanmış yemek ve gıda maddelerinin satışını yapan satıcılar, Birim Grup 5246`da (Yiyecek servis tezgahı çalışanları) sınıflandırılır. Cadde, sokak ve halka açık yerlerde gıda ve içecek gibi hemen tüketime yönelik maddelerin satışını el arabası, tekerlekli araba, tepsi veya sepetten yapan satıcılar, Birim Grup 5212`de (Cadde ve sokak yiyecek satış elemanları) sınıflandırılır. Cadde, sokak ve halka açık yerlerde gıda dışı maddelerin (veya şekerleme gibi önceden paketlenmiş çabuk bozulmayan gıda maddelerinin) satışını el arabası,

tekerlekli araba, tepsi veya sepetten yapan satıcılar, Birim Grup 9520`de (Sokak satıcıları (gıda hariç)) sınıflandırılır. Hemen tüketime yönelik olarak basit gıda maddelerini hazırlayan ve müşterilerle doğrudan teması sınırlı olan kişiler (hamburger pişiriciler gibi), Birim Grup 9411`de (Fast-food hazırlayıcıları) sınıflandırılır.

Eğer bu kategorilerin ulusal koşullara uyarlanması gerekirse, hemen tüketime yönelik olarak gıda maddelerinin satıcılarını ayrı olarak belirtmenin amacının, yiyeceklerin hazırlanmasının, servisinin ve hijyenik ambalajlanmasının beceri gerektiren işler olduğuna dikkat edilmelidir. Yiyecek servis tezgahı çalışanları, genellikle cadde ve sokak yiyecek satış elemanlarından daha geniş bir yelpazede ürün ve yiyecekleri servis ederler ve genellikle gıda ve yiyecekleri el arabası, bisiklet veya sepetler içinde taşımazlar ya da bunlardan satışını yapmazlar.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Aşçı - 5120
- Büfe (kiosk) satış elemanı - 5211
- Pazar satış elemanı - 5211
- Cadde ve sokak tezgahı satış elemanı - 5211
- Garson - 5131
- Barmen - 5132
- Fast food hazırlayıcısı - 9411

5249 Başka yerde sınıflandırılmamış satış elemanları

Bu birim grup, Alt ana grup 52`de (Satış hizmetleri veren elemanlar) başka yerde sınıflandırılmamış satış elemanlarını kapsamaktadır.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kiralama satış elemanı (araba, makine vb. taşınabilir mallar)

53 Kişisel bakım hizmetleri veren elemanlar

Kişisel bakım hizmetleri veren elemanlar; çocuklara, hasta ve yaşlılara, iyileşmekte olanlara veya engelli olan kişilere bir kurumda veya ikamet ettiği yerde bakım, kontrol ve yardım sağlarlar. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Hareket etme, yıkanma ve diğer kişisel ihtiyaçlarda yardım edilmesi; çocukların bireysel olarak sosyal becerileri öğrenmelerine yardım edilmesi; okullarda veya anaokullarında çocukların fiziksel, sosyal, duygusal ve zihinsel gelişimini artıran faaliyetlere katılımlarının sağlanması ve gözetilmesi; sağlık ve sosyal hizmetler çalışanları için ilgili konularda gözlemler yapılması ve raporlar verilmesi.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

531 Çocuk bakım hizmetleri veren elemanlar ve öğretmen yardımcıları

532 Sağlık hizmetlerinde kişisel bakım çalışanları

531 Çocuk bakım hizmetleri veren elemanlar ve öğretmen yardımcıları

Çocuk bakım hizmetleri veren elemanlar ve öğretmen yardımcıları; okullarda, ikamet edilen yerlerde ve çocuk bakım tesislerinde çocukların bakımını yapar ve gözetirler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Çocukların bireysel olarak sosyal becerileri öğrenmelerine yardım edilmesi; okullarda veya okul öncesi eğitim kurumlarında çocukların fiziksel, sosyal, duygusal ve zihinsel gelişimini artıran faaliyetlerin gösterilmesi, katılımlarının sağlanması ve gözetilmesi; çocukların okuldan önce, okuldan sonra, tatil sırasında ve gündüz bakım merkezlerinde yaptıkları eğitim ve eğlence faaliyetleri için malzemeler ve donanımlar hazırlanmasına yardım edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

5311 Çocuk bakım hizmetleri veren elemanlar

5312 Öğretmen yardımcıları

5311 Çocuk bakım hizmetleri veren elemanlar

Çocuk bakım hizmetleri veren elemanlar; çocukların okuldan önce, okuldan sonra, tatil sırasında ikamet ettikleri evlerinde veya gündüz bakım merkezlerinde bakımını yapar ve gözetirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çocuklara yıkanma, giyinme ve beslenmelerinde yardım etmek;
- (b) çocukları okula veya dışarıdaki eğlence faaliyetlerine götürmek ve getirmek;
- (c) çocuklarla oyunlar oynamak veya onlara okuyarak ya da hikaye, masal anlatarak eğlendirmek;
- (d) çocukların eğitim ve eğlence faaliyetleri için malzemeler ve donanım hazırlanmasına yardım etmek;
- (e) çocukların davranışlarını yönetmek ve sosyal gelişimlerine rehberlik etmek;
- (f) çocuklara disiplin vermek ve kendi elbiselerinin bakımını yapmak, oyuncaklarını ve kitaplarını toplamak gibi davranışları başlatmak veya düzenli olmaları konusunda önerilerde bulunmak;
- (g) çocukların oyun faaliyetlerini gözlemlemek ve izlemek;
- (h) günlük gözlemler ile faaliyetler, verilen yemekler ve uygulanan tıbbi tedavilerde dahil, çocukların bireysel kayıtlarını tutmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Çocuk bakıcısı
- Çocuk bakım elemanı

- Kreş bakıcısı
- Aile gündüz bakım elemanı
- Dadı
- Okul saatleri dışındaki bakım elemanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Okul öncesi öğretmeni - 2342

5312 Öğretmen yardımcıları

Öğretmen yardımcıları; okullarda ve okul öncesi eğitim kurumlarında çocukların bakımını yapar ve gözetlerler, eğitim kadrosuna yardımcı olmak amacıyla eğitim dışındaki görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Okullarda veya okul öncesi eğitim kurumlarında çocukların fiziksel, sosyal, duygusal ve zihinsel gelişimini artıran faaliyetleri göstermek, katılımlarını sağlamak ve gözetlemek;
- (b) çocukları iç ve dış mekanlardaki öğrenme ve eğlence faaliyetlerine hazırlamak;
- (c) çocuklara derslerinde karşılaştıkları zihinsel, fiziksel, davranışsal ve diğer öğrenme zorlukları konusunda yardım etmek;
- (d) çocukların bireysel olarak sosyal becerileri öğrenmelerine yardım etmek;
- (e) eğitim malzemelerinin hazırlanmasına, yazılı veya basılı malzemelerin kopyalarının çıkarılmasına ve sıraya konulmasına yardım etmek;
- (f) sesli ve görsel donanımları, bilgisayarları ve diğer eğitim araçlarını kullanmak;
- (g) ders malzemelerini dağıtmak ve toplamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Okul öncesi yardımcı elemanı
- Öğretmen yardımcısı

532 Sağlık hizmetlerinde kişisel bakım çalışanları

Sağlık hizmetlerinde kişisel bakım çalışanları; sağlık merkezlerinde ve ikametgahlarında hasta ve yaşlılara, iyileşmekte olanlara ve engellilere hareket etmelerinde ve günlük yaşam faaliyetlerini sürdürmelerinde kişisel bakım ve yardım hizmetleri sağlarlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Hastalara hareket etmelerinde, kişisel bakım ve iletişim ihtiyaçlarında yardım sağlanması; cerrahi ve diğer alet ve cihazların sterilize edilmesi; tıbbi ve sosyal hizmetler çalışanları için ilgili konularda gözlemler yapılması ve raporlar verilmesi, hastaların muayene ve tedavi için hazırlanması ve bireylerin bakımlarının planlanmasına katılım sağlanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

5321 Sağlık hizmetleri yardımcıları

5322 Evlerde kişisel bakım hizmeti veren çalışanlar (tedavi hariç)

5329 Başka yerde sınıflandırılmamış sağlık hizmetlerinde kişisel bakım çalışanları

5321 Sağlık hizmetleri yardımcıları

Sağlık hizmetleri yardımcıları; hastaneler, klinikler ve konaklamalı hasta bakım tesisleri gibi çeşitli sağlık hizmetleri kuruluşlarında hastalara ve ikamet edenlere günlük yaşam faaliyetlerini sürdürmelerinde doğrudan kişisel bakım ve yardım sağlarlar. Bu çalışanlar tıbbi, hemşirelik veya diğer sağlık profesyonelleri ya da yardımcı sağlık profesyonellerinin doğrudan gözetimi altında, genellikle hazırlanmış bakım planları ve pratiklerinin uygulamasında çalışırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Tıbbi, hemşirelik ve diğer profesyonel sağlık mensupları tarafından hazırlanan bir tedavi planına göre tıbbi, rehabilitasyon ve ikametgahlı bakımevi tesislerinde ikamet edenler ile hastalara bakım, destek ve tedavi sağlamak;
- (b) kişisel hijyen, beslenme, giyim, fiziksel hareket ve egzersizler, iletişim, ağız yoluyla alınan ilaçların verilmesi ve elbiselerinin değiştirilmesi gibi hastaların kişisel ve tedavi edici bakım ihtiyaçlarına yardımcı olmak;
- (c) hastaları yerleştirmek, kaldırmak ve döndürmek, tekerlekli sandalye veya hareket edebilen hasta yatakları üzerinde nakillerini sağlamak;
- (d) hasta odasının temizlenmesi ve yatak çarşafı ve kılıflarının değiştirilmesi gibi hastanın çevresel hijyen standartlarını korumak;
- (e) hamilelik ve doğum süresince olduğu gibi masaj ve diğer farmakolojik olmayan ağrı giderici uygulamalar sağlamak;
- (f) hastanın durumu, tepkileri ve davranışlarını izlemek ve değişiklikleri profesyonel sağlık mensuplarına iletmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Doğum yardımcı elemanı (klinik veya hastane)
- Hastabakıcı (hastane veya klinik)
- Hasta bakım yardımcı elemanı
- Psikiyatrik yardımcı elemanı

Not: Sürekli tıbbi veya hemşirelik gözetimi olan kurum ve tesislerde (hastane, rehabilitasyon merkezleri, konaklamalı hasta bakım tesisleri ve bakım evleri gibi) ikamet eden kişilere kişisel bakım sağlayan ve bu nedenle hemşireler, tıp doktorları veya diğer profesyonel ya da yardımcı profesyonel sağlık meslek mensuplarının doğrudan denetimi altında çalışanlar, Birim grup 5321`de (Sağlık hizmetleri yardımcıları) sınıflandırılır. Bağımsız yaşama birimlerinde ikamet eden kişilere genellikle sürekli tıbbi veya hemşirelik denetimi olmaksızın kişisel bakım sağlayan çalışanlar, Birim grup 5322`de (Evlerde kişisel bakım hizmeti veren çalışanlar (tedavi hariç)) sınıflandırılmalıdır. Genelde, Birim Grup 532`de (Sağlık hizmetlerinde kişisel bakım hizmeti

çalışanları) sınıflandırılan çalışanlar, ilaç uygulamak, yaraları temizlemek ve sarmak gibi geniş tıbbi bilgi veya eğitim gerektiren görevleri yapmazlar. Burada yapılan işler, basit ve rutin niteliktedir.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Hemşire (profesyonel) - 2221
- Hemşire (yardımcı profesyonel) - 3221
- Ambulans çalışanı - 3258
- Ev hastabakıcısı - 5322

5322 Evlerde kişisel bakım hizmeti veren çalışanlar (tedavi hariç)

Evlerde kişisel bakım hizmeti veren çalışanlar (tedavi hariç); evlerinde ve diğer bağımsız ikamet edilen yerlerde yaşlılık, hastalık, sakatlanma ve diğer fiziksel ve zihinsel durumlarından dolayı bakıma ihtiyaç duyan kişilere günlük yaşamlarındaki faaliyetlerini sürdürmelerinde kişisel bakım ve yardım sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Genellikle bir profesyonel sağlık mensubu tarafından hazırlanan bir tedavi planına göre kişisel hijyen, beslenme, giyim, fiziksel hareket ve egzersizler, iletişim, ağız yoluyla alınan ilaçların verilmesi ve elbiselerinin değiştirilmesi gibi hastaların kişisel ve tedavi edici bakım ihtiyaçlarına yardımcı olmak;
- (b) hastanın bakımı, durumundaki değişiklikler ile bakım ve tedaviye verdiği tepkilere ait kayıtları tutmak ve ilgili düşüncelerini raporlamak veya bir profesyonel sağlık mensubuna ya da sosyal hizmetler uzmanına sevkini sağlamak;
- (c) fiziksel hareket sorunu olan hastaları yerleştirmek ve kaldırmak ve tekerlekli sandalye ve motorlu araçlarda nakillerine yardımcı olmak;
- (d) hastalar ile ailelerine, beslenme, hijyen, egzersiz, çocuk bakımı veya engellilik ve hastalığa uyum sağlama gibi konularda bilgi, öneri ve manevi destek sağlamak;
- (e) yatak çarşafı ve kılıflarının değişimi, çamaşır ve bulaşıkların yıkanması ve yaşam alanlarının temizlenmesi gibi hastanın çevresel hijyen standartlarını korumak;
- (f) sohbet etme veya sesli okuma gibi hastalara psikolojik destek sağlamak;
- (g) besin gereksinimlerini ve reçetelenmiş diyetleri sağlayacak şekilde yiyecekleri planlamak, satın almak, hazırlamak veya servis yapmak;
- (h) doğum sonrası döneminde aileye destek ve yeni doğan bebeğe bakım sağlamak;
- (i) doktor ve diğer sağlık uzmanları ile randevuları ayarlamak ve hastalara eşlik etmek veya diğer getir götür işlerini yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Evde bakım yardımcısı
- Evde doğum yardımcısı
- Ev hastabakıcısı

- Kişisel bakım yardımcısı

Not: Sürekli tıbbi veya hemşirelik gözetimi olan tıbbi ve sağlık hizmetleri tesislerinde (hastane ve bakım evleri gibi) ikamet eden kişilere kişisel bakım sağlayan ve bu nedenle profesyonel ya da yardımcı sağlık profesyonellerinin doğrudan denetimi altında çalışanlar, Birim grup 5321`de (Sağlık hizmetleri yardımcıları) sınıflandırılır. Bağımsız ikamet edilen mekanlarda (sayıca az emekli toplulukları dahil veya tıbbi ya da hemşirelik gözetimi olmayan tesislerde) yaşayan kişilere kişisel bakım sağlayan çalışanlar, Birim grup 5322`de (Evlerde kişisel bakım hizmeti veren çalışanlar (tedavi hariç)) sınıflandırılır. Sağlık risklerini azaltmak için doğum bakımı sağlamayan, ancak hamilelik ve doğumda kadına ve ailesine manevi destek, genel bakım ve öneri sağlayan doğum yardımcı elemanları (ev) burada sınıflandırılır. Evlerde ve bakım merkezlerinde çocukların bakımını yapan ve denetleyen bakım hizmeti veren elemanlar, Birim grup 5311`de (Çocuk bakım hizmeti veren elemanlar) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Hemşire (profesyonel) - 2221
- Sosyal hizmet uzmanı - 2635
- Hemşire (yardımcı profesyonel) - 3221
- Sosyal çalışmacı (yardımcı profesyonel) - 3412
- Hastabakıcı (hastane veya klinik) - 5321

5329 Başka yerde sınıflandırılmamış sağlık hizmetlerinde kişisel bakım çalışanları

Bu birim grup, Grup 532`de (Sağlık hizmetlerinde kişisel bakım çalışanları) başka yerde sınıflandırılmamış rutin sağlık ve kişisel bakım hizmetleri veren yardımcı elemanları kapsar. Örneğin bu grup; dişçilikle ilgili yardım, sterilizasyon yardımı, hastane düzeni, tıbbi görüntüleme yardımı ve eczacılık yardımı gibi işleri içerir.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Cerrahi, dişçilik ve eczacılıkta kullanılan araç gereçleri, şişeleri, deney bardaklarını ve diğer ekipmanları temizlemek ve sterilize etmek;
- (b) ilaçları, kimyasalları ve diğer eczacılık preparatlarını etiketlemek ve raflardaki stokları yenilemek;
- (c) hastaları kaldırmak, döndürmek ve hareket ettirmek, tekerlekli sandalye veya hareket edebilen hasta yatakları üzerinde nakillerini sağlamak;
- (d) hastaları muayene ve tedavi için hazırlamak;
- (e) araç ve gereç tablasını ve malzemeleri hazırlamak, diş hekimleri ve röntgen uzmanlarına işlemler süresince yardım etmek;
- (f) teşhis amaçlı röntgen filmi çekmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Dişçilik yardımcısı

- İlk yardım görevlisi
- Hastane hizmetlisi
- Tıbbi görüntüleme yardımcısı
- Eczane yardımcı elemanı
- Flebotomist (kan alma elemanı)
- Sterilizasyon yardımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Eczacılık yardımcısı - 3213
- Diş teknisyeni - 3214
- Diş hekimi yardımcısı - 3251

54 Koruma hizmetleri veren elemanlar

Koruma hizmetleri veren elemanlar; yangın ve diğer tehlikelere karşı kişileri ve malları korurlar, kanun ve düzeni korurlar, kanun ve yönetmeliklere uyulmasını sağlarlar. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Yangınların önlenmesi, yangınla mücadele edilmesi ve söndürülmesi; yanan binalardan, kaza mahallinden ve tehlikeli durumlarda mahsur kalan insanların kurtarılması; kanun ve düzenin korunması, kanun ve yönetmeliklere uyulmasının sağlanması, kamuya açık alanlarda devriye gezilmesi ve suç şüphelilerinin tutuklanması; trafiğin yönetilmesi ve kaza durumunda kontrolün ele alınması; hapisane ve ıslahevlerindeki mahkumlar arasında düzenin korunması ve gözetleme yapılması; hırsızlık ve kamu veya devlet malına zarar verilmesine karşı mal ve mülkleri korumak amacıyla devriye gezilmesi veya bina ve tesislerin gözetlenmesi; işyerlerine giriş ve çıkışların kontrol edilmesi, işyerleri içerisinde ve halka açık etkinliklerde düzenin korunması ve yönetmeliklerin uygulanması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki grupta sınıflandırılır:

541 Koruma hizmetleri veren elemanlar

541 Koruma hizmetleri veren elemanlar

Koruma hizmetleri veren elemanlar; yangın ve diğer tehlikelere karşı kişileri ve malları korurlar, kanun ve düzeni korurlar, kanun ve yönetmeliklere uyulmasını sağlarlar.

Kapsanan görevler, genellikle şunlardır: Yangınların önlenmesi, yangınla mücadele edilmesi ve söndürülmesi; yanan binalardan, kaza mahallinden ve tehlikeli durumlarda mahsur kalan insanların kurtarılması; kanun ve düzenin korunması, kanun ve yönetmeliklere uyulmasının sağlanması, kamuya açık alanlarda devriye gezilmesi ve suç şüphelilerinin tutuklanması; trafiğin

yönetilmesi ve kaza durumunda kontrolün ele alınması; hapisane ve ıslahevlerindeki mahkumlar arasında düzenin korunması ve gözetleme yapılması; hırsızlık ve kamu veya devlet malına zarar verilmesine karşı mal ve mülkleri korumak amacıyla devriye gezilmesi veya bina ve tesislerin gözetlenmesi; kuruluşlara giriş ve çıkışların kontrol edilmesi, kuruluş içerisinde ve halka açık etkinliklerde düzenin korunması ve yönetmeliklerin uygulanması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

5411 İtfaiyeciler

5412 Polis memurları

5413 Gardiyanlar

5414 Güvenlik görevlileri

5419 Başka yerde sınıflandırılmamış koruma hizmetleri veren elemanlar

5411 İtfaiyeciler

İtfaiyeciler; yangınları önlerler, yangınla mücadele ederler ve söndürürler ve diğer acil durumlarda yardımcı olurlar, can ve malları korurlar ve kurtarma faaliyetlerini yönetirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yangın alarmları ile otomobil ve sanayi kazaları, bomba tehlikesi ve diğer acil durumlar gibi yardım için yapılan diğer çağrılara cevap vermek;
- (b) el aletleri, elektrikli aletler ve yangın söndürücü kimyasal maddeleri kullanarak yangını kontrol altına almak ve söndürmek;
- (c) sanayi kuruluşlarına özgü yangın türleri ile mücadele etmek ve özel teçhizatlar kullanmak;
- (d) yanan binalardan, kaza mahallinden ve tehlikeli durumlarda mahsur kalan insanları kurtarmak;
- (e) yangın veya kaza olması durumunda tehlikeli malzemelerin yayılmasını önlemek ya da sınırlamak;
- (f) yangının önlenmesi konusunda halkı bilgilendirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İtfaiyeci
- Orman itfaiyecisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Yangın kontrolörü - 3112
- Yangın önleme uzmanı - 3112
- Yangın müfettişi - 3119

5412 Polis memurları

Polis memurları; kanunları ve düzeni korurlar, kamu alanlarında devriye gezerler, kanun ve yönetmeliklere uyulmasını sağlarlar ve suç şüphelilerini tutuklarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Toplum asayişini sağlamak, acil durumlara müdahale etmek, insanları, mal ve mülkleri korumak, kanun ve yönetmeliklerin uygulanmasını sağlamak amacıyla belirli alanlarda devriye gezmek;
- (b) suç teşkil eden fiillerin şüpheli ve faillerinin kimliğini saptamak, takip etmek ve tutuklamak;
- (c) trafiği yönlendirmek, kaza durumunda kontrolü ele almak;
- (d) kaza, suç ve doğal afetlerde mağdurlara acil durum yardımı sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Trafik polisi
- Devriye polis memuru
- Polis memuru

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Polis il emniyet müdürü - 1112
- Emniyet müdürü - 1112
- Genel müfettiş (polis) - 1112
- Polis dedektifi - 3355
- Polis müfettişi - 3355

5413 Gardiyanlar

Gardiyanlar; hapisanelerde ve ıslahevlerinde kalan mahkumları gözetlerler ve düzeni sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Tutukluyu aramak, değerli eşyalarını emanete koymak, hüccesine kadar eşlik etmek ve hüccesine kilitlemek;
- (b) hüccelere periyodik denetleme turları yapmak ve kilitlerin, pencerelerin, kapıların ve geçişlerin güvenliğini sağlamak ve kontrol etmek;
- (c) tutukluları iş başında, yemek ve dinlenme zamanlarında denetlemek;
- (d) kargaşa ve hapisten kaçmaları engellemek için tutukluların hareket ve davranışlarını izlemek;
- (e) kaçmaları engellemek için hapisane alanlarında devriye gezmek;
- (f) rehabilitasyon programlarının uygulanmasında yardımcı olmak;
- (g) nakil ve geçici izinlerde tutuklulara eşlik etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Gardiyan

5414 Güvenlik görevlileri

Güvenlik görevlileri; hırsızlık ve kamu veya devlet malına zarar verilmesine karşı mal ve mülkleri korumak amacıyla devriye gezer veya bina ve tesisleri gözetirler. Kuruluşlara giriş ve çıkışları kontrol eder ve kuruluş içerisinde ve halka açık etkinliklerde düzeni korur ve yönetmeliklere uyulmasını sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bina ve çevresinde devriye gezmek, izinsiz girişleri önlemek ve belirlemek için kapıları, pencereleri ve geçişleri kontrol etmek;
- (b) kuruluşlara giriş ve çıkışları kontrol etmek, çalışanların ve ziyaretçilerin girişlerini ve çıkışlarını gözlemek ve izin vermek, kimlikleri kontrol etmek ve güvenli geçiş belgesi vermek;
- (c) düzeni korumak, hırsızlık ve kamu veya devlet malına zarar verilmesine karşı mal ve mülkleri korumak ve kuruluş yönetmeliklerine uyulmasını sağlamak amacıyla ziyaretçiler, müşteriler veya personel arasında dolaşmak;
- (d) alarmlara müdahale etmek, sorunu araştırmak ve duruma göre yetkililer, polis veya itfaiye ile bağlantıya geçmek;
- (e) havaalanlarında yolcu ve bagajların güvenlik kontrolünü yapmak;
- (f) banka, bankamatik ve perakende satış yapan kuruluşlardan para ve değerli eşyaları teslim almak ve bu yerlere güvenli dağıtımını sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Koruma (badigart)
- Kapı görevlisi
- Müze güvenlik görevlisi
- Güvenlik görevlisi
- Güvenlik devriyesi
- Bekçi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Cankurtaran - 5419
- Plaj devriyesi - 5419

5419 Başka yerde sınıflandırılmamış koruma hizmetleri veren elemanlar

Bu birim grup, Alt ana grup 541`de (Koruma hizmetleri veren elemanlar) başka yerde sınıflandırılmamış koruma hizmetleri veren elemanları kapsamaktadır. Bu grup örneğin, cankurtaran, yol geçiş görevlisi ve hayvan kontrol elemanlarını kapsar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kazaları engellemek ve boğulmakta olanları kurtarmak amacıyla plajlarda ve yüzme havuzlarında devriye gezmek;

- (b) yayaların yolu geçebileceği güvenli yerleri belirlemek için trafik akışını gözlemlemek;
- (c) sahipsiz hayvanlar, çiftlik hayvanları ve yabani hayvanlarla ilgili vatandaş şikayetlerini yanıtlamak, sahiplerine uyarıda bulunmak ve mahkeme çağrısı vermek, kayıp, evsiz ve tehlikeli hayvanları toplamak;
- (d) park yapma yönetmeliklerine uyulmasını sağlamak için belirli bir alanda devriye gezmek;
- (f) trafiği yönetmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hayvan kontrol elemanı
- Plaj devriyesi
- Av bekçisi
- Yol geçiş görevlisi
- Cankurtaran
- Trafik görevlisi (İngiltere`de)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kapı görevlisi - 5414
- Müze güvenlik görevlisi - 5414
- Bekçi (erkek) - 5414
- Bekçi (kadın) - 5414

6 Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları

Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları; kendileri ve hanehalkı fertleri için yiyecek, barınak ve gelir elde etmek amacıyla tarla veya ağaç ve çalı bitkilerini yetiştirir ve hasat ederler, yabani meyve ve bitkileri toplarlar, hayvanları besler, bakımını yapar ya da avlarlar, çeşitli hayvansal ürünleri üretirler, ormanları yetiştirir, korur ve işletirler, balık üreticiliği yapar veya balık avlarlar ve suda yaşayan diğer canlı türlerini yetiştirir veya toplarlar. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Toprağın hazırlanması; tarla ürünlerinin ekilmesi, dikilmesi, ilaçlanması, gübrelenmesi ve hasat edilmesi; meyve ve diğer ağaçlar ile çalı bitkilerinin yetiştirilmesi; bahçe sebzeleri ve bahçe bitkilerinin yetiştirilmesi; yabani meyve ve bitkilerin toplanması; esas olarak et, süt, kıl, kürk, deri, ipekböcekçiliği ve arıcılık ürünleri ile diğer ürünlerin elde edilmesi amacıyla hayvanların beslenmesi, yetiştirilmesi, bakımının yapılması veya avlanması; ormanların yetiştirilmesi, korunması ve işletilmesi; balık üretilmesi veya yakalanması; suda yaşayan diğer canlı türlerinin yetiştirilmesi veya toplanması; kendi üretimlerinin bazı temel işlemlerden geçirilmesi ve saklanması; kendi ürünlerinin alıcılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda satılması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu ana gruptaki meslekler, aşağıdaki alt ana gruplarda sınıflandırılır:

61 Pazara yönelik nitelikli tarım çalışanları

62 Pazara yönelik nitelikli ormancılık, su ürünleri ve avcılık çalışanları

63 Kendi geçimine yönelik çiftçiler, balıkçılar, avcılar ve toplayıcılar

61 Pazara yönelik nitelikli tarım çalışanları

Pazara yönelik nitelikli tarım çalışanları; belli bir esasa bağlı olarak, toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin dağıtımının ve satışının yapılmasına yönelik tarla veya ağaç ve çalı bitkilerinin yetiştirilmesi ve hasat edilmesi ve çeşitli hayvan ve hayvansal ürünlerin üretilmesi için gerekli faaliyetleri planlar, organize eder ve yürütürler. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Toprağın hazırlanması; tarla ürünlerinin ekilmesi, dikilmesi, ilaçlanması, gübrenmesi ve hasat edilmesi, meyve ağaçları ile diğer ağaçların ve çalı bitkilerinin yetiştirilmesi; bahçe sebzeleri ve bahçe bitkilerinin yetiştirilmesi; esas olarak et, süt, kıl, kürk, deri, ipekböcekçiliği ve arıcılık ürünleri ile diğer ürünlerin elde edilmesi amacıyla hayvanların yetiştirilmesi, beslenmesi ve bakımının yapılması; kendi üretimlerinin bazı temel işlemlerden geçirilmesi ve saklanması; kendi ürünlerinin alıcılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda satılması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

611 Bahçıvanlar ve bitkisel ürün yetiştiricileri

612 Hayvan yetiştiricileri

613 Karma bitki ve hayvan yetiştiricileri

Not: Kendi tüketimi veya çalışanın hanehalkının diğer fertlerinin tüketimi için ürün (çoğunlukla gıda) üretilmesi amacıyla yapılan görevler, Alt ana grup 63`te (Kendi geçimine yönelik çiftçiler, balıkçılar, avcılar ve toplayıcılar) kapsamalıdır. İhtiyaçtan fazla üretim yapılmış ve üretimin esas amacı kendi tüketimine yönelik olmasına rağmen ürünlerin çoğu tüketilmeden satılmış ise yapılan görev, Alt grup 63`te sınıflanmalıdır. Yapılan görevler ancak faaliyetin esas amacı pazara yönelik ürün üretimi olduğunda Alt grup 61`de (Pazara yönelik nitelikli tarım çalışanları) veya Alt grup 62`de (Pazara yönelik nitelikli ormancılık, su ürünleri ve avcılık çalışanları) sınıflandırılmalıdır.

611 Bahçıvanlar ve bitkisel ürün yetiştiricileri

Bahçıvanlar ve bitkisel ürün yetiştiricileri; belli bir esasa bağlı olarak, toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin dağıtımının ve satışının yapılmasına yönelik tarla ürünlerinin yetiştirilmesi ve hasat edilmesi, meyve ağaçları ile diğer ağaçların ve çalı bitkilerinin yetiştirilmesi, bahçe sebzeleri, tıbbi ve diğer bitkilerin yetiştirilmesi, bahçe bitkileri ve bahçe

bitkileri fidanlıklarının üretilmesi için gerekli faaliyetleri planlar, organize eder ve yürütürler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Piyasa faaliyet ve şartlarının izlenmesi, yetiştirilecek ürünlerin tür ve miktarının belirlenmesi ve bu doğrultuda üretimin planlanması ve koordine edilmesi; tohum, çiçek soğanı ve gübrelerin satın alınması; toprağa ve toprak ıslahına yatırım yapılması; toprağın hazırlanması, çeşitli ürünlerin ekilmesi, dikilmesi, yetiştirilmesi ve hasat edilmesi; iş hayvanlarının bakımı ile çiftlik binaları, makine ve teçhizatın bakımının yapılması; fidan, çiçek soğanı ve tohumların üretilmesi; ürünlerin bazı temel işlemlerden geçirilmesi ve depolanması; tarım ürünlerinin dağıtımının yapılması veya pazarlanması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

6111 Tarla ürünleri ve sebze yetiştiricileri

6112 Ağaç ve çalı bitkileri yetiştiricileri

6113 Bahçıvanlar, bahçe bitkileri ve fidan yetiştiricileri

6114 Karma bitkisel ürün yetiştiricileri

6111 Tarla ürünleri ve sebze yetiştiricileri

Tarla ürünleri ve sebze yetiştiricileri; belirli bir esasa bağlı olarak toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin dağıtımının ve satışının yapılmasına yönelik buğday ve diğer tahıllar, pirinç, pancar, şeker kamışı, yerfıstığı, tütün, kamış veya diğer tarla ürünleri ile patates, lahana veya diğer tarla sebzeleri gibi çeşitli türdeki tarla bitkilerinin yetiştirilmesi ve hasat edilmesi için gerekli faaliyetleri planlar, organize eder ve yürütürler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Piyasa faaliyet ve şartlarını izlemek, yetiştirilecek ürünlerin tür ve miktarını belirlemek ve bu doğrultuda üretim planlaması ve koordinasyonu yapmak;
- (b) el veya makine ile toprağı hazırlamak ve gübre ve çiftlik gübresini toprağa yaymak;
- (c) tohum seçmek ve ekim yapmak ve fideleri dikmek;
- (d) toprağı işleyerek, bitkiyi bir yerden çıkarıp başka yere dikerek, budayarak veya seyrelterek ve sulama teçhizatını kurarak ve işleterek bitkilerin bakımını yapmak;
- (e) bitki ve böcek öldürücüleri uygulayarak, yabancı ot, haşere ve hastalıkları kontrol etmek;
- (f) bitkiyi hasat etmek ve hastalıklı veya gereksiz bitkileri yok etmek;
- (g) piyasaya satış veya dağıtım için bitkileri kontrol etmek, temizlemek, derecelendirmek, paketlemek, saklamak ve yüklemek;
- (h) iş hayvanlarının bakımını yapmak ve çiftlik binaları, yapılar, teçhizat ve su rezerv sistemlerinin bakımını yapmak;
- (i) ürünleri bazı temel işlemlerden geçirmek ve depolamak;
- (j) ürünlerin tanıtımını yapmak ve pazarlamak, ürün ve malzemelerin satışı, satın alımı ve ulaştırmasını düzenlemek ve çiftlik faaliyetleri ve işlemlere ilişkin kayıtları tutmak ve değerlendirmek;

(k) bitkisel üretim, bakım işleri ve sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda çalışanları eğitmek ve denetlemek ile çalışanları ve sözleşmelileri işe almak ve işten çıkarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Tahıl yetiştiricisi
- Pamuk yetiştiricisi
- Patates yetiştiricisi
- Pirinç yetiştiricisi
- Nitelikli çiftlik çalışanı (tarla ürünleri)
- Şeker kamışı yetiştiricisi

Not:Yoğun tarım tekniklerini kullanan sebze yetiştiricileri, Birim grup 6113`te (Bahçıvanlar, bahçe bitkileri ve fidan yetiştiricileri) sınıflandırılmaktadır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tarımsal üretim müdürü - 1311
- Bitkisel ürün yetiştiren çiftlik işçisi - 9211

6112 Ağaç ve çalı ürünleri yetiştiricileri

Ağaç ve çalı bitkileri yetiştiricileri; belirli bir esasa bağlı olarak, toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin dağıtımını ve satışının yapılmasına yönelik meyve ve sert kabuklu meyve ağaçları, çay ve kahve bitkileri, asma, üzüksü çalılar, kakao ve kauçuk ağaçları gibi ağaç ve çalılarının yetiştirilmesi ve hasat edilmesi ve özsu toplanması amacıyla gerekli faaliyetleri planlar, organize eder ve yürütürler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Piyasa faaliyet ve şartlarını izlemek, yetiştirilecek ürünlerin tür ve miktarını belirlemek ve bu doğrultuda üretim planlaması ve koordinasyonu yapmak;
- (b) el veya makine ile toprağı hazırlamak ve gübre ve çiftlik gübresini toprağı yaymak;
- (c) tohum seçmek ve ekimini yapmak ve fideleri dikmek;
- (d) toprağı işleyerek, bitkiyi bir yerden çıkarıp başka yere dikerek, budayarak veya seyrelterek ve sulama teçhizatını kurarak ve işleterek bitkilerin bakımını yapmak;
- (e) bitki ve böcek öldürücüleri uygulayarak, yabancı ot, haşere ve hastalıkları kontrol etmek;
- (f) ağaç ve çalılarının bakımını yapmak, özsu toplamak ve bitkileri hasat etmek;
- (g) piyasaya satış veya dağıtım için bitkileri kontrol etmek, temizlemek, derecelendirmek, paketlemek, saklamak ve yüklemek;
- (h) iş hayvanlarının bakımını yapmak ve çiftlik binaları, yapılar, teçhizat ve su rezerv sistemlerinin bakımını yapmak;
- (i) ürünleri bazı temel işlemlerden geçirmek ve depolamak;
- (j) ürünlerin tanıtımını yapmak ve pazarlamak, ürün ve malzemelerin satışı, satın alımı ve ulaştırmasını düzenlemek ve çiftlik faaliyetleri ve işlemlere ilişkin kayıtları tutmak ve

değerlendirmek;

(k) bitkisel üretim, bakım işleri ve sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda çalışanları eğitmek ve denetlemek ile çalışanları ve sözleşmelileri işe almak ve işten çıkarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kauçuk özsuyu çıkarıcısı
- Meyve yetiştiricisi
- Kauçuk yetiştiricisi
- Çay yetiştiricisi
- Bağcı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Plantasyon müdürü - 1311
- Meyve toplama işçisi - 9211

6113 Bahçıvanlar, bahçe bitkileri ve fidan yetiştiricileri

Bahçıvanlar, bahçe bitkileri ve fidan yetiştiricileri; belirli bir esasa bağlı olarak, toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin satılması ve dağıtımının yapılmasına yönelik yoğun tarım teknikleriyle sebze ve çiçek yetiştirilmesi veya fidan, çiçek soğanı ve tohum üretilmesi ve park ve özel bahçelerde ağaç, çalı, çiçek ve diğer bitkilerin yetiştirilmesi ve bakımının yapılması için gerekli faaliyetleri planlar, organize eder ve yürütürler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Piyasa faaliyet ve şartlarını izlemek, yetiştirilecek sebze, bahçe bitkileri ve fidan ürünlerinin tür ve miktarını belirlemek ve bu doğrultuda üretim planlaması ve koordinasyonu yapmak;
- (b) toprağı havalandırarak, yüzeyi düzleyerek araziyi hazırlamak ve sulama ve drenaj sistemlerini kurmak ve işletmek;
- (c) ağaç, çalı çit, bahçe bitkileri ve çim dikmek;
- (d) ağaç, çalı ve çalı çiti budamak ve seyreltmek, bitki desteği ve korunmasını kurmak ve çim alanını silindirden geçirmek, biçmek, havalandırmak ve kenarını yapmak;
- (e) patika yol, kaldırım, duvar, taş yığınının yapılmış çiçeklik, bitkilerin dikileceği alan, havuz ve yapay şelale, sundurma ve çit gibi bahçe içerisinde ana elemanları ve tesisleri inşa etmek;
- (f) bitki ve ağaçların sağlığını kontrol etmek, yabancı ot, haşere ve hastalıkları belirlemek ve tedavi etmek ve malç ve gübre uygulamak;
- (g) fidan, çiçek soğanı ve tohum üretmek ve tohum veya aşılama ile bitki yetiştirmek;
- (h) bitkileri hasat etmek, piyasaya satış veya dağıtım için bitkileri muayene etmek, temizlemek, derecelendirmek, paketlemek, saklamak ve yüklemek;
- (i) çiftlik binaları, seralar ve diğer yapılar, teçhizat ve su rezerv sistemlerinin bakımını yapmak;
- (j) ürünleri bazı temel işlemlerden geçirmek ve depolamak;
- (k) ürünlerin tanıtımını yapmak ve pazarlamak, ürün ve malzemelerin satışı, satın alımı ve ulaştırmasını düzenlemek ve çiftlik faaliyetleri ve işlemlere ilişkin kayıtları tutmak ve

değerlendirmek;

(l) üretim, bakım işleri ve sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda çalışanları eğitmek ve denetlemek ile çalışanları ve sözleşmelileri işe almak ve işten çıkarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bahçe bitkileri yetiştiricisi
- Peyzaj düzenleyicisi
- Bahçıvan
- Mantar yetiştiricisi

Not: Meyve bahçelerinde bahçe bitkileri ekimi ve bostancılık faaliyetinin kombinasyonu olarak yapılmıyorsa üzüksü çalı bitkisi ve meyve yetiştiricileri, Birim grup 6112`de (Ağaç ve çalı ürünleri yetiştiricileri) sınıflandırılmaktadır. Yoğun tarım teknikleri kullanmadan tarlada sebze yetiştiricileri, Birim grup 6111`de (Tarla ürünleri ve sebze yetiştiricileri) sınıflandırılmaktadır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Bahçecilik bilim adamı - 2132
- Bahçe işçisi - 9214
- Bahçecilik işçisi - 9214

6114 Karma bitkisel ürün yetiştiricileri

Karma bitkisel ürün yetiştiricileri; toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin satılması ve dağıtımının yapılmasına yönelik, tarla ürünleri, tarla sebzeleri, ağaç ve çalı bitkileri ile bahçe bitkileri ve fidanların belirli kombinasyonlarda yetiştirilmesi ve hasat edilmesi için gerekli faaliyetleri planlar, organize eder ve yürütürler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Piyasa faaliyet ve şartlarını izlemek, yetiştirilecek ürünlerin tür ve miktarını belirlemek ve bu doğrultuda üretim planlaması ve koordinasyonu yapmak;
- (b) el veya makine ile toprağı hazırlamak ve gübre ve çiftlik gübresini toprağı yaymak;
- (c) tohumu seçmek ve ekimini yapmak ve fideleri dikmek;
- (d) toprağı işleyerek, bitkiyi bir yerden çıkarıp başka yere dikerek, budayarak veya seyrelterek ve sulama teçhizatını kurarak ve işleterek bitkilerin bakımını yapmak;
- (e) yoğun tarım teknikleriyle çiçek ve sebze yetiştirmek;
- (f) fidan, çiçek tohumu ve tohum üretmek;
- (g) ürünü hasat etmek, piyasaya satış veya dağıtım için bitkileri muayene etmek, temizlemek, derecelendirmek, paketlemek, saklamak ve yüklemek;
- (h) iş hayvanlarının bakımını yapmak ve çiftlik binaları, yapılar, teçhizat ve su rezerv sistemlerinin bakımını yapmak;
- (i) ürünleri bazı temel işlemlerden geçirmek ve depolamak;
- (j) ürünlerin tanıtımını yapmak ve pazarlamak, ürün ve malzemelerin satışı, satın alımı ve

ulaştırmasını düzenlemek ve çiftlik faaliyetleri ve işlemlere ilişkin kayıtları tutmak ve değerlendirmek;

(k) üretim, bakım işleri ve sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda çalışanları eğitmek ve denetlemek ile çalışanları ve sözleşmelileri işe almak ve işten çıkarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Karma bitkisel ürün yetiştiricisi
- Nitelikli çiftlik çalışanı (karma bitkisel ürünler)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tarımsal üretim müdürü - 1311
- Plantasyon müdürü - 1311
- Bitkisel ürün yetiştiren çiftlik işçisi - 9211
- Meyve toplama işçisi - 9211

612 Hayvan yetiştiricileri

Hayvan yetiştiricileri; toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin satılması ve dağıtımının yapılmasına yönelik, et, süt ürünleri, bal, deri, tekstil ve diğer ürünlerin üretimi veya iş, spor veya eğlence amacıyla, evcil hayvanlar, kümes hayvanları, böcek ve evcil olmayan hayvanların beslenmesi ve yetiştirilmesi için gerekli faaliyetleri planlar, organize eder ve yürütürler.

Yapılan işler genellikle şunları kapsamaktadır: Piyasa faaliyet ve şartlarının izlenmesi, yetiştirilecek hayvanların cins ve miktarının belirlenmesi ve bu doğrultuda üretimin planlanması ve koordine edilmesi; hayvanların beslenmesi, yetiştirilmesi ve bakımının yapılması; pazar için hayvan veya hayvansal ürünlerin hazırlanması; hastalık, yaralanma veya marazi durumları saptamak ve ağırlık artış oranı gibi fiziksel koşulların kontrol edilmesi için hayvanların muayene edilmesi ve izlenmesi; üreme, suni dölllenme ve hayvanların doğumuna yardım etmek gibi hayvanların çoğalmasına ilişkin görevlerin yapılması; bina, makine, teçhizat ve yapıların bakımının yapılması ve temizlenmesi ve kiralanması veya yatırım yapılması; ürünlerin bazı temel işlemlerden geçirilmesi ve depolanması; ürünlerin tanıtımının yapılması ve pazarlanması, damızlık, ürün ve malzemelerin satışı, satın alımı ve ulaştırmasının düzenlenmesi ve çiftlik faaliyetleri ve işlemlere ilişkin kayıtların tutulması ve değerlendirilmesi; hayvan bakım yöntemleri, bakım işleri ve sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda çalışanların eğitilmesi ve denetlenmesi ile çalışanların ve sözleşmelilerin işe alınması ve çıkarılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 6121 Çiftlik ve süt hayvanları yetiştiricileri
- 6122 Kümes hayvanları yetiştiricileri
- 6123 Arı ve ipekböceği yetiştiricileri
- 6129 Başka yerde sınıflandırılmamış hayvan yetiştiricileri

6121 Çiftlik ve süt hayvanları yetiştiricileri

Çiftlik ve süt hayvanları yetiştiricileri; toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin satılması ve dağıtımının yapılmasına yönelik, et, süt ve diğer süt ürünleri ile deri ve yün üretimi ya da iş ve spor veya eğlence amacı ile sığır, koyun, domuz, keçi, at ve deve gibi evcil hayvanların (kümes hayvanları hariç) beslenmesi ve yetiştirilmesi için gerekli işlemleri planlar, organize eder ve yürütürler.

Yapılan işler şunları kapsamaktadır:

- (a) Piyasa faaliyet ve şartlarını izlemek, yetiştirilecek damızlıkların cins ve miktarını belirlemek ve bu doğrultuda üretimi planlanmak ve koordine etmek;
- (b) otlığı işlemek ve çiftlik hayvanlarının uygun beslenme düzeyi ve koşullarını sürdürmek amacıyla yem ve su tedarikini sağlamak ve izlemek;
- (c) hastalık, yaralanma veya marazi durumları saptamak ve ağırlık artış oranı gibi fiziksel koşulları kontrol etmek amacıyla hayvanları muayene etmek ve izlemek;
- (d) hayvanları tımar etmek, damgalamak, kırmak, süslemek, ilaç içirmek ve/veya kısırlandırmak ve kıl veya yün elde etmek için kürklerini kırmak;
- (e) tartıya, sundurmaya, motorlu taşıt aracına veya diğer çevrili yerlere veya olatmaya götürmek için çiftlik hayvanlarını götürme;
- (f) el veya süt sağma makinesi kullanarak hayvanları sağmak;
- (g) yem, katkı maddeleri ve ilaçları tavsiye edilen oranlarda karıştırmak ve tüketmek amacıyla hayvanları elle beslemek ya da dağıtarak beslemek;
- (h) üreme, suni döllenme ve hayvanların doğumuna yardım etmek gibi hayvanların çoğalmasına ilişkin işleri yapmak;
- (i) çiftlik binaları, makine, teçhizat ve yapıların bakımını yapmak ve temizlemek;
- (j) hayvanları kesmek ve derisini yüzmek ve bunları pazara hazırlamak;
- (k) hayvan ve süt ürünlerini bazı temel işlemlerden geçirmek ve depolamak;
- (l) ürünlerin değerini artırmak ve pazarlamak, çiftlik hayvanları, ürün ve malzemelerin satışı, satın alımı ve ulaştırmasını düzenlemek ve çiftlik faaliyetleri ve işlemlere ilişkin kayıtlar tutmak ve değerlendirmek;
- (m) hayvan bakım yöntemleri, bakım işleri ve sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda çalışanları eğitmek ve denetlemek ile çalışanları ve sözleşmelileri işe almak ve işten çıkarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Sığır yetiştiricisi
- Süt hayvanları yetiştiricisi
- Köpek yetiştiricisi
- Sığır çobanı
- Keçi yetiştiricisi
- At yetiştiricisi
- Kırkıcı

- Koyun yetiştiricisi
- Çoban
- Hayvan bakıcısı

Not: Kümes hayvanları, böcek ve evcilleştirilmemiş hayvanlar gibi evcil çiftlik hayvanları ve diğer hayvanların bir kombinasyonunu yetiştiren çalışanlar ağırlıklı olan faaliyete göre sınıflandırılmalıdır. Çiftlik hayvanlarından sorumlu olan ve birincil olarak hayvanların daha sonra tüketmesi amacıyla saman ve diğer yemleri yetiştiren ve depolayan çalışanlar Birim grup 6121`de (Çiftlik ve süt hayvanları yetiştiricileri) sınıflanmalıdır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tarımsal üretim müdürü - 1311
- Hayvan çiftliği müdürü - 1311

6122 Kümes hayvanları yetiştiricileri

Kümes hayvanları yetiştiricileri; toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin satılması ve dağıtımının yapılmasına yönelik, yumurta, et ve damızlık kümes hayvanları üretmek amacıyla, tavuk, hindi, kaz, ördek ve diğer kümes hayvanlarının beslenmesi ve yetiştirilmesi için gerekli faaliyetleri planlar, organize eder ve yürütürler.

Yapılan işler şunları kapsamaktadır:

- (a) Piyasa faaliyet ve şartlarını izlemek, bu doğrultuda üretimi planlanmak ve koordine etmek, çiftlik faaliyetlerine ilişkin kayıt tutmak ve değerlendirmek;
- (b) kümes hayvanlarının uygun beslenme düzeyi ve koşullarını sürdürmek amacıyla ihtiyaç duyulan yem ve diğer malzemeleri yetiştirmek ve satın almak;
- (c) hastalık, yaralanma veya marazi durumları saptamak ve ağırlık artış oranı gibi fiziksel koşulları kontrol etmek amacıyla kümes hayvanlarını muayene etmek ve izlemek ve sürüden zayıf, hastalıklı ve ölmüş kümes hayvanlarını uzaklaştırmak;
- (d) yem ve katkı maddelerini karıştırmak ve konteynirlara yem ve su doldurmak;
- (e) su içirerek, enjeksiyon veya havaya püskürterek kümes hayvanlarını aşılama;
- (f) pazara satış amacıyla yumurta toplamak, saklamak ve paketlemek;
- (g) civcivlerin cinsiyetini belirlemek, üreme, suni döllemeye olanak sağlamak ve yumurtayı kuluçkaya yatırmak;
- (h) çiftlik binaları, makine, teçhizat ve yapıların bakımını yapmak ve temizlemek ve kiralamak veya yatırım yapmak;
- (i) pazara satış veya dağıtım amacıyla kümes hayvanlarını kesmek ve temizlemek;
- (j) ürünleri bazı temel işlemlerden geçirmek ve depolamak;
- (k) damızlık, ürün ve malzemelerin satışı, satın alımı ve ulaşımını düzenlemek;
- (l) kümes hayvanı üretim yöntemleri, bakım işleri ve sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda çalışanları eğitmek ve denetlemek ile çalışanları ve sözleşmelileri işe almak ve işten çıkarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kumes hayvanları yetiştiricisi
- Kumes hayvanları çiftçisi
- Kumes hayvanları bakıcısı

Not: Kumes hayvanları, böcek ve evcilleştirilmemiş hayvanlar gibi evcil çiftlik hayvanları ve diğer hayvanların bir kombinasyonunu yetiştiren çalışanlar ağırlıklı olan faaliyete göre sınıflandırılmalıdır.

6123 Arı ve ipekböceği yetiştiricileri

Arı ve ipekböceği yetiştiricileri; pazarlama organizasyonlarına, toptancılara veya pazarlarda ürünlerin satılması ve dağıtımının yapılmasına yönelik, bal, balmumu, ipek kozası ve diğer ürünleri üretmek amacıyla bal arısı, ipekböceği ve diğer türdeki böceklerin beslenmesi, yetiştirilmesi ve bakımının yapılması için gerekli faaliyetleri planlar, organize eder ve yürütürler.

Yapılan işler şunları kapsamaktadır:

- (a) Piyasa faaliyet ve şartlarını izlemek, yetiştirilecek böcek ürünlerinin cins ve miktarını belirlemek ve bu doğrultuda üretimi planlanmak ve koordine etmek;
- (b) böcek satın almak ve yem ve diğer malzemeleri yetiştirmek veya satın almak;
- (c) böcekleri beslemek, yetiştirmek ve bakımını yapmak ve ürünlerini toplamak;
- (d) bina, makine, teçhizat ve yapıların bakımını yapmak ve temizlemek ve kiralamak veya yatırım yapmak;
- (e) ürünleri bazı temel işlemlerden geçirmek ve depolamak;
- (f) damızlık, ürün ve malzemelerin satışı, satın alımı ve ulaştırmasını düzenlemek ve çiftlik faaliyetleri ve işlemlere ilişkin kayıtları tutmak ve değerlendirmek;
- (g) üretim yöntemleri, bakım işleri ve sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda çalışanları eğitmek ve denetlemek ile çalışanları ve sözleşmelileri işe almak ve işten çıkarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Arı yetiştiricisi
- İpekböceği yetiştiricisi

6129 Başka yerde sınıflandırılmamış hayvan yetiştiricileri

Bu birim grup, Alt Grup 612`de (Hayvan yetiştiricileri) başka yerde sınıflandırılmamış pazara yönelik hayvan yetiştiricilerini kapsamaktadır. Örneğin bu grup, belirli bir esasa bağlı olarak, toptancılara, pazarlama organizasyonlarına, hayvanat bahçelerine, sirkelere veya pazarlarda ürünlerin satış ve dağıtımına yönelik evcil olmayan memeli hayvanlar, av kuşları ve diğer kuşlar (kumes hayvanları hariç), salyangoz, yılan ve diğer sürüngenlerin yanısıra laboratuvar deneylerinde kullanılan çeşitli böcek ve hayvanların beslenmesi, yetiştirilmesi ve bakımını yapanları kapsamaktadır.

Bu durumlarda, yapılan işler şunları kapsamaktadır:

- (a) Piyasa faaliyet ve şartlarını izlemek, yetiştirilecek ürünlerin cins ve miktarının belirlemek ve bu doğrultuda üretimi planlanmak ve koordine etmek;
- (b) hayvanları yetiştirmek, beslemek ve bakımını yapmak;
- (c) hastalık, yaralanma veya marazi durumları saptamak ve ağırlık artış oranı gibi fiziksel koşulları kontrol etmek amacıyla hayvanları muayene etmek ve izlemek;
- (d) üreme, suni dölleme ve hayvanların doğumuna yardım etmek gibi hayvanların çoğalmasına ilişkin işleri yapmak;
- (e) bina, makine, teçhizat ve yapıların bakımını yapmak ve temizlemek ve kiralamak veya yatırım yapmak;
- (f) hayvanları kesmek ve derisini yüzmek ve bunları pazara hazırlamak;
- (g) ürünleri bazı temel işlemlerden geçirmek ve depolamak;
- (h) ürünlerin değerini artırmak ve pazarlamak, damızlık, ürün ve malzemelerin satışı, satın alımı ve ulaştırmasını düzenlemek ve çiftlik faaliyetleri ve işlemlere ilişkin kayıtları tutmak ve değerlendirmek;
- (i) hayvan bakım yöntemleri, bakım işleri ve sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda çalışanları eğitmek ve denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Timsah yetiştiricisi
- Kürk hayvanı (evcil olmayan hayvanlar) yetiştiricisi
- Av kuşu yetiştiricisi
- Deve kuşu yetiştiricisi
- Salyangoz yetiştiricisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Evcil hayvan eğiticisi - 5164
- Hayvanat bahçesi bakıcısı - 5164
- Av bekçisi - 5419
- Kümes hayvanları yetiştiricisi - 6122

613 Karma bitki ve hayvan yetiştiricileri

Karma bitki ve hayvan yetiştiricileri; toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlara ürünlerin dağıtımının yapılması ve satılmasına yönelik, tarla, ağaç ve çeşitli ürünlerin yetiştirilmesi ve hasat edilmesinin yanısıra hayvanların beslenmesi, yetiştirilmesi ve bakımının yapılması ve çeşitli hayvansal ürünlerin üretilmesi için gerekli faaliyetleri planlar, organize eder ve yürütürler.

Yapılan işler genellikle şunları kapsamaktadır: Piyasa faaliyet ve şartlarının izlenmesi, yetiştirilecek ürünlerin ve hayvanların cins ve miktarının belirlenmesi ve bu doğrultuda üretimin

planlanması ve koordine edilmesi; tohum, gübre ve diğer malzemelerin satın alınması; toprağın hazırlanması, ürünün ekilmesi, dikilmesi, yetiştirilmesi ve hasat edilmesi gibi işlerin yapılması; yem ve yem malzemelerinin yetiştirilmesi veya satın alınması; hayvanların yetiştirilmesi ve bakımının yapılması; hayvanların kesilmesi ve derisinin yüzülmesi ve pazarda satmak amacıyla hayvan veya hayvansal ürünlerin hazırlanması; çiftlik binaları, makine, teçhizat ve yapıların bakımının yapılması ve temizlenmesi ve kiralanması veya yatırım yapılması; ürünlerin bazı temel işlemlerden geçirilmesi ve depolanması; ürünlerin tanıtımının yapılması ve pazarlanması, çiftlik hayvanları, ürün ve malzemelerin satışı, satın alımı ve ulaştırmasının düzenlenmesi ve çiftlik faaliyetleri ve işlemlere ilişkin kayıtların tutulması ve değerlendirilmesi; hayvan bakım üretim yöntemleri, bakım işleri ve sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda çalışanların eğitilmesi ve denetlenmesi ile çalışanların ve sözleşmelilerin işe alınması ve işten çıkarılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

6130 Karma bitki ve hayvan yetiştiricileri

6130 Karma bitki ve hayvan yetiştiricileri

Karma bitki ve hayvan yetiştiricileri; toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlara ürünlerin dağıtımının yapılması ve satılmasına yönelik, tarla, ağaç ve çeşitli ürünlerin yetiştirilmesi ve hasat edilmesinin yanı sıra hayvanların beslenmesi, yetiştirilmesi ve bakımının yapılması ve çeşitli hayvansal ürünlerin üretilmesi için gerekli faaliyetleri planlar, organize eder ve yürütürler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Piyasa faaliyet ve şartları izlemek, yetiştirilecek ürünlerin ve hayvanların cins ve miktarını belirlemek ve bu doğrultuda üretimi planlamak ve koordine etmek;
- (b) tohum, gübre ve diğer malzemeleri satın almak;
- (c) toprağı hazırlanması, ürünün ekilmesi, dikilmesi, yetiştirilmesi ve hasat edilmesi gibi işleri yapmak;
- (d) yem ve yem malzemelerinin yetiştirmek veya satın almak;
- (e) hayvanları beslemek, yetiştirmek ve bakımını yapmak;
- (f) hayvanları kesmek ve derisini yüzmek ve pazara satış amacıyla hayvan veya hayvansal ürünleri hazırlamak;
- (g) çiftlik binaları, makine, teçhizat ve yapıların bakımını yapmak ve temizlemek ve kiralamak veya yatırım yapmak;
- (h) ürünleri bazı temel işlemlerden geçirmek ve depolamak;
- (i) ürünlerin tanıtımını yapmak ve pazarlamak, çiftlik hayvanları, ürün ve malzemelerin satışı, satın alımı ve ulaştırmasının düzenlenmesi ve çiftlik faaliyetleri ve işlemlere ilişkin kayıtları tutmak ve değerlendirmek;
- (j) hayvan bakım yöntemleri, bakım işleri ve sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda çalışanları eğitmek ve denetlemek ile çalışanları ve sözleşmelileri işe almak ve işten çıkarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Çiftçi (karma çiftçilik)
- Nitelikli tarım çalışanı (karma çiftçilik)

Not: Görevleri ağırlıklı olarak hayvan yetiştiriciliği veya bitki yetiştiriciliği olan ancak bitki yetiştiriciliği veya hayvan bakımını ikinci derecede önemli bir faaliyet olarak yapan çiftçiler ve diğer nitelikli tarım çalışanları, Birim grup 6130`da (Karma bitki ve hayvan yetiştiricileri) kapsamamalıdır. Örneğin bir çiftçi pazara yönelik sığır yetiştiriyor fakat aynı zamanda zamanının çok az bir kısmını bahçe sebzeçiliğine harcıyor ise, bu çiftçi, Birim grup 6121`de (Çiftlik ve süt hayvanları yetiştiricileri) Sınıflandırılmalıdır. Benzer şekilde, bir buğday yetiştiricisi az sayıda tavuk ve diğer çiftlik hayvanlarını yetiştiriyor ise bu çiftçi Birim grup 6111`de (Tarla ürünleri ve sebze yetiştiricileri) sınıflandırılmalıdır. Pazara yönelik olarak bitkisel veya hayvansal üretimde uzmanlaşmış karma çiftliklerdeki çalışanlar, uygun görüldüğü şekilde Grup 611`in (Bahçıvanlar ve bitkisel ürün yetiştiricileri) veya Grup 612`nin (Hayvan yetiştiricileri) ilgili birim gruplarında sınıflandırılmalıdır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tarımsal üretim müdürü - 1311
- Plantasyon müdürü - 1311
- Karma çiftlik çalışanı - 9213

62 **Pazara yönelik nitelikli ormancılık, su ürünleri ve avcılık çalışanları**

Pazara yönelik nitelikli ormancılık, su ürünleri ve avcılık çalışanları; belirli bir esasa bağlı olarak, toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin satılması ve dağıtımının yapılmasına yönelik, doğal ve plantasyon ormanların yetiştirilmesi, korunması ve işletilmesi, balıkların beslenmesi ve yetiştirilmesi, balıkların hasat edilmesi ve yakalanması ile hayvanların avlanması ve tuzakla yakalanması için gerekli faaliyetleri planlar, organize eder ve yürütürler. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt grupta çalışanlar tarafından yapılan görevler genellikle şunları kapsamaktadır: Teçhizat ve makine kiralanması veya yatırım yapılması ve malzemelerin satın alınması; ormancılık, kültür balıkçılığı, su ürünleri ve avcılık işlemlerinin planlanması ve yapılması; bina, tank, makine ve diğer teçhizatın bakımının yapılması; ürünlerin dağıtımı veya pazarlanması; diğer çalışanlara danışmanlık yapılması ve eğitilmesi.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

- 621 Ormancılık ve ormancılık ile ilgili işlerde çalışanlar
- 622 Su ürünleri çalışanları, avcılar ve tuzakçılar

Not: Kendi tüketimi veya çalışanın hanehalkının diğer fertlerinin tüketimi için ürün (çoğunlukla

gıda) üretilmesi amacıyla yapılan görevler, Alt ana grup 63`te ( Kendi geçimine yönelik çiftçiler, balıkçılar, avcılar ve toplayıcılar) kapsanmalıdır. İhtiyaçtan fazla üretim yapılmış ve üretimin esas amacı kendi tüketimine yönelik olmasına rağmen ürünlerin çoğu tüketilmeden satılmış ise yapılan görev, Alt grup 63`te sınıflanmalıdır. Yapılan görevler ancak faaliyetin esas amacı pazara yönelik ürün üretimi olduğunda Alt grup 61`de (Pazara yönelik nitelikli tarım çalışanları) veya Alt grup 62`de (Pazara yönelik nitelikli ormancılık, su ürünleri ve avcılık çalışanları) sınıflandırılmalıdır.

621 Ormancılık ve ormancılık ile ilgili işlerde çalışanlar

Ormancılık ve ormancılık ile ilgili işlerde çalışanlar; doğal ve plantasyon ormanlarının yetiştirilmesi, korunması ve işletilmesine yönelik gerekli faaliyetleri planlar, organize eder ve yürütürler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Yeniden ağaçlandırma yapmak için alanların değerlendirilmesi, fidanların seçilmesi ve el dikim araçlarını kullanarak ağaç dikilmesi ve ormanların oluşturulması ve bakımının yapılması; kesilecek ağaçların yerlerinin belirlenmesi ve kereste miktarının tahmin edilmesi; genç ormanlarda ağaçları seyreltmek, budamak, ağaç tepelerini budamak ve ağaçları kesmek ve kütük haline getirmek amacıyla zincirli testere ve diğer elektrikli testerelerin kullanılması; kesim yerinde kütüklerden elde edilmiş kaba ağaç ürünlerinin şekillendirilmesi; kütüklerin yığılması, su kanallarına boşaltılması veya nehirlerde yüzdürülmesi; orman yangınlarını tespit edebilmek amacıyla ormanların gözlem altında tutulması, yangın söndürme faaliyetlerine iştirak edilmesi, yangın söndürme raporlarının doldurulması ve yangın söndürme teçhizatının bakımının yapılması; el aletleri ve kimyasal maddeler kullanarak yeni orman alanlarındaki yabani ot ve çalıkların kontrol edilmesi; ıslah edilecek alanlarda çeşitli kazıma veya alan hazırlama ekipmanlarını çekmek için kızak, buldozer ve diğer iş makinelerini kullanılması ve bakımının yapılması; kozalak toplanması, ağaçların budanması, ağaç dikimi etütlerine yardımcı olunması ve daha sonraki işlemler için ağaçların işaretlenmesi; orman işçileri ve dikim operatörleri dahil olmak üzere ormancılık faaliyetlerinde diğer çalışanların eğitilmesi ve denetlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

6210 Ormancılık ve ormancılık ile ilgili işlerde çalışanlar

6210 Ormancılık ve ormancılık ile ilgili işlerde çalışanlar

Ormancılık ve ormancılık ile ilgili işlerde çalışanlar; doğal ve plantasyon ormanlarının yetiştirilmesi, korunması ve işletilmesine yönelik gerekli faaliyetleri planlar, organize eder ve yürütürler.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Yeniden ağaçlandırma yapmak için alanları değerlendirmek, fidanları seçmek ve el dikim araçlarını kullanarak ağaç dikmek ve ormanları oluşturmak ve bakımını yapmak;

- (b) kesilecek ağaçların yerlerini belirlemek ve kereste miktarını tahmin etmek;
- (c) genç ormanlarda ağaçları seyreltmek, budamak, ağaç tepelerini budamak ve ağaçları kesmek ve kütük haline getirmek amacıyla zincirli testere ve diğer elektrikli testereleri kullanmak;
- (d) kesim yerinde kütüklerden elde edilmiş kaba ağaç ürünlerini şekillendirmek;
- (e) kütükleri yığmak, su kanallarına boşaltmak veya nehirlerde yüzdürmek;
- (f) orman yangınlarını tespit edebilmek amacıyla ormanları gözlem altında tutmak, yangın söndürme faaliyetlerine iştirak etmek, yangın söndürme raporlarını doldurmak ve yangın söndürme teçhizatının bakımını yapmak;
- (g) el aletleri ve kimyasal maddeler kullanarak yeni orman alanlarındaki yabani ot ve çalıları kontrol etmek;
- (h) ıslah edilecek alanlarda çeşitli kazıma veya alan hazırlama teçhizatlarını çekmek için kızak, buldozer ve diğer iş makinelerini kullanmak ve bakımını yapmak;
- (ı) kozalak toplamak, ağaçları budamak, ağaç dikimi etütlerine yardımcı olmak ve daha sonraki işlemler için ağaçları işaretlemek;
- (j) orman işçileri ve dikim operatörleri dahil olmak üzere ormancılık faaliyetlerinde diğer çalışanları eğitmek ve denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Odunkömürü yakıcısı
- Tomruk işçisi
- Tırmanıcı, ağaç kesimi
- Nitelikli orman çalışanı
- Tomruk yüzdürücü
- Ağaç kesici-hızarcı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Silvikültör - 2132
- Orman teknisyeni - 3143
- Ağaç yıkma operatörü - 8341
- Orman işçisi - 9215

622 Su ürünleri çalışanları, avcılar ve tuzakçılar

Su ürünleri çalışanları, avcılar ve tuzakçılar; belirli bir esasa bağlı olarak, toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin satış veya dağıtımına yönelik olarak balık besler ve yetiştirirler, hayvanları avlar ve tuzakla yakalarlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Peşin para ile satmak veya tuzlu veya tatlı sulara salıvermek amacıyla balık, midye, istiridye ve suda yaşayan diğer canlı türlerinin beslenmesi, büyütülmesi ve yetiştirilmesi; suda yaşayan canlıların optimum koşullarda devamını sağlamak amacıyla çevrenin izlenmesi; sahilde veya açıkta yakalanan balık ve diğer ürünlerin temizlenmesi, soğutulması, dondurulması veya tuzlanması ve sevkiyat için hazırlanması; bina, tank, makine, balıkçı gemileri

ve diğer teçhizatın bakımı, yatırımı ve kiralamasının yapılması; ağların ve balıkçılıkla ilgili diğer donanım, araç ve gereçlerin hazırlanması ve onarılması; balık avlanma sahasında balıkçı teknelerinin işletilmesi; balıkçılık donanımlarına yem koyma, bunları yerleştirme ve taşıma işlerinin yapılması; memeli hayvanlar, kuşlar ve sürüngenleri avlamak amacıyla tuzak kurulması; ürünlerin dağıtımının yapılması veya pazarlanması; diğer çalışanların denetlenmesi ve eğitilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

6221 Su ürünleri (kültür) çalışanları

6222 İç sular ve kıyılardaki balıkçılık çalışanları

6223 Açık deniz balıkçılığı çalışanları

6224 Avcılar ve tuzakçılar

6221 Su ürünleri (kültür) çalışanları

Su ürünleri (kültür) çalışanları; belirli bir esasa bağlı olarak, toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin satış veya dağıtımına yönelik olarak balık besler ve yetiştirirler ve midye, istiridye ve suda yaşayan diğer canlı türlerini yetiştirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Peşin para ile satmak veya tuzlu veya tatlı sulara salıvermek amacıyla balık, midye, istiridye ve suda yaşayan canlı türlerini beslemek, büyütmek ve yetiştirmek;
- (b) büyüme, üretim ve çevreye ilişkin veri toplamak ve kayıtlamak;
- (c) hastalık ve parazitleri tespit etmek amacıyla stok incelemeleri yapmak ve denetlemek;
- (d) suda yaşayan canlıların optimum koşullarda devamını sağlamak amacıyla çevreyi izlemek;
- (e) tuzakla avlama, yumurtlama, kuluçka dönemi ve yavru balıkların yetiştirilmesi konusunda yönlendirme yapmak ve izlemek ve idare ve balık kültür teknikleri bilgisini uygulamak;
- (f) sahilde veya açıkta yakalanan balık ve diğer ürünleri temizlemek, soğutmak, dondurmak veya tuzlamak ve sevkiyat için hazırlamak; (İPTAL?)
- (g) bina, tank, makine, gemi ve diğer teçhizatın bakımını yapmak;
- (h) ürünlerin dağıtımını veya pazarlamasını yapmak;
- (i) bina, makine ve teçhizatın yatırımı ve kiralamasını yapmak ve yiyecek ve diğer malzemelerin satın alımını yapmak;
- (j) su ürünleri (kültür) ve balık üretme çiftliği destek çalışanlarını denetlemek ve eğitmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Deniz yosunu yetiştiricisi
- Balık yetiştiricisi
- İstiridye yetiştiricisi
- İnci yetiştiricisi
- Deniz ürünleri yetiştiricisi
- Nitelikli balık çiftliği çalışanı
- Nitelikli deniz ürünleri çiftliği çalışanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Su ürünleri (kültür) üretim müdürü - 1312
- Su ürünleri (kültür) işçisi - 9216

6222 İç sular ve kıyılardaki balıkçılık çalışanları

İç sular ve kıyılardaki balıkçılık çalışanları; belirli bir esasa bağlı olarak, toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin satış veya dağıtımına yönelik, yalnız veya balıkçı teknelerinde mürettebat olarak iç su veya kıyılarda balık avlar veya suda yaşayan diğer canlı türlerini toplarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Ağları ve balıkçılıkla ilgili diğer donanım, araç ve gereçleri hazırlamak ve onarmak;
- (b) balık avlanacak alanı seçmek, gidiş istikametini çizmek ve pusula, harita ve diğer yardımcı aygıtları kullanarak seyir pozisyonlarını hesaplamak;
- (c) balık avlanma sahasında balıkçı teknelerini işletmek;
- (d) balıkçılık donanımlarına yem koyma, bunları yerleştirme ve taşıma işlerini elle veya vinç kullanarak yapmak;
- (e) sahil ve sığ sulardan suda yaşayan diğer canlı türlerini toplamak;
- (f) motorlu balık avlama takımları ve diğer yerleşik teçhizatın bakımını yapmak;
- (g) alım ve satım işlemleri, balıkçılık faaliyetleri, hava ve deniz durumlarının kayıtlarını tutmak ve maliyet ve bütçe tahminini yapmak;
- (h) tuz ve buz ile yakalanan balıkları gemi ambarında depolamak ve sınıflamak;
- (i) balık avlama teçhizatından yakalanan balıkları çıkarmak, yasal büyüklüğe uygunluğunu garantilemek amacıyla yakalanan balıkları ölçmek ve arzu edilmeyen veya yasadışı avlanan balıkları suya geri döndürmek; balıkçılık işlemlerini yönlendirmek ve tayfaları denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kıyı balıkçı teknesi reisi
- Balıkçı (kıyı sularında)
- Balıkçı (iç sularında)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Balıkçılık işletme müdürü - 1312
- Açık deniz balıkçısı - 6223
- İstiridye dalgıcı - 7541
- Balıkçılık işçisi - 9216

6223 Açık deniz balıkçılığı çalışanları

Açık deniz balıkçılığı çalışanları; toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin satış ve dağıtımına yönelik, kaptan veya balıkçı teknelerinde mürettebat olarak derin su balıklarını avlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Ağları ve balıkçılıkla ilgili diğer donanım, araç ve gereçleri hazırlamak ve onarmak;
- (b) balıkçılık teknelerini açık deniz balıkçılık alanlarında işletmek ve komuta etmek;
- (c) balık avlanacak alanı seçmek, gidiş istikametini çizmek ve pusula, harita ve diğer yardımcı aygıtları kullanarak seyir pozisyonlarını hesaplamak;
- (d) gemiyi kullanmak ve denizcilik aletlerini ve elektronik balıkçılık aygıtlarını işletmek;
- (e) balıkçılık işlemlerini yönlendirmek ve tayfaların faaliyetlerini denetlemek;
- (f) gemi seyir defterine, balıkçılık gelişmeleri, faaliyetleri, hava ve deniz durumlarını kayıt etmek;
- (g) balıkçılık donanımlarına yem koyma, bunları yerleştirme ve taşıma işlerini yapmak;
- (h) açık denizde yakalanan balıkları temizleme, dondurma, buzlama veya tuzlama işlemlerini yapmak;
- (i) gemiye tayfa seçmek ve eğitimini yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Açık deniz balıkçısı
- Trol gemisi kaptanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Balıkçılık işletme müdürü - 1312
- Balıkçı (kıyı sularında) - 6222
- Balıkçı (iç sularında) - 6222
- Kıyı balıkçı teknesi reisi - 6222
- Balıkçılık işçisi - 9216

6224 Avcılar ve tuzakçılar

Avcılar ve tuzakçılar; toptancılara, pazarlama organizasyonlarına veya pazarlarda ürünlerin satım ve dağıtımına yönelik esas olarak et, deri, tüy ve diğer ürünleri elde etmek için memeli hayvanları, kuşları veya sürüngenleri yakalar ve öldürürler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Memeli hayvanları, kuşları veya sürüngenleri yakalamak için tuzak kurmak;
- (b) tuzağa yakalanmış veya serbest memeli hayvan, kuş ve sürüngenleri tüfek veya herhangi bir silahla öldürmek;
- (c) satış ve dağıtım için istenilen ürünleri elde etmek amacıyla öldürülmüş memeli hayvan, kuş veya sürüngenlerin derilerini yüzmek ya da başka işlemler uygulamak;
- (d) tuzakla yakalanmış canlı memeli hayvan, kuş veya sürüngenlerin dağıtımını yapmak ya da

satmak;

(e) teçhizatı onarmak ve bakımını yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Tuzakçı, kürklü hayvanlar

- Ayıbalığı avcısı

63 Kendi geçimine yönelik çiftçiler, balıkçılar, avcılar ve toplayıcılar

Kendi geçimine yönelik çiftçiler, balıkçılar, avcılar ve toplayıcılar; kendileri ve hanehalkı fertleri için yiyecek, barınak ve bazı durumlarda az da olsa nakdi bir gelir elde etmek amacı ile tarla ya da ağaç ve çalı bitkileri, sebze ve meyve yetiştirir ve hasat ederler, yabani meyve, tıbbi ve diğer bitkileri toplarlar, hayvanların bakımını yaparlar veya avlarlar, balık tutarlar ve suda yaşayan çeşitli canlı türlerini toplarlar. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt ana grupta çalışanlar tarafından yapılan görevler genellikle şunları kapsamaktadır: Toprağın hazırlanması; tarla ürünlerinin ekilmesi, dikilmesi, bakımının yapılması ve hasat edilmesi; sebze, meyve ağaçları ile diğer ağaç ve çalı bitkilerinin yetiştirilmesi; yabani meyve, tıbbi bitkiler ile diğer bitkilerin toplanması; esas olarak et, yumurta, süt, kıl, deri veya diğer ürünleri elde etmek için hayvanların ve kümes hayvanlarının yetiştirilmesi, bakımının yapılması ve beslenmesi; hayvanların avlanması veya tuzak kurulması; balık tutulması ve suda yaşayan diğer canlı türlerinin toplanması; su taşınması ve yakacak odun toplanması; daha sonraki kullanım için ürünlerin saklanması ve bazı ürünlerin işlenmesi; ev ve diğer barınakların inşa edilmesi ve bakımının yapılması; hanehalkının kullanımına yönelik basit aletler, giysi ve kap yapılması; bazı ürünlerin yerel pazarlarda satılması veya takas edilmesi.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

631 Kendi geçimine yönelik bitkisel ürün yetiştiricileri

632 Kendi geçimine yönelik çiftlik hayvanları yetiştiricileri

633 Kendi geçimine yönelik karma bitkisel ürün ve çiftlik hayvanları yetiştiricileri

634 Kendi geçimine yönelik balıkçılar, avcılar, tuzakçılar ve toplayıcılar

Not: Kendi tüketimi veya çalışanın hanehalkının diğer fertlerinin tüketimi için ürün (çoğunlukla gıda) üretilmesi amacıyla yapılan görevler, Alt ana grup 63'te (Kendi geçimine yönelik çiftçiler, balıkçılar, avcılar ve toplayıcılar) kapsamalıdır. İhtiyaçtan fazla üretim yapılmış ve üretimin esas amacı kendi tüketimine yönelik olmasına rağmen ürünlerin çoğu tüketilmeden satılmış ise yapılan görev, Alt ana grup 63'te sınıflanmalıdır. Yapılan görevler ancak faaliyetin esas amacı pazara yönelik ürün üretimi olduğunda Alt ana grup 61'de (Pazara yönelik nitelikli tarım çalışanları) veya Alt ana grup 62'de (Pazara yönelik nitelikli ormancılık, su ürünleri ve avcılık çalışanları) sınıflandırılmalıdır. Ürünler yalnızca kendi tüketimleri için veya çalışanların hanehalkı fertlerinin tüketimi için üretildiğinde ya da nakdi gelir olmadığında veya takas durumunda meslekler Alt ana

grup 63`te sınıflandırılmaktadır.

631 Kendi geçimine yönelik bitkisel ürün yetiştiricileri

Kendi geçimine yönelik bitkisel ürün yetiştiricileri; kendileri ve hanehalkı fertleri için yiyecek, barınak ve bazı durumlarda az da olsa nakdi bir gelir elde etmek amacı ile tarla ya da ağaç ve çalı bitkileri, sebze ve meyve yetiştirir ve hasat ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Toprağın hazırlanması, tarla ürünlerinin ekilmesi, dikilmesi, bakımının yapılması ve hasat edilmesi; sebze, meyve ağaçları ile diğer ağaç ve çalı bitkilerinin yetiştirilmesi; su taşınması ve yakacak odun toplanması; daha sonraki kullanım için ürünlerin saklanması ve bazı ürünlerin işlenmesi; ev ve diğer barınakların inşa edilmesi ve bakımının yapılması; hanehalkının kullanımına yönelik basit aletler, giysi ve kap yapılması; bazı ürünlerin yerel pazarlarda satılması veya takas edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

6310 Kendi geçimine yönelik bitkisel ürün yetiştiricileri

6310 Kendi geçimine yönelik bitkisel ürün yetiştiricileri

Kendi geçimine yönelik bitkisel ürün yetiştiricileri; kendileri ve hanehalkı fertleri için yiyecek, barınak ve bazı durumlarda az da olsa nakdi bir gelir elde etmek amacı ile tarla ya da ağaç ve çalı bitkileri, sebze ve meyve yetiştirir ve hasat ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Toprağı hazırlamak, tarla ürünlerini ekmek, dikmek, bakımını yapmak ve hasat etmek;
- (b) sebze, meyve ağaçları ile diğer ağaç ve çalı bitkilerini yetiştirmek;
- (c) su taşımak ve yakacak odun toplamak;
- (d) daha sonraki kullanım için ürünleri saklamak ve bazı ürünleri işlemek;
- (e) ev ve diğer barınakları inşa etmek ve bakımını yapmak;
- (f) hanehalkının kullanımına yönelik basit aletler, giysi ve kap yapmak;
- (g) bazı ürünleri yerel pazarlarda satmak veya takas etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kendi geçimine yönelik bitkisel ürün yetiştiricisi
- Kendi geçimine yönelik bahçıvan
- Kendi geçimine yönelik sebze yetiştiricisi

Not: Kendi geçimine yönelik grubunda yer alan ve esas görevi su taşımak ve yakacak odun toplamak olan çalışanlar, Birim grup 9624`te (Su taşıyıcılar ve yakacak odun toplayıcılar) sınıflandırılır. Genellikle başkalarının talimatı altında basit sınırlı işler ve rutin işleri yapan kendi geçimine yönelik tarımda çalışanlar, Alt ana grup 92`de (Tarım, ormancılık ve balıkçılık

sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Çiftlik işçisi (bitkisel üretim) - 9211
- Yakacak odun toplayıcısı - 9624
- Su taşıyıcı - 9624

632 Kendi geçimine yönelik çiftlik hayvanları yetiştiricileri

Kendi geçimine yönelik çiftlik hayvanları yetiştiricileri; kendileri ve hanehalkı fertleri için yiyecek, barınak ve az da olsa nakdi bir gelir elde etmek amacı ile çiftlik hayvanlarını besler, yetiştirir ve bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Çayırın kültive edilmesi veya otlakların işlenmesi ve çiftlik hayvanların bakımında ihtiyaç duyulan yem ve su tedarikinin izlenmesi; hastalık, yaralanma veya marazi durumların saptanması ve fiziksel koşulların kontrol edilmesi için hayvanların muayene edilmesi ve izlenmesi; hayvanların tımar edilmesi ve damgalanması ve kıl veya yün elde etmek için tüylerinin kırılması; çiftlik hayvanlarını otlak, çayır ve su kaynaklarına yönlendirilmesi ve otlatılması; hayvanların yetiştirilmesi, bakımının yapılması, beslenmesi ve sağılması veya kesilmesi; hayvanları çiftleştirilmesi ve hayvanların doğumuna yardım edilmesi; hayvanları kesilmesi ve derisinin yüzülmesi ve ürünlerin tüketim veya satış amacıyla hazırlanması; bazı hayvansal ürünlerin işlenmesi; ev ve diğer barınakların inşa edilmesi ve bakımının yapılması; hanehalkının kullanımına yönelik basit aletler, giysi ve kap yapılması; su taşınması ve yakacak odun toplanması; hayvanların ve bazı ürünlerin satın alınması, takas yapılması ve satılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

6320 Kendi geçimine yönelik çiftlik hayvanları yetiştiricileri

6320 Kendi geçimine yönelik çiftlik hayvanları yetiştiricileri

Kendi geçimine yönelik çiftlik hayvanları yetiştiricileri; kendileri ve hanehalkı fertleri için yiyecek, barınak ve az da olsa nakdi bir gelir elde etmek amacı ile çiftlik hayvanlarını besler, yetiştirir ve bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çayırın kültive etmek veya otlakları işlemek ve çiftlik hayvanlarının bakımında ihtiyaç duyulan yem ve su tedarikini izlemek;
- (b) hastalık, yaralanma veya marazi durumları saptamak ve fiziksel koşulları kontrol etmek amacıyla hayvanları muayene etmek ve izlemek;
- (c) hayvanları tımar etmek ve damgalamak ve kıl veya yün elde etmek için tüylerini kırmak;
- (d) çiftlik hayvanlarını otlak, çayır ve su kaynaklarına yönlendirmek ve otlatmak;
- (e) hayvanları beslemek, büyütme, bakımını yapmak ve sağmak veya kesmek;

- (f) hayvanları çiftleştirmek ve hayvanların doğumuna yardım etmek;
- (g) hayvanları kesmek ve derisini yüzmek ve ürünleri tüketim veya satış amacıyla hazırlamak;
- (h) bazı hayvansal ürünleri işlemek;
- (i) ev ve diğer barınakları inşa etmek ve bakımını yapmak;
- (j) hanehalkının kullanımına yönelik basit aletler, giysi ve kap yapmak;
- (k) su taşımak ve yakacak odun toplamak;
- (l) hayvanları ve bazı ürünleri satın almak, takas etmek ve satmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kendi geçimine yönelik sığır yetiştiricisi

Not: Kendi geçimine yönelik grubunda yer alan ve esas görevi su taşımak ve yakacak odun toplamak olan çalışanlar, Birim grup 9624`te (Su taşıyıcılar ve yakacak odun toplayıcılar) sınıflandırılır. Genellikle başkalarının talimatı altında basit sınırlı işler ve rutin işleri yapan kendi geçimine yönelik tarımda çalışanlar, Alt ana grup 92`de (TarımTarım, ormancılık ve balıkçılık sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Çiftlik hayvanları işçisi - 9212
- Karma bitki ve çiftlik hayvanları işçisi - 9213
- Su taşıyıcı ve yakacak odun toplayıcı - 9624

633 Kendi geçimine yönelik karma bitkisel ürün ve çiftlik hayvanları yetiştiricileri

Kendi geçimine yönelik karma bitkisel ürün ve çiftlik hayvanları yetiştiricileri; kendileri ve hanehalkı fertleri için yiyecek, barınak ve bazı durumlarda az da olsa nakdi bir gelir elde etmek amacı ile tarla ya da ağaç ve çalı bitkileri, sebze ve meyve yetiştirir ve hasat ederler, yabani meyve, tıbbi ve diğer bitkileri toplarlar, hayvanların bakımını yapar veya avlarlar ve/veya balık tutar ve suda yaşayan çeşitli canlı türlerinin toplanması işlerini yaparlar.

Yapılan görevler şunları kapsamaktadır: Toprağı hazırlanması, tarla ürünlerinin ekilmesi, dikilmesi, bakımının yapılması ve hasat edilmesi; sebze, meyve ağaçları ile diğer ağaçlar ve çalı bitkilerin yetiştirilmesi; yabani meyve, tıbbi ve diğer bitkilerin toplanması; esas olarak et, yumurta, süt, kıl, deri veya diğer ürünleri elde etmek için hayvanların ve kümes hayvanlarının bakımının yapılması, beslenmesi ve yetiştirilmesi; suyun taşınması ve yakacak odun toplanması; daha sonraki kullanım için ürünlerin saklanması ve bazı ürünlerin işlenmesi; ev ve diğer barınakların inşa edilmesi ve bakımının yapılması; hanehalkının kullanımına yönelik basit aletler, giysi ve kap yapılması; bazı ürünlerin yerel pazarlarda satılması veya takas edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

6330 Kendi geçimine yönelik karma bitkisel ürün ve çiftlik hayvanları yetiştiricileri

Not: Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları

6330 Kendi geçimine yönelik karma bitkisel ürün ve çiftlik hayvanları yetiştiricileri

Kendi geçimine yönelik karma bitkisel ürün ve çiftlik hayvanları yetiştiricileri; kendileri ve hanehalkı fertleri için yiyecek, barınak ve bazı durumlarda az da olsa nakdi bir gelir elde etmek amacı ile tarla ya da ağaç ve çalı bitkileri, sebze ve meyve yetiştirir ve hasat ederler, yabani meyve, tıbbi ve diğer bitkileri toplarlar, hayvanların bakımını yapar veya avlarlar ve/veya balık tutar ve suda yaşayan çeşitli canlı türlerinin toplanması işlerini yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Toprağı hazırlamak, tarla ürünlerini ekmek, dikmek, bakımını yapmak ve hasat etmek;
- (b) sebze, meyve ve diğer ağaçlar ve çalı bitkilerini yetiştirmek;
- (c) yabani meyve, tıbbi ve diğer bitkileri toplamak;
- (d) esas olarak et, yumurta, süt, kıl, deri veya diğer ürünleri elde etmek için hayvanların ve kümes hayvanlarının bakımını yapmak, beslemek ve yetiştirmek;
- (e) su taşımak ve yakacak odun toplamak;
- (f) daha sonraki kullanım için ürünleri saklamak ve bazı ürünleri işlemek;
- (g) ev ve diğer barınakları inşa etmek ve bakımını yapmak;
- (h) hanehalkının kullanımına yönelik basit aletler, giysi ve kap yapmak;
- (i) bazı ürünleri yerel pazarlarda satmak veya takas etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kendi geçimine yönelik karma yetiştirici

Not: Kendi geçimine yönelik grubunda yer alan ve esas görevi su taşımak ve yakacak odun toplamak olan çalışanlar, Birim grup 9624`te (Su taşıyıcılar ve yakacak odun toplayıcılar) sınıflandırılır. Genellikle başkalarının talimatı altında basit sınırlı işler ve rutin işleri yapan kendi geçimine yönelik tarımda çalışanlar, Alt ana grup 92`de (Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar) sınıflandırılır.

634 Kendi geçimine yönelik balıkçılar, avcılar, tuzakçılar ve toplayıcılar

Kendi geçimine yönelik balıkçılar, avcılar, tuzakçılar ve toplayıcılar; kendileri ve hanehalkı fertleri için yiyecek, barınak ve bazı durumlarda az da olsa nakdi bir gelir elde etmek amacı ile yabani meyve, tıbbi ve diğer bitkileri toplarlar, hayvanları avlar ve tuzak kurarlar, balık tutar ve suda yaşayan çeşitli canlı türlerinin toplanması işlerini yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Yabani meyve, kök, tıbbi bitkiler ile diğer bitkilerin toplanması; esas olarak et, süt, kıl, deri veya diğer ürünleri elde etmek için hayvanların avlanması veya tuzağa düşürülmesi; su taşınması ve yakacak odun toplanması; balık tutulması ve suda yaşayan diğer canlı türlerinin toplanması; ürünlerin saklanması ve bazı ürünlerin işlenmesi; ev ve diğer barınakların inşa edilmesi ve bakımının yapılması; hanehalkının kullanımına yönelik basit

aletler, giysi ve kap yapılması; bazı ürünlerin yerel pazarlarda satılması veya takas edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

6340 Kendi geçimine yönelik balıkçılar, avcılar, tuzakçılar ve toplayıcılar

6340 Kendi geçimine yönelik balıkçılar, avcılar, tuzakçılar ve toplayıcılar

Kendi geçimine yönelik balıkçılar, avcılar, tuzakçılar ve toplayıcılar; kendileri ve hanehalkı fertleri için yiyecek, barınak ve bazı durumlarda az da olsa nakdi bir gelir elde etmek amacı ile yabancı meyve, tıbbi ve diğer bitkileri toplarlar, hayvanları avlar ve tuzak kurarlar, balık tutar ve suda yaşayan çeşitli canlı türlerinin toplanması işlerini yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yabancı meyve, kök, tıbbi bitkiler ile diğer bitkileri toplamak;
- (b) esas olarak et, süt, kıl, deri veya diğer ürünleri elde etmek için hayvanları avlamak veya tuzağa düşürmek;
- (c) su taşımak ve yakacak odun toplamak;
- (d) balık tutmak ve suda yaşayan diğer canlı türlerini toplamak;
- (e) ürünleri saklamak veya bazı ürünleri işlemek;
- (f) ev ve diğer barınakları inşa etmek ve bakımını yapmak;
- (g) hanehalkının kullanımına yönelik basit aletler, giysi ve kap yapmak;
- (h) bazı ürünleri yerel pazarlarda satmak veya takas etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Avcı-toplayıcı
- Kendi geçimine yönelik toplayıcı
- Kendi geçimine yönelik balıkçı
- Kendi geçimine yönelik tuzakçı

Not: Kendi geçimine yönelik grubunda yer alan ve esas görevi su taşımak ve yakacak odun toplamak olan çalışanlar, Birim grup 9624`te (Su taşıyıcılar ve yakacak odun toplayıcılar) sınıflandırılır. Genellikle başkalarının talimatı altında basit sınırlı işler ve rutin işleri yapan kendi geçimine yönelik tarımda çalışanlar, Alt ana grup 92`de (TarımTarım, ormancılık ve balıkçılık sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kendi geçimine yönelik bitkisel ürün yetiştiricisi - 6310
- Kendi geçimine yönelik çiftlik hayvanları yetiştiricisi - 6320
- Çiftlik hayvanları işçisi - 9212
- Su taşıyıcı ve yakacak odun toplayıcı - 9624

7 Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar

Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar; binaların inşası ve bakımı, metala şekil verilmesi, metal yapıların inşa edilmesi, takım tezgahlarının kurulması veya makinelerin, ekipmanların ya da aletlerin yapılması, yerleştirilmesi, bakımı ve tamir edilmesi, basım işlerinin yürütülmesi, el işi ürünleri de dahil gıda maddeleri, tekstil, ağaç, metal ve diğer maddelerin üretilmesi ya da işlenmesi alanında özel teknik ve pratik bilgi ve becerilerini kullanırlar. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu işler, fiziksel çabayı ve belirli işlerin yapılabilmesi için gereken zamanı azaltmak ve bununla beraber ürünlerdeki kaliteyi arttırmak için elle, el gücü ile çalışan ve diğer aletlerle yapılır. Görevler, üretim sürecinin tüm aşamaları, kullanılan malzeme ve aletler, nihai ürünün yapısı ve amacı hakkında bilgi sahibi olmayı gerektirir. Bu ana grupta yer alan bir çok meslek, ikinci ISCO beceri seviyesini gerektirir.

Sanatkarlar ve ilgili meslek çalışanları tarafından yapılan işler genellikle şunları kapsamaktadır: Bina ve diğer yapıların inşa edilmesi, bunların bakım ve onarımının yapılması; metallerin döküm, kaynak ve şekil verme işlemlerinin yapılması; ağır metal yapıların, palanga ve ilgili donanımların kurulması ve inşa edilmesi; makine, alet, teçhizat ve diğer metal parçalarının yapılması; çeşitli takım tezgahlarının kurulması ve işletilmesi veya operatörler için kullanıma hazırlanması; endüstriyel makinelerin, motorlu taşıtların, elektrik ve elektronik aletlerin ve diğer ekipmanların kurulması, bakım ve onarımının yapılması; hassas araçlar, mücevher, ev gereçleri ve diğer kıymetli metal parçalar, çanaklar, cam vb. ürünlerin yapılması; el işi ürünlerin yapılması; basım işlerinin yapılması; ağaç, tekstil, deri ve benzeri malzemelerden yapılmış çeşitli eşyalar ile gıda maddelerinin üretilmesi ve işlenmesi. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir. Bağımsız olarak veya az sayıda başkalarından alınan yardımla kendi işini yürüten kendi hesabına çalışan sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, iş yönetimi, bütçe ve kayıt tutma ve müşteri hizmetleri gibi genelde işin ana parçası olmayan çok çeşitli görevleri de yapabilirler.

Bu ana gruptaki meslekler, aşağıdaki alt ana gruplarda sınıflandırılır:

71 İnşaat ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar (elektrikçiler hariç)

72 Metal işleme, makine ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar

73 El sanatları ve basım ile ilgili işlerde çalışanlar

74 Elektrik ve elektronik işlerde çalışan sanatkarlar

75 Gıda işleme, ağaç işleri, giyim eşyası ve diğer sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar

71 İnşaat ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar (elektrikçiler hariç)

İnşaat ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar (elektrikçiler hariç); binaları inşa eder, bakımını yapar ve onarırlar, tuğla, taş ve benzeri materyalden temelleri, duvarları ve yapıları inşa eder ve onarırlar, binalar ve diğer amaçlar için taşları şekillendirir ve işlerler. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin

birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu işler, fiziksel çabayı ve belirli işlerin yapılabilmesi için gereken zamanı düşürmek ve bununla beraber ürünlerdeki kaliteyi arttırmak için elle, el gücü ile çalışan ve diğer aletlerle yapılır.

Görevler, iş organizasyonu, kullanılan malzeme ve aletler, nihai ürünün yapısı ve amacı hakkında bilgi sahibi olmayı gerektirir.

Bu alt ana grupta çalışanların yaptıkları görevler şunları kapsamaktadır: Geleneksel ve/veya modern inşaat teknikleri kullanarak bina ve diğer yapıların inşa edilmesi, bunların bakımının yapılması ve onarılması; tuğla, taş ve diğer benzeri maddelerden temel, duvar ve yapıların inşa edilmesi ve onarılması; taş ocağında çıkarılmış taşların plaka veya blok taş haline getirilmesi; inşaat, dekorasyon, anıt ve diğer amaçlar için taşın kesilmesi, şekillendirilmesi ve işlenmesi; çimentolu yüzeylerin cilalanması ve onarımı da dahil betonarme iskeletlerin ve yapıların inşa edilmesi; tahta yapıların ve bağlantı parçalarının kesilmesi, şekillendirilmesi monte edilmesi ve bakımının yapılması; çeşitli yapı ve inşaat bakım işlerinin yapılması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

711 Kaba bina inşaatı ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar

712 İnşaatı tamamlayıcı işler ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar

713 Badana, boya ve bina dış yüzey temizliği ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar

711 Kaba inşaat ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar

Kaba inşaat ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar; binaları inşa eder, bakımını yapar ve onarırlar, tuğla, taş ve benzeri materyalden temel, duvar ve yapıları inşa eder ve onarırlar, binalar ve diğer amaçlar için taşları şekillendirir ve işlerler ve çeşitli yapı ve inşaat bakım işlerini yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Geleneksel ve/veya modern inşaat teknikleri kullanarak bina ve diğer yapıların inşa edilmesi, bunların bakımının yapılması ve onarılması; tuğla, taş ve diğer benzeri maddelerden temel, duvar ve yapıların inşa edilmesi ve onarılması; taşocağında çıkarılmış taşların plaka veya blok taş haline getirilmesi; inşaat, dekorasyon, anıt ve diğer amaçlar için taşın kesilmesi, şekillendirilmesi ve işlenmesi; çimentolu yüzeylerin cilalanması ve onarımı da dahil betonarme iskeletlerin ve yapıların inşa edilmesi; çeşitli yapı ve inşaat bakım işlerinin yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

7111 Ev inşaatçıları (ev ve benzeri küçük yapılar)

7112 Tuğla örme ustaları ve ilgili işlerde çalışanlar

7113 Taş ustaları ile taş kesme, yarma ve oyma işlerinde çalışanlar

7114 Beton dökme, beton perdahlama ve ilgili işlerde çalışanlar

7115 Marangozlar ve doğramacılar

7119 Başka yerde sınıflandırılmamış kaba inşaat ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar

7111 Ev inşaatçıları (ev ve benzeri küçük yapılar)

Ev inşaatçıları (ev ve benzeri küçük yapılar); geleneksel veya modern teknikler ve malzemeler kullanarak ev ve benzeri küçük binaları inşa eder, bakımını yapar ve onarırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bina veya diğer yapıların inşa edilmesi için zemini hazırlamak;
- (b) çatıyı desteklemek için yapılar kurmak, uygun malzemelerle duvar inşa etmek ve üstünü kaplamak;
- (c) çatı kirişlerini çatıya monte etmek ve çatı malzemeleri ile kaplamak;
- (d) zemini düzeltmek ve çalışabilir hale getirmek için tesviyesini yapmak;
- (e) mevcut yapılara bakım yapmak ve onarmak;
- (f) taşeronlar tarafından yapılacak olan tuğla örme, boyama, su tesisatı ve elektrik kablosu döşeme gibi uzmanlık gerektiren işleri ayarlamak;
- (g) taşeron, işçi ve diğer çalışanların faaliyetlerini koordine etmek ve denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ev inşaatçısı (ev ve benzeri küçük yapılar)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- İnşaat proje müdürü - 1323
- Proje yapımcısı - 1323
- İnşaat denetçisi (süpervizör) - 3123

7112 Tuğla örme ustaları ve ilgili işlerde çalışanlar

Tuğla örme ustaları ve ilgili işlerde çalışanlar; duvar, bölme, kemer ve diğer yapıları inşa etmek ve onarımlarını yapmak için harç kullanarak tuğla, kesilmiş taş ve diğer çeşitteki yapı taşlarını döşerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Duvar, ara duvar, şömine ve baca, endüstriyel fırın, çelik fırını, ocak ve fırın, kapılar arasındaki duvar ve köprü ayağı gibi diğer yapıları inşa etmek ve onarmak için tuğla, kesilmiş taş ve diğer yapı taşlarını döşemek;
- (b) yaya yolu, bordür ve kaldırımları döşemek;
- (c) veranda, bahçe duvarı ve diğer dekoratif döşemeleri inşa etmek için tuğla ve diğer duvar malzemelerini dizmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Tuğla örme ustası
- Hazır blok duvar örme ustası
- Ateşe dayanıklı tuğla örme ustası
- Baca inşaatçısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Taş ustası - 7113

7113 Taş ustaları ile taş kesme, yarma ve oyma işlerinde çalışanlar

Taş ustaları ile taş kesme, yarma ve oyma işlerinde çalışanlar; taş yapıların ve anıtsal taş duvarların inşası ve bakımı için sert ve yumuşak taş blok ve plakaları keser ve şekil verirler, taştan şekiller ve figürler oyarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Maden taşlarını plaka ve bloklara ayırmak için kama kullanmak;
- (b) granit, mermer ve diğer taşlardan plaka ve blokları seçmek ve sınıflamak;
- (c) elle veya el gücü ile çalışan araçları kullanarak granit ve mermer gibi yapı ve anıtsal taşları kesmek, şekillendirmek ve işlemek;
- (d) bıçkılama (sayalama), rendeleme, delme ve diğer giydirme ve kesme gibi birbirinin takip eden işler için taş üzerinde desen ve şekil çizme işlemi yapmak;
- (e) anıt veya abidelerde kullanılan taş bloklar üzerine karakter, figür ve desenleri kesmek ve oymak;
- (f) anıt ve abidelerin inşasında taşları yerleştirmek;
- (g) eski binalarda, dini ve anıtsal yapılarda taş işlerini onarmak ve yenilemek;

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Taş oymacı
- Taş kesicisi
- Granit kesicisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Zemin ve duvar karo ustası - 7122
- Makine operatörü (taş kesme veya işleme) - 8112

7114 Beton dökme, beton perdahlama ve ilgili işlerde çalışanlar

Beton dökme, beton perdahlama ve ilgili işlerde çalışanlar; betonarme bina iskeleti ve yapıların inşasını yapar, beton dökümü için kalıpları yaparlar, beton yüzeyleri, duvarlardaki beton kapı, pencere vb. boşlukları veya apartman boşluklarını güçlendirirler, beton yüzeyleri parlatır ve onarırlar, terrazzo (yerinde dökme mozaik) işleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Betonarme taban, duvar, depo, ambar ve diğer beton yapıları inşa etmek ve onarmak;
- (b) beton dökmek için beton kalıbı yapmak veya fabrikasyon beton kalıplarını monte etmek;
- (c) duvarlardaki beton kapı, pencere vb. boşlukları veya apartman boşluklarını beton ile kaplamak;
- (d) beton yapıların yüzeylerini düzeltmek ve parlatmak;
- (e) terrazzo (yerinde dökme mozaik) parlatma olarak bilinen çimento, kumboyası ve mermer parçacıklarından oluşan dayanıklı ve pürüzsüz yüzeyleri zemin üzerine uygulamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Beton şap ustası
- Beton dökücüsü
- Terrazzo mozaikçisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Beton parlatma makinesi operatörü - 8114
- Yol yüzeyi döküm yapan makine operatörü - 8342

7115 Marangozlar ve doğramacılar

Marangoz ve doğramacılar; ahşap ve diğer malzemelerden yapılan çeşitli türdeki yapı ve malzemelerin kesimi, şekillendirilmesi, montajı, inşası, bakım ve onarımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bir iş tezgahında veya inşaat alanında yapısal ağaç işleri ile diğer ağaç işlerini yapmak, bunların üzerinde değişiklik yapmak ve onarmak;
- (b) inşaat alanlarındaki ağır iskeletli ahşap yapıları inşa etmek, dikmek ve kurmak;
- (c) duvar, kapı, pervaz ve pencere çerçevesi, iç ve dış kaplamalar ile panel tahtaları gibi binanın iç ve dış demirbaş eşyalarını yerleştirmek, montajını yapmak ve üzerinde değişiklik yapmak;
- (d) tiyatro gösterileri, televizyon veya sinema filmleri için sahne dekorları yapmak, onarmak ve yerleştirmek;
- (e) tren vagonları, hava araçları, gemiler, botlar, salları ve diğer araçlarda kullanılan ahşap demirbaş eşya ve donanımı inşa etmek, montajını yapmak, üzerinde değişiklik yapmak ve onarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Marangoz
- Kapı döşemecisi
- Perdahçı (ahşap)
- Kapı, pencere vb. doğramacısı (ahşap)
- Doğramacı (ahşap)
- Tekne inşaatçısı (ahşap)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Ahşap mobilya imalatçısı - 7522
- Tekerlek yapımcısı (ahşap) - 7522

7119 Başka yerde sınıflandırılmamış kaba inşaat ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar

Bu birim grup, Grup 711`de (Başka yerde sınıflandırılmamış kaba inşaat ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar) başka yerde sınıflandırılmamış kaba inşaat ve ilgili işlerde çalışan sanatkarları kapsar. Bu birim grup örneğin, kule ustaları, iskele kurucuları ve yıkım işçilerini kapsar.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kule, baca ve çan kulesi gibi yüksek yapılara tırmanmak ve çeşitli inşaat ve bina bakım işlerini yapmak;
- (b) inşaat alanlarında, geçici metal veya ağaç yapı iskeleler kurmak;
- (c) bina ve diğer yapıları yıkmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Nitelikli yıkım işçisi
- İskele kurucusu
- Kule ustası
- Prefabrik bina montajcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- İnşaat işçisi - 9313
- Yıkım işçisi - 9313

712 İnşaatı tamamlayıcı işler ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar

İnşaatı tamamlayıcı işler ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar; binalarda ve diğer yapılarda çatı, yer ve duvarları kaplar, pencere veya diğer çerçevelerin camlarını yerleştirir ve monte eder, yalıtım sistemlerini, ayrıca su, boru ve elektrik tesisatlarını döşer ve bunların bakım ve onarımını yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Bir veya birden fazla malzeme ile çatı iskeletinin kaplanması; parke ve diğer yer döşeme malzemelerinin döşenmesi veya karo veya mozaik paneller ile yer ve duvarların kaplanması; duvar ve tavanların sıvanması; duvar, yer ve tavanların yalıtım malzemesiyle kaplanması; pencere ve benzeri açıklıklara cam kesilmesi, monte edilmesi ve yerleştirilmesi; su tesisatı ve boru sistemlerinin kurulması; elektrik kabloları ve ilgili tesisatın kurulması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

7121 Çatı kaplayıcılar

7122 Yer ve duvar döşemecileri ve kaplamacıları

7123 Sıvacılar

7124 Yalıtım işlerinde çalışanlar

7125 Camcılar

7126 Su ve boru tesisatçıları

7127 Havalandırma/klima ve soğutma tesisatı bakım ve onarım işlerinde çalışanlar

7121 Çatı kaplayıcılar

Çatı kaplayıcılar; bir veya birden fazla malzeme kullanarak çeşitli tipteki inşaatlarda çatıları inşa eder ve onarımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Gerekli malzemeleri belirlemek için çizimleri, teknik özellikleri ve inşaat alanını incelemek;
- (b) zift kaplanmış çatıları kaplamak için arduvaz ve fabrikasyon kiremitle çatı iskeletini kaplamak;
- (c) bina çatısına su geçirmeyen koruyucu sermek ve metalik ve sentetik malzemelerle kaplamak;
- (d) köşe, kenar ve baca gibi çıkıntıların çevresine yerleştirmek için çatı malzemelerini ölçmek ve kesmek;
- (e) çatı kaplaması sağlamak için saman gibi doğal malzemeler kullanmak;
- (f) inşaat iskelesi ve portatif merdiven gibi geçici yapılar oluşturmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Zift çatı kaplayıcısı
- Metal çatı kaplayıcısı
- Arduvaz çatı kaplayıcısı
- Kiremit çatı kaplayıcısı
- Kaplama tamircisi
- Saz çatı kaplayıcısı

Not: Metal çatı kaplayıcıları birim grup 7121`de (Çatı kaplayıcılar) sınıflandırılmıştır. Metal çatı kaplayıcılar için üretilen Metal levha ürünlerini yapan çalışanlar birim grup 7213`te (Metal levha işlerinde çalışanlar) sınıflandırılmıştır.

7122 Yer ve duvar döşemecileri ve kaplamacıları

Yer ve duvar döşemecileri ve kaplamacıları; yer döşemelerini, yerleştirir, bakımını yapar ve onarımını yaparlar, dekorasyon veya diğer amaçlar için halı, karo ya da mozaik levhalarla yer, duvar ve diğer yüzeyleri kaplarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çeşitli malzemelerin döşeneceği zemini hazırlamak;

- (b) halı, karo veya diğer malzemeleri monte etmek ve bunları tasarıma ve diğer ölçütlere göre zemine döşemek;
- (c) akustik yalıtım gibi dekoratif veya diğer amaçlar için karo ya da diğer malzemeler ile kaplamak üzere duvarları hazırlamak;
- (d) duvar, yer ve diğer yüzeylere karo döşemek ve mozaik paneller yapmak ve döşemek;

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Parke işçisi
- Mermer döşeyici
- Karo döşeyicisi
- Halı döşeyici

7123 Sıvacılar

Sıvacılar; binalarda alçı levhaları döşer, bakımını yapar ve onarırlar, yapıların iç ve dış yüzeylerini dekoratif ve koruma amaçlı alçı, çimento ve benzer malzemelerle kaplarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Pürüzsüz ve düzgün yüzey elde etmek için binaların iç duvarlarına ve tavanlarına bir veya birkaç kat alçı sıva yapmak;
- (b) dekoratif amaçlı alçı panelleri ölçmek, işaretlemek ve yerleştirmek, dekoratif alçı kornejlerin dökümünü yapmak ve düzeltmek;
- (c) alçı panellerini ölçmek, işaretlemek ve kesmek, panelleri yerleştirmek ve bunları duvar, tavan ve tirizlere sabitlemek;
- (d) bitişme noktalarını ve çivi deliklerini yaş sıva ve derz dolgu maddesi ile kaplamak ve bunları nemli fırça ve zımpara kağıdı kullanarak düzeltmek;
- (e) bina dış yüzeylerini koruyucu ve dekoratif amaçlı çimento, alçı ve benzer malzemelerle kaplamak;
- (f) karton piyerden dekoratif alçı aksesuarlar yapmak ve yerleştirmek;
- (g) alçı, plastik çimento ve malzemeler ile tutturulan akustik, yalıtım ve yanmaz malzemeleri uygulamak ve düzeltmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Alçıpan sıvacı
- Kartonpiyer ustası
- Dekoratif sıvacı
- Sıvacı
- Katı sıvacı
- Dış cephe sıvacısı

7124 Yalıtım işlerinde çalışanlar

Yalıtım işlerinde çalışanlar; yalıtım malzemelerini bina, kazan, boru veya soğutma ve havalandırma teçhizatlarına uygular ve bunların onarımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Ölçü ve şekline göre yalıtım malzemelerini kesmek;
- (b) binaların duvar, yer ve tavanlarına yalıtım sağlayan levha ve tabakalar veya ses emici malzemeler yerleştirmek;
- (c) motorlu makineler yardımıyla binaların duvar, yer ve tavanları arasındaki boşluklara yalıtım ve ses emici malzemeleri yerleştirmek;
- (d) gereken yalıtım malzemesinin türünü, kalitesini ve miktarını belirlemek amacıyla plan, şartname ve iş alanını incelemek;
- (e) kazan, boru ve tank gibi donanımların açık yüzeylerine yalıtım malzemelerini yerleştirmek;
- (f) soğutma ve havalandırma cihazlarının yalıtımını yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Yalıtım işçisi
- Ses yalıtım işçisi
- Kazan ve boru yalıtım işçisi
- Soğutma ve havalandırma cihazları yalıtım işçisi
- Yalıtım malzemeleri montajcısı

7125 Camcılar

Camcılar; düz cam ve aynaları ölçer, keser, düzeltir, ayarlar ve bunları monte ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kullanılacak cam tipini seçmek, doğru ölçü ve şekilde camı kesmek ve bunları binaların pencere, kapı, duş ve ara bölmelerini takmak;
- (b) tavan pencerelerine, vitrinlere, iç duvarlara ve tavanlara cam ve ayna yerleştirmek;
- (c) araçların ve teknelerin ön camlarını yerleştirmek veya yenilemek;
- (d) cam duvarlar, merdivenler, korkuluklar ve renkli camlı pencereler gibi özelliğinde dekoratif camlar oluşturmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Otomobil camcısı
- Camcı ustası
- Çatı camcısı
- Taşıt camcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Cam kesicisi - 7315

- Cam perdahçısı - 7315

7126 Su ve boru tesisatçıları

Su ve boru tesisatçıları; su, gaz, drenaj, kanalizasyon, ısıtma, soğutma ve havalandırma sistemleri ile hidrolik ve havalı ekipmanlar için boru sistemleri, kanalizasyon şebekesi, çatı su oluğu, kanal ve ilgili donanım ve boru bağlantı parçalarını monte eder, kurar, bakım ve onarımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Su tesisatı ve havalandırma sistemlerinin planını ve gereken malzemeyi belirlemek için detaylı proje çizimleri ve spesifikasyonları incelemek;
- (b) drenaj, ısıtma, havalandırma, su dağıtım ve kanalizasyon sistemleri için boruları, donanım ve bağlantı parçalarını ölçmek, kesmek, dış açmak, bükmek, birleştirmek, monte etmek, kurmak, bunların bakım ve onarımını yapmak;
- (c) el aletleri ve elektrikli aletler kullanarak gazlı cihazları, bulaşık makineleri ve su ısıtıcıları, lavabo ve tuvaletleri kurmak;
- (d) kanalizasyon, drenaj veya su şebekeleri yapmak ya da başka amaçlar için hendeklere kil, beton ya da dökme demir borular döşemek;
- (e) basınç ölçme aleti, hidrostatik testler, gözlem veya diğer yöntemler kullanarak yerleştirilen sistemleri ve boruları incelemek, denemek ve test etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Boru tesisatçısı
- Boru döşemecisi
- Su tesisatçısı
- Drenaj sistemi tesisatçısı

Not: Metal drenaj boruları, yağmur olukları ve geniş çaplı boru kurucuları, birim grup 7126`da (Su ve boru tesisatçıları;) sınıflandırılmıştır. Su ve boru tesisatçılar için metal levha ürünlerini yapan çalışanlar birim grup 7213'te (Metal levha işlerinde çalışanlar) sınıflandırılmıştır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Havalandırma ve soğutma mekanikeri - 7127

7127 Havalandırma/klima ve soğutma tesisatı bakım ve onarım işlerinde çalışanlar

Havalandırma/klima ve soğutma tesisatı bakım ve onarım işlerinde çalışanlar; havalandırma ve soğutma sistemleri ile ekipmanlarını monte eder, kurar, onarır ve bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Planları, çizimleri veya diğer tanımlamaları yorumlamak;
- (b) havalandırma ve soğutma sistemlerinin parçalarını monte etmek, kurmak, ve onarmak;

- (c) cıvatalama, perçinleme, kaynaklama veya pirinçle lehimleyerek boru tesisatını ve ekipmanını birleştirmek;
- (d) sistemleri test etmek, sorunları tespit etmek ve düzenli bakım veya servis hizmetlerini yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Havalandırma/klima tesisatı tamircisi
- Soğutma tesisatı tamircisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Havalandırma borusu tesisatçısı - 7126
- Su tesisatçısı ve boru döşemecisi - 7126

713 Badana, boya ve bina dış yüzey temizliği ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar

Badana, boya ve bina dış yüzey temizliği ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar; bina ve diğer yapıların, araçların veya çeşitli imal edilmiş ürünlerin yüzeylerini hazırlar ve boya ve benzeri malzemeleri uygularlar. Bunlar, iç duvarları ve tavanları duvar kağıdı ile kaplar, bina ve diğer yapılardaki baca ve dış yüzeyleri temizlerler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Bina ve diğer yapıların yüzeylerinin hazırlanması ve boya ve benzeri malzemelerin uygulanması; genellikle elle kullanılan spreyleyiciler ile araçların veya çeşitli imal edilmiş ürünlerin boyanması ya da cilalanması; iç duvarların ve tavanların duvar kağıdı, ipek veya diğer kumaşlarla kaplanması; bacaların temizlenmesi; bina ve diğer yapıların dış yüzeylerinin temizlenmesi. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 7131 Boyacılar ve ilgili işlerde çalışanlar
- 7132 Sprey boyacılar ve cilalama işlerinde çalışanlar
- 7133 Bina dış yüzeyi temizleyicileri

7131 Boyacılar ve ilgili işlerde çalışanlar

Boyacılar ve ilgili işlerde çalışanlar; boyama için bina veya diğer yapıların yüzeylerini hazırlar, boya veya benzeri koruyucu ve dekoratif kaplamaları uygular ya da binaların iç duvarları ve tavanlarını duvar kağıdı veya ipek ve diğer kumaşlarla kaplarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Boyamak veya duvar kağıdı ile kaplamak için binaların duvarlarını ve diğer yüzeylerini temizlemek ve hazırlamak;
- (b) renk vericiler ve katkı malzemeleri karıştırarak istenilen rengi seçmek ve hazırlamak;
- (c) binaların yüzeylerine, tesisatlarına ve bağlantılarına boya, vernik ve benzer malzemeleri spreylemek veya uygulamak;

- (d) iç duvarları ve tavanları ölçmek ve buralara duvar kağıdı veya diğer kumaşları döşemek;
(e) fırça, rulo ve sprej kullanarak boya, vernik ve koyulaştırıcılar uygulamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bina boyacısı
- Duvar kağıdı döşeyicisi

7132 Sprej boyacılar ve cilalama işlerinde çalışanlar

Sprej boyacılar ve cilalama işlerinde çalışanlar; imal edilmiş ürünlere veya yapılara koruyucu kaplama uygulamak için sprej boya ve cilalama ekipmanlarını kullanırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yağ, kir ve pası gidermek için çeşitli yöntemler kullanarak kaplanacak olan yüzeyleri hazırlamak;
- (b) araba, otobüs, kamyon ve diğer motorlu araçları boyamak ve parlaticı ve diğer koruyucu kaplamaları uygulamak;
- (c) metal, ahşap ve diğer imalat ürünlerine, genellikle elle kullanılan sprej aletleri ile boya yapmak, koruyucu emaye ya da vernik uygulamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İmal ürünler boyacısı
- Taşıt boyacısı
- Cilacı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Metal kaplama makinesi operatörü - 8122
- Ağaç işlemeçisi - 7521
- Bina boyacısı - 7131
- Dekoratif boyacı - 7316
- İlan tabelası boyacısı - 7316

7133 Bina dış yüzeyi temizleyicileri

Bina dışı temizleyicileri; bina ve diğer yapıların dış yüzeylerini temizler ve bacalardan kurumu bertaraf ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Taş, tuğla, metal ve benzer malzemelerden yapılmış dış yüzeyleri, kimyasal maddeler, basınçlı buhar veya kum püskürterek temizlemek;
- (b) hava veya gaz boruları, bacalar ve bağlantı borularındaki kurumları temizlemek;
- (c) binaların asbest, küf ve ateşten etkilenmiş yüzeylerini temizlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Baca temizleyicisi
- Bina dış yüzey temizleyicisi
- Kum püskürtücüsü (bina dış yüzeyini basınçlı kumla temizleyen)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Duvar yazısı (grafiti) temizleyicisi - 9129
- Su püskürtücüsü (bina dış yüzeyini basınçlı suyla temizleyen) - 9129

72 Metal işleme, makine ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar

Metal işleme, makine ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar; kalıba dökme, kaynak yapma, demir dövme ve diğer yöntemlerle metale şekil verme işlerini yapar, ağır metal yapıları inşa eder ve bunların bakım ve onarımını sağlarlar, motorlar ve taşıtlar da dahil makinelerin kurulumu, bakım ve onarımlarının yapılması ile takım tezgahlarının kurulumunu yaparlar veya el aletleri ve çeşitli değerli olmayan metal eşyaları üretirler. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

İşler, elle veya harcanan fiziksel gücü ve zamanı azaltmak ya da ürünlerin kalitesini artırmak amacıyla el gücü ile çalışan aletler veya diğer aletler yardımıyla yapılır. Görevler, iş organizasyonu, kullanılan malzemeler ve aletler, nihai ürünün yapısı ve amacı hakkında bilgi sahibi olmayı gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Metal döküm için kalıp ve maça (göbek) yapılması; metalin döküm, kaynak ve şekillendirme işlerinin yapılması; ağır metal yapıların, palanga ve ilgili donanımların birleştirilmesi, inşa edilmesi, bakım ve onarımının yapılması; makine, alet, donanım ve diğer eşyaların yapımı ve onarımına yönelik çelik ve diğer değerli olmayan metallerin dövülmesi ve şekillendirilmesi; çeşitli takım tezgahlarının kurulması ve operatörlüğünün yapılması veya operatörler için kurulması; motor ve araçlar dahil sanayi makinelerinin montajının, bakım ve onarımının yapılması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

721 Metal levha ve metal inşaat malzemesi işlerinde çalışanlar, metal kalıpcılar, kaynakçılar ve ilgili işlerde çalışanlar

722 Demirciler, alet yapımcıları ve ilgili işlerde çalışanlar

723 Makine bakım ve onarım işlerinde çalışanlar

721 Metal levha ve metal inşaat malzemesi işlerinde çalışanlar, metal kalıpcılar ve kaynakçılar ve ilgili işlerde çalışanlar

Metal levha ve metal inşaat malzemesi işlerinde çalışanlar, metal kalıpcılar, kaynakçılar ve ilgili işlerde çalışanlar; metal dökümü için kalıp ve maça (göbek) yapar, metal parçaların kaynak ve kesim işlerini yürütür, metal levhalardan eşyalar yapar ve bunları onarır ve ağır metal yapıları, palanga, kablolu vagon ve ilgili donanımları kurar, inşa eder, bakım ve onarımını yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Metal döküm için kalıp ve maça yapılması; metal parçaların döküm, kaynak ve şekillendirme işlerinin yapılması; çelik, bakır, teneke veya pirinç gibi metal levhalardan eşyaların yapılması ve bunların onarılması; ağır metal yapıların yanı sıra palanga, kablolu vagon ve ilgili donanımların kurulması, inşa edilmesi, bakım ve onarımlarının yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 7211 Metal kalıpcılar ve maça hazırlayıcılar
- 7212 Kaynakçılar ve oksî-gaz alevli kesimciler
- 7213 Metal levha işlerinde çalışanlar
- 7214 Metal inşaat malzemesi hazırlayıcıları ve kurucuları
- 7215 Taşıma ve kaldırma tertibatı kurucuları ve kablo bağlayıcılar

7211 Metal kalıpcılar ve maça hazırlayıcılar

Metal kalıpcılar ve maça hazırlayıcılar; metal dökümü için kalıp ve maça (göbek) yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Küçük metal dökümler için tezgah üzerinde, büyük dökümler için dökümhane veya ocakta çeşitli makineler kullanarak veya elle kalıplar yapmak;
- (b) metal kalıplarında kullanılmak üzere göbek yapmak;
- (c) dökümleri ve maça kutularını temizlemek ve parlatmak, yüzeydeki bozuklukları onarmak;
- (d) kalıp parçaları, modeller, faraş tahtaları gibi iş parçalarını vinç kullanarak taşımak veya konumlandırmak, veya iş parçaları taşımak için diğerlerine işaret vermek;
- (e) kalıp parçalarının içine modelleri yerleştirmek ve parçaları birlikte kenetlemek;
- (f) dökümlerin içine oluk ağzı, kanal deliği ve döküm deliği kesmek;
- (g) kalıbın üst parçasını alt parçasından kaldırmak ve dökümü yapılmış modeli çıkarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Maça hazırlayıcısı
- Metal döküm kalıpcısı

7212 Kaynakçılar ve oksî-gaz alevli kesimciler

Kaynakçılar ve oksî-gaz alevli kesimciler; metali eritmek ve kesmek ya da metali eritmek ve birleştirmek için gaz alevi, elektrik arkı ve diğer ısı kaynakları kullanarak metal parçalarını kaynak yapar ya da keserler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Gaz alevi veya elektrik arkı, termit bileşimi ya da diğer yöntemleri kullanarak metal parçalarını kaynak yapmak;
- (b) direnç-kaynak makinelerini kullanmak;
- (c) kurşun kaplama, borular, zemin ve diğer kurşun donanımının yapım ve onarımı için lehim lambası kullanmak;
- (d) metal parçaları birlikte lehimlemek;
- (e) gaz alevi veya elektrik arkı kullanarak metal parçaları kesmek;
- (f) metal parçalarını elle lehimleyerek birleştirmek;
- (g) parçaların aşırı ısıtılmasını veya eğilmesini, büzülmesini, çarpıklaşmasını ya da malzemenin genişlemesini engellemek için montaj, ısıtma ve kaynak süreçlerini gözlemlemek;
- (h) kusurları belirlemek amacıyla iş parçalarını incelemek ve teknik özelliklere uygunluğu sağlamak için iş parçalarını master veya şablonlar ile ölçmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Lehimci
- Oksi-gaz alevli kesimci
- Kaynakçı

7213 Metal levha işlerinde çalışanlar

Metal levha işlerinde çalışanlar; çelik, bakır, teneke, pirinç, alüminyum, çinko veya galvanizli demir gibi metal levhalardan ürün ve bunların parçalarını imal eder, kurar ve onarırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kesim ve şekillendirme için metal levhaları işaretlemek;
- (b) teneke, bakır ve hafif alaşımlardan ev aletleri, süs eşyaları vb. imal etmek ve onarmak;
- (c) kazan, tank, varil ve benzer konteynırları imal etmek ve onarmak;
- (d) araçların ve hava araçlarına metal levha parçalarını monte etmek ve onarmak;
- (e) metal levha ürünlerin montajı ve yapımında izlenecek ozalit kopyaları imalat çizimlerine dönüştürmek;
- (f) kapsam, montaj sıralaması ve gerekli metot ve malzemeler dahil ayrıntılı planlar, çizimler ve yazılı veya sözlü talimatlara göre proje gerekliliklerini belirlemek;
- (g) teknik özelliklere uygun olmasını sağlamak için ürünün kalitesi ve montajını denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kazan yapımcısı
- Bakırcı - işleyen
- Kaportacı
- Tenekeci - imalat

Not: Metal çatı kaplama döşeyicileri, Birim grup 7121`de (Çatı kaplayıcılar) sınıflandırılır. Metal drenaj, oluk ve kanalizasyon borusu döşeyicileri, Birim grup 7126`da (Su ve boru tesisatçıları) sınıflandırılır. Metal çatı kaplayıcılar ve su tesisatçıları için metal levha ürünlerinin üretiminde çalışanlar, Birim grup 7213`te (Metal levha işlerinde çalışanlar) sınıflandırılır.

7214 Metal inşaat malzemesi hazırlayıcıları ve kurucuları

Metal inşaat malzemesi hazırlayıcıları ve kurucuları; bina ve diğer yapıların yapısal metal çerçevelerini birleştirir, inşa eder ve sökerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bina, gemi ve diğer yapılarda kullanılmak üzere metal hammaddelerin delinmesi, kesilmesi ve şekillendirilmesinde bir kural olarak metal çatkıları işaretlemek;
- (b) bir atölyede, inşaat çeliğini delmek, kesmek ve şekillendirmek;
- (c) binalar, köprüler ve diğer inşaatlar için çelik iskeletleri kurmak;
- (d) gemilerin iskelet ve diğer metal parçalarını birleştirmek ve kurmak;
- (e) inşa veya onarım halindeki gemilerin yapısal çelik levhalarını şekillendirmek ve monte etmek;
- (f) yapısal metal kısımları elle, makineyle veya pnömatik perçinleyiciyle perçinlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kurucu, metal inşaat malzemesi
- Hazırlayıcı, metal inşaat malzemesi
- Perçinci

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Perçin üretim makinesi operatörü - 7223

7215 Taşıma ve kaldırma tertibatı kurucuları ve kablo bağlayıcılar

Taşıma ve kaldırma tertibatı kurucuları ve kablo bağlayıcılar; donanım ve yapısal unsurları kaldırmak ve yerleştirmek amacıyla palanga sistemini kurarlar, inşaat alanları, binalar ve diğer yapılarda kablo, halat ve telleri döşer ve bunların bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Taşınacak nesnelerin boyutunu, şeklini ve ağırlığını tahmin etmek ve onları hareket ettirecek teçhizat türüne karar vermek;
- (b) kablo, halat, tel, makara ve diğer palangaları kurmak ve onarmak;
- (c) tel, halat ve kabloları birleştirmek, onarmak ve takmak;
- (d) su, gaz ve petrol kuyularının sondajına yönelik sondaj kulelerini kuran ve onaran ekibin bir üyesi olarak çalışmak;
- (e) tiyatrolarda ve film setlerinde sahne dekoru, ışıklandırma ve diğer ekipmanı kaldırmak ve yerleştirmek;

(f) haberleşme kuleleri, havai kablolu taşıma hatları, kablolu trenler, kayak teleferikleri ve benzeri altyapıları kurmak ve bakımını yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere bazı örnekler:

- Armador
- Gemi armadoru
- Kablo ve halat bağlayıcısı
- Kule armadoru
- Tiyatro vinççisi

Başka yerde sınıflandırılan bazı benzer meslekler:

- Kablo ve halat ekleme makinesi operatörü - 8189
- Vinç, yük asansörü ve ilgili tesis operatörleri - 8343

722 Demirciler, alet yapımçıları ve ilgili işlerde çalışanlar

Demirciler, alet yapımçıları ve ilgili işlerde çalışanlar; çeşitli tip alet, donanım ve diğer eşyaları yapmak ve onarmak için demir, çelik ve diğer metal bar, çubuk veya külçeleri döverek işlerler, operatörler için takım tezgahlarını kurarlar veya çeşitli takım tezgahlarını kurar ve işletirler ve yüzeyleri cilalar ve bilerler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Çeşitli tipte alet, donanım ve diğer eşyaları yapmak ve onarmak için demir, çelik ve diğer metallerin çekiçlenmesi ve ocakta kızdırılarak dövülmesi; operatörler için takım tezgahlarının kurulması veya çeşitli takım tezgahlarının kurulması ve işletilmesi; yüzeylerin ve aletlerin cilalanması ve bilenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

7221 Demirciler, dövme ve hadde işlerinde çalışanlar

7222 Alet yapımçıları ve ilgili işlerde çalışanlar

7223 Metal işleme takım tezgahı kurucuları ve operatörleri

7224 Metal parlaticıları, taşlamacılar ve alet bileyiciler

7221 Demirciler, dövme ve hadde işlerinde çalışanlar

Demirciler, dövme ve hadde işlerinde çalışanlar; çeşitli tipte alet, metal eşyalar, ekipman parçaları, tarımsal ve benzeri aletleri yapmak ve onarmak için demir, çelik veya diğer metal bar, çubuk, külçe ve plakaları çekiçler ve ocakta kızdırılarak döver ve tel çekerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Demirci ocaklarında metali ısıtmak, çekme ve bükme işlemleri ile eşyaları imal etmek ve onarmak;
- (b) kesmek, metali örs üzerinde dövmek, delmek, kesmek, birleştirmek ve sertleştirmek veya

tavlamak;

(c) ısıtılmış metali açık kalıplar ile donatılmış şahmerdanlar üzerindeki dövücüler içinde şekillendirmek;

(d) metal eşyaların dövülmesinde kullanılan kapalı kalıplı şahmerdanları kullanmak;

(e) metal eşyaların dövülmesinde kullanılan kapalı kalıplı elektrikli baskı makinelerini kullanmak;

(f) tel çekmek;

(g) makine kurulumunda belirlenmiş toleransları ve işlem sıralarını belirlemek için iş emirlerini veya ayrıntılı planları okumak;

(h) ürün özelliklerine uyum sağlamak için makine parçalarını ölçmek ve denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Demirci

- Şahmerdan işçisi

- Dövme presi işçisi

- Metal dövücüsü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Döküm makinesi operatörü - 7223

- Takım tezgahı operatörü - 7223

7222 Alet yapımçıları ve ilgili işlerde çalışanlar

Alet yapımçıları ve ilgili işlerde çalışanlar; elle ve makineli aletler kullanarak metali hassas bir şekilde işleyerek ısmarlama ve özel alet, sportif amaçlı silah, kilit, kalıp, şablon (model) vb. metal eşyaları yapar ve onarırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Alet, kalıp, prototip veya modellerin mühendislik çizimlerini ve teknik özelliklerini okumak ve yorumlamak;

(b) şablon ve taslakları hazırlamak ve iş sürecini belirlemek;

(c) teknik özelliklere dayalı olarak tertibatların boyutları, büyüklükleri, şekilleri ve toleranslarını hesaplamak ve görselleştirmek;

(d) işlemeye hazırlamak için metal stokunu veya dökümleri ölçmek, güvenli hale getirmek ve makinedeki konumunu ayarlamak;

(e) iş parçasını belirli ebatlarda kesen, torna tezgahında biçimlendiren, frezeleyen, planyalayan, burgulayan, delen, taşıyan veya başka yollarla şekillendiren ve perdahlayan geleneksel veya bilgisayarlı sayısal kontrol takım tezgahlarını (CNC) kurmak, kullanmak ve bakımını yapmak;

(f) torna tezgahı aynası, tamamlayıcı parçalar ve ölçü aletlerinin yapım ve onarımı için parçaları birleştirmek ve monte etmek;

(g) amaçlı ve diğer küçük boyutlu silahları onarmak ve bunların üzerinde değişiklikler yapmak;

(h) kilit ve kilit parçaları yapmak, kurmak, monte etmek, onarmak ve yerleştirmek;

(i) kalıplarının hazırlanması için metal şablonlar yapmak ve bunları onarmak;

(j) metali kesen, torna tezgahında biçimlendiren, frezeleyen, taşlayan veya başka yollarla şekillendiren diğer çalışanlara rehberlik etmeye yönelik olarak, metal malzemeler üzerine çizgiler, işaretler ve referans noktaları koymak;

(k) teknik özelliklerine uyması için hassas ölçme aletlerini kullanarak tamamlanmış parçaların boyutlarını, hizalarını ve boşluklarını doğrulamak, işin doğru olması için tamamlanmış parçaları test etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kalıpcı
- Tüfekçi - imal ve tamir eden
- Torna tezgahı aynası yapımcısı
- Çilingir
- Model yapımcısı
- Alet yapımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Alet üretim makinesi operatörü - 7223

7223 Metal işleme takım tezgahı kurucuları ve operatörleri

Metal işleme takım tezgahı kurucuları ve operatörleri; çeşitli takım tezgahlarını hassas ayarlarda çalışacak şekilde kurar ve/veya işletirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Standart seriler halinde metal ürünlerin üretilmesi için bir veya daha çok tipte takım tezgahı kurmak;
- (b) çok amaçlı sayısal kontrollü metal işleme makineleri de dahil, torna tezgahı, freze, planya, delme, taşlama veya perdahlama makineleri gibi metal işleme makinelerini işletmek ve çalışmalarını gözlemlemek;
- (c) plastiğin ve diğer metallerin yerine kullanabilecek maddeleri işlerken benzer görevleri yapmak;
- (d) iş parçasındaki hataları veya makine arızaları tespit etmek için makinenin çalışmasını gözlemlemek, gerektiğinde makineleri ayarlamak;
- (e) hataları belirlemeye yönelik iş parçalarını incelemek, makinenin çalışmasının doğruluğunu belirlemek için cetvel, şablon ve diğer ölçme aletlerini kullanarak iş parçalarını ölçmek;
- (f) el aletleri kullanarak kesme takımları ve fırçalar gibi aşınmış makine aksesuarlarını değiştirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Delme makinesi operatörü
- Takım tezgahı kurucusu
- Takım tezgahı operatörü

- Takım tezgahı kurucu - operatörü
- Metal tornacı

7224 Metal parlaticıları, taşlamacılar ve alet bileyiciler

Metal parlaticıları, taşlamacılar ve alet bileyiciler; metal yüzeyleri taşlar ve parlatırlar ve aletleri bilerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sabit veya taşınabilir perdah ve parlatma makinelerini kullanmak;
- (b) kesici aletleri, taşlama diski veya mekanik öğütme makineleri kullanarak bilemek;
- (c) tekstil kardeleme makinelerindeki testere yataklarını ve silindirlerin metal dişlerini onarmak, ayarlamak ve bilemek;
- (d) taşlama disklerini teknik özelliklerine göre giydirmek;
- (e) ayar gerekip gerekmediğini belirlemek için makinenin çalışmasını gözlemlemek, sorun çıktığında makineleri durdurmak;
- (f) yüzeyler ile boyutların teknik özelliklere uygunluğunu sağlamak için iş parçalarını kontrol etmek, elle dokunmak ve ölçmek;
- (g) taşlama disklerini seçmek ve el aletlerini kullanarak teknik özelliklere göre makinelere yerleştirmek, aşındırıcılara ve taşlama yöntemlerini ilişkin bilgiyi uygulamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Metal perdahçısı
- Alet taşıyıcı
- Metal parlaticısı
- Bıçak bileyicisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Metal perdahlama makinesi operatörü - 8122
- Metal parlatma makinesi operatörü - 8122

723 Makine bakım ve onarım işlerinde çalışanlar

Makine bakım ve onarım işlerinde çalışanlar; motorlar, taşıtlar, tarımsal ve endüstriyel makineler ile benzer mekanik donanımları kurar, monte eder ve bunların bakım ve onarımını yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Motorlar, taşıtlar, tarımsal ve endüstriyel makineler ile benzer mekanik donanımların kurulması, monte edilmesi ve bunların bakım ve onarımının yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

7231 Motorlu taşıt bakım ve onarım işlerinde çalışanlar

7232 Hava taşıtı motoru bakım ve onarım işlerinde çalışanlar

7233 Tarımsal ve endüstriyel makinelerin bakım ve onarım işlerinde çalışanlar

7234 Bisiklet vb. tekerlekli motorsuz araç tamircileri

Not: Yapılan görevler makinelerin çalıştırılması ve çalışmasının gözlemlenmesi ile ilgili bilgi ve deneyime dayanıyorsa, meslekler Ana grup 8`de (Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar) sınıflandırılır.

Görevler, basit ve tekdüze olarak, el aletleri kullanılarak yapılan ve fazla fiziksel çaba, deneyim ya da iş kavrayışı gerektirmeyen yapıdaysa, sınırlı inisiyatif ve karar verme gücü gerektiriyorsa, meslekler Ana grup 9`da (Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar) sınıflandırılır.

7231 Motorlu taşıt bakım ve onarım işlerinde çalışanlar

Motorlu taşıt bakım ve onarım işlerinde çalışanlar; yolcu aracı, yük kamyonu, motosiklet ve diğer motorlu taşıtların mekanik ve ilgili donanımları ile motorlarını takar, monte eder, bunların bakım, onarım ve servis hizmetlerini yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Motorlardaki ve parçalardaki arızaları tespit ve teşhis etmek;
- (b) motorlu taşıt ve motosiklet motorlarını monte etmek, incelemek, test etmek ve servis bakımını yapmak;
- (c) motorun parçalarını veya tamamını değiştirmek;
- (d) motorlu taşıtların arızalı parçalarını takmak, kontrol etmek, ayarlamak, sökmek, yeniden yapmak ve değiştirmek;
- (e) motorlu taşıtların motor ve frenlerini monte etmek ve ayarlamak, direksiyon veya diğer parçalarını ayarlamak;
- (f) taşıtların mekatronik bileşenlerini kurmak, ayarlamak, servis bakımını yapmak ve değiştirmek;
- (g) taşıtların daha rahat çalışmasını ve kirlilik yönetmeliklerine uygun olmalarını sağlamak için yağ değişimi, yağlama ve motor ayarlama gibi düzenli bakım hizmetlerini yapmak;
- (h) motorları ve parçaları tamir edildikten sonra yeniden monte etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Otomotiv fren sistemi servis mekanikeri
- Dizel motor ustası (karayolu taşımacılığı)
- Motor ustası (motorlu taşıt)
- Oto tamircisi
- Motosiklet tamircisi
- Motorlu taşıt motoru ve yakıt sistemi servis mekanikeri
- Motorlu taşıt tamircisi
- Motorlu taşıt mekatroniği servis mekanikeri
- Motorlu taşıt onarım işleri çalışanı

- Motorlu taşıt servis mekanikeri
- Küçük motor tamircisi

Başka yerde sınıflandırılan bazı benzer meslekler:

- Bisiklet tamircisi - 7234
- Otomotiv elektrikçisi - 7412
- Elektrik mekanikeri - 7412
- Motorlu taşıt motor montajcısı - 8211

7232 Hava taşıtı motoru bakım ve onarım işlerinde çalışanlar

Hava taşıtı motoru bakım ve onarım işlerinde çalışanlar; hava taşıtı motorlarını ve uçak gövdesi, hidrolik ve pnömatik sistemler gibi tertibatları takar, servis hizmetleri ve onarımı ile revize bakım işlerini yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hava taşıtı motorlarını monte etmek, kontrol etmek, test etmek ve servis bakımını yapmak;
- (b) motorun parçalarını veya tamamını değiştirmek;
- (c) yıpranma, çatlak, kırık, sızıntı veya diğer problemleri belirlemek amacıyla iniş takımları, hidrolik sistemler ve buz çözücüler dahil hava taşıtı gövdelerini ve parçalarını kontrol etmek ve denetlemek;
- (d) hava taşıtlarının yapısal, mekanik ve hidrolik sistemlerinin bakım ve onarımını yapmak, revize bakım işlerini yapmak, üzerinde değişiklik yapmak ve test etmek;
- (e) hatalı veya hasar görmüş parçaların onarımını ve değiştirilmesinin olabirliğini ve yöntemini belirlemek için el kılavuzlarını, servis bültenlerini ve diğer teknik özellikleri okumak ve yorumlamak;
- (f) hava taşıtı yapılarını, işlevsel parçalarını ve kanatlar, uçak gövdesi, kanat ve kuyruk ayarı, yakıt sistemleri, elektrik sistemleri, conta ve salmastra gibi parçalarını inşa etmek ve bakım ve onarımlarını yapmak;
- (g) bakımın standartları karşıladığını ve hava taşıtının çalışmaya hazır olduğunu doğrulamak için bitmiş çalışmayı denetlemek;
- (h) onarım kayıtlarını tutmak, hava taşıtında yapılan tüm koruyucu ve düzeltici bakımları belgelemek;
- (i) hava taşıtındaki elektrik ve elektronik parçaları, tertibatı ve sistemleri kurmak ve test etmek;
- (j) radyo sistemleri, cihazlar, manyetolar, invertörler ve havada yakıt ikmal sistemleri gibi parçaları tertibata bağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hava taşıtı motor tamircisi
- Hava taşıtı bakım mekanikeri (gövde)
- Hava taşıtı bakım mekanikeri (motor)
- Hava taşıtı bakım süpervizörü

- Hava taşıtı tamircisi
- Hava taşıtı restoratörü
- Hava taşıtı servis mekanikeri
- Uçak gövde ve motor mekanikeri
- Uçak gövde mekanikeri
- Havacılık bakım mekanikeri
- Helikopter mekanikeri
- Jet motoru mekanikeri
- Pnödrolik sistem mekanikeri (hava taşıtı)
- Motor mekanik mekanikeri (hava taşıtı)
- Roket motoru komponentleri mekanikeri

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Havacılık mühendisi - 2144
- Uçak bakım mekanikeri (havacılık elektroniği) - 7421
- Havacılık elektroniği mekanikeri - 7421
- Hava taşıtı motoru montajcısı - 8211

7233 Tarımsal ve endüstriyel makinelerin bakım ve onarım işlerinde çalışanlar

Tarımsal ve endüstriyel makinelerin bakım ve onarım işlerinde çalışanlar; motorları (motorlu kara taşıtları, hava taşıtları ve elektrik motorları hariç), tarım ve endüstriyel makineleri ve mekanik donanımları kurar, monte eder, test eder, bakım ve onarımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Motorları, makine ve mekanik donanımları kurmak, monte etmek, test etmek, bakım ve onarım hizmetleri vermek;
- (b) sabit motor ve makineleri yağlamak ve greslemek;
- (c) yeni makine ve mekanik donanımların belirli standart ve teknik özelliklere uygunluğunu kontrol ve test etmek;
- (d) makine ve donanımların parçalarını çıkarmak ve onarımını yapmak için sökmek;
- (e) kırılma ve aşırı yıpranma gibi arızalar için parçaları test etmek;
- (f) yeni onarılmış makine ve donanımların onarımının uygunluğunu değerlendirmek amacıyla çalıştırmak;
- (g) yapılan bakım ve onarımları kaydetmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İnşaat makinesi mekanikeri
- İnşaat makinesi tamircisi
- Tarımsal makine tamircisi
- Madencilik makinesi montörü
- Madencilik makinesi tamircisi

- Sabit makine montörü
- Sabit motor tamircisi
- Tren motoru montörü
- Tren motoru tamircisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Havalandırma/klima tesisatı tamircisi - 7127
- Elektrik mekanikeri - 7412
- Mekanik makine montajcısı - 8211

7234 Bisiklet vb. tekerlekli motorsuz araç tamircileri

Bisiklet vb. tekerlekli motorsuz araç tamircileri; bisiklet, çekçek, bebek arabası,tekerlekli sandalye ve benzeri motorsuz ulaşım araçlarının mekanik ve ilgili ekipmanlarını monte eder, servis hizmeti verir, bakım ve onarımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bisiklet ve diğer motorsuz ulaşım araçlarının test edilmesi, bakım ve onarım hizmetlerinin verilmesi;
- (b) rulmanların ve diğer yürüyen aksamının temizlenmesi ve yağlanması;
- (c) vites, fren, zincir tahrik mekanizması, tekerlek, gidon gibi parçaları ve aksesuarları değiştirmek ve onarmak;
- (d) tekerlekleri değiştirmek ve hava basıncını kontrol etmek;
- (e) bisiklet gövdesini spreyle boyamak;
- (f) bisiklet, tekerlekli sandalye ve benzeri motorsuz araçların montajını yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bisiklet mekanikeri
- Bisiklet tamircisi
- Bebek arabası tamircisi
- Tekerlekli sandalye tamircisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Moped tamircisi - 7231
- Motorlu çekçek mekanikeri - 7231

73 El sanatları ve basım ile ilgili işlerde çalışanlar

El sanatları ve basım ile ilgili işlerde çalışanlar; hassas aletleri, müzik aletlerini, mücevher, diğer değerli metal eşya, seramik, porselen ve cam eşyalar ile ahşap veya tekstil, deri veya ilgili malzemelerden yapılmış el işi ürünleri ve kitap, gazete, dergi gibi basılı ürünleri tasarlamak, imal etmek, bakımını yapmak ve dekore etmek için artistik ve el becerilerini birleştirirler. Çeşitli

eşyaları oymak, kalıba dökmek, birleştirmek, dokumak ve süslemek, dizgiyi oluşturmak ve düzenlemek, basım makinesini kurmak ve kullanmak, basılmış ürünleri ciltlemek ve son işlemlerini yapmak ve şablon hazırlamak ve serigrafi baskı ekipmanını kullanmak amacıyla geleneksel ve/veya ileri teknikleri uygulurlar. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu işler, elle yürütülür veya el aletleri, el gücü ile çalışan aletlerin kullanımı ve bazı durumlarda makine ve takım tezgahlarının kurulması ve işletimini gerektirir. Görevler, üretim sürecinin tüm aşamalarının, kullanılan malzeme ve aletlerin, nihai ürünün yapısının ve amacının bilinmesini gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından gerçekleştirilen görevler, genellikle şunları kapsar: Denizcilik, meteoroloji, optik ve diğer hassas alet ve donanımın yapılması ve onarılması; müzik aletlerinin yapılması ve onarılması; mücevher ve değerli metal eşyaların yapılması; çanak çömlek, porselen eşya, seramik ve cam eşyaların yapılması; çeşitli eşyaların boyanması ve süslenmesi; ahşap, tekstil, deri vb. malzemeler ile el sanatı ürünlerin üretilmesi; baskı ve ciltleme görevlerinin yapılması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

731 El sanatları çalışanları

732 Basım ve ilgili işlerde çalışanlar

731 El sanatları çalışanları

El sanatları çalışanları; hassas aletler, müzik aletleri, mücevher ve diğer değerli metal eşyalar, çanak çömlek ve porselen eşyaların tasarım, yapım, tamir, ayar, onarım ve süslemesine yönelik sanatsal ve el becerilerini birleştirirler. Çeşitli cam, seramik, örme, saman sapı, taş, ağaç ve deri eşyaların oyulması, kalıba dökülmesi, birleştirilmesi, dokunması ve süslenmesinde geleneksel ve/veya ileri teknikleri uygulurlar.

Yapılan görevler genelde şunlardır: Müzik aletleri ve hassas aletlerin yapılması, ayarlanması, bakım ve onarımının yapılması ve kurulması; altın, gümüş, diğer değerli metaller veya değerli taşlarla tören veya dini öğeler ve mücevheratın imal edilmesi, düzenlenmesi, onarılması veya değer biçilmesi; değerli taşlar ve elmas dahil değerli ve yarı değerli taşların kesilmesi, törpülenmesi, cilalanması ve yerleştirilmesi, mücevherat ve değerli metal eşyalar üzerine tasarımların işlenmesi; elle veya makineyle çanak çömlek, porselen eşya, banyo malzemeleri, tuğla, fayans ve zımpara taşı hazırlanması; örneğe göre erimiş camın üflenmesi, kalıplanması, preslenmesi, kesilmesi, tıraşlanması, taşlanması, parlatılması ve şekil verilmesi; ağaç, metal, tekstil, cam, seramik ve diğer malzemelerden yapılmış eşyaların süslenmesi, tabela yapmak için harf, şekil, monogram ve desenlerin tasarlanması, düzenlenmesi ve boyanması; ağaç, saman sapı, hintkamışı, saz, taş, kil, kabuk ve diğer malzemelerin hazırlanmasında kurutma ve emprenyeleme gibi geleneksel tekniklerin uygulanması, evde veya kişisel kullanıma yönelik çeşitli eşyaların

oyulması, kalıplanması, birleştirilmesi, örülmesi veya boyanması ve süslenmesi; örgü mobilya, fırçalar ve süpürgeler yapmak için malzemelerin hazırlanması ve çeşitli tipte sepetlerin dokunması; dokuma kumaş, örülmüş, işlenmiş ve diğer giyim ve evle ilgili eşyaları üretmek için geleneksel teknik ve örneklerin uygulanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

7311 Hassas alet yapımcıları ve tamircileri

7312 Müzik aleti yapımcıları, tamircileri ve akortçuları

7313 Mücevher ve değerli metaller ile ilgili işlerde çalışanlar

7314 Çanak-çömlekçiler ve ilgili işlerde çalışanlar

7315 Cam eşya yapımcıları, kesicileri, taşıyıcıları ve cilalayıcıları

7316 Tabela yazıcılar, dekoratif boyacılar, gravürçüler ve oymacılar (asitle)

7317 Ağaç, sepetçilik ve benzer malzemeleri kullanan el işi çalışanları

7318 Tekstil, deri ve benzer malzemeleri kullanan el işi çalışanları

7319 Başka yerde sınıflandırılmamış el sanatları çalışanları

7311 Hassas alet yapımcıları ve tamircileri

Hassas alet yapımcıları ve tamircileri; mekanik kol saati, duvar ve masa saati, denizcilik, meteoroloji, optik ve diğer hassas alet ve donanımları yapar, kalibre eder, bakım ve onarımını yapar, ayarlar ve monte eder, doğru işlemleri için bunları kurarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Kol saati, duvar ve masa saati gibi zamanlama aletlerinin mekanizmalarını onarmak, temizlemek ve ayarlamak;

(b) kumpaslar, saat-hız kayıt cihazları ve cımbızları kullanarak zaman ayarı düzenleyicilerini ayarlamak;

(c) çözelti ve yüksek frekanslı ses veya mekanik saat temizleme makinelerini kullanarak saat ve kronometreleri temizlemek, durulamak ve kurulamak;

(d) gösterge/sayaç ve diğer elektronik aletleri kullanarak saat ve kronometrelerin doğruluk ve çalışmasını test etmek;

(e) standartlara uygunluk için veya arızalı parçaları bulmak için göstergeler, ölçü aygıtları, göstergeler veya diğer kayıt ya da kontrol cihazlarının doğruluğunu test etmek;

(f) el aletleri, bilgisayar veya elektronik cihazları kullanarak aletler veya ölçükleri kalibre etmek;

(g) kusurları tespit etmek için parçaları, bağlantıları ve çalışma mekanizmasını incelemek;

(h) barometre, kontrol vanaları, jiroskop, higrometre (nemölçer), hızölçer, takometre ve termostat gibi aletler ve cihazların montajını yapmak;

(i) voltmetre, osiloskop, test cihazı ve diğer test aletlerini kullanarak, basılı şartnamelere, şematik diyagramlara uyum için elektronik, civalı, aneroid/kadranlı barometre ve diğer meteorolojik aletleri test etmek, kalibre etmek ve ayarlamak;

(j) gemi direği, taşıyıcı strüktür, park lambaları, kontrol panelleri, kontrol kablolama ve elektrik şebekesi ve diğer elektronik ve mekanik cihazları ayarlamak ve onarmak;

- (k) mikroskop, teleskop, teodolit (arazi ölçü aleti), sekstant (denizcilikte açısız mesafeyi ölçen aygıtlar) gibi optik cihazları onarmak ve ayarlamak;
- (l) montajlanan ünitelerin şartnamelere uygunluğunu kontrol etmek ve standart testlerle taahhüt edilen performans ve hassasiyeti sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Meteorolojik cihaz yapımcısı
- Kol saati yapımcısı
- Cerrahi cihaz yapımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Ortopedik alet yapımcısı - 3214
- Çilingir - 7222
- Takım tezgahı operatörü - 7223
- Saat montajcısı - 8212

7312 Müzik aleti yapımcıları, tamircileri ve akortçuları

Müzik aleti yapımcıları, tamircileri ve akortçuları; müzik aletlerini yapar, birleştirir, onarır, ayarlar ve restore ederler, elle ya da motorlu aletler kullanarak gerekli ton/perde için bunları akort ederler. Bunlar genellikle yaylı/telli çalgılar, piriçten yapılmış çalgılar, kamışlı çalgılar, piyano veya vurmali çalgılar gibi bir çeşit enstrümanda uzmandırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müzik aletleri ve ahşap, ebonit, metal, deri ve diğeri malzemelerden enstrüman parçalarını imal etmek ve montajlamak;
- (b) elle ya da motorlu aletler kullanarak tel, eşik/köprü, keçe ve anahtarlar gibi müzik aletleri ve parçalarını onarmak veya değıştirmek;
- (c) aletleri, ses kalitesini değıerlendirmek ve herhangi bir hatayı tespit etmek için, çalmak ve kontrol etmek;
- (d) uygun ses elde etmek veya yaylı/telli çalgıların akordu için tel gerginliğini ayarlamak;
- (e) hava akımı ve ses şiddetini düzenlemek için el aletleri kullanarak, dudak, dil (üflelemeli çalgılarda) veya borulu orgun parmak deliklerini ayarlamak;
- (f) borulu orgları, diyapozmla uyumlu olması için org borularını ayarlamak ve akort edilmiş boruya göre diğeri boruları akort etmek, ayarlamak ve bakım yapmak;
- (g) vurmali çalgılara yeni davul derisi döşemek;
- (h) akordiyonları, sazı esas saz ile işitsel olarak karşılaştırarak akort etmek ve standart akortu ayarlamak için sazı törpülemek;
- (i) kamışlı ve nefesli çalgılarda pedler ve ses perdeleri hizalamak/sıraya koymak;
- (j) üstte veya çalgının her iki bitişinde sabit deri parçalarını tutan kirişleri gererek veya gevşeterek vurmali çalgıyı istenilen perdede akort etmek;
- (k) yapımlarında yeni orglar ve piyanoları kurmak ve birleştirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Pirinçten yapılmış çalgı tamircisi
- Piyano akortçusu
- Yaylı/telli çalgı yapımcısı
- Tahtadan yapılmış nefesli çalgı yapımcısı

7313 Mücevher ve değerli metaller ile ilgili işlerde çalışanlar

Mücevher ve değerli metaller ile ilgili işlerde çalışanlar; altın, gümüş, diğer değerli metaller veya değerli taşlarla tören veya dini öğeler ve mücevheratları tasarlar, üretir, düzenler, onarır veya değer biçerler. Değerli taşlar ve elmas dahil değerli ve yarı değerli taşları keser, törpüler, cilalar ve yerleştirirler, mücevherat ve değerli metal eşyalar üzerine tasarımları işlerler. Endüstriyel amaçlar için elmasları keser ve cilalarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Mücevherleri ve demir dışındaki diğer metal maddeleri elle kalıba dökmek;
- (b) gerektiğinde bilgisayar kullanarak, yeni mücevher tasarımları yaratmak ve mevcut tasarımlar üzerinde değişiklik yapmak;
- (c) metal ve mücevher ürünlerin imalatında model olarak kullanılacak kalıpların veya diğer malzemelerinin tasarımlarını kesmek;
- (d) mücevherleri yeniden yerleştirmek veya montajını ayarlamak için mevcut mücevherat/takı montajını değiştirmek;
- (e) tasarımlar veya talimatları izleyerek eski mücevher veya değerli metal eşyaları onarmak, yeniden şekillendirmek ve tasarımını değiştirmek;
- (f) altın, gümüş, platin gibi metaller ve değerli veya yarı değerli taşlardan yapılmış yüzük, kolye, halhal, broş ve bilezik gibi mücevher eşyaları yapmak;
- (g) taşlar arasında ayırım yapmak, nadir örnekleri belirlemek veya mücevher değerini etkileyen kusurları, çatlaklıkları, defoları bulmak için polariskoplar, refraktometreler, mikroskoplar ve diğer optik aletleri kullanarak, mücevherlerin yüzeylerini ve iç yapılarını incelemek;
- (h) değerli taşları kesmek ve parlatmak, eşyalara ya da takılara yerleştirmek;
- (ı) mücevher ve değerli metal eşyalar üzerine harf, desen veya dekoratif çizgiler oymak ya da kabartma yapmak;
- (j) kumpaslar ve kronometreler gibi hassas aletlerinde kullanılmak üzere mücevher yuvası/yatağını aşındırmak, delmek ve haddelemek;
- (k) teknik özelliklere uygunluğunu sağlamak için büyüteç veya hassas ölçüm aletleri kullanarak birleştirilmiş veya nihai ürünleri incelemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Emayeleyici (mücevher)
- Altın ustası
- Kuyumcu - altın ve gümüş işleme

- Değerli taş mihlayıcısı (yerleştiricisi)
- Gümüş ustası

7314 Çanak-çömlekçiler ve ilgili işlerde çalışanlar

Çanak-çömlekçiler ve ilgili işlerde çalışanlar; makine veya elle çanak, çömlek, porselen eşya, banyo malzemeleri, tuğla, fayans ve zımpara taşı yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- Çanak-çömlek ve porselen eşyalar yapmak;
- kil ve alçıdan kalıp yapmak;
- müşteri gereksinimlerini bilmek amacıyla teknik çizimleri yorumlamak;
- çömlekçi çarkında, baş parmakları bastırarak döner kil/çömlekçi çamurunun ortasına çukur açarak ve kil silindirin içinden ve dışından çıkanları elle ve parmaklar ile bastırarak ve kili istenen biçim ve boyutlara göre kademeli olarak yükselterek ve şekil vererek eşyaları biçimlendirmek;
- kilin/çömlekçi çamurunun parçalarının genişliğine ve duvarlarının inceliğine göre çarkın hızını ayarlamak;
- kase, fincan, tabak, fincan tabağı vb. seramik eşyaları şekillendirmek için jigger makinelerini kullanmak;
- kil karışımını karıştıran, presleyen, kesen ve belirtildiği gibi kalıpların içinde veya üzerine çökeltlen çamur karma makinesinin kumandalarını kurmak ve ayarlamak;
- lastik ıspatulalar ve ıslak süngerler kullanarak bitmiş parçaların yüzeylerini perdahlamak;
- elle veya makineyle aşındırıcı karışımları kalıplayarak ve presleyerek bileyi çarkı yapmak;
- kusurları tespit etmek için nihai ürünü incelemek, kalınlık ölçer ve şablonlar kullanarak eşyaların şekilleri ve boyutlarının hatasızlığını doğrulamak;
- satış veya sergi için çalışmayı hazırlamak, satış ve sergi işini kolaylaştırabilen perakende, çanak-çömlek, sanat ve kaynak iletişim ağları/grupları ile ilişkiler sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Çanak-çömlek ve porselen dökümcüsü
- Çanak-çömlek ve porselen modelcisi
- Çömlekçi (elle)
- Zımpara taşı kalıp yapımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Seramik sanatçısı - 2651
- Tuğla ocağı operatörü (tuğla ve kiremit) - 8181
- Tuğla ocağı operatörü (çanak-çömlek ve porselen) - 8181

7315 Cam eşya yapımcıları, kesicileri, taşıyıcıları ve cilalayıcıları

Cam eşya yapımcıları, kesicileri, taşıyıcıları ve cilalayıcıları; örneğe göre eritilmiş camı üfler, kalıplar, presler, keser, tıraşlar, zımparalar, camı parlatır ve şekil verirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Gaz alevi veya fırınlar kullanarak camı bükülebilir seviyeye getirmek için ısıtmak ve düzgün ısıtmak için de döndürmek;
- (b) deney tüpleri, imbicler, pipetler gibi bilimsel araçların/aparatların formunu vermek için cam tüpleri üflemek ve bükmek;
- (c) zımpara makinesi veya parlatma çarkı kullanarak pürüzlü kenarları düzgünleştirmek, parlatmak ve cilalamak için yüzeyleri hazırlamak ve kusurları düzeltmek amacıyla cam eşyaları veya parçalarını taşlamak ve parlatmak;
- (d) noktalar, lekeler, izler, çıkıntılar, çatlaklar, çizikler gibi kusurlu olan veya istenmeyen şekilleri veya cilası olan cam stokları ve nihai ürünleri incelemek ve işaretlemek veya ıskartaya çıkarmak;
- (e) kesim için boyutları, kesim yerleri ve kesme miktarları belirlemek amacıyla iş talimatlarını okumak;
- (f) belirtilen işlem koşullarını doğrulamak ve gerekli ayarlamaları yapmak için sayaçları, bilgisayar çıktıları ve görüntü monitörlerini gözlemlemek;
- (g) deseni cam üzerine yerleştirmek veya çizmek, boyutları ölçmek, cam kesme aleti kullanarak kesme çizgilerini işaretlemek, camı işaretli hatlar boyunca veya desenin etrafından kesmek;
- (h) bilgisayarlı veya robot cam kesme donanımlarını kurmak, çalıştırmak ve ayarlamak;
- (i) mikrometre, kumpas, büyüteç ve cetvel gibi araçları kullanarak spesifikasyonlara uygunluğunu doğrulamak için ürünleri incelemek, tartmak ve ölçmek;
- (j) işlenecek cam türlerine göre fırın sıcaklıklarını ayarlamak;
- (k) eskizleri kopya etmek amacıyla stilus (sivri uçlu yazma ve işaretleme aleti) kullanarak vitray parçaları için tam boy eskizleri kalıp kağıdına aktarmak;
- (l) aynalı yüzey sağlamak için püskürtme tabancası kullanarak cama gümüş çözelti püskürtmek;
- (m) döküm yapmak ve saat kristalleri olarak kullanmak üzere belirtilen boyutlarda ve ağırlıkta kesilmiş ve taşlanmış optik ve diğer camları mercek boşluklarına yerleştirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Cam üfleyicisi
- Cam kesicisi
- Cam perdahçısı
- Cam taşıyıcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Cam üretim fırın operatörü - 8181

7316 Tabela yazıcılar, dekoratif boyacılar, gravürcüler ve oymacılar (asitle)

Tabela yazıcılar, dekoratif boyacılar, gravürcüler ve oymacılar (asitle); ahşap, metal, tekstil, cam, seramik ve diğer malzemelerden yapılmış eşyaları süslerler. Cam ve diğer eşyalar üzerine oyma

ve asitle şekil verilerek süs ve çiçek desenleri yapmak ve tabela yapmak amacıyla harfleri, şekilleri, monogramları ve tasarımları planlar, düzenler ve boyarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çanak çömlek, cam eşya, sigara kutuları, abajurlar gibi nesnelere üzerine elle dekoratif tasarımlar boyamak;
- (b) eşyalara kağıt transferlerden dekoratif veya süsleme tasarımlarını aktarmak;
- (c) fikir, duygu veya ruh hali gibi istenilen etkileri oluşturmak için çizgi, boşluk, hacim, renk ve perspektif gibi görsel öğeleri ilave etmek ve geliştirmek;
- (d) tabela yapmak amacıyla bir veya daha fazla dilde harfleri, şekilleri, monogramları ve tasarımları düzenlemek ve boyamak;
- (e) kopya yapmak veya şablonla çizmek için iş parçası ya da örnek malzeme üzerine kabataslak çizmek veya tasarımlarını kopya etmek ya da tabela üzerine yazı yazmak;
- (f) tabela, cam eşya, çanak çömlek veya çinko tabak gibi iş parçalarını boyamak içine desen tasarlamak ya da yazı yazmak;
- (g) oyma ve kakma levhalarda olduğu gibi daha büyük levhalara uygulamak için üç boyutlu oyma görüntü üretmek için yazılım ve yönlendirme donanımlarını kullanmak;
- (h) uygulama için kesilmiş hazır yazı/harfleri veya normal düz kesim yazı/harfleri ya da vinil uygulamalı gölgeli yazı/harfleri tasarlamak ve üretmek;
- (i) görüntülemek veya başka nedenlerle kullanılan afiş, pankart, duvar ilanları vb. ile tabelaları yazmak, resimlemek veya basmak;
- (j) elle veya elektrikle çalışan oyma testere veya şerit testere gibi makineler ile görüntülemek amacıyla sunta veya kartondan harfler/yazılar ve semboller kesmek;
- (k) iş parçası üzerine hangi tasarımların dağlanacağı, kesileceği veya oyulacağına karar vermek için taslak, şema, model, ozalit baskı veya fotoğrafları incelemek;
- (l) oyulacak harf/yazı, tasarım veya modelin boyutlarını ölçmek ve hesaplamak;
- (m) çok çeşitli metal, cam, plastik veya seramik eşyaların düz veya eğri yüzeyleri üzerine modeller, dekoratif tasarımlar, gravürler, ticari markalar, desenleri oymak, basmak veya yazı yazmak;
- (n) dekoratif tasarımlar, kalibrasyon işaretleri ve diğer şekilleri cam eşya üzerine asitle oymak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Cam oymacı
- Cam gravürcü
- Cam emayeleyici
- Dekoratif boyacı
- Tabela yazıcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Seramik boyama makinesi operatörü - 8181
- Cam boyama makinesi operatörü - 8181
- Bina boyacısı - 7131

- İmal ürünler boyacısı - 7132
- Taşıt boyacısı - 7132

7317 Ağaç, sepetçilik ve benzer malzemeleri kullanan elişi çalışanları

Ağaç, sepetçilik ve benzer malzemeleri kullanan elişi çalışanları; ağaç, saman sapı, hintkamışı, saz, kıl, kabuk ve diğer malzemeleri hazırlamak için kurutma, emprenye etme gibi geleneksel teknikleri kullanırlar, kişisel veya evde kullanıma yönelik ya da dekoratif amaçlı çeşitli eşyaları oyar, kalıplar, birleştirir, örer ya da boyar ve süslerler. Sepet örücüleri, süpürge imalatçıları ve benzer çalışanlar; örgü mobilya, fırça ve saplı süpürge imal etmek ve sepet örmek için sert kıl, naylon, elyaf, hasır, kıl ve tel gibi malzemeleri seçerler ve hazırlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Ağaç, saman sapı, hintkamışı, saz, kabuk ve benzer malzemeleri hazırlamak;
- (b) dekoratif amaçlı olarak ağaç yüzeylere çiçek ve sanatsal tasarımlar oymak;
- (c) cam ve çanak çömlek veya porselen eşya üzerine elle dekoratif tasarımlar boyamak;
- (d) evde ya da kişisel kullanıma yönelik salata kasesi, servis kaşığı, kesme tahtası, tepsi, vazo, testi, sepet, hasır şapka, hasır paspas ve benzer eşyalar gibi çeşitli eşyaları oymak, birleştirmek, örmek, boyamak ve süslemek;
- (e) heykel ve diğer yontu işleri, satranç taşları, mücevher ve benzer eşyalar gibi çeşitli dekoratif malzemeleri oymak, birleştirmek, örmek ve boyamak;
- (f) kabuğu soyulmuş ve yumuşatılmış hintkamışı, saz, hasır otu, söğüt dalları vb. malzemelerden örgü mobilyalar yapmak;
- (g) sepetçi söğüdü, hintkamışı, kamış, hasır otu veya benzer malzemeleri ağ gibi örerek çeşitli tipte sepetler yapmak;
- (h) söğüt gibi malzemelerin çubuklarından oluşturulan iskelet ile hintkamışı, ahşap kaplama ya da diğer malzemelerin şeritlerini ağ gibi örerek sepet tabanı yapmak;
- (i) örülmüş alt tabanın kenarları etrafına çubuklar takmak ve kenarların iskeletini oluşturmak üzere çubukları yukarı doğru bükme;
- (j) kalın kıl, naylon, elyaf ve tel gibi fırça yapımında kullanılan malzemeleri seçmek ve hazırlamak, bunları fırça tabanına yerleştirmek;
- (k) süpürge bitkisi, hasır ve kıl telleri gibi malzemeleri seçmek ve hazırlamak, bunları süpürge sapına sabitlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Saz örme el işi çalışanı
- Ahşap eşya el işi çalışanı
- Sepet yapımcısı
- Fırça yapımcısı
- Örgü mobilya yapımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Makine operatörü (ahşap ürünler) - 7523

7318 **Tekstil, deri ve benzer malzemeleri kullanan el işi çalışanları**

Tekstil, deri ve benzer malzemeleri kullanan el işi çalışanları; evde kullanılmak üzere dokuma kumaş, örülmüş, işlenmiş, dokunmuş ve diğer şekillerde yapılmış giysiler ile eşyaları, ayrıca, geleneksel ayakkabı, çanta, kemer ve diğer aksesuarları üretmek için geleneksel teknik ve yöntemleri uygulurlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yün, pamuk ve diğer ipleri bükmek ve doğal boyalar ile boyamak;
- (b) dantel yapmak ve evde kullanılmak üzere çeşitli elbise ve eşyaları dokumak, örmek veya işlemek;
- (c) doğal boyalar ile ham deriyi hazırlamak ve boyamak, geleneksel ayakkabı veya çanta, kemer vb. aksesuarlar yapmak;
- (d) ipliği elle bükmek ve sarmak;
- (e) çözümlü iplerini dokuma tezgâhlarında elle çekmek;
- (f) el tezgâhlarında düz veya desenli kumaş, duvar kilimi, dantel, halı veya diğer kumaşları dokumak;
- (g) düğümleme tekniği kullanarak halı yapmak;
- (h) giysi ve diğer eşyaları elle veya el makineleriyle örmek;
- (i) elle tığ işlemek veya örgü yapmak;
- (j) elle ağ yapmak;
- (k) doğal tekstil elyaflarını derecelendirmek ve sınıflandırmak;
- (l) yün elyaflarını yıkamak;
- (m) tekstil elyafını temizlemek ve kabartmak;
- (n) elyafı şerit haline getirmek, bunları taramak, şeritleri şerit sargında birleştirmek veya yarı bükülmüş iplik haline getirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Halı el işi çalışanı
- Deri el işi çalışanı
- Tekstil el işi çalışanı
- Elyaf/tekstil tarama işçisi
- Elyaf/tekstil gerici
- Elyaf/tekstil iplik bükücü
- Örgücü (el ile)
- İp ve yün ipliği eğiricisi
- Dokuma tezgâhına iplik geçirici
- Halı dokumacısı
- Kumaş dokumacısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tekstil elyaf tarama makinesi operatörü - 8151
- Örme makinesi operatörü - 8152
- Dokuma makinesi operatörü - 8152

7319 Başka yerde sınıflandırılmamış el sanatları çalışanları

Bu birim grupta, başka yerde sınıflandırılmamış geleneksel el sanatları yapan el işi çalışanlarını kapsamaktadır. Örneğin bu grup, değerli olmayan metal ve taşlarla yapılan geleneksel el sanatları çalışanlarını kapsar.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Mum yapımcısı (elişi)
- Metal oyuncak yapımcısı
- Taş eşyalar el işi çalışanı

732 Basım ile ilgili işlerde çalışanlar

Basım ile ilgili işlerde çalışanlar; basımdan önce dizgiyi oluşturur ve düzenlerler, basım makinesini kurar ve işletirler, basılmış ürünleri ciltler ve son işlemlerini yaparlar, şablonları hazırlar ve serigrafi baskı ekipmanlarını işletirler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Filmler, levhalar ve dijital çıktı cihazlar üzerine baskıya hazır nüshaları tekrar üretmek için grafik kamera ve diğer fotoğraflık ekipmanların işletilmesi; tarama, renk ayrımı ve düzeltme, kopyaların filmlere aktarılması ve levha, silindir ve dijital çıktı ürünleri için film üretilmesi amacıyla rötuşlama ve diğer işlemler için bilgisayarlı serigrafi dayalı ekipmanların işletilmesi; dizgide, kopyaların fotoğraflanmasında, basılmasında ve basılı materyallerin kesilmesi, katlanması, bir araya getirilmesi ve ciltlenmesinde kullanılan makinelerin ayarlanması, işletilmesi ve izlenmesi; rutin son işlemlerin ve makine bakımının yapılması; şablonların hazırlanması ve serigrafi baskı ekipmanlarının işletilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

7321 Baskı öncesi çalışanları

7322 Basımcılar

7323 Baskı tamamlama ve ciltleme işlerinde çalışanlar

7321 Baskı öncesi çalışanları

Baskı öncesi çalışanları; çeşitli basım süreçlerinde kullanmaya ve diğer görsel ortamlarda sunmaya uygun bir şekilde metin ve grafiklerin provasını yapar, biçimlendirir, düzenler ve mizanpajını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Filmler, levhalar ve dijital çıktı cihazlar üzerine baskıya hazır nüshaları tekrar üretmek için grafik kamera ve diğer fotoğrafik ekipmanları işletmek;
- (b) basılı ve diğer görsel medya sunumlarına yönelik görüntü, metin, mizanpaj, forma montaj oluşturmak bilgisayar uygulamalarını kullanmak;
- (c) filmlerden basım levhalarına, dijital çıktı cihazlarına ve matbaa makinelerine görüntülerin tekrar aktarılması için levha yapım ekipmanlarını kullanmak;
- (d) tarama, renk ayrımı, renk düzeltme, maskeleme, yaratıcı tasarım, birleştirme, forma montajlama, rötuş ile kopyaların filmlere aktarılması ve levha, dijital çıktı ve silindir ürünleri için film üretilmesinde kullanılan diğer işlemlere yönelik bilgisayarlı serigrafi dayalı ekipmanları kullanmak;
- (e) dijital sistemlerden, negatif ve pozitif filmlerden dijital ve kimyasal provaları yapmak;
- (f) basılı provaları değerlendirmek, nitelik açısından bunları kontrol etmek ve düzeltmek;
- (g) aktarma yöntemiyle silindirlere döşemek amacıyla karbon kağıdını hazırlamak ve ışığa tutmak ve görüntüleri banyo etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Sayfa düzenleyici
- Masaüstü yayıncılık operatörü
- Elektronik ön baskı teknisyeni
- Tifdruk (çukur baskı tekniği) baskı ustası
- Fotolitografik baskı ustası
- Levha montajcısı (Serigrafi baskı)
- Levha yapıcı (baskı)
- Serigrafi ustası
- Dizgici

7322 Basımcılar

Basımcılar; dijital, tipo baskı, taş baskı, fleksografik, gravür, gazete ve diğer baskı makinelerini kurar ve işletir.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Alttan besleme mekanizmasını, dağıtım mekanizmasını, mürekkep sistemlerini ve basım makinesinin diğer fonksiyonlarını kurmak, ayarlamak ve gözlemlemek;
- (b) mürekkep ve solventi standartlara uygun karıştırmak, basım süresince kağıt ve mürekkep ikmalini düzenlemek;
- (c) provalarla karşılaştırarak baskı kalite standartlarını kontrol etmek ve hataları belirlemek için baskı makinesini izlemek, değerlendirmek ve baskıyı kesmek;
- (d) yüksek baskı, taş baskı, fleksografik baskı ve gravür baskı makineleri ve sıralı tamamlama sistemlerini kullanarak çeşitli basılı ürünler üretmek;

- (e) küçük ofset taş baskı basım makinelerinde levha, blanket (kauçuk) ve forma montaj silindirlerini hazırlamak;
- (f) besleme mekanizmasına kağıt yüklemek;
- (g) makine işlemlerini ve basım kalitesini gözlemek;
- (h) makinelerin bakımını yapmak, ayarlamak, onarmak ve temizlemek;
- (i) dijital baskı görüntülerini üretmek, görüntüleri aktarmak ve çıktısını almak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kalıp basımcı
- Dijital baskı makinesi operatörü
- Besleyici operatör (baskı)
- Fleksografik baskı makinesi operatörü
- Gravür baskı makinesi operatörü
- Geniş tabaka besleme makinesi operatörü
- Serigrafi basımcısı
- Serigrafi baskı makinesi operatörü
- Küçük baskı makinesi operatörü
- Tekstil baskıcısı (el ile)
- Web baskı makinesi operatörü

7323 Baskı tamamlama ve ciltleme işlerinde çalışanlar

Baskı tamamlama ve ciltleme işlerinde çalışanlar; kitapları ve diğer yayınları ciltler, el ile veya makine ile basılı ürünlerin son işlemlerini yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Otomatik ciltleme ve son işlemleri tamamlama ekipmanlarının işleyişini ayarlamak ve denetlemek;
- (b) kitapları tam ciltli, yarı ciltli ve gevşek ciltli olarak ciltlemek;
- (c) makine ve el ile formları katlamak, harmanlamak ve dikmek;
- (d) baskı öncesi ve baskı sonrası kağıtları kesmek ve tıraşlamak için kağıt giyotinini kullanmak ve elektronik işlem birimlerini programlamak;
- (e) basılı malzemeleri gazete, dergi ve zarflara ekleyen sistemleri işletmek;
- (f) otomatik olarak ve el ile basılı ürünleri süslemek;
- (g) fotoğraflık ve elektronik çoğaltma aygıtlarını işletmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ciltçi
- Harmanlama operatörü
- Kesme operatörü
- Folyo baskı operatörü
- Katlama operatörü

- Toplama operatörü
- Çoklu ciltleme makinesi operatörü
- Amerikan cilt operatörü
- Sırttan zımbalama makinesi operatörü
- Küçük ciltleme makinesi işçisi

74 Elektrik ve elektronik işlerde çalışan sanatkarlar

Elektrik ve elektronik işlerde çalışan sanatkarlar; elektrik kablolama sistemlerini, makine ve diğer elektrikli cihazları, elektrik iletim ve ikmal hattı ve kablolama ile elektronik ve telekomünikasyon ekipman ve sistemleri kurar, monte eder ve bakımını yaparlar. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu işler, fiziksel çabayı ve belirli işlerin yapılabilmesi için gereken zamanı düşürmek ve bununla beraber ürünlerdeki kaliteyi arttırmak için elle, el gücü ile çalışan ve diğer aletlerle yapılır. Görevler, iş organizasyonu, kullanılan malzeme ve aletler, nihai ürünün yapısı ve amacı hakkında bilgi sahibi olmayı gerektirir.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Elektrik ve elektronik kablolama sistemlerinin, makine ve ekipmanların kurulması, bakımının yapılması, monte edilmesi ve ayarlanması; işlemlerin sırasını ve yöntemlerini belirlemek amacıyla ozalit planının, kablolama diyagramlarının ve şartnamelerin incelenmesi; risklerin, bozuklukların, ihtiyaç duyulan ayarların veya onarımların belirlenmesi amacıyla elektrik ve elektronik sistemlerin, ekipmanların, kabloların ve makinelerin denetlenmesi ve test edilmesi; elektrik ve telekomünikasyon iletim hatlarının kurulması, bakım ve onarımının yapılması; elektrik, telekomünikasyon ve veri kablolarının bağlanması; ticari ve büro makineleri, elektronik aletler, kontrol sistemleri, bilgisayarlar, telekomünikasyon ve veri iletim ekipmanları gibi elektronik ekipmanlara bakım yapılması, aksaklıkların giderilmesi, montaj yapılması, ayarlanması, test edilmesi ve onarılması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

741 Elektrikli ekipman kurulumcuları ve tamircileri

742 Elektronik ve telekomünikasyon kurulumcuları ve tamircileri

741 Elektrikli ekipman kurulumcuları ve tamircileri

Elektrikli ekipman kurulumcuları ve tamircileri; elektrik kablolama sistemlerini ve ilgili ekipmanlarını, elektrikli makineleri, diğer elektrikli cihazları, elektrik iletim ve ikmal hatları ile kabloları kurar, monte eder ve bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Elektrik ve elektronik kablolama sistemlerinin, makine ve ekipmanların kurulması, bakımının yapılması, monte edilmesi ve ayarlanması; işlemlerin sırasını

ve yöntemlerini belirlemek amacıyla ozalit planın, kablolama diyagramlarının ve şartnamelerin incelenmesi; riskleri, bozuklukları, ihtiyaç duyulan ayar veya onarımları belirlemek amacıyla elektrik ve elektronik sistemlerin, ekipmanların, kabloların ve makinelerin denetlenmesi ve test edilmesi; elektrik iletim hatlarının kurulması, bakım ve onarımının yapılması; elektrik kablolarının bağlanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

7411 Bina ve ilgili elektrik tesisatçıları

7412 Elektrik mekanikeri ve montajcıları

7413 Elektrik hattı döşeyicileri ve tamircileri

7411 Bina ve ilgili elektrik tesisatçıları

Bina ve ilgili elektrik tesisatçıları; elektrik kablolama sistemlerini ve ilgili ekipmanlar ile tesisatın kurulması, bakım ve onarımının yapılması.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Okul, hastane, ticari binalar, konutlar ve diğer yapılar gibi çeşitli binalarda elektrikli kablolama sistemlerini ve ilgili ekipmanları kurmak, bakım ve onarımını yapmak;
- (b) işlemlerin sırasını ve yöntemlerini belirlemek amacıyla ozalit planlarını, kablolama diyagramlarını ve şartnameleri incelemek;
- (c) iş şartnamelerine ve ilgili standartlara dayalı olarak elektrik kabloları, ekipman ve tesisatların yerleşim ve kurulumunun planını yapmak;
- (d) riskleri, bozuklukları, ihtiyaç duyulan ayar veya onarımları belirlemek amacıyla elektrik sistemlerini, ekipmanları ve parçaları denetlemek;
- (e) terminal ve rakorlara hat ve kabloları seçmek, kesmek ve bağlamak;
- (f) kurulum referans noktalarını ölçmek ve yerleştirmek;
- (g) elektrik kontrol panosunun yerini belirlemek ve kurmak;
- (h) devre bağlantılarını test etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Elektrik tesisatçısı
- Bina elektrik tesisatı tamircisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Elektrik montajcısı - 7412
- Elektrik mekanikeri - 7412
- Elektrik hattı kurulumcusu - 7413

7412 Elektrik mekanikeri ve montajcıları

Elektrik mekanikeri ve montajcıları; binalarda, fabrikalarda, motorlu taşıtlarda, iş yerlerinde veya diğer yerlerde elektrikli makineleri, diğer elektrikli cihazları ve ekipmanları monte eder, ayarlar, kurulumunu ve onarımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çeşitli türlerdeki elektrikli makine ve motorları, jeneratörleri, anahtarlama mekanizmasını ve kontrol cihazlarını, aletlerini veya asansör ve ilgili ekipmanların elektrikli kısımlarını monte etmek, ayarlamak ve onarmak;
- (b) evde kullanılan cihazların, sanayi makinelerinin ve diğer cihazların elektrikli kısımlarını monte etmek, ayarlamak ve onarmak;
- (c) mamul elektrikli ürünleri kontrol ve test etmek;
- (d) elektrikli ekipmanların, kablolama ve kontrol sistemlerinin kurulumunu yapmak, test etmek, bağlantısını yapmak, devreye sokmak, bakımını yapmak ve üzerinde değişiklik yapmak;
- (e) elektrikli ve hidrolik yolcu ve yük asansörlerini, yürüyen merdivenleri, yürüyen yolları ve diğer kaldırma ekipmanlarını tasarlamak, kurulumunu yapmak, bakımını yapmak, servis hizmetini vermek ve onarmak;
- (f) elektrikli sistemlerini güç kaynağına bağlamak;
- (g) arızalı parçaları değiştirmek ve onarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Armatür kurucusu
- Otomotiv elektrikçisi
- Elektrik jeneratörü montajcısı
- Elektrik mekanikeri
- Asansör mekanikeri

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Elektronik mekanikeri - 7421
- Elektrikli ekipman montajcısı - 8212

7413 Elektrik hattı döşeyicileri ve tamircileri

Elektrik hattı döşeyicileri ve tamircileri; elektrik iletim ve besleme kablolarını ve ilgili ekipmanları kurarlar, onarırlar ve bağlantılarını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yerüstü ve yeraltı elektrik enerjisi ve elektrik çekiş hatlarını kurmak ve onarmak;
- (b) yeraltı ve yerüstü kablolarına eklemeler yapmak;
- (c) ekipmanları düzenli olarak kontrol etmek ve çalışma alanının etrafına bariyer tesis etmek gibi güvenlik uygulama ve prosedürlerine bağlı kalmak;
- (d) örselenmiş veya düşmüş hatlardan kaynaklanan elektriksels tehlikeleri ortadan kaldırmak veya tamire imkan tanımak için anahtarları açmak ya da topraklama aygıtlarını eklemek;

(e) ekipmanlara erişmek için direklere tırmanmak veya kamyonu monte edilmiş kepçeleri kullanmak;

(f) kablolama diyagramlarını ve elektrik test cihazlarını kullanarak arızalı ayırma aygıtlarını, devre kesicilerini, sigortaları, voltaj regülatörlerini, transformatörleri, anahtarları, röleleri veya elektrik tesisatlarını belirlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Elektrik kablosu bağlayıcısı
- Elektrik enerji hattı çalışanı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Veri ve telekomünikasyon kabloçusu - 7422
- Telekomünikasyon hattı çalışanı - 7422

742 Elektronik ve telekomünikasyon kurulumcuları ve tamircileri

Elektronik ve telekomünikasyon kurulumcuları ve tamircileri; ticari ve ofis makineleri ve elektronik aletleri ile kontrol sistemleri gibi elektronik ekipmanları monte eder, bakımını yapar, ayarlar ve onarımını yaparlar, telekomünikasyon ekipmanları, veri iletim ekipmanları, kablolar ve antenleri kurar, bakım ve onarımını yaparlar, bilgisayarların onarımını yapar, monte eder ve bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Arızaları belirlemek amacıyla makinelerin, ekipmanların, aletlerin ve kontrol sistemlerinin incelenmesi ve test edilmesi; eskimiş ve zarar görmüş parça ve kablo bağlantılarının ayarlanması, onarılması ve yenilenmesi, makine, ekipman ve aletlerin bakımının yapılması; elektronik cihazların ve kontrol sistemlerinin kurulması; elektronik ekipmanların monte edilmesi ve ayarlanması; bilgisayar, veri iletim ekipmanı ve bilgisayar çevre birimlerinin bakımının yapılması, sorunlarının çözülmesi, monte edilmesi, ayarlanması, test edilmesi ve onarımlarının yapılması; mikro dalga, tele ölçüm, çoklama, uydu ve diğer radyo ve elektromanyetik dalga iletişim sistemlerinin kurulması, bakımının ve onarımlarının yapılması, arızalarının teşhis edilmesi; teknik bilgi ve önerilerin sağlanması ve karmaşık telekomünikasyon ağ ve ekipmanlarının performanslarının gözlemlenmesi; bilgisayar, radyo, telefon ve televizyon aktarıcısı için kablolanın kurulması, birleştirilmesi ve onarımlarının yapılması; iletişimde kullanılan antenlerin kurulması, bakım ve onarımlarının yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

7421 Elektronik mekanikerleri ve servis elemanları

7422 Bilgi ve iletişim teknolojisi kurulumcuları ve servis elemanları

7421 Elektronik mekanikerleri ve servis elemanları

Elektronik mekanikerler ve servis elemanları; ticari ve ofis makineleri, elektronik aletler ve kontrol sistemleri gibi elektronik ekipmanları monte eder, bakımını yapar, ayarlar ve onarımlarını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Arızaları tespit etmek için makineleri, ekipmanları, aletleri, kontrol sistemleri ve diğer elektronik ekipmanları incelemek ve test etmek;
- (b) eskimiş ve zarar görmüş parça ve kablo bağlantılarını ayarlamak, onarmak ve yenilemek, makine, ekipman ve aletlerin bakımını yapmak;
- (c) ekipmanları yeniden monte etmek, test işletimlerini yapmak ve ayarlamak;
- (d) elektronik aletlerin ve kontrol sistemlerinin kurulması;
- (e) ilgili mühendisler, teknisyenler ve diğer bakım elemanlarıyla işi koordine etmek;
- (f) arızaları ve sistemsel problemleri teşhis etmek amacıyla test verisini yorumlamak;
- (g) el aletleri ve elektrikli aletler kullanarak veya lehimleyerek elektrik ve elektronik parçaları, düzenekleri ve sistemleri kurmak, ayarlamak, onarmak ya da yenilemek;
- (h) radyo sistemleri, cihazları, manyetoları, invertörleri ve havada yakıt ikmali sistemleri gibi düzeneklere parçaları birleştirmek;
- (i) bakım ve onarım işlerinin kayıtlarını tutmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Uçak bakım mekanikeri (havacılık elektroniği)
- Hava taşıtları elektroniği mekanikeri
- Bankamatik (ATM) mekanikeri
- Elektronik mekanikeri
- Elektronik ekipman servis elemanı
- Fotokopi makinesi tamircisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Hava trafik emniyet teknisyeni - 3155

7422 Bilgi ve iletişim teknolojisi kurulumcuları ve servis elemanları

Bilgi ve iletişim teknolojisi (BİT) kurulumcuları ve servis elemanları; telekomünikasyon ekipmanları, veri iletim ekipmanları, kablo, anten ve iletim kanallarını kurar, bakım ve onarımlarını yaparlar ve bilgisayarların onarımını yapar, monte eder ve bakımlarını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bilgisayar, veri iletim ekipmanı ve bilgisayar çevre birimlerinin bakımını yapmak, sorunlarını çözmek, test etmek ve onarımlarını yapmak;
- (b) bilgisayar donanımlarını monte etmek ve ayarlamak;
- (c) mikro dalga, tele ölçüm, çoklama, uydu ve diğer radyo ve elektromanyetik dalga iletişim sistemlerini kurmak, bakım ve onarımlarını yapmak ve arızaları teşhis etmek;

- (d) teknik bilgi ve öneriler sağlamak ve karmaşık telekomünikasyon ağ ve ekipmanlarının performanslarını gözlemlemek;
- (e) bilgisayar, radyo, telefon ve televizyon aktarıcısı için kablolama tertibatını kurmak, birleştirmek ve onarımlarını yapmak;
- (f) telekomünikasyon ve veri kablolarını birleştirmek ve kablo kılıfını contalamak;
- (g) iletişimde kullanılan antenleri kurmak, bakım ve onarımlarını yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İletişim teknolojisi servis elemanı
- Bilgisayar donanım kurucusu
- Bilgisayar ekipmanı montajcısı
- Veri ve telekomünikasyon kablocusu
- Telekomünikasyon ekipmanı bakım ve onarımcısı
- Telefon tesisatçısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Telekomünikasyon mühendisliği teknisyeni - 3522

75 Gıda işleme, ağaç işleri, giyim eşyası ve diğer sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar

Gıda işleme, ağaç işleri, giyim eşyası ve diğer sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar; tarım ve balıkçılık ham maddelerini işleyerek gıda ürünleri vb. elde ederler, ahşap, tekstil, kürk, deri veya diğer malzemelerden yapılan eşyaları yapar ve onarırlar. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu işler, fiziksel çabayı ve belirli işlerin yapılabilmesi için gereken zamanı düşürmek ve bununla beraber ürünlerdeki kaliteyi arttırmak için elle, el gücü ile çalışan ve diğer aletlerle yapılır. Görevler, iş organizasyonu, kullanılan malzeme ve aletler, nihai ürünün yapısı ve amacı hakkında bilgi sahibi olmayı gerektirir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Et, balık, tahıl, meyve, sebze vb. malzemeleri işleyerek gıda ürünlerinin üretilmesi ve tütünden tütün ürünleri elde edilmesi; yiyecek ürünlerinin ve içeceklerin tadılması ve bunların sınıflandırılması; doğal lif, deri ve postların işlenmesi; mobilya ve ahşaptan yapılmış diğer eşyaların yapılması ve onarılması; deri, post ve ham derilerin ileri aşamalarda kullanımlar için hazırlanması; tekstil, giysi, şapka, ayakkabı ve ilgili ürünlerin yapılması ve onarılması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

751 Gıda işleme ve ilgili işlerde çalışanlar

752 Ağaç işleyiciler, ahşap mobilya imalatçıları ve ilgili işlerde çalışanlar

753 Tekstil ve giyim eşyası ile ilgili işlerde çalışanlar

754 Diğer sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar

751 Gıda işleme ve ilgili işlerde çalışanlar

Gıda işleme ve ilgili işlerde çalışanlar; hayvanları keser, temizler ve bunları ve benzer gıda maddelerini insan ve hayvan tüketimi için hazırlarlar, çeşitli tipte ekmek, kek vb. unlu ürünleri yaparlar, meyve, sebze vb. gıdaları işler ve konserve yaparlar, çeşitli gıda ürünlerini ve içecekleri tadar ve sınıflandırır ve ya tütünü hazırlar ve tütün ürünleri imal ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Hayvanların kesilmesi; et ve balıkların işlenmesi, bunların ve ilgili gıda maddelerinin hazırlanması; çeşitli türde ekmek, kek vb. unlu ürünlerin yapılması; meyve, sebze ve ilgili gıdaların işlenmesi ve konserve yapılması; çeşitli gıda ürünlerinin ve içeceklerin tadılması ve sınıflandırılması; tütünün hazırlanması ve tütün ürünlerinin imal edilmesi. Çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu gruptaki meslekler aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

7511 Kasaplar, balık satıcıları ve benzer gıda hazırlama işlerinde çalışanlar

7512 Fırıncılar, pastacılar ve şekerleme imalatçıları

7513 Süt ürünleri imalatçıları

7514 Meyve ve sebze işleyiciler

7515 Gıda ve içecek tadıcıları ve sınıflandırıcıları

7516 Tütün hazırlayıcılar ve tütün ürünleri yapımçıları

7511 Kasaplar, balık satıcıları ve benzer gıda hazırlama işlerinde çalışanlar

Kasaplar, balık satıcıları ve benzer gıda hazırlama işlerinde çalışanlar; hayvanları keser, et ve balıkları keser, temizler, parçalara ayırır ve işler, kemikleri/kılçıkları ayırır ve ilgili gıda maddelerini hazırlarlar, kurutma, tuzlama veya tütsüleme yöntemiyle et, balık ve diğer gıdalar ile gıda ürünlerinin konservesini yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Hayvanları kesmek;

(b) hayvanların derisini yüzmek ve tıraşlamak;

(c) satış ve daha ileri işlemler için et ve balıkların kemiklerini/kılçıklarını çıkarmak, parçalamak ve işlemek;

(d) karışımları hazırlamak ve kıyma, karıştırma ve şekil verici makineleri kullanarak sosis, sucuk ve benzer ürünler yapmak;

(e) et, balık ve diğer gıdaları tütsülemek;

(f) et, balık ve diğer gıda maddelerini tütsülemek amacıyla tütsü odaları veya fırınları kullanmak;

(g) satış amacıyla et, balık ve benzer gıda maddelerini pişirmek veya başka yollarla hazırlamak;

(h) paketlemek, tartmak ve etiketlemek dahil et veya balıkları tüketicilere satmak ve ödemeleri

almak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kasap
- Balık filetöçüsü
- Balık satıcısı
- Hayvan kesicisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Perakende ticaret ile ilgili küçük işyeri sahibi - 5221
- Et işleme makinesi operatörü - 8160
- Balık işleme makinesi operatörü - 8160

7512 Fırıncılar, pastacılar ve şekerleme imalatçıları

Fırıncılar, pastacılar ve şekerleme imalatçıları; çeşitli tipte ekmek, kek ve diğer unlu mamuller ile el yapımı çikolata ve şekerleme imal ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Ekmek, kek, bisküvi, pasta, börek ve diğer unlu mamulleri imal etmek;
- (b) çeşitli el aletleri ve makineler kullanarak şeker, çikolata ve diğer malzemelerin karışımlarından el yapımı şekerlemeler imal etmek;
- (c) ölçülmüş malzemeleri karıştırma, harmanlama kasesinde veya pişirme makinesinde birleştirmek;
- (d) standart ve şartnamelere uygunluğu sağlamak amacıyla ham malzemelerin kalitesini kontrol etmek;
- (e) spatula ve fırça kullanarak pişmiş ürünlerin üzerini jöle, şekerli krema veya diğer kaplama malzemeleriyle kaplamak;
- (f) iş sağlığı ve güvenliği yönetmeliklerine uygunluğu sağlamak amacıyla imalata geçmeden önce ekipmanların temizliğini ve tesisin işleyişini kontrol etmek;
- (g) pişirme süresini belirlemek için fırın sıcaklığını ve ürünün görünüşünü gözlemlemek;
- (h) ekmek, sandviç ekmeği, pastane ve şekerleme ürünlerinin şekillendirilmesi, yüklenmesi, pişirilmesi, boşaltılması, fırıncı tepsilerinden kaydırılarak alınması ve soğutulması işlemlerini koordine etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Fırıncı ustası
- Şekerleme imal ustası
- Çikolata imal ustası (pastane, imalathane vb.)
- Pasta ustası

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Aşçı - 5120
- Fırın mamulleri makinesi operatörü - 8160
- Ekmek üretim makinesi operatörü - 8160
- Çikolata üretim makinesi operatörü - 8160

7513 Süt ürünleri imalatçıları

Süt ürünleri imalatçıları; tereyağı ve çeşitli tipte peynir, krema veya diğer süt ürünlerini üretirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Belirli süt yağı içeceği elde etmek için sütü kaynatmak veya pastörize etmek;
- (b) kremayı süttten ayırmak ve kremayı döverek tereyağı çıkarmak;
- (c) belli miktarda mayayı ve diğer malzemeleri süte boşaltmak;
- (d) sütün kesilmesini sağlamak, keşiği (çökelti) istenilen kıvama gelinceye kadar ısıtmak ve peynir suyunu süzmek, peyniri şekillendirmek için kalıplara koymak;
- (e) peyniri tuzlamak ve küf oluşumunu geliştirmek için peyniri delmek veya kültürlü su ile yıkamak;
- (f) peyniri kurutmak için peynir bloklarını raflara yerleştirmek ve alt üst etmek;
- (g) paketlenmeden önce kontrol etme, örnek alma ve gerekli olduğu durumlarda işlem koşullarını ayarlama yoluyla ürün kalitesini gözlemlemek;
- (h) kullanılan malzemelerin miktarını, test sonuçlarını ve döngü süresini kaydetmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Tereyağı imalatçısı
- Peynir imalatçısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Süt ürünleri makinesi operatörü - 8160
- Süt işleme makinesi operatörü - 8160

7514 Meyve ve sebze işleyiciler

Meyve ve sebze işleyiciler; sebze, meyve, kabuklu yemiş ve ilgili gıdaları pişirme, kurutma, tuzlama ve suyunu veya yağını çıkarma da dahil çeşitli yollarla işler veya konserve ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çeşitli meyvelerin suyunu çıkarmak;
- (b) yağlı tohum, kabuklu yemiş veya meyvelerden yağ çıkarmak;
- (c) meyve, sebze ve ilgili gıdaları pişirmek, tuzlamak veya kurutmak;
- (d) konserve yapmaya yardım etmek ve yapısını, görünüşünü ve tadını iyileştirmek için pektin, şeker, baharat ve sirke gibi malzemeleri ilave etmek ve karıştırmak;

(e) konserve gıdaları steril kavanozlara, şişelere veya diğer kaplara aktarmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Acı sos (doğu Hindistan` a özgü tatlı-ekşi bir karışım) imalatçısı
- Meyve konservecisi
- Reçel imalatçısı
- Yağ çıkarıcı
- Sebze ve meyve turşu kurucusu
- Sebze konservecisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Konserve makinesi operatörü - 8160

7515 Gıda ve içecek tadıcıları ve sınıflandırıcıları

Gıda ve içecek tadıcıları ve sınıflandırıcıları; çeşitli türdeki tarımsal ürünleri, gıda ve içecekleri kontrol eder, tadar ve sınıflandırır.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İşleme sürecindeki çeşitli aşamalarda tarımsal ürünleri, gıda ve içecekleri kontrol etmek, test etmek, tatmak ve koklamak;
- (b) ürünün kalitesini, tüketici zevkine uygunluğunu ve yaklaşık değerini benzerliğini belirlemek ve bunları uygun sınıflarda derecelendirmek;
- (c) kalitesiz ürünleri ayırmak;
- (d) etiketlere, alış veya satış belgelerine derece ve/veya tanımlama numaralarını kaydetmek;
- (e) ürünleri tartmak ve ölçmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Gıda sınıflandırıcısı
- Gıda tadıcısı
- Likör tadıcısı
- Çay tadıcısı
- Şarap tadıcısı

7516 Tütün hazırlayıcılar ve tütün ürünleri yapımçıları

Tütün hazırlayıcılar ve tütün ürünleri yapımçıları; tütün yapraklarını hazırlar ve çeşitli tütün ürünleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kurutulmuş tütün yapraklarını tip, kalite ve yetiştiği bölgeye göre sınıflamak;
- (b) farklı çeşnili karışımlar elde etmek için formüle göre tütün yapraklarını karıştırmak;

- (c) daha sonraki işlemler için tütünlerin nemlendirilmesinde kullanılan vakumlu konteynırları hazırlamak;
- (d) tütün yapraklarından damar ve sapları çıkarmak ve tütünleri kıymak;
- (e) elde veya basit makineler yardımıyla puro, sigara, enfiye ve diğer tütün ürünlerini yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Puro yapımcısı
- Sigara yapımcısı
- Tütün sınıflayıcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Puro üretim makinesi operatörü - 8160
- Sigara üretim makinesi operatörü - 8160

752 Ağaç işleyiciler, ahşap mobilya imalatçıları ve ilgili işlerde çalışanlar

Ağaç işleyiciler, ahşap mobilya imalatçıları ve ilgili işlerde çalışanlar; ağaçları ve ham ahşap ürünlerini işler ve çürümesini önlerler; ahşap mobilya, taşıt ve diğer ahşap ürünleri ve parçaları yapar, dekore eder ve onarırlar, ağaç kurutma ve çürümesini önleme ekipmanı, ağaç işleme ekipmanı, makineleri ve takım tezgahlarını kurar, işletir ve bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Keresteleri ve diğer ahşap ürünleri kurutmak ve ahşap ürünleri koruyucularla kimyasal işleme tabi tutmak ve emprenye etmek için işleme ekipmanlarının ve diğer ekipmanların kullanılması ve bakımlarının yapılması; parçaları ve bileşenleri kesmek, şekillendirmek ve biçimlendirmek için ağaç işleme makinelerinin kullanılması; planların incelenmesi, yapılacak eşyaların boyutlarının doğrulanması, tam birimleri oluşturmak amacıyla parçaların birleştirilmesi ve şartnamelere bağlı kalmayı sağlamak için parçaların kalitesinin ve uygunluğunun kontrol edilmesi; başkaları tarafından kullanılmak üzere çeşitli tipteki makinelerin kurulması ve ayarlanması; mobilya, demirbaş eşya ve diğer ahşap ürünlerini imal etmek, onarmak veya ahşap bölümlerini yeniden cilalamak için farklı tipteki ağaç işleme makinelerinin kurulması, programlanması, işletilmesi ve kontrol edilmesi; şartnamelerin okunması ve yorumlanması veya sözlü talimatların izlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

7521 Ağaç işleyiciler

7522 Ahşap mobilya imalatçıları ve ilgili işlerde çalışanlar

7523 Ağaç işleme takım tezgahı kurucuları ve operatörleri

7521 Ağaç işleyiciler

Ağaç işleyiciler; elle veya kurutma fırını ve tanklar gibi ağaç işleme ekipmanlarını kullanarak ahşap ve tomruk/keresteyi kurutur, çürümesini önler ve işlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kerestelerin kurutulması, ağaçların ve diğer ahşap ürünlerin hazırlanması ve neminin belirli bir seviyeye kadar buharlaştırılması ve koruyucularla ahşap ürünlerinin emprenye edilmesi için kurutma fırınlarını, işleme tanklarını ve diğer ekipmanları kullanmak ve bakımını yapmak;
- (b) standartlardan sapmaların belirlenmesi ve sürecin şartnamelere göre çalışmasını sağlamak için ekipmanların çalışmasını, göstergeleri ve panel ışıklarını gözlemlemek;
- (c) işlem döngüsünün her aşamasında belirli sıcaklık, vakum ve hidrolik basınç ve çözelti seviyesini korumak ve uygulama kanallarına tedavi solüsyonunun girmesini sağlayan vanaları işletmek;
- (d) işleme sürecini hızlandırmak için izabe haznesinden su ve buharı bertaraf eden ve ağaç gözeneklerine tedavi solüsyonu uygulayan vakum ve hidrolik basınç pompalarını çalıştırmak;
- (e) gerektiğinde işleme ekipmanlarının bakımına yardım etmek;
- (f) ekipmanları temizlemek, yağlamak ve ayarlamak;
- (g) malzemeleri ve ürünleri elle veya at arabası, el arabası ya da kaldıraç kullanarak iş alanına/iş alanından taşımak;
- (h) üretim raporlarını tamamlamak ve muhafaza etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kurutma fırını operatörü - ağaç
- Kereste fırını operatörü
- Kaplama kurutma makinesi bakıcısı
- Kereste kurutma işlemcisi
- Ağaç işlemcisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Ağaç işleme tesisi operatörü - 8172

7522 Ahşap mobilya imalatçıları ve ilgili işlerde çalışanlar

Ahşap mobilya imalatçıları ve ilgili işlerde çalışanlar; ağaç işleme makinelerini, takım tezgahlarını ve özel el aletlerini kullanarak mobilya, el arabası, at arabası ve diğer taşıtları, tekerlekleri, parçaları, bağlantı parçaları, kalıpları, modelleri ve diğer ahşap ürünleri imal eder, dekore eder ve onarımlarını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Parçaları ve bileşenleri kesmek, şekillendirmek ve biçimlendirmek için elektrikli testere, planya tezgahı, zıvana delik makinesi ve vargel tezgahı gibi ağaç işleme makinelerini ve el aletlerini kullanmak;
- (b) planları incelemek, yapılacak eşyaların boyutlarını doğrulamak veya şartnameleri hazırlamak ve parçaların birleştirilmesi ve şartnamelere bağlı kalmayı sağlamak için parçaların kalitesini ve uygunluğunu kontrol etmek;

- (c) bağlantıları tıraşlayarak düzeltmek ve yapıştırıcı ve mengene kullanarak tüm birimleri oluşturmak amacıyla parçaları ve tali parçaları uygun hale getirerek bir arada olacak şekilde tutturmak, çivi, vida veya diğer bağlayıcıları kullanarak bağlantıları güçlendirmek;
- (d) dolap, mobilya, taşıt, ölçekli model, spor ekipmanı ve diğer parça veya ürünler gibi çeşitli ahşap eşyaları yapmak, stilini değiştirmek ve onarmak;
- (e) ahşap kakma, kaplama ve desenler oyma yoluyla mobilya ve demirbaş eşyaları dekore etmek;
- (f) ahşap eşyaların veya mobilyaların yüzeylerine son işlemleri yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ahşap mobilya imalatçısı
- Araba yapımcısı (ahşap)
- Mobilya yapımcısı
- Tekerlek yapımcısı (ahşap)
- Ahşap kalıp yapımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Marangoz ve doğramacı (ahşap) - 7115
- Ağaç ve ilgili ürünlerin montajcıları - 8219

7523 Ağaç işleme takım tezgahı kurucuları ve operatörleri

Ağaç işleme takım tezgahı kurucuları ve operatörleri; mobilya, demirbaş eşya ve diğer ahşap ürünler için ahşap parçaları imal etmek veya onarmak amacıyla hassas biçme, şekillendirme, planyalama, delme, tornalama ve oyma makineleri gibi otomatik veya yarı otomatik ağaç işleme makinelerini kurar, işletir ve çalışmasını gözlemlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Mobilya, demirbaş eşya ve diğer ahşap ürünler için ahşap parçaların imal edilmesi veya onarılması amacıyla kesme, şekillendirme, delme, planyalama, presleme, tornalama, zımparalama veya oyma işleri için bir çok tipteki ağaç işleme makinelerini kurmak, programlamak, işletmek ve çalışmasını gözlemlemek;
- (b) portmanto, paspas sapı, çamaşır mandalı ve diğer ürünler gibi ahşap ürünlerin imal edilmesi amacıyla ön ayarlı özel amaçlı ağaç işleme makinelerini işletmek;
- (c) işlenecek parçaya, makine fonksiyonlarına ve ürün özelliklerine göre bıçakları, testere ağızlarını, kesici uçları, kesici kafaları, kamları, matkap uçlarını veya kayışları seçmek;
- (d) testere ağızlarını, kesici kafaları, matkap uçları ve zımparalama şeritlerini monte etmek ve ayarlamak ve el aletlerini ve gönye/metre kullanmak;
- (e) başkaları tarafından kullanılmak üzere çeşitli tipteki ağaç işleme makinelerini kurmak ve ayarlamak;
- (f) şartnameleri okumak ve yorumlamak veya sözlü talimatları izlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ahşap oyma makinesi operatörü
- Mobilya üretim makinesi operatörü
- Hassas ağaç işleme hızarı
- Ahşap ürün makinesi operatörü
- Ağaç tornacısı
- Ağaç işleme torna tezgahı operatörü
- Ağaç işleme makinesi kurucusu
- Ağaç işleme makinesi kurucu operatörü
- Ağaç işleme makinesi kurma operatörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Ağaç ve ilgili ürünlerin montajcıları - 8219

753 **Tekstil ve giyim eşyası ile ilgili işlerde çalışanlar**

Tekstil ve giyim eşyası ile ilgili işlerde çalışanlar; ısmarlama giyim eşyalarını bedene uygun hale getirir, değiştirir ve tadilat yaparlar; tekstil ve kürklü giyim eşyalarını, deri veya kürklü ürünleri tasarlar ve yaparlar; tekstil giyim eşyalarını, eldivenleri ve diğer tekstil ürünlerini tadil eder, yeniler ve süslerler; giyim eşyaları için kalıp oluştururlar; mobilyaların, aparatların, ortopedik cihazların ve otomobillerin döşemelerini monte eder, onarımını yapar ve değiştirirler; hayvan derilerini, ham derilerini veya postlarını kırkar, kazır, tabaklar, perdahlar ve boyarlar; ayakkabı ve deriden eşyalar üzerinde değişiklik yapar ve bunları tamir ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Giyim eşyalarının bedene uygun hale getirilmesi, değiştirilmesi ve tamir edilmesi; tekstil kumaşından, hafif deriden ve diğer malzemelerden ısmarlama giyim eşyalarının tasarlanması ve yapılması veya şapka veya peruk yapılması; giyim eşyası stilinde değişiklik yapılması; giyim eşyalarının, tekstil, deri ve kürklü diğer ürünlerin üretimi için hassas ana kalıpların oluşturulması; tekstil, kürk, hafif deri ve diğer malzemelerden giyim eşyalarının, eldivenlerin ve diğer ürünlerin dikilmesi, birleştirilmesi, iğne ile örülmesi, tamir edilmesi, yenilenmesi ve süslenmesi, yelken, güneşlik ve tentelerin üretilmesi ve monte edilmesi; mobilyaların, aparatların ve ortopedik cihazların, otomobillerin, demiryolu araçlarının, hava taşıtlarının, gemilerin ve benzeri araçların, koltuk, panel ve diğer mobilyalarının döşemelerinin monte edilmesi, onarımının yapılması ve değiştirilmesi; giyim eşyası ve diğer ürünlerin imalatına yönelik deri ve işlenmiş kürk üretimi için deri, post veya pöstekilerin kırılması, kazınması, temizlenmesi, tabaklanması, perdahlanması ve boyanması; standart, müşteri isteğine göre özel veya ortopedik ayakkabıların, doğal ve sentetik deri ürünlerin yapılması, bunların değiştirilmesi ve onarılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 7531 Terziler, elbise yapımcıları, kürk ve şapka yapımcıları
- 7532 Giyim eşyası ve ilgili kalıp yapımcıları ve kesimcileri
- 7533 Dikişçiler, nakışçılar ve ilgili işlerde çalışanlar

7534 Döşemeciler ve ilgili işlerde çalışanlar

7535 Ham deri işleyiciler, tabakçılar ve postçular

7536 Ayakkabı yapımcıları ve ilgili işlerde çalışanlar

7531 Terziler, elbise yapımcıları, kürk ve şapka yapımcıları

Terziler, elbise yapımcıları, kürk ve şapka yapımcıları; ısmarlama veya el yapımı giyim eşyalarını yapar, uygun hale getirir, değiştirir ve onarırlar. Bunlar, tekstil kumaşı, hafif deri, kürk ve diğer malzemelerden takım elbise, palto/manto ve elbise gibi ısmarlama giyim eşyalarını üretirler veya müşterilerin ve giyim eşyası imalatçılarının şartnamelerine göre şapka veya peruk yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çoğu kez müşterilerin bireysel gereksinimlerine göre palto/manto, takım elbise, etek, gömlek, bluz, kadın iç çamaşırı, korse, şapka, peruk ve benzeri giyim eşyaları yapmak;
- (b) giyim eşyasının arzu edilen büyüklüğüne, rengine, desenine ve kalitesine uygun tekstil kumaşını, deriyi veya kürklü ham deriyi seçmek; giysi kalıbın uygun olarak bunları şekillendirmek amacıyla kesmek ve giyim eşyasının tasarımına göre kalıp üzerinde bunları düzenlemek;
- (c) pantolon paçasını daraltmak, yaka dökümünü daraltmak, votka eklemek veya çıkarmak gibi giyim eşyasının stilinde değişiklikler yapmak;
- (d) müşterilerin ve giyim eşyası imalatçılarının şartnamelerine ve uygunluğuna göre ticari kalıpları seçmek ve üzerinde değişiklik yapmak;
- (e) müşterilerin isteklerine göre ısmarlama giyim eşyalarını, elbiseleri, palto/mantoları ve diğer ölçüye göre yapılmış giyim eşyalarını ölçülerine uygun hale getirmek, değiştirmek ve onarmak;
- (f) tiyatro, televizyon ve sinema filmi yapımlarında kullanılan kostümleri yapmak ve bakımını yapmak;
- (g) şapkaları şekillendirmek ve dekore etmek amacıyla saten veya ipek gibi malzemeleri katlamak, bükme ve kıvrıma veya taç ya da şapka kenarının etrafına suni çiçekler veya fiyonk şeklinde kurdele ya da kumaşları dikmek;
- (h) peruk yapmak amacıyla malzemeleri ve saç tellerini birlikte tutturmak ve dikmek;
- (i) peruklara doğal bir görünüm vermek için saçların renk tonlarını harmanlamak, dokuma saçları belirlenmiş pozisyona getirmek ve takma saçları biçimlendirmek için saçları bir arada dikmek;
- (j) kürklü giyim eşyaları ve diğer kürklü eşyaları yapmak, değiştirmek, tekrar stil vermek ve onarmak;
- (k) eski palto/mantolardan kürkleri veya derileri çıkarmak, kürklü palto/mantoların iç kısmına kumaş yapıştırmak ve kürklü giyim eşyalarını süslemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Elbise yapımcısı
- Kürk yapımcısı
- Şapka yapımcısı
- Terzi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tekstil elişi çalışanı - 7318
- Dikiş makinesi operatörü - 8153

7532 Giyim eşyası ve ilgili kalıp yapımcıları ve kesimcileri

Giyim eşyası, deri ve ilgili kalıp yapımcıları ve kesimcileri; giyim eşyalarının, diğer tekstil ve deri veya kürklü ürünlerin üretimi için hassas ana kalıpları yaparlar. Bunlar, giyim eşyası, şapka, kep, eldiven ve çeşitli ürünlerin imalatında planlara veya şartnamelere göre tekstil, hafif deri ve diğer malzemeleri işaretler, keser, şekil verir ve uçlarını tıraşlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çizelge, teknik resim aletleri, bilgisayar ve/veya derecelendirme aygıtlarını kullanarak çeşitli giyim eşyası ölçülerinin her biri için ana kalıp yapmak;
- (b) bir bilgisayar yardımıyla özel bir giyim eşyası tasarımı için ozalit baskıları veya kalıp parçalarını oluşturmak;
- (c) malzemenin esnemesini de göz önüne alarak ölçülere göre kalıpların boyutlarını hesaplamak;
- (d) bilgisayar veya çizim aletlerini kullanarak giysiler üzerindeki pliselerin, ceplerin ve düğme deliklerinin yerleri, ayakkabı parçaları üzerindeki dekoratif dikişler veya kanvas ürünler üzerindeki küçük delikler de dahil eklenecek parçaları göstermek amacıyla taslağı oluşturulmuş parçalar üzerine detayları çizmek;
- (e) maksimum verimi elde etmek ve uygun olarak kumaşı işaretlemek veya biçkilerin belirli noktalarını konumlandırmak amacıyla şablonları yerleştirmek veya malzemeleri ölçmek;
- (f) kumaş üzerine ana kalıbı sermek ve örnek kalıbı kesmek;
- (g) örnek giysileri yaparak ve ölçülere uygun hale getirerek kalıpları test etmek;
- (h) kumaş katlarının üstüne kalıpları yerleştirmek ve elektrikli veya elde bıçak ve kesicileri ya da bilgisayarlı sayısal kontrollü kesici cihazları kullanarak kalıpları takip ederek kumaşları kesmek;
- (i) giyim eşyaları ve diğer kürklü eşyalar için parça yapmak amacıyla kumaş veya kürklü derileri kesmek;
- (j) mamul bir ürünün gevşek olan uçlarının kesilmesi gibi mamul ürünlerin fazla malzemelerini kırpma ve iplerini kesmek;
- (k) derinin tüylerine, defolarına ve esnekliğine göre kullanımını maksimize ederek deriyi makinenin kesim kısmına yerleştirmek;
- (l) yumuşak döşemelikler ve kanvas ürünleri gibi diğer ürünlerin imalatında kalıp yapma, işaretleme ve biçme işlerini yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Giysi biçicisi
- Eldiven biçicisi
- Kürk kalıbı yapımcısı
- Giysi kalıbı yapımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tekstil kalıbı yapma makinesi operatörü - 8159

7533 **Dikişçiler, nakışçılar ve ilgili işlerde çalışanlar**

Dikişçiler, nakışçılar ve ilgili işlerde çalışanlar; tekstil, kürk, hafif deri ve diğer malzemelerden giyim eşyalarını, eldivenleri ve diğer ürünleri diker, onarır, yeniler ve süslerler, çadır, yelken, güneşlik ve brandaları imal ederler. Bunlar, temel olarak iğne ve iplik kullanarak elle çalışırlar, fakat dikiş makinesi kullanarak bazı görevleri de yapabilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Uygun iplik ve iğne kullanarak kumaş veya giysinin kusurlu veya tahrip olmuş kısmını elle onarmak;
- (b) sökme aleti veya jilet kullanarak değiştirilecek giysilerin dikişlerini sökmek;
- (c) parçaların özelliklerine veya rengine göre iplikleri seçmek veya örülerek tamir edilecek kumaşın rengini ve renk tonunu uydurmak için ipliği boyamak;
- (d) iğne ve iplik kullanarak delikleri yamamak, yırtıkları ve hasarlı dikişleri dikmek veya eşyalardaki kusurları örerek onarmak;
- (e) kanca kullanarak giyim eşyalarının yanlış tarafındaki düğümleri çekmek;
- (f) kumaşın deseniyle tamir edilmiş kısmı aynı göstermek için makasla uçlarını tıraşlamak;
- (g) iğne ve renkli iplik kullanarak kumaş üzerine damgalı, baskılı veya şablonla çizilmiş motifler gibi süsleme amaçlı tasarımları elle dikmek;
- (h) iğne ve renkli iplikler kullanarak elle veya makineyle bez/kumaş üzerine süsleme amaçlı tasarımları nakışla işlemek;
- (i) dikiş için hazırlamak amacıyla deri veya ayakkabı malzemelerini suyla yumuşatmak;
- (j) dekoratif süsleri erkek veya kadın şapkaları, kepler gibi eşyalara dikmek veya yapıştırmak;
- (k) şemsiye örtüsünü iskeletine elle dikmek, örtüyü dikişleri boyunca şemsiye tellerine tutturmak ve köşelerini şemsiye tellerinin ucuna dikmek ve katlandıığında şemsiyeyi tutması için örtünün dışına bağlarını dikmek;
- (l) kalın kumaş, kanvas ve benzeri malzemelerden yelken, güneşlik, branda ve çadırları imal etmek ve bunları birleştirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Nakışçı
- Dikişçi
- Şemsiye yapımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Elbise yapımcısı - 7531
- Tekstil elişi çalışanı - 7318
- Dikiş makinesi operatörü - 8153

7534 Döşemeciler ve ilgili işlerde çalışanlar

Döşemeciler ve ilgili işlerde çalışanlar; kumaş, deri, suni deri veya diğer döşemelik malzemelerle mobilyaların, demirbaş eşyaların, ortopedik cihazların döşemelerini; otomobillerin, demiryolu vagonlarının, hava taşıtlarının, gemilerin ve benzerlerinin oturma yerleri, panelleri, değiştirilebilir ve vinil örtüleri ile diğer mobilyalarının döşemelerini monte eder, onarır ve değiştirirler. Bunlar, ayrıca yastık, yorgan ve yatak imal eder ve onarırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Müşterilerle döşemelik kumaşı, rengini ve stilini görüşmek ve mobilyaların veya diğer eşyaların döşenmesi için tahmini maliyeti çıkarmak;
- (b) eskizlerden, müşteri tariflerinden veya ozalit baskılardan döşeme kalıpları yapmak;
- (c) kalıplara, şablonlara, eskizlere veya tasarım şartnamelerine göre döşemelik malzemeleri sermek, ölçmek ve biçmek;
- (d) yayları, dolgu malzemelerini ve kaplama malzemelerini mobilya iskeletine monte etmek, yerleştirmek ve sıkıca tutturmak;
- (e) yastıkların dikişine yönelik döşemelik malzemeleri elle dikmek ve kaplama malzemelerinin parçalarını birleştirmek;
- (f) malzemelerdeki söküklere veya yırtıklara dikmek veya iğne ve iplik kullanarak tafting oluşturmak;
- (g) dekoratif süsleri, kopçaları, kurdeleleri, düğmeleri ve diğer aksesuarları döşenmiş eşyalar üzerindeki örtülere veya iskelete tutturmak, yapıştırmak veya dikmek;
- (h) hava taşıtları, motorlu kara taşıtları, demiryolu vagonları, tekneler ve gemilerde döşemelikleri sermek, biçmek, yapmak ve monte etmek;
- (i) yapay kol ve bacakların ham deri kaplamalarını onarmak;
- (j) sökme ıskarpelaları, manyetik çekiçler ve uzun iğneler dahil çeşitli aletleri kullanarak antika mobilyaları yenilemek;
- (k) odaları dekore etmek ve döşemelik kumaşları birbirine uydurmak amacıyla iç mekan tasarımcılarla işbirliği yapmak;
- (l) yorgan, yastık ve yatak imal etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Yatak yapımcısı
- Mobilya döşemecisi
- Taşıt döşemecisi
- Ortopedik ürün döşemecisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Dikiş makinesi operatörü - 8153

7535 Ham deri işleyiciler, tabakçılar ve postçular

Ham deri işleyiciler, tabakçılar ve postçular; giyim eşyası ve diğer ürünlerin yapımına yönelik olarak deri ve işlenmiş kürk üretmek amacıyla hayvan derilerini, postlarını veya pöstekilerini tıraşlar, sıyırır, temizler, tabaklar, perdahlar ve boyarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) deri, post ve pöstekileri renklerine, tonlarına, büyüklüklerine ve yoğunluklarına göre sıralamak ve sınıflandırmak;
- (b) temizlemek ve yumuşatmak amacıyla post veya ham derilerden et, yağ veya koruyucu doku parçalarını sıyırmak;
- (c) kireçli suda ıslatılmış post veya derilerden kılları bertaraf etmek;
- (d) postları tuzla işleyerek hazırlamak;
- (e) derilerden uzun, kaba kılları bertaraf etmek ve taban kıllarını eşit boyda tıraşlamak;
- (f) derilerin parlaklığını ve güzelliğini artırmak veya derileri doğal görünümüne kavuşturmak için derileri tabaklamak ve sepilemek;
- (g) post veya derileri işlemek için deri sıyırma ve mirobalan likörü hazırlamak;
- (h) tabaklanmış deriye dönüştürmek için tabaklama solüsyonunu post ve derilere uygulamak;
- (i) kürklerin doğal ton rengini geliştirmek için kürke renk vermek veya boyamak;
- (j) ıslak post veya deri üzerindeki buruşuklukları gidermek ve damarları oluşturmak;
- (k) tabaklanmış derilere boya ve vernik sepilemek ve uygulamak;
- (l) sepilenmiş derileri germek/esnetmek ve pürüzsüzleştirmek;
- (m) el fırçasıyla yüzey üzerine eşit miktarda kimyasal solüsyonlar veya yağ uygulayarak tabaklanmış deriyi oldurmak ve açık havada kurummasını sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Post yapımcısı
- Post sınıflandırıcısı
- Sepici

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tabaklama makinesi operatörü - 8155

7536 Ayakkabı yapımcıları ve ilgili işlerde çalışanlar

Ayakkabı yapımcıları ve ilgili işlerde çalışanlar; standart, geleneksel veya ortopedik ayakkabıları ve bavul, el çantası ve kemer (deri giysiler, şapkalar ve eldivenler için olanlar hariç) gibi doğal veya sentetik deri eşyaları yapar, değiştirir ve tamir eder veya ayakkabı ve benzer eşyaların imalatında görev alırlar. Bunlar, ayakkabı, bavul, el çantası ve kemerleri süsler, sağlamlaştırır veya son işlemlerini yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bireysel gereksinimleri karşılamak için standart tipte ayakkabı imal etmek, üzerinde değişiklik yapmak ve tamir etmek;
- (b) doktorların verdiği reçetelere göre ortopedik veya terapötik ayakkabı imal etmek, üzerinde değişiklik yapmak ve tamir etmek veya ayak problemleri ve özel ihtiyacı olan kişiler için mevcut ayakkabı üzerinde değişiklik yapmak;
- (c) kemer, bavul, cüzdan ve benzer ürünleri tamir etmek;
- (d) taslakları hazırlamak için deforme olmuş (sakat) bacak veya ayakların alçı kalıbını almak;
- (e) müşterilerin ayak kalıplarından ilave parçaları, topuk yastıklarını ve yükseltme düzeneklerini hazırlamak;
- (f) müşterilerin ihtiyaçlarına göre ayakkabı imal etmek için çizimleri ve diğer ayrıntıları incelemek;
- (g) iş yükü, şartnameler ve kullanılacak malzemenin türü konularında bilgi elde etmek amacıyla iş siparişlerini ve/veya ayakkabı parça etiketlerini incelemek;
- (h) derinin özel bir amaç için uygun olmasını sağlamak amacıyla yapı, renk ve mukavemetini kontrol etmek;
- (i) deri eşyalar yapmak amacıyla parçaları kesmek, şekillendirmek ve dolgulamak;
- (j) cüzdan, kemer, ayakkabı ve bavul gibi eşyaları tamir etmek amacıyla sökükleri dikmek veya delikleri yamamak;
- (k) kanallara dikişlerin uygun bir şekilde gömülmesi gibi ayakkabı, ayakkabı parçaları ve tasarımların şartnamelere uygunluğunu sağlamak için bunları sökmek ve incelemek;
- (l) ürünleri dekore etmek veya korumak amacıyla aksesuarları veya süsleri takmak;
- (m) hayvanlar için eyer ve koşum takımı, bavul, el çantası, evrak çantası, deri çanta, kemer ve diğer aksesuarlar gibi eşyaları yapmak ve tamir etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ayakkabı tamircisi
- Eyer yapımcısı
- Ayakkabı yapımcısı
- Ortopedik ayakkabı yapımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kürk yapımcısı - 7531
- Şapka yapımcısı - 7531
- Ayakkabı üretim makinesi operatörü - 8156

754 Diğer sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar

Diğer sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar; su altı solunum ekipmanlarını kullanarak su yüzeyinin altında çalışırlar; patlayıcıları yerleştirir, monte eder ve patlatırlar; ham maddeleri, mamul bileşenleri ve ürünleri inceler ve test ederler; bitkisel ürünlere, binalara ve diğer yapılara tahribat vermelerini önlemek amacıyla istenmeyen organizmaları bertaraf ederler. Bu grup, Ana grup 7'de (Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar) başka yerde sınıflandırılmamış diğer sanatkarları

ve ilgili işlerde çalışanları kapsamaktadır.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Güvenlik önlemlerinin alınması; çeşitli su altı görevlerinin yapılması; patlayıcıların patlatma deliklerine yerleştirilmesi; talimatlara göre kimyasalların karıştırılması; zararlı böcek ve yabancı otların ilaçlanması için ekipmanların kullanılması ve gözlemlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

7541 Su altında çalışanlar (dalgıçlar ve balıkadamlar)

7542 Ateşleyiciler ve patlatma işlerinde çalışanlar

7543 Ürün sınıflandırıcıları ve test edicileri (gıda ve içecekler hariç)

7544 Dezenfekte edenler ve diğer zararlı böcek veya yabancı ot kontrolörleri

7549 Başka yerde sınıflandırılmamış sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar

7541 Su altında çalışanlar (dalgıçlar ve balıkadamlar)

Su altında çalışanlar (dalgıçlar ve balıkadamlar); ekipman ve yapıları incelemek, monte etmek, tamir etmek ve ortadan kaldırmak, test veya deneyleri yürütmek, patlayıcıları yerleştirmek, yapıları veya deniz canlılarını fotoğraflamak ya da kayıp eşya ve insanları bulmak veya kurtarmak amacıyla su altı nefes alma cihazlarını kullanarak su yüzeyinin altında çalışırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Dalış uzunluğu ve derinliğini kontrol etme gibi güvenlik önlemlerini almak ve dalışa başlamadan önce yetkili mercilere kayıt olmak;

(b) başlık, maske, hava tankı, dalış elbisesi, teçhizatlar ve göstergeler gibi dalış ekipmanlarını kontrol etmek ve bakımını yapmak;

(c) tüplü dalış takımları veya dalgıç elbisesi kullanarak dalgıç yardımcılarının yardımıyla suya dalmak;

(d) köprü ve mendireklerin kurulması ve onarımı ve liman duvar temellerinin atılması ve onarımı için su altında çalışmak;

(e) şüpheli tahribatları incelemek, gemi omurgasındaki ve su altı tesisatlarındaki küçük çaptaki onarımları yapmak;

(f) enkaz halindeki gemilerin durumunu raporlamak;

(g) su altındaki engelleri ortadan kaldırmak;

(h) su altı patlatmaları için delikleri delmek;

(i) malların veya cesetlerin çıkarılması çalışmalarını ile ilgili çeşitli su altı görevlerini yapmak;

(j) su altındayken sinyal hatları veya telefon kullanarak yüzey üzerindeki çalışanlarla iletişim kurmak;

(k) dalış görevleri ve çevre şartları hakkında bilgi elde etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İstiridye dalgıcı

- Dalgıç, kurtarma
- Sünger dalgıcı
- Su altı işçisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kendi geçimine yönelik dalgıç - 6340

7542 Ateşleyiciler ve patlatma işlerinde çalışanlar

Ateşleyiciler ve patlatma işlerinde çalışanlar; madencilik, taşocakçılığı ve yıkım alanlarında patlayıcıları yerleştirir, monte eder ve patlatırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İşyeri güvenliğine ve patlayıcıların yüklenmesi/boşaltılması, depolanması ve taşınması prosedür ve yönetmeliklerine uyulmasını sağlamak;
- (b) patlatma deliklerinin planı, derinliği ve çapı için talimatları planlamak ve vermek;
- (c) patlatma deliklerinin derinliğini ve temizliğini kontrol etmek;
- (d) kullanılacak patlayıcıların miktarını ve türünü belirlemek;
- (e) patlayıcıları patlatma deliklerine yerleştirmek;
- (f) patlatıcıları (fünye) ve patlayıcı kartuşları kullanarak ateşleme hakkını monte etmek veya bunların montajı için diğer çalışanları yönlendirmek ve fünyeye elektrik kablolarını, ateşleme fitillerini ve patlatma fitillerini bağlamak;
- (g) telleri, ateşleme fitillerini ve patlatma fitillerini seri halde bağlamak, elektrik devrelerini kontrol etmek ve aksaklıkları gidermek ve serileri patlatma makinelerine bağlamak;
- (h) infilak maddelerinin üstünü örtmek, patlatma deliklerini kaya tozları, kum ve diğer malzemelerle doldurmak ve infilak maddelerini sıkıştırmak için malzemelere bastırmak;
- (i) tüm patlayıcıların patladığından emin olmak ve ateş almayanları raporlamak ve bunlara bakmak;
- (j) patlayıcıların patlamasından önce ve sonra patlatma alanı güvenliğini bildirmek;
- (k) kanunlara ve yönetmeliklere uygun bir şekilde patlayıcıların kullanımını konusundaki kayıtları derlemek ve muhafaza etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ateşleyici
- Barutçu
- Barut taşıyıcısı
- Patlatıcı (dinamit vb.)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Delici/sondajcı (madencilik) - 8111
- Delici/sondajcı (petrol veya gaz kuyusu) - 8113
- Maden süpervizörü - 3121

- Maden işçisi - 9311
- Taşocağı işçisi - 9311

7543 Ürün sınıflandırıcıları ve test edicileri (gıda ve içecekler hariç)

Ürün sınıflandırıcıları ve test edicileri (gıda ve içecekler hariç); kalite standartlarına uygunluklarının sağlanması ve kusurların, aşınmaların ve şartnamelerden sapmaların belirlenmesi ve kalitelerine göre derecelendirilmesi ve sınıflandırılması için ham maddeleri, mamul bileşenleri ve üretilmiş veya satılmış yenilebilir olmayan malları incelerler, test ederler, sınıflandırırlar, numune alırlar ve ağırlıklarını tartarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- Ürünleri, parçaları ve malzemeleri şartnamelere ve standartlara uygunlukları için incelemek ve test etmek;
- eğirilmesi ve sarılması için doğal tekstil elyafını derecelendirmek ve sınıflandırmak;
- şartnameleri karşılamayan ürünleri, malzemeleri ve ekipmanları ayırmak veya geri çevirmek;
- şartnameleri, inceleme ve test etme prosedürlerini belirlemek amacıyla ozalit baskı, veri, el kitabı ve diğer malzemeleri analiz etmek ve yorumlamak;
- üretim problemlerini denetçilere ve diğer personele bildirmek ve bu sorunları belirlemede ve düzeltmede yardımcı olmak;
- ağırlık, ısı, kalite veya nem içeriği ve incelenmiş veya derecelendirilmiş miktarlar gibi inceleme ya da test verilerini kaydetmek;
- kalite ve kabul veya ret durumu gibi ayrıntıları ürünlere işaretlemek;
- cetvel, kumpas, kalibre veya mikrometre gibi aletleri kullanarak ürünlerin boyutlarını ölçmek;
- test verilerini analiz etmek ve test sonuçlarının belirlenmesi için gerekli olan hesaplamaları yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kalite denetçisi
- Ürün sınıflandırıcısı
- Yün sınıflandırıcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Ürün güvenliği kontrolörü - 3257
- Meyve sınıflandırıcısı - 7515
- Sebze sınıflandırıcısı - 7515
- Kürk sınıflandırıcısı - 7531
- Post sınıflandırıcısı - 7535

7544 Dezenfekte edenler ve diğer zararlı böcek veya yabancı ot kontrolörleri

Dezenfekte edenler ve diğer zararlı böcek veya yabancı ot kontrolörleri; ürünlere, binalara ve diğer yapılara ve çevrelerine verecekleri tahribatı ve sağlık risklerini önlemek amacıyla zararlı böcekleri, küçük hayvanları, yabancı bitkileri ve diğer istenmeyen organizmaları ortadan kaldırmak için kimyasalları kullanırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Zararlı böcek ve yabancı bitkilerin ilaçlanması için ekipmanları kullanmak ve gözlemlemek;
- (b) talimatlara göre kimyasalları karıştırmak;
- (c) hava durumu, damlacık büyüklüğü, eğim-mesafe oranı ve engel bilgisini uygulayarak alanları, belirlenmiş yoğunlukta böcek öldürücülerle kaplamak;
- (d) fare, termit ve hamamböceği gibi böcekleri ve zararlı hayvanları öldürmek amacıyla kimyasal solüsyonları veya toksik gazları püskürtmek ya da bırakmak, tuzak kurmak;
- (e) belirlenmiş alanların üzerine direk spreylemek amacıyla fiskiye, hortum ve tüpleri kaldırmak, itmek ve sallamak;
- (f) ilaçlama tanklarını su ve kimyasallarla doldurmak;
- (g) uygulamanın etkin bir şekilde yapılmasına sağlamak amacıyla makineleri temizlemek ve bakımını yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Dezenfekte eden (zararlı böcekleri öldürenler)
- Zararlı böcek kontrolörü
- Yabancı ot kontrolörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- İlaçlama uçağı pilotu - 3153

7549 Başka yerde sınıflandırılmamış sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar

Bu birim grup, Ana grup 7`de (Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar) başka yerde sınıflandırılmamış sanatkarları ve ilgili işlerde çalışanları kapsamaktadır. Örneğin, optik lensleri kalıba dökenler, kesenler, zımparalayanlar ve parlatanlar bu birim grupta kapsamaktadır.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Mercek boşluğu yapmak için optik camları ısıtmak, kalıba koymak ve preslemek;
- (b) mercek boşluklarını zımparalamak ve parlatmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Çiçek tanzimcisi
- Optik lens perdahlayıcısı
- Optik lens kalıpcısı

8 Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar

Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar; endüstriyel ve tarımsal makine ve teçhizatı yerinden ya da uzaktan kontrolle işletirler ve çalışmasını gözlerler; tren, motorlu taşıtlar ile hareketli makine ve teçhizatı sürerler ve işletirler veya teknik özelliklerine ve işlem sırasına göre parçaları birleştirerek ürünlerin montajını yaparlar. Bu ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Çalışmalar, temel olarak, hareketli makineleri kullanabilme ve teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilme yeteneği ile birlikte, endüstriyel ve tarımsal makine ve teçhizat ile ilgili bilgi ve deneyimi gerektirmektedir. Bu ana gruptaki mesleklerin çoğu, ISCO'nun ikinci beceri seviyesini gerektirir.

Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları tarafından yapılan görevler genellikle şunları kapsamaktadır: Metal, mineral, cam, seramik, ağaç, kağıt veya kimyasal maddeleri işlemek için kullanılan madencilik veya diğer endüstriyel amaçlı makine ve teçhizatın işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; metal, maden, kimyasal madde, kauçuk, plastik, ağaç, kağıt, tekstil, kürk veya deriden yapılan eşyaları üretmek veya gıda maddelerini ve ilgili ürünleri işlemek için kullanılan makine ve teçhizatın işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; trenlerin ve motorlu taşıtların sürülmesi ve işletilmesi; hareketli endüstriyel ve tarımsal makine ve teçhizatın sürülmesi, işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; teknik özelliklerine ve işlem sırasına göre parçaların birleştirilmesi ve ürünlerin montajının yapılması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu ana gruptaki meslekler, aşağıdaki alt ana gruplarda sınıflandırılır:

81 Sabit tesis ve makine operatörleri

82 Montajcılar

83 Sürücüler ve hareketli makine ve teçhizat operatörleri

Not: Çoklu işlem ve işlevleri otomatik olarak kontrol eden makinelerin operatörleri, Grup 313`te (İşlem kontrol teknisyenleri) sınıflandırılır.

81 Sabit tesis ve makine operatörleri

Sabit tesis ve makine operatörleri; yerinden veya uzaktan kontrolle, sabit olan veya hareket kabiliyeti işletiminin ayrılmaz bir parçası şeklinde olmayan endüstriyel tesis, makine ve teçhizatları işletir ve çalışmasını gözlerler. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Çalışmalar, esasen işletilen ve çalışması gözlenen endüstriyel tesis, makine veya teçhizat ile ilgili kavrayış ve deneyimi gerektirmektedir. Çoğu zaman, hareketli makineleri kullanabilme ve teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilme yeteneği de gerekmektedir.

Bu alt ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Çeşitli sabit tesis ve makinelerin kurulması, işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; arızaların tespit edilmesi ve düzeltilmesi; kusurları ve teknik özelliklere uygunluğu belirlemek amacıyla ürünlerin incelenmesi ve buna bağlı olarak makine ayarlarının yapılması; bakım, onarım ve temizleme işlemlerinin yapılması; verinin kaydedilmesi ve üretim kayıtlarının tutulması. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

- 811 Madencilik ve mineral işleme tesisi operatörleri
- 812 Metal işleme ve perdelama tesisi operatörleri
- 813 Kimyasal ve fotoğrafik ürünler tesis ve makine operatörleri
- 814 Kauçuk, plastik ve kağıt ürünleri makine operatörleri
- 815 Tekstil, kürk ve deri ürünleri makine operatörleri
- 816 Gıda ve ilgili ürünlerin makine operatörleri
- 817 Ağaç işleme ve kağıt imalat tesisi operatörleri
- 818 Diğer sabit tesis ve makine operatörleri

Not: Çoklu işlem ve işlevleri otomatik olarak kontrol eden makinelerin operatörleri, Grup 313`te (İşlem kontrol teknisyenleri) sınıflandırılır.

811 Madencilik ve mineral işleme tesisi operatörleri

Madencilik ve mineral işleme tesisi operatörleri; topraktan kaya ve maden çıkartan, mineralleri ve taşları işleyen, kuyu ve sondaj kuyuları açan, çimento ve taş ürünlerini imal eden ve parlatan tesis ve makineleri işletir, çalışmasını gözler ve el aletlerini kullanırlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Sondaj makinesi ve yardımcı makine ve teçhizatı, sürekli maden makinesi, kesme, kırma, öğütme, pompalama ve karıştırma tesis ve makineleri gibi çeşitli maden ve mineral işleyen tesis ve makinelerin kurulması, işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; artık maddelerden arındırılması ve minerallerin kazanılması amacıyla yıkama, ayırma, çıkarma ve karıştırma işlemini yapan teçhizatın işletilmesi; çimento, beton, yapay taş, prefabrik beton ve taş ürünlerini yapan tesis ve makinelerin işletilmesi; çeşitli tesis ve makinelerin performanslarının izlenmesi, arızaların tespit edilmesi ve düzeltilmesi; tesis ve makinenin bakım, onarım ve temizleme işlerinin yapılması; üretim kayıtlarının tutulması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 8111 Maden ve taşocağı makine ve tesis operatörleri
- 8112 Mineral ve taş işleme tesisi operatörleri
- 8113 Kuyu açma ve sondaj makineleri operatörleri ve ilgili çalışanlar
- 8114 Çimento, taş ve diğer mineral ürünler ile ilgili makine operatörleri

Not: Maden süpervizörleri, Birim Grup 3121`de (Maden süpervizörleri) sınıflandırılmaktadır.

8111 Maden ve taşocağı makine ve tesis operatörleri

Maden ve taşocağı makine ve tesis operatörleri; yeraltı ve yerüstü maden ve taşocaklarından kaya, maden cevheri ve diğer tortuları çıkarmak için kullanılan tesis, makine ve el aletlerini işletirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sürekli maden çıkarma, kesme ve kanal açma teçhizatı dahil çeşitli yeraltı ve yerüstü madencilik teçhizatını konumlandırmak, işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) yeraltı ve yerüstündeki maden ve taşocaklarında sondaj makinesini kurmak ve işletmek;
- (c) gevşek kaya, cevher, kömür ve diğer tortuları başka yere götürmek amacıyla kullanılan makineleri işletmek, el aletleri veya motorlu aletleri kullanmak;
- (d) yeraltındaki çalışmalarda kaya saplaması dahil destekleyicileri hazırlamak, yerleştirmek ve monte etmek;
- (e) yeni kuyu, galeri, hava giriş ve çıkış bacaları açmak amacıyla kullanılan makineleri işletmek;
- (f) hava, su ve çamuru dışarı atan pompalar gibi yardımcı teçhizatı işletmek;
- (g) küçük çaplı bakım ve onarım işlerini yapmak, tesis, makine ve aletleri yağlamak ve temizlemek;
- (h) vardiya sırasında tamamlanan işlemlere ilişkin ayrıntılı kayıtları tutmak;
- (i) laboratuvar analizi için mineral örnekleri toplamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bagger operatörü
- Sürekli maden makinesi operatörü
- Halatlı ekskavatör operatörü (madencilik)
- Jumbo operatörü
- Maden tesisi operatörü
- Maden makine operatörü
- Taşocağı makine operatörü
- Tavan saplamacı (madencilik)

Başka yerde sınıflandırılan bazı ilgili meslekler:

- Maden süpervizörü - 3121
- Ateşleyici - 7542
- Patlatıcı (dinamit vb.) - 7542
- Delici/sondajcı (petrol veya gaz kuyusu) - 8113
- Maden işçisi - 9311
- Taşocağı işçisi - 9311

8112 Mineral ve taş işleme tesisi operatörleri

Mineral ve taş işleme tesisi operatörleri; doğrudan kullanım veya daha ileri işlemler için rafine ürünlerin elde edilmesi amacıyla kaya, mineral ve taşları işlemekte kullanılan makine ve teçhizatı işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İşin teknik özelliklerine göre kaya, mineral ve taşları öğüten, ezen, kesen ve dilimleyen sabit tesis ve makineleri kurmak ve işletmek;
- (b) kesme ve daha ileri işlemler için taş blokları ve plakaları makineye yerleştirmek;
- (c) işlenmemiş kaya, mineral ve taşların taşıyıcıdan makineye geçişini gözlemek ve devamlılığını sağlamak;
- (d) atık maddelerden arındırmak ve mineralleri elde etmek amacıyla yıkama, ayırma, arıtma, tortusunu ayırma, süzme, çıkarma ve karıştırma işlemlerini yapan teçhizatı işletmek;
- (e) daha ileri işlemleri hızlandırmak için çözücülerle maden cevherlerini birleştirmek;
- (f) yoğunlaştırma, yüzdürme, yerçekimi kuvvetiyle ayırma, filtre etme ve manyetik veya elektrostatik ayırma gibi yöntemlerle maden cevheri veya alüvyonlu tortulardan metal ve mineral konsantreleri ayırmak;
- (g) teçhizatın emniyetli ve etkin çalışmasını sağlamak için vana ve kumandaları ayarlamak, sayaç, ölçme aleti ve kontrol panellerini gözlemek, arızaları tespit etmek, tesis ile makinelerin bakım ve onarımına yardım etmek;
- (h) mevcut standart ve işin niteliklerine uygunluğu sağlamak amacıyla işlenmiş materyalleri gözle veya elle incelemek ve laboratuvar testleri için örnekler almak;
- (i) üretilen materyalin miktar, tip ve ebatları gibi vardiya sırasında tamamlanan işlemler hakkında bilgileri kaydetmek;
- (j) paketleme, daha ileri işlemler veya nakliye için işlenmiş mineral ve taşları tasnif etmek, istiflemek ve taşımak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kömür yıkama tesisi operatörü
- Kırıcı operatörü (mineral veya taş işleme)
- Yüzdürme işçisi (mineral işleme)
- Altın tortusu ayırıcısı
- Makine operatörü (taş kesme veya işleme)
- Freze makinesi operatörü (mineral)

Başka yerde sınıflandırılan bazı ilgili meslekler:

- Taş kesicisi (el aletleri veya elle kullanılan motorlu aletler) - 7113
- Taş ustası - 7113
- Taş cilalayıcısı (el aletleri veya elle kullanılan motorlu aletler) - 7113
- Taş yarıcısı (el aletleri veya elle kullanılan motorlu aletler) - 7113
- Makine operatörü (dökme taş üretimi) - 8114
- Taş parlatma makinesi operatörü - 8114

8113 Kuyu açma ve sondaj makineleri operatörleri ve ilgili çalışanlar

Kuyu açma ve sondaj makineleri operatörleri ve ilgili çalışanlar; kuyu kazmak, kaya örnekleri, sıvı madde ve gaz çıkarmak veya diğer çeşitli amaçlar için kullanılan sondaj makinelerini ve ilgili teçhizatı konumlandırır, montajını yapar ve işletirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sondaj makinesi ve yardımcı teçhizatı taşımak, montajını yapmak ve sökmek;
- (b) boruların, muhafaza borularının ve sondaj başlıklarının montajını yapmak, sökmek ve arızalı teçhizatı değiştirmek;
- (c) kuyunun içine ve dışına doğru sondaj borularını ve muhafaza borularını indirip kaldırmak, kuyu içinde basıncı düzenlemek ve aletlerin hızını kontrol etmek amacıyla kullanılan kumandaları işletmek;
- (d) sondaj sıvısı hazırlamak, sondaj borusu ve kuyunun içinde sıvının uygun dolaşımını sağlamak amacıyla pompaların işleyişini kontrol etmek;
- (e) ölçme aleti ve diğer göstergeleri gözlemek, anormal kuyu koşulları ile arızaları belirlemek amacıyla teçhizatı dinlemek ve sondaj aleti veya teçhizatın değiştirme ihtiyacını tespit etmek;
- (f) sondaj makinesi, vinç ve diğer makinelerin bakımını yapmak, ayarlamak, onarmak ve temizlemek;
- (g) sondaj ve bakım faaliyetlerine ilişkin kayıt tutmak;
- (h) delik ve kuyulardan kaybolan ve kırılan sondaj donanımları ile toz, toprak ve kırıntıları çıkarmak için kullanılan makine ve aletleri işletmek;
- (i) uzun süredir kullanılmayan kuyuları kapatmak ve mühürlemek;
- (j) ekip üyelerini denetlemek ve eğitim vermek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Sondaj teçhizatı operatörü
- Delici sondaj makinesi operatörü
- Vinççi, sondaj kulesi
- Vinç operatörü, sondaj kulesi
- Developman delme makinesi operatörü
- Sinyal gönderen delme makinesi operatörü
- Sondaj makinesi operatörü
- Elektrikli kısaç operatörü
- Kuyu delme donanımı operatörü
- Sondaj platformu donanım operatörü

Başka yerde sınıflandırılan bazı ilgili meslekler:

- Ateşleyici - 7542
- Maden makine operatörü - 8111
- Taşocağı makine operatörü - 8111

8114 Çimento, taş ve diğer mineral ürünler ile ilgili makine operatörleri

Çimento, taş ve diğer mineral ürünler ile ilgili makine operatörleri; inşaat amaçlı suni taş yapımı ve ön dökümlü beton, bitüm ve taş ürünlerinin imalatı ve perdahlanmasında kullanılan makineleri işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Ön dökümlü beton ve taş ürünlerini imal etmek ve perdahlamak amacıyla kullanılan kalıptan çıkarma, döküm, karıştırma, pompalama, sıkıştırma, öğütme ve kesme makinelerini işletmek;
- (b) pompa ve konveyörler gibi sürekli besleme donanımlarının işletilmesi, malzemelerin yüklenmesi ve boşaltılması dahil çimento, kireç ve klinker üretmek amacıyla kullanılan tesisi işletmek;
- (c) beton yapmak amacıyla kum, çakıl, çimento, su ve diğer malzemeleri tartan ve karıştıran tesis ve makineleri işletmek;
- (d) beton ve yapay taş karışımlarını döküm kalıbında dolduran ve bir araya getiren, kalıptan dökümleri boşaltan ve ön dökümlü ürünlerin yüzeylerini parlatan tesis ve makineleri işletmek;
- (e) işin teknik özelliklerine göre beton ürünleri ile taş blokları, plakaları ve ürünleri kesmek, öğütme, delmek, kum püskürtmek ve parlatmak;
- (f) kalıba döken, karıştıran, sıkıştıran ve kalıptan çıkaran makineler için materyalleri, karışımı oluşturacak maddeleri, yöntemleri, bileşimleri, ayarları ve düzenlemeleri tespit etmek ve seçmek amacıyla üretim planları ve teknik özellikleri kontrol etmek;
- (g) sıcaklık ve basınç göstergeleri gibi ölçü aletlerini gözleyerek, kumandaları ayarlayarak ve gerekli olduğunda arızaları bildirerek işletim sırasında tesis ve makinelerin çalışmasını gözlemek;
- (h) teknik özelliklere uygunluğu sağlamak amacıyla karışım ve nihai ürünlerden örnek almak ve incelemek, buna bağlı olarak makine ayarlarını düzenlemek;
- (i) üretilen materyal ve malların miktar, ebat ve tipleri hakkındaki bilgiler dahil, üretim kayıtlarını kontrol etmek ve tutmak;
- (j) tesis ve makinelerin bakım ve onarımını düzenlemek ve yardım etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Dökme beton ürünleri makinesi operatörü
- Dökme taş ürünleri makinesi operatörü
- Beton üretim makinesi operatörü
- Endüstriyel elmas parlatma makinesi operatörü
- Taş parlatma makinesi operatörü

Not: Bu birim grupta tesis ve makine operatörleri tarafından üretilen örnek ürünler şunlardır: İnşaat mühendisliği ve inşaat projelerinde kullanılan hazır beton, kaldırım taşı, beton tuğla ve kiremit, çit kazıkları, kalıplı boru kesitleri ve hendek silindir kovani, beton demiryolu traversi, duvar ve ara bölme plakaları, yapı elemanları, kablo borusu, duman ve toz emme borusu, aşındırıcı tekerlekler ve dış mekan mobilyası.

Başka yerde sınıflandırılan bazı ilgili meslekler:

- Taş cilalayıcısı (el aletleri veya elle kullanılan motorlu aletler) - 7113
- Kil tuğlası ve kiremit ocağı operatörü - 8181
- Taş işleme makinesi operatörü - 8112
- Vakumlu kil presleme operatörü - 8181

812 Metal işleme ve perdahlama tesisi operatörleri

Metal işleme ve perdahlama tesisi operatörleri; mineral cevherleri ve metalleri dönüştürme, işleme ve perdahlama işlemlerini kontrol etmek amacıyla kullanılan tek fonksiyonlu işlem kontrol makinelerini ve teçhizatını işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Metal ve cevher işleme ve perdahlama makinelerinin kurulması, hazırlanması ve ayarlanması; metal işleme üretimi ve perdahlamanın özel bir safhasındaki işlemin koordinasyonunun ve gözleminin yapılması; teçhizat arızalarının tespitinin yapılması, ölçme aletlerinin gözlenmesi, rutin çalışma testlerinin yapılması ve bakım işlerinin düzenlenmesi; örnek ürünlerin kontrol edilmesi, test edilmesi ve analiz edilmesi; verilerin kaydedilmesi ve üretim kayıtlarının tutulması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

8121 Metal işleme tesisi operatörleri

8122 Metal perdahlama, astarlama ve kaplama makinesi operatörleri

8121 Metal işleme tesisi operatörleri

Metal işleme tesisi operatörleri; mineral cevherini işlemek ve dönüştürmek, metalleri rafine etmek, sertleştirmek, haddelemek ve preslemek amacıyla kullanılan tek işlem yapan makineleri ve teçhizatı işletir, çalışmasını gözler, ayarlar ve bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Tüm mineral cevheri veya metal işleme faaliyetlerinin bir adımını gerçekleştirmekte kullanılan mineral cevheri ve metal işleme makinelerini kurmak, hazırlamak ve ayarlamak;
- (b) öğütmek, ayırmak, süzmek, karıştırmak, kimyasal işleme tabi tutmak, kalıba dökmek, haddelemek, rafine etmek veya başka şekilde metal ve mineral işlemekte kullanılan tek işlem yapan makineleri işletmek;
- (c) makinenin doğru işlemlerini sağlamak ve belirli çalışma koşullarını gerçekleştirmek amacıyla ölçme cihazı, sayaç, bilgisayar çıktısı, görüntü monitörleri ve ürünleri gözlemek;
- (d) ekipmanları, vanaları, pompaları, kumandaları ve işlem teçhizatını ayarlamak;
- (e) tesisteki ham maddelerin ve işlemde kullanılan maddelerin hazırlanmasını, ölçülmesini ve beslenmesini kontrol etmek;
- (f) işlemin başlatılması ve durdurulmasını kontrol etmek, arızaları gidermek ve işlemin dışındaki

teçhizatı gözlemek;

(g) teçhizattaki arızaları tespit etmek, rutin çalışma testlerini yapmak ve bakım işlerini düzenlemek;

(h) örnek ürünleri analiz etmek, testler yapmak, verileri kaydetmek ve üretim kayıtlarını tutmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Potacı - döküm
- Çelik haddecisi
- Metal ısıtma işlem operatörü
- Metal ekstrüzyon tesisi operatörü

Başka yerde sınıflandırılan bazı ilgili meslekler:

- Yüksek fırın operatörü - 3135
- Merkezi kontrol dökümcüsü - 3135
- Hadde makinesi kontrol operatörü - 3135
- Metal kaplama makinesi operatörü - 8122

8122 Metal perdahlama, astarlama ve kaplama makinesi operatörleri

Metal perdahlama, astarlama ve kaplama makinesi operatörleri; korozyon ve aşınmaya karşı metalin direncini artırmak, dekoratif amaçlarla veya elektrik ya da magnetik özellik kazandırmak amacıyla metal parçalar ile metal eşyaları perdahlamak, kaplamak ve astarlamak için kullanılan teçhizatı işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Elektrolizle kaplama, galvanizleme, emaye kaplama veya benzer işlemler için hazırlanmasında metal eşyaları temizlemekte kullanılan teçhizatı işletmek ve çalışmasını gözlemek;

(b) elektrolizle kaplama teçhizatını işletmek ve çalışmasını gözlemek;

(c) demir ve çelik ürünlerini kaplamakta kullanılan sıcak daldırma teçhizatını işletmek ve çalışmasını gözlemek;

(d) tel kabloları demir dışı metallere otomatik olarak kaplayan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;

(e) yıpranmış ve hasarlı yüzeyleri güçlendirmek veya koruyucu ve dekoratif astarlama yapmak amacıyla metal ürünler üzerine erimiş metal veya diğer maddeleri püskürtmekte kullanılan teçhizatı işletmek ve çalışmasını gözlemek;

(f) kimyasal ve ısıtma işlemleri uygulayarak metal eşyalara paslanmazlık özelliği kazandırmakta kullanılan teçhizatı işletmek ve çalışmasını gözlemek;

(g) mikrometre, kumpas veya diğer aletleri kullanarak kaplamanın kalınlığının uygunluğunu kontrol etmek, verileri kaydetmek ve üretim kayıtlarını tutmak;

(h) formüllere ve teknik özelliklere göre metal kaplama çözeltilerini hazırlamak ve karıştırmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Metal kaplama makinesi operatörü
- Metal perdahlama makinesi operatörü
- Metal astarlama makinesi operatörü

Başka yerde sınıflandırılan bazı ilgili meslekler:

- Metal işleme kontrol operatörü - 3135
- Taşıt boyacısı - 7132

813 Kimyasal ve fotoğrafik ürünler tesis ve makine operatörleri

Kimyasal ve fotoğrafik ürünler tesis ve makine operatörleri; eczacılık ürünleri, tuvalet malzemeleri, patlayıcı maddeler, fotoğrafik ürünler veya diğer kimyasal ürünleri üretmek amacıyla çeşitli kimyasalları ve diğer bileşim maddelerini işleyen makineleri işletir ve gözlerler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Kimyasal maddeler ile kimyasal ürünlere daha ileri seviyede sanayi üretime yönelik istenilen özellikleri kazandırmak veya nihai ürünler imal etmek amacıyla bunları harmanlayan, karıştıran ve başka şekilde işleyen makineler ile teçhizatın işletilmesi ve gözlenmesi. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 8131 Kimyasal ürünler tesis ve makine operatörleri
- 8132 Fotoğrafik ürünler makine operatörleri

8131 Kimyasal ürünler tesis ve makine operatörleri

Kimyasal ürünler tesis ve makine operatörleri; çeşitli kimyasal ürünleri harmanlamak, karıştırmak, işlemek ve paketlemek amacıyla kullanılan makineleri ve teçhizatı işletir ve gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Tesis ve makineleri kurmak, çalıştırmak, kontrol etmek, ayarlamak ve durdurmak;
- (b) güvenlik prosedürlerine uygun olarak reaksiyon işlemlerini ve ürünlerin aktarılmasını gözlemek;
- (c) karıştırıcı, kazan, harmanlayıcı, kurulaııcı, tabletleme, kapsülleme, granülasyon ve kaplama makineleri gibi bir veya daha fazla kimyasal veya formülasyon üniteleri üzerindeki sayaç, gösterge ve elektronik aletleri gözlemek;
- (d) formülasyon kartlarını takip ederek kimyasal bileşenleri ölçmek, tartmak ve yüklemek;
- (e) örnek almak, ürünlerin rutin kimyasal ve fiziksel testlerini yapmak ve üretim verilerini kaydetmek;
- (f) tesis ve makineleri temizlemek, basit tamir işlerini gerçekleştirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Eczacılık ürünleri ve tuvalet malzemesi makine operatörü

- Mum üretim makinesi operatörü
- Patlayıcı ürün makinesi operatörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kimyasal işleme tesisi kontrolörü - 3133
- Petrol ve doğal gaz arıtma tesisi operatörü - 3134

8132 Fotoğrafik ürünler makine operatörleri

Fotoğrafik ürünler makine operatörleri; fotoğrafik film ve kağıt yapan, pozlanmış fotoğrafik filmleri işleyen ve baskısını yapan donanımları işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Fotoğrafik film ve kağıt yapan donanımları işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) fotoğrafik işlemler ve baskı yapan donanımları işletmek, gözlemek ve test etmek, çalışma standartlarını devam ettirmek;
- (c) karanlık odalarda pozlanmış filmleri yapılacak farklı işlemler için hazırlamak;
- (d) baskıları istenilen renk, aydınlık, kontrast, sayı, ebat ve tipte üretmek için baskı yapan donanımlar üzerindeki görüntü, film, baskı ve kurulum ayarlarını kontrol etmek;
- (e) otomatik developman (banyo) aygıtlarının ayarlarını yapmak ve çalıştırmak;
- (f) filmleri video kasete veya diğer elektronik ortamlara aktarmak için kullanılan donanımları işletmek;
- (g) fotoğrafik işlemlerle ilgili görevleri yerine getirmek;
- (h) diğer çalışanları denetlemek;
- (i) renkli negatifleri, baskıları ve slaytları banyo etmek için perakende işyerlerinde kullanılan otomatik donanımları işletmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Karanlık oda teknisyeni - fotoğraf baskı
- Fotoğraf işlemcisi
- Fotoğrafik film baskıcısı
- Developman (banyo) aygıtı operatörü (fotoğrafçılık)
- Büyütme makinesi operatörü
- Fotoğrafik film makinesi operatörü
- Renkli film banyocusu
- Fotoğraf büyültmecisi
- Fotoğraf baskıcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Fotoğrafçı -3431
- Fotolitografik baskı ustası - 7321

814 Kauçuk, plastik ve kağıt ürünleri makine operatörleri

Kauçuk, plastik ve kağıt ürünleri makine operatörleri; kauçuk ve kauçuk bileşiklerini yoğuran ve harmanlayan, doğal ve sentetik kauçuk ile plastikten çeşitli parçalar ve ürünler üreten veya kağıt, karton, mukavva ve benzer malzemelerden çeşitli kağıt ürünleri üreten makineleri işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Kauçuk ve kauçuk bileşiklerini yoğuran ve harmanlayan, doğal ve sentetik kauçuk ile plastikten çeşitli parçalar ve ürünler üreten makinelerin işletilmesi ve gözlenmesi; çeşitli kağıt ürünlerini üreten makinelerin işletilmesi ve gözlenmesi; kusurları ve teknik özelliklere uygunluğu belirlemek amacıyla ürünleri incelemek amacıyla ürünlerin incelenmesi ve buna bağlı olarak makine ayarlarının yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

8141 Kauçuk ürünleri makine operatörleri

8142 Plastik ürünleri makine operatörleri

8143 Kağıt ürünleri makine operatörleri

8141 Kauçuk ürünleri makine operatörleri

Kauçuk ürünleri makine operatörleri; kauçuk ve kauçuk bileşiklerini yoğuran ve harmanlayan, kalıba dökülen ayakkabılar, ev eşyaları, yalıtım malzemeleri, sanayi aksesuarları veya lastikler gibi doğal ve sentetik kauçuktan çeşitli parça ve ürünleri üreten makineleri işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) İleri işlemler için kauçuk ve kauçuk bileşiklerini yoğuran, karıştıran ve harmanlayan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;

(b) bir haddeleme işlemi ile kauçuk levhaları veya kauçukla kaplanmış kumaşları üreten makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;

(c) katkılı kauçuğu presleyen veya vulkanize edilmiş kauçuğu kalıpla şekillendiren makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;

(d) belli bir kalıpta lastik üretmekte, lastikleri vulkanize etmekte ve kullanılmış lastikleri kalıplamakta veya yeniden sırt geçirmekte kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;

(e) kusurları ve teknik özelliklere uygunluğu belirlemek amacıyla ürünleri incelemek;

(f) kusurların yerlerini belirlemek, yırtık ve bozuk lastikleri vulkanize ederek veya diğer işlemlerle tamir etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Lateks işçisi

- Kauçuk ekstrüzyon makinesi operatörü
- Kauçuk öğütme makinesi operatörü
- Kauçuk kalıpcısı
- Kauçuk ürünleri makine operatörü
- Lastik yapımcısı
- Lastik tamircisi
- Vulkanize makinesi operatörü

8142 Plastik ürünleri makine operatörleri

Plastik ürünleri makine operatörleri; plastik materyalleri elde etmek amacıyla bileşikleri yoğuran ve harmanlayan, çeşitli plastik eşya ve parçalar yapan makineleri işletirler ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Plastik materyaller elde etmek amacıyla bileşikleri yoğuran ve harmanlayan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) kalıplama, ekstrüzyon, üfleme, kesme ve diğer yöntemlerle plastik materyalleri şekillendiren makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (c) plastiği ve plastikle emprenye edilmiş materyalleri lamine yapan makineleri veya cam elyafı (fiberglas) üreten makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (d) kaplanmamış tel, kordon, kablo veya optik elyafları plastikle kaplamak;
- (e) kusurları ve teknik özelliklere uygunluğu belirlemek amacıyla ürünleri incelemek;
- (f) atık plastik malzemelerin geri dönüşümünü yapmak;
- (g) yapay göz ve kontak lens diskleri yapmak, gözlük çerçeveleri ve ortopedik ürünlerin plastik parçalarını yapmak ve tamir etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Plastik deniz botu yapımcısı
- Plastik şişe üfleme makinesi operatörü
- Lamine pres operatörü (plastik)
- Plastik ekstrüzyon makinesi operatörü
- Plastik ürünleri makine operatörü
- Optik elyaf çekicisi
- Plastik kablo yapma makinesi operatörü
- Plastik kalıpcısı

8143 Kağıt ürünleri makine operatörleri

Kağıt ürünleri makine operatörleri; kağıt, mukavva, karton ve benzer materyallerden kutu, zarf, torba, çanta ve diğer ürünleri üreten makineleri işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kağıdı kartona veya mukavvaya tutkalla yapıştırarak, bunları istenilen uzunlukta kesen ya da kutu şekli vermek amacıyla mukavvaları veya kartonları kesen ve katlayan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) kağıt, karton, mukavvalardan içecek bardakları veya diğer muhafazaları şekillendiren pres makinelerini işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (c) zarf, kağıt torba ve çanta yapmak için kağıtları kesen, katlayan ve yapıştırarak ve benzer diğer materyallerden torba ve çantaları şekillendiren makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Makine operatörü (mukavva ve karton ürünler)
- Makine operatörü (zarf, kağıt torba ve kağıt çanta üretimi)
- Makine operatörü (kağıt kutu üretimi)
- Kağıt ürünleri makine operatörü
- Kağıt hamuru kalıpcısı

815 **Tekstil, kürk ve deri ürünleri makine operatörleri**

Tekstil, kürk ve deri ürünleri makine operatörleri; elyaf, iplik, sicim, deri ve kürk hazırlayan, işleyen ve kimyasal işleme tabi tutan, ayakkabı, giyim eşyası ve konfeksiyon veya kuru temizlemeli tekstil ürünleri ya da kürk ve ince deri eşyaları üreten, üzerinde değişiklik yapan ve onarımlarını yapan çeşitli tipteki makineleri işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: İpliği veya sicimi dokuma ve örme ürünler ile dokuma olmayan ürünler haline getiren dokuma ve örme makinelerinin işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; elyaf hazırlayan ve doğal tekstil elyaflardan eğirme, bükme, kıvrırma ve sarma yoluyla iplik ve sicim üreten makinelerin işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; tekstil, kürk, sentetik veya deri giyim eşyaları imal etmek, onarmak, yamamak ve yenilemek veya giyim eşyaları ve diğer materyaller üzerine süs tasarımlarını nakış yapmak amacıyla kullanılan dikiş makinelerinin işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; elyaf, iplik, dokuma veya kuru temizlenebilen giyim eşyaları, kürk, kilim ve halıları ağartan, çektirme yapan, boyayan ve diğer şekilde kimyasal işleme tabi tutan makinelerin işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; deri hazırlayan veya kürk veya ham derileri kimyasal işleme tabi tutan çeşitli makinelerin işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; valiz, evrak çantası, el çantası gibi deri eşyalar ve standart, müşteri isteğine göre özel veya ortopedik ayakkabı üreten, üzerinde değişiklik yapan ve onaran makinelerin işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 8151 Elyaf hazırlama, bükme ve sarma makineleri operatörleri
- 8152 Dokuma ve örme makineleri operatörleri
- 8153 Dikiş makinesi operatörleri
- 8154 Ağartma, boyama ve kumaş temizleme makineleri operatörleri

8155 Kürk ve deri hazırlama makineleri operatörleri

8156 Ayakkabı, çanta, kemer vb. yapımı ile ilgili makine operatörleri

8157 Çamaşırhane ve kuru temizleme makineleri operatörleri

8159 Başka yerde sınıflandırılmamış tekstil, kürk ve deri ürünleri makine operatörleri

8151 Elyaf hazırlama, bükme ve sarma makineleri operatörleri

Elyaf hazırlama, bükme ve sarma makineleri operatörleri; elyaf hazırlayan ve doğal tekstil elyaflarından eğirme, iki kat yapma, bükme ve sarma yoluyla iplik ve sicim üreten makineleri işletirler ve çalışmasını gözlerler. İki veya daha çok iplik telini daha mukavemetli, pürüzsüz, düzgün ve kalın tek bir iplik haline getirmek amacıyla bükerek ve tekstil ürünlerini sağlam ve su geçirmezlik özelliği kazandırmak için kimyasal işleme tabi tutarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yün kırpıntılarını elyaf haline getiren makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) yün döküntülerini açılmış yün haline dönüştüren ve temizleyen makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (c) tekstil elyaflarını tek tip karışım olacak şekilde karıştıran makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (d) tekstil elyaflarını temizleyen, açan, şerit haline dönüştüren, ilk çekim için elyafları şeritler halinde taraklayan, şeritleri katlayan veya katlanmış şeritleri şeritli vatıklar haline getiren makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (e) birkaç şeridi aynı kalınlık ve ağırlıkta bir şerit haline gelecek şekilde birleştiren silindirik ve iğneli çekim tertibatlı cer tezgahını (makine) işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (f) yarı bükülmüş ipliklerden iplik ve sicim bükme, bobin üzerine iki veya daha fazla ipliği saran, iki veya daha fazla iplik telini daha mukavemetli, pürüzsüz ve/veya düzgün tek bir iplik haline getiren ya da ipliği bir bobinden diğerine aktaran makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (g) yarı bükülmüş ip veya şeridi çekerek ve bükerek iplik haline getiren bükme makinesini işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (h) çekme makinesinden alınan çekilmiş şeritleri gevşek bükümlü ipler haline getirmek için kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (i) kumaş ve ipliği sertleştirmek ve aprelemek amacıyla nişasta, mum yağı, reçine, sabun ve suyu karıştırarak kolalamaya hazırlamak, karışımı belirlenen süre kadar buharda tutmak;
- (j) tekstil ürünlerine su geçirmezlik özelliği kazandırmak için kimyasal işleme tabi tutmak;
- (k) yün artıklarını bertaraf etmek için tarak makinelerinin silindir ve tamburlarını temizlemek;
- (l) çeşitli bükme, birleştirme ve katlama makinelerinin metal çekme silindirlerini yeni kauçuk ve deri kılıf ile yeniden kaplamak ve işletmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Elyaf hazırlama makinesi operatörü
- Bükme (ip ve sicim) makinesi operatörü
- İplik bükme (ip ve sicim) makinesi operatörü

- Sarma (ip ve sicim) makinesi operatörü

8152 Dokuma ve örme makineleri operatörleri

Dokuma ve örme makineleri operatörleri; yorgan yapmak ve kumaşları nakışla işlemek veya kumaş, dantel, halı, halat, endüstriyel kumaş, çorap ve örme giyim eşyaları gibi dokuma ve örme ürünler ile dokuma olmayan ürünleri elde etmeye yönelik ip veya sicimleri işleyen dokuma ve örme makinelerini kurar, işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Belirli desen ve tasarımda giyim eşyaları örmek için kullanılan otomatik, link-type örgü makinesi takımlarını kurmak ve işletmek;
- (b) dokuma, örme veya diğer işlemler için makinelerin kılavuz, iğne ve makaralarına iplik, sicim ve dokumaları takmak;
- (c) çeşitli renkli desenlerde halı ve kilim üretmek için ilmek ipliği, atkı ipliği ve çözümlü ipliğini eş zamanlı ören otomatik dokuma tezgahlarını işletmek;
- (d) ilmek oluşturmak amacıyla pamuk ipliği veya ibrişimi düzenli aralıklarla birbiri üzerinden geçiren ve düğümleyen dokuma tezgahını işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (e) metre ile satılan kumaş, yorgan veya yatak kaplaması yapmak amacıyla çok katlı uzunluktaki materyalleri diken veya nakış yapan büyük otomatik çok iğneli makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (f) dikişsiz çorap ören otomatik desen kontrollü yuvarlak örme makinelerinin çalışmasını kontrol etmek;
- (g) ayak ve bacak biçimli çorap ören örme makinelerini işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (h) yuvarlak dokuyarak rib örgü (lastik örgü) veya üst kısmının kesimini yapan topuklu ve parmaklı çorap örme makinelerini işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (i) çorabın burnunu dikişle birleştiren makineyi işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (j) istenilen örnek ve desende dantel ve aksesuar ören kroşe örme makinesini işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (k) çözümlü atkılama, emniyet kayışında kopma veya mekanik arızalar gibi dokuma tezgahının durmasının nedenlerini tespit etmek amacıyla dokuma tezgahını incelemek;
- (l) aşınmış veya bozuk iğneleri ve diğer parçaları değiştirmek ya da tamir etmek;
- (m) hava boruları, temizleme solüsyonları, bez parçası, yağ tenekesi ve/veya yağ tabancası kullanarak makineleri temizlemek ve yağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Örme makinesi operatörü
- Ağ üretim makinesi operatörü
- Dokuma makinesi operatörü
- Halı dokuma makinesi operatörü

Başka yerde sınıflandırılan bazı ilgili meslekler:

- Örgücü (el ile) - 7318
- Halı dokumacısı - 7318
- Kumaş dokumacısı - 7318

8153 Dikiş makinesi operatörleri

Dikiş makinesi operatörleri; tekstil, kürk, sentetik veya deri giyim eşyalarını yapmak, onarmak, yamamak ve yenilemek veya giyim eşyaları ya da diğer materyaller üzerine süs tasarımlarını nakışla işlemek amacıyla kullanılan dikiş makinelerini işletir ve çalışmasını gözlerler. Operatörler, delik açma, deliğin etrafını dikme, düğme dikme ve giysiye kopçayı sabitleme işini yapan düğme deliği makinelerini ve kuş gözü makinelerini işletirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Giyim eşyalarını ve giyim eşyası parçalarını birleştirmek, sağlamlaştırmak, dikmek veya süslemek gibi giyim eşyaları dikme işlemlerini yapan dikiş makinelerini işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) besleme hunisi veya sıkıştırma tutaçlarını kullanarak kumaşa düğme, kopça, fermuar, çıtçıt veya diğer aksesuarları tutturmak;
- (c) giyim eşyaları üzerine çeşitli desenlerde nakış işleyen desen zinciri tarafından kontrol edilen çok kafalı yarı otomatik dikiş makinelerini işletmek;
- (d) malzeme veya giyim eşyalarını otomatik olarak birleştiren, sağlamlaştıran veya süsleyen tek veya çift iğneli sürfile dikişi ve düz teyel dikiş yapan makineler gibi makineleri işletmek;
- (e) istenilen büyüklük ve biçimde kürk şeritlerini birleştiren ve işlenmiş derileri giyim eşyalarının bölümlerine veya dış kısmına ekleyen kürk dikiş makinelerini işletmek;
- (f) deri giyim eşyası, el çantası, eldiven veya benzer eşyalar için deri parçalarını birleştiren dikiş makinelerini işletmek;
- (g) hatalı dikiş, ip kopması veya makine arızaları gibi problemleri tespit etmek amacıyla makinenin çalışmasını gözlemek;
- (h) iğneleri değiştirmek gibi ekipmanların bakım görevlerini yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Dikiş makinesi operatörü
- Nakış makinesi operatörü

Başka yerde sınıflandırılan bazı ilgili meslekler:

- Nakışçı - 7533
- Kürk yapımcısı - 7531
- Tekstil elişi çalışanı - 7318
- Dikişçi - 7533
- Terzi - 7531

8154 Ağartma, boyama ve kumaş temizleme makineleri operatörleri

Ağartma, boyama ve kumaş temizleme makineleri operatörleri; elyaf, iplik veya kumaşları ağartan, çektirme yapan, boyayan ve diğer şekilde kimyasal işleme tabi tutan makineleri işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Dokuma, iplik, sicim ve/veya diğer tekstil ürünlerinin ağartılması, boyanması ve diğer işlemleri ile perdahlanmasında kullanılan makine ve teçhizatı çalıştırmak ve kontrol etmek;
- (b) elyafları birbirine bağlayarak dokumayı sağlamlaştırmakta veya önceden belirlenmiş büyüklüğe getirmek amacıyla dokuma kumaşlar ile örme kumaşları çektirmekte kullanılan makineleri işletmek;
- (c) kürkleri tarayan ve parlatan çeşitli otomatik makineleri işletmek;
- (d) ağırlık ve yoğunluk vermek amacıyla ipekli kumaşları kimyasal işleme tabi tutan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (e) tekstil ürünlerini kimyasal maddelerle emprenye ederek su geçirmez hale getiren makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (f) giyim eşyalarının rengini değiştirmek veya eski rengini kazandırmak amacıyla boyamak;
- (g) tekstil ürünlerini geren veya parlatan ya da diğer şekillerde perdahlama yapan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (h) kürklerden yabancı maddeleri bertaraf eden ve dezenfekte eden ekipmanı işletmek ve ayarlamak;
- (i) kürkü tarayan, kurutan ve parlatan makineler ile kuş tüylerini ve yorganları temizleyen, sterilize eden ve kabartan makineleri işletmek;
- (j) elektronik ekipmanları programlamak amacıyla işlem komutlarını girmek;
- (k) ekipmanın doğru çalışıp çalışmadığını tespit edebilmek amacıyla görüntü ekranları, kontrol panelleri, ekipmanları ve kumaş giriş ve çıkış işlemlerini gözlemek;
- (l) makine filtrelerini ve yağlama donanımlarını temizlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Dokuma ağartma makinesi operatörü
- Tekstil boyama makinesi operatörü

Başka yerde sınıflandırılan bazı ilgili meslekler:

- Tekstil baskıcısı (el ile) - 7322
- Çamaşırhane makinesi operatörü - 8157
- Çamaşır yıkayıcı (el ile) - 9121
- Pres ütücü (el ile) - 9121

8155 Kürk ve deri hazırlama makineleri operatörleri

Kürk ve deri hazırlama makineleri operatörleri; deri hazırlayan veya kürklü ya da yünlü ham derileri işlemekte kullanılan çeşitli makineleri işletir ve çalışmasını gözlerler. Operatörler, deri malzeme ve işlenmiş kürk üretmek amacıyla hayvanların deri, post veya pöstekilerini kırkar, kazır, temizler, sepiler (tabaklar), parlatır ve boyarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) İşlemeye geçmeden önce temizlemek ve yumuşatmak amacıyla ham deri ve postlardan et ve yağları ayıran makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) kürklü derilerden uzun kaba kılları bertaraf eden ve taban kıllarını eşit boyda tıraşlayan ve işlenmiş ham derileri boyayan, geren ve yumuşatan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (c) derinin tüysüz yüzünden üst deri kıl köklerini, boya hücrelerini ve kireç tuzlarını temizlemek amacıyla kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (d) tek tip bir boyuta getirmek için deri veya postun kalınlığını incelten makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (e) belirli bir aşamaya getirmek için deri veya postu parlatmak veya yüzeyini pürüzsüzleştirmekte kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (f) postlardan artık yünleri veya derilerden et ve kılları temizleyen makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (g) iki veya daha fazla parça oluşturmak veya aynı kalınlığa getirmek amacıyla deriyi yanlamasına ayıran makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (h) hayvan ham derilerini ve postlarını çözeltiler içinde işleyerek işlenmiş derilere dönüştüren makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (i) derinin yüzeyini yağlamak ve deriye gösterişli bir parlaklık vermek amacıyla kullanılan parlatma makinelerini işletmek;
- (j) deriyi boyamak ve renklendirmek amacıyla kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (k) fiçilerin ve diğer makinelerin bakımını yapmak ve tamir etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Deri kıl temizleme makinesi operatörü
- Deri boyama makinesi operatörü
- Tabaklama makinesi operatörü

Başka yerde sınıflandırılan bazı ilgili meslekler:

- Ham deri boyacısı - 7535
- Sepici - 7535

8156 Ayakkabı, çanta, kemer vb. yapımı ile ilgili makine operatörleri

Ayakkabı, çanta, kemer vb. yapımı ile ilgili makine operatörleri; çoğunlukla işlenmiş deriden özel veya standart ayakkabı, el çantası ve diğer aksesuarların yapımı ve onarımında kullanılan

makineleri işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kalıp çıkaran ve ayakkabı parçalarını kesen makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) ayakkabı parçalarını birleştiren veya kenar geçiren, parlatan veya süsleme yapan ve son işlemleri yapan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (c) bavul, el çantası, kemer ve diğer aksesuarlar ile eyer, semer, tasma ve koşum takımları gibi diğer ürünleri de üreten makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Makine operatörü (ayakkabı üretimi)

Başka yerde sınıflandırılan bazı ilgili meslekler:

- Ayakkabı tamircisi - 7536
- Elişi çalışanı (deri) - 7318

8157 Çamaşırhane ve kuru temizleme makineleri operatörleri

Çamaşırhane ve kuru temizleme makineleri operatörleri; çamaşırhane ve kuru temizleme yapan işyerlerinde çamaşır yıkama, kuru temizleme, presle ütüleme ve kumaştan leke çıkarma işlemleri yapan makineleri işletirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Rengine, kumaşına ve talep edilen temizleme işlemine göre temizlenecek tekstil ürünleri ile giyim eşyalarını tasnif etmek;
- (b) onarım ve temizleme alanlarına taşımak için tasnif edilmiş tekstil ürünleri ile giyim eşyalarını muhafazalara ve taşıma bantlarına koymak;
- (c) kumaş üzerindeki lekeleri incelemek ve bunları çıkarmak, düğmeleri yerine dikmek ve küçük onarımlar yapmak;
- (d) çamaşır yıkama makineleri, kurutucular ile sıkma makinelerini doldurmak ve boşaltmak;
- (e) çeşitli tekstil ürünleri ile giyim eşyalarına temizlik maddeleri ve kola eklemek;
- (f) tekstil ürünleri ile giyim eşyalarını yumuşatmak ve bunları temizleme ve presleme makinelerine götürmek;
- (g) tekstil ürünleri ile giyim eşyalarındaki kırışıklıkları açan, düzleştiren ve taşıyan makineleri çalıştırmak ve durdurmak;
- (h) tekstil ürünleri ile giyim eşyalarını raflara yerleştirmek, dağıtım ve toplama için tekstil ürünleri ile giyim eşyalarını asmak;
- (i) tekstil ürünleri ile giyim eşyalarını paketlemek ve sevkiyat için siparişleri hazırlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kuru temizleme makinesi operatörü
- Çamaşırhane makinesi operatörü

- Pres ütü makinesi operatörü (çamaşırhane)

Başka yerde sınıflandırılan bazı ilgili meslekler:

- Çamaşır yıkayıcı (el ile) - 9121

- Pres ütücü (el ile) - 9121

8159 Başka yerde sınıflandırılmamış tekstil, kürk ve deri ürünleri makine operatörleri

Bu birim grup, Grup 815`de (Tekstil, kürk ve deri ürünleri makine operatörleri) başka yerde sınıflandırılmamış tekstil, kürk ve deri ürünleri makine operatörlerini kapsar. Örneğin bu birim grup, şapka, çadır, yatak veya kurdele vb. diğer şeritler gibi çeşitli eşyaları yapan makineleri işleten ve çalışmasını gözleyen operatörleri kapsar.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Tekstil, kürk veya derilerden şapka yapmak ve biçim vermekte kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) kurdele vb. diğer şeritleri gibi çeşitli eşyaların yapımında kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (c) belli bir uzunlukta kumaşı katlamakta kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (d) nakliye veya daha ileri işlemlere hazırlık niteliğinde iplik, sicim veya pamuk ipliğini yumak haline getiren makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (e) deri parçalarının ebatlarını ölçmekte kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kurdele yapma makinesi operatörü
- Şapka yapma makinesi operatörü
- Tekstil kalıbı yapma makinesi operatörü
- Çadır yapma makinesi operatörü

816 Gıda ve ilgili ürünlerin makine operatörleri

Gıda ve ilgili ürünlerin makine operatörleri; hayvan kesimi, karkastan et elde edilmesinde, tütünün işlenmesinde ve içecek ve gıdaların fırında pişirilmesi, dondurulması, ısıtılması, ezilmesi, karıştırılması, harmanlanması ve diğer şekillerde işlenmesinde kullanılan makineleri kurar, işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler genellikle şunlardır: Hayvanları zaptetmek, sersemletmek, kesimini yapmak ve karkası standart et türlerine ayırmak ve balıkları kesmekte kullanılan makinelerin işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; ekmek ve diğer unlu pastacılık ürünlerini karıştıran, fırında pişiren ve diğer şekillerde hazırlayan makine ve fırınların kurulması, işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; bira, şarap, maltlı likör, sirke, bira mayası ve benzer ürünleri üretmek için tahıl ve meyvelerin ezilmesi, karıştırılması, malt haline getirilmesi, pişirilmesi ve fermente edilmesinde kullanılan

makinelerin işletilmesi; reçel, şekerleme, peynir, işlenmiş peynir, margarin, şurup, buz, makarna, dondurma, sos, çikolata, mısır nişastası, yemeklik yağ ve dekstrin yapan ekipmanların gözlenmesi; gıda işlemede kullanılan gıda maddeleri ve sıvıları soğutan, ısıtan, kurutan, kavuran, haşlayan, pastörize eden, tütüleyen, sterilize eden, donduran, buğulayan ve konsantre hale getiren ekipmanların işletilmesi; çalkalama, presleme, elekten geçirme, öğütme ve filtreleme yapan ekipmanlarla gıda maddeleri ve sıvıların karıştırılması, püre haline getirilmesi, öğütülmesi, harmanlanması ve ayrılması; sigara, puro, pipo ve diğer tütün ürünlerinin yapımında kullanılan makinelerde tütün yapraklarının işlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

8160 Gıda ve ilgili ürünlerin makine operatörleri

8160 Gıda ve ilgili ürünlerin makine operatörleri

Gıda ve ilgili ürünlerin makine operatörleri; hayvan kesimi, karkastan et elde edilmesinde, tütünün işlenmesinde ve içecek ve gıdaların fırında pişirilmesi, dondurulması, ısıtılması, ezilmesi, karıştırılması, harmanlanması ve diğer şekillerde işlenmesinde kullanılan makineleri kurar, işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hayvanları zapt etmek, sersemletmek, kesmek ve karkası standart et türlerine ayırmak ve balık kesmekte kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) ekmek ve diğer unlu pastacılık ürünlerini karıştıran, fırında pişiren ve diğer şekillerde hazırlayan makine ve fırınları kurmak, işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (c) bira, şarap, maltlı likör, sirke, bira mayası ve benzer ürünleri üretmek için tahıl ve meyvelerin ezilmesi, karıştırılması, malt haline getirilmesi, pişirilmesi ve fermente edilmesinde kullanılan makineleri işletmek;
- (d) reçel, şekerleme, peynir, işlenmiş peynir, margarin, şurup, buz, makarna, dondurma, sos, çikolata, mısır nişastası, yemeklik yağ ve dekstrin yapan ekipmanları gözlemek;
- (e) gıda işlemede kullanılan gıda maddeleri ve sıvıları soğutan, ısıtan, kurutan, kavuran, haşlayan, pastörize eden, tütüleyen, sterilize eden, donduran, buğulayan ve konsantre hale getiren ekipmanları işletmek;
- (f) çalkalama, presleme, elekten geçirme, öğütme ve filtreleme yapan ekipmanlarla gıda maddeleri ve sıvıları karıştırmak, püre haline getirmek, öğütmek, harmanlamak ve ayırmak;
- (g) sigara, puro, pipo ve diğer tütün ürünlerinin yapımında kullanılan makinelerde tütün yapraklarını işlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Fırın mamulleri makinesi operatörü
- Ekmek üretim makinesi operatörü
- Çikolata üretim makinesi operatörü
- Puro üretim makinesi operatörü

- Sigara üretim makinesi operatörü
- Süt ürünleri makinesi operatörü
- Balık işleme makinesi operatörü
- Et işleme makinesi operatörü
- Süt işleme makinesi operatörü

Başka yerde sınıflandırılan bazı ilgili meslekler:

- Şişeleme makinesi operatörü - 8183

817 Ağaç işleme ve kağıt imalat tesisi operatörleri

Ağaç işleme ve kağıt imalat tesisi operatörleri; ağaç biçen, kaplama tahtaları kesen ve kontrplak yapan, ağaç hamuru ve kağıt yapan ve daha ileri işlemler için ağaç, ağaç hamuru ve kağıdı başka şekilde hazırlayan makineleri gözler, işletir ve kontrol ederler.

Kapsanan görevler şunlardır: Taşımak için en iyi tomruk kesimine karar vermek amacıyla boyut, koşul, kalite ve diğer karakteristikleri belirlemeye yönelik kütük ve işlenmemiş tomrukların incelenmesi veya en verimli ve karlı kesim örneklerini belirleyen lazer tarayıcılarından tomrukları geçiren otomatik ekipmanın işletilmesi; yonga, kaplama tahtası ve kağıt hamuru imal etmek için kamyonlardan taşıyıcı ve torna tezgahı üzerine tomruk ve ağaç kütüklerinin tasnif edilmesi, istiflenmesi ve yerleştirilmesi; bir veya daha fazla selüloz işleme aşamalarını yürütmek için eleme teçhizatı, beyazlatma teçhizatı, pişirme kazanları, karıştırma tankları, yıkayıcıları ve diğer kağıt hamuru işleme makine ve teçhizatlarının işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; kurutma, silindirden geçirme, ince tabaka haline getirme, kaplama, dilimleme, tıraşlama, sarma veya diğer kağıt yapımı ve perdahlama işlem aşamalarında kullanılan kağıt yapım ve perdahlama makine ve teçhizatının işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; makine ve donanımdaki arızaları tespit etmek ve işlem aşamalarının teknik özelliklerine göre yürütülmesini sağlamak amacıyla makine ve teçhizat panel göstergeleri, ölçü aletleri, seviye göstergelerinin ve diğer teçhizat cihazlarının gözlenmesi; kontrplak işleme makineleri ve sıcak levhalı pres makineleri ve kaplama tahtası kesen makinelerinin işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; işlenmiş ağaç ürünlerinin çalışma alanına taşınması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

8171 Kağıt hamuru ve kağıt imalat tesisi operatörleri

8172 Ağaç işleme tesisi operatörleri

8171 Kağıt hamuru ve kağıt imalat tesisi operatörleri

Kağıt hamuru ve kağıt imalat tesisi operatörleri; kağıt hamurunun üretiminde ağaç, hurda kağıt hamuru ve diğer selüloz malzemelerinin işlenmesi, kuşe ve özel kağıtların üretilmesinde kullanılan makineleri işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bir veya daha fazla selüloz işleme aşamalarını yürütmek için eleme teçhizatı, beyazlatma teçhizatı, pişirme kazanları, karıştırma tankları, yıkayıcıları ve diğer kağıt hamuru işleme makine ve teçhizatlarını işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) kurutma, silindirden geçirme, ince tabaka haline getirme, kaplama, dilimleme, tıraşlama, sarma veya diğer kağıt yapımı ve perdahlama işlem aşamalarında kullanılan kağıt yapım ve perdahlama makine ve teçhizatını işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (c) makine ve teçhizatın başlatılması ve kapatılmasını kontrol etmek, makine ve teçhizattaki arızaları tespit etmek ve işlem aşamalarının teknik özelliklere uygun yürütülmesini sağlamak amacıyla makine ve teçhizat üzerindeki panel göstergeleri, ölçü aletleri vb. gözlemek;
- (d) gerektiğinde makine ve teçhizatı açmak ve kapatmak veya işlem ayarlarını yapmak için işlem kontrol operatörleri ile iletişim kurmak;
- (e) gösterge okumalarını ve üretim test örneklerini analiz etmek ve gerektiğinde üretim süreci ve teçhizatta ayarlamalar yapmak;
- (f) bir vinç kullanarak kağıt rulolarını düzenlemek, yerleştirmek ve dizmek;
- (g) kağıtlardaki kırışıklıkları, oyukları, renk bozukluklarını, izleri veya diğer kusurları gözle incelemek ve düzeltme işlemlerini yapmak;
- (h) üretim raporlarını doldurmak ve muhafaza etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kalender makinesi operatörü (kağıt)
- Kağıt hamuru ve kağıt öğütme makinesi operatörü
- Kağıt hamur makinesi operatörü
- Kağıt kesme ve rulo yapma makinesi operatörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kağıt hamuru rafinerisi operatörü - 3139
- Kağıt hamuru kontrol operatörü - 3139
- Kağıt hamuru teknisyeni - 3139

8172 Ağaç işleme tesisi operatörleri

Ağaç işleme tesisi operatörleri; ağaç biçen, kaplama tahtaları kesen, kontraplak ve yonga yapan ve daha ileri işlemler için ağacı başka şekilde hazırlayan kereste kesim yeri donanımlarını gözler, işletir ve kontrol ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Taşımak için en iyi tomruk kesimine karar vermek amacıyla boyut, koşul, kalite ve diğer karakteristikleri belirlemeye yönelik kütük ve işlenmemiş tomrukları incelemek veya en verimli ve karlı kesim örneklerini belirleyen lazer tarayıcılarından tomrukları geçiren otomatik ekipmanı işletmek;

- (b) tomruk besleme ve taşıyıcı sistemleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (c) tomrukları biçmek, yatay kesitleri, kalın kenarları, plakaları veya kanatları kesmek, kesilmiş kerestelerden çeşitli ebatlarda işlenmiş kereste elde etmek için pürüzlü kenarları düzeltmek ve tahta kiremit ve çatlakları kesmek veya yarmak amacıyla kullanılan hızar testeresi, şeritli testere ve çok bıçaklı testereleri işletmek ve çalışmalarını gözlemek;
- (d) kontrplak işleme makineleri ve sıcak levhali pres makineleri ve kaplama tahtası kesen makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (e) kesim yeri donanımını temizlemek ve yağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Yuvarlak testere operatörü
- Kütük kesim operatörü
- Kontrplak pres operatörü
- Hızar operatörü
- Hızar planya operatörü
- Hızar kesme operatörü
- Ağaç işleme tesisi hızarcısı
- Kaplama kesme tezgahı operatörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kaplama kurutma makinesi bakıcısı - 7521
- Tomruk işleme tankı operatörü - 7521
- Ağaç işleme makinesi operatörü - 7523

818 Diğer sabit tesis ve makine operatörleri

Bu birim grup, Alt-ana grup 81`de (Sabit tesis ve makine operatörleri) başka yerde sınıflandırılmamış sabit tesis ve makine operatörlerini kapsamaktadır. Bu grup, örneğin silikon çip yapan, kablo ve halatların uçlarını birbirine ekleyen makinelerin operatörlerini kapsar.

Yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Cam, seramik, porselen, tuğla veya kiremit imalatında kullanılan kurutma fırınları, yüksek fırınları ve diğer makine ve donanımın çalışmasının gözlenmesi; cam ve seramiğin tavlama, sertleştirme veya süslemesinde kullanılan makinelerin işletilmesi; sabit buhar makinesi, buhar kazanı (boyler), türbin ve yardımcı donanımların işletilmesi ve bakımının yapılması; ürünleri tartan, paketleyen ve etiketleyen veya ürünleri konteynlara dolduran makinelerin işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 8181 Cam ve seramik tesisi operatörleri
- 8182 Buhar makinesi ve kazanı (boyler) operatörleri
- 8183 Paketleme, şişeleme ve etiketleme makinesi operatörleri
- 8189 Başka yerde sınıflandırılmamış sabit tesis ve makine operatörleri

8181 Cam ve seramik tesisi operatörleri

Cam ve seramik tesisi operatörleri; cam, seramik, porselen, tuğla veya kiremit imalatında kullanılan kurutma fırınları, yüksek fırınları ve diğer makine ve donanımı işletir ve çalışmasını gözlerler. Cam ve seramiğin tavlama, sertleştirme veya süslemesinde kullanılan makineleri işletirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Önceden karıştırılmış maddelerin ısıtılması ve eritilmesi yoluyla cam yapımında kullanılan cam yapım fırınlarını işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) cam eşyayı yüzey sertleştirici ile kaplamak amacıyla kullanılan sıcak veya soğuk uçlu püskürtme donanımını işletmek;
- (c) şişe, kavanoz ve su bardağı gibi kapları yapmak veya şekil vermek amacıyla kalıba dökülmüş erimiş camı sıkıştırma veya üfleyen makineleri işletmek ve bakımını yapmak;
- (d) camı istenilen şekilde kalıba dökmek amacıyla el mengenesini işletmek;
- (e) sürekli tabaka şeklinde düz cam elde etmek amacıyla erimiş camı işleyen çini fırınlarını işletmek;
- (f) float cam üretim tesislerini işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (g) cam ve cam ürünlerini öğütme, delme, zımparalama, kenarlarını yuvarlama, süsleme, yıkama ve parlatma amacıyla kullanılan perdahlama makinelerini işletmek ve bakımını yapmak;
- (h) nemli kilden seramik eşyaları kalıba döken sıkıştırma makinelerini kurmak ve işletmek;
- (i) seramik ürünleri yapmaya yönelik uygun plastik formda veya yarı sıvı biçimde yoğurtmak amacıyla kil ile suyu karıştıran makineleri işletmek;
- (j) çanak-çömlek, porselen eşya veya tuğla ve kiremit pişiren fırınları işletmek ve bakımını yapmak;
- (k) sır veya aşındırma işlemi yapmada kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (l) erimiş camdan cam elyafı iplik yapmak amacıyla erimiş camı püskürtmekte kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (m) çatlama, patlama, kırılma, renk ve diğer kusurları tespit etmek amacıyla bitmiş ürünleri incelemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Tuğla fırını operatörü
- Kil karıştırma makinesi operatörü
- Fırın operatörü (cam üretimi)
- Cam üfleme makinesi operatörü
- Cam karıştırma makinesi operatörü
- Çanak-çömlek fırını operatörü
- Kiremit fırını operatörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tuğla ve kiremit kalıpçısı - 7314
- Cam üfleyicisi - 7315
- Cam kesicisi - 7315

8182 Buhar makinesi ve kazanı (boyler) operatörleri

Buhar makinesi ve kazanı (boyler) operatörleri; ticari, endüstriyel ve kurumsal binalar ile iş yerlerinde, gemilerde ve kendiliğinden hareketli teknelerde elektrik enerjisi ve diğer yararlı hizmetler için kullanılan çeşitli türlerdeki buhar makinelerini, kazanları (boylerleri), türbinleri ve yardımcı cihazları işletir ve bakımını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Binalara, deniz araçlarına veya pnömatik araçlara buhar veya enerji temin etmek ve sağlamak amacıyla kullanılan buhar makinesi, buhar kazanları ve pompa, kompresör ve klima donanımları gibi yardımcı ekipmanları işletmek, temizlemek, yağlamak ve çalışmasını gözlemek;
- (b) gösterge okumalarını analiz etmek ve kayıt etmek, sorunları gidermek, donanım veya sistem arızalarını önlemek için küçük tamiratlar yapmak;
- (c) etkin işletim için donanımın performansını gözlemek ve kontrol etmek, kazan suyunun, kimyasalların ve yakıtların istenilen seviyelerde tutulmasını sağlamak;
- (d) kömür fırınlarını el ve kürek ile ateşlemek, gaz veya petrol beslemeli boylerleri otomatik gaz vericiler veya petrol pompaları ile çalıştırmak;
- (e) test etmek, ayarlamak, paslanmayı ve zararlı tortuları önlemek için kimyasal maddeler eklemek gibi gerekli düzeltici önlemleri almak amacıyla kazan suyu kalitesini veya ayarlamayı test etmek;
- (f) gemi motoru, makineleri ve donanım göstergelerinin çalışmasını gözlemek, değişkenleri kaydetmek ve nöbetçi gemi süvarisine normal olmayan durumları rapor etmek;
- (g) sıvı boşaltma pompalarını ve valfları işletmek ve bakımını yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kazan bakıcısı
- Gemi kazan operatörü
- Sabit makine operatörü
- Buhar makinesi operatörü
- Ateşçi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Gemi makinisti - 3151
- Sabit makine montörü - 7233

8183 Paketleme, şişeleme ve etiketleme makine operatörleri

Paketleme, şişeleme ve etiketleme makine operatörleri; çeşitli ürünleri tartan, paketleyen ve etiketleyen veya ürünleri farklı konteynırlara dolduran makineleri işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çeşitli ürünleri tartan, ambalajlayan, mühürleyen ve paketleyen makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) tüpleri, şişeleri, teneke kutuları, kutuları, çantaları ve diğer konteynırları, gıda, içecek, boya, yağ ve losyon gibi ürünlerle dolduran ve mühürleyen makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (c) yapıştırma veya diğer yöntemlerle ürünleri, paketleri ve çeşitli konteynırları etiketleyen makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Şişe doldurucu
- Etiketleme makinesi operatörü
- Paketleme makinesi operatörü
- Ambalajlama makinesi operatörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Paketleyici (el ile) - 9321

8189 Başka yerde sınıflandırılmamış sabit tesis ve makine operatörleri

Bu birim grup, Alt-ana grup 81'de (Sabit tesis ve makine operatörleri) başka yerde sınıflandırılmamış sabit tesis ve makine operatörlerini kapsamaktadır. Bu grup, örneğin silikon çip yapan, kablo ve halatların uçlarını birbirine ekleyen makinelerin operatörlerini kapsar.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Silikon çip üretim makinesi operatörü
- Kablo ve halat uçlarını birbirine ekleme makinesi operatörü

82 Montajcılar

Montajcılar; önceden belirlenmiş prosedürlere göre, kısmi montajları, ürünleri ve ekipmanları oluşturmak için prefabrik parça veya bölümleri montajlarlar. Montajı yapılan ürünler, montaj hattı boyunca bir çalışandan bir sonraki çalışana aktarılabilir. Bu alt-ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt-ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genelde şunları kapsamaktadır:

Önceden belirlenmiş prosedürlere göre, çeşitli tipteki ürün ve ekipmanları oluşturmak amacıyla

parçaların montajının yapılması; gereken malzemeleri ve montaj talimatlarını belirlemek için iş emirlerinin, teknik özelliklerin, şemaların ve çizimlerin incelenmesi; belirli formlara üretim ve işlem verisinin kayıtlanması; tamamlanmış bölümlerin ve montajların, kablolama tesisatının ve devre bağlantılarının kontrol ve test edilmesi; hatalı montajların ve bölümlerin geri çevrilmesi.

Bu alt-ana gruptaki meslekler, aşağıdaki grupta sınıflandırılır:

821 Montajcılar

821 Montajcılar

Montajcılar; önceden belirlenmiş prosedürlere göre, kısmi montajları, ürünleri ve ekipmanları oluşturmak için prefabrik parça veya bölümleri montajlarlar. Montajı yapılan ürünler, montaj hattı boyunca bir çalışandan bir sonraki çalışana aktarılabilir.

Kapsanan görevler, genelde şunlardır: Önceden belirlenmiş prosedürlere göre, çeşitli tipteki ürün ve ekipmanları oluşturmak amacıyla parçaların montajının yapılması; gereken malzemeleri ve montaj talimatlarını belirlemek için iş emirlerinin, teknik özelliklerin, şemaların ve çizimlerin incelenmesi; belirli formlara üretim ve işlem verisinin kayıtlanması; tamamlanmış bölümlerin ve montajların, kablolama tesisatının ve devre bağlantılarının kontrol ve test edilmesi; hatalı montajların ve parçaların geri çevrilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

8211 Mekanik makine montajcıları

8212 Elektrikli ve elektronik ekipman montajcıları

8219 Başka yerde sınıflandırılmamış montajcılar

8211 Mekanik makine montajcıları

Mekanik makine montajcıları; önceden belirlenmiş prosedürlere göre, motorlar, motorlu taşıtlar, türbinler ve hava araçları gibi mekanik makinelerin parçalarının montajını yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kısmi montajları, mekanik makineleri, motorları ve tamamlanmış motorlu araçları oluşturmak için prefabrik parçalar veya komponentleri montajlamak ve kurmak;
- (b) gereken malzemeleri ve montaj talimatlarını belirlemek için iş emirlerini, teknik özellikleri, şemaları ve çizimleri incelemek;
- (c) belirli formlara üretim ve işlem verisini kaydetmek;
- (d) tamamlanmış parçaları ve montajları kontrol ve test etmek;
- (e) hatalı montajları ve parçaları geri çevirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Vites kutusu montajcısı

- Motor montajcısı
- Koltuk montajcısı (kamyon)
- Taşıt montajcısı
- Motor kurulumcusu
- Hava taşıtı montajcısı
- Türbin montajcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Motorlu taşıt tamircisi - 7231
- Bisiklet montajcısı - 8219
- Elektromekanik ekipman montajcısı - 8212

8212 Elektrikli ve elektronik ekipman montajcıları

Elektrik ve elektronik ekipman montajcıları; önceden belirlenmiş prosedürlere göre elektrik, elektro mekanik ve elektronik ekipmanların parçalarını montajlar veya üzerinde değişiklik yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Tamamlayıcı parçalar ile elektrik ve elektronik sistemlerin montajını yapmak, el aletleri veya motorlu aletler, lehimleme ve mikro kaynak ekipmanları kullanarak birimleri ana montaj parçalarına, kısmi montaj parçalarına veya çerçevelere yerleştirmek, hizalamak ve tutturmak;
- (b) gereken malzemeleri ve montaj talimatlarını belirlemek için iş emirlerini, teknik özellikleri, şemaları ve çizimleri incelemek;
- (c) belirli formlara üretim ve işlem verisini kaydetmek;
- (d) kayıt cihazları, transformatörler, armatür telleri, elektrik motorları ve jeneratörler gibi elektrik ekipmanları ve parçalarında kullanılan tel bobinleri sarmak için tel sarma makinelerini işletmek;
- (e) tamamlanmış elektrik, mekanik ve elektronik parçaları ve montajları kontrol ve test etmek, tesisat ve devre bağlantılarını kablolamak ve hatalı montajları ve parçaları geri çevirmek;

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Armatür montajcısı
- Elektrikli ekipman montajcısı
- Elektromekanik ekipman montajcısı
- Elektronik ekipman montajcısı
- Klişeci (basılı devre kartları)
- Telefon montajcısı
- Televizyon montajcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Hassas alet yapımcısı - 7311
- Elektronik mekanikeri ve servisçisi - 7421

8219 Başka yerde sınıflandırılmamış montajcılar

Başka yerde sınıflandırılmamış montajcılar; tamamlayıcı parçaları elektronik, elektrik veya mekanik elemanları olmayan çeşitli ürünleri, önceden belirlenmiş prosedürlere göre montajlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Tamamlayıcı parçalar ile elektrik ve elektronik sistemlerin montajını yapmak, el aletleri veya motorlu aletler, lehimleme ve mikro kaynak ekipmanları kullanarak birimleri ana montaj parçalarına, kısmi montaj parçalarına veya çerçevelere yerleştirmek, hizalamak ve tutturmak;
- (b) gereken malzemeleri ve montaj talimatlarını belirlemek için iş emirlerini, teknik özellikleri, şemaları ve çizimleri incelemek;
- (c) belirli formlara üretim ve işlem verisini kaydetmek;
- (d) tamamlanmış parçaları ve montajları kontrol ve test etmek;
- (e) hatalı ürünleri geri çevirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Mühimmat montajcısı
- Bisiklet montajcısı
- Kutu yapımcısı
- Kapı montajcısı
- Gözlük çerçevesi montajcısı
- Mobilya tamamlayıcısı, ahşap
- Mücevher montajcısı
- Bıçak montajcısı
- Deri ürünleri birleştiricisi
- Bagaj tamamlayıcısı
- Metal ürünler montajcısı (mekanik hariç)
- Mukavva (karton) ürünleri montajcısı
- Kurşun kalem ve tükenmez kalem montajcısı
- Plastik ürünler montajcısı
- Plastik oyuncak montajcısı
- Kauçuk ürünler montajcısı
- Güneşlik (güneş şemsiyesi) montajcısı
- Tekstil ürünleri montajcısı
- Termos şişe montajcısı
- Ahşap ürünler montajcısı

83 Sürücüler ve hareketli makine ve teçhizat operatörleri

Sürücüler ve hareketli makine ve teçhizat operatörleri; tren ve motorlu taşıtları sürer ve yönlendirirler veya endüstriyel ve tarım amaçlı makine ve donanımlarını işletir ve çalışmasını

gözlerler veya gemilerde ve diğer su yolu taşıtlarında güverte görevlerini yaparlar. Bu alt-ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, ikinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt-ana grupta çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Tren ve motorlu taşıtların sürülmesi ve yönlendirilmesi; hareketli endüstriyel ve tarım amaçlı makine ve donanımların sürülmesi, işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; gemilerde ve diğer su yolu taşıtlarında güverte görevlerinin yapılması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

831 Lokomotif motoru sürücüleri ve ilgili çalışanlar

832 Otomobil, kamyonet ve motosiklet sürücüleri

833 Ağır yük kamyonu ve otobüs sürücüleri

834 Hareketli makine ve teçhizat operatörleri

835 Gemi güverte tayfaları ve ilgili çalışanlar

831 Lokomotif motoru sürücüleri ve ilgili çalışanlar

Lokomotif motoru sürücüleri ve ilgili çalışanlar; yolcu ve yük taşımacılığında kullanılan lokomotif motorlarını sürer veya sürülmesine yardımcı olur, demiryolu yük trenlerinin kullanımı esnasında demiryolunun güvenliğini sağlar ve sorumluluğunu üstlenir, sinyalizasyonu işleterek demiryolu trafiğinin hareketini kontrol eder, lokomotif ve vagonları makastan geçirir ve demiryolu manevra istasyonunda trenleri birleştirir, maden ocaklarında çekerek taşımakta kullanılan trenleri birleştirir ve bunların hareketlerini kontrol ederler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Lokomotiflerin sürülmesi veya sürülmesine yardımcı olunması, demiryolu sinyalizasyonunun işletilmesi, lokomotif ve vagonların makastan geçirilmesi ve demiryolu manevra istasyonunda trenlerin birleştirilmesi, maden ocaklarında trenlerin birleştirilmesi ve bunların hareketlerinin kontrol edilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

8311 Lokomotif motoru sürücüleri

8312 Demiryolu frencileri, sinyalizasyon ve makas operatörleri

8311 Lokomotif motoru sürücüleri

Lokomotif motoru sürücüleri; yolcu ve yük taşımacılığında kullanılan lokomotif motorlarını sürerler veya sürülmesine yardımcı olurlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Buharlı, elektrikli veya dizel-elektrikli lokomotif motorlarını sürmek veya sürülmesine yardımcı olmak;

- (b) yeraltında veya yükseltilmiş demiryolu hattında işleyen yolcu trenlerini sürmek;
- (c) bir maden veya taşocağının yüzeyinde veya yeraltında vagonları çekmek için kullanılan lokomotif sürmek;
- (d) ray tehlikelerini gözlemek, sinyal ve demiryolu arasındaki açıklık göstergesini gözlemek;
- (e) işlemin güvenliği ve trenlerin tarifeye uygun olarak işletilmesini sağlamak amacıyla tren personeli ve trafik kontrolörleri ile iletişimi sağlayan iletişim sistemlerini işletmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Lokomotif makinisti
- Metropolitan demiryolu makinisti
- Tren makinisti

Not: Kamu yollarından ayrılmış sabit raylı sistemler üzerinde işletilen taşıt araçlarının sürücüleri, Birim Grup 8311`de (Lokomotif motoru sürücüleri) sınıflandırılır. Kamu yollarıyla birleştirilmiş sabit raylar üzerinde yolcu taşımakta kullanılan taşıt araçlarının sürücüleri Birim Grup 8331`de (Otobüs ve tramvay sürücüleri) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tramvay sürücüsü (vatman) - 8331

8312 Demiryolu frencileri, sinyalizasyon ve makas operatörleri

Demiryolu frencileri, sinyalizasyon ve makas operatörleri; demiryolu yük trenlerinin kullanımı esnasında demiryolunun güvenliğini sağlar ve sorumluluğunu üstlenir, sinyalizasyonu işleterek demiryolu trafiğinin hareketini kontrol eder, lokomotif ve vagonları makastan geçirir ve demiryolu manevra istasyonunda trenleri birleştirir, maden ocaklarında çekerek taşımakta kullanılan trenleri birleştirir ve bunların hareketlerini kontrol ederler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yük trenlerinin kullanımı esnasında demiryolunun güvenliğini sağlamak ve sorumluluğunu üstlenmek;
- (b) kontrol panelinden veya sinyalizasyon kutusundan sinyal ve makasları işleterek, hattın belli bir kısmı üzerindeki demiryolu trafik akışını denetlemek;
- (c) demiryolu manevra istasyonlarında lokomotif ve vagonları makastan geçirmek ve vagonları birleştirmek, yükleme-boşaltma ve trenleri birleştirme talimatlarına uygun olarak yan yollara yönlendirmek;
- (d) maden ve taşocaklarında, lokomotifle veya kablo ile katarları çekerek trenleri birleştirmek, çekiş yolu boyunca hareketlerini yönetmek;
- (e) tren çalıştırılmadan önce soğutma ve ısıtma sistemleri, frenler ve fren hortumları gibi tren sistem ve donanımını kontrol etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Frenci (demiryolu)
- Makasçı (demiryolu)
- İşaretçi (demiryolu)

832 Otomobil, kamyonet ve motosiklet sürücüleri

Otomobil, kamyonet ve motosiklet sürücüleri; yolcu, malzeme veya yük taşımak amacıyla motosiklet, üç tekerlekli motorlu bisiklet, araba veya kamyonetleri sürer ve yönlendirirler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Yolcu, malzeme veya yük taşımak amacıyla motosiklet, üç tekerlekli motorlu bisiklet, araba veya kamyonetlerin sürülmesi ve yönlendirilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

8321 Motosiklet sürücüleri

8322 Otomobil, taksi ve kamyonet sürücüleri

8321 Motosiklet sürücüleri

Motosiklet sürücüleri; malzeme, yük veya yolcu taşımakta kullanılan motosiklet ya da üç tekerlekli motorlu bisikletleri sürer ve yönlendirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Malzeme, yük ve yolcu taşımakta kullanılan motosiklet veya üç tekerlekli motorlu bisikletleri sürmek ve yönlendirmek;
- (b) trafik kuralları ve işaretlere dikkat etmek;
- (c) bakım ve küçük tamiratları yapmanın yanı sıra taşıtları temizlemek ve yıkamak;
- (d) seferlerin kaydını tutmak;
- (e) mesajları iletmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Motosikletli dağıtıcı
- Sürücü (motorlu çekçek)
- Sürücü (üç tekerlekli motorlu bisiklet)
- Motosiklet sürücüsü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Sürücü (pedallı taşıt) - 9331

8322 Otomobil, taksi ve kamyonet sürücüleri

Otomobil, taksi ve kamyonet sürücüleri; yolcu, posta veya mal taşımak amacıyla motorlu araba ve kamyonetleri sürer ve yönlendirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yolcu kamyonet, otomobil veya taksi sürmek ve yönlendirmek;
- (b) posta veya malların teslimatını yapmak amacıyla araba, kamyonet veya küçük kamyonları sürmek ve yönlendirmek;
- (c) bagajlı yolculara yardım etmek;
- (d) yol ücreti, teslimat ücreti veya teslimatın yapıldığını belgeleyen dokümanları toplamak;
- (e) bulunduğu yer ve müsait olma durumunu raporlamada ve kontrol merkezinin talimatlarını izlemede kullanılan telekomünikasyon donanımını işletmek;
- (f) en uygun güzergahı tespit etmek;
- (g) bedensel engelli yolculara yardım etmek;
- (h) bedensel engelli yolcuların biniş ve inişlerine yardımcı olan donanımı işletmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Otomobil sürücüsü
- Taksi şoförü
- Kamyonet şoförü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Otobüs şoförü - 8331
- Ağır kamyon sürücüsü - 8332
- Oto-çekçek sürücüsü - 8321
- Pedallı taşıt sürücüsü - 9331
- Çekçek ile yolcu taşıyan - 9331
- Hayvanla çekilen taşıt sürücüsü - 9332

833 Ağır yük kamyonu ve otobüs sürücüleri

Ağır yük kamyonu ve otobüs sürücüleri; mal, sıvı, ağır malzeme, posta veya yolcu taşımakta kullanılan ağır yük kamyonu, kamyon, otobüs veya sokak tramvaylarını sürer ve yönlendirirler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Mal, sıvı, ağır malzeme, posta veya yolcu taşımakta kullanılan ağır yük kamyonu, kamyon, otobüs veya sokak tramvaylarını sürülmesi ve yönlendirilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

8331 Otobüs ve tramvay sürücüleri

8332 Ağır yük taşıtları ve kamyon sürücüleri

8331 Otobüs ve tramvay sürücüleri

Otobüs ve tramvay sürücüleri; yolcu, posta veya mal taşımakta kullanılan otobüs ya da sokak tramvaylarını sürer ve yönlendirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yerel veya şehirlerarası yolcu, posta veya mal taşımacılığında kullanılan otobüs, trolleybüs veya uzun yolculuklarda kullanılan yolcu otobüsü gibi taşıtları sürmek ve yönlendirmek;
- (b) yolcu taşımacılığında kullanılan sokak tramvaylarını sürmek ve yönlendirmek;
- (c) yolcular binmeden önce veya indikten sonra kapıları açmak ve kapamak;
- (d) bagajlı yolculara yardım etmek;
- (e) otobüs ve tramvaylardaki aydınlatma, ısıtma ve havalandırmayı kontrol etmek;
- (f) güvenli ilerleme sağlamak için trafiğe dikkat etmek;
- (g) ücretleri toplamak veya zorunlu bilete sahip yolcuların bilet kontrolünü yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Otobüs şoförü
- Tramvay sürücüsü (vatman)
- Uzun yolculuklarda kullanılan yolcu otobüsü şoförü

8332 Ağır yük taşıtları ve kamyon sürücüleri

Ağır yük taşıtları ve kamyon sürücüleri; kısa veya uzun mesafelerde mal, sıvı ve ağır malzemeleri taşımakta kullanılan ağır motorlu taşıtları sürer ve yönlendirirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Kısa veya uzun mesafelerde mal, sıvı veya ağır malzemeleri taşımakta kullanılan römorklu veya römorksuz kamyon veya damperli kamyonlar gibi ağır motorlu taşıtları sürmek ve yönlendirmek;
- (b) en uygun güzergahı belirlemek;
- (c) kayıp ve hasarı önlemek amacıyla malların istiflenmesini ve güvenli bir şekilde üstünün örtülmesini sağlamak;
- (d) çeşitli kaldırma veya boşaltma cihazları kullanarak yükleme ve boşaltma faaliyetlerine yardımcı olmak;
- (e) aracın küçük bakım işlerini yapmak ve büyük çaplı bakım ve tamirleri organize etmek;
- (f) istiap haddi ile uyumlu ağırlığı tahmin etmek ve ağırlığın güvenli dağılımını sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ağır kamyon sürücüsü
- Beton karıştırıcı sürücüsü
- Taşıt katarı sürücüsü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kamyonet şoförü - 8322

834 Hareketli makine ve teçhizat operatörleri

Hareketli makine ve teçhizat operatörleri; arazinin temizlenmesi veya hazırlanmasında, toprak, kaya ve benzer malzemelerin kazılması, nakli ve yayılmasında ve ağır eşyaların kaldırılması veya naklinde kullanılan özel amaçlı motorlu makine ya da donanımı sürer, yönlendirir, işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Faaliyet için tesisin hazırlanması ve konumlandırılması; aracın hız, yükseklik ve derinliğinin ayarlanması; hareketli tesisin işletilmesi ve sürülmesi; ağaç, tomruk, toprak ve diğer ağır nesne veya malzemelerin kaldırılması, savrulması ve yayılması amacıyla kullanılan ek parçaların işletilmesi; inşaat, ulaştırma ve depolama işlemlerinde sabit veya hareketli vinçler ile forklift vb. yük kaldırma-istifleme yapan araçların işletilmesi ve çalışmasının gözlenmesi; makine bakımının yapılması ve küçük tamiratların gerçekleştirilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

8341 Hareketli tarım ve ormancılık makine ve teçhizat operatörleri

8342 Hafriyat makineleri ve benzer makinelerin operatörleri

8343 Vinç, yük asansörü ve ilgili makine ve teçhizat operatörleri

8344 Forklift vb. yük kaldırma/istifleme yapan araçların operatörleri

8341 Hareketli tarım ve ormancılık makine ve teçhizat operatörleri

Hareketli tarım ve ormancılık makine ve teçhizat operatörleri; tarım, bahçıvanlık ve ormancılık faaliyetlerinde kullanılan bir veya daha fazla tipteki özel amaçlı motorize, hareketli makine veya donanımı sürer, yönlendirir, işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- Tarla sürme, ekim-dikim işleri, gübreleme, toprağı işleme ve ürünlerin hasat edilmesi gibi işlerde kullanılan traktörle çekilen veya kendinden hareketli özel amaçlı çiftlik makinelerini sürmek ve yönlendirmek;
- arazi temizlemede, dikimde, hasatta, ağaç ve kereste taşımada veya diğer ormancılık faaliyetlerinde kullanılan traktörle çekilen ya da kendinden hareketli özel amaçlı orman makinelerini sürmek ve yönlendirmek;
- faaliyet için tesisi hazırlamak ve konumlandırmak;
- aracın hız, yükseklik ve derinliğini ayarlamak;
- ağaçları tutan, kaldıran ve kesen tesisi işletmek;
- ağaç ve tomrukların kaldırılması, savrulması, yayılması ve istiflenmesinde kullanılan ek parçaları işletmek ve doğrama makinesi ve tomruk yarma makinesi gibi yardımcı donanımları

işletmek;

g) ağaç dallarının kabuğunu soymak ve tomrukları kesmek amacıyla kesilen ağaçları işlemcilerle vermek ve tomrukları traktör ve yığın üzerine yüklemek;

h) makinenin bakımını yapmak ve küçük tamiratları gerçekleştirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Biçerdöver operatörü
- Tomruk makine operatörü
- Kereste taşıyıcı sürücüsü
- Traktör şoförü
- Ağaç yıkma operatörü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Buldozer operatörü - 8342

8342 Hafriyat makineleri ve benzer makinelerin operatörleri

Hafriyat makineleri ve benzer makinelerin operatörleri; toprak veya benzeri malzemeleri kazma, tesviye etme, yüzey düzleme, toprak veya benzeri malzemeleri düzlemek ve sıkılaştırmada kullanılan makineleri işletirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Toprak, kaya, kum, çakıl veya benzer malzemeleri kazmak ve çıkan malzemeleri taşımak amacıyla, hareketli bir kepçe, çift çeneli kova veya çekme kepçe ile donatılmış kazma makinelerini işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) atık su kanalları, drenaj ve kanalizasyon sistemleri ile su, petrol, gaz vb. taşıyan boru hatları için hendek kazmakta kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (c) toprak, kum, kar vb. malzemeleri taşımakta, dağıtmakta ve tesviye etmekte kullanılan, içbükey çelik bıçakla donatılmış makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (d) suyun dibinden kum, çakıl ve çamur çıkarmakta kullanılan donanımı işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (e) ağaç, beton veya çelik kazıkları çakmakta kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (f) yol, kaldırım ve benzer işlerin yapımında malzemelerin düzlenmesi ve sıkılaştırılması amacıyla kullanılan silindirleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (g) otoban, karayolu yapımı ve benzer yüzeylerde beton veya asfalt ya da katranlı karışımları yaymakta ve düzlemede kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Buldozer operatörü
- Ekskavatör (kazıcı) operatörü
- Kazık varyosu operatörü

- Silindir operatörü
- Ön uçlu yükleyici operatörü
- Karı küreme, düzeltme ve sıkıştırma makinesi operatörü

8343 Vinç, yük asansörü ve ilgili makine ve teçhizat operatörleri

Vinç, yük asansörü ve ilgili makine ve teçhizat operatörleri; sabit veya hareketli vinç ve diğer kaldırma donanımını işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Donanım ve malzemeleri kaldırmak, taşımak, konumlamak veya yerleştirmek amacıyla vinç kolu (bumba) ve yüzer bariyerleri kaldıran ve alçaltan seyyar ya da sabit vinçleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) inşaat alanında veya maden ocağında çalışanları ve malzemeleri yukarı çekme, indirme ve kaldırmada kullanılan donanımı işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (c) kayakçıları tepeye çıkarmada kullanılan teleferik ve benzer donanımı işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (d) kısa menzilli suları geçmek amacıyla yük, yolcu ve taşıt feribotlarını veya mavnaları çekmekte kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (e) kara ve su trafiğinin geçişi için köprüleri açıp kapamakta kullanılan makineleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (f) su yolu ve diğer alanlarının dibini taramak amacıyla tarama ekleriyle donatılmış vinçleri işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (g) donanım ve malzemeleri kaldırmak, taşımak ve yerleştirmek amacıyla gemi veya mavnalar üzerine monte edilmiş vinçleri işletmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Teleferik operatörü
- Telesiyej operatörü
- Vinç operatörü
- Kablolu tren (füniküler) sürücüsü
- Yük asansörü operatörü
- Maden asansörü operatörü
- Kayak teleferiği operatörü

8344 Forklift vb. yük kaldırma/istifleme yapan araçların operatörleri

Forklift vb. yük kaldırma/istifleme yapan araçların operatörleri; mal yüklü paletleri taşımak, kaldırmak ve istiflemek amacıyla kullanılan forklift vb. yük kaldırma/istifleme yapan araçları veya benzeri araçları işletir ve çalışmasını gözlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Terminallerde, limanlarda, ambarlarda, fabrikalarda ve diğer işyerlerinde, mal ve paletlerin yüklenmesi, boşaltılması, taşınması, kaldırılması, istiflenmesi gibi işlerde kullanılan forklift vb. yük kaldırma/istifleme yapan araçları ve benzeri araçları işletmek ve çalışmasını gözlemek;
- (b) yükleme yapılmış palet, kızak ve kutuların altına, üzerine veya çevresine kaldırma aletlerini yerleştirmek, belirlenmiş yere taşımak için ürün veya malzemeleri sıkıca bağlamak;
- (c) yıpranma ve hasarı tespit etmek amacıyla donanımı incelemek;
- (d) taşıt ve donanımın rutin bakımını yapmak;
- (e) üstlenilen iş ve taşıtın bozulmalarına ilişkin kayıtları tutmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

-Forklift operatörü

835 Gemi güverte tayfaları ve ilgili çalışanlar

Gemi güverte tayfaları ve ilgili çalışanlar; gemilerde güverte görevlerini ve diğer su yolu taşıtlarında benzeri görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Denizde, liman veya diğer iç suların giriş-çıkışlarında yer alan gözetleme noktalarında nöbet tutulması; talimatlara göre gemi dümeninin idare edilmesi; gemi üzerindeki palamar iplerinin idare edilmesi ve demirleme donanımının işletilmesi; gemi ekipmanı, kargo ekipmanı, halat donanımı, kurtarma ve yangın söndürme aletlerinin bakımının yapılması ve bazı durumlarda işletilmesi; geminin teknesinde ve güvertesinde yıkama, kazıma, boyama ve gerektiğinde diğer bakım işlerinin yapılması; kargo depolama donanımı, sabit armadura ve dingil takımının parçalara ayrılması, teçhiz edilmesi ve ambara yerleştirilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

8350 Gemi güverte tayfaları ve ilgili çalışanlar

8350 Gemi güverte tayfaları ve ilgili çalışanlar

Gemi güverte tayfaları ve ilgili çalışanlar; gemilerde güverte görevlerini ve diğer su yolu taşıtlarında benzeri görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Denizde, liman veya diğer iç suların giriş-çıkışlarında yer alan gözetleme noktalarında nöbet tutmak;
- (b) talimatlara göre gemi dümenini idare etmek;
- (c) gemi üzerindeki palamar iplerini idare etmek ve demirleme donanımını işletmek;
- (d) gemi donanımı, kargo donanımı, halat donanımı, kurtarma ve yangın söndürme aletlerinin bakımını yapmak ve bazı durumlarda işletmek;
- (e) geminin teknesinde ve güvertesinde, yıkama, kazıma, boyama ve gerektiğinde diğer bakım işlerini yapmak;

(f) kargo depolama donanımı, sabit armadura ve dingil takımını parçalara ayırmak, teçhiz etmek ve ambara yerleştirmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Lostromo
- Feribot işçisi
- Römorkör işçisi
- Denizci

9 Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; el aletlerinin kullanımını ve yoğun olarak fiziksel emek gerektiren basit ve tekdüze görevlerin yapılmasını içermektedir. Bu ana gruptaki mesleklerin çoğu, birinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Apartman, ev, mutfak, otel, büro ve diğer binalarda temizlik yapılması, malzeme eksiklerinin tamamlanması ve basit bakımların yapılması; arabaların yıkanması ve pencerelerin temizlenmesi; mutfaktaki işlere yardım edilmesi, yiyecek ve içeceklerin hazırlanması ile ilgili basit görevlerin yapılması; mesajların veya malların dağıtılması; bagajların taşınması, bagaj ve yüklerin yüklenmesi ve boşaltılması; otomatik satış yapan makinelerin doldurulması veya sayaçların okunması ve ayarlanması; çöplerin toplanması ve tasnif edilmesi; sokak ve benzeri yerlerin süpürülmesi; çiftçilik, balıkçılık, avcılık veya tuzakla avcılık ile ilgili çeşitli basit görevlerin yapılması; ürünlerin tasnifi dahil madencilik, inşaat ve imalat ile ilgili basit görevlerin yapılması; el ile ürünlerin paketlenmesi, paketlerden çıkarılması ve raflara konulması; çeşitli sokak hizmetlerinin sağlanması; yolcu ve malların pedallı veya elle çekilen taşıtlarla taşınması; hayvanlar tarafından çekilen taşıtların veya makinelerin sürülmesi. Diğer çalışanların denetlenmesi de kapsama dahil edilebilir.

Bu ana gruptaki meslekler, aşağıdaki alt ana gruplarda sınıflandırılır:

91 Temizlikçiler ve yardımcılar

92 Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

93 Madencilik, inşaat, imalat ve ulaştırma sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

94 Yiyecek hazırlama yardımcıları

95 Cadde ve sokaklarda satış ve hizmet işlerinde çalışanlar

96 Çöpçüler, atık toplayıcılar ve diğer nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

91 Temizlikçiler ve yardımcılar

Temizlikçiler ve yardımcılar; uçak, tren vagonları, tramvay ve benzeri taşıtlar dahil, ev, otel, büro, hastane ve diğer işyerlerinde iç mekanları ve eşyaları temiz tutmak, el ile çamaşır yıkamak ve giyim eşyaları ve tekstil malzemelerini ütölemek gibi çeşitli görevleri yaparlar. Bu alt-ana

gruptaki mesleklerin çoğu, birinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt-ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: El süpürgesi, elektrikli süpürge vb. araçlarla temizlik yapılması, yerlerin, mobilyaların ve diğer eşyaların temizlenmesi ve parlatılması; örtülerin, çarşafların vb. bakımının yapılması ve yatakların yapılması/düzeltilmesi; yemeklerin hazırlanmasına yardım edilmesi ve mutfaktaki temizlik işlerinin yapılması; arabaların ve pencerelerin yıkanması ve temizlenmesi; giyim eşyaları ve tekstil malzemelerinin elle yıkanması veya ütülenmesi.

Bu alt-ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

911 Ev, otel ve bürolarda çalışan temizlikçiler ve yardımcılar

912 Taşıt ve pencere temizleme ile çamaşır yıkama ve diğer elle yapılan temizlik işlerinde çalışanlar

911 Ev, otel ve bürolarda çalışan temizlikçiler ve ev işleri yardımcıları

Ev, otel ve bürolarda çalışan temizlikçiler ve ev işleri yardımcıları; el süpürgesi, elektrikli süpürge vb. ile temizlik yapar, yıkar, parlatır, hanehalkının örtü, çarşaf vb. temizliğini yapar, hanehalkı için gerekli olan erzakları satın alırlar; uçak, tren, otobüs ve benzeri taşıtlar dahil otel, büro ve diğer işyerlerinin iç mekanlarını ve eşyalarını temiz ve düzenli tutmak için çeşitli görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Otel, büro ve diğer işyerlerinde yerlerin, mobilyaların ve diğer eşyaların el süpürgesi, elektrikli süpürge vb. ile temizlenmesi, yıkanması ve parlatılması; yatakların yapılması/düzeltilmesi, havlu, sabun vb. malzemelerin yerine konulması; yemeklerin hazırlanmasına yardım edilmesi ve bulaşıkların yıkanması; mutfak, banyo ve tuvaletlerin temizlenmesi, dezenfekte edilmesi ve kokunun giderilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

9111 Evlerde çalışan temizlikçiler ve yardımcılar

9112 Büro, otel ve diğer işyerlerinde çalışan temizlikçiler ve yardımcılar

9111 Evlerde çalışan temizlikçiler ve ev işleri yardımcıları

Evlerde çalışan temizlikçiler ve ev işleri yardımcıları; el süpürgesi, elektrikli süpürge vb. ile temizlik yapar, yıkar ve parlatır, hanehalkına ait örtü, çarşaf vb. temizliğini yapar, hanehalkı için gerekli olan malzemeleri satın alır, yemekleri hazırlar ve servis eder ve diğer çeşitli ev işlerini yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

(a) Yerleri ve mobilyaları el süpürgesi, elektrikli süpürge vb. ile temizlemek, parlatmak ve yıkamak veya pencereleri ve diğer eşyaları temizlemek;

- (b) örtü, çarşaf ve diğer tekstil ürünlerini yıkamak, ütölemek ve tamir etmek;
- (c) bulaşıkları yıkamak;
- (d) yemeklerin ve içeceklerin hazırlanmasına, pişirilmesine ve servis edilmesine yardım etmek;
- (e) gıda ve hanehalkı için gerekli olan çeşitli diğer malzemeleri satın almak;
- (f) mutfak, banyo ve tuvaletleri temizlemek, dezenfekte etmek ve kokusunu gidermek;
- (g) pencereleri ve diğer cam yüzeyleri temizlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Gündelikçi (evlerde çalışan)
- Evlerde çalışan temizlikçi
- Ev işleri yardımcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Otel temizlikçisi - 9112
- Ev temizliği ve bakımı elemanı - 5152
- Çamaşır yıkayıcı (el ile) - 9121
- Sokak süpürücü - 9613

9112 Büro, otel ve diğer işyerlerinde çalışan temizlikçiler ve yardımcılar

Büro, otel ve diğer işyerlerinde çalışan temizlikçiler ve yardımcılar; uçak, tren, otobüs ve benzeri taşıtlar dahil otel, büro ve diğer işyerlerinin iç mekanlarını ve eşyalarını temiz ve düzenli tutmak için çeşitli temizlik görevlerini yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bina, yolcu vagonu, otobüs, tramvay, tren ve uçaklarda yerleri, mobilyaları ve diğer eşyaları el süpürgesi, elektrikli süpürge vb. ile temizlemek, yıkamak ve parlatmak;
- (b) yatakları yapmak/düzeltilmek, banyoyu temizlemek, havlu, sabun vb. malzemeleri yerlerine koymak;
- (c) bulaşık yıkamak dahil mutfağı temizlemek ve genel mutfak işlerine yardım etmek;
- (d) çöpleri toplamak, çöp kutularını boşaltmak ve taşınması için çöpleri atık alanlarına götürmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Uçak temizlik görevlisi
- Otel temizlikçisi
- Tuvalet görevlisi
- Büro temizlikçisi

Not: Sadece mutfaklarda ve diğer gıda hazırlama alanlarında temizleme ve yardım etme işlerini yapan çalışanlar, Birim grup 9412`de (Mutfak yardımcıları) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Bina temizlik ve bakım elemanı - 5153
- Bulaşıkçı - 9412
- Evlerde çalışan temizlikçi - 9111
- Ev temizliği ve bakımı elemanı - 5152
- Mutfak yardımcısı - 9412
- Sokak süpürücü - 9613

912 Taşıt ve pencere temizleme ile çamaşır yıkama ve diğer elle yapılan temizlik işlerinde çalışanlar

Taşıt ve pencere temizleme ile çamaşır yıkama ve diğer elle yapılan temizlik işlerinde çalışanlar; binaların veya taşıtların pencerelerini, vitrinlerini veya diğer yüzeylerini temizlerler ve örtü, çarşaf ve diğer tekstil malzemelerini el ile yıkar, ütüler veya kuru temizleme yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Arabaların temizlenmesi, yıkanması ve parlatılması; su veya çeşitli solüsyonlarla pencerelerin ve diğer cam yüzeylerin yıkanması, kurulanması ve parlatılması; bir çamaşırhanede veya diğer işyerlerinde örtü, çarşaf vb.lerinin, elbiselerin, kumaşların ve benzer eşyaların el ile yıkanması ve ütülenmesi; kuru temizleme yapan yerlerde veya diğer işyerlerinde elbiselerin, kumaşların, deri ürünlerin ve benzer eşyaların elde ve kimyasal solüsyonlarla temizlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 9121 Çamaşırçılar ve ütücüler (el ile)
- 9122 Taşıt temizleyicileri
- 9123 Pencere temizleyicileri
- 9129 Diğer temizlik işlerinde çalışanlar

9121 Çamaşırçılar ve ütücüler (el ile)

Çamaşırçılar ve ütücüler (el ile); elbise, örtü, çarşaf ve diğer tekstil malzemelerini el ile yıkar, ütüler veya kuru temizleme yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bir çamaşırhanede veya diğer işyerlerinde örtü, çarşaf vb. leri ile elbiseleri, kumaşları ve benzer eşyaları el ile yıkamak ve ütölemek;
- (b) kuru temizleme yapan yerlerde veya diğer işyerlerinde elbiseleri, kumaşları, deri ürünleri ve benzer eşyaları el ile ve kimyasal solüsyonlarla temizlemek;
- (c) düğmeleri yerine dikmek ve küçük onarımları yapmak;
- (d) eşyaları raflara yerleştirmek, dağıtım ve toplama için eşyaları asmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Kuru temizleyici (el ile)

- Çamaşır yıkayıcı (el ile)
- Pres ütücü (el ile)
- Ütücü (tekstil sektöründekiler hariç)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kuru temizleme makinesi operatörü - 8157
- Pres ütü makinesi operatörü (amaşırhane) - 8157
- amaşırhane makinesi operatörü - 8157

9122 Taşıt temizleyicileri

Taşıt temizleyicileri; taşıtların iç ve dışlarını yıkar, temizler ve parlatırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Arabaları ve diğer taşıtları el ile veya el gücü ile çalışan aletleri kullanarak temizlemek, yıkamak ve parlatmak;
- (b) taşıtların iç kısımlarını elektrikli süpürge ile temizlemek, halıları ve döşemeleri kuru temizleme yöntemiyle temizlemek;
- (c) taşıtların içindeki ve dışındaki lekeleri çıkarmak için temizleyici maddeleri uygulamak;
- (d) taşıt lastiklerini ve çamurlukları yıkamak, lastikleri siyahlaştırmak;
- (e) taşıt camlarını yıkamak ve parlatmak;
- (f) taşıtlardaki bölmeleri boşaltmak ve temizlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Taşıt yıkayıcısı (el ile)
- Detaylı araba temizleyicisi

9123 Pencere temizleyicileri

Pencere temizleyicileri; pencereleri ve diğer cam parçaları temizler ve parlatırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Suyla veya çeşitli solüsyonlarla pencereleri veya diğer cam yüzeyleri temizlemek, kurutmak ve parlatmak;
- (b) çok katlı binalardaki pencerelere ulaşmak ve temizlemek için merdiven, salıncaklı iskele, traka (yüksek alanlarda çalışmak için kurulan salıncak benzeri iskele), hidrolik sepetli kamyonların sepetleri ve diğer ekipmanları kullanmak;
- (c) temizleme veya parlatma için kullanılan uygun araç ve gereçleri seçmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Pencere temizleyicisi

9129 Diğer temizlik işlerinde çalışanlar

Bu birim grup, başka yerde sınıflandırılmamış temizlik çalışanlarını kapsar. Birim grup, örneğin, özel temizleme ekipmanları ve kimyasalları kullanarak halı, duvar, yüzme havuzu ve soğutma kuleleri gibi yüzeyler ile malzemeleri ve nesnelere temizleyen çalışanları kapsar.

Bu durumda kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Temizleme makineleri ile bunların aparatlarını kullanarak halıları ve döşeme ile kaplanmış mobilyaları temizlemek;
- (b) halılardan lekeleri çıkarmak için temizleyici maddeleri seçmek ve kullanmak;
- (c) kirlenmeyi önleyici kimyasalları ve deodorantları halılara uygulamak ve halılardan haşereleri temizlemek;
- (d) temizleyici olarak yüksek basınçlı su ve çözücüler kullanarak taş duvarları, metal yüzeyleri ve tabelaları temizlemek;
- (e) su ve filtreleme sistemlerindeki mikro organizmaları yok etmek için kimyasalları ve yüksek basınçlı temizleme yöntemlerini uygulamak;
- (f) yüzme havuzlarındaki, soğutma kulesi bölüm ve kanallarındaki tortuları, birikmiş kirlere ve diğer artıkları bertaraf etmek için ıslak vakumlu sistemleri ve diğer emme ekipmanlarını kullanmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Halı temizleyicisi
- Soğutma kulesi temizleyicisi
- Duvar yazısı (Grafiti) temizleyicisi
- Yüzme havuzu temizleyicisi

92 Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; bitkisel ürünlerin ve çiftlik hayvanlarının yetiştirilmesi, park ve bahçelerin geliştirilmesi ve bakımı, ormanların işletilmesi ve korunması, su ürünleri ve balıkçılık işlerinin yapılması ile ilgili basit ve rutin görevleri yaparlar. Bu alt-ana gruptaki mesleklerin çoğu, birinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: El aletleri kullanarak toprağın kazılması, tırmıklanması ve kürekle atılması; gereçlerin, ürünlerin ve diğer malzemelerin yüklenmesi ve boşaltılması; elle veya el aletleri kullanarak ürünlerin sulanması, seyreltilmesi, yabancı otlardan temizlenmesi ve bakımlarının yapılması; elle ürünlerin dikilmesi, hasat edilmesi ve toplanması; hayvanların beslenmesi, su verilmesi ve temizlenmesi, barınaklarının temiz tutulması; çiftlik hayvanlarının gözlenmesi ve durumlarının raporlanması; ağların, misinaların ve diğer balıkçılık takımlarının ve güverte ekipmanlarının hazırlanması ve kullanılması; ürünlerin sınıflandırılması, tasnif edilmesi,

toplanması ve muhafaza kaplarında paketlenmesi; sabit eşyalar, binalar, ekipmanlar, tekneler ve çitler üzerinde küçük tamirlerin yapılması.

Bu alt-ana gruptaki meslekler, aşağıdaki grupta sınıflandırılır:

921 Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

921 Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; bitkisel ürünlerin ve çiftlik hayvanlarının yetiştirilmesi, park ve bahçelerin geliştirilmesi ve bakımı, ormanların işletilmesi ve korunması, su ürünleri ve balıkçılık işlerinin yapılması ile ilgili basit ve rutin görevleri yaparlar.

Yapılan görevler genelde şunlardır: El aletleri kullanarak toprağın kazılması, tırmıklanması ve kürekle atılması; gereçlerin, ürünlerin ve diğer malzemelerin yüklenmesi ve boşaltılması; elle veya el aletleri kullanarak ürünlerin sulanması, seyreltilmesi, yabancı otlardan temizlenmesi ve bakımlarının yapılması; elle ürünlerin dikilmesi, hasat edilmesi ve toplanması; hayvanların beslenmesi, su verilmesi ve temizlenmesi, barınaklarının temiz tutulması; çiftlik hayvanlarının gözlenmesi ve durumlarının raporlanması; ağların, misinaların ve diğer balıkçılık takımlarının ve güverte ekipmanlarının hazırlanması ve kullanılması; ürünlerin sınıflandırılması, tasnif edilmesi, toplanması ve muhafaza kaplarında paketlenmesi; sabit eşyalar, binalar, ekipmanlar, tekneler ve çitler üzerinde küçük tamirlerin yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

9211 Bitkisel üretim yapan çiftliklerde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

9212 Çiftlik hayvanları yetiştiriciliği yapan çiftliklerde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

9213 Karma çiftçilik ile ilgili nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

9214 Bahçe ve bahçe bitkileri işlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

9215 Ormancılık ile ilgili nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

9216 Balıkçılık ve su ürünleri işlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Not: Genellikle diğerlerinin yönetimi altında çok sınırlı basit ve rutin görevleri yapan, kendi geçimlerine yönelik tarım sektöründe çalışanlar, Grup 921`de (Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar) ilgili birim grupta sınıflandırılır. Bir tarımsal tesiste, esas görevi su getirme ve yakacak odun toplama olan çalışanlar, Birim grup 9624`te (Su taşıyıcılar ve yakacak odun toplayıcılar) sınıflandırılır.

9211 Bitkisel üretim yapan çiftliklerde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Bitkisel üretim yapan çiftliklerde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; çiftliklerde sebze, meyve, sert kabuklu meyve ve tahıl gibi bitkisel ürünlerin üretimi ile ilgili basit ve rutin görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hendekleri temizlemek veya diğer amaçlar için toprağı kazmak ve kürekle atmak;
- (b) araç ve gereçleri, ürünleri ve diğer malzemeleri yüklemek ve boşaltmak;
- (c) ot, saman ve benzer malzemeleri tırmıklamak, atmak ve yığmak;
- (d) el ile veya el aletleri kullanarak ürünleri sulamak, seyreltmek ve yabancı otları temizlemek;
- (e) meyveleri, sert kabuklu meyveleri, sebzeleri ve diğer ürünleri toplamak;
- (f) el ile çeltik gibi tarla ürünlerini dikmek ve hasat etmek;
- (g) ürünleri sınıflandırmak, tasnif etmek, toplamak ve muhafaza kaplarında paketlemek;
- (h) sabit eşyalar, binalar, ekipman ve çitler üzerindeki küçük tamirleri yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Şeker kamışı dikicisi
- Meyve toplama işçisi
- Çeltik tarlası işçisi
- Sebze toplayıcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Nitelikli çiftlik çalışanı (tarla ürünleri) - 6111
- İnşaat işçisi - 9313
- Yakacak odun toplayıcısı - 9624
- Su taşıyıcı - 9624

9212 Çiftlik hayvanları yetiştiriciliği yapan çiftliklerde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Çiftlik hayvanları yetiştiriciliği yapan çiftliklerde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; kümes hayvanları ve böcekler dahil çiftliklerde hayvan üretimi ile ilgili basit ve rutin işleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hendekleri temizlemek ve diğer amaçlar için toprağı kazmak ve kürekle atmak;
- (b) araç ve gereçleri, ürünleri ve diğer malzemeleri yüklemek ve boşaltmak;
- (c) hayvanları beslemek, su vermek, temizlemek ve barınaklarını temiz tutmak;
- (d) çiftlik hayvanlarını gözlemek ve durumlarını raporlamak;
- (e) çiftlik hayvanlarının sağlığı ve rahatının korunmasına yardım etmek;
- (f) süt sağma, kırkma, kesimhane ve meralar arasında ulaşım için çiftlik hayvanlarının otlatılması, güdülmesi ve ayrılmasına yardım etmek;
- (g) yumurtaları toplamak ve kuluçka makinesine yerleştirmek;
- (h) hayvanların beslenmesi ve hayvan yatağı yapımı için kullanılan kuru ot, saman ve diğerlerini sınıflandırmak, tasniflemek, yığmak ve depolamak;
- (i) ürünleri sınıflandırmak, tasniflemek, toplamak ve muhafaza kaplarında paketlemek;
- (j) sabit eşyalar, binalar, ekipman ve çitler üzerindeki küçük tamirleri yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Çiftlik hayvanları işçisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Çoban - 6121
- Nitelikli çiftlik çalışanı (çiftlik hayvanları) - 6121
- Sığır çobanı - 6121
- Yakacak odun toplayıcısı - 9624
- Su taşıyıcı - 9624

9213 Karma çiftçilik ile ilgili nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Karma çiftçilik ile ilgili nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; çiftliklerde hem bitkisel ürün hem de hayvan yetiştiriciliği ile ilgili basit ve rutin işleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hendekleri temizlemek ve diğer amaçlar için toprağı kazmak ve kürekle atmak;
- (b) araç ve gereçleri, ürünleri ve diğer malzemeleri yüklemek ve boşaltmak;
- (c) ot, saman ve benzeri malzemeleri sınıflandırmak, tasnif etmek ve yığmak;
- (d) el ile veya el aletleri kullanarak ürünleri sulamak, seyreltmek ve yabancı otları temizlemek;
- (e) meyveleri, sert kabuklu meyveleri, sebzeleri ve diğer ürünleri toplamak, yumurtaları toplamak;
- (f) el ile çeltik gibi tarla ürünlerini dikmek ve hasat etmek;
- (g) hayvanları beslemek, su vermek ve temizlemek, barınaklarını temiz tutmak;
- (h) çiftlik hayvanlarını gözlemek ve durumlarını raporlamak;
- (i) süt sağma, kırkma, kesimhane ve meralar arasında ulaşım için çiftlik hayvanlarının otlatılması, güdülmesi ve ayrılmasına yardım etmek;
- (j) ürünleri sınıflandırmak, tasnif etmek, toplamak ve muhafaza kaplarında paketlemek;
- (k) sabit eşyalar, binalar, ekipman ve çitler üzerindeki küçük tamirleri yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Karma bitki ve çiftlik hayvanları işçisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Nitelikli çiftlik çalışanı (karma bitkisel üretim ve çiftlik hayvanları yetiştiriciliği) - 6130
- Yakacak odun toplayıcısı - 9624
- Su taşıyıcı - 9624

9214 Bahçe ve bahçe bitkileri işlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Bahçe ve bahçe bitkileri işlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; park ve özel bahçelerde ağaçların, çalı bitkilerinin, çiçeklerin ve diğer bitkilerin yetiştirilmesi ve bakımının yapılması, fidanların, çiçek soğanlarının ve tohumların üretilmesi veya yoğun tarım teknikleriyle sebze ve

çiçeklerin yetiştirilmesi ile ilgili işlerde basit ve rutin görevler yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Araç ve gereçleri, ürünleri ve ekipmanları yüklemek, boşaltmak ve taşımak;
- (b) el aletleri ve basit makineleri kullanarak bahçe alanını ve parselleri hazırlamak;
- (c) çiçeklerin, çalı bitkilerinin, ağaçların ve çimenlerin dikimine ve bir başka yere yeniden dikimine yardım etmek;
- (d) çimenleri sulayarak, yabancı otlarını temizleyerek ve biçerek bahçelerin bakımını yapmak;
- (e) bahçeleri temizlemek ve çöpleri bertaraf etmek;
- (f) tohumların, çiçek soğanlarının ve çeliklerin çoğaltılmasına, dikilmesine ve saksıya dikilmesine yardım etmek;
- (g) bitkileri el ile sulayarak ve yabancı otlarını temizleyerek bakımını yapmak;
- (h) satmak ve taşımak için bitkileri hasat etmek ve paketlemek;
- (i) sabit eşyalar, binalar, ekipman ve çitler üzerindeki küçük tamirleri yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bahçe işçisi
- Bahçecilik işçisi
- Çim biçicisi
- Fidanlık işçisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Bahçıvan - 6113
- Peyzaj düzenleyicisi - 6113
- Bahçe bitkileri yetiştiricisi - 6113
- Bitkisel ürün yetiştiren çiftlik işçisi - 9211

9215 Ormancılık ile ilgili nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Ormancılık ile ilgili nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; doğal ve plantasyon ormanlarının yetiştirilmesi ve bakımının yapılması, ağaçların kesilmesi, hızarlanması ve tomrukçuluk ile ilgili basit ve rutin görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Ağaç dikimi için çukurları açmak;
- (b) tomruk ve kerestelik ağaçları yığmak ve yüklemek;
- (c) orman alanındaki kuru ot ve çalıları temizlemek ve fidanları seyreltmek;
- (d) ormanda yangınlar için gözetlemeyi sağlamak;
- (e) ana dalları ve ağaçların tepelerini budamak, dalları budamak ve ağaç gövdelerini tomruk haline getirmek için testereyle kesmek;
- (f) ağaçları devirmek ve devrilmiş ağaçlar ile bunların dallarını tomruk halinde kesmek için el

- testerelelerini veya el ile tutulan makineli testerelelerini kullanmak ve bakımını yapmak;
- (g) tohumları toplamak ve fideleri dikmek;
- (h) orman yollarının, binaların, tesislerin ve ekipmanların küçük onarımını ve bakımını yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ağaç kesicisi (orman)
- Orman işçisi
- Ağaç dikicisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Kalifiye orman işçisi - 6210

9216 Balıkçılık ve su ürünleri işlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Balıkçılık ve su ürünleri işlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; su ürünleri yetiştiriciliği alanında balık ve deniz ürünlerinin yetiştirilmesi, yakalanması ve toplanması ve içsu, kıyı ve açık deniz balıkçılık işleri ile ilgili basit ve rutin görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Deniz yatağını temizlemek, kültür balıkları ile yumuşakçaları beslemek;
- (b) deniz algleri, deniz yosunu, deniz tarağı ve diğer yumuşakçaları toplamak;
- (c) ağları, misinaları ve diğer balıkçılık takımları ile diğer güverte ekipmanlarını hazırlamak;
- (d) balıkları ve diğer deniz canlılarını yakalamak için balıkçılık donanımlarını kullanmak;
- (e) balıkları ve deniz ürünlerini temizlemek, tasnif etmek, buz ve tuz içinde paketlemek ve yakalananları gemi ambarında istiflemek;
- (f) güverte yüzeylerini ve balık ambarını temizlemek;
- (g) limana yanaşma esnasında bağlama halatlarını atmak ve çekmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Su ürünleri (kültür) işçisi
- Balıkçılık işçisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Balık yetiştiricisi - 6221
- Kıyı balıkçı teknesi reisi - 6222
- Balıkçı (kıyı sularında) - 6222
- Balıkçı (iç sularında) - 6222
- Açık deniz balıkçısı - 6223

93 Madencilik, inşaat, imalat ve ulaştırma sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Madencilik, inşaat, imalat ve ulaştırma sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; madencilik, taşocakçılığı, bina dışı inşaat, bina inşaatı, imalat, ulaştırma ve depolama işleri ile ilgili basit ve rutin görevleri yaparlar ve insan gücüyle çalışan ve hayvanlar tarafından çekilen taşıt ve makineleri kullanırlar. Bu alt-ana gruptaki mesleklerin çoğu, birinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt-ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: El aletleri kullanarak çukur açılması ve hafriyatı yapılan malzemelerin, kumun, toprağın ve çakılın yayılması; malzemelerin, ekipmanların, ürünlerin, araç ve gereçlerin, bagaj ve kargonun el ile tasnif edilmesi, yüklenmesi, boşaltılması, taşınması, istiflenmesi ve depolanması; makinelerin, ekipmanların, aletlerin ve çalışma alanlarının temizlenmesi; malzemelerin ve ürünlerin paketlenmesi ve ambalajından çıkarılması/boşaltılması, el ile konteynırların ve rafların ürünlerle doldurulması; insan gücüyle çalışan ve hayvanlar tarafından çekilen taşıtların ve makinelerin kullanılması.

Bu alt-ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

931 Madencilik ve inşaat sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

932 İmalat sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

933 Ulaştırma ve depolama sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

931 Madencilik ve inşaat sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Madencilik ve inşaat sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; madencilik, taşocakçılığı, bina dışı inşaat ve bina inşaatı ile ilgili el ile yapılan basit ve rutin görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: El aletleri kullanarak çukur ve hendeklerin kazılması ve doldurulması; hafriyatı yapılan malzemelerin, kumun, toprağın ve çakılın kürekle atılması ve yayılması; aletlerin, malzemelerin ve ekipmanların tasnif edilmesi, yüklenmesi, boşaltılması, istiflenmesi ve depolanması ve bunların çalışma alanlarına taşınması; makinelerin, ekipmanların, aletlerin ve çalışma alanlarının temizlenmesi ve engellerin ortadan kaldırılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

9311 Madencilik ve taşocakçılığı sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

9312 Bina dışı inşaat sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

9313 Bina inşaatı sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

9311 Madencilik ve taşocakçılığı sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Madencilik ve taşocakçılığı sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; madencilik ve taşocakçılığı ile ilgili rutin işleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Makinelerin, ekipmanların ve maden ve taşocağı tesislerinin bakımının yapılmasında madencilere ve taşocağı çalışanlarına yardım etmek;
- (b) madencilik ekipmanlarının montajını yapmak ve sökmek;
- (c) madenlerde ve taşocaklarında kullanılmayan çalışma alanlarından tünel desteklerini kaldırmak;
- (d) maden ve taşocağı çalışma alanlarından tehlikeli çıkıntıları kaldırmak;
- (e) çıkarım faaliyetleri tamamlandıktan sonra artıkları, işe yarar malzemeleri ve ekipmanları ortadan kaldırmak ve kaya ve mineral döküntüleri temizlemek;
- (f) makineleri, ekipmanları, aletleri, yolları ve taşıma raylarını temizlemek;
- (g) diğer maden işçileri tarafından kullanılan aletleri, malzemeleri, araç ve gereçleri tasnif etmek, yüklemek, boşaltmak, istiflemek ve depolamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Maden işçisi
- Taşocağı işçisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Delici/sondajcı (madencilik) - 8111
- Maden makine operatörü - 8111
- Maden tesisi operatörü - 8111
- Taşocağı makine operatörü - 8111
- Delici/sondajcı (petrol veya gaz kuyusu) - 8113
- Sondaj tesis operatörü - 8113

9312 Bina dışı inşaat sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Bina dışı inşaat sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; karayollarının, demiryollarının, barajların ve diğer bina dışı inşaat projelerinin inşası ve bakımı ile ilgili rutin işleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) El aletleri kullanarak çukur ve hendekleri kazmak ve doldurmak;
- (b) kum, çakıl vb. malzemeleri kürekle atmak ve yaymak;
- (c) kaya matkabı kullanarak kayaları, betonlu ve bitümenli yüzeyleri kesmek ve tıraşlamak;
- (d) inşaat malzemelerini, hafriyatı yapılan malzemeleri ve ekipmanları yüklemek ve boşaltmak ve bunları el arabasıyla inşaat alanı etrafına taşımak;
- (e) çalışma alanlarını temizlemek ve engelleri ortadan kaldırmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İnşaat işçisi (bina dışı inşaat işleri)
- Bakım işçisi (baraj)
- Hafriyat işçisi

9313 Bina inşaatı sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Bina inşaatı sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; bina inşaatı ve yıkım işleri ile ilgili rutin işleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Yıkım alanlarında kullanılmış inşaat tuğlalarını temizlemek ve diğer basit işleri yapmak;
- (b) beton, alçı ve harç gibi malzemeleri karıştırmak, dökmek ve yaymak;
- (c) el aletleri kullanarak çukur ve hendekleri kazmak ve doldurmak;
- (d) kum, toprak, çakıl vb. malzemeleri yaymak;
- (e) inşaat malzemelerini, hafriyatı yapılan malzemeleri ve ekipmanları yüklemek ve boşaltmak ve bunları el arabasıyla inşaat alanı etrafına taşımak;
- (f) çalışma alanlarını temizlemek ve engelleri ortadan kaldırmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Tuğla örme ustası yardımcısı
- İnşaat işçisi (bina inşaatı)
- Yıkım işçisi
- İnşaat amelelisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Tuğla örme ustası - 7112
- Ev inşaatçısı (ev ve benzeri küçük yapılar) - 7111
- Bina yıkım ustası - 7119

932 İmalat sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

İmalat sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; imalat sektöründe makine operatörleri ve montajcıların işlerine yardım etmek amacıyla el ile yapılan birçok basit ve rutin işleri yaparlar.

Kapsanan görevler genellikle şunlardır: Malzemelerin ve çeşitli ürünlerin el ile paketlenmesi; ürünlerin şişelere, kutulara, torbalara ve diğer kaplara el ile doldurulması; ürünlerin ve muhafaza kaplarının el ile etiketlenmesi; taşıtların yüklenmesi ve boşaltılması; ürünlerin, malzemelerin ve ekipmanların çalışma alanına götürülmesi; makinelerin, ekipmanların ve aletlerin temizlenmesi; ürünlerin veya parçaların el ile tasnifinin yapılması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

9321 Elle paketlenme işlerinde çalışanlar

9329 Başka yerde sınıflandırılmamış imalat sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

9321 Elle paketleme işlerinde çalışanlar

Elle paketleme işlerinde çalışanlar; malzemeleri ve ürünleri el ile tartar, paketler ve etiketlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Malzemeleri ve çeşitli ürünleri el ile tartmak, ambalajlamak, paketlemek ve mühürlemek;
- (b) ürünleri şişelere, kutulara, torbalara ve diğer kaplara el ile doldurmak;
- (c) ürünleri, paketleri ve çeşitli muhafaza kaplarını el ile etiketlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Etiketleyici (el ile)
- Paketleyici (el ile)
- Ambalajcı (el ile)

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Etiketleme makinesi operatörü - 8183
- Paketleme makinesi operatörü - 8183
- Ambalajlama makinesi operatörü - 8183

9329 Başka yerde sınıflandırılmamış imalat sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Başka yerde sınıflandırılmamış imalat sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; imalat sektöründe makine operatörleri ve montajcılarının işlerine yardım eder ve nihai ürünlerin paketlenmesi ve etiketlenmesi hariç el ile yapılan birçok basit ve rutin işleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Ürünleri, malzemeleri, ekipmanları vb. çalışma alanına götürmek ve imal edilmiş parçaları taşımak;
- (b) taşıtları, kamyonları ve trolleyleri doldurmak ve boşaltmak;
- (c) makinelerdeki tıkanıklıkları temizlemek, makineleri, ekipmanları ve aletleri temizlemek;
- (d) ürünlerin veya parçaların el ile tasnifini yapmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Şişe tasnifçisi
- Fabrika işçisi
- Malzeme taşıyıcısı
- İstifleyici

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Elektrikli ekipman montajcısı - 8212
- Elektronik ekipman montajcısı - 8212
- Deri ürünleri birleştiricisi - 8219

- Kauçuk ürünler montajcısı - 8219
- Paketleyici (el ile) - 9321

933 Ulaştırma ve depolama sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Ulaştırma ve depolama sektörlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; yolcuları veya malları taşımak için bisiklet ve benzeri taşıtlar ile hayvanlar tarafından çekilen taşıtları sürerler, hayvanlar tarafından çekilen makineleri sürerler, yük ve bagajları yükler/boşaltırlar ve raflara dizerler.

Kapsanan görevler genellikle şunlardır: Yolcular veya malları taşımak için bisiklet ve benzeri taşıtların sürülmesi, yolcuları veya malları taşımak için hayvanlar tarafından çekilen taşıtların sürülmesi, hayvanlar tarafından çekilen makinelerin kullanılması, elle yüklerin yüklenmesi/boşaltılması ve mağazalardaki teşhir alanlarına ve raflara dizilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 9331 El ve pedal ile sürülen taşıtların sürücüleri
- 9332 Hayvanlar tarafından çekilen taşıtların ve makinelerin sürücüleri
- 9333 Yükleme-boşaltma işlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar
- 9334 Raf istifleme işlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

9331 El ve pedal ile sürülen taşıtların sürücüleri

El ve pedal ile sürülen taşıtların sürücüleri, iletileri dağıtmak ve yolcu veya malları taşımak için bisiklet ve benzeri taşıtları kullanırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Malları yüklemek ve boşaltmak ya da yolcuların taşıtlara binmelerine veya onlardan inmelerine yardımcı olmak;
- (b) diğer trafik ve trafik düzenlemelerine uygun olarak istenilen yöne taşıtı sürmek;
- (c) aşınma ve tahribatı belirlemek için taşıt bileşenlerini incelemek;
- (d) taşıtın bakımını ve küçük tamirlerini yapmak ve değiştirilebilir parçaları söküp takmak;
- (e) yol paralarını veya ücretleri toplamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bisikletle taşıma elemanı
- Pedallı taşıt sürücüsü
- Üç tekerli çekçek sürücüsü
- Çekçek ile yolcu taşıyan

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Bisiklet yarışçısı - 3421

- Motosiklet sürücüsü - 8321

9332 Hayvanlar tarafından çekilen taşıtların ve makinelerin sürücüleri

Hayvanlar tarafından çekilen taşıtların ve makinelerin sürücüleri; hayvanların çektiği, genelde çiftçilikle ilgili makineler ile yolcuların veya yüklerin taşınmasına yönelik taşıtları sürerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hayvanlara koşum takımı vurmak ve bunları taşıtlara veya makinelere bağlamak;
- (b) malları yüklemek veya boşaltmak ya da yolcuların taşıtlara binmesine veya onlardan inmelerine yardımcı olmak;
- (c) diğer trafiğe ve trafik düzenlemelerine uygun olarak istenilen yöne hayvanları sürmek;
- (d) yol paralarını veya ücretleri toplamak;
- (e) madenlerde veya taşocaklarında vagonları çekmek için hayvanları sürmek;
- (f) çiftlik makineleri veya diğer makinelere bağlanmış hayvanları sürmek;
- (g) iş ve gezi amaçlı filleri sürmek;
- (h) taşıtın veya makinenin bakımını ve küçük tamirlerini yapmak ve değiştirilebilir parçaları söküp takmak;
- (i) hayvanları tımar etmek ve beslemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Hayvanla çekilen taşıt sürücüsü
- Hayvan katarı sürücüsü
- Fil sürücüsü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Jokey - 3421

9333 Yükleme-boşaltma işlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Yükleme-boşaltma işlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; mobilyaları ve diğer ev eşyalarını paketleme, taşıma, yükleme ve boşaltma veya gemi ve uçak kargolarını ve diğer yükleri yükleme ve boşaltma ya da çeşitli depolardaki malları taşıma ve istifleme gibi görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Bir yerden bir yere taşınmak için büro veya ev mobilyalarını, makinelerini, cihazlarını ve ilgili malları paketlemek;
- (b) kamyonet, kamyon, vagon, gemi veya uçaklara yüklenmesi veya bunlardan boşaltılması için malları taşımak;
- (c) hububat, kömür, kum, bagaj ve diğer ürünleri konveyör bantları, borular vb. üzerine yerleştirerek yüklemek ve boşaltmak;
- (d) petrol, sıvılaştırılmış gaz ve diğer sıvıları yüklemek ve boşaltmak için mavna, tanker ve diğer

- gemilerin ana kıyı tesisat boruları ve tankları arasındaki hortumları bağlamak;
- (e) depo ve benzeri yerlerdeki malları taşımak ve istiflemek;
- (f) yükleme ve boşaltmadan önce kargoları sıralamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Yükleme-boşaltma işçisi
- Bagaj taşıyıcısı
- Depo hamalı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Vinç operatörü - 8343
- Forklift operatörü - 8344
- Bavul taşıyıcısı - 9621
- Belboy (otel müşterilerinin bavullarını odalarına götüren kişi) - 9621

9334 Raf istifleme işlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Raf istifleme işlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; raflara ve teşhir alanlarına malları yığarlar/istiflerler ve süpermarketlerde ve diğer perakende veya toptan satış yapılan yerlerde stok edilen malları temiz ve düzenli bir şekilde tutarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Malları düzgün bir şekilde bölmelere ve raflara yerleştirmek ve dökme malları zemin üzerine istiflemek;
- (b) son kullanma tarihleri en erken bitecek mallar rafların önünde olacak şekilde malları raflara doldurmak;
- (c) son kullanma tarihleri geçmiş olan malları kaldırmak;
- (d) farklı bir yere ait olan stoktaki malları kaldırarak raf düzenini korumak;
- (e) satılmış olanları not etmek ve depodan ihtiyaç duyulan malları almak;
- (f) raflardan veya depodan müşteriler için ürünleri bulmak;
- (g) aranan ürünlerin buldukları yerlere müşterileri yönlendirmek;
- (h) imalatçıdan veya dağıtıcıdan ürünleri almak, açmak, paketini açmak ve hasarlı ürünleri incelemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Geceleri istifleme işinde çalışan işçi
- Ürün istifleyici
- Raf dizicisi (perakende ve toptan ticaret ile depolama)

94 Yiyecek hazırlama yardımcıları

Yiyecek hazırlama yardımcıları; az çeşitte önceden pişirilmiş yiyecek veya içeceklerin siparişine yönelik olarak bunları hazırlar ve pişirirler, masaları ve mutfağı temizlerler ve bulaşıkları yıkarlar. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, birinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt-ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Sandviç, pizza, balık ve patates kızartması, salata ve kahve gibi basit veya önceden hazırlanmış yiyecek ve içeceklerin hazırlanması; yiyeceklerin pişirilmesi amacıyla yıkanması, kesilmesi, ölçülmesi ve karıştırılması; ızgara, mikrodalga fırın ve derin yağlı kızartıcı (fritöz) gibi pişirme ekipmanlarının kullanılması; mutfak, yiyecek hazırlama alanları ve servis alanlarının temizlenmesi; mutfak ve lokantalarda kullanılan pişirme ve mutfak eşyalarının temizlenmesi.

Bu alt-ana gruptaki meslekler, aşağıdaki grupta sınıflandırılır:

941 Yiyecek hazırlama yardımcıları

941 Yiyecek hazırlama yardımcıları

Yiyecek hazırlama yardımcıları; az çeşitte önceden pişirilmiş yiyecek veya içeceklerin siparişine yönelik olarak bunları hazırlar ve pişirirler, masaları ve mutfağı temizlerler ve bulaşıkları yıkarlar.

Yapılan görevler genelde şunlardır: Sandviç, pizza, balık ve patates kızartması, salata ve kahve gibi basit veya önceden hazırlanmış yiyecek ve içeceklerin hazırlanması; yiyeceklerin pişirilmesi amacıyla yıkanması, kesilmesi, ölçülmesi ve karıştırılması; ızgara, mikrodalga fırın ve derin yağlı kızartıcı (fritöz) gibi pişirme ekipmanlarının kullanılması; mutfak, yiyecek hazırlama alanları ve servis alanlarının temizlenmesi; mutfak ve lokantalarda kullanılan pişirme ve mutfak eşyalarının temizlenmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

9411 Fast food hazırlayıcıları

9412 Mutfak yardımcıları

9411 Fast food hazırlayıcıları

Fast food hazırlayıcıları; basit hazırlama süreçleri ve az sayıda malzemenin katılmasıyla hazırlanan sınırlı sayıdaki yiyecek veya içeceklerin siparişine yönelik olarak bunları hazırlar ve pişirirler. Bu kişiler, müşterilerden siparişleri alabilir ve tezgahlara veya masalara servis yapabilirler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sandviç, hamburger, pizza, balık ve patates kızartması, salata ve kahve gibi basit veya önceden hazırlanmış yiyecek ve içecekleri hazırlamak;
- (b) yiyecekleri pişirmek amacıyla yıkamak, kesmek, ölçmek ve karıştırmak;

- (c) ızgara, derin yağlı kızartıcı (fritöz) ve tava gibi geniş hacimli tek işlemlili pişirme ekipmanlarını kullanmak;
- (d) önceden hazırlanmış yiyecekleri tekrar ısıtmak;
- (e) yiyecek hazırlama alanlarını, pişirme yüzeylerini ve mutfak aletlerini temizlemek;
- (f) hızlı servis ve paket servis konusunda uzmanlaşmış yemek yenilen yerlerde yiyecek ve içecek siparişlerini almak ve bunları servis etmek;
- (g) fast food malzemelerinin siparişini yapmak ve teslim almak;
- (h) işyerinde besin güvenliği, sağlık ve güvenlik standartlarını korumak;
- (i) hazırlanmış yiyeceklerin kalite ve miktara yönelik gereklilikleri karşılamasını sağlamak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Fast food aşçısı
- Hamburger hazırlayıcısı
- Pizza ustası
- Yapılması az vakit alan yemekleri hazırlayan aşçı

Not : Müşterilere hizmet için önemsiz bir parçası olmadığında, basit yiyecek malzemelerinin hazırlanması, siparişlerin alınması, müşterilere servis yapılması, ödemenin hesaplanması veya ödemenin alınması işlerini içeren meslekler, Birim grup 5246`da (Yiyecek servis tezgahı çalışanları) sınıflandırılmış olmalıdır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Şef (yiyecek ve sunum hizmetleri) - 3434
- Aşçı - 5120
- Yiyecek servis tezgahı çalışanı - 5246

9412 Mutfak yardımcıları

Mutfak yardımcıları; yiyecek ve içecekleri hazırlayan veya sunan çalışanlara yardım etmek amacıyla masaları ve mutfağı temizler, bulaşıkları yıkar, yapılacak yemeğin malzemesini hazırlar ve diğer görevleri yaparlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Mutfak, yiyecek hazırlama alanları ve servis alanlarını temizlemek;
- (b) yemek yapımında kullanılacak malzemeleri yıkayarak, soyarak, keserek, doğrayarak, ölçerek ve karıştırarak yiyeceğin hazırlanmasında aşçılara ve şeflere yardım etmek;
- (c) servis için tabakları dizmek;
- (d) buzdolabındaki, mutfak dolabındaki ve diğer depolama alanlarındaki erzakların paketlerini açmak, kontrol etmek, aktarmak, tartmak ve depolamak;
- (e) tabakları ve pişirme aletlerini yıkamak ve kaldırmak;
- (f) basit yiyecek maddelerini hazırlamak, pişirmek, kızartmak ve ısıtmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Bulaşık yıkayıcısı (el ile)
- Mutfak yardımcısı
- Aşçı çırağı
- Mutfak hademesi
- Mutfak hizmetçisi
- Mutfak görevlisi

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Aşçı - 5120
- Fast food hazırlayıcısı - 9411

95 **Cadde ve sokaklarda satış ve hizmet işlerinde çalışanlar**

Cadde ve sokaklarda satış ve hizmet işlerinde çalışanlar; hemen tüketime hazır gıdalar hariç mal satarlar, cadde ve sokaklarda ve istasyon gibi diğer halka açık yerlerde çeşitli hizmetleri sağlarlar. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, birinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt-ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Satış için çeşitli maddelerin satın alınması veya yapılması; satış için maddelerin yüklenmesi ve boşaltılması ve bunların taşınması; hizmetleri yapmak için gerekli malzemelerin elde edilmesi; malların veya hizmetlerin satışını yapmak için sokaktaki insanlara yaklaşılması; ayakkabıların temizlenmesi ve boyanması; araba camlarının temizlenmesi ve parlatılması; ayak işlerinin yapılması; park yeri bulmak için sürücülere yardım edilmesi ve sürücünün olmadığı zamanlarda arabanın zarar görmemesinin sağlanması; el ilanı ve bedava gazetelerin elle dağıtılması; ödemelerin doğrudan alınması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki grupta sınıflandırılmaktadır:

- 951 Cadde ve sokaklarda hizmet işlerinde çalışanlar
- 952 Sokak satıcıları (gıda hariç)

951 **Cadde ve sokaklarda hizmet işlerinde çalışanlar**

Cadde ve sokaklarda hizmet işlerinde çalışanlar; ayakkabıların temizlenmesi, araba pencerelerinin yıkanması, ayak işlerinin yapılması, mülkün gözetilmesi, yerinde diğer sokak hizmetlerinin sağlanması da dahil sokaklarda ve halka açık diğer yerlerde çeşitli hizmetleri sağlarlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Hizmetleri yapmak için gerekli malzemelerin elde edilmesi; hizmetlerin sunumu için sokaktaki insanlara yaklaşılması; ayakkabıların temizlenmesi ve boyanması; araba pencerelerinin temizlenmesi ve parlatılması; ayak işlerinin yapılması; park yeri bulmak için sürücülere yardım edilmesi ve sürücünün olmadığı zamanlarda arabanın zarar

görmemesinin sağlanması; el ilanı ve bedava gazetelerin elle dağıtılması; ödemelerin doğrudan alınması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:
9510 Cadde ve sokaklarda hizmet işlerinde çalışanlar

9510 Cadde ve sokaklarda hizmet işlerinde çalışanlar

Cadde ve sokaklarda hizmet işlerinde çalışanlar; ayakkabıların temizlenmesi; araba pencerelerinin yıkanması, ayak işlerinin yapılması, broşürlerin elle dağıtılması, mülkün gözetilmesi ve yerinde diğer sokak hizmetlerinin sağlanması da dahil sokaklarda ve halka açık diğer yerlerde çeşitli hizmetleri sağlarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Hizmetleri yapmak için gerekli malzemeleri elde etmek;
- (b) hizmetlerin sunumu için sokaktaki insanlara yaklaşmak;
- (c) ayakkabıları temizlemek ve boyamak;
- (d) araba pencerelerinin temizlemek ve parlatmak;
- (e) ayak işlerini yapmak;
- (f) park yeri bulmak için sürücülere yardım etmek ve sürücünün olmadığı zamanlarda arabanın zarar görmemesini sağlamak;
- (g) el ilanı ve bedava gazeteleri elle dağıtmak;
- (h) ödemeleri doğrudan almak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Ayakçı
- Ayakkabı boyacısı
- Araba camı temizleyicisi
- Araç bekçisi
- El ilanı dağıtıcısı
- Bedava gazete dağıtıcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Broşür ve gazete dağıtım görevlisi - 9621
- Akaryakıt satış elemanı (pompacı) - 5245

952 Sokak satıcıları (gıda hariç)

Sokak satıcıları (gıda hariç); sokaklarda ve istasyon, sinema veya tiyatro gibi halka açık yerlerde genellikle sınırlı çeşitlilikteki malları (hemen tüketime hazır gıdalar hariç) satarlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Satış için maddelerin satın alınması veya alınması ya da basit maddelerin yapılması; malları sokaklara veya istasyon ya da sinema gibi halka açık yerlere taşımak için sepet, tepsi, valiz, el arabası, bisiklet, iki tekerlekli el arabası ve diğer taşıtların yüklenmesi ve boşaltılması; malların sergilenmesi veya müşterilerin dikkatini çekmek amacıyla bağırılması; sokaktaki potansiyel müşterilere yaklaşarak ya da kapı kapı dolaşarak malların satışa sunulması; ödemelerin doğrudan alınması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki birim grupta sınıflandırılır:

9520 Sokak satıcıları (gıda hariç)

9520 Sokak satıcıları (gıda hariç)

Sokak satıcıları (gıda hariç); sokaklarda ve istasyon, sinema veya tiyatro gibi halka açık yerlerde genellikle sınırlı çeşitlilikteki malları (hemen tüketime hazır gıdalar hariç) satarlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Satış için maddeleri satın almak ya da basit maddeleri yapmak;
- (b) malları sokaklara veya istasyon veya sinema gibi halka açık yerlere taşımak için sepet, tepsi, el arabası, bisiklet, iki tekerlekli el arabası ve diğer taşıtlara yüklemek ve boşaltmak;
- (c) malları sergilemek veya müşterilerin dikkatini çekmek amacıyla bağırarak;
- (d) sokaktaki potansiyel müşterilere yaklaşarak veya kapı kapı dolaşarak malları satışa sunmak;
- (e) ödemeleri doğrudan almak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- İşportacı
- Seyyar satıcı
- Seyyar gazete satıcısı

Not: Cadde, sokak ve pazar gibi yerlerde stant ve tezgahlarda hemen tüketime yönelik olmayan taze gıda maddelerinin (örneğin; sebze, meyve, et ve süt ürünleri gibi) satışını yapan satıcılar, Birim Grup 5211`de (Büfe, baraka türü dükkan, sabit tezgah, stant vb. yerlerdeki satış elemanları ile pazarcılar) sınıflandırılır. Cadde, sokak ve pazar gibi yerlerde stant ve tezgahlarda hemen tüketime yönelik çeşitli hazırlanmış yemek ve gıda maddelerinin satışını yapan satıcılar, Birim Grup 5246`da (Yiyecek servis tezgahı çalışanları) sınıflandırılır. Cadde, sokak ve halka açık yerlerde gıda ve içecek gibi hemen tüketime yönelik maddelerin satışını el arabası, iki tekerlekli el arabası, tepsi veya sepetten yapan satıcılar, Birim Grup 5212`de (Cadde ve sokak yiyecek satış elemanları) sınıflandırılır. Cadde, sokak ve halka açık yerlerde gıda dışı maddelerin (veya şekerleme gibi önceden paketlenmiş çabuk bozulmayan gıda maddelerinin) satışını el arabası, tekerlekli araba, tepsi veya sepetten yapan satıcılar, Birim Grup 9520`de (Sokak satıcıları (gıda hariç)) sınıflandırılır.

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Pazar satış elemanı - 5211
- Cadde ve sokak tezgahı satış elemanı - 5211
- Cadde ve sokak yiyecek satıcısı - 5212
- Bedava gazete dağıtıcısı - 9510

96 Çöpçüler, atık toplayıcılar ve diğer nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Çöpçüler, atık toplayıcılar ve diğer nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; binalardan, açık alanlardan, sokaklardan ve diğer halka açık yerlerden çöpleri toplar, işler ve geri dönüşümünü sağlarlar. Bunlar, sokakları ve halka açık diğer yerleri temiz tutarlar, paket ve mesajları taşır ve dağıtırlar ve ev veya işyerlerinin ufak tefek ayak işlerini yaparlar. Bu alt ana grupta yer alan mesleklerin birçoğunda yapılan işlerle ilgili yeterlilik, birinci ISCO beceri seviyesinde yer alan becerileri gerektirir.

Bu alt-ana gruptaki çalışanlar tarafından yapılan görevler, genellikle şunları kapsamaktadır: Çöplerin toplanması, yüklenmesi ve boşaltılması; sokakların, parkların ve halka açık diğer yerlerin süpürülmesi; yakacak odunların kesilmesi; yakacak odun, su, paket, eşya ve mesajların toplanması ve taşınması; halıların tozunun alınması için dövülmesi ve diğer düzensiz işlerin yapılması.

Bu alt ana gruptaki meslekler, aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

- 961 Çöpçüler ve atık toplayıcılar
- 962 Diğer nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

961 Çöpçüler ve atık toplayıcılar

Çöpçüler ve atık toplayıcılar; binalardan, açık alanlardan, sokaklardan ve diğer halka açık yerlerden çöpleri toplar, işler ve geri dönüşümünü sağlarlar veya sokakları ve halka açık diğer yerleri temiz tutarlar.

Kapsanan görevler genelde şunlardır: Çöplerin toplanması, yüklenmesi ve boşaltılması; sokakların, parkların ve halka açık diğer yerlerin süpürülmesi; kağıt, cam, plastik veya alüminyum gibi çöplerin ayrıştırılması ve geri dönüşümünün sağlanması.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 9611 Çöp ve geri dönüştürülebilir atık toplayıcıları
- 9612 Çöp tasnif ediciler
- 9613 Sokak, park ve benzeri halka açık yerleri süpürenler ve ilgili işçiler

9611 Çöp ve geri dönüştürülebilir atık toplayıcıları

Çöp ve geri dönüştürülebilir atık toplayıcıları; binalardan, açık alanlardan, sokaklardan ve diğer halka açık yerlerden çöpleri ve geri dönüşüm için atıkları toplarlar ve uzaklaştırırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çöpleri ve geri dönüştürülebilir malzemeleri toplamak ve bunları çöp kutularına ve çöp ve geri dönüşüm atık kamyonlarına koymak;
- (b) çöp ve geri dönüşüm atık kamyonlarının içine veya üzerine binmek;
- (c) çöp kutularını kaldırmak ve içeriğini kamyonlara ve geniş konteynırlara dökmek;
- (d) çöp ve geri dönüşüm atık kamyonlarını boşaltmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Geri dönüştürülebilir atık toplayıcısı
- Çöp toplayıcı
- Çöpçü

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Çöp kamyonu sürücüsü - 8332
- Atık toplayıcısı - 9612

9612 Çöp tasnif ediciler

Çöp tasnif ediciler; çöp dökme sahalarında (çöplüklerde) ve geri dönüşüm ile ilgili girişimlerde ya da binalarda, sokaklarda ve diğer halka açık yerlerde geri dönüşüme uygun atık maddeleri belirler, toplar ve ayrıştırırlar.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Çöp dökme sahalarında, evlerde, ticari ve sınai tesislerde ya da sokaklar gibi kamuya açık yerlerde geri dönüşüm için çöpleri aramak ve bunları toplamak;
- (b) karton, kağıt, cam, plastik, alüminyum veya diğer geri dönüştürülebilir malzemeleri türlerine göre sıralamak;
- (c) geri dönüştürülebilir maddeleri ve malzemeleri depolama veya taşıma amacıyla belirlenmiş alanlara ve konteynırlara yerleştirmek;
- (d) tamire veya tekrar kullanıma uygun olan mobilya, ekipman, makine veya parçaları belirlemek ve bir kenara ayırmak;
- (e) geri dönüştürülebilir maddeleri elle veya motorize olmayan taşıtlar kullanarak taşımak;
- (f) geri dönüştürülebilir veya yeniden kullanılabilir malzemeleri satmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Geri dönüşüm işçisi
- Hurda alım satımcısı
- Atık toplayıcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Çöp toplayıcı - 9611
- Sokak süpürücü - 9613

9613 Sokak, park ve benzeri halka açık yerleri süpürenler ve ilgili işçiler

Sokak, park ve benzeri halka açık yerleri süpürenler ve ilgili işçiler; sokakları, parkları, havaalanlarını, istasyonları ve diğer halka açık yerleri süpürür ve temizlerler.

Kapsanan görevler şunlardır:

- (a) Sokakları, parkları, havaalanlarını, istasyonları ve benzeri halka açık yerleri süpürmek;
- (b) karları kürekle temizlemek;
- (c) halı tokmağı kullanarak halıların tozunu almak;
- (d) evlerle cadde arasındaki özel yollardan ve yerlerden çöpleri, yaprakları ve karları temizlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Park süpürücü
- Sokak süpürücü

962 Diğer nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Diğer nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; mesajları ve paketleri taşıyıcı ve dağıtırlar, çeşitli basit bakım ve tamir işlerini yaparlar, otomatik satış yapan makinelerden para toplar ve makineleri malzeme ile doldururlar, sayaçları okurlar, su ve yakacak odun toplarlar, otopark veya etkinlikler için para toplar ve bilet verirler.

Yapılan görevler genelde şunları kapsamaktadır: Odun kesilmesi, su ve yakacak odun toplanması; binaların, tesislerin ve zeminlerin temizlenmesi ve bakımının yapılması; mesajların, paketlerin veya diğer maddelerin kuruluşların bünyesinde veya kuruluşlar arasında veya başka yerlere dağıtılması; özel ulak görevinin gerçekleştirilmesi; bilet ve pasoların verilmesi ve toplanması; otopark ücretlerinin hesaplanması; otomatik satış yapan makinelerin depo alanlarının doldurulması ve bunların kasalarından para toplanması; elektrik, gaz veya su sayaçlarının okunması ve tüketimin kaydedilmesi.

Bu gruptaki meslekler, aşağıdaki birim gruplarda sınıflandırılır:

- 9621 Kuryeler, paket dağıtımcıları ve bavul taşıyıcıları
- 9622 Çeşitli küçük tamir ve bakım işleri yapan el becerisine sahip işçiler
- 9623 Sayaç okuyucular ve otomatik satış yapan makinelerden para toplayıcılar
- 9624 Su taşıyıcılar ve yakacak odun toplayıcılar
- 9629 Başka yerde sınıflandırılmamış nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

9621 Kuryeler, paket dağıtıcıları ve bavul taşıyıcıları

Kuryeler, paket dağıtıcıları ve bavul taşıyıcıları; yaya olarak kuruluşların bünyesinde veya kuruluşlar arasında, evlere ve başka yerlere mesajları, paketleri ve diğer maddeleri taşırlar ve dağıtırlar veya özellikle otellerde, istasyonlarda ve hava alanlarında bagajları taşırlar.

Kapsanan görevler:

- Mesajları, paketleri veya diğer maddeleri kuruluşların bünyesinde veya kuruluşlar arasında veya başka yerlere dağıtmak;
- çeşitli malları girişimlerden, mağazalardan, evlerden ve diğer yerlerden almak veya buralara dağıtmak;
- bavulları otellerde, istasyonlarda, hava alanlarında vb. yerlerde taşımak ve dağıtmak;
- iliştirilen alacak listesini doldurarak bavulları işaretlemek ve teslim almak;
- en uygun güzergahı planlamak ve takip etmek;
- dağıtılacak maddeleri dağıtım güzergahına göre tasnif etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Gazete dağıtıcısı
- Kurye
- Bavul taşıyıcı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Mektup taşıyıcısı - 4412
- Postacı - 4412

9622 Çeşitli küçük tamir ve bakım işleri yapan el becerisine sahip işçiler

Çeşitli küçük tamir ve bakım işleri yapan el becerisine sahip işçiler; binaları, yerleri ve tesisleri temizler, boyar ve bakımını yaparlar, basit onarımları yaparlar.

Kapsanan görevler :

- Kırık pencereleri, kafesleri, kapıları, parmaklıkları, barbeküleri, piknik masalarını, rafları, dolapları ve diğer eşyaları onarmak;
- ampul gibi bozuk malzemeleri/eşyaları değiştirmek;
- duvarın iç ve dış cephelerini, tavanları ve parmaklıkları onarmak ve boyamak;
- kapı ve pencereleri ayarlamak;
- musluk contalarını değiştirmek;
- tırabzanları ve demir parmaklıkları yerine takmak;
- kömür veya odunu boşaltmak ve evlerin veya işletmelerin depolarına taşımak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Çeşitli küçük tamir ve bakım işleri yapan el becerisine sahip işçi
- Bakım işlerini yapan kişi (Handyperson)
- Otellerde çeşitli küçük tamir ve bakım işleri yapan işçi (Hotel useful)

9623 Sayaç okuyucular ve otomatik satış yapan makinelerden para toplayanlar

Sayaç okuyucular ve otomatik satış yapan makinelerden para toplayanlar; otomatik satış makinelerinin depo alanlarının doldurulması ve bunlardan para toplanması veya parkmetre ve diğer jetonlu makinelerden para ve jetonların toplanması veya elektrik, gaz veya su sayaçlarının okunması.

Kapsanan görevler :

- (a) Otomatik satış makinelerinin depolarını doldurmak ve bunların kasalarından para toplamak;
- (b) parkmetre ve diğer jetonlu makinelerden para ve jetonları toplamak;
- (c) elektrik, gaz veya su sayaçlarını okumak ve tüketimi kaydetmek;
- (d) dağıtılan malların ve toplanan paraların kayıtlarını tutmak;
- (e) sayaç kadrantlarının okumasını yapmak amacıyla belirlenmiş olan güzergah boyunca ilerlemek;
- (f) anormal tüketimi belirlenmesi durumunda okumaları doğrulamak ve bu değişikliğin olası nedenlerini kaydetmek;
- (g) izinsiz aktarımlar, arızalar ve kırılmış mühürler gibi hasarlar için sayaçları denetlemek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Otomatik satış yapan makinelerinden para toplayıcı
- Sayaç okuyucu

9624 Su taşıyıcılar ve yakacak odun toplayıcılar

Su taşıyıcılar ve yakacak odun toplayıcılar; su ve yakacak odunu toplarlar ve bunları el veya hayvan ile çekilen arabaları kullanarak yaya olarak taşırlar.

Kapsanan görevler:

- (a) Yakacak olarak pazarda satmak veya kendi tüketimleri için ormandan odun kesmek veya toplamak;
- (b) yerden kuru odunları toplamak için orman veya tarlalarda dolaşmak ve bunları yığın halinde düzenlenmek;
- (c) ağaçların kuruyan dallarını ve gövdelerini balta ve el testeresi kullanarak kesmek;
- (d) toplanan odunları küçük demetler halinde bağlamak ve bunları satma amacıyla pazara veya kullanım amacıyla köye veya evlere at arabası ile taşımak veya nakletmek;
- (e) evde kullanmak amacıyla kuyulardan, nehirlerden veya göletlerden vb. su çekmek;
- (f) çeşmelerden, nehirlerden, göletlerden veya kuyulardan suyu deri torbalarda, kovalarda veya diğer kaplarda toplamak ve içmek, temizlik yapmak veya tanklarda depolamak amacıyla bu suyu şantiyelere, müşterilerin evlerine veya kendi evlerine dağıtmak.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Yakacak odun toplayıcısı
- Su taşıyıcı

9629 Başka yerde sınıflandırılmamış nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Bu birim grubu Ana grup 9`da (Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar) başka yerde sınıflandırılmamış nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanları kapsamaktadır. Örneğin; otopark veya giriş biletlerini veren veya toplayanları, vestiyerlerde daimi müşterilere veya diğer müşterilere kişisel eşya sağlayanları ve eğlence etkinliklerinde müşterilere yardım edenleri kapsamaktadır.

Bu durumlarda kapsanan görevler:

- (a) Eğlence etkinliklerinde müşterilere giriş biletleri satmak ve toplamak veya müşterilerden fişleri toplamak;
- (b) renk ve geçerlilik tarihi gibi kriterleri kullanarak biletlerin veya pasoların sahte olup olmadığını belirlemek için bunları incelemek;
- (c) müşterilere çıkışlarda rehberlik etmek veya acil durumlarda diğer talimatları vermek veya yardım etmek;
- (d) müşterileri tuvaletlere, stantlara ve telefonlara yönlendirmek;
- (e) araç sürücülerini otopark alanlarına yönlendirmek;
- (f) taşıtların tahribatını önlemek ve hırsızlığa karşı korumak amacıyla otopark alanlarında devriye gezmek;
- (g) otopark ücretlerini hesaplamak ve müşterilerden ücretleri toplamak;
- (h) spor veya hamam/sauna ve benzeri işyerlerinde müşterilere giyinme odaları, kilitli soyunma odaları veya giysi konteynırları tahsis etmek.

Burada sınıflandırılan mesleklere örnekler:

- Teşrifatçı
- Otopark görevlisi
- Fuar görevlisi
- Vestiyer elemanı
- Bilet toplayıcısı

Başka yerde sınıflandırılan ilgili bazı meslekler:

- Otopark valesi - 8322